

Prezydent Miasta Zabrze

RAPORT O STANIE MIASTA ZABRZE ZA 2012 ROK

ZABRZE 2013

Szanowni Państwo,

Mam ogromną przyjemność zaprezentować Państwu kolejne wydanie „Raportu o Stanie Miasta Zabrze”, które obrazuje stan poszczególnych obszarów funkcjonowania naszego miasta w 2012 roku.

Podstawowym założeniem niniejszego dokumentu jest obiektywne zaprezentowanie danych opisujących pozytywne oraz negatywne zmiany zjawisk w wybranych dziedzinach życia naszego miasta.

Mam nadzieję, że opracowany Raport odnoszący się do poszczególnych aspektów życia naszego miasta będzie użytecznym źródłem informacji o nim, a jego lektura przyniesie Państwu konkretne korzyści.

Prezydent Miasta Zabrze

Małgorzata Mańka - Szulik

Spis treści

Wstęp	11
1. Miasto Zabrze – charakterystyka	13
1.1. Rys historyczny	13
1.2. Symbole miasta	17
1.3. Oznaczenia miasta	22
1.4. Położenie geograficzne	24
1.5. Jednostki pomocnicze miasta	25
1.6. Przedstawiciele władz miasta	44
1.7. Strategia Rozwoju Miasta	45
1.8. Miejskie jednostki organizacyjne	47
1.9. Honorowi obywatele miasta	53
1.10. Nagrody dla Miasta Zabrze	55
2. Zarządzanie samorządowe	57
2.1. Rada Miasta	59
2.2. Komisje Rady Miasta	62
2.3. Rady Dzielnic i Osiedli	67
2.4. Prezydent Miasta	75
3. Ludność Zabrza	77
3.1. Główny Urząd Statystyczny	77
3.2. Ewidencja ludności Urzędu Miejskiego	95
3.3. Urząd Stanu Cywilnego	105
4. Gospodarowanie przestrzenią na terenie Zabrza	107
4.1. Struktura gruntów w mieście	107
4.2. Rozwój przestrzenny miasta	108
4.3. Decyzje budowlane	122
5. Transport i komunikacja	125
5.1. Układ drogowy	130
5.2. Dane techniczne	132
5.3. Bezpieczeństwo w ruchu drogowym	136
5.4. Komunikacja miejska	141
5.5. Komunikacja kolejowa	146
5.6. Motoryzacja	147
6. Jakość środowiska	149
6.1. Jakość powietrza	151
6.2. Hałas	158
6.3. Hydrologia	163
6.4. Zieleń miejska i lasy	169
6.5. Edukacja ekologiczna	177
7. Gospodarka Komunalna	180
7.1. Gospodarka wodno-ściekowa	180
7.2. Gospodarka odpadami	197
7.3. Ciepłownictwo	203
7.4. Energia elektryczna	210
7.5. Gazownictwo	214

7.6.	Cmentarnictwo	215
7.7.	Schronisko dla zwierząt	216
8.	Gospodarowanie nieruchomościami	218
8.1.	Jednostka Obsługi Finansowej Gospodarki Nieruchomościami.....	239
9.	Rynek pracy.....	245
10.	Gospodarka miasta	267
10.1.	Podmioty gospodarcze i spółki handlowe.....	267
10.2.	Tereny inwestycyjne i Specjalna Strefa Ekonomiczna	273
10.3.	Dochody mieszkańców	281
10.4.	Organizacje pozarządowe	284
10.5.	Zadania inwestycyjne.....	293
10.6.	Przedsiębiorczość w mieście.....	303
10.7.	Miejski Rzecznik Konsumentów	306
11.	Oświata	309
11.1.	Szkolnictwo podstawowe i ponadpodstawowe.....	310
11.2.	Szkolnictwo wyższe.....	320
12.	Zabrzeńskie instytuty i ośrodki naukowe.....	333
13.	Opieka medyczna w Zabrzu	343
14.	Opieka społeczna.....	367
15.	Bezpieczeństwo publiczne	371
15.1.	Miejskie Centrum Zarządzania Kryzysowego	371
15.2.	Straż Miejska w Zabrzu	374
15.3.	Państwowa Straż Pożarna w Zabrzu	376
15.4.	Policja w Zabrzu	381
15.5.	Prokuratura i Sąd.....	414
16.	Kultura i sztuka	419
16.1.	Dom Muzyki i Tańca	421
16.2.	Filharmonia	425
16.3.	Miejska Biblioteka Publiczna	426
16.4.	Muzeum Górnictwa Węglowego	430
16.5.	Muzeum Miejskie	434
16.6.	Teatr Nowy w Zabrzu	436
16.7.	Miejski Ośrodek Kultury, szkoły artystyczne i pozostałe obiekty	437
16.8.	Kina.....	443
16.9.	Obiekty zabytkowe na terenie miasta Zabrze	444
17.	Sport i rekreacja	447
17.1.	Obiekty sportowe	449
17.2.	Zabrzeński Szlak Rowerowy	456
17.3.	Miejski Ogród Botaniczny	456
17.4.	Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Zabrzu	461
17.5.	Miejski Zakład Kąpielowy.....	465
18.	Baza noclegowa i obiekty zbiorowego zakwaterowania.....	470
19.	Współpraca międzynarodowa	479
20.	Promocja Miasta Zabrze.....	487

20.1. Oferta turystyczna	489
20.2. Oferta inwestycyjna	490
21. Budżet miasta	497
22. Wykaz spółek prawa handlowego i związków	499
23. Rewitalizacja miasta	503
Spis tabel	515
Spis rysunków.....	523
Załącznik 1 Regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie Miasta Zabrze	527
Załącznik 2 Wieloletni Program Gospodarowania Mieszkaniowym Zasobem Miasta Zabrze.....	536
Załącznik 3 Zestawienie budynków komunalnych według struktury wiekowej.....	557
Załącznik 4 Wykaz fundacji działających na terenie miasta Zabrze zarejestrowanych w Krajowym Rejestrze Sądowym od 2006 r.....	571
Załącznik 5 Wykaz alfabetyczny stowarzyszeń mających siedzibę na terenie Miasta Zabrze.....	580
Załącznik 6 Wykaz placówek oświatowych na terenie Miasta Zabrze	647
Załącznik 7 Komisariaty Policji Miejskiej w Zabrze	653
Załącznik 8 Wykaz obiektów zabytkowych wpisanych do rejestru zabytków położonych na terenie Miasta Zabrze - nieruchome (aktualizacja dnia 05 lutego 2013 r.).....	659
DODATEK A Szczegółowa struktura gruntów na terenie miasta Zabrze	667

Niniejszy Raport o Stanie Miasta Zabrze za 2012 rok opracowany został na podstawie:

- danych źródłowych pozyskanych z Wydziałów Urzędu Miejskiego w Zabrzu, z miejskich jednostek organizacyjnych oraz innych instytucji,
- poszczególnych sprawozdań i raportów,
- Statutu Miasta Zabrze,
- dokumentu pt.: *Memorandum Inwestycyjne Miasta Zabrze*,
- dokumentu pt.: *Analiza porównawcza dynamiki rozwoju miasta Zabrze i miast Aglomeracji Górnośląskiej (październik 2012 r.)*.

Prezydent Miasta Zabrze: Małgorzata Mańka – Szulik

Naczelnik Wydziału Strategii i Rozwoju Miasta: Aleksandra Wayda

Redakcja: Ewa Popławska

Opracowanie: Eugeniusz Mizerski, Ewa Popławska
Zespół Planowania Strategicznego i Analiz Statystycznych,
Wydział Strategii i Rozwoju Miasta, Urząd Miejski w Zabrzu.

Za wkład pracy oraz zaangażowanie w proces przygotowania danych niezbędnych do opracowania Raportu o Stanie Miasta Zabrze za 2012 rok składamy podziękowania wszystkim Państwu, którzy przyczynili się do powstania niniejszego dokumentu, wszystkim komórkom Urzędu Miejskiego w Zabrzu, jednostkom organizacyjnym Miasta Zabrze, instytucjom oraz firmom.

Zespół redakcyjny

Raport o Stanie Miasta Zabrze zawiera dane, o ile w tekście nie określono inaczej, według stanu na dzień 31 grudnia 2012 roku.

Przy każdorazowym publikowaniu danych cząstkowych z niniejszego dokumentu lub całości dokumentu konieczne jest podanie źródła.

Wydanie pierwsze, Zabrze 2013

Wstęp

Raport o Stanie Miasta Zabrze za 2012 rok to dokument opisujący wewnętrzną i zewnętrzną sytuację miasta oraz kompendium informacji o zasadniczych zmianach społeczno - gospodarczych zachodzących w tym czasie w mieście. Ma na celu na podstawie zebranych danych z różnych źródeł zobrazować stan miasta Zabrze na dzień 31 grudnia 2012 roku.

Niniejszy dokument to bogata baza danych szeroko opisująca sytuację wewnętrzną i zewnętrzną Miasta Zabrze w wybranych sferach działalności w mieście, których uszczegółowiony opis ujęto w kolejnych rozdziałach, ma na celu służyć pomocą w planowaniu działań, które w coraz bardziej złożonej i dynamicznie zmieniającej się rzeczywistości pozwolą wyczerpująco wykorzystać szanse, jakie ta rzeczywistość przynosi. Raport ma pełnić rolę źródła informacji zarówno dla zabrzańskiej społeczności, jak i dla władz miasta, dlatego wszelkie uwagi od Czytelników, na które oczekują autorzy, stanowią będą wkład w przyszłe edycje raportów.

W raporcie przedstawiono następujące sfery:

- przestrzenną,
- infrastrukturalną,
- społeczną,
- gospodarczą,
- ekologiczną,
- kulturalną,
- finansową.

Zakres merytoryczny i szczegółowość analiz użytych w opracowaniu uzależniony był od zgromadzonych danych wejściowych pozyskanych od poszczególnych Wydziałów Urzędu Miejskiego w Zabrzu, Głównego Urzędu Statystycznego oraz szeregu instytucji publicznych funkcjonujących na terenie Województwa Śląskiego.

1. Miasto Zabrze – charakterystyka

Pierwszy rozdział niniejszego Raportu o stanie Miasta Zabrze za 2012 rok przedstawia ogólną charakterystykę miasta, która powstała między innymi w oparciu o rys historyczny zaistnienia organizmu miejskiego, jego symbole i oznaczenia oraz położenie geograficzne terytorium.

1.1. Rys historyczny

„Sadbre” to najdawniejsza nazwa dzisiejszego miasta Zabrze jaka została odnotowana w średniowiecznych dokumentach, jej powstanie historycy przypisują używanemu ówczesznie zwrotowi „za brzegiem”, co mogło mieć związek z położeniem osady. Zgodnie z dokumentami historycznymi w 1243 roku zanotowano pierwszą informację o wsi Biskupice, o osadzie na terenie dzisiejszego Zabrze. Kolejne adnotacje dotyczące Zabrze zapisane w latach 1295 – 1305 odnaleziono w dokumencie „Rejestr Ujazdu” w części *Liber foundationis episcopatus Wratislaviensis* (*Księga uposażeń biskupstwa wrocławskiego*). Wtedy to terytorium Zabrze stanowiło 60 dużych łanów o łącznej powierzchni 1 452 ha, a jego teren charakteryzowały lasy oraz podmokłe doliny rzek. Kolejną historyczną wzmiankę związaną z Zabrzem zapisano w 1354 roku i dotyczyła ona kościoła katolickiego i parafii pw. św. Andrzeja. Na terenach wokół tego kościoła osiedlały się pierwsze skupiska ludzi, a wraz z upływem czasu wytworzyła się osada zwana Starym Zabrzem.

W latach 1769 - 1790 Zabrze jako wieś znajdowała się w rękach Mathiasa von Wilczek, to on przyczynił się do powstania kilkunastu koloni mieszkalnych na terenie dzisiejszego miasta. Przełomowym rokiem dla dziejów wsi Zabrze był rok 1790, kiedy to 24 listopada Salomon Isaac z Brabantu odkrył na granicy Pawłowa i Zaborza bogate pokłady węgla kamiennego. Zaczęto go wydobywać w 1791 roku co dało początek istnienia kopalni „Królowa Luiza” oraz początek gwałtownym przemianom rolniczego krajobrazu w przemysłowy. Przez pewien okres utworzona kopalnia na terenie Zabrze uważana była za jedną z największych i technicznie przodujących kopalń w Europie. Wydobycie węgla na tym terenie było zalążkiem rozwoju różnych gałęzi przemysłu oraz bodźcem rozbudowy komunikacji.

W latach 1792 - 1822 zbudowano Kanał Kłodnicki prowadzący z Zabrze do Koźła i do Odry, a w latach 1819-1830 wybudowano *Kronprinzenstrasse*, czyli „Drogę Następcy Tronu”, połączenie drogowe Królewskiej Huty z Gliwicami, obecnie połączenie to nazywamy ulicą Wolności. Następnie 1 października 1845 roku w Małym Zabrzu na nowopowstałym dworcu kolejowym na przedłużeniu śląskiej linii kolejowej z Wrocławia do Opola zatrzymał się pierwszy pociąg w Zabrzu. Wszystkie te wydarzenia były impulsem do dalszego dynamicznego rozwoju przemysłowego Zabrze. W 1841 roku rozpoczęto wydobycie węgla kamiennego w kopalni „Concordia”, nadanej w 1828 roku Karolowi Lazarowi Henckel von Donnersmarck. Węgiel wydobywany z tej kopalni dostarczany był do wybudowanej w latach 1850 - 1851 huty *Donnersmarck*, której założycielem był syn Karola, Guido. Ostatecznie w 1872 roku kopalnia, huta i zlokalizowana pomiędzy nimi koksownia weszły w skład majątku utworzonej spółki akcyjnej *Donnersmarckkütte. Oberschlesische Eisen – Und Kohenwerke Aktien Gesellschaft*. Rozwój przemysłu i rozbudowa komunikacji do czynników, które spowodowały kolejne przemiany w układzie urbanistycznym Zabrze m.in.: w 1848 roku utworzono kolonię *Schüller* oraz wybudowano pierwsze domy dla górników kopalni „Concordia”, w 1855 roku została uruchomiona następna kopalnia, która została nazwana na cześć właściciela, Guido, a w 1863 roku Albert Borsig zainicjował budowę osiedla mieszkaniowego dla robotników swojego zakładu pracy.

Oprócz przemysłu ciężkiego w Zabrzu prężnie rozwijał się również przemysł spożywczy. W 1860 roku Loebel Haenler na terenie Zabrze wybudował browar, będący od 1896 roku własnością spółki akcyjnej *Oberschlesische Bierbrauerei Aktien Gesellschaft vormals L. Haendler*, a w 1864 roku Heinrich Haendler zbudował młyn parowy. Następnie w 1871 roku w folwarku w Mikulczycach zaczęła działać gorzelnia hrabiego Guido Henckel von Donnersmarcka, a duży browar w Starym Zabrzu zostaje wybudowany przez Paula Sauer w 1893 roku.

W wyniku przemian gospodarczych i przemysłowych Zabrze pod koniec XIX wieku posiadało: trzy huty żelaza, kilka kopalń węgla kamiennego, kilka koksowni, brykietownię, hutę szkła, fabrykę kotłów, wytwórnię lin i drutu, odlewnie oraz wytwornie armatury, gazownię, cegielnię, tartaki, wytwornie smarów, młyny, browary i wiele innych fabryk oraz zakładów różnych branż.

Pomimo dynamicznego rozwoju Zabrze ciągle pozostawało wsią – największą w Europie. Dzięki reformie administracji z dnia 27 marca 1873 roku Zabrze istniało jako powiat zabrski i bezskutecznie w 1875 roku starało się o nadanie praw miejskich. Powiat zabrski miał powierzchnię 2,21 mili kwadratowej (11 962 ha) i 38 981 mieszkańców. Znalazło się w nim 16 gmin: Bielszowice, Biskupice, Bujaków, Chudów, Dorota, Kończyce, Maciejów, Makoszowy, Małe Zabrze, Paniowy, Paniówki, Pawłów, Ruda, Sośnica, Stare Zabrze i Zaborze, a także 11 samodzielnych okręgów dworskich.

Gmina o nazwie „Zabrze” powstała zgodnie z dekretem z dnia 20 lutego 1905 roku Jego Królewskiej Mości Wilhelma II. Postanowiono na podstawie tego aktu prawnego, iż z dniem 1 kwietnia 1905 roku położone w powiecie zabrskim gminy wiejskie: Stare Zabrze i Dorota, a także obszar dworski Zabrze zostaną przyłączone do gminy wiejskiej Małe Zabrze, która w przyszłości ma nosić nazwę „Zabrze”. Gminę Zabrze podzielono na dwa okręgi urzędowe: Zabrze – Północ i Zabrze – Południe, a granicę pomiędzy nimi stanowiła linia kolejowa Zabrze - Gliwice.

Nazwa „Zabrze” została zmieniona w krótkim czasie na „Hindeburg” i obowiązywała przez blisko 30 lat. Wniosek o zmianę nazwy gminy i powiatu „Zabrze” na „Hindeburg” przedstawiony został na posiedzeniu Rady Gminy Zabrze w dniu 3 grudnia 1914 roku, a ta uchwaliła go jednogłośnie. W dniu 21 lutego 1915 roku cesarz Wilhelm II zezwolił na wykonanie zmiany. Niewątpliwie wniosek o zmianę był podyktowany falą entuzjazmu, jaki wywołały zwycięstwa wojsk niemieckich nad wojskami rosyjskimi. Kolejne lata (1919 - 1921) dla Hindenburga zapisały się w historii jako okres walk związanych z trzema powstaniami śląskimi.

Prawa miejskie Hindeburg uzyskał z dniem 1 października 1922 roku na podstawie rozporządzenia Pruskiego Rządu Państwowego z dnia 29 września tego samego roku, a herb miasta, który po pewnych zmianach przedstawiał ostatecznie trzy czerwone wieże murowane z blankami oraz niebieskie koło zębate na żółtej tarczy zatwierdzony został przez pruskiego Ministra Spraw Wewnętrznych w dniu 17 maja 1927 roku.

Pod nazwą „Hindeburg” miasto pozostawało jeszcze przez ponad 20 lat. W latach 1922 - 1939 miasto Hindeburg pełniło funkcje miasta granicznego, gdyż w wyniku

plebiscytu podzielone zostało na dwie części: jedna należała do Polski, a druga do Republiki Weimarskiej. W styczniu 1945 roku po zdobyciu miasta przez armię radziecką w mieście została ustanowiona komendantura wojenna, która w dokumentach urzędowych oraz na pieczętkach nadal posługiwała się nazwą „Hindeburg”. W dniu 19 marca 1945 roku władze polskie przejęły miasto z rąk radzieckich i one dopiero z dniem 19 maja 1946 roku przywróciły miastu pierwotną nazwę „Zabrze”.

Okres po II wojnie światowej zaznaczył się dla Zabrza dynamicznym rozwojem społeczno – gospodarczym przejawiającym się w poprawie warunków życia mieszkańców, w rozwoju infrastruktury społecznej i komunalnej, a także w kształtowaniu się specjalizacji miasta – przemysłu, technologii i medycyny. Istotnym czynnikiem rozwoju Zabrza po 1945 roku były migracje zarobkowe, które za sprawą przemysłu tradycyjnego i górnictwa sprowadziły do Zabrza za pracę tysiące osób z różnych rejonów Polski. Powojenny czas w historii miasta to okres, który przyniósł wiele ważnych dla życia miasta zdarzeń: 29 marca 1948 roku powstała Akademia Lekarska (obecnie Śląski Uniwersytet Medyczny), 14 grudnia 1948 roku założono Klub Sportowy Górnik Zabrze (późniejszy czternastokrotny mistrz Polski), a w 1959 roku otwarto Dom Muzyki i Tańca, ponadto w 1961 roku Zabrze odwiedził Jurij Gagarin (pierwszy człowiek w kosmosie), a 6 września 1967 roku przyjechał do Zabrza generał Charles de Gaulle, jeden z największych przywódców światowych.

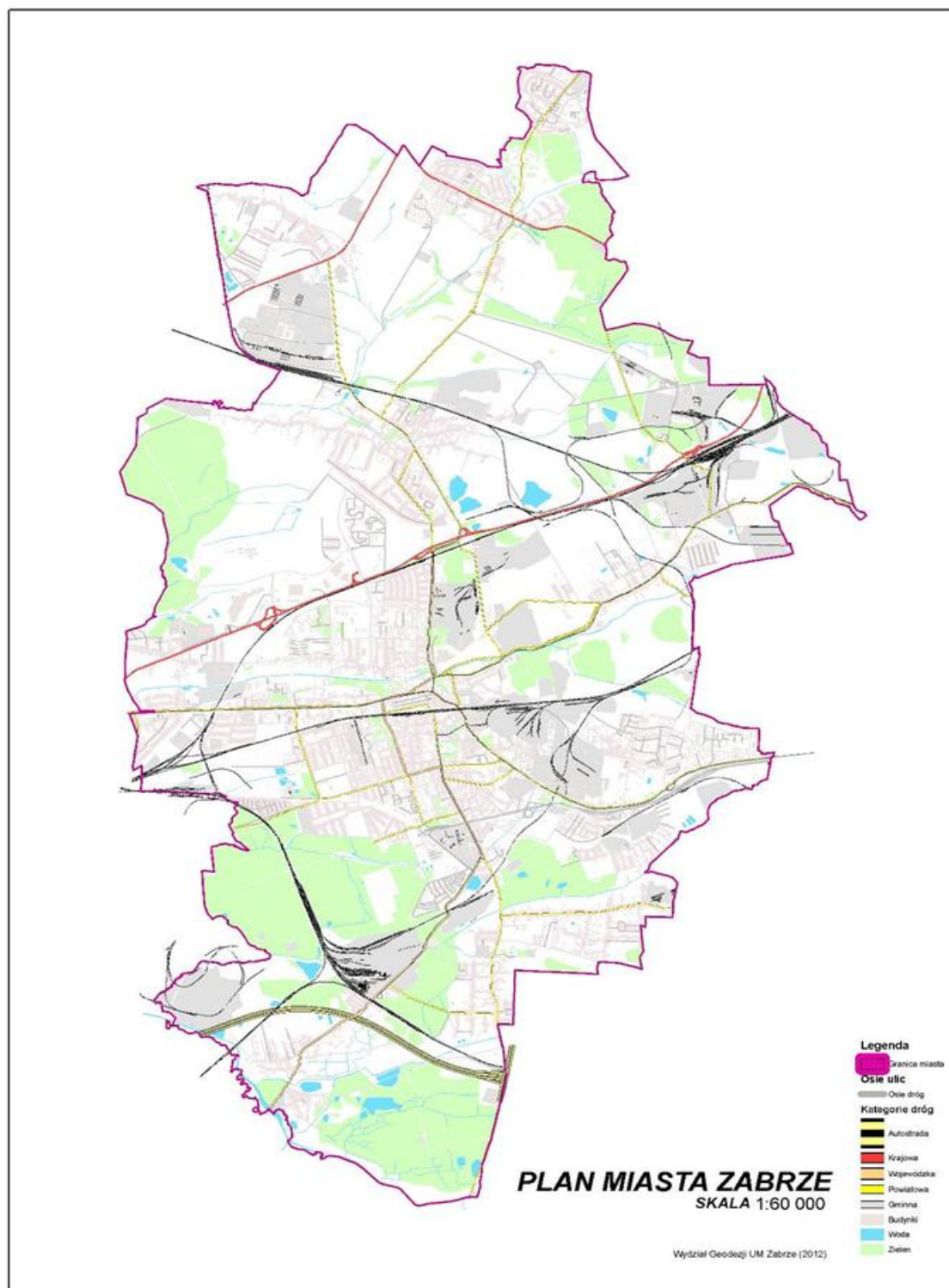
Po wielokrotnych zmianach w całej historii miasta, w upływie 18 lat po II wojnie światowej, nastąpiło ostateczne ustalenie granic Zabrza na mocy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 22 maja 1963 roku w sprawie zmiany granic miast Ruda Śląska i Zabrze w województwie katowickim.

Współcześnie miasto Zabrze posiada status miasta na prawach powiatu na mocy podziału administracyjnego kraju z dnia 1 stycznia 1999 roku.

1.2. Symbole miasta

Rysunek 1 Mapa Miasta Zabrze

Źródło: Uchwała nr XXIV/321/12 Rady Miejskiej w Zabrzu z dnia 11 czerwca 2012 r.
w sprawie Statutu Miasta Zabrze.

Miasto Zabrze jest jednostką gminnego i powiatowego samorządu terytorialnego (miastem na prawach powiatu). Mieszkańcy Miasta tworzą z mocy prawa wspólnotę samorządową, której ustrój określają ustawy o samorządzie gminnym i samorządzie powiatowym oraz Statut Miasta (uchwała nr XXIV/321/12 Rady Miejskiej w Zabrzu z dnia 11 czerwca 2012 r. w sprawie Statutu Miasta Zabrze). Terytorium Miasta Zabrze obejmuje obszar 80,407 km². Granice miasta określono na Mapie Miasta Zabrze przedstawionej na wstępie niniejszego podrozdziału. Miasto posiadając osobowość prawną działa we własnym imieniu i na własną odpowiedzialność. Symbolami Miasta są herb, flaga oraz łańcuch ceremonialny.

Herb Miasta Zabrze przedstawia złotą (żółtą) tarczę z błękitnym kołem zębatym o dwunastu widocznych zębach, na które w dolnej części nałożone są trzy baszty: dwie niższe z tyłu i większa z przodu, wszystkie w barwie czerwonej. Ceglane wieże symbolizują charakterystyczne elementy architektury miasta, natomiast koło zębate jego przemysłowy rodowód.

Rysunek 2 Herb Miasta Zabrze

*Źródło: Uchwała nr XXIV/321/12 Rady Miejskiej w Zabrzu z dnia 11 czerwca 2012 r.
w sprawie Statutu Miasta Zabrze.*

Flagę Miasta Zabrze stanowią trzy poziome pasy barw: czerwonej, błękitnej i złotej (żółtej). Ich kolorystykę i układ przedstawia poniższy rysunek:

Rysunek 3 Flaga Miasta Zabrze

*Źródło: Uchwała nr XXIV/321/12 Rady Miejskiej w Zabrzu z dnia 11 czerwca 2012 r.
w sprawie Statutu Miasta Zabrze.*

Łańcuch ceremonialny z herbem Miasta Zabrze w trakcie oficjalnych imprez i uroczystości używany jest przez Prezydenta Miasta Zabrze oraz Przewodniczącą Rady Miasta.

Rysunek 4 Łańcuch ceremonialny z herbem Miasta Zabrze

Źródło: Uchwała nr XXIV/321/12 Rady Miejskiej w Zabrze z dnia 11 czerwca 2012 r. w sprawie Statutu Miasta Zabrze.

Patronem Miasta Zabrze jest święty Kamil de Lellis – patron chorych i szpitali.

Hejnałem Miasta Zabrze jest melodia o następującym zapisie nutowym:

Rysunek 5 Zapis Hejnału Miasta Zabrze

*Źródło: Uchwała nr XXIV/321/12 Rady Miejskiej w Zabrzu z dnia 11 czerwca 2012 r.
w sprawie Statutu Miasta Zabrze.*

Hejnal miasta został skomponowany przez znakomitego muzykologa i liturgistę ks. prof. Romualda Raka. Zapis o hejnale miasta umieszczono w Statucie Miasta Zabrze w 2000 roku, a jego publiczne odgrywanie rozpoczęto w 2007 roku. Hejnal Miasta Zabrze grany jest przez trzech muzyków ubranych w mundury górnicze.

Sztandar Miasta Zabrze przedstawia między innymi herb Miasta oraz sylwetkę świętego Kamila de Lellis – patrona Miasta. Kolorystykę oraz układ graficzny sztandaru przedstawiają kolejne rysunki.

Rysunek 6 . Sztandar Miasta Zabrze I

*Źródło: Uchwała nr XXIV/321/12 Rady Miejskiej w Zabrzu z dnia 11 czerwca 2012 r.
w sprawie Statutu Miasta Zabrze.*

Rysunek 7 Sztandar Miasta Zabrze II

*Źródło: Uchwała nr XXIV/321/12 Rady Miejskiej w Zabrzu z dnia 11 czerwca 2012 r.
w sprawie Statutu Miasta Zabrze.*

1.3. Oznaczenia miasta

Zabrze jest miastem na prawach powiatu, gminą miejską, znajdującą się w podregionie gliwickim, w subregionie środkowym /centralnym Województwa Śląskiego.

KOD TERC – identyfikator terytorialny Miasta Zabrze: **2478011**

Typ - miasto

Gmina - [Zabrze](#) (gmina miejska, Kod TERYT: 2478011)

Powiat - [Zabrze](#) (Kod TERYT: 2478)

Województwo - [śląskie](#) (Kod TERYT: 24)

Kod SIMC – identyfikator nazw miejscowości: **0945380**

KOD NUTS –

Klasyfikacja NUTS (Nomenclature of Territorial Units for Statistics — Klasyfikacja Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych) obowiązuje w krajach Unii Europejskiej, zgodnie z Rozporządzeniem (WE) nr 1059/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 maja 2003 r. (Dz. U. UE L 154 z 21.06.2003 r., z późn. zm.). Wspólna klasyfikacja została ustanowiona w celu zbierania, opracowania i rozpowszechniania na obszarze UE porównywalnych danych dla określonych statystyk regionalnych (np. z zakresu rachunków regionalnych, demografii, rynku pracy i społeczeństwa informacyjnego). Klasyfikacja NUTS służy również kształtowaniu regionalnych polityk krajów UE i jest niezbędna do przeprowadzania analiz stopnia rozwoju społeczno - gospodarczego regionów.

Klasyfikacja NUTS dzieli terytorium gospodarcze krajów członkowskich UE na trzy poziomy podstawowe: NUTS 1 – NUTS 3, które zostały wymienione w Załączniku I Rozporządzenia. Ponadto wyróżnia dwa poziomy lokalne (Local Administrative Units): LAU 1 i LAU 2.

Klasyfikacja NUTS w Polsce jest spójna z Nomenklaturą Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NTS).

Tabela 1 Miasto Zabrze w klasyfikacji NUTS i NTS

Poziom NUTS	Kod NUTS	Poziom NTS	Kod NTS	Nazwa
NUTS 1	PL2	NTS1	1.2	region południowy
NUTS 2	PL22	NTS2	2.2.24	województwo śląskie
NUTS 3	PL229	NTS3	3.2.24.47	podregion gliwicki
LAU 1	—	NTS4	4.2.24.47.78	Powiat m. Zabrze
LAU 2	—	NTS5	5.2.24.47.78.01.1	M. Zabrze

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 listopada 2007 r. (Dz. U. 2007 Nr 214, poz. 1573, z późn. zm.) oraz rozporządzenia (WE) nr 1059 / 2003 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 maja 2003 r. w sprawie ustalenia wspólnej klasyfikacji Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NUTS) (Dz. U. UE. L 154 z 21.06.2003, z późn. zm.).

Kod ISO 3166-2: PL Województwa Śląskiego: PL - SL

Oznakowanie tablic rejestracyjnych: **SZ**

Numer kierunkowy telefonów stacjonarnych: **(+48) 32**

Kody pocztowe według Urzędów Poczтовых w Zabrzu (UP Zabrze):

Tabela 2 Kody pocztowe według Urzędów Pocztowych w Zabrzu (UP Zabrze)

UP Zabrze 1 , 41-800 Zabrze, Plac Dworcowy 1
UP Zabrze 5 , 41-805 Zabrze, ul. 3 Maja 60
UP Zabrze 6 , 41-806 Zabrze, ul. Kalinowa 7
UP Zabrze 7 , 41-807 Zabrze, ul. Brygadzystów 2
UP Zabrze 8 , 41-808 Zabrze, ul. Doktora Henryka Jordana 2
UP Zabrze 13 , 41-813 Zabrze, ul. Doktora Henryka Jordana 54
UP Zabrze 15 , 41-815 Zabrze, ul. Franklina Roosevelta 20A/1
UP Zabrze 19 , 41-819 Zabrze, ul. Franciszkańska 21
UP Zabrze 20 , 41-820 Zabrze, ul. Wolności 165
WER Zabrze , 41-850 Zabrze, ul. Macieja Mielżyńskiego 5
PP Zabrze S101 , 41-851 Zabrze, ul. Macieja Mielżyńskiego 5

Źródło: Poczta Polska

1.4. Położenie geograficzne

Długość i szerokość geograficzna Zabrze: (50,18° N 18,46° E). Miasto Zabrze położone jest:

- w centralnej części województwa śląskiego,
- w zachodniej części Górnośląskiego Okręgu Przemysłowego,

oraz graniczy z pięcioma miastami:

- od północnego wschodu z Bytomiem,
- od wschodu z Rudą Śląską,
- od południa z gminą Gierałtówice,
- od zachodu z Gliwicami,
- od północnego zachodu z gminą Zbrosławice.

Zabrze położone jest w obrębie dwóch jednostek geomorfologicznych: Wyżyny Śląskiej i Kotliny Raciborskiej. Północna część miasta znajduje się w obrębie Płaskowyżu Bytomskiego stanowiącego zachodni fragment Wyżyny Śląskiej, natomiast południowa leży na obszarze Działów Gliwickich, będących podstawową częścią Kotliny Raciborskiej. Najwyżej położone partie z pojedynczymi wzniesieniami dochodzą do 300 m n. p. m. i ciągną się wzdłuż wschodniej granicy miasta. Najniżej położone są tereny południowej i środkowej części miasta (225 m n. p. m.).

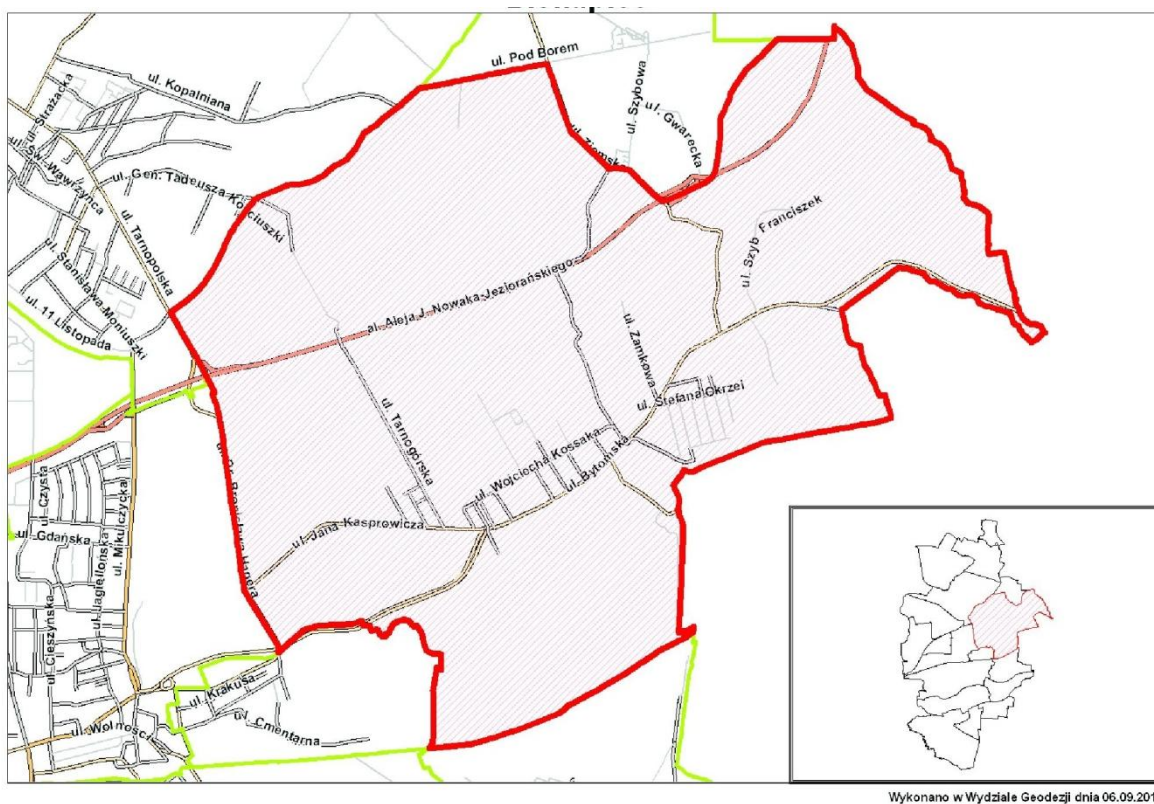
Przez Zabrze przebiega droga krajowa nr 4, zapewniająca dobre połączenie z zachodem Polski. W pobliżu, tj. w Gliwicach - Sośnicy, znajduje się węzeł autostrad A1 i A4. Bardzo dobre powiązanie komunikacyjne z aglomeracją katowicką miastu zapewnia Drogowa Trasa Średnicowa.

1.5. Jednostki pomocnicze miasta

Podstawą funkcjonowania jednostek pomocniczych jest wydana na podstawie art. 5, art. 35, art. 40 ust. 2 pkt 1, art. 41 ust. 1 i art. 42 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym — po przeprowadzeniu konsultacji z mieszkańcami — Uchwała nr XV/132/03 Rady Miejskiej w Zabrzu z dnia 22 września 2003 r. w sprawie: utworzenia jednostek pomocniczych i nadania statutów jednostkom pomocniczym miasta Zabrze. W roku 2012 Rada Miasta podjęła uchwałę w sprawie utworzenia jednostki pomocniczej Miasta Zabrze — dzielnicy Zandka (uchwała nr XXVIII/375/12 z dn. 17.09.2012 r.). W ten sposób powstała osiemnasta jednostka pomocnicza. Uchwałą nr XXVIII/381/12 Rady Miasta z dnia 17.09.2012 r. w sprawie zmiany uchwały nr XV/132/03 Rady Miejskiej w Zabrzu z dnia 22 września 2003 roku w sprawie utworzenia jednostek pomocniczych i nadania statutów jednostkom pomocniczym miasta Zabrze zmieniono dotychczasową nazwę Osiedle Janek na Dzielnica Guido, a trzem jednostkom zmieniono nazwy w ten sposób, że przed słowem „osiedle” wpisano słowo „dzielnica”. Zatem na koniec 2012 roku w Zabrzu istnieją następujące jednostki pomocnicze:

1. **Biskupice** – to najstarsza dzielnica Zabrze. Pierwsze wzmianki o niej znajdują się w dokumencie księżnej Violi z 1243 roku. Włączone do Zabrze w 1927 roku. Powierzchnia: 11,78 km². Znajduje się tu, wybudowane w latach 60 XIX wieku, osiedle robotnicze, Borsigwerke, wzniesione w latach 1863 – 1871, jedno z pierwszych tego typu na Górnym Śląsku, a także Kościół pw. św. Jana Chrzciciela, wzniesiony w latach 1853 – 1858 w stylu neogotyckim.

Rysunek 8 Mapa z granicami terytorium dzielnicy Biskupice

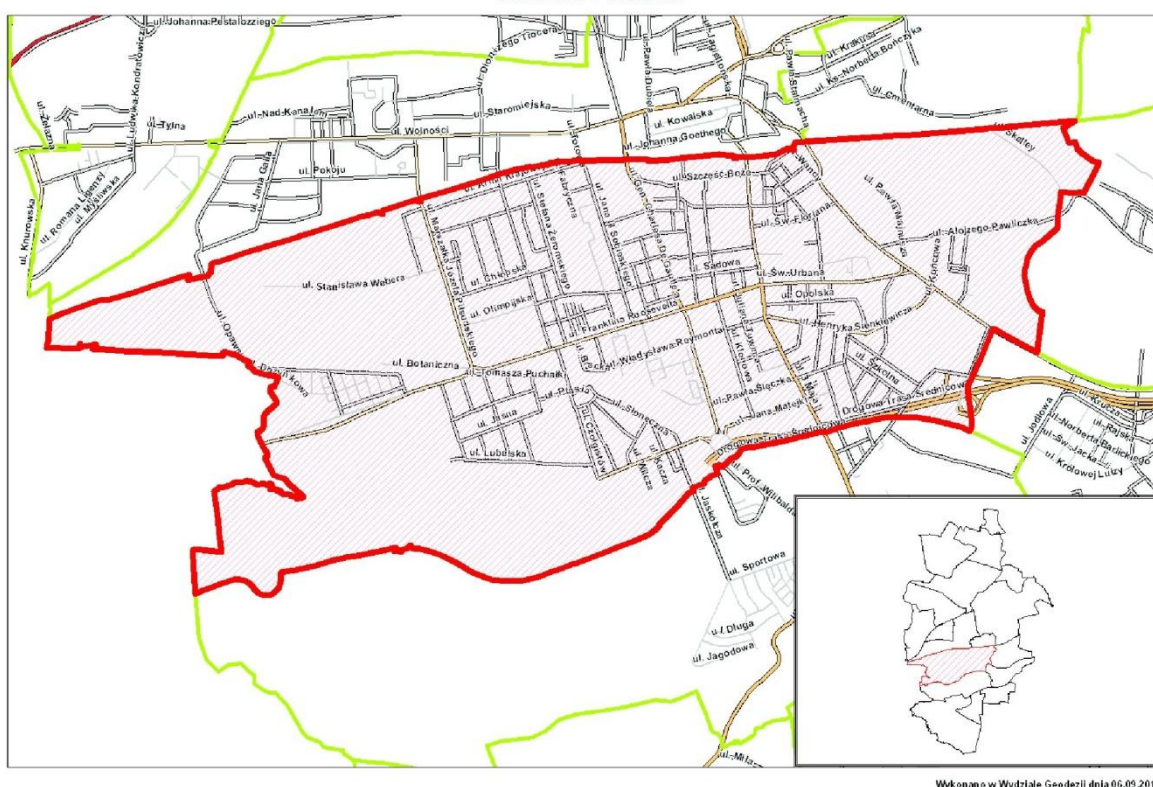

Źródło: Uchwała nr XXVIII/377/12 Rady Miasta z dnia 17 września 2012 r. w sprawie nadania Statutu jednostce pomocniczej Miasta Zabrze – Dzielnicy Biskupice

2. Centrum Południe – część Śródmieścia; obejmuje swym zasięgiem część historycznych gmin: Stare Zabrze, Małe Zabrze i gminę Dorota połączonych w jedną gminę Zabrze w 1905 roku. Powierzchnia: 7,74 km². W jej granicach znajdują się: Muzeum Miejskie, Muzeum Górnictwa Węglowego, Zabytkowa Kopalnia Węgla Kamiennego „Guido”, kościół pw. św. Józefa, stanowiący przykład architektury modernistycznej na Górnym Śląsku, Samodzielny Publiczny Szpital Kliniczny Nr 1 im. Prof. Stanisława Szyszko Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach. W południowej części - Wydział Organizacji i Zarządzania Politechniki Śląskiej w Gliwicach, na ulicy Roosevelta 26-28. W zachodniej części Dzielnicy znajduje się również stadion miejski, na którym odbywają się mecze Klubu Sportowego „Górnik Zabrze”, Ogród Botaniczny, a w południowej – Miejski Zakład Kąpielowy, powstały, jako łaźnia Miejska, w latach 1927- 1929.

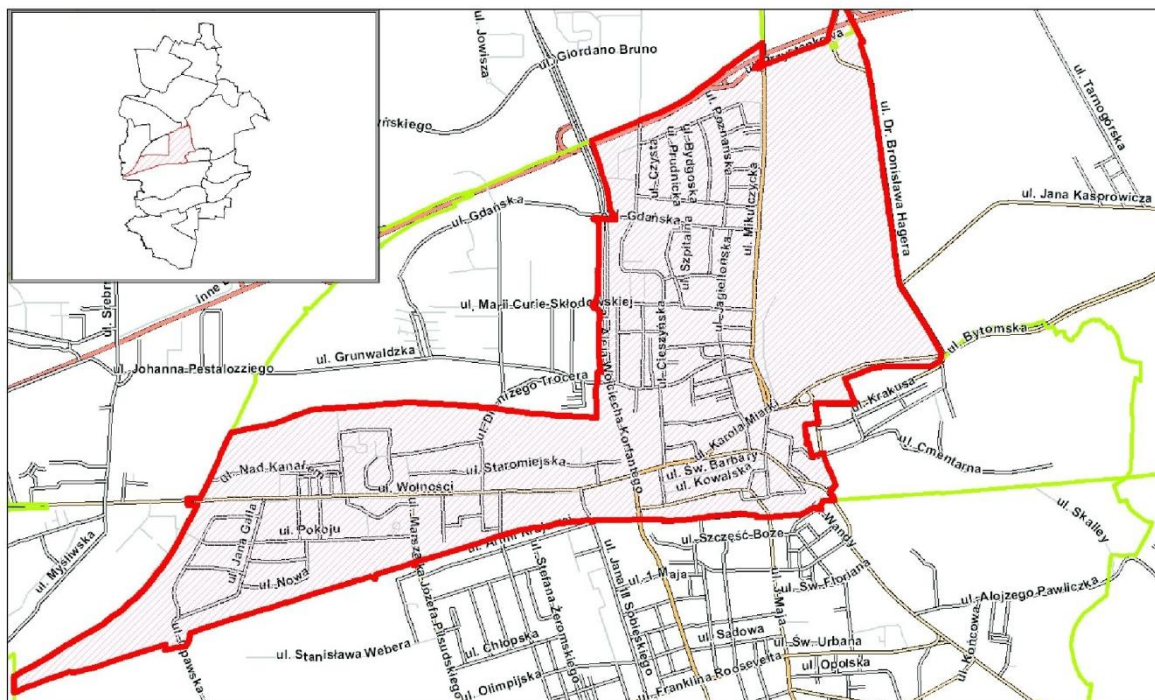
Rysunek 9 Mapa z granicami terytorium dzielnicy Centrum Południe

Źródło: Uchwała nr XXVIII/378/12 Rady Miasta z dnia 17 września 2012 r. w sprawie nadania Statutu jednostce pomocniczej Miasta Zabrze – Dzielnicy Centrum Południe.

3. Centrum Północ – część Śródmieścia; obejmuje swym zasięgiem część historycznych gmin: Stare Zabrze i Małe Zabrze. Powierzchnia: 4,53 km². W jej granicach znajdują się budynki Urzędu Miejskiego, kwartał sztuki (z Teatrem Nowym, Filharmonią Zabrzeńską oraz wydziałem wyższej szkoły), Śląskie Centrum Chorób Serca, kościół pw. św. Andrzeja.

Rysunek 10 Mapa z granicami terytorium dzielnicy Centrum Północ

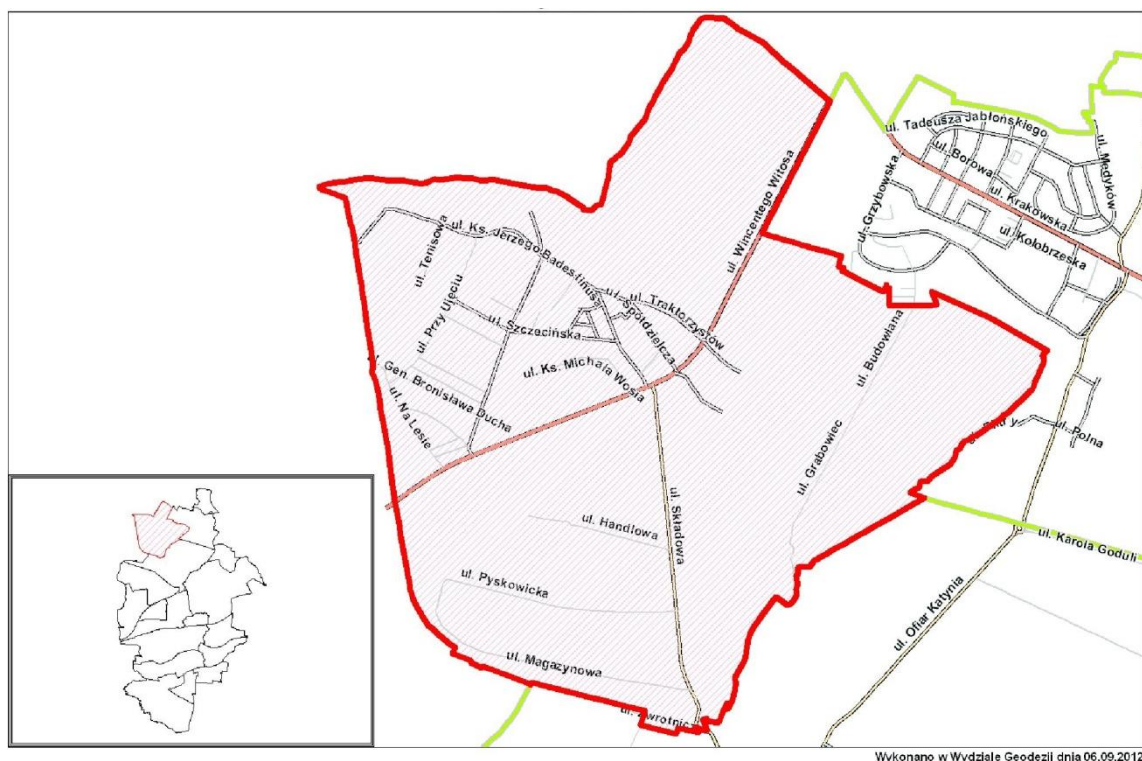
Wykonano w Wydziale Geodezji dnia 06.09.2012

Źródło: Uchwała nr XXVIII/379/12 Rady Miasta z dnia 17 września 2012 r. w sprawie nadania Statutu jednostce pomocniczej Miasta Zabrze – Dzielnicy Centrum Północ

4. **Grzybowice** – jedna z najstarszych dzielnic, wzmiankowana po raz pierwszy w „Rejestrze Ujazdu” spisany w latach 1295 - 1305. Znajduje się w północnej części Zabrza. Ma charakter typowo rolniczy. Powierzchnia: 6,63 km². Obecnie dynamicznie rozwija się tu budownictwo jednorodzinne.

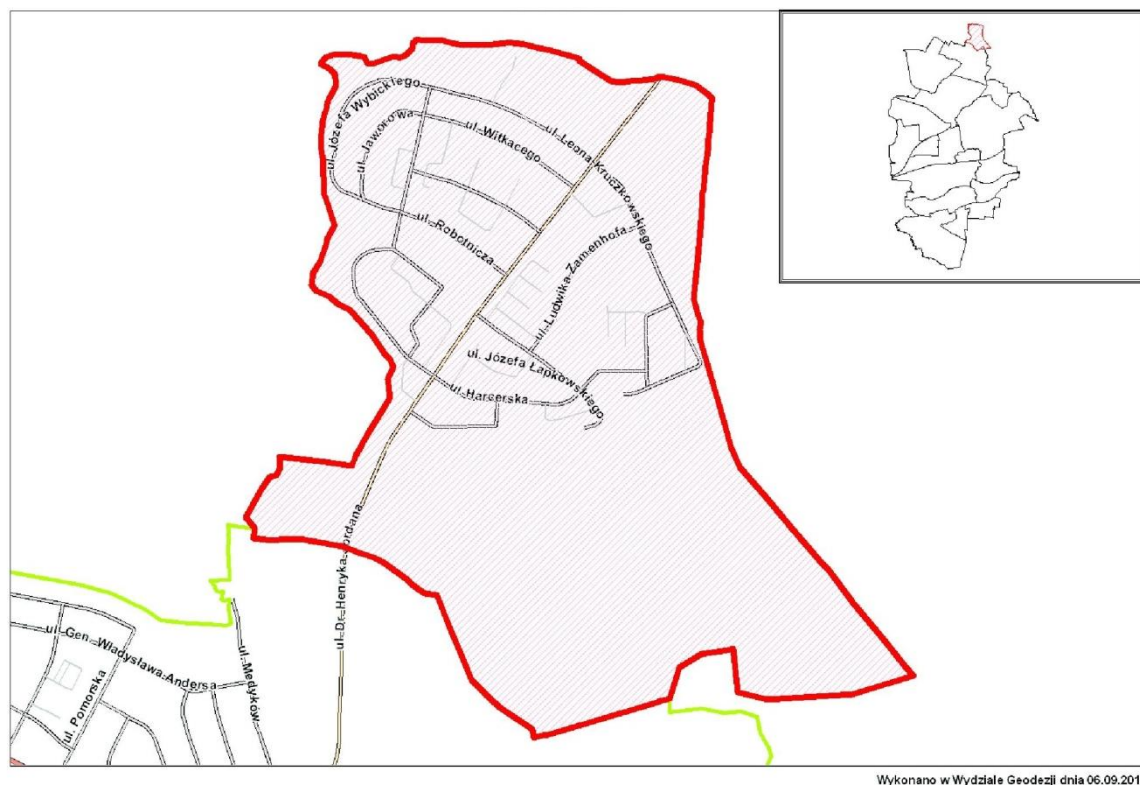
Rysunek 11 Mapa z granicami terytorium dzielnicy Grzybowice

Źródło: Uchwała nr XXVIII/380/12 Rady Miasta z dnia 17 września 2012 r. w sprawie nadania Statutu jednostce pomocniczej Miasta Zabrze – Dzielnicy Grzybowice.

5. **Helenka** – najbardziej na północ położona część Zabrze o powierzchni 1,40 km², włączona do miasta w 1954 roku. Osiedle powstało na gruntach dawnego folwarku „Helena” z 1853 roku. Najciekawszym obiektem architektonicznym jest tu kościół pw. Najświętszej Maryi Panny Matki Kościoła konsekrowany w 1988 roku.

Rysunek 12 Mapa z granicami terytorium dzielnicy Helenka

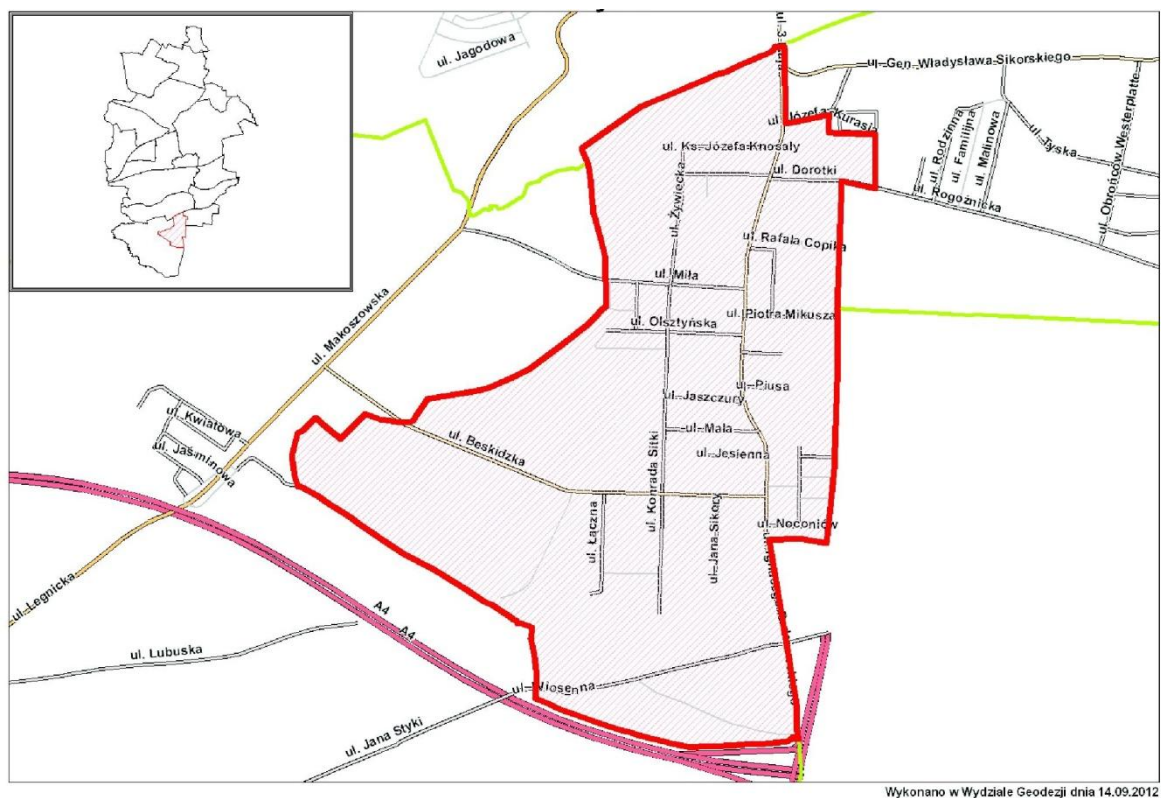

Źródło: Uchwała nr XXVIII/383/12 Rady Miasta z dnia 17 września 2012 r. w sprawie nadania Statutu jednostce pomocniczej Miasta Zabrze - Dzielnicy Helenka

6. **Kończyce** – ostatnia z kolonii założonych przez Macieja Wilczka w 1776 roku. Włączona do Polski w 1922 roku. Włączone do Zabrze w 1951 roku. Powierzchnia: 1,96 km². Znajduje się tu Ogólnokształcąca Szkoła Sztuk Pięknych. Dzielnica ma bezpośredni dostęp do autostrady A4, poprzez „Węzeł Wspólna” (granica Rudy Śląskiej z Zabrzem).

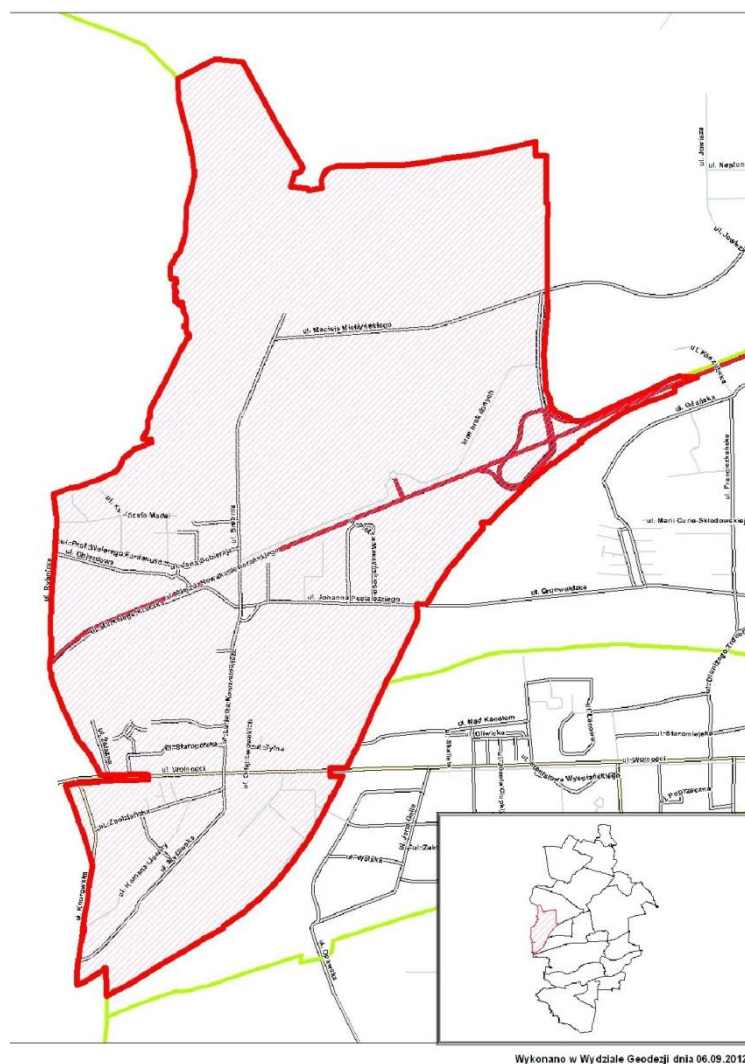
Rysunek 13 Mapa z granicami terytorium dzielnicy Kończyce

Źródło: Uchwała nr XXVIII/384/12 Rady Miasta z dnia 17 września 2012 r. w sprawie nadania Statutu jednostce pomocniczej Miasta Zabrze - Dzielnicy Kończyce

7. **Maciejów** – najbardziej na zachód położona dzielnica Zabrze, założona przez Macieja Wilczka w 1776 roku. Włączona do Zabrze w 1927 roku. Powierzchnia: 3,92 km². Znajduje się tu kąpielisko leśne oraz zabytkowy zespół „Szyb Maciej”.

Rysunek 14 Mapa z granicami terytorium dzielnicy Maciejów

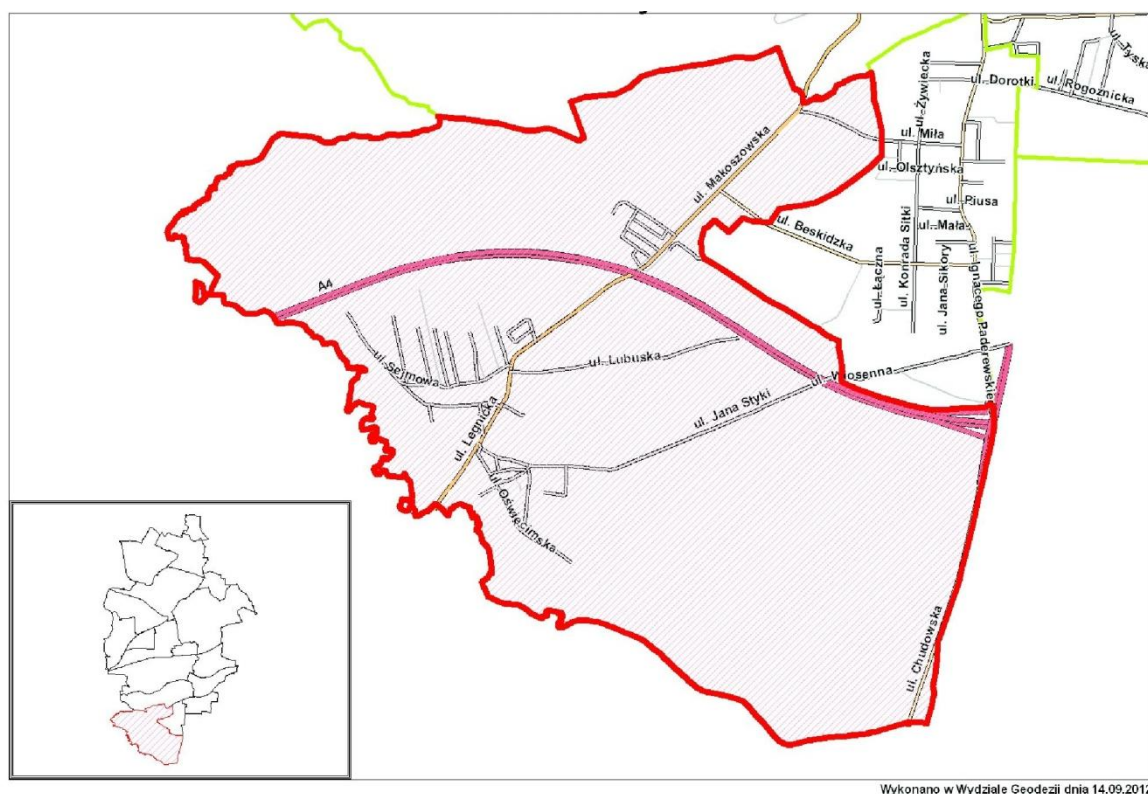

Źródło: Uchwała nr XXVIII/385/12 Rady Miasta z dnia 17 września 2012 r. w sprawie nadania Statutu jednostce pomocniczej Miasta Zabrze - Dzielnicy Maciejów.

8. **Makoszowy** – najbardziej na południe położona dzielnica Zabrze. Po raz pierwszy wzmiankowana w 1498 roku. Przyłączone do Zabrze w 1951 roku. Dzielnica położona jest pośród licznych lasów i stawów nad rzeką Kłodnicą i jej dopływami Bielczanką i Czarnawką. Charakter przemysłowy nadaje jej znajdująca się tu ostatnia z dużych zabrzańskich kopalni. Powierzchnia: 8,84 km².

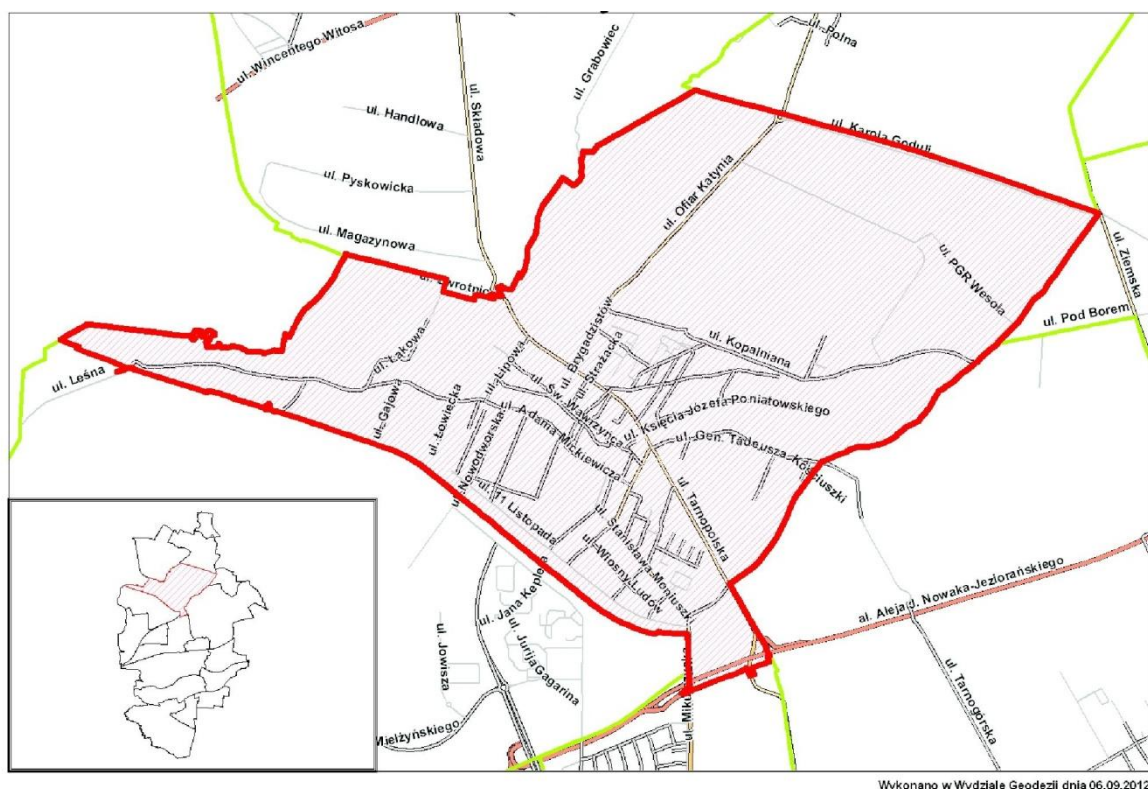
Rysunek 15 Mapa z granicami terytorium dzielnicy Makoszowy

Źródło: Uchwała nr XXVIII/386/12 Rady Miasta z dnia 17 września 2012 r. w sprawie nadania Statutu jednostce pomocniczej Miasta Zabrze - Dzielnicy Makoszowy.

9. **Mikulczyce** – wspomniana po raz pierwszy w dyplomie z 1311 roku dawna wieś rycerska. Początkowy charakter rolniczy (na jej obszarze znajdowały się trzy folwarki) zmieniło wybudowanie kopalni „Mikulczyce”. Przyłączone do Zabrze w 1951 roku. Powierzchnia: 7,64 km². Do ciekawych obiektów w tej dzielnicy należy dawny ratusz gminny.

Rysunek 16 Mapa z granicami terytorium dzielnicy Mikulczyce

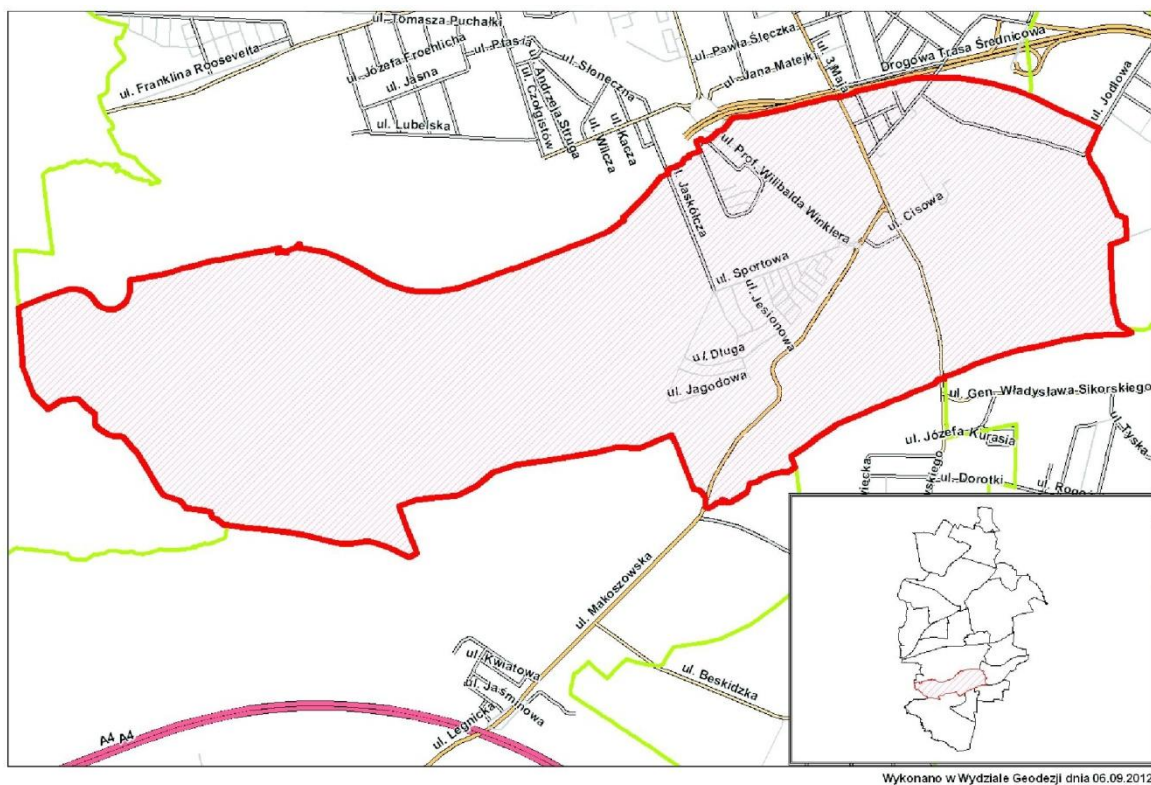

Źródło: Uchwała nr XXVIII/387/12 Rady Miasta z dnia 17 września 2012 r. w sprawie nadania Statutu jednostce pomocniczej miasta Zabrze - Dzielnicy Mikulczyce.

10. Dzielnica Guido – obejmuje osiedle wybudowane dla pracowników kopalni „Makoszowy”. Powierzchnia: 4,51 km².

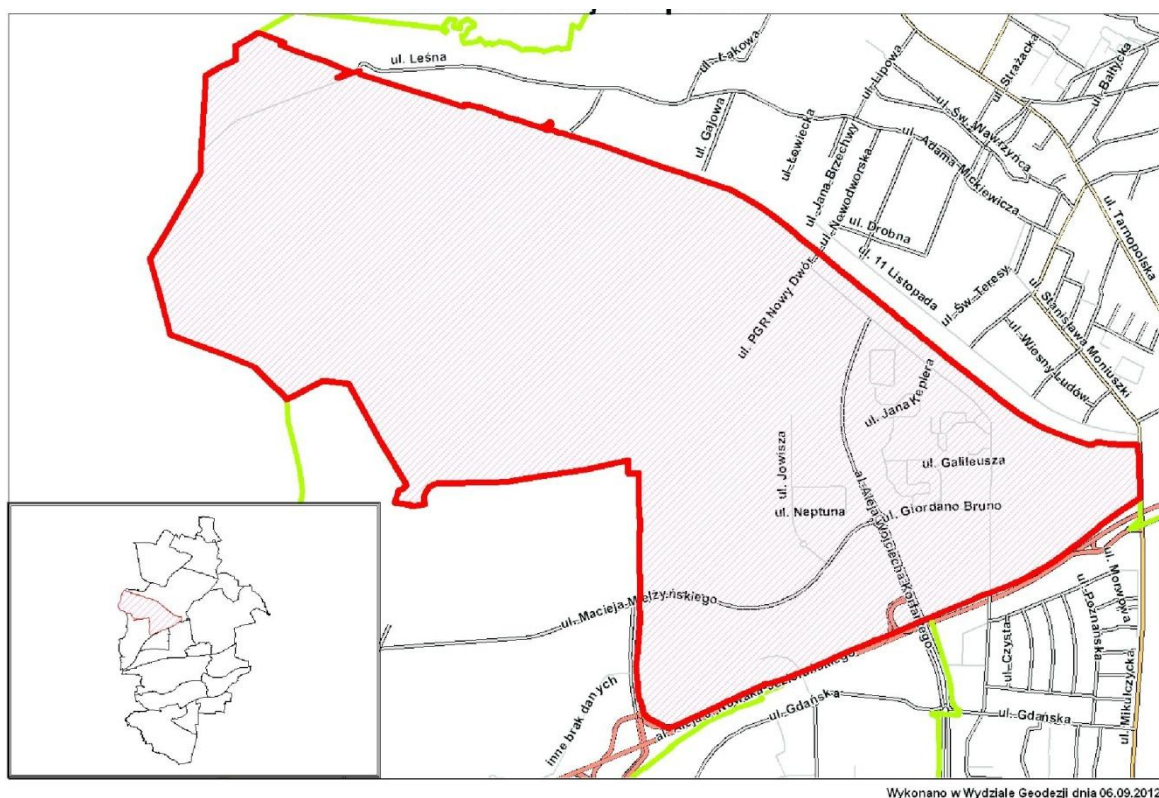
Rysunek 17 Mapa z granicami terytorium dzielnicy Guido

Źródło: Uchwała nr XXVIII/382/12 Rady Miasta z dnia 17 września 2012 r. w sprawie nadania Statutu jednostce pomocniczej Miasta Zabrze - Dzielnicy Guido

11. Dzielnica Osiedle Mikołaja Kopernika – osiedle wybudowane w latach 80 – tych XX wieku, o powierzchni: 4,96 km². Znajduje się tu najmłodszy z zabrzańskich parków „Park im. Jana Pawła II”. Przy kościele pw. św. Wojciecha stoi „Krzyż Papieski” przeniesiony w to miejsce po pielgrzymce Ojca Świętego do Polski w 1999 roku.

Rysunek 18 Mapa z granicami terytorium Dzielnicy Osiedle Mikołaja Kopernika

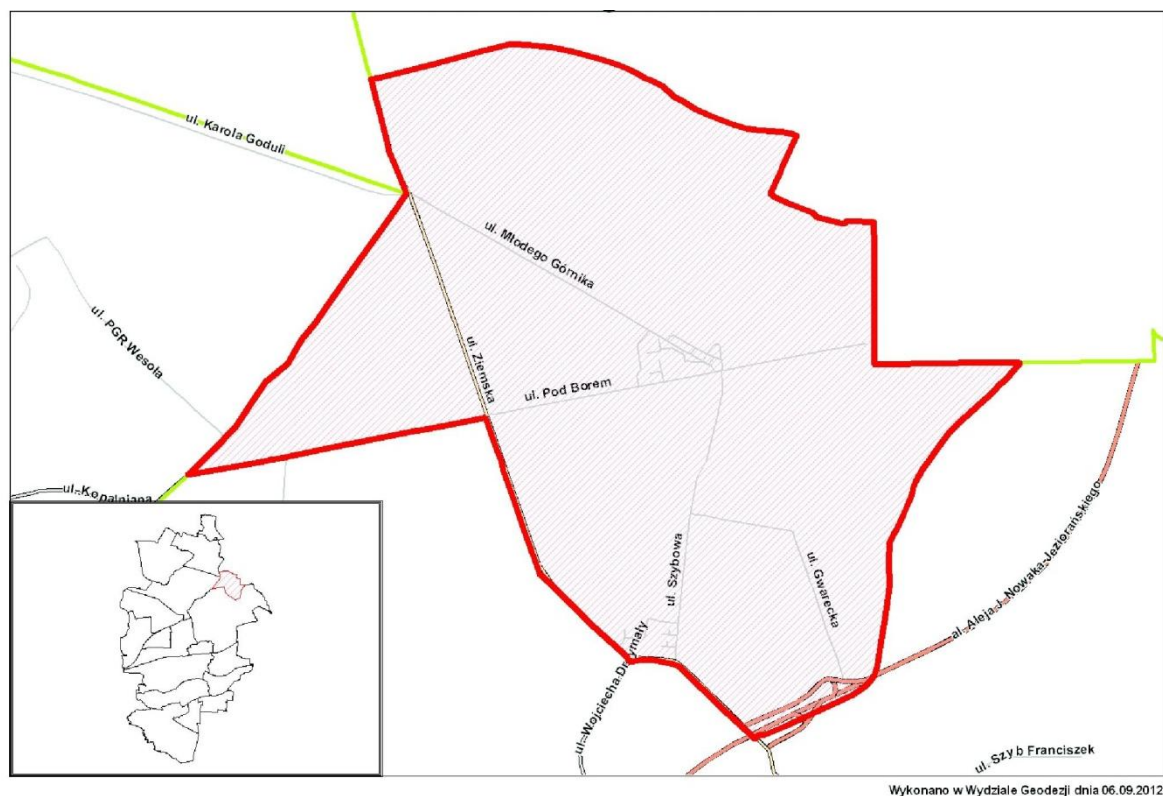

Źródło: Uchwała nr XXVIII/388/12 Rady Miasta z dnia 17 września 2012 r. w sprawie nadania Statutu jednostce pomocniczej Miasta Zabrze - Dzielnicy Osiedle Mikołaja Kopernika

12. Dzielnica Osiedle Młodego Górnika – wybudowane dla pracowników kopalni węgla kamiennego „Pstrowski”. Powierzchnia: 1,84 km². Znajduje się w północno - zachodniej części miasta.

Rysunek 19 Mapa z granicami terytorium Dzielnicy Osiedle Młodego Górnika

Źródło: Uchwała nr XXVIII/389/12 Rady Miasta z dnia 17 września 2012 r. w sprawie nadania Statutu jednostce pomocniczej Miasta Zabrze - Dzielnicy Osiedle Młodego Górnika.

13. Dzielnica Osiedle Tadeusza Kotarbińskiego – jego granice wytyczają rzeka Bytomka, Aleja Korfantego oraz linia Kolejowa Gliwice – Bytom. Powierzchnia: 1,49 km².

Rysunek 20 Mapa z granicami terytorium Dzielnicy Osiedle Tadeusza Kotarbińskiego.

Źródło: Uchwała nr XXVIII/390/12 Rady Miasta z dnia 17 września 2012 r. w sprawie nadania Statutu jednostce pomocniczej Miasta Zabrze - Dzielnicy Osiedle Tadeusza Kotarbińskiego

Rysunek 21 Mapa z granicami terytorium dzielnicy Pawłów

Raport o Stanie Miasta Zabrze za 2012 rok

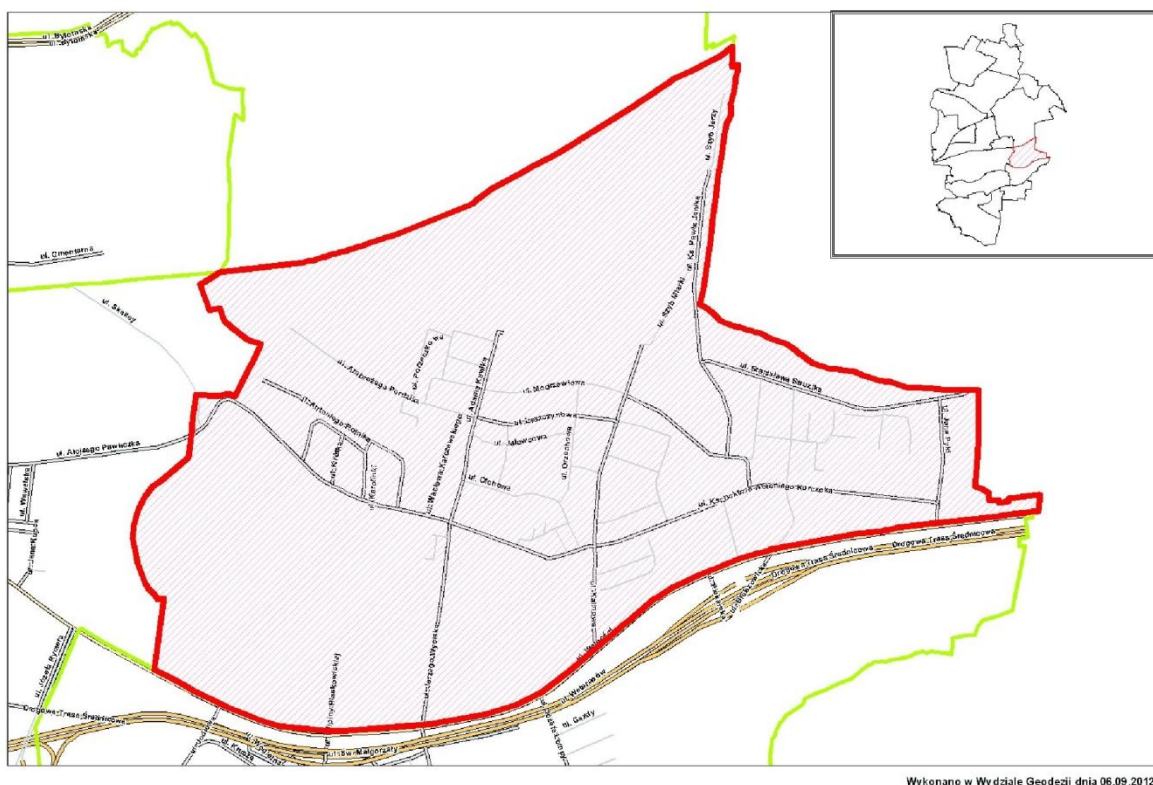
Rysunek 23 Mapa z granicami terytorium dzielnicy Zaborze Południe

Raport o Stanie Miasta Zabrze za 2012 rok

17. Zaborze Północ – obejmuje tereny dawnej Kolonii A założonej w 1869 roku, Zaborza Wsi i Poręby. Powierzchnia: 2,94 km². Znajduje się tu kościół pw. Św. Jadwigi, który umieszczony jest na Szlaku Architektury Drewnianej Województwa Śląskiego. Dzielnica położona we wschodniej części miasta, graniczy z Rudą Śląską.

Rysunek 24 Mapa z granicami terytorium dzielnicy Zaborze Północ

Źródło: Uchwała nr XXVIII/394/12 Rady Miasta z dnia 17 września 2012 r. w sprawie nadania Statutu jednostce pomocniczej Miasta Zabrze - Dzielnicy Zaborze Północ

Rysunek 25 Mapa z granicami terytorium dzielnicy Zandka

Raport o Stanie Miasta Zabrze za 2012 rok

1.6. Przedstawiciele władz miasta

Przedstawiciele władz Miasta Zabrze w latach 1874 – 2012:

STAROSTOWIE POWIATU ZABRSKIEGO W LATACH 1874 - 1926:

- *Hans von Holwede* w okresie 1874 r. - 15.02.1887 r.
- *Arthur Sebastian von Falkenhayn* w okresie 09.04.1887 r. - 09.01.1891 r.
- *Theodor Parisius* w okresie 16.01.1891 r. - 28.11.1892 r.
- *Alfred Scheche* w okresie 12.1892 r. - 15.09.1902 r.
- *Max Hermann Freiherr von Ziller* w okresie 07.10.1902 r. - 09.03.1907 r.
- *Hermann Dihle* w okresie 10.03.1907 r. - 15.08.1912 r.
- *Georg Suermondt* początkowo komisarz rządowy, następnie starosta w okresie 09.01.1913 r. - 04.12.1920 r.
- *Albrecht Müller von Blumencron* w okresie 04.12.1920 r. - 01.01.1927 r.

NADBURMISTRZOWIE ZABRZA W LATACH 1923 - 1945:

- *Kurt Jeenel* w okresie 01.12.1923 r. - 05.01.1927 r.
- *Hans Lukashek* w okresie 17.03.1927 r. - 04.04.1929 r.
- *Julius Franz* w okresie 02.4.1930 r. - 02.4.1933 r.
- *Max Fillusch* w okresie 02.03.1933 r. - 24.01.1945 r.

PREZYDENCI MIASTA ZABRZA ORAZ PRZEWODNICZĄCY PREZYDIUM MIEJSKIEJ RADY NARODOWEJ W ZABRZU W LATACH 1945 - 2010 (w latach 1950 - 1974 funkcja Przewodniczącego Prezydium Miejskiej Rady Narodowej odpowiadała funkcji Prezydenta Miasta):

- *Paweł Dubiel* w okresie 16.03.1945 r. - 01.06.1950 r.
- *Grzegorz Sabuda* w okresie 16.06.1948 r. - 31.08.1951 r.
- *Rufin Suchoń* w okresie 01.09.1951 r. - 30.06.1957 r.
- *Jerzy Knapik* w okresie 25.07.1957 r. - 30.11.1960 r.

- *Tadeusz Bluszcz* w okresie 22.11.1960 r. - 10.03.1970 r.
- *Jerzy Skowronek* w okresie 19.05.1970 r. - 31.12.1973 r.
- *Bogusław Palka* w okresie 01.01.1974 r. - 20.10.1978 r.
- *Hubert Niglus* w okresie 16.11.1978 r. - 22.02.1981 r.
- *Jan Janota* w okresie 01.03.1981 r. - 20.02.1987 r.
- *Gerard Hajda* w okresie 20.02.1987 r. - 21.01.1991 r.
- *Roman Urbańczyk* w okresie 23.01.1991 r. - 19.11.2002 r.

Prezydenci Miasta Zabrze wybrani w wyborach bezpośrednich:

- *Jerzy Gołubowicz* w okresie 19.11.2002 r. - 06.12.2006 r.
- *Małgorzata Mańka - Szulik* w okresie od 06.12.2006 r. do nadal
(druga kadencja od 2010 r. – ślubowanie w dniu 09.12.2010 r.).

1.7. Strategia Rozwoju Miasta

Samorząd Zabrze w swych działaniach realizuje wizję rozwoju miasta zapisaną w „Strategii Rozwoju Miasta Zabrze na lata 2008-2020” w sposób następujący:

Zabrze będzie miastem kreującym swój rozwój oparty na równowadze pomiędzy historią i nowoczesnością, śląską tożsamością i metropolitalnym kontekstem oraz atrakcyjnością mieszkaniową i inwestycyjną.

Strategia rozwoju miasta z ww. wizją ukierunkowana jest na innowacyjność i nowoczesność połączoną z szacunkiem do tradycji i wartości z celem osiągnięcia wysokiej jakości życia mieszkańców co pozwoli na zmianę trendów demograficznych, wzrost liczby mieszkańców, rozwój przedsiębiorczości, pobudzenie inwestycji oraz na budowanie tożsamości i społeczeństwa obywatelskiego.

Strategiczne inwestycje do których przystąpiło Miasto Zabrze:

1. Najważniejsze przedsięwzięcia:

- Adaptacja budynku przy ul. Roosevelta 32 w Zabrze na potrzeby dydaktyczno – edukacyjne Wydziału Organizacji i Zarządzania Politechniki Śląskiej.
- Adaptacja przemysłowych budynków Gminy Zabrze na potrzeby Centrum Kształcenia Praktycznego i Doskonalenia Zawodowego.
- Budowa drogi dostępowej do Katowickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej w Zabrze.
- Budowa systemu informacji o terenie dla miasta Zabrze.
- Budowa Zabrzeńskiej Szerokopasmowej Sieci Światłowodowej – etap II i III – wraz z punktem hot – spot.
- Kompleksowe uzbrojenie terenu inwestycyjnego w Zabrze ulica Handlowa.
- Przebudowa budynku Domu Muzyki i Tańca w Zabrze.
- Przebudowa i doposażenie w aparaturę specjalistyczną części budynku na potrzeby Laboratorium Technologicznego Pracowni Sztucznego Serca w ramach Fundacji Rozwoju Kardiologii w Zabrze.
- Rewitalizacja obiektów przemysłowych Gminy Zabrze wraz adaptacją na cele kulturalne, turystyczne i oświatowe.
- SliesiaNet – budowa społeczeństwa informacyjnego w subregionie centralnym województwa śląskiego: Miasto Zabrze.
- Utworzenie Mapy Akustycznej Miasta Zabrze wraz z systemem do jego aktualizacji, zarządzania i udostępniania.

2. Infrastruktura drogowa oraz transport publiczny:

- Budowa Drogowej Trasy Średnicowej *Zachód* – odcinki Z1, Z2 w Zabrze,
- Dostawa Elektrycznych Zespołów Trakcyjnych do wykonywania pasażerskich przewozów regionalnych.
- Kontynuacja budowy Drogowej Trasy Średnicowej *Zachód* – odcinek Zabrze - Gliwice.
- Modernizacja infrastruktury tramwajowej i trolejbusowej w Aglomeracji Górnośląskiej wraz z infrastrukturą towarzyszącą – Tramwaje Śląskie S.A., inwestycja realizowana m.in. w Zabrze (ciąg Bytom – Ruda Śląska – Zabrze).
- System Dynamicznej Informacji Pasażerskiej na obszarze działalności KZK GOP.

3. Pozostałe przedsięwzięcia strategiczne:

- Modernizacja gospodarki ciepłej wraz z montażem kolektorów słonecznych dla Miejskiego Zakładu Kąpielowego w Zabrzu.
- Przebudowa na rondzie istniejącego skrzyżowania ul. Korfantego i ul. Gdańskiej w Zabrzu,
- Przekształcenie terenu dawnego państwowego przedsiębiorstwa rolnego w strefę aktywności inwestycyjnej.
- Rewitalizacja obiektów przemysłowych Gminy Zabrze wraz z adaptacją na cele kulturalne, turystyczne i oświatowe.
- Termomodernizacja 36 obiektów użyteczności publicznej.

1.8. Miejskie jednostki organizacyjne

Miejskimi jednostkami organizacyjnymi zgodnie z zapisami Statutu Miasta Zabrze (*przyjętego Uchwałą nr XXIV/321/12 Rady Miejskiej w Zabrzu z dnia 11 czerwca 2012 r. w sprawie Statutu Miasta Zabrze*) są osoby prawne oraz jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej. W celu realizacji zadań własnych i zleconych gminy oraz powiatu Rada Miasta może w drodze uchwały tworzyć nowe oraz przekształcać lub likwidować już istniejące jednostki, wyposażając je w odpowiedni majątek. Wykaz miejskich jednostek organizacyjnych w Zabrzu przedstawiono w kolejnej tabeli.

Tabela 3 Wykaz Miejskich Jednostek Organizacyjnych

Lp.	Typ jednostki	Nazwa jednostki organizacyjnej	Adres
1	Jednostka budżetowa	Urząd Miejski w Zabrzu	ul. Powstańców Śląskich 5-7
2	Jednostka budżetowa	Dom Pomocy Społecznej Nr 1	ul. Jana Matejki 62
3	Jednostka budżetowa	Dom Pomocy Społecznej Nr 2	ul. Jaskółcza 11
4	Jednostka budżetowa	Dom Pomocy Społecznej Nr 3	ul. Wiktora Brysza 3
5	Jednostka budżetowa	Izba Wyrzeźwień	ul. Wolności 94
6	Jednostka budżetowa	Miejski Ogród Botaniczny	ul. Marszałka Józefa Piłsudskiego 60
7	Jednostka budżetowa	Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie	ul. Franklina Roosevelta 40
8	Jednostka budżetowa	Miejski Zakład Kąpielowy	Plac Krakowski 10
9	Jednostka budżetowa	Straż Miejska	ul. Pawła Stalmacha 9
10	Jednostka budżetowa	Żłobek Miejski	ul. Buchenwaldczyków 32
11	Jednostka budżetowa	Dom Dziecka	ul. Park Hutniczy 15

Lp.	Typ jednostki	Nazwa jednostki organizacyjnej	Adres
12	Jednostka budżetowa	Centrum Wsparcia Kryzysowego Dzieci i Młodzieży	ul. Leona Kruczkowskiego 35
13	Jednostka budżetowa	Jednostka Obsługi Finansowej Gospodarki Nieruchomościami	ul. Targowa 2
14	Jednostka budżetowa	Przedszkole Nr 1	ul. Władysława Reymonta 52
15	Jednostka budżetowa	Przedszkole Nr 3	ul. Św. Jana 8
16	Jednostka budżetowa	Przedszkole Nr 6 im. Chatka Niedźwiadka	ul. Dr. Henryka Jordana 59
17	Jednostka budżetowa	Przedszkole Nr 7	ul. Wolności 215a
18	Jednostka budżetowa	Przedszkole Nr 8	ul. Filipiny Płaskowickiej 3
19	Jednostka budżetowa	Przedszkole Nr 9	ul. Jana Matejki 64
20	Jednostka budżetowa	Przedszkole Nr 11	ul. Aleksandra Fredry 21
21	Jednostka budżetowa	Przedszkole Nr 12	ul. Św. Urbana 2b
22	Jednostka budżetowa	Przedszkole Nr 14 im. Promyczek	ul. Ks. Piotra Ściegiennego 1
23	Jednostka budżetowa	Przedszkole Nr 16	ul. Ks. Doktora Antoniego Korczoka 96
24	Jednostka budżetowa	Przedszkole Nr 18	ul. Antoniego Rolnika 33
25	Jednostka budżetowa	Przedszkole Nr 19	ul. Marii Konopnickiej 1
26	Jednostka budżetowa	Przedszkole Nr 20	ul. 3 Maja 89 A
27	Jednostka budżetowa	Przedszkole Nr 23	ul. Pawła Ślęczka 9
28	Jednostka budżetowa	Przedszkole Nr 24	ul. Strażacka 1
29	Jednostka budżetowa	Przedszkole Nr 25	ul. Cieszyńska 33
30	Jednostka budżetowa	Przedszkole Nr 27	ul. Św. Wojciecha 4a
31	Jednostka budżetowa	Przedszkole Nr 28 im. Janoscha	ul. Mieczysława Niedziałkowskiego 35
32	Jednostka budżetowa	Przedszkole Nr 29	ul. Ignacego Paderewskiego 53
33	Jednostka budżetowa	Przedszkole Nr 32	ul. Stanisława Ogórka 9
34	Jednostka budżetowa	Przedszkole Nr 33 im. Majki Jeżowskiej	ul. Jana III Sobieskiego 3B
35	Jednostka budżetowa	Przedszkole Nr 34 z Oddziałami Integracyjnymi	ul. Wiktora Brysza 4
36	Jednostka budżetowa	Przedszkole Nr 35	ul. Fryderyka Chopina 26
37	Jednostka budżetowa	Przedszkole Nr 36	ul. Jana Heweliusza 36
38	Jednostka budżetowa	Przedszkole Nr 38	ul. Ludwika Zamenhofs 4a
39	Jednostka budżetowa	Przedszkole Nr 39	ul. Księcia Henryka Pobożnego 5
40	Jednostka budżetowa	Przedszkole Nr 41	ul. Nyska 21
41	Jednostka budżetowa	Przedszkole Nr 43	ul. Klonowa 2
42	Jednostka budżetowa	Przedszkole Nr 45	ul. Kopalniana 7
43	Jednostka budżetowa	Przedszkole Nr 46	ul. Pokoju 37
44	Jednostka budżetowa	Przedszkole Nr 47	ul. Kalinowa 9a

Lp.	Typ jednostki	Nazwa jednostki organizacyjnej	Adres
45	Jednostka budżetowa	Przedszkole Nr 48 z Oddziałami Integracyjnymi	ul. Prof. Tadeusza Kotarbińskiego 16
46	Jednostka budżetowa	Przedszkole Nr 49	ul. Sportowa 42
47	Jednostka budżetowa	Szkoła Podstawowa Nr 1	ul. Sportowa 5
48	Jednostka budżetowa	Szkoła Podstawowa Nr 5 im. Króla Jana III Sobieskiego	ul. Królewska 4
49	Jednostka budżetowa	Szkoła Podstawowa Nr 6 im. Marii Curie-Skłodowskiej	ul. Klonowa 23
50	Jednostka budżetowa	Szkoła Podstawowa Nr 7	ul. Pokoju 41
51	Jednostka budżetowa	Szkoła Podstawowa Nr 8 z Oddziałami Integracyjnymi im. Janusza Korczaka	ul. Ks. Józefa Londzina 2
52	Jednostka budżetowa	Szkoła Podstawowa Nr 14 z Oddziałami Integracyjnymi im. Adama Mickiewicza	ul. Gdańska 10
53	Jednostka budżetowa	Szkoła Podstawowa Nr 15 im. Księdza Jana Dzierżona	ul. Czołgistów 1
54	Jednostka budżetowa	Szkoła Podstawowa Nr 16	ul. Józefa Lompy 78
55	Jednostka budżetowa	Szkoła Podstawowa Nr 17 im. Bohaterów Westerplatte	ul. Ks. Doktora Antoniego Korczoka 98
56	Jednostka budżetowa	Szkoła Podstawowa Nr 18 im. Powstańców Śląskich	ul. Wacława Karczewskiego 10
57	Jednostka budżetowa	Szkoła Podstawowa Nr 21 im. Jurija Gagarina	ul. Bytomska 26
58	Jednostka budżetowa	Szkoła Podstawowa Nr 22 im. Władysława Broniewskiego	ul. Bytomska 94
59	Jednostka budżetowa	Szkoła Podstawowa Nr 23 im. Tadeusza Kościuszki	ul. Johanna Pestalozziego 16
60	Jednostka budżetowa	Szkoła Podstawowa Nr 24 im. Norberta Krocza	ul. Tarnopolska 85
61	Jednostka budżetowa	Szkoła Podstawowa Nr 25 im. Jana Pawła II	ul. Prof. Tadeusza Kotarbińskiego 18
62	Jednostka budżetowa	Szkoła Podstawowa Nr 26 im. Rodła	ul. Stanisława Ogórka 9
63	Jednostka budżetowa	Szkoła Podstawowa Nr 28	ul. Ireny Kosmowskiej 43
64	Jednostka budżetowa	Szkoła Podstawowa Nr 30	ul. Ludwiki Wawrzyńskiej 11
65	Jednostka budżetowa	Szkoła Podstawowa Nr 31	ul. Dr. Henryka Jordana 7
66	Jednostka budżetowa	Szkoła Podstawowa Nr 36 im. Juliana Tuwima	Plac Warszawski 6

Lp.	Typ jednostki	Nazwa jednostki organizacyjnej	Adres
67	Jednostka budżetowa	Szkoła Podstawowa Nr 42 z oddziałami integracyjnymi im. Mikołaja Kopernika	ul. Jurija Gagarina 2
68	Jednostka budżetowa	Szkoła Podstawowa Nr 43 im. Leona Kruczkowskiego	ul. Buchenwaldczyków 25
69	Jednostka budżetowa	Gimnazjum 9 im. Wojciecha Korfańskiego	ul. Olchowa 2
70	Jednostka budżetowa	Gimnazjum 12	ul. Juliana Ursyna Niemcewicza 1
71	Jednostka budżetowa	Gimnazjum 16 im. Bohaterów Monte Cassino	ul. Lucjana Szenwalda 2
72	Jednostka budżetowa	Gimnazjum 20	ul. Jana Kasprowicza 7
73	Jednostka budżetowa	Gimnazjum 21 im. Noblistów Polskich	ul. Jurija Gagarina 2
74	Jednostka budżetowa	Gimnazjum 24 im. Henryka Jordana	ul. Ludwika Zamenhofa 56
75	Jednostka budżetowa	Gimnazjum 25	ul. Prof. Tadeusza Kotarbińskiego 18
76	Jednostka budżetowa	Gimnazjum 29	ul. Budowlana 26
77	Jednostka budżetowa	Zespół Szkół Ogólnokształcących	ul. Wolności 323
78	Jednostka budżetowa	Centrum Edukacji	ul. 1 Maja 12
79	Jednostka budżetowa	Zespół Szkół Nr 3 im. rtm. Witolda Pileckiego	ul. 3 Maja 118
80	Jednostka budżetowa	Zespół Szkół Nr 4 im. Komisji Edukacji Narodowej	ul. Zamkowa 2
81	Jednostka budżetowa	Zespół Szkół Ogólnokształcących Nr 5	ul. Marszałka Józefa Piłsudskiego 29
82	Jednostka budżetowa	Zespół Szkolno – Przedszkolny Nr 6	ul. Gen. Władysława Sikorskiego 74
83	Jednostka budżetowa	Zespół Szkolno – Przedszkolny Nr 7	ul. Daleka 2
84	Jednostka budżetowa	Zespół Szkolno – Przedszkolny Nr 8	ul. Ks. Jerzego Badestinusa 30
85	Jednostka budżetowa	Zespół Szkolno – Przedszkolny Nr 9	ul. Gwarecka 15
86	Jednostka budżetowa	Zespół Szkół Nr 10 im. prof. Janusza Groszkowskiego	ul. Fryderyka Chopina 26
87	Jednostka budżetowa	Zespół Szkół Ogólnokształcących Nr 11	ul. Henryka Sienkiewicza 33
88	Jednostka budżetowa	Zespół Szkół Ogólnokształcących Nr 12	ul. Gen. Władysława Andersa 64

Lp.	Typ jednostki	Nazwa jednostki organizacyjnej	Adres
89	Jednostka budżetowa	Zespół Szkół Ogólnokształcących Nr 13 im. Marii Skłodowskiej-Curie	ul. Ks. Józefa Wajdy 7
90	Jednostka budżetowa	Zespół Szkół Ogólnokształcących Nr 14	ul. Ks. Doktora Antoniego Korczoka 98
91	Jednostka budżetowa	Centrum Kształcenia Ogólnego i Zawodowego	ul. Zwrotnicza 11
92	Jednostka budżetowa	Zespół Szkolno- Przedszkolny Nr 16	ul. Cmentarna 7
93	Jednostka budżetowa	Zespół Szkół Nr 17	ul. Marszałka Józefa Piłsudskiego 58
94	Jednostka budżetowa	Zespół Szkół Nr 18	ul. Konrada Sitki 55
95	Jednostka budżetowa	Zespół Szkół Sportowych im. Janusza Kusocińskiego	ul. Filipiny Płaskowickiej 2
96	Jednostka budżetowa	Zabrzeńskie Centrum Kształcenia Ogólnego i Zawodowego	ul. Marszałka Józefa Piłsudskiego 58
97	Jednostka budżetowa	Zespół Szkół Mechaniczno – Samochodowych	ul. Franciszkańska 4
98	Jednostka budżetowa	Zespół Szkół Ekonomiczno – Usługowych	Plac Romualda Traugutta 1
99	Jednostka budżetowa	Zespół Szkół Spożywczych im. dr Bronisława Hagera	ul. Franciszkańska 13
100	Jednostka budżetowa	Zespół Szkół Specjalnych Nr 38	ul. Ks. Konstantego Damrota 33
101	Jednostka budżetowa	Zespół Szkół Specjalnych Nr 39	ul. Michała Wolskiego 10
102	Jednostka budżetowa	Zespół Szkół Specjalnych Nr 40	ul. Bytomska 24
103	Jednostka budżetowa	Zespół Szkół Specjalnych Nr 41	ul. Marii Konopnickiej 3
104	Jednostka budżetowa	Zespół Szkół Specjalnych Nr 42	ul. Henryka Sienkiewicza 43
105	Jednostka budżetowa	Zespół Szkół Specjalnych Nr 44	ul. Leona Kruczkowskiego 35
106	Jednostka budżetowa	Młodzieżowy Dom Kultury Nr 1	ul. Tarnopolska 50
107	Jednostka budżetowa	Młodzieżowy Dom Kultury Nr 2	ul. 3 Maja 12
108	Jednostka budżetowa	Ognisko Pracy Pozaszkolnej Nr 3	ul. Opolska 29
109	Jednostka budżetowa	Ognisko Pracy Pozaszkolnej Nr 4 "Centrum Edukacji Twórczej"	ul. Ks. Doktora Antoniego Korczoka 98
110	Jednostka budżetowa	Miejska Bursa Szkolna	ul. Franciszkańska 13a
111	Jednostka budżetowa	Centrum Kształcenia Praktycznego i Ustawicznego	ul. 3 Maja 95
112	Jednostka budżetowa	Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna	ul. 3 Maja 91
113	Instytucja kultury	Zabytkowa Kopalnia Węgla Kamionnego "GUIDO"	ul. 3 Maja 93
114	Instytucja Kultury	Dom Muzyki i Tańca	ul. Gen. Charlesa de Gaulle'a 17

Lp.	Typ jednostki	Nazwa jednostki organizacyjnej	Adres
115	Instytucja Kultury	Filharmonia Zabrzeńska	ul. Park Hutniczy 7
116	Instytucja Kultury	Miejska Biblioteka Publiczna	ul. Ks. Józefa Londzina 3
117	Instytucja Kultury	Miejski Ośrodek Kultury	ul. 3 Maja 91a
118	Instytucja Kultury	Muzeum Miejskie	ul. 3 Maja 91
119	Instytucja Kultury	Teatr Nowy	Plac Teatralny 1
120	Spółka	Zabrzeńskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o.	ul. Wolności 215
121	Spółka	Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Zabrzu Sp. z o. o.	ul. Jana Matejki 6
122	Spółka	Zabrzeńskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o.	ul. Johanna Goethego 3
123	Spółka	Zarząd Budynków Mieszkaniowych – Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o. o.	Plac Warszawski 10
124	Spółka	"STADION w Zabrzu" Sp. z o.o.	ul. Franklina Roosevelta 81
125	Spółka	NZOZ Szpital Miejski w Zabrzu Sp. z o. o.	ul. Zamkowa 4
126	Spółka	Zabrzeńska Agencja Realizacji Inwestycji Sp. z o. o.	ul. Franklina Roosevelta 81
127	Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej	SP ZOZ Ośrodek Profilaktyki i Leczenia Uzależnień	ul. Park Hutniczy 6
128	Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej	SP ZOZ Ośrodek Rehabilitacji Dzieci Niepełnosprawnych	ul. 3 Maja 10
129	Jednostka budżetowa	Powiatowy Urząd Pracy	ul. Franklina Roosevelta 40a
130	Spółka	Kardio-Med Silesia Sp. z o.o.	ul. Alojzego Pawliczka 25
131	Jednostka budżetowa	Miejski Zarząd Dróg i Infrastruktury Informatycznej	ul. Piastowska 11

Źródło: Załącznik Nr 10 do Statutu Miasta Zabrze przyjętego Uchwałą nr XXIV/321/12 Rady Miejskiej w Zabrzu z dnia 11 czerwca 2012 r. w sprawie Statutu Miasta Zabrze.

1.9. Honorowi obywatele miasta

Tytuł Honorowego Obywatela Miasta Zabrze jest wyrazem najwyższego wyróżnienia i uznania dla zasług lub wybitnych osiągnięć osób, które wniosły szczególny wkład w życie Miasta lub za sprawą swoich osiągnięć przyczyniły się do wzrostu jego znaczenia w kraju i na świecie. Uchwała Rady Miasta o przyznaniu tytułu Honorowego Obywatela Miasta Zabrze jest podejmowana na uroczystej sesji Rady Miasta.

Honorowi Obywatele Miasta Zabrze:

Profesor Zbigniew Religa (ur. w 1938 r. zm. w 2009 r.) – wybitny kardiochirurg, jeden z najbardziej znanych oraz zasłużonych lekarzy, rektor Śląskiej Akademii Medycznej, senator, poseł, Minister Zdrowia. Dzięki niemu Zabrze zaznaczało i ugruntowało swoją pozycję na medycznej mapie świata. W listopadzie 1985 roku, w ówczesnym Wojewódzkim Ośrodku Kardiologii, dokonał pierwszego w Polsce udanego przeszczepu serca. To z jego inicjatywy powołana została do życia Fundacja Rozwoju Kardiochirurgii, a na podsumowanie jej działalności corocznie na organizowane z tej okazji koncerty przyjeżdżały do Zabrze największe gwiazdy światowej sceny muzycznej. Profesor Zbigniew Religa został pierwszym w historii Honorowym Obywatel Miasta Zabrze. Wyróżnienie odebrał we wrześniu 2002 roku.

Heinz Tobolla (ur. w 1925 r. zm. w 2013 r.) - rzeźbiarz urodzony w Zabrzu, którego międzynarodowy sukces zapoczątkowała stworzona w latach 60. praca *Ludzie rozmawiają ze sobą*. Za projekt rzeźby *Menschen im Gespräch* otrzymał w 1962 roku złoty medal na Premier Prix International de Sculpture á Monte Carlo oraz Prix Spécial Jury á Monte Carlo. Artysta w swoich pracach najczęściej przedstawiał postać człowieka, jego relacje w czasie i przestrzeni, wymowę swych dzieł podkreślał poprzez precyzyjny dobór materiałów. Wykorzystywał m.in. drewno, kamień, beton, szkło, metal, często łącząc je ze sobą. Rzeźba jego autorstwa zdobi wejście do katedry w Akwizgranie. Natomiast rzeźba *Spotkanie z własnym ja* cieszy spacerujących po placu Wolności w Zabrzu, której to miniatura jest wręczana laureatom nagród Prezydenta Miasta Zabrze w dziedzinie kultury.

Heinz Tobolla akt nadania Honorowego Obywatela Miasta Zabrze odebrał we wrześniu 2007 roku podczas uroczystości zorganizowanej w katedrze w Akwizgranie.

Profesor Marian Zembala (ur. w 1950 r.) – dyrektor Śląskiego Centrum Chorób Serca od 1993 roku, wybitny kardiochirurg i transplantolog związany z Zabrzem od połowy lat osiemdziesiątych ubiegłego wieku. Jest jednym z uczniów profesora Zbigniewa Religi, któremu towarzyszył od pierwszych chwil pracy na Śląsku. Asystował przy pierwszym w Polsce przeszczepie serca, aby następnie samemu wpisać się w kolejne rozdziały w dziedzinie rozwoju transplantologii. W 2001 roku dokonał w Śląskim Centrum Chorób Serca pierwszego udanego jednoczesnego przeszczepu serca i płuc. Kierowane przez niego Śląskie Centrum Chorób Serca, corocznie odwiedza ponad 12 000 pacjentów (dorosłych i dzieci) przyjeżdżających na leczenie z zagranicy i kraju. W 2009 roku Profesor Marian Zembala został Honorowym Obywatel Miasta Zabrze.

Horst Eckert pseudonim Janosch (ur. 1931 r.) – pisarz, autor literatury dziecięcej, m.in. niezwykle popularnego cyklu bajek o przygodach Misia i Tygrysa. Napisał i własnoręcznie zilustrował ponad 300 książek dla dzieci, które zostały przetłumaczone na około 70 języków oraz sprzedane w 12 milionach egzemplarzy. Największą sławę przyniosła mu wydana w 1978 roku książka pt. *Ach jak cudowna jest Panama*. Wśród dorosłych czytelników Janosch zdobył popularność przede wszystkim dzięki powieści *Cholonek, czyli dobry Pan Bóg z gliny*, będącej opowieścią o losach mieszkańców Górnego Śląska w latach 30. i 40. ubiegłego stulecia. Od 2011 roku Horst Eckert jest Honorowym Obywatel Miasta Zabrze.

Włodzimierz Lubański (ur. 1947 r.) – polski piłkarz, od 15 roku życia piłkarz klubu sportowego *Górnika Zabrze*, w którego to barwach rozegrał 234 mecze, strzelając 155 bramek. W swej karierze sportowej siedmiokrotnie zdobył mistrzostwo Polski, a sześciokrotnie Puchar Polski. Cztery razy był królem strzelców polskiej ligi. W 1970 roku dotarł ze swą drużyną do finału Pucharu Zdobywców Pucharów, co jest najlepszym wynikiem w historii osiągniętym przez polski klub. W wieku 16 lat Włodzimierz Lubański debiutuje w piłkarskiej reprezentacji Polski, do dnia dzisiejszego żaden młody piłkarz rozpoczynający karierę w piłkarskiej reprezentacji Polski nie pobił tego „wiekowego” rekordu. W piłkarskiej kadrze narodowej zagrał 75 razy oraz strzelił rekordową liczbę 48 goli. W 1972 roku jako kapitan piłkarskiej reprezentacji Polski na

olimpiadzie w Monachium zdobył olimpijskie złoto. W 1978 roku została mu przyznana nagroda Fair play UNESCO. Karierę sportową zakończył w 1986 roku w Belgii. Po zakończeniu kariery piłkarza zajmował się szkoleniem młodzieży, obecnie jest menadżerem sportowym, trenerem i komentatorem sportowym. W 1997 roku za wybitne zasługi dla rozwoju sportu polskiego został odznaczony Krzyżem Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski, a w 2003 roku uznano go za najlepszego polskiego piłkarza 50 – lecia UEFA. Tytułem Honorowego Obywatela Miasta Zabrze został wyróżniony 20 sierpnia 2012 roku.

1.10. Nagrody dla Miasta Zabrze

W 2012 roku Miasto Zabrze:

- zostało finalistą organizowanego przez redakcję „Computerworld” konkursu „Lider Informatyki”. Jury konkursu doceniło zaangażowanie miasta w tworzenie warunków rozwoju dla społeczeństwa informacyjnego. Wyrazem tego zaangażowania jest opracowanie kompleksowej strategii e-Zabrze.
- otrzymało tytuł Krajowego Lidera Innowacji i Rozwoju w kategorii „Innowacyjna gmina – gmina miejska” W dziesięciu kategoriach konkurowały 952 firmy, instytucje i urzędy. Zabrze zostało ocenione za realizację takich projektów, jak poprawa gospodarki wodno - ściekowej, budowa kolejnych odcinków Drogowej Trasy Średnicowej, budowa zabrzańskiej szerokopasmowej sieci światłowodowej czy wdrożenie kompleksowego systemu obiegu dokumentów.
- zostało wyróżnione przez Europejskie Stowarzyszenie Biznesowe Międzynarodową Nagrodą „Zjednoczona Europa” w kategorii „Za wkład w rozwój międzynarodowej integracji”, co ogłoszono podczas Szczytu Prezydentów Miast w Dublinie.

- znalazło się na 25. miejscu w kraju i 7. w województwie śląskim w „Rankingu Samorządów 2012” opublikowanym przez dziennik „Rzeczpospolita”, ujmującym miasta i gminy najbardziej dbające o rozwój i podniesienie jakości życia mieszkańców.
- zajęło 6. miejsce w rankingu pisma samorządowego „Wspólnota”, który dokonywał oceny pod względem innowacyjności samorządów, a niezmiennie od trzech ostatnich lat plasuje się na 1. miejscu w zakresie inwestycji w infrastrukturę techniczną.

Ponadto w rankingu największych inwestycji samorządowych w 2012 roku wśród 138 przedsięwzięć wymieniono dwie zabrzańskie: na 25. miejscu budowę Drogowej Trasy Średnicowej i na 64. miejscu modernizację stadionu Górnika Zabrze.

2. Zarządzanie samorządowe

W niniejszym rozdziale Raportu o Stanie Miasta Zabrze za 2012 rok opisano dane dotyczące: Statutu Miasta Zabrze, funkcjonujących organów miasta, struktur, składów i komisji Rady Miasta oraz Rad Dzielnic i Osiedli.

Podstawowym celem Miasta jest zaspokajanie zbiorowych potrzeb mieszkańców, a także tworzenie podstaw dla racjonalnego i harmonijnego rozwoju wspólnoty miejskiej oraz warunków dla pełnego uczestnictwa mieszkańców w życiu publicznym. Miasto wykonuje zadania, poprzez działalność:

- organów Miasta i organów jednostek pomocniczych;
- miejskich jednostek organizacyjnych,
- innych podmiotów – na podstawie zawartych z nimi umów lub porozumień.

Do zakresu działania Miasta należą wszystkie sprawy publiczne o znaczeniu lokalnym, niezastrzeżone ustawami na rzecz innych podmiotów. Miasto, jako gmina, działa na podstawie ustawy o samorządzie gminnym oraz innych powszechnie obowiązujących przepisów prawa. Zadania i zasady działania Miasta jako jednostki samorządu powiatowego określają przepisy ustawy o samorządzie powiatowym oraz przepisy odrębne. Ponadto Miasto wykonuje zadania publiczne z zakresu administracji rządowej zlecone ustawami oraz na podstawie porozumień zawartych z organami administracji rządowej. Miasto również może w drodze porozumień przejmować zadania z zakresu działania innych jednostek samorządu terytorialnego, jak również realizować zadania własne wspólnie z innymi jednostkami samorządowymi. Wykonywanie zadań publicznych może być realizowane w drodze współdziałania Miasta z innymi podmiotami krajowymi, w tym z organizacjami pozarządowymi, oraz z podmiotami zagranicznymi, w tym ze społecznościami lokalnymi i regionalnymi innych państw.

W 2012 roku Statut Miasta Zabrze w formie zgodnej z *Uchwałą nr XXVI/309/08 z dnia 19 maja 2008 r. Rady Miejskiej w Zabrzu w sprawie Statutu Miasta Zabrze (z późn. zm.)*, obowiązywał do dnia 09 sierpnia. Od dnia 10 sierpnia, dnia wejścia w

życie *Uchwały nr XXIV/321/12 Rady Miejskiej w Zabrzu z dnia 11 czerwca 2012 r. w sprawie Statutu Miasta Zabrze* obowiązuje nowy Statut Miasta Zabrze. Podstawowe różnice pomiędzy ww. dokumentami przedstawiają się następująco:

- zmieniono nazwę „Rada Miejska w Zabrzu” na „Rada Miasta Zabrze”,
- zmodyfikowano wzór herbu miasta,
- zaktualizowano zapisy dotyczące udostępnienia informacji publicznej,
- wprowadzono nowe zapisy dotyczące terminów interpelacji i zapytań.

Obowiązujący Statut Miasta Zabrze dostępny jest na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego w Zabrzu:

<http://www.zabrze.magistrat.pl/engine/bip/3/0>.

Mieszkańcy Miasta podejmują rozstrzygnięcia w głosowaniu powszechnym lub za pośrednictwem organów Miasta. W 2012 roku funkcje organów Miasta Zabrze sprawowali:

- Rada Miasta Zabrze jako organ stanowiący i kontrolny (do 09 sierpnia 2012 r. Rada Miejska w Zabrzu),
- Prezydent Miasta Zabrze jako organ wykonawczy.

Do zadań organów Miasta należą sprawy przekazane odrębnymi ustawami, a w szczególności ustawą o samorządzie gminnym i ustawą o samorządzie powiatowym. Mieszkańcy Miasta mogą, w drodze referendum lokalnego, decydować o sprawach Miasta. Zasady i tryb przeprowadzenia referendum określają odrębne przepisy. W przypadkach określonych ustawami oraz w innych sprawach ważnych dla wspólnoty samorządowej organy Miasta zasięgają opinii mieszkańców w drodze konsultacji. Zasady i tryb przeprowadzenia konsultacji określa odrębna uchwała Rady. Na zasadach określonych w Statucie Miasta mieszkańcom przysługuje prawo wniesienia do Rady Miasta projektu uchwały. Działalność organów Miasta jest jawna. Dostęp do dokumentów publicznych Miasta jest pełny poza ograniczeniami wynikającymi z przepisów prawa. Jawność działania organów Miasta obejmuje w szczególności prawo obywateli do uzyskiwania informacji, wstępu na sesje Rady i posiedzenie jej komisji, a także dostępu do

dokumentów wynikających z wykonywania zadań publicznych, w tym protokołów z posiedzeń organów Miasta i komisji Rady.

Rada Miasta i Prezydent Miasta wybierani są w drodze bezpośrednich wyborów na okres czteroletnich kadencji. W 2012 roku trwała kadencja Rady Miasta Zabrze i Prezydenta Miasta Zabrze wybranych w wyborach samorządowych w 2010 roku.

2.1. Rada Miasta

W 2012 roku trwała kadencja 2010 - 2014 Rady Miasta Zabrze wybranej w wyborach samorządowych w dniu 21 listopada 2010 roku. Wewnętrzną strukturę Rady tworzą:

- Przewodniczący Rady,
- Wiceprzewodniczący Rady,
- komisje.

Na zasadach określonych w Statucie Miasta Zabrze radni mogą tworzyć kluby.

W tabeli poniżej przedstawiono listę radnych Rady Miasta Zabrze w kadencji 2010 - 2014 zgodnie ze stanem osobowym na dzień 31 grudnia 2012 roku z uwzględnieniem odnotowanych zmian w składzie Rady.

Tabela 4 Lista radnych Rady Miasta Zabrze w kadencji 2010 - 2014 (stan na dzień 31.12.2012 r.)

Lp.	Nazwisko i imię	Zmiana w składzie RM w 2012 r.:
1.	Adach Elżbieta	
2.	Borówka Borys	
3.	Chrzęstek – Bar Łucja	
4.	Czochara Marian	
5.	Dittrich Grzegorz	
6.	Jonecko Krystian	
7.	Juroszek Przemysław	
8.	Kaernbach Marianna	
9.	Kowalczyk Czesława	
10.	Marek Rafał	

11.	Mikulak Stanisława	Radna od dnia 17.09.2012 r.
12.	Moś Adam	Mandat wygaś w dniu 20.08.2012 r.
13.	Olichwer Tomasz	
14.	Partuś Krzysztof	
15.	Piernikarczyk Gerd	
16.	Potyka Urszula	
17.	Pudło – Chojnacka Gabriela	
18.	Sarad Brygida	
19.	Solecka – Bacia Anna	
20.	Urban Jan	
21.	Urbańczyk Agnieszka	
22.	Urbańczyk Łukasz	
23.	Wereta Jerzy	
24.	Wienchor Joachim	
25.	Więclaw Jarosław	
26.	Znyk Bogusław	

Źródło: Urząd Miejski w Zabrzu, Biuro Rady Miejskiej.

Przewodniczącym Rady Miasta Zabrze jest Pan Marian Czochara powołany *Uchwałą nr I/1/10 Rady Miejskiej w Zabrzu z dnia 09.12.2010 r.*, a Wiceprzewodniczącymi Rady są: Pan Borys Borówka, Pani Gabriela Pudło – Chojnacka oraz Pan Joachim Wienchor powołani *Uchwałą nr I/2/10 Rady Miejskiej w Zabrzu z dnia 09.12.2010 r.* Szczegółową strukturę Rady Miasta Zabrze w kadencji 2010 - 2014 z wyszczególnieniem sprawowanych funkcji radnych przedstawiono w kolejnej tabeli.

Tabela 5 Struktura Rady Miasta Zabrze w kadencji 2010 - 2014 z wyszczególnieniem sprawowanych funkcji radnych (stan na dzień 31.12.2012 r.)

Lp.	Nazwisko i imię	Funkcja w Radzie Miejskiej (RM)
1.	Adach Elżbieta	Radna RM,
2.	Borówka Borys	Wiceprzewodniczący RM,
3.	Chrzęstek – Bar Lucja	Radna RM, Przewodnicząca Komisji Sportu, Turystyki i Rekreacji RM
4.	Czochara Marian	Przewodniczący RM,
5.	Dittrich Grzegorz	Radny RM, Przewodniczący Komisji Prawa i Bezpieczeństwa Publicznego RM,
6.	Jonecko Krystian	Radny RM,

		Przewodniczący Komisji Polityki Gospodarczej i Rozwoju Miasta RM,
7.	Juroszek Przemysław	Radny RM,
8.	Kaernbach Marianna	Radna RM, Przewodnicząca Komisji Oświaty i Wychowania RM,
9.	Kowalczyk Czesława	Radna RM,
10.	Marek Rafał	Radny RM,
11.	Moś Adam	Radny RM (nie złożył ślubowania),
12.	Olichwer Tomasz	Radny RM,
13.	Partuś Krzysztof	Radny RM, Przewodniczący Komisji Budżetu i Inwestycji RM,
14.	Piernikarczyk Gerd	Radny RM, Przewodniczący Komisji Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska RM,
15.	Potyka Urszula	Radna RM,
16.	Pudło – Chojnacka Gabriela	Wiceprzewodnicząca RM,
17.	Sarad Brygida	Radna RM,
18.	Solecka – Bacia Anna	Radna RM, Przewodnicząca Komisji Kultury i Dziedzictwa RM,
19.	Urban Jan	Radny RM,
20.	Urbańczyk Agnieszka	Radna RM,
21.	Urbańczyk Łukasz	Radny RM,
22.	Wereta Jerzy	Radny RM,
23.	Wienchor Joachim	Wiceprzewodniczący RM,
24.	Więclaw Jarosław	Radny RM, Przewodniczący Komisji Zdrowia i Polityki Społecznej RM,
25.	Znyk Bogusław	Radny RM, Przewodniczący Komisji Rewizyjnej RM.

Źródło: Urząd Miejski w Zabrzu, Biuro Rady Miejskiej.

Następnie strukturę Rady Miasta Zabrze w kadencji 2010 – 2014 z wyszczególnieniem przynależności radnych do poszczególnych klubów na dzień 31 grudnia 2012 roku zestawiono w poniższej tabeli.

Tabela 6 Struktura Rady Miasta Zabrze w kadencji 2010 - 2014 z wyszczególnieniem przynależności radnych do poszczególnych klubów na dzień 31 grudnia 2012 r.

Lp.	Nazwisko i imię	Nazwa ugrupowania politycznego lub stowarzyszenia
		Platforma Obywatelska
1.	Budka Borys	
2.	Juroszek Przemysław	

3.	Marek Rafał
4.	Olichwer Tomasz
5.	Potyka Urszula
6.	Sarad Brygida
7.	Urbańczyk Agnieszka
8.	Urbańczyk Łukasz
Prawo i Sprawiedliwość	
1.	Borówka Borys
2.	Znyk Bogusław
Skuteczni dla Zabrze	
1.	Adach Elżbieta
2.	Chrzęstek-Bar Łucja
3.	Dittrich Grzegorz
4.	Jonecko Krystian
5.	Kowalczyk Czesława
6.	Kaernbach Marianna
7.	Moś Adam
8.	Partuś Krzysztof
9.	Piernikarczyk Gerd
10.	Solecka – Bacia Anna
11.	Urban Jan
12.	Wienchor Joachim
Sojusz Lewicy Demokratycznej	
1.	Pudło- Chojnacka Gabriela
2.	Wereta Jerzy
3.	Więclaw Jarosław

Źródło: Urząd Miejski w Zabrzu, Biuro Rady Miejskiej.

Skład osobowy Rady Miejskiej w Zabrzu w większości stanowią mężczyźni (16 mężczyzn i 9 kobiet) oraz osoby z wykształceniem wyższym (19 osób z wykształceniem wyższym i 6 osób z wykształceniem średnim).

2.2. Komisje Rady Miasta

Komisje stałe Rady Miasta realizują zadania wskazane w odpowiednich przepisach, w szczególności w ustawie o samorządzie gminnym oraz ustawie o samorządzie

powiatowym, Statucie Miasta Zabrze oraz planie pracy Rady. Rada, powołuje komisję rewizyjną oraz – w zależności od potrzeb – inne komisje, stałe i komisje doraźne w drodze uchwał, w których określa nazwę komisji, skład osobowy i przedmiot jej działania oraz jej charakter. Komisjami stałymi są komisje zajmujące się kompleksowo problematyką określonych segmentów życia wspólnoty miejskiej i funkcjonowania Miasta. Komisjami doraźnymi są komisje powołane dla rozpatrzenia lub zaopiniowania konkretnych (indywidualnych) spraw. Rada Miasta może powierzyć funkcję i zadania komisji doraźnej jednej z komisji stałych. Do zadań komisji stałych należy:

- monitorowanie, analizowanie i diagnozowanie problemów wspólnoty miejskiej, a w szczególności procesów i zjawisk socjologicznych, gospodarczych i kulturalnych, bezpieczeństwa i porządku publicznego oraz przejawów patologii społecznej.
- opracowywanie koncepcji, programów, prognoz rozwoju i propozycji usprawnień sfer życia zbiorowego objętych zakresem działania poszczególnych komisji.
- opiniowanie projektów uchwał Rady z zakresu działania komisji przedłożonych jej przez Przewodniczącego Rady.
- opiniowanie innych spraw zleconych jej przez Radę, Prezydenta albo przez inne komisje oraz radnych.
- opiniowanie skarg i wniosków skierowanych do komisji.
- wykonywanie innych zadań wynikających z planu komisji lub zleconych przez Radę.
- występowanie do Prezydenta za pośrednictwem Przewodniczącego Rady z interpelacjami i zapytaniami oraz wnioskami wynikającymi z prac komisji.
- występowanie do Przewodniczącego Rady z wnioskami dotyczącymi prac Rady i komisji.

- występowanie z inicjatywą uchwałodawczą.

W związku z kadencją Rady Miasta Zabrze 2010 – 2014 powołane zostały *Uchwałą nr III/22/10 Rady Miejskiej w Zabrzu z dnia 21 grudnia 2010 roku*, następujące stałe komisje Rady:

1. Komisja Rewizyjna

Przedmiotem działania Komisji Rewizyjnej Rady Miasta Zabrze jest przede wszystkim kontrola działań Prezydenta Miasta Zabrze, miejskich jednostek organizacyjnych oraz jednostek pomocniczych, opiniowanie w sprawach określonych ustawami i przekazywanymi do zaopiniowania przez organy miasta, wykonywanie zadań wynikających z przepisów prawa lub zleconych przez Radę Miasta.

2. Komisja Budżetu i Inwestycji

Przedmiotem działania Komisji Budżetu i Inwestycji Rady Miasta Zabrze są zagadnienia związane z budżetem miasta Zabrze oraz z planami inwestycyjnymi miasta.

3. Komisja Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska

Przedmiot działania Komisji Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska Rady Miasta Zabrze są zagadnienia związane z infrastrukturą komunalną, gospodarką nieruchomościami, transportem lokalnym, drogownictwem oraz ochroną środowiska.

4. Komisja Kultury i Dziedzictwa

Przedmiotem działania Komisji Kultury i Dziedzictwa Rady Miasta Zabrze są zagadnienia związane z kulturą, instytucjami kultury oraz dziedzictwem.

5. Komisja Oświaty i Wychowania

Przedmiotem działania Komisji Oświaty i Wychowania Rady Miasta Zabrze są zagadnienia związane z edukacją.

6. Komisja Polityki Gospodarczej i Rozwoju Miasta

Przedmiotem działania Komisji Polityki Gospodarczej i Rozwoju Miasta Rady Miasta Zabrze jest opracowywanie koncepcji programów, prognoz rozwoju miasta, monitorowanie funkcjonujących programów.

7. Komisja Prawa i Bezpieczeństwa Publicznego

Przedmiotem działania Komisji Prawa i Bezpieczeństwa Publicznego Rady Miasta Zabrze są zagadnienia związane z porządkiem publicznym i bezpieczeństwem mieszkańców.

8. Komisja Sportu, Turystyki i Rekreacji

Przedmiotem działania Komisji Sportu, Turystyki i Rekreacji Rady Miasta Zabrze są zagadnienia związane z sportem, turystyką oraz rekreacją.

9. Komisja Zdrowia i Polityki Społecznej

Przedmiotem działania Komisji Zdrowia i Polityki Społecznej Rady Miasta Zabrze są przede wszystkim zagadnienia związane z ochroną zdrowia, profilaktyką uzależnień, rynkiem pracy oraz opracowywanie programów i strategii związanych z pomocą społeczną, a także monitorowanie pracy jednostek realizujących zadania polityki społecznej.

Składy osobowe poszczególnych stałych komisji Rady Miasta Zabrze w kadencji 2010 – 2014 zgodnie ze stanem na dzień 31 grudnia 2012 roku przedstawiono w poniższym zestawieniu:

Tabela 7 Składy osobowe stałych komisji Rady Miasta Zabrze w kadencji 2010 -2014 (stan na dzień 31 grudnia 2012 r.)

Lp.	Nazwisko i imię	Funkcja w Komisji Rady Miasta Zabrze
Komisja Rewizyjna		
1.	Znyk Bogusław	Przewodniczący Komisji
2.	Dittrich Grzegorz	Członek Komisji
3.	Jonecko Krystian	Członek Komisji
4.	Piernikarczyk Gerd	Członek Komisji

5.	Więclaw Jarosław	Członek Komisji
Komisja Budżetu i Inwestycji		
1.	Partuś Krzysztof	Przewodniczący Komisji
2.	Jonecko Krystian	Członek Komisji
3.	Marek Rafał	Członek Komisji
4.	Piernikarczyk Gerd	Członek Komisji
5.	Sarad Brygida	Członek Komisji
6.	Solecka –Bacia Anna	Członek Komisji
7.	Urbańczyk Agnieszka	Członek Komisji
8.	Urbańczyk Łukasz	Członek Komisji
9.	Wereta Jerzy	Członek Komisji
10.	Więclaw Jarosław	Członek Komisji
Komisja Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska		
1.	Piernikarczyk Gerd	Przewodniczący Komisji
2.	Adach Elżbieta	Członek Komisji
3.	Dittrich Grzegorz	Członek Komisji
4.	Juroszek Przemysław	Członek Komisji
5.	Wereta Jerzy	Członek Komisji
Komisja Kultury i Dziedzictwa		
1.	Solecka – Bacia Anna	Przewodnicząca Komisji
2.	Kaernbach Marianna	Członek Komisji
3.	Kowalczyk Czesława	Członek Komisji
4.	Mikulak Stanisława	Członek Komisji
5.	Olichwer Tomasz	Członek Komisji
6.	Potyka Urszula	Członek Komisji
7.	Znyk Bogusław	Członek Komisji
Zmiany w składzie osobowym Komisji: ➤ w dniu 17 września 2012 r. odszedł ze składu Pan Krzysztof Partuś. ➤ w dniu 17 września 2012 r. doszła do składu Pani Stanisława Mikulak.		
Komisja Oświaty i Wychowania		
1.	Kaernbach Marianna	Przewodnicząca Komisji
2.	Borówka Borys	Członek Komisji
3.	Chrzęstek - Bar Łucja	Członek Komisji
4.	Czochara Marian	Członek Komisji
5.	Kowalczyk Czesława	Członek Komisji
6.	Potyka Urszula	Członek Komisji
7.	Solecka – Bacia Anna	Członek Komisji
Komisja Polityki Gospodarczej i Rozwoju Miasta		
1.	Jonecko Krystian	Przewodniczący Komisji
2.	Juroszek Przemysław	Członek Komisji
3.	Mikulak Stanisława	Członek Komisji

4.	Pudło– Chojnacka Gabriela	Członek Komisji
5.	Urban Jan	Członek Komisji
Zmiany w składzie osobowym Komisji: ➤ w dniu 17 września 2012 r. doszła do składu Pani Stanisława Mikulak.		
Komisja Prawa i Bezpieczeństwa Publicznego		
1.	Dittrich Grzegorz	Przewodniczący Komisji
2.	Kaernbach Marianna	Członek Komisji
3.	Pudło– Chojnacka Gabriela	Członek Komisji
4.	Wienchor Joachim	Członek Komisji
Komisja Sportu, Turystyki i Rekreacji		
1.	Chrzęstek - Bar Łucja	Przewodnicząca Komisji
2.	Borówka Borys	Członek Komisji
3.	Czochara Marian	Członek Komisji
4.	Olichwer Tomasz	Członek Komisji
5.	Piernikarczyk Gerd	Członek Komisji
6.	Wienchor Joachim	Członek Komisji
7.	Znyk Bogusław	Członek Komisji
Komisja Zdrowia i Polityki Społecznej		
1.	Więclaw Jarosław	Przewodniczący Komisji
2.	Adach Elżbieta	Członek Komisji
3.	Chrzęstek – Bar Łucja	Członek Komisji
4.	Marek Rafał	Członek Komisji
5.	Partuś Krzysztof	Członek Komisji
6.	Sarad Brygida	Członek Komisji
7.	Urban Jan	Członek Komisji
8.	Urbańczyk Agnieszka	Członek Komisji
9.	Urbańczyk Łukasz	Członek Komisji
Zmiany w składzie osobowym Komisji: • w dniu 17 września 2012 r. doszedł do składu Pan Krzysztof Partuś.		

Źródło: Urząd Miejski w Zabrzu, Biuro Rady Miejskiej.

2.3. Rady Dzielnic i Osiedli

Rady Dzielnic i Osiedli w Zabrzu wykonują swoje działania przy ścisłej współpracy i pomocy Rady Miasta oraz Prezydenta Miasta Zabrze. Zadania podejmowane przez organy dzielnic skupiają się na sprawach publicznych o znaczeniu lokalnym nie

zastrzeżonych przepisami dla innych organów Miasta. Kontrolę na działalnością Rad Dzielnic i Osiedli sprawuje Rada Miasta za pośrednictwem powołanej w swej strukturze Komisji Rewizyjnej.

Poniżej w zestawieniach przedstawione zostały składy osobowe poszczególnych Rad Dzielnic i Osiedli w Zabrzu zgodnie ze stanem na dzień 31 grudnia 2012 roku.

Tabela 8 Składy osobowe Rad Dzielnic i Osiedli w Zabrzu (stan na dzień 31 grudnia 2012 r.)

Lp.	Nazwisko i imię	Funkcja w Radzie Dzielnicy /Osiedla
Rada Osiedla Tadeusza Kotarbińskiego		
1.	Olszańska Elżbieta	Przewodnicząca Rady
2.	Dorożyński Michał	Wiceprzewodniczący Rady
3.	Nandzik Jadwiga	Wiceprzewodnicząca Rady
4.	Niezgoda Wojciech	Przewodniczący Zarządu
5.	Pachuta Grzegorz	Wiceprzewodniczący Zarządu
6.	Kaleta Piotr	Skarbnik
7.	Nazorek Mateusz	Sekretarz
8.	Grygiel Rafał	Członek Komisji Rewizyjnej
9.	Kopacz Zofia	Członek Komisji Rewizyjnej
10.	Szembek Anna	Członek Komisji Rewizyjnej
11.	Adamiec Michał	Członek Rady Dzielnicy
12.	Biedulski Mieczysław	Członek Rady Dzielnicy
13.	Jamiński Krzysztof	Członek Rady Dzielnicy
14.	Mentel Bogusław	Członek Rady Dzielnicy
15.	Rudziński Michał	Członek Rady Dzielnicy
Rada Osiedla Młodego Górnika		
1.	Piwko Przemysław	Przewodnicząca Rady
2.	Cieśla Ewa	Wiceprzewodnicząca Rady
3.	Cieśla Alojzy	Przewodnicząca Zarządu
4.	Szydło Władysław	Wiceprzewodnicząca Zarządu
5.	Wojciech Bożena	Skarbnik
6.	Kucharczyk Aleksandra	Sekretarz
7.	Święconek Urszula	Przewodnicząca Komisji Rewizyjnej
8.	Owieczko Teresa	Członek Komisji Rewizyjnej
9.	Kosowski Adam	Członek Rady
10.	Nalepa Tomasz	Członek Rady
11.	Piwko Mateusz	Członek Rady

12.	Zawada Ewa	Członek Rady
13.	Zysk Dariusz	Członek Rady
W 2011 r. nastąpiła jedna zmiana w składzie osobowym Rady.		
Rada Osiedla Mikołaja Kopernika		
1.	Filipowicz Teresa	Przewodnicząca Rady
2.	Zięba Jolanta	Wiceprzewodnicząca Rady
3.	Wójcicki Jerzy	Przewodniczący Zarządu
4.	Bator Gabriela	Wiceprzewodnicząca Zarządu
5.	Filipowicz Edward	Skarbnik
6.	Broszko Barbara	Sekretarz
7.	Bruska Małgorzata	Członek Komisji Rewizyjnej
8.	Brzezińska Bogumiła	Członek Komisji Rewizyjnej
9.	Szymacha Ewa	Członek Komisji Rewizyjnej
10.	Broszko Krzysztof	Członek Rady
11.	Grochalski Stanisław	Członek Rady
12.	Perlic Zygmunt	Członek Rady
13.	Plaszczyńska Sylwia	Członek Rady
14.	Pyczot Anna	Członek Rady
15.	Szczęsny Krystyna	Członek Rady
Rada Osiedla Janek/ *Dzielnicy Guido		
1.	Kamór Anna	Przewodnicząca Rady
2.	Drapacz Zygmunt	Wiceprzewodniczący Rady
3.	Pasterczyk Ryszard	Wiceprzewodniczący Rady
4.	Kuźma Urszula	Przewodnicząca Zarządu
5.	Bombelka Stefan	Wiceprzewodniczący Zarządu
6.	Szczypczyk Kazimierz	Skarbnik
7.	Zaremba Jerzy	Sekretarz
8.	Szczypczyk Teresa	Członek Komisji Rewizyjnej
9.	Wąż Czesława	Członek Komisji Rewizyjnej
10.	Zamora Grażyna	Członek Komisji Rewizyjnej
11.	Bombelka Bernadetta	Członek Rady
12.	Brzozowski Zygmunt	Członek Rady
13.	Miciak Józef	Członek Rady
14.	Skoczylas Danuta	Członek Rady
15.	Wąż Henryk	Członek Rady
*Zmiana nazwy na Dzielnice Guido na podstawie <i>Uchwały Rady Miasta Zabrze Nr XXVIII/381/12 z dnia 17 września 2012 r.</i>		
Rada Dzielnicy Zaborze Północ		
1.	Pakuła Jacek	Przewodniczący Rady
2.	Kosmaczewski Sebastian	Wiceprzewodniczący Rady
3.	Cichoń Piotr	Wiceprzewodniczący Rady

4.	Dorożyńska Agnieszka	Przewodnicząca Zarządu
5.	Maruszczyk Piotr	Wiceprzewodniczący Zarządu
6.	Kosmaczewska Agata	Skarbnik
7.	Pakura Arleta	Sekretarz
8.	Bromboszcz Gabriela	Członek Komisji Rewizyjnej
9.	Nitka Jacek	Członek Komisji Rewizyjnej
10.	Perek Przemysław	Członek Komisji Rewizyjnej
11.	Bienienda Edward	Członek Rady
12.	Dudziak Ewa	Członek Rady
13.	Kmak Stanisław	Członek Rady
14.	Kuczera Paweł	Członek Rady

W 2011 r. nastąpiła jedna zmiana w składzie osobowym Rady.

Rada Dzielnicy Zaborze Południe

1.	Kasprzyk Jan	Przewodniczący Rady
2.	Boryslawski Rafał	Wiceprzewodniczący Rady
3.		Wiceprzewodniczący Rady
4.	Gwarek Jerzy	Przewodniczący Zarządu
5.	Kwaśniewski Marek	Wiceprzewodniczący Zarządu
6.	Szczerba Ewa	Sekretarz
7.	Jałowiecki Karol	Skarbnik
8.	Błążkiewicz Mariusz	Członek Komisji Rewizyjnej
9.	Fila Mirosław	Członek Komisji Rewizyjnej
10.	Palczak Wiesława	Członek Komisji Rewizyjnej
11.	Klimas Zenona	Członek Rady
12.	Depta Edeltrauda	Członek Rady
13.	Kuchta Stanisław	Członek Rady
14.	Oleszko Dorota	Członek Rady
15.	Zięba Jadwiga	Członek Rady

Rada Dzielnicy Rokitnica

1.	Wardalski Czesław	Przewodniczący Rady
2.	Lechowicz Lidia	Wiceprzewodnicząca Rady
3.	Krawiec Halina	Wiceprzewodnicząca Rady
4.	Marskich Sebastian	Przewodniczący Zarządu
5.	Zakrzewska Ewa	Wiceprzewodnicząca Zarządu
6.	Tolloczko-Matuszewska Marianna	Skarbnik
7.	Bartosik Joanna	Członek Rady
8.	Stasiok-Kowalska Stefania	Przewodnicząca Komisji Rewizyjnej
9.	Czub Teresa	Sekretarz Komisji Rewizyjnej
10.	Krause Gerard	Członek Komisji Rewizyjnej

11.	Gaidzik Ryszard	Sekretarz
12.	Gawroński Paweł	Członek Rady
13.	Michalak Grzegorz	Członek Rady
14.	Chabrzyk Ryszard	Członek Rady
15.	Kozicka Sabina	Członek Rady
W 2011 r. nastąpiła jedna zmiana w składzie osobowym Rady.		
Rada Dzielnicy Pawłów		
1.	Calow Marian	Przewodniczący Rady
2.	Jonecko Krystian	Wiceprzewodniczący Rady
3.	Bernaś Krzysztof	Przewodniczący Zarządu
4.	Wręczycki Waldemar	Wiceprzewodniczący Zarządu
5.	Owczarek Michał	Sekretarz
6.	Rolnik Mariusz	Skarbnik
7.	Chmiel Tomasz	Członek Komisji Rewizyjnej
8.	Dudziński Marian	Członek Komisji Rewizyjnej
9.	Rawiński Zbigniew	Członek Komisji Rewizyjnej
10.	Buchta Roman	Członek Rady
11.	Majcher Andrzej	Członek Rady
12.	Niklarczyński Krystian	Członek Rady
13.	Pucka Piotr	Członek Rady
14.	Trombała Andrzej	Członek Rady
15.	Wirzoń Kazimierz	Członek Rady
Rada Dzielnicy Mikulczyce		
1.	Skoczylas Józef	Przewodniczący Rady
2.	Borowska Danuta	Wiceprzewodnicząca Rady
3.	Kowol Józef	Wiceprzewodniczący Rady
4.	Wienchor Joachim	Przewodniczący Zarządu
5.	Wandiger Andrzej	Wiceprzewodniczący Zarządu
6.	Borowski Marian	Sekretarz
7.	Kozok Joanna	Skarbnik
8.	Kolloch Krystian	Członek Komisji Rewizyjnej
9.	Matusek Norbert	Członek Komisji Rewizyjnej
10.	Mańka Krystian	Członek Komisji Rewizyjnej
11.	Dąbrowski Jan	Członek Rady
12.	Galążka Jan	Członek Rady
13.	Nawrot Marian	Członek Rady
14.	Siedlecka Zofia	Członek Rady
15.	Wienchor Dawid	Członek Rady
Rada dzielnicy Makoszewy		
1.	Pyzik Roman	Przewodniczący Rady

2.	Krybus Maria	Wiceprzewodnicząca Rady
3.	Golik Paweł	Przewodniczący Zarządu
4.	Bigos Adam	Wiceprzewodniczący Zarządu
5.	Lammich Urszula	Sekretarz
6.	Baron Teresa	Skarbnik
7.	Twardawa Henryk	Przewodnicząca Komisji Rewizyjnej
8.	Maćkowiak Bogumiła	Członek Komisji Rewizyjnej
9.	Pyka Sylwia	Członek Komisji Rewizyjnej
10.	Jeżewski Janusz	Członek Rady
11.	Paleta Damian	Członek Rady
12.	Popczyk Marcin	Członek Rady
13.	Skornia Krzysztof	Członek Rady
14.	Szewiła Eugeniusz	Członek Rady
15.	Śmieszek Witold	Członek Rady
Rada Dzielnicy Maciejów		
1.	Postrzednik Krystyna	Przewodnicząca Rady
2.	Pigoń- Węgiel Alicja	Wiceprzewodnicząca Rady
3.	Prężyna Joachim	Wiceprzewodniczący Rady
4.	Klepacka Krystyna	Przewodnicząca Zarządu
5.	Marciniak Lesław	Wiceprzewodniczący Zarządu
6.	Narwusz Aleksandra	Sekretarz
7.	Kokoszka Arnold	Skarbnik
8.	Pajunk Dariusz	Członek Komisji Rewizyjnej
9.	Patela Barbara	Członek Komisji Rewizyjnej
10.	Samuel Alicja	Członek Komisji Rewizyjnej
11.	Jezerski Wojciech	Członek Rady
12.	Stempski Paweł	Członek Rady
13.	Szymczyk Teresa	Członek Rady
14.	Urbańczyk Agnieszka	Członek Rady
15.	Zamora Jerzy	Członek Rady
Rada Dzielnicy Kończyce		
1.	Szulik Jan	Przewodniczący Rady
2.	Bieniek Adam	Wiceprzewodniczący Rady
3.	Loska Jerzy	Przewodniczący Zarządu
4.	Nocoń Adam	Wiceprzewodniczący Zarządu
5.	Kowol Michał	Sekretarz
6.	Rabiega Roman	Skarbnik
7.	Cholewa Romuald	Członek Rady
8.	Goliński Mirosław	Członek Rady
9.	Juroszek Leon	Członek Rady

10.	Kowalczyk Czesława	Członek Rady
11.	Macha Stefan	Członek Rady
12.	Mnich Bogdan	Członek Rady
13.	Owczarek Grzegorz	Członek Rady
14.	Owczarek Stefan	Członek Rady
15.	Widera Adam	Członek Rady
Rada Dzielnicy Helenka		
1.	Olejniczak Grzegorz	Przewodniczący Rady
2.	Kucharski Grzegorz	Wiceprzewodniczący Rady
3.	Pyszka Adrian	Przewodniczący Zarządu
4.	Braun Kazimierz	Wiceprzewodniczący Zarządu
5.	Skrzypek Marek	Skarbnik
6.	Galus Dawid	Sekretarz
7.	Jarzombek Bernard	Członek Komisji Rewizyjnej
8.	Kurzac Jan	Członek Komisji Rewizyjnej
9.	Lorenowicz Jerzy	Członek Komisji Rewizyjnej
10.	Dzienniak Jan	Członek Rady
11.	Kurzac Bartosz	Członek Rady
12.	Maciaszek Magdalena	Członek Rady
13.	Maciaszek Marek	Członek Rady
14.	Majka Małgorzata	Członek Rady
15.	Olejniczak Tomasz	Członek Rady
Rada Dzielnicy Grzybowice		
1.	Konieczny Józef	Przewodniczący Rady
2.	Wałędzik Teresa	Wiceprzewodnicząca Rady
3.	Tomanek Adam	Przewodniczący Zarządu
4.	Galla Rafał	Wiceprzewodniczący Zarządu
5.	Kremser Sylwia	Sekretarz
6.	Jankowski Ryszard	Skarbnik
7.	Kaczmarczyk Sonia	Przewodnicząca Komisji Rewizyjnej
8.	Zwiolek Dariusz	Członek Komisji Rewizyjnej
9.	Felić Paweł	Członek Komisji Rewizyjnej
10.	Klamka Marian	Członek Rady
11.	Matysik Maria	Członek Rady
12.	Sowa Bernard	Członek Rady
13.	Bombelka Antoni	Członek Rady
14.	Stajszczyk-Mross Jolanta	Członek Rady
15.	Zwiolek Dariusz	Członek Rady
W 2011 r. nastąpiła jedna zmiana w składzie osobowym Rady.		
Rada Dzielnicy Centrum Północ		

1.	Fereniec Monika	Przewodnicząca Rady
2.	Rau Marian	Wiceprzewodniczący Rady
3.	Rudawski Jan	Wiceprzewodniczący Rady
4.	Napierała Mirosława	Przewodnicząca Zarządu
5.	Znyk Bogusław	Wiceprzewodniczący Zarządu
6.	Dorosz Bożena	Skarbnik
7.	Halota Adam	Sekretarz
8.	Bąk Klaudiusz	Członek Komisji Rewizyjnej
9.	Burek Andrzej	Członek Rady
10.	Halmer Irena	Członek Rady
11.	Kaczmarek Grażyna	Członek Rady
12.	Kuna Beata	Członek Rady
13.	Maśloch Wacław	Członek Rady
14.	Mataczyński Tomasz	Członek Komisji Rewizyjnej
15.	Napierała Kinga	Członek Rady
16.	Olejniczak Krystian	Członek Komisji Rewizyjnej
17.	Pakulski Romuald	Członek Rady
18.	Serwin Mariusz	Członek Rady
19.	Walas Mariola	Członek Rady
20.	Weingricht Radosław	Członek Rady
21.	Wieczorek Krzysztof	Członek Rady
Rada Dzielnicy Centrum Południe		
1.	Dornia Stanisława	Przewodnicząca Rady
2.	Janas Wojciech	Wiceprzewodniczący Rady
3.	Zieliński Michał	Wiceprzewodniczący Rady
4.	Genge Dariusz	Przewodniczący Zarządu
5.	Leonowicz Andrzej	Wiceprzewodniczący Zarządu
6.	Dragon Roksana	Skarbnik
7.	Muszak Barbara	Sekretarz
8.	Nowosad – Siedlecka Małgorzata	Przewodnicząca Komisji Rewizyjnej
9.	Molczanowicz Krystyna	Członek Komisji Rewizyjnej
10.	Malanowski Krzysztof	Członek Komisji Rewizyjnej
11.	Kłak Marcin	Członek Rady
12.	Goliszewski Bogusław	Członek Rady
13.	Bartoszewski Jan	Członek Rady
14.	Grzegorzak Bogusław	Członek Rady
15.	Jurkiewicz Jan Gustaw	Członek Rady
16.	Kaczmarek- Huber Elżbieta	Członek Rady
17.	Kalinowska Anna	Członek Rady

18.	Kalinowski Janusz	Członek Rady
19.	Lodowski Leszek	Członek Rady
20.	Pawlikowski January	Członek Rady
21.	Werdenga Klaudia	Członek Rady
Rada Dzielnicy Biskupice		
1.	Kornas Marcin	Przewodniczący Rady
2.	Nowakowska Walentyna	Wiceprzewodnicząca Rady
3.	Libor Artur	Wiceprzewodniczący Rady
4.	Zygmunt Jan	Przewodniczący Zarządu
5.	Urban Jan	Wiceprzewodniczący Zarządu
6.	Iskra Aldona	Sekretarz
7.	Turek Grzegorz	Skarbnik
8.	Gontarek Józef	Członek Komisji Rewizyjnej
9.	Gorgoń Janina	Członek Komisji Rewizyjnej
10.	Stuczyńska Halina	Członek Komisji Rewizyjnej
11.	Gierat Krystyna	Członek Rady
12.	Hernacki Paweł	Członek Rady
13.	Rudowska Danuta	Członek Rady
14.	Profus Robert	Członek Rady
15.	Szymczyk Ryszard	Członek Rady

Źródło: Urząd Miejski w Zabrzu, Biuro Rady Miejskiej.

2.4. Prezydent Miasta

Prezydent Miasta w przypadkach określonych przepisami prawa wydaje zarządzenia, decyzje i postanowienia oraz wyraża opinie, wykonuje zadania przy pomocy Urzędu Miejskiego, a także powołanych przez siebie Zastępców Prezydenta, powołanego na jego wniosek przez Radę Skarbnika Miasta oraz zatrudnionego na podstawie umowy o pracę Sekretarza Miasta.

Do praw i obowiązków Prezydenta Miasta Zabrze należało przede wszystkim:

- kierowanie bieżącymi sprawami miasta;
- reprezentowanie miasta na zewnątrz;

- powoływanie i odwoływanie zastępców Prezydenta Miasta, w tym podział obowiązków pomiędzy nich, a w szczególności wyznaczenie zastępcy pełniącego obowiązki Prezydenta Miasta podczas jego nieobecności;
- kierowanie Urzędem Miejskim;
- wykonywanie czynności zwierzchnika służbowego w stosunku do pracowników Urzędu Miejskiego oraz kierowników miejskich jednostek organizacyjnych;
- wykonywanie kompetencji wynikających z obowiązujących przepisów, a w szczególności kompetencji starosty powiatu.

Funkcję Prezydenta Miasta Zabrze przez okres dwóch kadencji od 6 grudnia 2006 roku (kadencja 2006 - 2010, kadencja 2010 – 2014) sprawuje Pani Małgorzata Mańka – Szulik.

Pani Małgorzata Mańka – Szulik po ślubowaniu w dniu 9 grudnia 2010 roku i objęciu funkcji Prezydent Miasta Zabrze w związku z nową kadencją na lata 2010 - 2014 powołała *Zarządzeniem nr 48/ZPU/2010 Prezydenta Miasta Zabrze z dnia 27.12.2010 r.* Zastępców Prezydenta Miasta:

- Pana Krzysztofa Lewandowskiego na I Zastępcę Prezydenta Miasta Zabrze,
- Pana Jana Pawlucha na II Zastępcę Prezydenta Miasta Zabrze,

następnie *Zarządzeniem nr 655/ZPU/2011z dnia 11.08.2011 r. Prezydenta Miasta Zabrze* Panią Katarzynę Dzióbę na III Zastępcę Prezydenta Miasta Zabrze.

3. Ludność Zabrze

W niniejszym rozdziale zaprezentowane zostaną dane dotyczące liczby ludności Miasta Zabrze pochodzące z różnych źródeł ewidencyjnych: z Głównego Urzędu Statystycznego, z ewidencji ludności Urzędu Miejskiego oraz z Urzędu Stanu Cywilnego.

3.1. Główny Urząd Statystyczny

Główny Urząd Statystyczny odnotował, iż w 2012 roku Miasto Zabrze liczyło 179 452 mieszkańców. Dane dotyczące ludności publikowane przez Główny Urząd Statystyczny prezentują liczbę ludności, która nie uwzględnia stałych mieszkańców Zabrze zameldowanych czasowo w innych gminach na terenie Polski. W porównaniu z 2011 rokiem odnotowana liczba mieszkańców miasta była mniejsza o 880 osób, zatem liczba ludności Zabrze z roku na rok zmniejsza się. Przebieg zmian liczby ludności Zabrze w poszczególnych latach 2005 - 2012 na podstawie danych statystycznych zaprezentowano w poniższych zestawieniach.

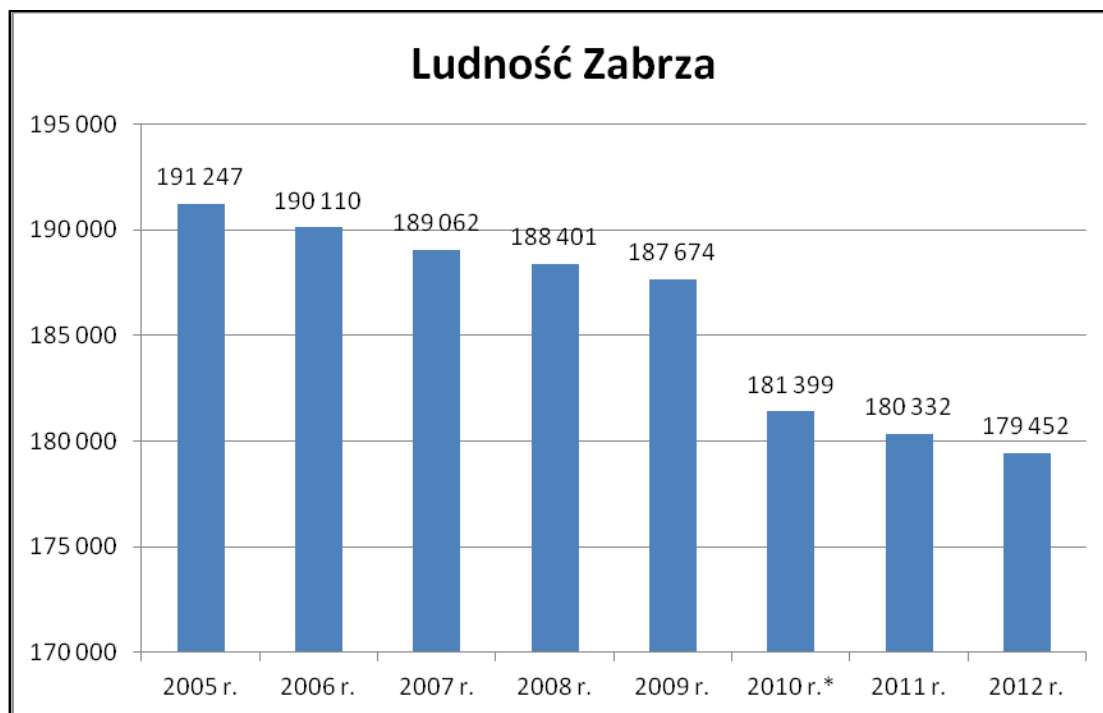
Tabela 9 Liczba ludności Miasta Zabrze w latach 2005-2012.

Liczba ludności Miasta Zabrze								
Rok/ilość osób	2005 r.	2006 r.	2007 r.	2008 r.	2009 r.	2010 r.*	2011 r.	2012 r.
Faktyczne miejsce zamieszkania,								
z tego:	191 247	190 110	189 062	188 401	187 674	181 399	180 332	179 452
mężczyźni	92 586	91 957	91 419	91 006	90 608	87 810	87 206	86 736
kobiety	98 661	98 153	97 643	97 395	97 066	93 589	93 126	92 716
Zameldowani na pobyt stały,								
z tego:	191 643	190 424	189 426	188 678	188 029	-	-	-
mężczyźni	92 775	92 128	91 613	91 156	90 821	-	-	-
kobiety	98 868	98 296	97 813	97 522	97 208	-	-	-

* GUS skorygował wcześniej opublikowane dane

Źródło: <http://www.stat.gov.pl/>

Rysunek 26 Liczba mieszkańców Zabrze w latach 2005 - 2012.

* GUS skorygował wcześniej opublikowane dane

Źródło: <http://www.stat.gov.pl/>

Analizując powyższe dane przedstawione na wykresie, obrazują one w ostatnich latach ciągły spadek liczby ludności Miasta Zabrze. W ciągu ostatnich 13 lat, od 2000 roku liczba ta zmniejszyła się o 18 902 osoby. Średnia spadku liczby mieszkańców, w tym okresie wynosi 1 454 osób na rok. Największy ubytek liczby mieszkańców w badanym okresie nastąpił w 2010 roku, liczba ludności zmniejszyła się wtedy o 6 275 osób.

W następnej tabeli przedstawiono liczbę mieszkańców oraz ubytek liczby mieszkańców w stosunku do roku wcześniejszego w poszczególnych latach.

Tabela 10 Ubytek liczby mieszkańców Zabrze w latach 2000 - 2012

2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010*	2011	2012
[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]	[osoba]
197 111	195 666	194 638	193 665	192 546	191 247	190 110	189 062	188 401	187 674	181 399	180 332	179 452
-1 243	-1 445	-1 028	-973	-1 119	-1 299	-1 137	-1 048	-661	-727	-6 275	-1 067	-880

* GUS skorygował wcześniej opublikowane dane

Źródło: <http://www.stat.gov.pl/>

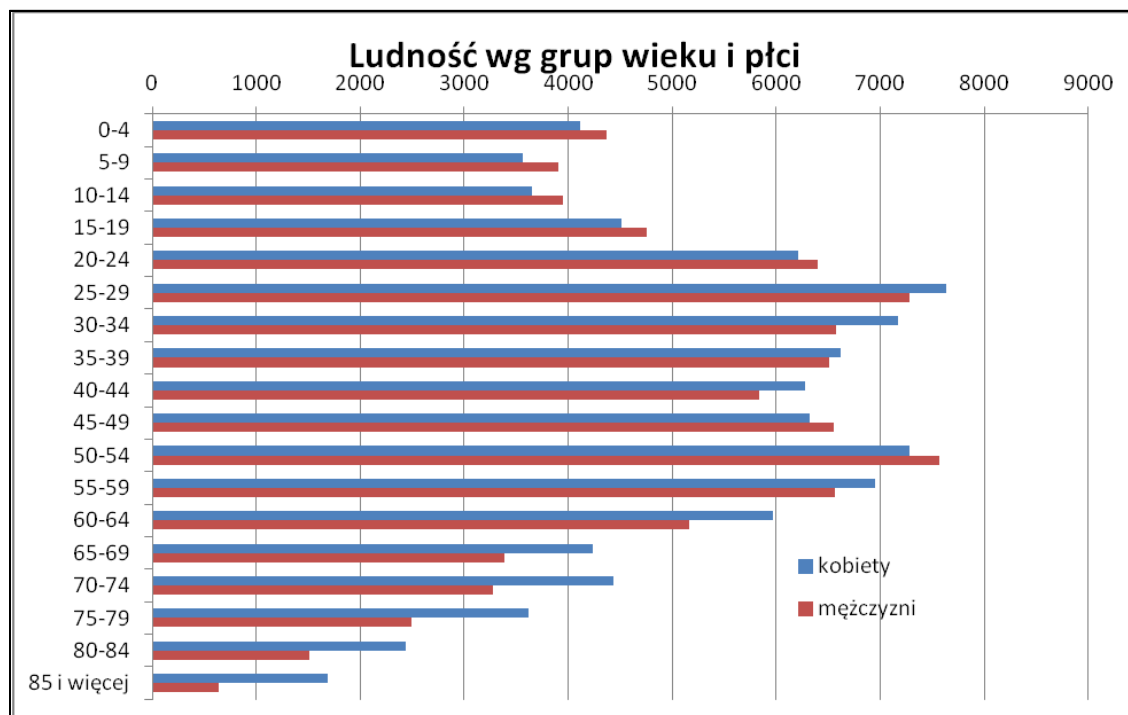
Poniżej w tabeli oraz na wykresie przedstawiono strukturę ludności w Zabrzu z podziałem na grupy wieku i płci w 2012 roku.

Tabela 11 Struktura ludności Zabrze z podziałem na grupy wieku i płci w 2012 r.

		Liczba				Liczba	
Wiek	Ogółem	mężczyzn	kobiet	Wiek	Ogółem	mężczyzn	kobiet
0-4	8 489	4 368	4 121	45-49	12 880	6 559	6 321
5-9	7 470	3 905	3 565	50-54	14 852	7 569	7 283
10-14	7 602	3 954	3 648	55-59	13 516	6 562	6 954
15-19	9 263	4 755	4 508	60-64	11 131	5 159	5 972
20-24	12 617	6 404	6 213	65-69	7 622	3 386	4 236
25-29	14 920	7 280	7 640	70-74	7 708	3 276	4 432
30-34	13 749	6 579	7 170	75-79	6 105	2 488	3 617
35-39	13 134	6 508	6 626	80-84	3 949	1 508	2 441
40-44	12 119	5 838	6 281	85 i więcej	2 326	638	1 688

Źródło: <http://www.stat.gov.pl/>

Rysunek 27 Ludność Zabrze wg grup wieku i płci w 2012 r.

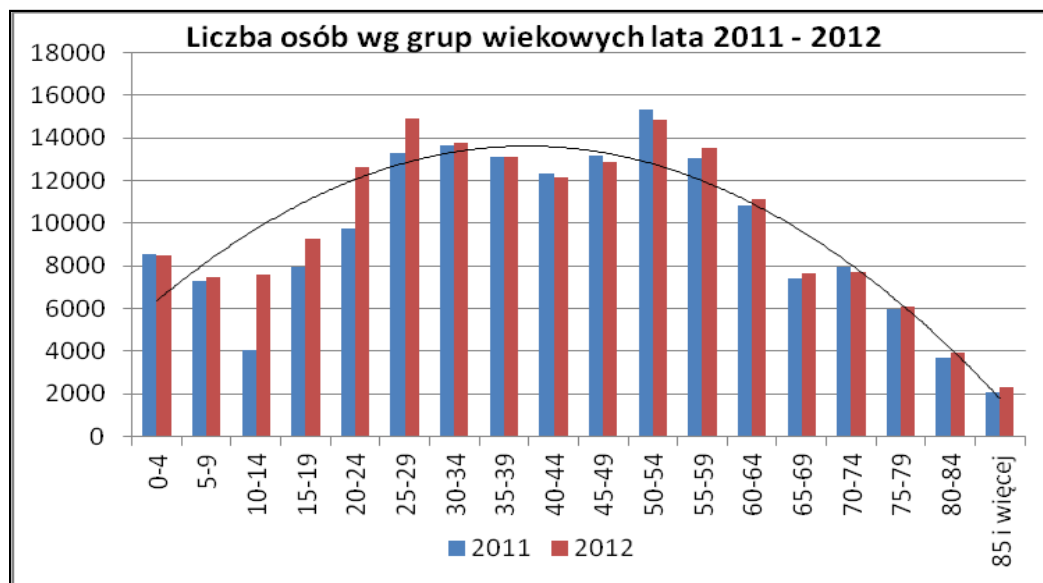
Źródło: <http://www.stat.gov.pl/>

Powyższy wykres obrazuje przewagę kobiet w większości grup wiekowych ludności Miasta Zabrze. W 2012 roku wyraźna przewaga kobiet nakreśliła się w grupach z przedziału wiekowego 55 - 59 lat do 85 i więcej, natomiast mężczyźni stanowili m. in. przeważającą grupę osób w wieku od 50 do 54 lat. Ogółem najliczniejsze grupy to grupy wiekowe obejmujące przedziały wieku 25 - 29 lat oraz 50-54 lat.

Następnie porównując dane z 2012 roku dotyczące liczby ludności z podziałem według grup wiekowych z danymi z 2011 roku, stwierdzić należy wzrost liczby osób w większości grupach wiekowych, co pokazuje kolejny wykres przedstawiający zmiany liczby ludności w latach 2011-2012.

Rysunek 28 Liczba osób wg grup wiekowych w Zabrzu w latach 2011-2012

Źródło: <http://www.stat.gov.pl/>

Tak jak pokazano powyżej na rysunku znaczny wzrost liczby osób odnotowano w grupach wiekowych: od 10 do 14 roku życia, od 15 do 19 roku życia, od 20 do 24 roku życia, od 25 do 29 roku życia oraz od 55 do 59 roku życia. Ogółem odnotowano znaczący wzrost liczby osób w przedziale wiekowym od 0 do 39 lat.

W kolejnej tabeli szczegółowo przedstawiono liczbę osób według podziału na wiek od 0 do 18 lat. Z danych pokazanych w tabeli wynika, iż w 2012 roku odnotowano wzrost liczby nowonarodzonych dzieci, jednak jest to wzrost niewielki. Ponadto wykazano wzrost liczby dzieci, które w ciągu kilku lat będą spełniały obowiązek szkolny, jednocześnie odnotowano spadek liczby dzieci w wieku 3 lat, są to dzieci które mogą uczestniczyć już w zajęciach przedszkolnych.

Tabela 12 Liczba osób w Zabrzu w poszczególnych latach 2006 -2012, wg wieku od 0-18 lat.

Wiek/Rok	2006	2007	2008	2009	2010*	2011	2012
0	1 644	1 655	1 783	1 778	1 790	1 560	1 590
1	1 553	1 642	1 646	1 781	1 773	1 777	1 579
2	1 541	1 538	1 641	1 657	1 828	1 764	1 775

3	1 415	1 528	1 526	1 628	1 673	1 806	1 751
4	1 458	1 425	1 517	1 509	1 604	1 654	1 794
5	1 625	1 451	1 412	1 501	1 491	1 589	1 635
6	1 723	1 611	1 439	1 397	1 472	1 481	1 557
7	1 701	1 712	1 596	1 444	1 370	1 468	1 463
8	1 735	1 694	1 702	1 590	1 390	1 372	1 452
9	1 751	1 726	1 683	1 699	1 499	1 384	1 363
10	1 845	1 752	1 728	1 670	1 582	1 496	1 381
11	1 858	1 831	1 744	1 723	1 570	1 578	1 485
12	2 108	1 849	1 824	1 734	1 638	1 558	1 565
13	2 155	2 095	1 842	1 810	1 685	1 628	1 548
14	2 311	2 133	2 094	1 846	1 757	1 676	1 623
15	2 397	2 307	2 119	2 081	1 769	1 748	1 675
16	2 600	2 402	2 314	2 115	1 993	1 755	1 765
17	2 745	2 580	2 375	2 303	2 045	1 984	1 741
18	2 906	2 742	2 574	2 369	2 227	2 034	1 987

* GUS skorygował wcześniej opublikowane dane

Źródło: <http://www.stat.gov.pl/>

Od kilku ostatnich lat niezmiennie maleje liczba ludności Miasta Zabrze, co powoduje, iż maleje gęstość zaludnienia. Również niezmiennie utrzymuje się liczba kobiet przypadających na liczbę 100 mężczyzn. Od 2010 roku corocznie spada liczba małżeństw w mieście. Natomiast wzrasta liczba urodzeń żywych na 1000 ludności, jednak jednocześnie zwiększył się wskaźnik zgonów na 1000 ludności, co ma przełożenie na przyrost naturalny ludności, który od 2010 roku przyjmuje wartości ujemne. W następnej tabeli przedstawiono liczbowo wybrane wskaźniki demograficzne dla Miasta Zabrze:

Tabela 13 Wskaźniki demograficzne dla Miasta Zabrze w poszczególnych latach 2005 - 2012.

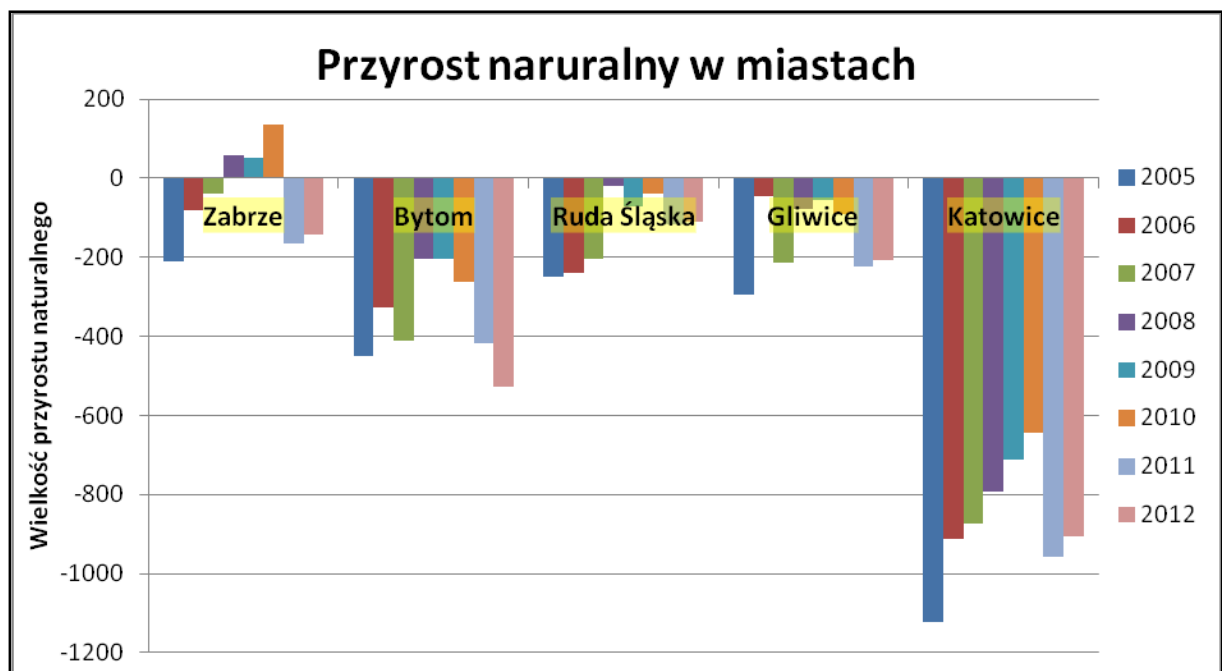
Wybrane wskaźniki demograficzne dla miasta Zabrze	J.m.	2005 r.	2006 r.	2007 r.	2008 r.	2009 r.	2010 r.*	2011 r.	2012 r.
gęstość zaludnienia (w os./km ²)	osoba	2 377	2 365	2 352	2 343	2 334	2 256	2 243	2232
kobiety na 100 mężczyzn	osoba	107	107	107	107	107	107	107	107
małżeństwa na 1000 ludności	--	4,7	5	5,5	6	6,2	5,6	5,2	4,9
urodzenia żywe na 1000 ludności	--	8,3	8,8	8,8	9,6	9,6	10	8,7	9,1
zgoni na 1000 ludności	--	9,4	9,2	9	9,3	9,3	9,3	9,6	9,9
przyrost naturalny na 1000 ludności	--	-1,1	-0,4	-0,2	0,3	0,3	0,8	-0,9	-0,8

* GUS skorygował wcześniej opublikowane dane

Źródło: <http://www.stat.gov.pl/>

Kolejny wykres dla porównania obrazuje przyrost naturalny w wybranych miastach województwa śląskiego w tym i w Zabrzu:

Rysunek 29 Przyrost naturalny w wybranych miastach woj. śląskiego.

Źródło: <http://www.stat.gov.pl/>

Następna tabela obrazuje liczbowo ruch naturalny, oznaczający zmiany w stanie liczebnym i strukturze ludności według płci, wieku i stanu cywilnego, spowodowany faktem zawierania związków małżeńskich, rozwodzenia się, urodzeń oraz zgonów. Dane dotyczące ruchu naturalnego opracowane zostały według klucza przyjętego w statystyce publicznej, odpowiednio:

- Małżeństwa - według miejsca zameldowania męża przed ślubem,
- Rozwody - według miejsca zameldowania osoby wnoszącej powództwo,
- Urodzenia - według miejsca zameldowania matki noworodka,
- Zgony - według miejsca zameldowania osoby zmarłej.

Tabela 14 Ruch naturalny w Zabrzu w latach 2005 - 2012.

Ruch naturalny w Zabrzu w latach 2005 - 2012								
	2005 r.	2006 r.	2007 r.	2008 r.	2009 r.	2010 r.	2011 r.	2012 r.
Urodzenia żywe ogółem, z tego:	1597	1676	1677	1821	1805	1 825	1 574	1 637
Mężczyźni	827	889	863	911	934	940	809	856
Kobiety	770	787	814	910	871	885	765	781
Zgony ogółem, z tego:	1808	1757	1715	1764	1752	1 688	1 739	1 780
Mężczyźni	1028	1001	911	959	906	899	975	983
Kobiety	780	756	804	805	846	789	764	797
Niemowlęta	17	19	8	19	19	9	10	15
Przyrost naturalny	-211	-81	-38	57	53	137	-165	-143
Zawarte małżeństwa	902	954	1074	1133	1176	1 012	941	889
Rozwody	460	520	416	400	397	370	350	353

Źródło: <http://www.stat.gov.pl/>

Jak wynika z powyższych danych od 2011 roku w Zabrzu odnotowuje się ujemny przyrost naturalny, na który miała wpływ zwiększona liczba zgonów mieszkańców.

Podobnie, jak w przedstawionych wcześniejszych danych, również ta tabela obrazuje większą liczbę narodzeń, jednak nie na tyle duży jest to wzrost, aby przyrost naturalny w Zabrzu przyjmował dodatnie wartości, jak to miało miejsce w 2010 roku.

W 2012 roku niepokojąco zwiększyła się liczba zgonów niemowląt oraz zmniejszyła się liczba zawieranych małżeństw. Natomiast ilość rozwodów od dwóch lat utrzymuje się na równym poziomie.

Kolejny wykres obrazuje przyrost naturalny według płci w Zabrzu w poszczególnych latach 2005 – 2012. W 2012 roku przyrost naturalny kobiet w Zabrzu po siedmiu latach ponownie przyjął wartość ujemną.

Rysunek 30 Przyrost naturalny wg płci w Zabrzu w latach 2005 - 2012.

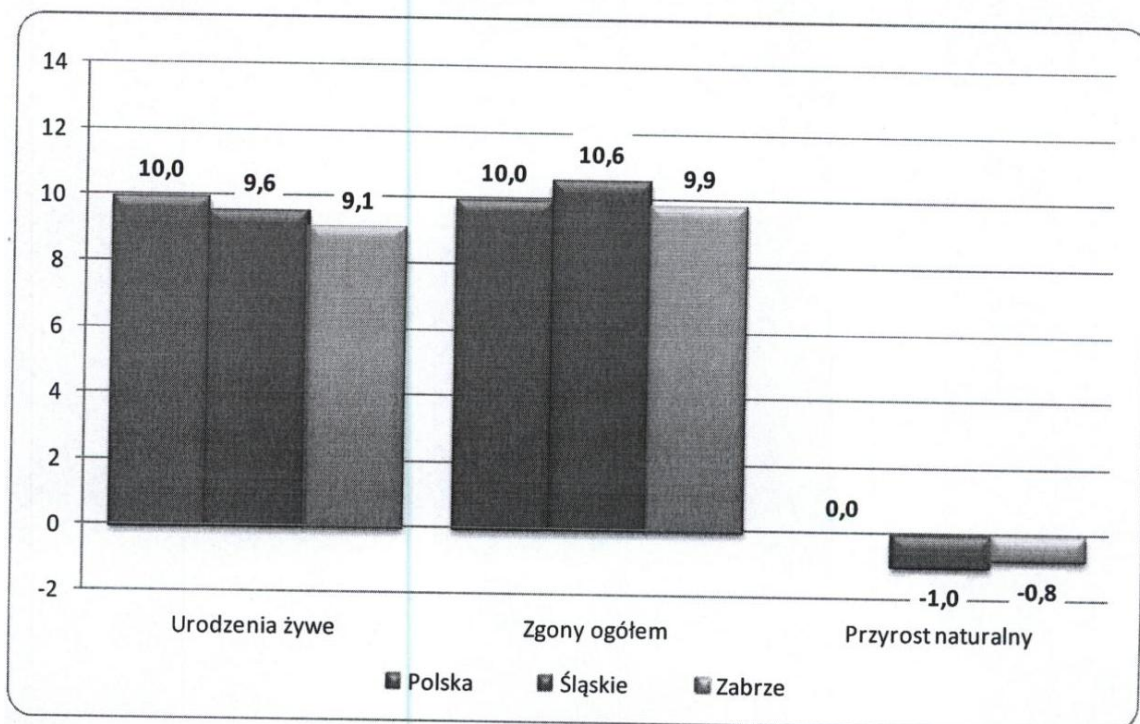
Źródło: <http://www.stat.gov.pl/>

Tabela 15 Ruch naturalny ludności w Zabrzu w latach 2011-2012

Wyszczególnienie	2011	2012		
	Liczby bezwzględne			
Urodzenia żywe	1574	1637		
Zgony	1739	1780		
w tym niemowląt	10	15		
Przyrost naturalny	-165	-143		
	Współczynniki na 1000 ludności			
	Śląskie	Zabrze	Śląskie	Zabrze
Urodzenia żywe	9,7	8,4	9,6	9,1
Zgony	10,3	9,3	10,6	9,9
w tym niemowląt ^a	6,0	6,4	4,8	9,2
Przyrost naturalny	-0,6	-0,9	-1,0	-0,8

Źródło: <http://www.stat.gov.pl/>

Rysunek 31 Ruch naturalny ludności w 2012 roku

Źródło: <http://www.stat.gov.pl/>

W 2012 roku zanotowano 88 682 mieszkańców Zabrze będących w wieku rozrodczym, w tym 43 923 osoby to mężczyźni, a 44 759 osoby to kobiety. Bardziej szczegółowe dane dotyczące ludności miasta w wieku rozrodczym zostały opisane w następnej tabeli.

Tabela 16 Ludność Zabrze w wieku rozrodczym w 2012 r.

Wiek rozrodczy	ogółem	mężczyźni	kobiety
15-19	9 263	4 755	4 508
20-24	12 617	6 404	6 213
25-29	14 920	7 280	7 640
30-34	13 749	6 579	7 170
35-39	13 134	6 508	6 626
40-44	12 119	5 838	6 281
45-49	12 880	6 559	6 321
Suma	88 682	43 923	44 759

Źródło: <http://www.stat.gov.pl/>

Kolejna tabela przedstawia podział ludności według możliwości wykonywania pracy. Dla przedstawienia danych z liczby ludności miasta wyodrębniono liczebność poszczególnych grup wiekowych, gdzie do grupy:

- wieku przedprodukcyjnego zalicza się osoby w wieku od 0 do 17 lat.
- wieku produkcyjnego zalicza się kobiety w wieku od 18 do 59 lat oraz mężczyzn w wieku od 18 do 64 lat.
- wieku poprodukcyjnego zalicza się kobiety w wieku powyżej 60 lat oraz mężczyzn w wieku powyżej 65 lat.

Jak wynika z danych przedstawionych w poniższej tabeli w Zabrzu maleje liczba osób w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym, coraz wyższa jest liczba osób w wieku poprodukcyjnym, czyli osób, które są w wieku emerytalnym.

Tabela 17 Ludność w Zabrzu wg grup wieku z podziałem na płeć w latach 2005 - 2012.

ROK	2005 r.	2006	2007	2008	2009	2010*	2011	2012
Ludność ogółem	191 247	190 110	189 062	188 401	187 674	181 399	180 332	179 452
W wieku przedprodukcyjnym ogółem	35 653	34 165	32 931	31 985	31 266	29 929	29 278	28 742
Mężczyźni	18 405	17 676	17 031	16 493	16 189	15 479	15 148	14 921
Kobiety	17 248	16 489	15 900	15 492	15 077	14 450	14 130	13 821
W wieku produkcyjnym ogółem	125 613	125 513	125 138	124 729	123 947	119 373	118 112	117 028
Mężczyźni	64 088	63 905	63 803	63 686	63 357	61 444	61 020	60 519
Kobiety	61 525	61 608	61 335	61 043	60 590	57 929	57 092	56 509
W wieku poprodukcyjnym ogółem	29 981	30 432	30 993	31 687	32 461	32 097	32 942	33 682
Mężczyźni	10 093	10 376	10 585	10 827	11 062	10 887	11 038	11 296
Kobiety	19 888	20 056	20 408	20 860	21 399	21 210	21 904	22 386

* GUS skorygował wcześniej opublikowane dane

Źródło: <http://www.stat.gov.pl/>

W zakresie pojęć statystycznych w ramach wieku produkcyjnego wyodrębnia się wiek mobilny i niemobilny. Grupa wieku mobilnego z definicji to grupa osób zdolnych do zmiany stanowiska, miejsca pracy, bądź też przekwalifikowania się. Do tej grupy wieku zalicza się osoby w wieku od 18 do 44 lat. Natomiast do grupy wieku niemobilnego kobiety w wieku od 44 do 59 lat oraz mężczyźni w wieku od 44 do 64 lat. W Zabrzu przeważa liczba osób zdolnych do zmiany stanowiska, miejsca pracy bądź też przekwalifikowania się, nad osobami, które mogą nie podjąć się takich zmian. Największą grupą osób zdolnych do zmian są kobiety. W porównaniu z 2011 roku zmniejszyła się liczba osób zarówno w wieku mobilnym oraz niemobilnym.

Tabela 18 Ludność Zabrze w wieku mobilnym i niemobilnym z podziałem na płeć w latach 2009 - 2012.

Wiek mobilny i niemobilny wg płci	w 2009 r.	w 2010 r.*	w 2011 r.	w 2012 r.
W wieku produkcyjnym mobilnym ogółem	76 112	72 631	71 625	70 621
Mężczyźni	37 360	35 704	35 217	34 670
Kobiety	38 752	36 927	36 408	35 951
W wieku produkcyjnym niemobilnym ogółem	47 835	46 742	46 487	46 407
Mężczyźni	25 997	25 740	25 803	25 849
Kobiety	21 838	21 002	20 684	20 558

* GUS skorygował wcześniej opublikowane dane

Źródło: <http://www.stat.gov.pl/>

Następna tabela przedstawia wskaźniki obciążenia demograficznego Miasta Zabrze. Na uwagę zasługuje fakt, iż tendencją ogólnopolską jest wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym w stosunku do osób w wieku przedprodukcyjnym. Rośnie również wskaźnik liczby osób w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym.

Tabela 19 Wskaźniki obciążenia demograficznego Miasta Zabrze w latach 2005 - 2012

Wskaźniki obciążenia demograficznego	J.m.	2005 r.	2006 r.	2007 r.	2008 r.	2009 r.	2010 r.*	2011 r.	2012 r.
ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	osoba	52,3	51,5	51,1	51,0	51,4	52,0	52,7	53,3
ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym	osoba	84,1	89,1	94,1	99,1	103,8	107,2	112,5	117,2

ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	osoba	23,9	24,2	24,8	25,4	26,2	26,9	27,9	28,8

* GUS skorygował wcześniej opublikowane dane

Źródło: <http://www.stat.gov.pl/>

W 2012 roku nie odnotowano znaczącej różnicy udziału liczb ludności poszczególnych ekonomicznych grup wieku w łącznej liczbie ludności w porównaniu z ubiegłymi latami. Zanotowano niewielką różnicę między liczbą osób w wieku poprodukcyjnym, a liczbą dzieci i młodzieży w wieku przedprodukcyjnym, z tym, że przeważa liczebnie grupa osób w wieku poprodukcyjnym, na co wskazują dane z ostatnich ośmiu lat opisane w kolejnej tabeli oraz stan rzeczy w 2012 roku zobrazowany na następnym wykresie.

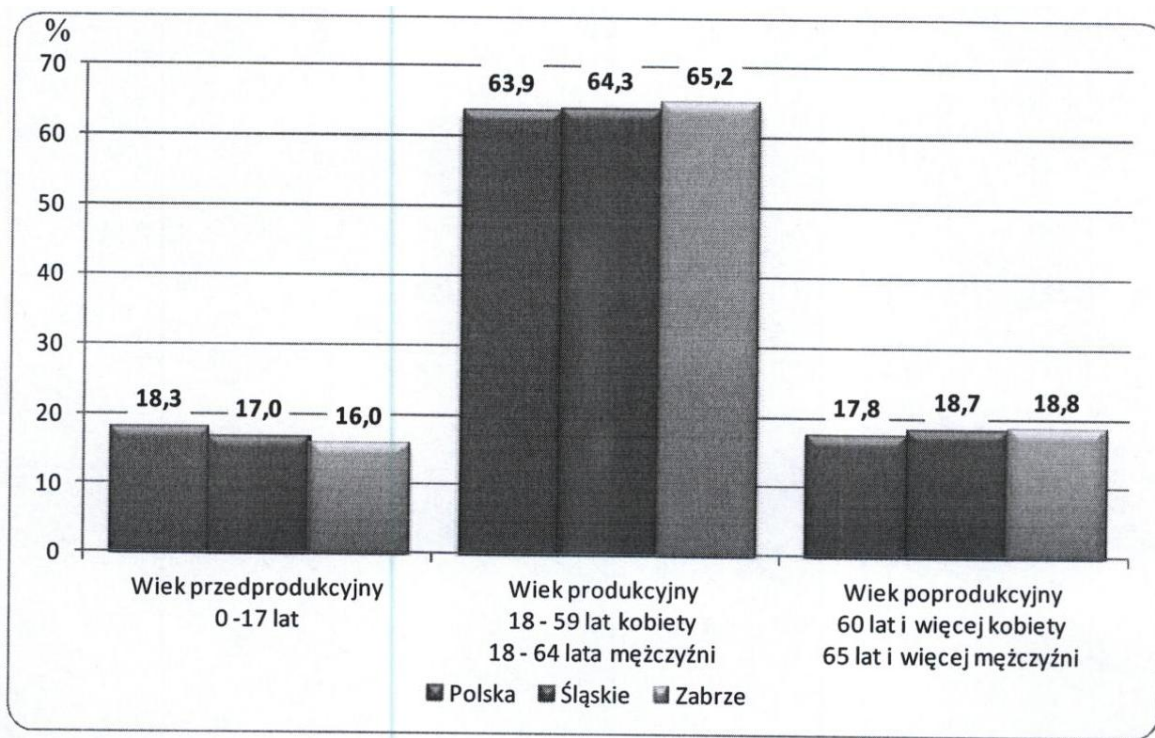
Tabela 20 Udział liczby ludności ekonomicznych grup wieku w łącznej liczbie ludności w Zabrzu.

Udział liczby ludności ekonomicznych grup wieku w łącznej liczbie ludności	J.m.	2005 r.	2006 r.	2007 r.	2008 r.	2009 r.	2010 r.	2011 r.	2012 r.
w wieku przedprodukcyjnym	%	18,6	18,0	17,4	17,0	16,7	16,5	16,2	16,0
w wieku produkcyjnym	%	65,7	66,0	66,2	66,2	66,0	65,8	65,5	65,2
w wieku poprodukcyjnym	%	15,7	16,0	16,4	16,8	17,3	17,7	18,3	18,8

Źródło: <http://www.stat.gov.pl/>

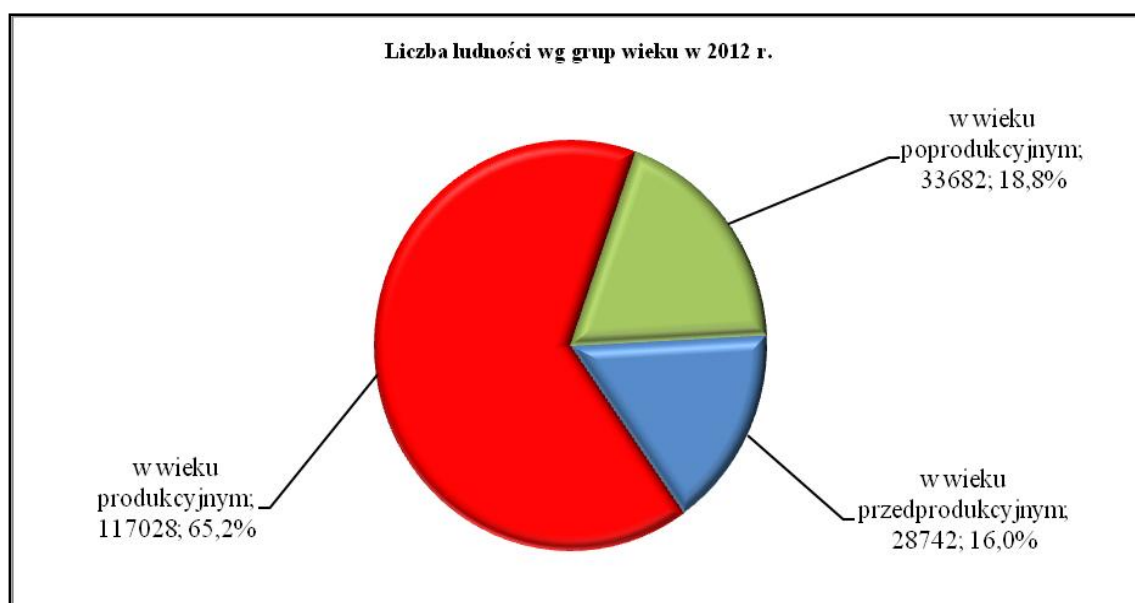

Rysunek 32 Ludność wg grup ekonomicznych w 2012 r.

Źródło: <http://www.stat.gov.pl/>

Rysunek 33 Udział liczby ludności ekonomicznych grup wieku w łącznej liczbie ludności w Zabrzu w 2012 r.

Źródło: <http://www.stat.gov.pl>

Na strukturę i liczbę ludności w mieście wpływ mają także migracje, zarówno w ruchu wewnętrznym, czyli na terenie kraju, jak i w ruchu zagranicznym.

Saldo migracji corocznie przyjmuje wartości ujemne, w większości przypadków spowodowane jest to wymeldowaniami wewnątrz krajowymi do innych miast. W 2012 roku odnotowano mniejszą liczbę wymeldowań, przy czym zwiększyła się liczba wymeldowań mieszkańców Zabrze na wieś. Ponadto zmniejszyła się liczba zameldowań w Zabrzu, ale odnotowano zwiększenie liczby nowych mieszkańców przybywających ze wsi. Pozostałe szczegółowe dane dotyczące migracji na terenie Miasta Zabrze przedstawia poniższa tabela.

Tabela 21 Migracje na terenie Miasta Zabrze na pobyt stały wg typu i kierunku w latach 2005-2012.

Migracje na pobyt stały wg typu i kierunku na terenie Miasta Zabrze									
	J.m.	2005 r.	2006 r.	2007 r.	2008 r.	2009 r.	2010 r.	2011 r.	2012 r.
zameldowania ogółem	osoba	1 201	1 144	1 338	1 121	1 153	1 051	1 068	1056
zameldowania z miast	osoba	931	864	1 031	818	881	814	830	821
zameldowania ze wsi	osoba	243	237	246	235	188	177	188	203
zameldowania z zagranicy	osoba	27	43	61	68	84	60	50	32
wymeldowania ogółem	osoba	2 180	2 282	2 298	1 926	1 855	1 949	1 970	1854
wymeldowania do miast	osoba	1 206	1 112	1 157	1 059	1 073	1 196	1 237	1133
wymeldowania na wieś	osoba	441	535	536	479	488	513	491	503
wymeldowania za granicę	osoba	533	635	605	388	294	240	242	218
saldo migracji ogółem	osoba	-979	-1 138	-960	-805	-702	-898	-902	-798

Źródło: <http://www.stat.gov.pl/>

Analizując dane dotyczące liczby ludności Miasta Zabrze, należy zaznaczyć, iż odnotowywany corocznie spadek liczby ludności w dużej mierze związany jest z ujemnym saldem migracji wewnętrznych i zagranicznych, które nie przyjmuje wartości dodatnich co

najmniej od siedmiu lat. Szczegółowe dane w tym temacie zostały przedstawione w kolejnej tabeli.

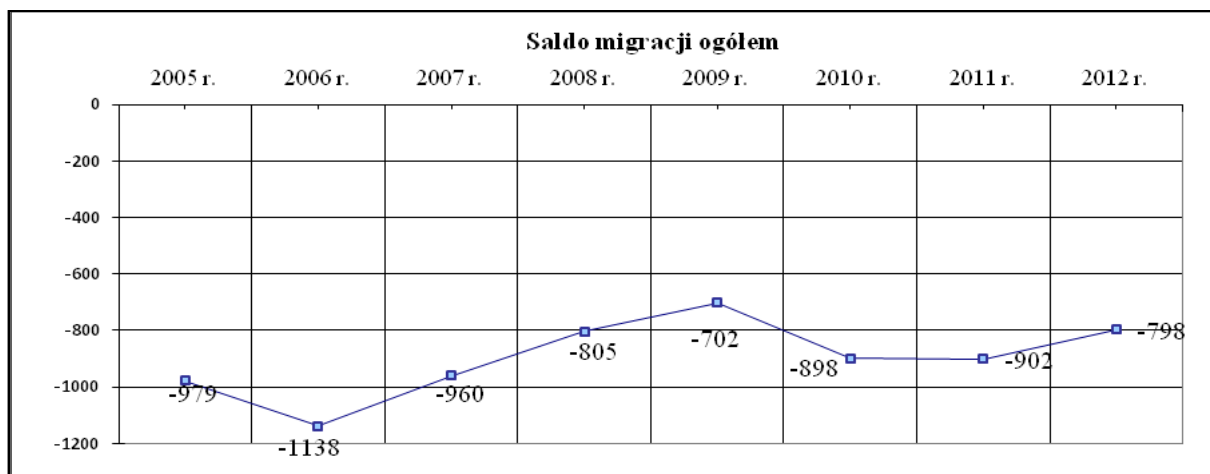
Tabela 22 Migracje wewnętrzne i zagraniczne w latach 2005 - 2012.

MIGRACJE WEWNĘTRZNE I ZAGRANICZNE									
Migracje na pobyt stały na terenie miasta wg typu, kierunku i płci migrantów									
	J.m./rok	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
zameldowania w ruchu wewnętrznym ogółem, w tym:									
	osoba	1 174	1 101	1 277	1 053	1 069	991	1018	1024
mężczyźni	osoba	543	525	596	476	466	484	470	495
kobiety	osoba	631	576	681	577	603	507	548	529
zameldowania z zagranicy ogółem, w tym:									
	osoba	27	43	61	68	84	60	50	32
mężczyźni	osoba	15	29	31	35	53	32	29	16
kobiety	osoba	12	14	30	33	31	28	21	16
wymeldowania w ruchu wewnętrznym ogółem, w tym:									
	osoba	1 647	1 647	1 693	1 538	1 561	1709	1728	1636
mężczyźni	osoba	743	783	781	729	748	810	825	801
kobiety	osoba	904	864	912	809	813	899	903	835
wymeldowania za granicę ogółem, w tym:									
	osoba	533	635	605	388	294	240	242	218
mężczyźni	osoba	250	306	313	191	134	130	112	85
kobiety	osoba	283	329	292	197	160	110	130	133
saldo migracji wewnętrznych ogółem, w tym:									
	osoba	-473	-546	-416	-485	-492	-718	-710	-612
mężczyźni	osoba	-200	-258	-185	-253	-282	-326	-355	-306
kobiety	osoba	-273	-288	-231	-232	-210	-392	-355	-306
saldo migracji zagranicznych ogółem, w tym:									
	osoba	-506	-592	-544	-320	-210	-180	-192	-186
mężczyźni	osoba	-235	-277	-282	-156	-81	-98	-83	-69
kobiety	osoba	-271	-315	-262	-164	-129	-82	-109	-117
saldo migracji ogółem	osoba	-979	-1 138	-960	-805	-702	-898	-902	-798

Źródło: <http://www.stat.gov.pl/>

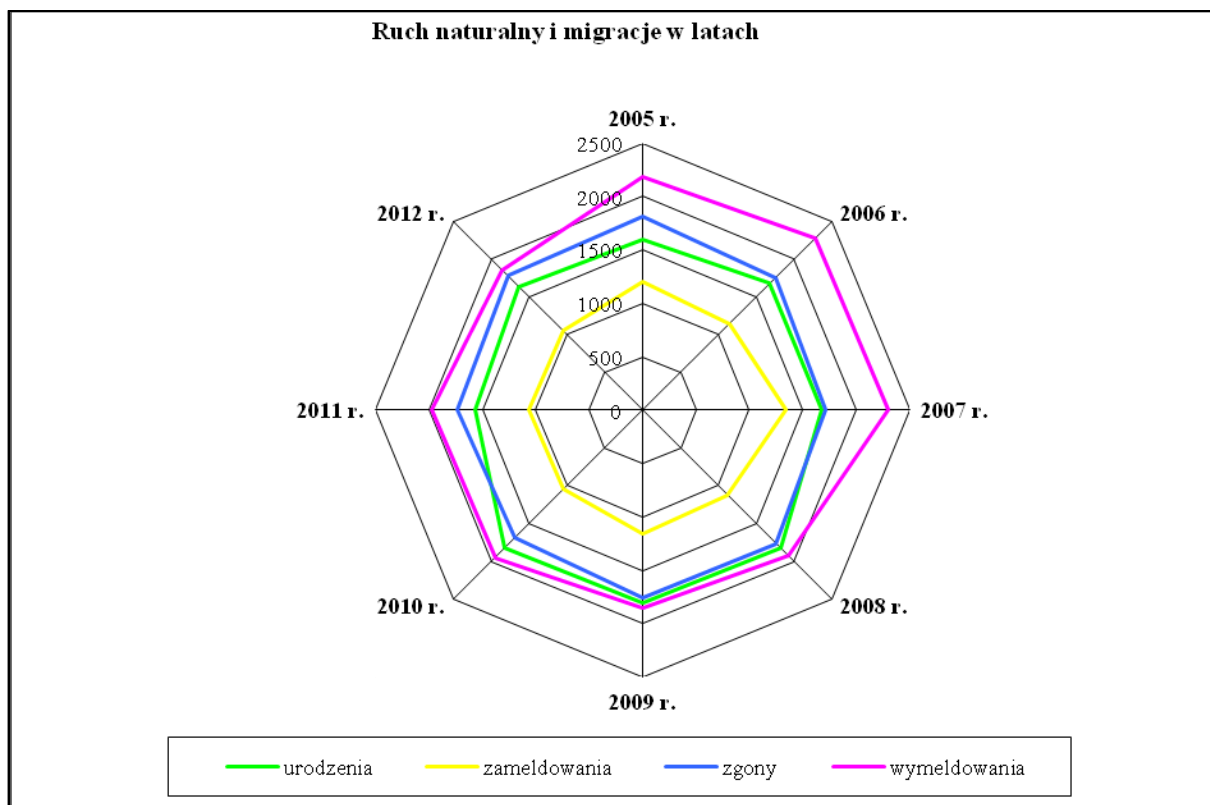
Niekorzystny ubytek ludności wynikający z ruchu naturalnego oraz migracji, przedstawiają poniższe wykresy, porównujące lata 2005 - 2012. W 2012 roku saldo migracji na terenie Miasta Zabrze ponownie przyjęło wartość ujemną, ale wyższą niż w ostatnich dwóch latach.

Rysunek 34 Saldo migracji na terenie Miasta Zabrze w latach 2005-2012.

Źródło: <http://www.stat.gov.pl/>

Rysunek 35 Ruch naturalny i migracje na terenie Miasta Zabrze w latach 2005 - 2012.

Źródło: <http://www.stat.gov.pl/>

Tabela 23 Podsumowanie GUS – Powierzchnia i ludność – Miasto Zabrze.

Wyszczególnienie	2011	2012
Powierzchnia w km ²	80	80
Ludność - ogółem	180332	179452
Mężczyźni	87206	86736
Kobiety	93126	92716
Wiek przedprodukcyjny	29278	28742
Wiek produkcyjny	118112	117028
Wiek poprodukcyjny	32942	33682

Źródło: <http://www.stat.gov.pl/>

3.2. Ewidencja ludności Urzędu Miejskiego

Liczba mieszkańców Zabrze zgodnie ewidencją ludności Urzędu Miejskiego w Zabrzu na dzień 31 grudnia 2012 roku wynosiła 170 884 osób. Poniżej w tabeli przedstawiono dane dotyczące ludności Miasta Zabrze z podziałem na płeć oraz grupy wiekowe.

Tabela 24 Ludność Miasta Zabrze z podziałem na płeć i grupy wiekowe (stan na dzień 31.12.2012 r.)

Wiek	Mężczyźni	Kobiety
0-18	14 506	13 569
18-60	51 390	53 510
60->	15 883	22 026
Razem:	81 779	89 105

Źródło: Wydział Spraw Obywatelskich, Urząd Miejski w Zabrzu

Kolejne tabele opisują ilość mieszkańców Zabrze z podziałem na wiek przedprodukcyjny, produkcyjny i poprodukcyjny (zgodnie z definicjami statystycznymi) w poszczególnych latach 1995 – 2012.

Tabela 25 Ludność Miasta Zabrze w wieku przedprodukcyjnym w latach 1995 - 2012

Rok	Mężczyźni	Kobiety	Ogółem
1995	27055	25 573	52628
1996	26507	24952	51459
1997	25694	24278	49972
1998	24934	23467	48401
1999	23984	22641	46625
2000	23299	22045	45344
2001	22158	21031	43189
2002	21081	19944	41025
2003	20077	18970	39047
2004	19235	17995	37230
2005	18405	17248	35653
2006	17372	16115	33487
2007	16348	15288	31636
2008	15854	14859	30713
2009	15516	14442	29958
2010	15214	14231	29445
2011	14854	13897	28751
2012	14506	13569	28075

Źródło: Wydział Spraw Obywatelskich, Urząd Miejski w Zabrzu

Tabela 26 Ludność Miasta Zabrze w wieku produkcyjnym w latach 1995 – 2012.

Rok	Mężczyźni	Kobiety	Ogółem
1995	65330	60898	126228
1996	65289	60933	126222
1997	65512	61153	126665

1998	65075	61379	126454
1999	64750	61500	126250
2000	64478	60949	125427
2001	64297	61063	125360
2002	64379	61467	125846
2003	64481	61587	126068
2004	64349	61572	125921
2005	64088	61525	125613
2006	65838	64332	130170
2007	55931	58444	114375
2008	55225	57706	112931
2009	54025	56477	110502
2010	53491	55820	109303
2011	52486	54638	107124
2012	51390	53510	104900

Źródło: Wydział Spraw Obywatelskich, Urząd Miejski w Zabrzu

Tabela 27 Ludność Miasta Zabrze w wieku poprodukcyjnym w latach 1995 - 2012

Rok	Mężczyźni	Kobiety	Ogółem
1995	6 182	16 264	22 446
1996	6 636	16 805	23 441
1997	7 054	17 285	24 339
1998	7 534	17 788	25 322
1999	7 987	18 291	26 278
2000	7 960	18 380	26 340
2001	8 397	18 720	27 117
2002	8 774	18 993	27 767
2003	9 234	19 316	28 550
2004	9 696	19 699	29 395
2005	10 093	19 888	29 981
2006	10 732	20 638	31 370
2007	14 542	20 236	34 778
2008	14 730	20 528	35 258
2009	15 334	21 189	36 523

2010	15 440	21 364	36 804
2011	15 668	21 795	37 463
2012	15 883	22 026	37 909

Źródło: Wydział Spraw Obywatelskich, Urząd Miejski w Zabrzu

Podsumowując przedstawione w powyższych tabelach dane dotyczące ludności Miasta Zabrze, należy stwierdzić, iż zmniejszyła się liczba mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym oraz w wieku produkcyjnym, natomiast zwiększyła się liczba mieszkańców Zabrza w wieku poprodukcyjnym.

Kolejna tabela opisuje liczbę ludności Miasta Zabrze z podziałem na poszczególne grupy wiekowe.

Tabela 28 Ludność Miasta Zabrze z podziałem na poszczególne grupy wiekowe (stan na dzień 31.12.2012 r.)

Przedział wieku	Ilość kobiet	Ilość mężczyzn	Razem
0-4	3 202	3 403	6 605
5-9	3 710	3 989	7 699
10-14	3 452	3 713	7 165
15-19	4 151	4 375	8 526
20-24	5 424	5 612	11 036
25-29	6 864	6 419	13 283
30-34	6 989	6 403	13 392
35-39	6 388	6 059	12 447
40-44	6 043	5 437	11 480
45-49	5 975	6 024	11 999
50-54	6 705	6 811	13 516
55-59	6 937	6 538	13 475
60-64	6 048	5 236	11 284
65-69	4 405	3 488	7 893
70 i więcej	12 812	8 272	21 084
RAZEM	89 105	81 779	170 884

Źródło: Wydział Spraw Obywatelskich, Urząd Miejski w Zabrzu

Analizując powyższe dane można wnioskować, iż najliczniejszymi grupami wiekowymi w Zabrzu są grupy mieszkańców w wieku od 50 do 54 lat oraz w wieku 70 lat i więcej.

Następna tabela zawiera dane dotyczące liczby mieszkańców w poszczególnych dzielnicach Zabrze z uwzględnieniem podziału na płeć.

Tabela 29 Liczba ludności w poszczególnych dzielnicach Miasta Zabrze z uwzględnieniem podziału na płeć (stan na dzień 31.12.2012 r.)

Dzielnica	Mężczyźni	Kobiety	Razem
RAZEM	81779	89105	170884
BISKUPICE	5278	5428	10706
CENTRUM POŁUDNIE	18762	21098	39860
CENTRUM PÓŁNOC	11837	13029	24866
GRZYBOWICE	1044	1145	2189
GUIDO	3958	4254	8212
HELENKA	4662	5249	9911
KOŃCZYCE	1041	1149	2190
MACIEJÓW	1752	1867	3619
MAKOSZOWY	1063	1143	2206
MIKULCZYCE	6800	7327	14127
OS. MIKOŁAJA KOPERNIKA	2390	2429	4819
OS. MŁODEGO GÓRNIKA	582	642	1224
OS. TADEUSZA KOTARBINSKIEGO	3326	3543	6869
ZANDKA	1193	1266	2459
PAWLÓW	1051	1155	2206
ROKITNICA	6847	7706	14553
ZABORZE POŁUDNIE	2207	2239	4446
ZABORZE PÓŁNOC	7986	8436	16422

Źródło: Wydział Spraw Obywatelskich, Urząd Miejski w Zabrzu

W nawiązaniu do powyżej opisanych danych w 2012 roku najliczniej zaludnioną dzielnicą Miasta Zabrze była dzielnica Centrum Południe, a najmniej zaludnioną była dzielnica osiedla Młodego Górnika.

Ponadto w ramach uzupełnienia informacji dotyczących danych o zameldowanych osobach na terenie Miasta Zabrze na dzień 31 grudnia 2012 roku liczba osób zameldowanych na pobyt stały i czasowy na terenie Miasta Zabrze wynosiła 173 249 osób, z czego liczba osób zameldowanych na pobyt stały w Zabrzu stanowiła 170 884 osób, a liczba osób zameldowanych na pobyt czasowy stanowiła 3 039 osób, w tym 674 osoby, które były zameldowane równocześnie na pobyt stały i czasowy.

Następna tabela przedstawia dane dotyczące liczby ludności Zabrza faktycznie zamieszkałej na terenie miasta, czyli liczby osób zameldowanych w Zabrzu na pobyt stały lub czasowy ponad 3 miesiące w poszczególnych latach 1995 - 2012.

Tabela 30 Liczba ludności faktycznie zamieszkałej na terenie Miasta Zabrze w latach 1995 - 2012.

Rok	Mężczyźni	Kobiety	Ogółem	Różnica względem poprzedniego roku
1995	98567	102735	201302	-
1996	98432	102690	201122	-180
1997	98260	102716	200976	-146
1998	97543	102634	200177	-799
1999	96721	102432	199153	-1024
2000	95737	101374	197111	-2042
2001	94852	100814	195666	-1445
2002	94234	100404	194638	-1028
2003	93792	99873	193665	-973
2004	93280	99266	192546	-1119
2005	92586	98661	191247	-1299
2006	92514	99798	192312	+1065
2007	87759	95013	182772	-9540
2008	87187	94559	181746	-1026
2009	85950	93275	179225	-2521

2010	85149	92516	177665	-1560
2011	84154	91496	175650	-2015
2012	82961	90288	173 249	-2401

Źródło: Wydział Spraw Obywatelskich, Urząd Miejski w Zabrzu

Na podstawie zestawionych powyżej danych uzyskaliśmy m.in. następujące informacje:

- liczba ludności faktycznie zamieszkałej na terenie Miasta Zabrze od 1995 roku nieprzerwanie zmniejsza się.
- od wielu lat w Zabrzu odnotowuje się liczebną przewagę kobiet.
- w 2012 roku na 100 mężczyzn zameldowanych w Zabrzu przypadało 109 mieszkanki Zabrza.

Kolejne zestawienia i tabele, będą opisywać dane liczbowe dotyczące migracji ludności Miasta Zabrze w 2012 roku, w tym migracje zewnętrzne i wewnętrzne.

Tabela 31 Migracje ludności na pobyt stały – Miasto Zabrze 2012 r.

napływ			odpływ			Saldo migracji
ogółem	w tym		ogółem	w tym		
	z miast	z zagranicy		do miast	za granicę	ogółem
1084	1054	30	3606	3588	18	-2522

Źródło: Wydział Spraw Obywatelskich, Urząd Miejski w Zabrzu

Saldo migracji zewnętrznych i wewnętrznych:

Tabela 32 Saldo migracji wewnętrznych na terenie Miasta Zabrze w 2012 r.

	Zameldowania	Wymeldowania
Migracje wewnętrzne	3780	3555

Źródło: Wydział Spraw Obywatelskich, Urząd Miejski w Zabrzu

Tabela 33 Saldo migracji zewnętrznych na terenie Miasta Zabrze w 2012 r.

Nazwa gminy lub kraju	Zameldowania	Wymeldowania
Urodzenia	1647	
Wszystkie gminy	1054	1473
Wymeldowania donikąd		2115
Zgony		1726
Suma	2701	5314

Źródło: Wydział Spraw Obywatelskich, Urząd Miejski w Zabrzu

Po zestawieniu danych dotyczących migracji ludności w 2012 roku, należy zauważyć, iż w Zabrzu odnotowano znacznie więcej wymeldowań od zameldowań. Ponadto na dzień 31 grudnia 2012 roku było zameldowanych 126 cudzoziemców na pobyt stały oraz 117 cudzoziemców na pobyt czasowy, w tym w 2012 roku 86 cudzoziemców zameldowało się na pobyt stały lub na pobyt czasowy, a 7 cudzoziemców wymeldowało się.

Następnie poniżej w tabeli został opisany liczbowo ruch mieszkańców Zabrze za granicę kraju.

Tabela 34 Zagranica - ruch mieszkańców Zabrze w 2012 r.

L.p.	KRAJ	ZAMELDOWANIA	WYMELDOWANIA
1.	ARMENIA	2	0
2.	BIAŁORUŚ	1	0
3.	EKWADOR	1	0
4.	FRANCJA	0	1
5.	HISZPANIA	1	0
6.	IRLANDIA	1	1
7.	LITWA	1	0
8.	MONGOLIA	1	0
9.	NIEMCY	10	13

11.	NORWEGIA	1	0
12.	ROSJA	1	0
13.	STANY ZJEDNOCZONE AMERYKI	2	0
14.	UKRAINA	3	0
15.	WIELKA BRYTANIA	5	3
RAZEM:		30	18

Źródło: Wydział Spraw Obywatelskich, Urząd Miejski w Zabrzu

Na podstawie powyższych danych (ilości zameldowań i wymeldowań) największy ruch mieszkańców Zabrze odnotowano „z” i „do” Niemiec lub Wielkiej Brytanii.

Na koniec informacji z ewidencji ludności Urzędu Miejskiego w Zabrzu w kolejnych tabelach zostanie pokazana odpowiednio liczebność mieszkańców poniżej 18 roku życia oraz przyrost naturalny.

Liczba mieszkańców Zabrze poniżej 18 roku życia na dzień 31 grudnia 2012 roku wynosiła 28 075 osób w tym:

- 14 506 mężczyzn,
- 13 569 kobiet.

Tabela 35 Szczegółowa liczebność ludności Miasta Zabrze z podziałem na wiek od 3 lat do 19 lat w 2012 r.

Liczba osób	Kobiety	Mężczyźni	Razem
w wieku 3 lat	857	926	1783
w wieku 4 lat	844	887	1731
w wieku 5 lat	856	895	1751
w wieku 6 lat	779	801	1580
w wieku 7 lat	731	796	1527
w wieku 18 lat	839	875	1714
w wieku 19 lat	946	974	1920

Źródło: Wydział Spraw Obywatelskich, Urząd Miejski w Zabrzu

Przedstawione powyżej dane pokazują, iż w 2012 roku w ogóle ludności Miasta Zabrze przeważają kobiety, natomiast w każdym roczniku mieszkańców w wieku od 3 lat do 19 lat występuje sytuacja odwrotna to mieszkańcy płci męskiej są w większości.

Tabela 36 Przyrost naturalny na terenie Miasta Zabrze w latach 2001 - 2012

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
urodzenia	1647	1476	1456	1563	1570	1663	1656	1884	1734	1740	1618	1647
zgony	1688	1646	1638	1660	1779	1702	1704	1731	1714	1655	1698	1726
przyrost naturalny	-41	-170	-182	-97	-186	-39	-48	153	20	85	80	-79

Źródło: Wydział Spraw Obywatelskich, Urząd Miejski w Zabrzu

W ramach podsumowania powyżej pokazanych danych dotyczących przyrostu naturalnego w Zabrzu, należy zauważyć, iż przyrost naturalny mieszkańców Zabrze w 2012 roku przyjął wartość ujemną.

Na koniec prezentacji danych dotyczących ludności miasta przedstawionych i opisanych w niniejszym podrozdziale poniżej w tabeli zestawione zostały dane dotyczące dokumentów typu dowód osobisty lub paszport.

Tabela 37 Wydane dowody osobiste w latach 2011-2012

Zadania	2011 r.	2012 r.
Liczba wydanych dowodów osobistych	13 437	16 076
Liczba niewymienionych dowodów osobistych, które obejmuje ustawowy obowiązek wymiany.	359	786
Liczba przyjętych kwestionariuszy paszportowych	5 106	5 796

Źródło: Wydział Spraw Obywatelskich, Urząd Miejski w Zabrzu

3.3. Urząd Stanu Cywilnego

W niniejszym podrozdziale przedstawione zostaną dane, na temat zdarzeń, zarejestrowanych w zabrzańskim Urzędzie Stanu Cywilnego:

1. Liczba urodzeń w 2012 roku – 1147 dzieci, w tym:

- a) 551 dziewczynek,
- b) 596 chłopców,
- c) 887 dzieci, których matka zameldowana jest w Zabrzu,
- d) najczęściej nadawane imiona żeńskie: Julia, Maja, Natalia,
- e) najczęściej nadawane imiona męskie: Kacper, Jakub, Filip.

2. Liczba zgonów w 2012 roku – 1902 zgonów, w tym:

- a) 799 zgonów kobiet,
- b) 1 103 zgonów mężczyzn,
- c) 31 zgonów noworodków:

- 10 zgonów dziewczynek (w tym 2 mieszkanki Zabrze).
- 21 zgonów chłopców (w tym 4 mieszkańców Zabrze).

3. Liczba zawartych związków małżeńskich w 2012 roku – 899 zawartych związków małżeńskich, które zawarło 1 348 mieszkańców Zabrze.

4. Liczba rozwodów w 2012 roku - 380 rozwody, z czego 513 osób rozwiedzionych to mieszkańcy Zabrze.

5. W 2012 roku Urząd Stanu Cywilnego w Zabrzu był organizatorem 13 uroczystości długoletniego pożycia małżeńskiego, w których brały udział 154 pary jubilatów.

Ponadto uhonorowano:

- 1 jubilatkę obchodzącą 100-lecie urodzin,
- 3 jubilatki obchodzące 101 rocznicę urodzin,
- 1 jubilatkę obchodzącą 102 urodziny,
- 2 jubilatki obchodzące 103 rocznicę urodzin.

4. Gospodarowanie przestrzenią na terenie Zabrze

W niniejszym rozdziale zostało opisane gospodarowanie przestrzenią w Zabrzu. Przedstawiona informacja w swym zakresie obejmuje dane dotyczące struktury gruntów, rozwoju przestrzennego oraz ruchu budowlanego na terenie miasta.

4.1. Struktura gruntów w mieście

Rysunek 36 Schemat podziału terenu Miasta Zabrze na obręby ewidencyjne.

Źródło: Wydział Geodezji, Urząd Miejski w Zabrzu

Teren Miasta Zabrze zgodnie z wyżej przedstawionym schematem dzieli się geodezyjnie na 23 obręby ewidencyjne: Makoszowy, Sośnica, Bielszowice, 209, 208, 207, 206, 205, 203, 186, Bielszowice, Zabrze, Zaborze, Ruda, Maciejów, 98, Biskupice, Mikulczyce, Miechowice, Rokitnica, Grzybowice, Stolarzowice, Wieszowa. Zgodnie z powiatowym zestawieniem gruntów na terenie Miasta Zabrze na dzień 01 stycznia 2013 roku powierzchnia geodezyjna Zabrze wynosiła 8040 ha. Powierzchnia geodezyjna jest sumą powierzchni ewidencyjnej (8018 ha)

i powierzchni wyrównawczej (22 ha). Szczegółową strukturę gruntów w mieście według sposobu użytkowania i form własności opisano w dodatku A niniejszego Raportu o Stanie Miasta za 2012 rok.

4.2. Rozwój przestrzenny miasta

Kluczowe znaczenie dla rozwoju przestrzennego Miasta Zabrze stanowi w szczególności:

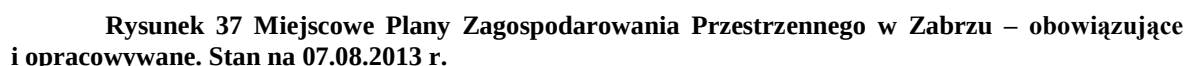
- Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Zabrze uchwalone w dniu 4 lipca 2011 roku. Dokument jest opracowany dla całego obszaru miasta w jego granicach administracyjnych. Całość dokumentu Studium dostępne jest na stronie BIP UM Zabrze w zakładce:

<http://www.zabrze.magistrat.pl/engine//bip/8/304/rel/305/107822/43910>

- Miejskowe plany zagospodarowania przestrzennego obowiązujące na terenie Miasta Zabrze. Rejestr obowiązujących planów miejscowych oraz plansza orientacyjna opracowana dla obszaru całego miasta z wyznaczonymi terenami obowiązujących i opracowywanych planów dostępna jest na stronie BIP UM Zabrze w zakładce (dane na bieżąco aktualizowane):

<http://www.zabrze.magistrat.pl/engine//bip/8/304/rel/305/66898/43910>

Raport o Stanie Miasta Zabrze za 2012 rok

Obowiązujące na dzień 15 marca 2013 roku studium uwarunkowań oraz rejestr obowiązujących na dzień 07 sierpnia 2013 roku planów miejscowych przyjętych uchwałami Rady Miasta Zabrze opisano w poniższych zestawieniach.

Tabela 38 Planowanie przestrzenne w Zabrzu – obowiązujące studium i plany miejscowe.

OBOWIAZUJACE STUDIUM UWARUNKOWAŃ – STAN NA DZIEŃ 15.03.2013 R.				
STUDIUM UWRUNKOWAŃ I KIERUNKOW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA ZABRZE		Numer i data uchwały Rady Miasta Zabrze o przyjęciu studium: XII/126/11 z dnia 04.07.2011 r.		
REJESTR OBOWIAZUJACYCH PLANÓW MIEJSCOWYCH – STAN NA DZIEŃ 07.08.2013 R.				
Lp.	NAZWA POTOCZNA – NR NA RYSUNKU Pełna nazwa planu miejscowego	Numer i data uchwały Rady Miasta Data publikacji, nr Dz. Urz. Woj. Śląskiego, (pozycja).	Powierzchnia planu	Procent powierzchni miasta objęty planem
1	DZIELNICA MACIEJÓW – 1 Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dzielnicy Maciejów z Zabrze	XLI/467/97 z dnia 13.10.1997 r. Dz. Urz. Woj. Śląskiego Nr 2 z 22 stycznia 1998 r. (poz. 17)	211, 02 ha	2,62
2	PARK PILECKIEGO – 2 (w 2011 r. zmiana nazwy parku) Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego parku imienia generała Karola Świerczewskiego w Zabrze	IV/40/98 z dnia 14.12.1998 r. Dz. Urz. Woj. Śląskiego Nr 26 z dnia 26.05.1999 r. (poz. 833)	91, 54 ha	1,14

3	KORFANTEGO - 3 Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego zespołu usługowego przy węźle Al. KorfanteGO z drogą nr 4 w Zabrze	IV/41/98 z dnia 14.12.1998 r. Dz. Urz. Woj. Śląskiego Nr 21 z dnia 26.04.1999 r. (poz. 596)	19, 36 ha	0,24
4	PIŁSUDSKIEGO – PKP -4 Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Zabrze w zakresie ustaleń dotyczących ul. Piłsudskiego i terenów przekazanych przez PKP	XXVII/425/2000 z dnia 18.12.2000 r. Dz. Urz. Woj. Śląskiego Nr 4 z dnia 31.01.2001 r. (poz. 78)	14, 15 ha	0,18
5	DTŚ - 5 Zmiana miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego m. Zabrze w zakresie ustaleń dotyczących przebiegu i rozwiązań komunikacyjnych Drogowej Trasy Średnicowej i terenów położonych w Zabrze Zaborzu	XIV/119/03 z dnia 07.07.2003 r. Dz. Urz. Woj. Śląskiego Nr 85 z dnia 1 września 2003 r. (poz. 2297)	356, 82 ha	4,44
6	KOPERNIKA - 6 Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego jednostki strukturalnej im. Mikołaja Kopernika w Zabrze	XVIII/155/2003 z dnia 10.11.2003 r. Dz. Urz. Woj. Śląskiego Nr 13 z dnia 5 marca 2004 r. (poz. 519)	138, 66 ha	1,72
7	CENTRUM A -8 Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego centrum Zabrze – obszar „A”	XXVIII/289/04 z dnia 05.07.2004 r. Dz. Urz. Woj. Śląskiego Nr 86 z dnia 8.09.2004 r. (poz. 2452)	33, 17 ha	0,41
8	CENTRUM C -7 Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego centrum Zabrze – obszar „C”	XXV/261/04 z dnia 27.04.2004 r. Dz. Urz. Woj. Śląskiego Nr 54 z dnia 29.06.2004 r. (poz. 1685)	119, 44 ha	1,49

9	ZABRZE PÓLNOC - 9 Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Zabrze dla terenów położonych w północnej części miasta Zabrze	XLIII/562/09 z dnia 14.09. 2009 r. Dz. Urz. Woj. Śląskiego Nr 213 z dnia 2.12.2009 r. (poz. 3971)	584, 45 ha	7,27
10	GRZYBOWICE PRZEMYSŁ - 10 Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Zabrze dla terenów położonych w południowej części dzielnicy Grzybowice	XLIII/563/09 z dnia 14 września 2009 r. Dz. Urz. Woj. Śląskiego Nr 213 z dnia 2.12.2009 r. (poz. 3972)	153,14 ha	1,90
11	SŁONECZNA DOLINA - 12 Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla terenów osiedla Słoneczna Dolina w Zabrzu	LVIII/760/10 z dnia 13 września 2010 r. Dz. Urz. Woj. Śląskiego Nr 238 z dnia 9.11.2010 r. (poz. 3555)	102, 62 ha	1,28
12	DTŚ – TEREN 17 M-11 Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego pod nazwą: „Zmiana miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego miasta Zabrze w zakresie ustaleń dotyczących przebiegu i rozwiązań komunikacyjnych Drogowej Trasy Średnicowej i terenów położonych w Zabrzu Zaborzu” na terenie oznaczonym symbolem 17M	LVIII/759/10 z dnia 13 września 2010r. Dz. Urz. Woj. Śląskiego Nr 238 z dnia 9.11.2010 r. (poz. 3554)	1, 26 ha	0,02
13	NOWE MIASTO PÓLNOC - 13 Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Zabrze dla terenów położonych między ulicami Ofiar Katynia i Witosa	LX/785/10 z dnia 08 listopada 2010 roku Dz. Urz. Woj. Śląskiego Nr 25 z dnia 1.2.2011 r. (poz. 480)	127 ha	1,58

14	ZABRZE PÓLNOC – TEREN B.31 – 14 Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Zabrze dla terenów położonych w północnej części miasta Zabrze na terenie oznaczonym symbolem B.31.PG, SM, UR	XII/125/11 z dnia 04.07.2011 roku Dz. Urz. Woj. Śląskiego Nr 185 z dnia 23.08.2011 r. (poz. 3475)	15,55 ha	0,19
15	GRZYBOWICE OSIEDLE – 15 Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla terenu położonych w dzielnicy Grzybowice	XV/160/11 z dnia 17.10.2011 roku Dz. Urz. Woj. Śląskiego z dnia 09.01.2012 r. (poz. 56)	275,67 ha	3,43
16	ZWAŁ SOŚNICA – 16 Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla terenu „Zwału Sośnica”.	XVI/193/11 z dnia 14.11.2011 roku Dz. Urz. Woj. Śląskiego Nr 325 z dnia 22.12.2011 r. (poz. 5679)	88,53 ha	1,10
17	NOWE MIASTO POŁUDNIE – 17 Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Zabrze dla terenów położonych między ulicami Ofiar Katynia i Składową	XVI/194/11 z dnia 14.11.2011 roku Dz. Urz. Woj. Śląskiego z dnia 09.01.2012 r. (poz. 57)	246,79 ha	3,07
18	DTŚ – BIELSZOWICKA – 18 Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Miasta Zabrze dla terenów położonych w rejonie Drogowej Trasy Średnicowej, ul. Bielszowickiej i potoku Czarniawka	XXVIII/404/12 z dnia 17.09.2012 roku Dz. Urz. Woj. Śląskiego z dnia 31.10.2012 r. (poz. 4323)	38,85 ha	0,48

19	KORFANTEGO – ZMIANA -19 Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego zespołu usługowego przy węźle Al. Korfanteo z drogą nr 4 w Zabrze	XXVIII/405/12 z dnia 17.09.2012 roku Dz. Urz. Woj. Śląskiego z dnia 31.10.2012 r. (poz. 4324)	11,27 ha	0,14
20	LEŚNA POLANA ETAP I – 20 Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla terenów Osiedla Rokitnica – Leśna Polana w Zabrze etap I	XXXIX/671/13 z dnia 10.06.2013 roku Dz. Urz. Woj. Śląskiego z dnia 17.06.2013 r. (poz. 4364)	12,82 ha	0,16
21	DTŚ ZMIANA PRZY HALI MOSIR – 21 Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Zabrze dla terenów położonych w rejonie ulicy Jana Matejki	XLI/603/13 z dnia 15.07.2013 roku Dz. Urz. Woj. Śląskiego z dnia 23.07.2013 r. (poz. 5116)	5,19 ha	0,06
RAZEM			2642,05 ha	32,86
Powierzchnia miasta			8 040,00 ha	

Źródło: Urząd Miejski w Zabrze, Biuro Planowania Przestrzennego.

Wśród powyżej wymienionych planów szczególne znaczenie dla miasta mają plany dla nowych terenów inwestycyjnych:

- plan ZABRZE PÓŁNOC (pozycja nr 9 w tabeli planów), w granicach którego znajduje się teren rozwojowy Katowickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej,
- plan DTŚ – BIELSZOWICKA (pozycja nr 18 w tabeli planów) opracowany między innymi w celu umożliwienia lokalizacji wielkopowierzchniowych obiektów handlowych w pobliżu Drogowej Trasy Średnicowej i dawnej ulicy Bielszowickiej,

- plany, w obrębie których znajdują się nowe - rozwojowe obszary pod zabudowę mieszkaniową i usługową: plan SŁONECZNA DOLINA (pozycja nr 11 w tabeli planów), plan NOWE MIASTO POŁUDNIE (pozycja nr 17 w tabeli planów) oraz częściowo plan GRZYBOWICE OSIEDLE (pozycja nr 15 w tabeli planów).

W październiku 2012 roku w ramach *Analizy porównawczej dynamiki rozwoju miasta Zabrze i miast Aglomeracji Górnośląskiej* sporządzono analizę zmiany w formach zagospodarowania przestrzeni Miasta Zabrze na przestrzeni lat 2000 – 2006. Analizując uzyskane wyniki stwierdzono, iż:

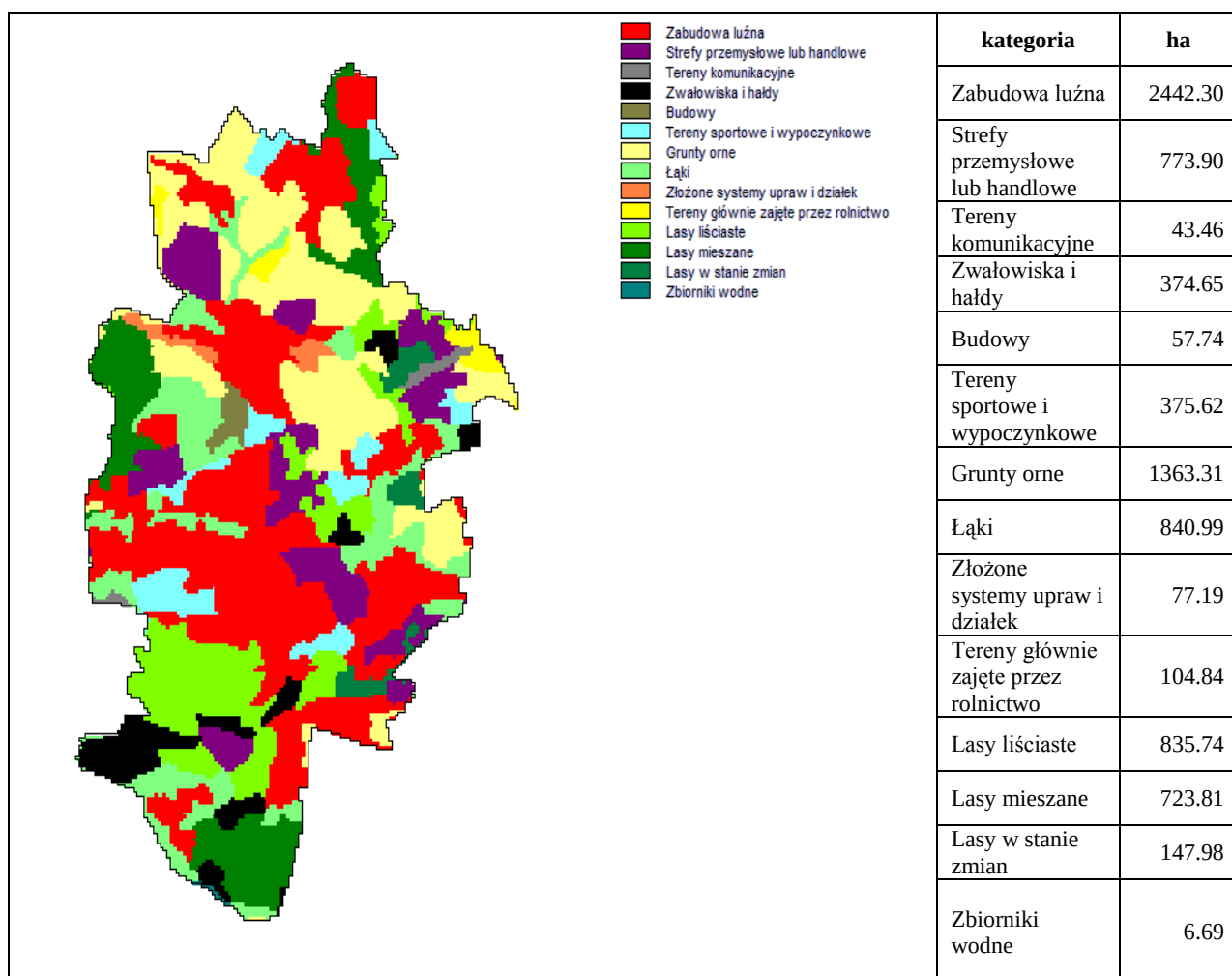
- dominującą pod względem powierzchniowym formą zagospodarowania jest zabudowa luźna (obejmująca 2442, 30 ha w 2000 r. i 2498, 64 ha w 2006 r.). Przyrost tej formy zagospodarowania, około 56 ha, to wynik odniesienia danych o powierzchni, na której zabudowa luźna została zastąpiona inną formą zagospodarowania do tej na której to ona zastąpiła inną formę (31 ha powierzchni terenów budowy, 10 ha terenów sportowych i wypoczynkowych, 8 ha powierzchni stref przemysłowych i handlowych oraz 7 ha łąk).
- zabudowa luźna ma charakter zabudowy miejskiej skoncentrowanej w centralnej części miasta. Ta forma użytkowania przestrzeni w części północnej ma charakter rozproszonych osad i jest połączona z częścią centralną stosunkowo łatwą do przekształcenia formą zagospodarowania, jaką są grunty orne (druga co do wielkości przestrzeni forma użytkowania terenu w Zabrzu). Przyrost zabudowy luźnej następował głównie w obszarze zachodnio - centralnym miasta.
- w strukturze użytkowania terenu Zabrze znaczny odsetek powierzchni jest przeznaczony pod strefy przemysłowe i handlowe (773,90 ha w 2000 r. oraz 771,75 ha w 2006 r.). Niewielki około 3 ha spadek udziału stref przemysłowych i handlowych na terenie miasta jest spowodowany zmianą formy ich użytkowania na: tereny lasów w stanie zmian (zarastanie samoistne na powierzchni 38 ha), tereny sportowe i wypoczynkowe (20 ha), i przekształcenie ich w zabudowę luźną (8 ha) oraz: zakończeniem budów i przekształceniem ich w nowe strefy (na obszarze 25 ha), przekształceniem łąk (około 20 ha), gruntów ornych (około 14 ha) oraz lasów liściastych (około 4 ha). Przyrost stref przemysłowych i handlowych następował

głównie w obszarze zachodnio - centralnym miasta zaś jego spadek w części zachodniej miasta.

- zwałowiska i hałdy na terenie Zabrze, szczególnie w jego części południowej, podlegały samoistnemu zarastaniu roślinami trawiastymi (na obszarze około 45 ha) oraz lasami mieszanymi (na obszarze około 23 ha).
- powierzchnia lasów na terenie Zabrze wzrosła łącznie o 57 ha, ubyło 14 ha gruntów ornych oraz 3 ha łąk.

Na kolejnych rysunkach zobrazowano powyżej opisane dane liczbowe:

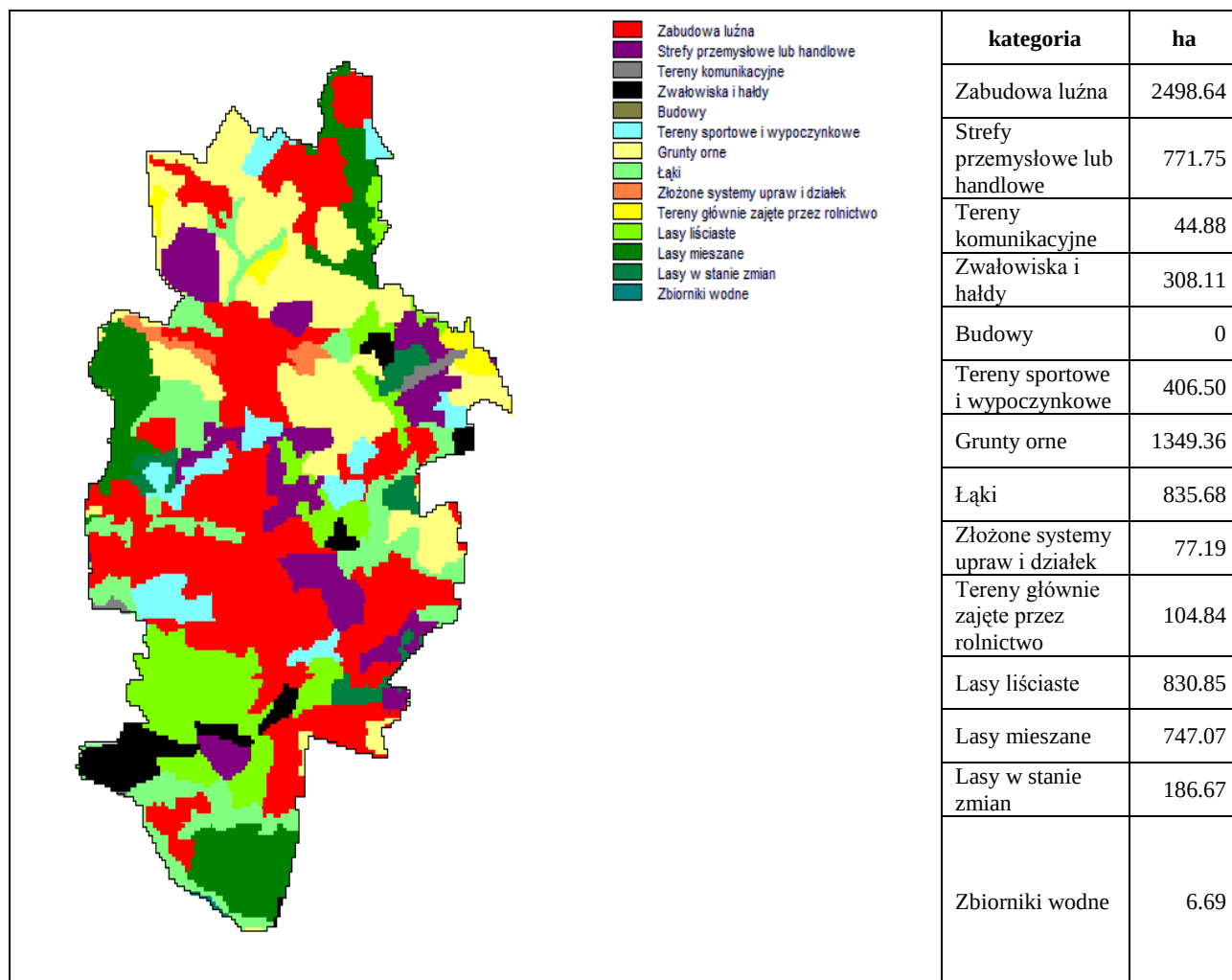
Rysunek 38 Zagospodarowanie przestrzeni Zabrze w 2000 r.

Źródło: Analiza porównawcza dynamiki rozwoju miasta Zabrze i miast Aglomeracji Górnośląskiej
(październik 2012 r.)

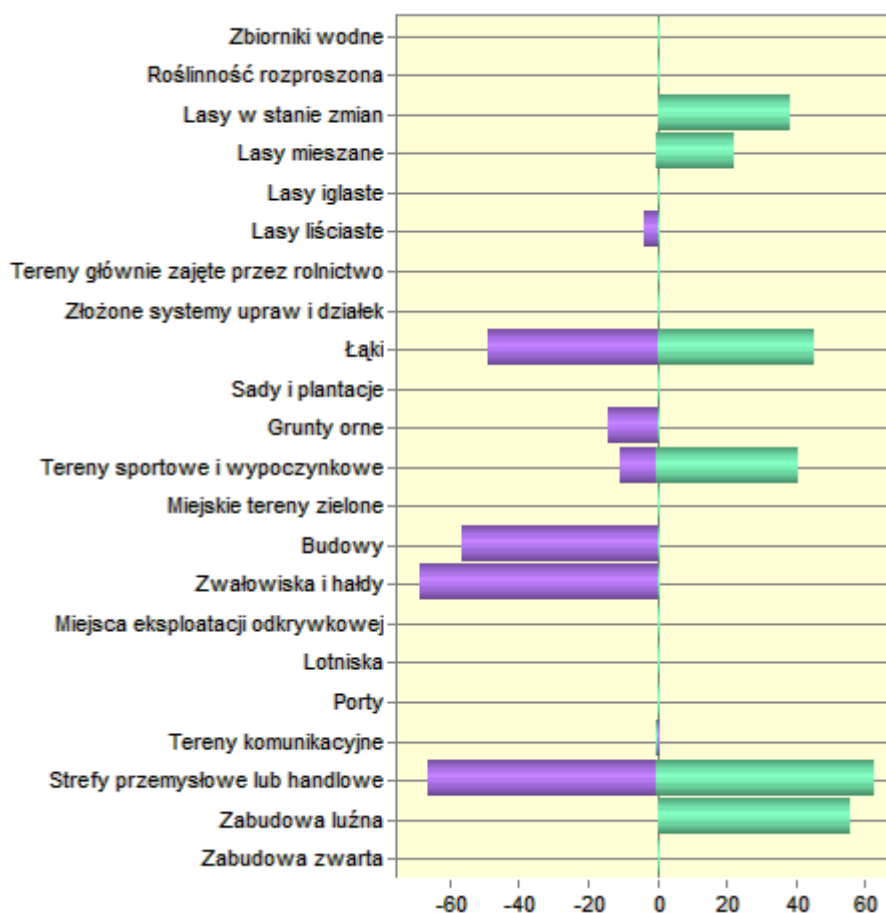

Rysunek 39 Zagospodarowanie przestrzeni Zabrze w 2006 r.

Źródło: Analiza porównawcza dynamiki rozwoju miasta Zabrze i miast Aglomeracji Górnośląskiej
(październik 2012 r.)

Rysunek 40 Wykres zmian w zakresie zagospodarowanie przestrzeni Zabrze w latach 2000 – 2006

*Źródło: Analiza porównawcza dynamiki rozwoju miasta Zabrze i miast Aglomeracji Górnośląskiej
(październik 2012 r.)*

Podsumowując, w celu ładu przestrzennego na terenie miasta Zabrze w latach 1998 - 2012 sporządzono 19 projektów planów miejscowych o łącznej powierzchni 2696,16 ha. W szczególności w latach 2003 - 2012 wykonano 11 planów miejscowych oraz nowe studium uwarunkowań. Wskaźnik pokrycia miasta planami wzrósł z 12,8 w 2003 roku do 32,7 w 2012 roku , przy czym część prac planistycznych obejmowało zmiany planów wcześniej obowiązujących.

Kolejne zestawienie tabelaryczne opisuje liczbowo prowadzone prace planistyczne w ostatnich pięciu latach.

Tabela 39 Prace planistyczne – Projekty Miejsowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Zabrze w latach 2008 - 2012.

Rok	Projekty MPZP w toku w ciągu roku (w ha)	Projekty MPZP uchwalone (w ha)
2008	2107,64	-
2009	2147,75	-
2010	1339,71	857,02
2011	1848,57	142,49
2012	1342,52	661,11

Źródło: Biuro Planowania Przestrzennego, Urząd Miejski w Zabrzu

Utworzenie i wdrożenie przez Urząd Miejski w Zabrzu miejskiego systemu przestrzennego, spełniającego światowe standardy wymagało realizacji wielu działań na przestrzeni lat. Pierwszym etapem utworzenia miejskiego systemu GIS (*geographic information system*) było uporządkowanie bazy adresowej całego miasta wraz z utworzeniem przestrzennego systemu adresowego.

Kolejnym, ogromnym krokiem w nowoczesność było utworzenie komputerowej bazy danych opisowych Ewidencji Gruntów i Budynków - przetworzenie na dane cyfrowe rejestrów, prowadzonych dotychczas w formie książkowej i utworzenie bazodanowej części geometrycznej Ewidencji Gruntów i Budynków (dotyczy warstw działek, użytków, graniczników, obrębów). Takie połączenie rejestrów opisowych z rejestrami mapowymi pozwoliło na utworzenie katastralnego układu odniesienia, który stał się w tutejszym Urzędzie swoistym fundamentem dla tworzenia i wdrażania kolejnych rozwiązań.

Następnym etapem rozwoju miejskiego systemu przestrzennego GIS było podjęcie działań mających na celu utworzenie cyfrowej mapy zasadniczej. Prace obejmowały utworzenie mapy zasadniczej w części dotyczącej sytuacji i uzbrojenia terenu w oparciu o przetworzenie (skanowanie, kalibracja oraz wektoryzacja) materiałów analogowych

(map papierowych, na arkuszach ozalidowych itp.) Tak powstała wielozadaniowa mapa numeryczna – dzisiaj na bieżąco aktualizowana w oparciu o materiały pochodzące z prac geodezyjnych, wykonywanych przez firmy geodezyjne na terenie Miasta Zabrze oraz dokumenty urzędowe.

Innym bardzo istotnym krokiem w tworzeniu miejskiej infrastruktury przestrzennej były wszystkie prace związane z integracją baz danych miejskiego systemu komputerowego z baza adresową. Prace polegały na wyczyszczeniu oraz ujednolicaniu słowników baz. Powyższe działania przyczyniły się do znacznej poprawy jakości danych we wszystkich rejestrach miejskich.

„Najmłodszym” elementem zabrzańskiego systemu informacji przestrzennej jest SIoT- **System Informacji o Terenie dla Miasta Zabrze**, powstały z wykorzystaniem funduszy unijnych. Dzięki funkcjonującemu Systemowi Informacji o Terenie (SIoT) – mieszkańcy, przedsiębiorcy, urzędnicy i służby miejskie za pomocą 6 dedykowanych portali korzystają z różnorodnych dostępnych danych przestrzennych i opisowych stanowiących kompleksową bazę informacji powstałych z przetworzenia rejestrów i ewidencji prowadzonych przez wydziały urzędu miejskiego.

System Informacji o Terenie Miasta Zabrze to portal uruchomiony w październiku 2011 roku. W tej chwili System Informacji o Terenie liczy sobie 270 użytkowników, posiadających dostęp logowany i ich liczba stale wzrasta a średnia, miesięczna liczba wejść na stronę Systemu to około 30 000.

Tabela 40 Średnia miesięczna liczba wejść na stronę Sytemu Informacji o Terenie Miasta Zabrze w poszczególnych latach 2011- 2012

Rok	Średnia miesięczna liczba wejść na stronę SIOT*
2011	17 000
2012	34 000

* Dane przedstawiono w przybliżeniu

Źródło: Wydział Geodezji, Urząd Miejski w Zabrzu

Analizując powyżej wykazane dane należy zauważyć, iż wyraźnie widoczna jest tendencja wzrostowa.

Nowością jest **aplikacja GeoOśrodek** wdrożona w celu usprawnienia obsługi podmiotów prowadzących działalność gospodarczą z zakresu geodezji i kartografii. Aplikacja została uruchomiona w lipcu 2012 roku i służy do zgłaszania robót geodezyjnych przez Internet. Portal ten na dzień dzisiejszy liczy sobie 120 użytkowników (przedsiębiorców prowadzących działalność w branży geodezyjnej), zgłaszających prace za pośrednictwem aplikacji. Liczba zgłoszeń prac geodezyjnych za pośrednictwem GeoOśrodka w 2012 roku to 350 zgłoszeń przyjętych za pośrednictwem portalu na 1180 wszystkich zgłoszeń prac geodezyjnych. Na dzień dzisiejszy 80% zgłaszanych w Miejskim Ośrodku Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej w Zabrzu prac geodezyjnych przyjmowane jest za pośrednictwem aplikacji GeoOśrodek.

Cały czas pracuje się nad wdrażaniem nowoczesnych, światowych rozwiązań i dba o to aby powstały w ten sposób zbiór szeroko rozumianych danych przestrzennych stanowił fundament dla większości programów, modułów i aplikacji dotyczących przestrzeni miejskiej, z których na co dzień korzystają pracownicy urzędu, inwestorzy i mieszkańcy.

Zabrzański system informacji przestrzennej za pomocą najnowocześniejszych technologii zapewnia dziś dostęp między innymi do następujących danych związanych z:

- obrotem nieruchomościami, szacowaniem wartości nieruchomości (wypisy i wyrysy z ewidencji gruntów i budynków),
- prowadzeniem postępowań skarbowych, sądowych, administracyjnych,
- zobowiązaniami finansowymi, podatkami i opłatami lokalnymi,
- strukturą własności gruntów i aktualnym sposobem użytkowania terenu,
- adresacją nieruchomości, przestrzennym rozmieszczeniem obiektów ogólnogeograficznych na terenie miasta (mapa zasadnicza i ewidencyjna),

- obsługą jednostek geodezyjnych, architektonicznych i wykonawczych na każdym etapie realizacji inwestycji budowlanych (mapy do celów projektowych, mapy podwykonawcze),
- zamierzeniami inwestycyjnymi i koordynacją usytuowania projektowanych sieci uzbrojenia terenu (ZUDP).

Powstały na przestrzeni lat system informacji przestrzennej, którym dysponuje dziś Miasto Zabrze integruje wszystkie informacje w jednym miejscu. Wielu zainteresowanych może zdalnie, nie ruszając się z domu, za pomocą oferowanych przez Miasto narzędzi uzyskać odpowiedzi na szczegółowe pytania, np. o formę własności gruntu, warunki wynikające z planu zagospodarowania przestrzennego czy rodzaj infrastruktury. Zapewniany jest również dostęp do zdjęć lotniczych Zabrze czy modelu 3D.

4.3. Decyzje budowlane

Ruch budowlany w latach 2009 - 2012 na terenie miasta Zabrze został opisany w poniższych zestawieniach:

Tabela 41 Decyzje budowlane, Urząd Miejski w Zabrzu, lata 2009-2012.

Lp.	Zadania	Ilość			
		2009 r.	2010 r.	2011 r.	2012 r.
1	Liczba złożonych wniosków o wydanie decyzji o lokalizacji celu publicznego	71	55	52	49
2	Liczba wydanych decyzji o lokalizacji inwestycji celu publicznego	66	50	45	36
3	Liczba złożonych wniosków o wydanie decyzji o warunkach zabudowy	405	439	417	324
4	Liczba wydanych decyzji o warunkach zabudowy	328	335	351	245
	Liczba decyzji odmownych dla warunków zabudowy	-	6	5	5
5	Liczba złożonych wniosków o pozwolenie na budowę	1304	1289	1524	1375

6	Liczba wydanych decyzji o pozwoleniu na budowę	1054	1083	1217	1212
	Liczba decyzji odmownych dla pozwoleń na budowę	-	12	11	17
7	Liczba wydanych decyzji na rozbiórkę obiektów budowlanych	27	26	41	23
	Liczba decyzji odmownych na rozbiórkę obiektów budowlanych	-	-	6	0
8	Liczba zgłoszeń rozbiórki obiektów budowlanych	22	19	70	33
9	Liczba zgłoszeń o zamiarze wykonania robót budowlanych niewymagających pozwolenia na budowę	1004	1034	1144	1148
10	Liczba wydanych zaświadczeń o samodzielności lokali	bd.	bd.	1425	1214
11	Zaświadczenia, wypisy i wyrisy, opinie w tym dla Wydziałów UM	bd.	bd.	1153	1363

Źródło: Urząd Miejski w Zabrzu, Wydział Budownictwa

Odnotowuje się, iż na podstawie rejestru wniosków o pozwolenie na budowę prowadzonego przez Głównego Inspektora Nadzoru Budowlanego w Warszawie (online) czas rozpatrzenia i załatwienia wniosku o pozwolenie na budowę wynosi średnio 21 dni kalendarzowych z dopuszczalnych ustawowo 65 dni liczonych według reguł Kodeksu postępowania administracyjnego. Średni czas załatwienia wniosku o pozwolenie na budowę wliczając do niego czas związany z uzupełnieniami i korektami wniosku przez inwestora, oraz czas wynikający z procedur odrębnych wynosi średnio 69 dni kalendarzowych. Od czasu obowiązywania przepisu w ustawie Prawo budowlane tj. od 2003 roku, nakładającego na organ administracji architektoniczno - budowlanej obowiązek wydania decyzji o pozwoleniu na budowę w terminie 65 dni od dnia złożenia wniosku, nie odnotowano w Zabrzu przekroczenia ww. terminu.

W kolejnej tabeli przedstawiono dane dotyczące udzielania pozwoleń na użytkowanie obiektów budowlanych na terenie miasta Zabrze, wydawanych przez Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego w Zabrzu w latach 2009 – 2012. Z uwagi na różnorodność prowadzonych postępowań poniższe dane odnoszą się zarówno do pozwoleń na użytkowanie wydawanych w postępowaniu legalizacyjnym – oddanie do użytkowania obiektu wybudowanego bez właściwego pozwolenia organu administracji architektoniczno - budowlanej, jak również do pozwoleń na użytkowanie wydawanych dla budynków wzniesionych na podstawie uzyskanego pozwolenia na budowę.

Tabela 42 Decyzje dopuszczające do użytkowania obiekty budowlane na terenie miasta Zabrze w latach 2009 - 2012.

Rok	Liczba złożonych wniosków	Liczba wydanych decyzji	Czas wydania decyzji (liczba dni)		
			Średni	Minimalny	Maksymalny
2009	61	62	21	2	128
2010	47+1*	47	28	2	92
2011	92+3**	81****	17	1	49
2012	74+1*****	74*****	15	1	39
*wniosek złożony z końcem roku 2010, a rozpatrzony w roku 2011, ** wniosek złożony z końcem roku 2011, a rozpatrzony w roku 2012, ***ilość wydanych decyzji zezwalających na użytkowanie, decyzje o odmowie = 11, **** wniosek złożony z końcem roku 2012, a rozpatrzony w roku 2013, ***** ilość wydanych decyzji zezwalających na użytkowanie, decyzje o odmowie = 5					

Źródło: Powiatowy Inspektorat Nadzoru Budowlanego w Zabrzu.

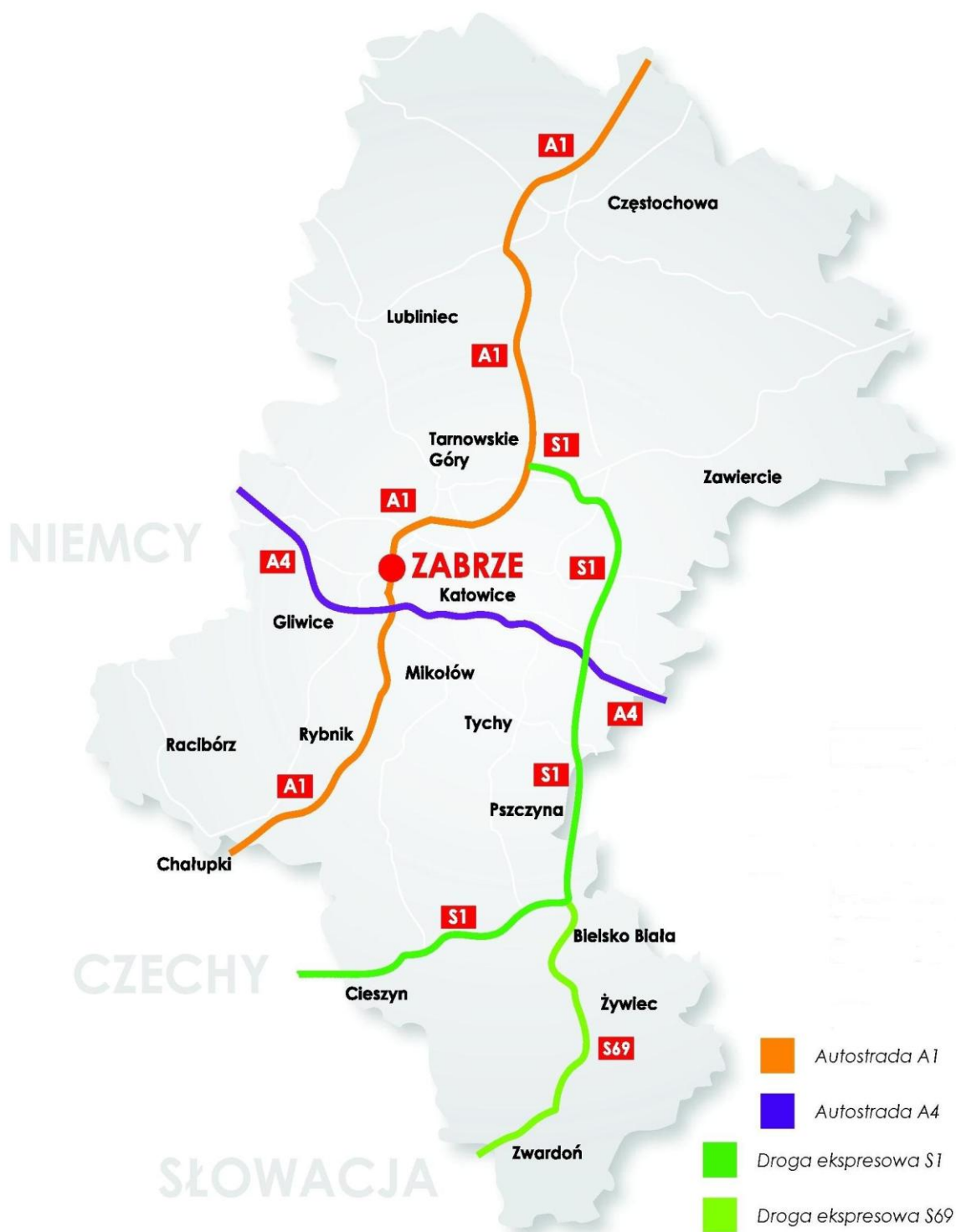
5. Transport i komunikacja

W rozdziale Transport i komunikacja niniejszego dokumentu zostały opisane dane dotyczące następujących zagadnień: układ drogowy w Zabrzu, dane techniczne dotyczące dróg na terenie miasta Zabrze, komunikacja miejska, komunikacja kolejowa oraz motoryzacja (zarejestrowane pojazdy, wydane dokumenty).

Zabrze jest miastem dobrze skomunikowanym zarówno pod względem drogowym, kolejowym , jak i lotniczym. Gęsta sieć autostrad, dróg ekspresowych i szlaków kolejowych oraz dostępność do lotnisk pozwalają na łatwą i szybką komunikację z innymi ośrodkami w Polsce, Europie i na świecie.

W Zabrzu krzyżują się autostrady: A1 - będąca częścią międzynarodowej trasy E75, leżąca w VI europejskim korytarzu transportowym i A4 – stanowiąca najdłuższą polską autostradę – część międzynarodowej trasy E40 i E462. Natomiast dla połączeń wewnątrzkrajowych kluczowe znaczenie ma przebiegająca przez Zabrze droga krajowa nr 88 (dawniej droga krajowa nr 4) oraz drogi krajowe nr 94 i 78. Na kolejnych rysunkach zobrazowano lokalizację poszczególnych dróg w Zabrzu.

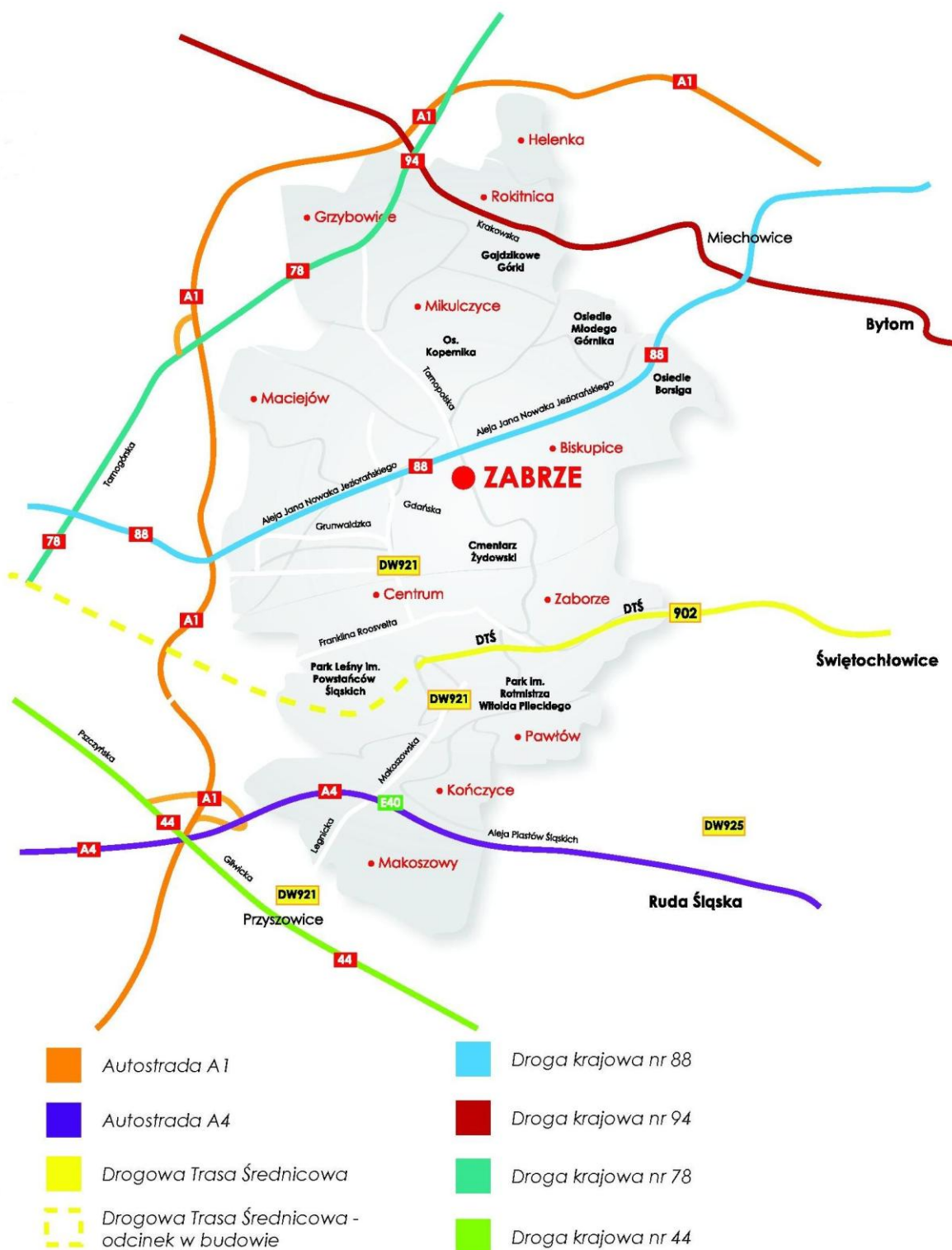
Rysunek 41 Zabrze na tle województwa śląskiego.

Źródło: Memorandum Inwestycyjne Miasta Zabrze

Rysunek 42 Drogi w Zabrzu.

Źródło: Memorandum Inwestycyjne Miasta Zabrze

Główne szlaki komunikacyjne na terenie miasta Zabrze i w jego okolicach to:

➤ **POŁĄCZENIA DROGOWE:**

- **Autostrada A4** – Przebiegająca przez Zabrze autostrada stanowi polski odcinek drogi międzynarodowej E40. Na terenie Polski przebiega od Jędrzychowic koło Zgorzelca poprzez Legnicę, Wrocław, Opole, Gliwice, Zabrze i dalej w kierunku Katowic i Krakowa, a następnie prowadzi ma przez Tarnów i Rzeszów do przejścia granicznego na Ukrainę Korczowa - Krakowiec. Sama trasa europejska E40, licząca 8000 km, zaczyna się w Calais nad Kanałem La Manche we Francji, a kończy się w Kazachstanie, nad granicą z Chinami.
- **Autostrada A1** – Autostrada ta jest polskim odcinkiem międzynarodowej trasy E75 leżącej w VI transeuropejskim korytarzu transportowym. Trasa E75 przebiega z Vardø w Norwegii przez Finlandię, Polskę, Czechy, Słowację, Węgry, Serbię, Macedonię do miejscowości Sitia na Krecie w Grecji.
- **Drogowa Trasa Średnicowa** – jej celem jest obsługa ruchu lokalnego, znajdującego się w obszarze Górnośląskiego Okręgu Przemysłowego. Przebiega przez miasta: Katowice, Chorzów, Świętochłowice, Rudę Śląską oraz przez Zabrze i docelowo przez Gliwice. Trasę o długości 31,3 km (po osi głównej) zaprojektowano dla prędkości 70 km/h, przepustowość na każdym kierunku - do 5 tys. pojazdów umownych. Składa się z dwóch jezdni, po trzy pasy ruchu w każdym kierunku oraz z pasa awaryjnego. Jej celem jest odciążenie ulic osiedlowych, dzielnicowych, centrów miast, itp. od ruchu bezpośrednio z nimi niezwiązanego, szczególnie ruchu średniego i ciężkiego. Trasa ta staje się także podstawową trasą zapewniającą powiązania międzymiejskie w komunikacji indywidualnej.
- **Droga Krajowa nr 88 (dawniej droga krajowa nr 4)** – przebiegająca przez miasto droga, zapewnia dobre połączenie z zachodnią i wschodnią Polską. Położona jest od granicy polsko - niemieckiej do przejścia granicznego z Ukrainą w Korczowej. Alternatywną drogą dla autostrady jest droga krajowa nr 94.

➤ **POŁĄCZENIA KOLEJOWE:**

Teren Zabrze przecina linia kolejowa E 30, która należy do III Paneuropejskiego Korytarza Transportowego łączącego Niemcy, Polskę i Ukrainę, od Drezna po Lwów. Polski odcinek tej linii o długości 677 km łączy najważniejsze centra i regiony ekonomiczne południowej Polski: Dolny Śląsk, Górny Śląsk, Małopolskę i Podkarpacie (od granicy państwa z Niemcami przez Zgorzelec – Legnicę – Wrocław – Opole - Zabrze - Katowice - Kraków - Rzeszów - do granicy z Ukrainą w Medyce).

W Zabrzu znajduje się dworzec kolejowy, który zapewnia bezpośrednie połączenia kolejowe z takimi miastami, jak: Katowice, Warszawa, Poznań, Wrocław, Gdańsk, Gdynia, Kołobrzeg oraz Kraków. Dworzec ten obsługuje także ruch pasażerski o znaczeniu lokalnym i regionalnym.

➤ **POŁĄCZENIA LOTNICZE:**

W promieniu 80 km od Zabrze zlokalizowane są trzy międzynarodowe lotniska:

1. Międzynarodowy Port Lotniczy Katowice Pyrzowice (35 km),
2. Międzynarodowy Port Lotniczy im. Jana Pawła II Kraków - Balice (88 km),
3. Port lotniczy Ostrawa im. Leoša Janáčka (110 km).

Porty te obsługują loty rejsowe, ruch czarterowy i prywatne samoloty biznesowe oraz gwarantują komunikację z lotniskami międzykontynentalnymi, co usprawnia komunikację z lokalizacjami na innych kontynentach.

Do pozostałych Międzynarodowych Portów Lotniczych Zabrze znajduje się w odległości:

4. Port lotniczy Wrocław - Strachowice im. Mikołaja Kopernika: 190 km,
5. Port lotniczy Łódź im. Władysława Reymonta: 198 km,
6. Port Lotniczy im. Fryderyka Chopina Warszawa – Okęcie: 290 km,

7. Port lotniczy Bratysława im. [Milana Rastislava Štefánika](#): 350 km,
8. Port Lotniczy Poznań - Ławica im. Henryka Wieniawskiego: 360 km,
9. Port lotniczy Wiedeń – Schwechat: 400 km,
10. Port lotniczy Praga im. Václava Havla: 470 km,
11. Port lotniczy Berlin Brandenburg: 510 km,
12. Port lotniczy Gdańsk im. Lecha Wałęsy: 540 km.

Na terenie Województwa Śląskiego znajdują się również lotniska i lądowiska lokalne. Najbliższe Zabrze umiejscowione są: lotnisko Gliwice – Trynek (10,2 km), następnie Katowice - Muchowiec (20,1 km), Rybnik - Gotartowice (30,3 km), Bielsko - Biała Aleksandrowice (59,8 km), Żar Międzybrodzie Żywieckie (68,9 km). Natomiast najbliższe lądowiska cywilne znajdują się w Częstochowie – Rudnikach (68,8 km) oraz w Kaniowie - Bielski Park Technologiczny Lotnictwa, Przedsiębiorczości i Innowacji (55,2 km).

5.1. Układ drogowy

Miasto Zabrze dysponuje układem komunikacyjnym, który kształtował się jednocześnie z historycznym rozwojem terenu. Dogodne powiązania drogowe miasta umożliwiają komunikację w kierunku wschód – zachód (autostradą A4) oraz komunikację w kierunku północ – południe (autostradą A1). Bardzo dobrym połączeniem z aglomeracją śląską jest wybudowany odcinek Drogowej Trasy Średnicowej. Podstawowy układ drogowy miasta tworzą 3 drogi krajowe nr 78, 88 i 94, 2 drogi wojewódzkie nr 902, 921, 30 dróg powiatowych i 499 dróg gminnych. Łączna długość sieci drogowo – ulicznej w mieście to 297,3 km, a sumaryczny wskaźnik gęstości dróg na 100 km² powierzchni miasta wynosi 369,8 km². Najdłuższa ulica w Zabrzu, która jednocześnie jest najdłuższą ulicą w Polsce, to ulica Wolności o długości 9,5 km. Uzupełnieniem całego zabrzańskiego systemu komunikacyjnego stanowi około 60 km tras rowerowych o zróżnicowanej nawierzchni.

Zabrze skomunikowane jest pięcioma węzłami autostradowymi:

- w ciągu autostrady A1 Gdańsk – Gorzycki:

1. **węzeł „Zabrze Północ”**, który umożliwia dojazd do autostrady z dzielnic Grzybowice i Rokitnica poprzez drogi krajowe nr 78 i 94,
2. **węzeł „Zabrze Zachód”**, który umożliwia dojazd do autostrady z dzielnicy Grzybowice poprzez drogę krajową nr 78,
3. **węzeł „Gliwice Wschód”**, który umożliwia dostęp do dzielnicy Maciejów poprzez łącznicę drogi krajowej nr 88,
4. **węzeł „Gliwice Sośnica”**, który łączy autostrady A1 i A4 oraz drogę krajową nr 44 oraz umożliwia dojazd do autostrady A1 z dzielnicy Kończyce poprzez autostradę A4 i z dzielnicy Makoszowy poprzez drogę krajową nr 44 oraz dojazd do obu autostrad z dzielnicy Centrum Południe poprzez ulicę Roosevelta, ulicę Sikorskiego (w Sośnicy) i drogę krajową nr 44.

➤ W ciągu autostrady A4 Wrocław – Katowice:

5. **węzeł „Wspólna”** na granicy Rudy Śląskiej i Zabrza, który umożliwia dojazd do autostrady z dzielnicy Kończyce poprzez ulicę Paderewskiego.

W Zabrzu obowiązki: zarządcy drogi, w zakresie zarządzania i monitorowania ruchem drogowym, wykonywania niektórych zadań w zakresie gospodarki komunalnej, nieodpłatnego, trwałego zarządu gruntami w pasie drogowym, planowania, budowy, przebudowy, remontów, utrzymania i ochrony obiektów inżynierskich w wyżej wymienionych drogach, wykonywania zadań zarządcy drogi w granicach administracyjnych miasta Zabrze na wszystkich drogach publicznych z wyjątkiem autostrad i dróg ekspresowych oraz na drogach niezliczonych do żadnej kategorii dróg publicznych zlokalizowanych na terenach dla których Prezydent Miasta Zabrze wykonuje uprawnienia właścicielskie, sprawuje miejska jednostka organizacyjna (jednostka budżetowa) – Miejski Zarząd Dróg i Infrastruktury Informatycznej.

5.2. Dane techniczne

Na terenie miasta Zabrze sieć drogowo - uliczną tworzą 3 drogi krajowe, 2 drogi wojewódzkie, 30 dróg powiatowych i 499 dróg gminnych. Podsumowując wyżej wymienione dane całość zabrzańskiej sieci drogowo – ulicznej stanowi 534 dróg różnej kategorii. Łączna długość sieci drogowo – ulicznej w mieście to 297,3 km, a sumaryczny wskaźnik gęstości dróg na 100 km² powierzchni miasta wynosi 369,8 km². Najdłuższa ulica w Zabrzu, która jednocześnie jest najdłuższą ulicą w Polsce, to ulica Wolności o długości 9,5 km. Łączna powierzchnia dróg na terenie miasta wynosi 2416,50 tys. m², a łączna powierzchnia chodników i ścieżek rowerowych wynosi 865 243 m².

Następnie szczegółowe dane o drogach publicznych w granicach administracyjnych miasta Zabrze zostały opisane w poniższych tabelach:

Tabela 43 Długość sieci drogowo - ulicznej na terenie miasta Zabrze.

KATEGORIA DROGI	ILOŚĆ DRÓG w 2012 r.	DŁUGOŚĆ DROGI w km						
		LATA						
		2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Krajowe	3	14,8	14,8	14,8	14,8	14,8	14,8	14,8
Wojewódzkie	2	10,2	10,2	10,2	10,2	10,2	14,9	14,9
Powiatowe	30	50,5	50,5	50,5	50,5	50,5	50,5	50,5
Gminne	499	209,8	209,8	209,8	209,8	209,8	209,8	217,1
Razem:	534	285,3	285,3	285,3	285,3	285,3	290,0	297,3

Źródło: Miejski Zarząd Dróg i Infrastruktury Informatycznej.

Tabela 44 Powierzchnia dróg na terenie miasta Zabrze.

KATEGORIA DROGI	POWIERZCHNIA DRÓG w tys. m ²						
	LATA						
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Krajowe	200,5	200,5	200,5	200,5	200,5	200,50	200,50

Wojewódzkie	98,2	98,2	98,2	98,2	98,4	345,86	346,06
Powiatowe	410,2	410,2	410,2	414,7	414,7	414,70	414,70
Gminne	1 353,7	1 353,7	1 353,7	1 353,7	1 353,7	1 353,70	1 455,20
Razem:	2 062,6	2 062,6	2 062,6	2 067,1	2 067,3	2 314,76	2 416,50

Źródło: Miejski Zarząd Dróg i Infrastruktury Informatycznej.

Rodzaj nawierzchni dróg różnej kategorii zlokalizowanych na terenie miasta Zabrze w 2012 roku został opisany szczegółowo w poniższej tabeli.

Tabela 45 Rodzaj nawierzchni dróg na terenie miasta Zabrze w 2012 r.

KATEGORIA DROGI	RODZAJ NAWIERZCHNI DROGI [km/tys.m²]				
	TWARDA				GRUNTOWA
	bitumiczna	betonowa	kostka	brukowcowa	
Krajowe	14,3/198,6	-	-	0,5/1,9	-
Wojewódzkie	14,9/333,56	-	0,5/10,4	0,5/1,9	-
Powiatowe	48,6/382,9	0,1/1,5	1,8/25,3	-/0,1	-/4,9
Gminne	216,5/1446,6	-	-	0,6/8,6	-
Razem:	287/2361,9	0,1/1,5	2,3/35,7	1,6/12,5	-/4,9

Źródło: Miejski Zarząd Dróg i Infrastruktury Informatycznej.

Kolejna tabela przedstawia szczegółowe informacje o ilości powierzchni chodników i ścieżek rowerowych na terenie miasta Zabrze w poszczególnych latach 2006 – 2012 z uwzględnieniem kategorii dróg.

Tabela 46 Powierzchnia chodników i ścieżek rowerowych na terenie miasta Zabrze.

KATEGORIA DROGI	ŁĄCZNA POWIERZCHNIA CHODNIKÓW I ŚCIEŻEK ROWEROWYCH w m ²						
	LATA						
	2006	2007	2008	2009 [w tys.]	2010	2011	2012
Krajowe	14 063,0	14 063,0	14 063,0	14,1	14 063,0	14 063,0	14 063,0
Wojewódzkie	57 856,0	57 856,0	57 856,0	57,9	58 025,0	83 836,0	83 836,0
Powiatowe	190 487,9	190 487,9	190 487,9	195,5	190 502,8	195 028,0	195 028,0
Gminne	568 195,9	568 195,9	568 195,9	568,2	568 195,9	568 196,0	572 316,0
Razem:	830 602,8	830 602,8	830 602,8	835,7	835 311,9	861 123,0	865 243,0

Źródło: Miejski Zarząd Dróg i Infrastruktury Informatycznej.

Lokalizacja i długość tras rowerowych na terenie miasta Zabrze w 2012 roku przedstawiała się następująco:

- 1) ścieżka rowerowa w ciągu ulicy Goduli ~ 1900 m,
- 2) ścieżka rowerowa w ciągu ulicy Ofiar Katynia ~ 2 800 m,
- 3) ścieżka rowerowa w ciągu ulicy Jordana ~ 2 200 m,
- 4) ścieżka rowerowa w ciągu ulicy Winklera ~ 670 m,
- 5) ścieżka rowerowa w ciągu ulicy Rymera ~ 270 m,
- 6) ścieżka rowerowa w ciągu ulicy Wolności ~ 520 m,
- 7) ścieżka rowerowa w ciągu ulicy Gen. de Gaulle'a ~ 1050 m,
- 8) Zabrzeński Szlak Rowerowy ~ 60 km.

Natomiast zestawienie danych o obiektach inżynierskich usytuowanych w ciągu dróg publicznych na terenie miasta Zabrze w 2012 roku określa poniższa tabela.

Tabela 47 Obiekty inżynierskie w ciągu dróg publicznych na terenie miasta Zabrze - 2012 r.

KATEGORIA DROGI	OBIEKTY (MOSTY, WIADUKTY, ESTAKADY)		DŁUGOŚĆ [m] /POWIERZCHNIA [m ²]
	RODZAJ KONSTRUKCJI	IŁOŚĆ [szt.]	
Krajowe	stalowe	2	41,4/658,9

	żelbetowe	4	29,1/475,9
	z betonu sprężonego	3	110,8/2146,2
	Razem:	9	181,3/3281
Wojewódzkie	stalowe	1	8,0/38,6
	żelbetowe	3	33,5/413,1
	z betonu sprężonego	9	468,25/18896,7
	Razem:	13	509,8/19348,4
Powiatowe	stalowe	7	188,8/2545,4
	żelbetowe	3	47,3/601,6
	z betonu sprężonego	2	24,6/316,2
	Razem:	12	260,7/3463,2
Gminne	stalowe	12	327,3/2241,7
	żelbetowe	13	324,1/4640,1
	z betonu sprężonego	3	142,5/4600,4
	Razem:	27	726,3/11482,2
	Przejścia podziemne	1	91,7/510,2
	Tunele	4	220,6/2326,1

Źródło: Miejski Zarząd Dróg i Infrastruktury Informatycznej.

Długość dróg wymagających przeprowadzenia remontu do całkowitej długości wszystkich dróg na terenie miasta Zabrze stanowiła: za rok 2009 około 80%, za rok 2010 około 65%, za rok 2011 około 30%, a za 2012 rok dokładnie 30, 27 % (dotyczyło to 90 km dróg o dużym stopniu zniszczenia i w stanie zagrażającym bezpieczeństwu użytkowników ruchu). Sukcesywne zmniejszenie wskaźnika w ciągu ostatnich lat powiązane jest między innymi z realizacją projektu Poprawa Gospodarki Wodno - Ściekowej, w ramach którego wykonano remonty dróg, które zostały ujęte w programie ww. projektu.

W Zabrzu wyznaczono Strefę Płatnego Parkowania Niestrzeżonego. W 2012 roku wyznaczona strefa obejmowała wytypowane miejsca parkingowe (102 miejsca płatne oraz 8 miejsc przeznaczonych dla osób posiadających kartę osoby niepełnosprawnej i 2 miejsca dla biura parlamentarnego) na działce drogowej nr 1258/0.120 położonej w rejonie wylotu ulicy Dworcowej do Placu Dworcowego. Stawki opłat za parkowanie pojazdów w Strefie Płatnego Parkowania Niestrzeżonego na oznakowanych płatnych miejscach postojowych w 2012 roku wynosiły odpowiednio:

1. za pierwszą rozpoczętą godzinę postoju: 1,50 zł,
2. za drugą rozpoczętą godzinę postoju: 1,80 zł,
3. za trzecią rozpoczętą godzinę postoju: 2,00 zł,
4. za czwartą i każdą następną godzinę postoju: 1,50 zł,

a stawki opłat abonamentowych dla osób zamieszkałych w Strefie Płatnego Parkowania Niestrzeżonego na jeden pojazd wynosiły za pół roku 30,00 zł, a za rok 50,00 zł. Natomiast stawki opłat abonamentowych dla pozostałych użytkowników pojazdów uprawniający do parkowania jednego pojazdu przez wszystkie dni robocze wynosiły odpowiednio za jeden miesiąc 100,00 zł, za pół roku 450,00 zł, a za rok 800,00 zł.

5.3. Bezpieczeństwo w ruchu drogowym

Na podstawie sprawozdania z działalności Komendy Miejskiej Policji w Zabrzu w zakresie realizacji zadań wynikających z powiatowego programu zapobiegania przestępczości oraz ochrony bezpieczeństwa obywateli i porządku publicznego za rok 2012 poniżej przedstawiono dane dotyczące bezpieczeństwa w ruchu drogowym na terenie miasta Zabrze.

Tabela 48 Dane dotyczące przestępstw drogowych w latach 2010-2012.

Przestępstwa drogowe w latach 2010 - 2012											
Liczba wszczętych postępowań przygotowawczych			Liczba przestępstw stwierdzonych			Przestępstwa wykryte			Wykrywalność sprawców przestępstw [%]		
2012	2011	2010	2012	2011	2010	2012	2011	2010	2012	2011	2010
762	751	694	606	589	615	592	588	614	99,70	99,80	99,70

Źródło: Komenda Miejska Policji w Zabrzu

Tabela 49 Dane dotyczące przestępstw drogowych w latach 2009-2011.

Przestępstwa drogowe w latach 2009 - 2011											
Liczba wszczętych postępowań przygotowawczych			Liczba przestępstw stwierdzonych			Przestępstwa wykryte			Wykrywalność sprawców przestępstw [%]		
2009	2010	2011	2009	2010	2011	2009	2010	2011	2009	2010	2011
715	694	751	591	615	589	585	614	588	99,00	99,70	99,80

Źródło: Komenda Miejska Policji w Zabrzu

Na podstawie analizy zdarzeń drogowych zaistniałych na terenie miasta Zabrze w 2012 roku, jako miejsca niebezpieczne, gdzie kierujący i piesi stwarzają największe zagrożenie bezpieczeństwa w ruchu drogowym, należy wskazać następujące ciągi komunikacyjne:

1. ulica Wolności na całej długości ze szczególną koncentracją zdarzeń drogowych w rejonie skrzyżowania z ulic Kondratowicza, Pawliczka i Piłsudskiego,
2. ulica 3-go Maja skrzyżowanie z ulicą Padlewskiego, Lutra i Makoszowską
3. ulica Bytomska skrzyżowanie z ulicą Hagera, Trębacką i Na Piaskach
4. ulica de Gaulle'a skrzyżowanie z ulicą Goethego, Winklera i Reymonta
5. ulica Roosevelta skrzyżowanie z ulicą Piłsudskiego, Damrota i de Gaulle'a
6. ulica Paderewskiego skrzyżowanie z ulicą Olsztyńską, Sikorskiego
7. ulica Tarnopolska skrzyżowanie z ulicą Strażacką, Składową i Kościuszki
8. ulica Stalmacha skrzyżowanie z ulicą Bytomską, Religi i Wolności
9. ulica Szkubacza wjazd z Centrum Handlowego M-1.

Ostatecznie na terenie podległym Komendzie Miejskiej Policji w Zabrzu w 2012 roku odnotowano łącznie do 1537 zdarzeń drogowych w tym: 226 wypadków drogowych, w następstwie których 7 osób poniosło śmierć, a 280 zostało rannych oraz 1309 kolizji drogowych zgłoszonych Policji. Najwięcej zdarzeń drogowych odnotowano na poniżej wymienionych ulicach miasta:

Tabela 50 Odnotowane zdarzenia drogowe w Zabrzu w 2012 r.

Lp	Ulica	Liczba wypadków	Liczba zabitych	Liczba rannych	Liczba kolizji	Liczba zdarzeń
1	WOLNOŚCI	23	0	16	126	149
2	3-GO MAJA	21	0	26	74	95
3	BYTOMSKA	16	1	19	47	63
4	ALEJA NOWAKA JEZIORAŃSKIEGO	11	1	15	63	74
5	AL. KORFANTEGO	9	0	14	33	42
6	GOETHEGO	9	0	9	12	21
7	DE GAULLE'A	8	0	8	85	93
8	KORCZOKA	7	0	8	13	20
9	ROOSEVELTA	6	0	9	37	43

Lp	Ulica	Liczba wypadków	Liczba zabitych	Liczba rannych	Liczba kolizji	Liczba zdarzeń
10	MIKULCZYCKA	6	0	9	18	24

Źródło: Komenda Miejska Policji w Zabrzu

W 2012 roku funkcjonariusze Wydziału Ruchu Drogowego Komendy Miejskiej Policji w Zabrzu wspólnie z pracownikami Wydziału Infrastruktury Komunalnej Urzędu Miejskiego w Zabrzu przeprowadzili weryfikację oznakowania i parkowania pojazdów na terenie osiedli i dzielnic z problemami komunikacyjnymi (działania p/k „Droga”). Celem tych działań było sprawdzenie stanu dróg i oznakowania. Ostatecznie stwierdzono:

Tabela 51 Wyniki weryfikacji oznakowania i parkowania na terenie osiedli i dzielnic z problemami komunikacyjnymi w Zabrzu z 2012 r.

1	Liczba ujawnionych nieprawidłowości	54
	w oznakowaniu pionowym	17
	brak tabliczek T-6 pod znakami D-1 i A-7	1
	brak znaku D-1	1
	brak znaku A-7	0
	uszkodzone znaki drogowe	2
	wymiana znaków drogowych	3
	poprzekręcane znaki drogowe	10
	inne	8
2	uszkodzenie urządzeń bezpieczeństwa ruchu	1
	uszkodzenie lub brak słupków heksometrycznych	1
3	uszkodzenia nawierzchni jezdni	2
	uszkodzenia nawierzchni jezdni (ubytki, wyrwy)	8
4	liczba wniosków skierowanych do zarządców	43

Źródło: Komenda Miejska Policji w Zabrzu

W ramach działań ukierunkowanych na eliminowanie z ruchu nietrzeźwych użytkowników dróg oraz będących pod wpływem środków odurzających Komenda Miejska Policji w Zabrzu prowadziła akcje pn. *Bezpieczna droga do szkoły, Alkohol, Trzeźwość, Prędkość*. We wrześniu 2012 roku policjanci objęli szczególnym nadzorem rejon szkół, w których rozpoczął się rok szkolny 2012/2013. Dyslokacja służby zakładała oddelegowanie jak największej liczby funkcjonariuszy do działań p/k *Bezpieczna Droga do Szkoły*. Policjanci realizując zadania wynikające z planu, przeprowadzili spotkania

z pierwszoklasistami w szkołach. Tematem tych spotkań było omówienie podstawowych przepisów ruchu drogowego, ze zwróceniem szczególnej uwagi na zasady bezpiecznego poruszania się po drogach. Przeprowadzono 46 spotkań w których uczestniczyło 1324 pierwszoklasistów. Ponadto w zakresie poprawy bezpieczeństwa w ruchu drogowym na terenie miasta, jakim jest zmniejszenie liczby osób zabitych w wypadkach drogowych, w tym spowodowanych przez kierujących znajdujących się pod wpływem alkoholu, w roku 2012 policjanci Wydziału Ruchu Drogowego Komendy Miejskiej Policji w Zabrzu w czasie 48 działań *Trzeźwość, Alkohol, Trzeźwy Poranek* ujawnili:

Tabela 52 Działania KMP w Zabrzu w ramach akcji *Trzeźwość, Alkohol, Trzeźwy Poranek*. – 2012 r.

Liczba punktów kontrolnych w których prowadzono działania	Liczba policjantów ruchu drogowego biorących udział w działaniach	Liczba innych policjantów biorących udział w działaniach	ALKOHOL						NARKOTYKI			Liczba ujawnionych przestępstw art. 244 KK
			Liczba przebadanych kierujących	Liczba ujawnionych kierujących				Liczba zatrzymanych uprawnień do kierowania	Liczba przebadanych kierujących	Liczba ujawnionych kierujących	Liczba zatrzymanych uprawnień do kierowania	
				art.87 §1 KW	art.87 §2 KW	art.178 §1 KK	art.178 §2 KK					
545	515	689	4620 6	100	8	95	12	144	11	8	8	24

Źródło: Komenda Miejska Policji w Zabrzu

Jedną z najczęstszych przyczyn zdarzeń drogowych jest przekroczenie dozwolonej prędkości jazdy. W związku z tym w 2012 roku na terenie Komendy Miejskiej Policji w Zabrzu zorganizowano 11 działań *PRĘDKOŚĆ*.

Tabela 53 Działania KMP w Zabrzu w ramach akcji *PRĘDKOŚĆ* – 2012 r.

Policjantów RD	Innych policjantów	Skontrolowanych pojazdów	Pomiar z wykorzystaniem RMP i videorejestratorów				
			Liczba ujawnionych przekroczeń prędkości	Liczba nałożonych mandatów karnych	Liczba RMP użytych w działaniach	Liczba videorejestratorów użytych w działaniach	Łączny czas pracy RMP i videorejestratorów
			Ogółem				
121	8	714	540	512	58		156:05:00

Źródło: Komenda Miejska Policji w Zabrzu

Aby propagować bezpieczne zachowania wśród kierowców oraz w ramach współpracy ze środkami masowego przekazu w zakresie przekazywania informacji dotyczących stosowania się kierowców i pieszych do przepisów ustawy o ruchu drogowym, a także w zakresie edukacji w celu kształtowania świadomego i kulturalnego uczestnika ruchu drogowego, respektującego prawo oraz szanującego prawa innych współużytkowników dróg przez cały 2012 rok policjanci uczestniczyli w szeregu spotkań z dziećmi w szkołach, przedszkolach i placówkach wychowawczych. Przedstawiciele Komendy Miejskiej Policji w Zabrzu zapraszani byli na turnieje, konkursy i egzaminy na Kartę Rowerową i Motorowerową, organizowane przez zabrzańskie szkoły.

Promując bezpieczne zachowania na drodze policjanci Wydziału Ruchu Drogowego Komendy Miejskiej Policji w Zabrzu zaproszeni zostali na:

- 4 spotkania z motorniczymi i kierowcami autobusów miejskich pn. *Instrukcja Jesienna*.
- 4 spotkania w Komendzie Państwowej Straży Pożarnej z kierowcami radiowozów strażackich.
- 7 akcji pod kryptonimem *Zachowaj Trzeźwy Umysł*.

Jednym z ważnych elementów, mających znaczący wpływ na poprawę bezpieczeństwa na drodze jest prawidłowe i czytelne oznakowanie porządkujące ruch tak pojazdów jak i pieszych. W tym zakresie funkcjonariusze Wydziału Ruchu Drogowego Komendy Miejskiej Policji w Zabrzu w toku codziennej służby, na bieżąco kontrolują stan oznakowania. Wszelkie uwagi i propozycje usprawnień natychmiast są przekazywane w postaci „Wystąpień do Zarządu Dróg i Infrastruktury Informatycznej w Zabrzu”. W 2012 roku sporządzono 43 takich wystąpień.

Na wniosek Wydziału Ruchu Drogowego Komendy Miejskiej Policji w Zabrzu zmieniono organizację ruchu i zastosowano urządzenia bezpieczeństwa w następujących rejonach:

1. skrzyżowanie ulicy Religi z ulicą Stalmacha – zmiana oznakowania poziomego.
2. zamontowano słupki poliuretanowe separujące pasy ruchu na skrzyżowaniach ulic Wolności, Alei Korfantego, Monte Casino i Pośpiecha.

Ponadto wyróżniono przejścia dla pieszych w miejscach szczególnie niebezpiecznych.

Kolejną bardzo ważną formą działalności ww. Wydziału Komendy Miejskiej Policji w Zabrzu jest opiniowanie projektów zmiany organizacji ruchu. Projekty kierowane są przez przedsiębiorstwa wykonujące prace w pasie drogowym, powodujące czasowe ograniczenia, jak również tworzenie nowych ciągów komunikacyjnych, poprawiające infrastrukturę miasta. W 2012 roku zaopiniowano 127 takich projektów.

Dodatkowo Komenda Miejska Policji w Zabrzu realizuje zadania programu edukacyjnego „Trzeci krok – rok pieszego – rozsądny i widoczny pieszy”, w 2012 roku policjanci uczestniczyli w:

- 15 spotkaniach z dziećmi,
- 2 spotkaniach w Klubie Seniora,
- 2 konkursach z zakresu znajomości przepisów ruchu drogowego,
- 1 konkursie plastycznym *Dziecko na drodze*,
- 3 egzaminach na kartę rowerową,
- 4 na kartę motorowerową.

Podczas powyższych spotkań policjanci przeprowadzali pogadanki, rozdawali uczestnikom elementy odblaskowe i płyty CD z nagraniami promującymi bezpieczne zachowania na drodze. Należy tutaj zauważyć, iż dzięki bardzo dobrej współpracy Komendy Miejskiej Policji z Urzędem Miejskim w Zabrzu, udało się pozyskać znaczną liczbę przedmiotów, które w znacznym stopniu uatrakcyjniły wymienione wyżej spotkania i pozwoliły na dotarcie do szerszej rzeszy mieszkańców naszego miasta.

5.4. Komunikacja miejska

System zabrzańskiej komunikacji miejskiej funkcjonuje w oparciu o rozwiązania łączące wszystkie miasta województwa śląskiego, obejmuje sieci autobusową

i tramwajową. W systemie tym nie ujmuje się sieci kolejowej ponieważ nie jest ona wykorzystywana w komunikacji wewnątrz miasta.

Miasto Zabrze należy do Komunikacyjnego Związku Komunalnego Górnośląskiego Okręgu Przemysłowego (skrót: KZK GOP), którego działania koncentrują się przede wszystkim na organizacji lokalnego transportu zbiorowego obejmującego system połączeń autobusowych i tramwajowych.

Poza autobusami z KZK GOP istnieje pewna ilość przewoźników prywatnych zapewniających uzupełniający transport zbiorowy na terenie miasta Zabrze. Przepisy prawa wymagają od nich posiadania zezwoleń na realizację przewozów pasażerskich na konkretnych połączeniach.

Podmioty wykonujące zadania w zakresie komunikacji miejskiej w 2012 roku na terenie miasta Zabrze zaprezentowano poniżej w opisanych wykazach:

1. Wykaz przewoźników realizujących przewozy na zlecenie KZK GOP na terenie miasta Zabrze:
 - a) komunikacja autobusowa:
 - Przedsiębiorstwo Komunikacji Miejskiej Międzygminna Sp. z o. o. ul. Parkowa 3, 42 - 622 Świerklaniec,
 - Meteor Sp. z o.o. ul. Farna 2, 43 – 600 Jaworzno,
 - PPHU Andrzej Kłosok, ul. Łużycka 1, 44-300 Wodzisław Śląski,
 - MZKP Tarnowskie Góry, ul. Janasa 9, 42-612 Tarnowskie Góry,
 - Transport Benedykt Nowak, ul. Nałkowskiej 3a/7, 41-922 Radzionków,
 - Usługi Transportowe Pawelec Krzysztof, Biechów 93b, 28-133 Pacanów,
 - PKM Sp. z o.o. w Gliwicach, ul. Chorzowska 150, 44-400 Gliwice,
 - PKM Katowice Sp. z o.o., ul. Mickiewicza 59, 40-085 Katowice,
 - PKS w Gliwicach Sp. z o.o., ul. Pionierów 8, 44-100 Gliwice,
 - Transkom Sp. j., ul. Zakładowa 4, 41-940 Piekary Śląskie.
 - b) komunikacja tramwajowa:
 - Tramwaje Śląskie SA, ul. Inwalidzka 5, 41-506 Chorzów.

2. Wykaz przewoźników realizujących przewozy w zakresie komunikacji uzupełniającej na terenie miasta Zabrze:
- PKS Gliwice Sp. z o.o., ul. Pionierów 8, 44-100 Gliwice,
 - PKS Częstochowa, ul. Krasieńskiego 14/24, 42-200 Częstochowa,
 - PKS Olsztyn, ul. Towarowa 20, 10-417 Olsztyn,
 - Przewozy Osobowe „MAX” Krystian Zawadzki, ul. Felińskiego 135/8, 41-923 Bytom,
 - Transpol s.c., T. Szyszka, M. Sikora-Górzna, ul. Badestinusa 60a, 41-814 Zabrze,
 - SPEED Firma Transportowo-Usługowa Grażyna Kramerska, ul. Gen. de Gaulle’a 26a/6, 41-800 Zabrze,
 - TRANSPORTOWIEC Sp. z o. o., ul. Cicha 10, 40-116 Katowice,
 - Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej Spółka Akcyjna, ul. Okrzei 31-33, 68-200 Żary,
 - Zakład Gospodarczy ORLAND Sp. z o. o., ul. Młyńska 3, 47 – 120 Zawadzkie, Żędowice,
 - DANIEL TRANS Usługowy Przewóz Osób Daniel Krzyżowski, ul. Lotników 4/c/5, 44 – 196 Knurów,
 - THERMO – CAR Zakład Produkcyjno – Usługowo – Handlowy Zajac Grzegorz, ul. Sanitarna 3, 34 – 311 Czernichów.

W kolejnych tabelach przedstawiono dane na temat transportu zbiorowego funkcjonującego na terenie miasta Zabrze organizowanego przez KZK GOP w 2012 roku:

1. Liczba linii autobusowych oraz tramwajowych obsługujących Zabrze.
- 2.

Tabela 54 Liczba linii autobusowych oraz tramwajowych obsługujących Zabrze w latach 2011-2012

LICZBA LINII:	2011 r.	2012 r.
AUTOBUSOWYCH	34	36
TRAMWAJOWYCH	4*	4*
*Nie uwzględniono linii T17 oraz T18 z kursami wyjazdowymi/zjazdowymi		

Źródło: Komunikacyjny Związek Komunalny Górnośląskiego Okręgu Przemysłowego.

3. Długość tras autobusowych i tramwajowych na terenie miasta Zabrze.

Tabela 55 Długość tras autobusowych oraz tramwajowych na terenie Zabrze w latach 2011-2012.

DŁUGOŚĆ TRAS [km]:	2011 r.	2012 r.
AUTOBUSOWYCH	97,67	98,18
TRAMWAJOWYCH	24,99	24,99

Źródło: Komunikacyjny Związek Komunalny Górnośląskiego Okręgu Przemysłowego.

4. Długość linii autobusowych i tramwajowych na terenie miasta Zabrze.

Tabela 56 Długość linii autobusowych oraz tramwajowych na terenie Zabrze w latach 2011-2012.

DŁUGOŚĆ LINII [km]:	2011 r.	2012 r.
AUTOBUSOWYCH	280,55	285,25
TRAMWAJOWYCH	37,30*	37,30*
*Nie uwzględniono linii T17 oraz T18 z kursami wyjazdowymi/zjazdowymi		

Źródło: Komunikacyjny Związek Komunalny Górnośląskiego Okręgu Przemysłowego

5. Struktura taboru obsługującego Miasto Zabrze.

Tabela 57 Struktura taboru obsługującego Miasto Zabrze w latach 2011-2012.

AUTOBUSY	2011 r.	2012 r.
B	19	18
B N	60	66
C	32	29
C N	33	31
TRAMWAJE*	2011 r.	2012 r.
105N	16	13
105NK	2	2
2x105N	13	13

E1	2	5
SUMA	177	177
*Nie uwzględniono linii T17 oraz T18 z kursami wyjazdowymi/zjazdowymi		

Źródło: Komunikacyjny Związek Komunalny Górnośląskiego Okręgu Przemysłowego

6. Wysokość rocznej pracy eksploatacyjnej wykonywanej na terenie miasta Zabrze przez pojazdy kursujące na zlecenie KZK GOP.

Tabela 58 Wysokość rocznej pracy eksploatacyjnej wykonywanej na terenie miasta Zabrze przez pojazdy kursujące na zlecenie KZK GOP w latach 2011-2012.

AUTOBUSY	2011 r.	2012 r.
PLANOWANA PRACA EKSPLOATACYJNA [wzkm]	4 190 054	4 213 453
ZREALIZOWANA PRACA EKSPLOATACYJNA [wzkm]	4 180 593	b.d.
TRAMWAJE	2011 r.	2012 r.
PLANOWANA PRACA EKSPLOATACYJNA [wzkm]	2 378 697 2 446 988*	2 411 642 2 478 319*
PLANOWANA PRACA EKSPLOATACYJNA [wzkm]	2 366 553 2 434 578*	b.d.
*Roczna praca eksploatacyjna z uwzględnieniem linii tramwajowych T17 oraz T18.		

Źródło: Komunikacyjny Związek Komunalny Górnośląskiego Okręgu Przemysłowego

Od sierpnia 2012 roku Tramwaje śląskie S.A. rozpoczęła realizację projektu pn. *Modernizacja infrastruktury tramwajowej i trolejbusowej w Aglomeracji Górnośląskiej wraz z infrastrukturą towarzyszącą* współfinansowanego przez Unię Europejską ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko, działanie 7.3-14. W ramach ww. projektu na terenie miasta Zabrze w okresie od sierpnia 2012 roku były realizowane dwa zadania w zakresie modernizacji torowisk tramwajowych: modernizacja torowiska w ulicy Bytomskiej od ulicy Chrobrego do ulicy Drzymały oraz modernizacja torowiska tramwajowego w ulicy 3-go Maja.

5.5. Komunikacja kolejowa

Komunikacja kolejowa w Zabrzu to krajowy, regionalny i lokalny kolejowy ruch pasażerski. O dobrej dostępności kolejowej miasta decyduje przecinająca się linia kolejowa E30, która należy do III Paneuropejskiego Korytarza Transportowego łączącego Niemcy, Polskę i Ukrainę – od Drezna po Lwow. Polski odcinek tej linii o długości 677 km łączy najważniejsze centra i regiony ekonomiczne południowej Polski od granicy państwa z Niemcami do granicy z Ukrainą w Medyce.

Na terenie miasta Zabrze znajduje się dworzec kolejowy obsługujący bezpośrednie połączenia krajowe z Katowicami, Warszawą, Poznaniem, Wrocławiem, Gdańskiem, Gdynią, Kołobrzegiem i Krakowem. Dworzec obsługuje także ruch pasażerski o znaczeniu lokalnym i regionalnym. Na podstawie danych PKP INTERCITY S. A. Maksymalna średniodzienna liczba pociągów jadących przez stacje Zabrze na przełomie poszczególnych lat była następująca:

Tabela 59 Maksymalna średniodzienna liczba pociągów jadących przez stację Zabrze.

ROZKŁAD JAZDY	EC MĘDZYNARODWE	IC, Ex KWALIFIKOWANE	TLK MIĘDZYWOJEWODZKIE
2010/2011	2	8	29
2011/2012	2	8	33
2012/2013	0	8	22

Źródło: PKP Intercity S. A., Biuro Zarządzania Oferta Przewozową i Taryfową.

W 2012 roku na terenie miasta Zabrze funkcjonowały stacje: Zabrze, Zabrze Biskupice i Zabrze Makoszowy (1 stacja pasażerska i 2 stacje towarowe) otwarte dla odprawy przesyłek wagonowych oraz sześć bocznik kolejowych umiejscowionych w ich obrębie. Całkowita długość linii sieci kolejowej na terenie miasta Zabrze wynosi 39, 871 km.

5.6. Motoryzacja

W niniejszym podrozdziale przedstawione zostaną dane dotyczące motoryzacji na terenie Miasta Zabrze. Wskaźnik motoryzacji dla Zabrza w latach 2000 – 2012 wynosił 97, a w poniższych tabelach przybliżone zostaną informacje m.in. z zakresu ilości zarejestrowanych pojazdów, wydanych dowodów rejestracyjnych oraz praw jazdy.

Tabela 60 Pojazdy – rejestracja i wycofanie z ruchu na terenie miasta Zabrze w latach 2010-2012.

Liczba zarejestrowanych pojazdów ogółem do:	2010 r.	2011 r.	2012 r.
	91 346	94 760	97 643
Liczba zarejestrowanych pojazdów tylko w:	2010 r.	2011 r.	2012 r.
	16 000	14 622	14 140
Liczba zarejestrowanych pojazdów osobowych ogółem do:	2010 r.	2011 r.	2012 r.
	68 946	80 701	88 027
Liczba zarejestrowanych pojazdów osobowych tylko w:	2010 r.	2011 r.	2012 r.
	8 117	7 719	7 647
Liczba wycofanych pojazdów z ruchu ogółem do:	2010 r.	2011 r.	2012 r.
	bd.	5 538	6 712
Liczba wycofanych pojazdów z ruchu tylko w:	2010 r.	2011 r.	2012 r.
	833	920	1 174

Źródło: Urząd Miejski w Zabrzu, Wydział Komunikacji.

Tabela 61 Dokumenty potwierdzające uprawnienia (dowody rejestracyjne, prawa jazdy, licencje, zaświadczenia) wydane i zarejestrowane na terenie Miasta Zabrze w latach 2010-2012.

Ilość wydanych praw jazdy ogółem do:		2010 r.	2011 r.	2012 r.
		83 569	89 072	95 027
Ilość wydanych praw jazdy tylko w:		2010 r.	2011 r.	2012 r.
		5 773	5 561	5 955
Ilość wydanych dowodów rejestracyjnych ogółem do:		2010 r.	2011 r.	2012 r.
		100 091	109 265	124 636
Ilość wydanych dowodów rejestracyjnych w:		2010 r.	2011 r.	2012 r.
		15 781	15 812	15 371
Ilość wydanych aktualnych licencji i zaświadczeń na wykonywanie krajowego transportu drogowego	W zakresie przewozu osób	2010 r.	2011 r.	2012 r.
		31	32	32
	W zakresie przewozu rzeczy	2010 r.	2011 r.	2012 r.
		224	233	220
	Na potrzeby własne w zakresie przewozu osób	2010 r.	2011 r.	2012 r.
		1	1	3
	Na potrzeby własne w zakresie przewozu rzeczy	2010 r.	2011 r.	2012 r.
		191	170	157
Ilość zarejestrowanych taksówek do:		2010 r.	2011 r.	2012 r.
		316	317	280

Źródło: Urząd Miejski w Zabrzu, Wydział Komunikacji

6. Jakość środowiska

Rozdział niniejszego Raportu o stanie Miasta Zabrze za 2012 rok zatytułowany *Jakość środowiska* ma na celu zobrazować za pomocą danych stan środowiska w Zabrzu oraz opisać działania podejmowane w celu podwyższenia jego jakości. Jego treść obejmować będzie informacje dotyczące miasta w zakresie jakości powietrza, występującego hałasu, hydrologii (wód powierzchniowych i podziemnych), zieleni miejskiej oraz lasów, a także w zakresie prowadzonej edukacji ekologicznej mieszkańców.

W 2012 roku liczba wydanych pozwoleń wynikających z Prawa Ochrony Środowiska oraz innych ustaw przedstawiała się następująco: wydano 638 decyzje w zakresie gospodarowania odpadami przemysłowymi i komunalnymi, gospodarowania zielenią, wprowadzania substancji do powietrza, pozwoleń wodnoprawnych oraz decyzji określających środowiskowe uwarunkowania realizacji przedsięwzięć inwestycyjnych w tym 23 decyzje środowiskowe, 90 decyzji wydanych na podstawie ustawy o odpadach, 5 zezwoleń na odbiór odpadów komunalnych i nieczystości ciekłych z terenu miasta, 429 decyzje na usunięcie drzew i krzewów, 74 pozwoleń wodnoprawnych, 8 pozwoleń na wprowadzanie substancji do powietrza. Podsumowanie ww. danych znajduje się w poniższej tabeli.

Tabela 62 ILOŚĆ WYDANYCH DECYZJI W 2012 r. – Prawo ochrony środowiska

RODZAJ DECYZJI	ILOŚĆ
Z ZAKRESU USTAWY O ODPADACH	90
POZWOLENIA WODNOPRAWNE	74
USTAWA O UTRZYMANIU PORZĄDKU I CZYSTOŚCI	5
Z ZAKRESU OCHRONY POWIETRZA	8
DECYZJE ŚRODOWISKOWE	23
NA USUNIĘCIE DRZEW I KRZEWÓW	429
Z ZAKRESU PRAWA GEOLOGICZNEGO	9
SUMA	638

Źródło: Wydział Ekologii, Urząd Miejski w Zabrzu

Ponadto w 2012 roku wydano 313 decyzje administracyjne w zakresie udzielenia zezwoleń na usunięcie 1 545 sztuk drzew oraz krzewów pokrywających powierzchnię 210,6 m² zlokalizowanych na terenie Miasta Zabrze, w tym:

- wydano 50 decyzji na usunięcie 223 sztuk drzew oraz krzewów ozdobnych pokrywających powierzchnię 15 m² dla jednostek organizacyjnych (np. dla jednostek oświatowych) oraz zarządców nieruchomości będących w gminnym zasobie nieruchomości lub w gospodarowaniu nieruchomościami Skarbu Państwa.
- wydano 262 decyzje na usunięcie 1 322 sztuk drzew i krzewów ozdobnych pokrywających powierzchnię 195,6 m² dla osób fizycznych, prawnych (w tym: np. dla spółdzielni mieszkaniowych, spółek np. ZPWIK i innych) oraz wspólnot mieszkaniowych.

Obowiązki wykonania nowych nasadzeń wynikających z wydanych decyzji administracyjnych nie obejmują wszystkich nasadzeń wykonanych na terenie Miasta Zabrze, związanych z planowaną gospodarką leśną na terenie lasów komunalnych lub prowadzoną gospodarką na terenach zieleni będących w zarządzie jednostek organizacyjnych gminy lub wydziałów Urzędu Miejskiego w Zabrzu. Poniżej przedstawiono ilości nowych nasadzeń wynikających z decyzji na usunięcie drzew i krzewów. Nałożono obowiązek wykonania nasadzenia:

- 149 sztuk drzew i 36 sztuk krzewów na jednostki organizacyjne oraz zarządców nieruchomości reprezentujących mienie Gminy Zabrze lub Skarbu Państwa (będących w gminnym zasobie nieruchomości lub pozostających w gospodarowaniu nieruchomościami Skarbu Państwa).
- 517 sztuk drzew i 238 sztuk krzewów ozdobnych na osoby fizyczne i prawne.

6.1. Jakość powietrza

Kształtowanie się emisji zanieczyszczeń (pyłowych i gazowych) według podziału na źródło i rodzaj oraz informacje na temat emisji zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych można odczytać ze szczegółowych informacji na stronie internetowej Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Katowicach (www.katowice.pios.gov.pl), gdzie dostępne są dane o jakości powietrza w województwie śląskim.

Na terenie województwa śląskiego pracuje 16 automatycznych stacji monitoringu powietrza, a łącznie ze stanowiskami manualnymi i pasywnymi do oceny jakości powietrza wykorzystuje się obecnie około 200 stanowisk pomiarowych. Mierzone parametry to: pył zawieszony PM10, dwutlenek siarki, tlenki azotu, tlenek węgla, ozon, kadm, nikiel, ołów, arsen i benzo(a)piren, a od 2010 roku prowadzony jest również monitoring pyłu zawieszonego PM2,5 i monitoring rtęci.

System oceny jakości powietrza jest zgodny z przepisami prawa obowiązującymi w Unii Europejskiej, w tym wypełnia wymagania Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady z maja 2008 r. w sprawie Jakości Powietrza i Czystego Powietrza dla Europy, ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska oraz opiera się na przepisach wykonawczych do przedmiotowej ustawy. Przytoczone przy wynikach badań poziomy stężeń zanieczyszczeń wynikają z rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 3 marca 2008 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu. Wyniki pomiarów są gromadzone w bazie danych Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Katowicach, gdzie podlegają weryfikacji, są zatwierdzane i archiwizowane przez pracowników Inspektoratu.

Wyniki badań podlegają również udostępnianiu na zasadach określonych w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie,

udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Ze stroną internetową Śląski Monitoring Powietrza prezentującą wyniki pomiarów jakości powietrza jest powiązana strona System Prognozowania Jakości Powietrza redagowana przez Zakład Monitoringu i Modelowania Zanieczyszczeń Powietrza w Katowicach, Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej Oddział w Krakowie, w oparciu o bieżące wyniki badań ze stacji automatycznych.

Monitoringu jakości powietrza dokonuje się w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. Na terenie województwa śląskiego wydzielono 5 stref, w których dokonuje się oceny poziomów substancji w powietrzu. Do zanieczyszczeń, które uwzględnia się w ocenie ze względu na ochronę zdrowia należą: benzen, dwutlenek azotu, dwutlenek siarki, ołów, tlenek węgla, ozon, pył PM10, pył PM2,5, arsen, benzo(α)piren, kadm oraz nikiel, natomiast ze względu na ochronę roślin: dwutlenek siarki, tlenki azotu oraz ozon. Miasto Zabrze należy do strefy: aglomeracja górnośląska. Oceny jakości powietrza w województwie śląskim dokonuje Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach i publikuje ją w raporcie o stanie środowiska oraz na stronie internetowej www.katowice.pios.gov.pl.

Na terenie miasta Zabrze przy ulicy Marii Skłodowskiej – Curie 34 znajduje się stacja monitoringu powietrza, na której w ramach Śląskiego Monitoringu Powietrza prowadzone są badania jakości powietrza. Aktualne wyniki badań ze stacji pomiarowych można uzyskać na stronie internetowej Śląskiego Monitoringu Powietrza prowadzonej przez Zakład Monitoringu i Modelowania Zanieczyszczeń Powietrza w Katowicach, Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej Oddział w Krakowie. Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach na swojej stronie internetowej (www.katowice.pios.gov.pl) zamieszcza komunikaty i informacje o aktualnej jakości powietrza.

Na terenie województwa śląskiego występują m.in. przekroczenia pyłu zawieszonego PM10 zwłaszcza w okresach styczeń - marzec, październik - grudzień (sezon zimowy) w godzinach porannych, wieczornych i nocnych. Sytuacja ta jest powodowana m.in. spalaniem złej jakości paliw stałych, niskiej sprawności procesu spalania oraz niekorzystnymi warunkami meteorologicznymi (prędkość wiatru poniżej 1,5 m/s). Wyniki ww. opisane odzwierciedla m.in. Raport roczny 2012 z monitoringu jakości powietrza ze stacji monitoringu przy ulicy Skłodowskiej - Curie 34 w Zabrzu, którego szczegółowe dane opisano w kolejnej tabeli.

Od 2009 roku na terenie Zabrza realizowany jest Program Ograniczenia Niskiej Emisji (PONE), który ma na celu ograniczenie niskiej emisji z palenisk domowych, co wpływa na poprawę parametrów fizykochemicznych powietrza. W ramach ww. programu osoby zainteresowane otrzymują dotacje na wymianę nieefektywnych źródeł ciepła na kotły efektywne i ekologiczne, zabudowę układów solarnych, docieplenie budynku oraz wymianę stolarki okiennej. Program ten jest finansowany z pożyczki udzielonej przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach oraz z wkładu własnego Mieszkańców. Modernizacja w ramach ww. programu w 2012 roku objęła zlikwidowanie 123 starych niewydajnych kotłów, zastępując je wysokosprawnymi kotłami ekologicznymi; zamontowano 120 instalacji kolektorów słonecznych; ocieplono ściany w 85 budynkach mieszkalnych, a stropy w 86 budynkach mieszkalnych oraz wymieniono okna w 75 budynkach mieszkalnych.

Tabela 63 Monitoring jakości powietrza. Stacja monitoringu: Zabrze, ul. Skłodowskiej-Curie 34, Raport roczny: 2012.

Parametr	Jednostka	Norma	Miesiąc												Rok
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
Dwutlenek siarki (SO ₂)	µg/m ³		28	58	17	13	7	8	8	6	6	16	29	50	21
Tlenek azotu (NO)	µg/m ³		5	18	12	4	3	2	2	5	6	15	23	27	10
Dwutlenek azotu (NO ₂)	µg/m ³	40	27	40	31	25	20	18	20	23	24	31	38	42	29
Tlenek węgla (CO) (średnie ośmiogodz.)	mg/m ³	10	1,88	7,24	3,96	1,42	1,62	0,97	0,85	1,56	1,69	3,88	4,13	7,63	7,63
Ozon (O ₃) (średnie jednogodz.)	µg/m ³		33	35	44	65	75	67	58	61	42	24	15	19	45
Ozon (O ₃) (średnie ośmiogodz.)	µg/m ³	120	62	74	107	134	146	131	135	139	118	69	54	59	146
Tlenki azotu (NO _x)	µg/m ³	30	35	66	49	31	24	21	23	30	33	54	74	83	44
Pył zawieszony (PM10)	µg/m ³	40	55	139	73	42	35	30	42	36	35	65	93	118	63
Prędkość wiatru (WS)	m/s		1,6	1,5	1,4	1,4	0,9	0,8	0,7	0,6	0,7	0,8	0,9	1,1	1,0
Kierunek wiatru (WD)	° (stopnie)		211	180	236	186	170	215	198	206	207	188	170	183	196
Ciśnienie atmosferyczne (PA)	hPa		984	989	990	974	983	978	982	984	983	981	982	981	983
Temperatura (TP)	°C		-3,4	-8,6	2,4	7,6	13,3	14,4	16,4	16,8	12,1	6,4	3,7	-4,0	6,1
Wilgotność	%		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ilość opadu	mm		0,1	0,1	0,0	0,1	0,0	0,2	0,1	0,1	0,1	0,2	0,1	0,1	0,1
Promieniowanie słoneczne całkowite	W/m ²		27	55	109	160	198	172	172	168	114	71	31	20	106
Prom UVB - efektywny strumień W/m ²	W/m ²		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Źródło: <http://stacje.katowice.pios.gov.pl/monitoring/>

Emisja zanieczyszczeń pyłowych i gazowych ze źródeł szczególnie uciążliwych na terenie miasta Zabrze w latach 2000 - 2011 przedstawiała się tak jak pokazano na następnym wykresie.

Rysunek 43 Emisja zanieczyszczeń pyłowych i gazowych ze źródeł szczególnie uciążliwych [t/r] na terenie miasta Zabrze w latach 2000-2011.

Źródło: Analiza porównawcza dynamiki rozwoju miasta Zabrze i miast Aglomeracji Górnośląskiej

W 2012 roku zredukowano emisję pyłu zawieszonego nad miastem Zabrze o **7455 kg/rok**. Ogółem w latach 2009 - 2012 zredukowano emisję pyłu zawieszonego nad miastem o **28 742 kg/rok**.

Zasadniczym celem *Programu Ograniczenia Niskiej Emisji (PONE)* jest ograniczenie emisji szkodliwych substancji emitowanych do atmosfery przez kotły zainstalowane w prywatnych domach jednorodzinnych. Ograniczenie tej emisji spowoduje poprawę stanu zdrowia i warunków życia mieszkańców oraz polepszenie walorów estetycznych regionu. Miasto posiada dokument pn.: „Program ograniczenia niskiej emisji na terenie miasta Zabrze” opracowany w grudniu 2008 roku. Program został przyjęty Uchwałą Nr XXXVI/459/09 Rady Miejskiej w Zabrzu z dnia 16 lutego 2009 r. Założono, że Program realizowany będzie przez okres trzech lat. Z uwagi na bardzo duże zainteresowanie Mieszkańców Zabrza Programem i wyczerpaniem zapisów dot. ilości inwestycji założonych do przeprowadzenia została podjęta Uchwała Nr XVI/192/11 Rady Miejskiej w Zabrzu z dnia 14 listopada 2011 r. w sprawie przyjęcia „Aktualizacji Programu Ograniczenia Niskiej Emisji na terenie Miasta Zabrze”. Od daty przyjęcia programu do dnia 31.12.2012 r. zostały złożone przez mieszkańców 1529 wnioski.

Program ten realizowany jest poprzez wymianę nieefektywnych źródeł ciepła na kotły efektywne i ekologiczne. W ramach programu możliwe jest również wykorzystanie odnawialnych źródeł energii, takich jak energia słoneczna. Modernizacje prowadzone w ramach programu, oprócz wymiany nieefektywnego źródła oraz zabudowy układów solarnych, obejmują także docieplenie budynku, docieplenie dachu/ stropodachu oraz wymianę stolarki okiennej. Najważniejszą zaletą Programu Ograniczenia Niskiej Emisji jest to, że każdy uczestniczący w nim Inwestor otrzyma w formie dotacji częściowe pokrycie nakładów poniesionych przy realizacji inwestycji. Przykładowo: mieszkaniec realizujący w ramach Programu modernizację kotłowni (kotła wraz z osprzętem), otrzyma pomoc od Miasta w wysokości 80% kosztów kwalifikowanych inwestycji, ale nie powyżej maksymalnej kwoty określonej w Regulaminie PONE. Regulamin zatwierdzony został Zarządzeniem Nr 949/WE/2009 Prezydenta Miasta Zabrze z dnia 12.11.2009 r., zaktualizowanym dnia 13 maja 2011 r. Zarządzeniem nr 308/WE/2011 oraz Zarządzeniem nr 97/WE/2012 z dnia 01 sierpnia 2012 r. Program realizowany jest przez Urząd Miejski w Zabrzu ze środków pochodzących z pożyczki Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach. Operatorem odpowiedzialnym za koordynację projektu i obsługę jego uczestników jest firma wybrana w drodze postępowania konkursowego. Koszty realizacji ww. Programu oraz uzyskane efekty rzeczowe i ekologiczne opisano w następujących tabelach.

III ETAP Programu Ograniczenia Niskiej Emisji w Zabrzu

Okres realizacji zadania: od 16.08.2012 r. do 30.12.2012 r.

Tabela 64 Całkowity koszt realizacji III ETAPU Programu Ograniczenia Niskiej Emisji w Zabrzu

Lp.	Źródła finansowania zadania	Wartość zaangażowanych środków
1.	WFOŚiGW w Katowicach	3.833 330,98 zł
2.	Środki własne mieszkańców	2.823 356,90 zł

Źródło: Wydział Ekologii, Urząd Miejski w Zabrzu.

Tabela 65 Uzyskane efekty rzeczowe III ETAPU Programu Ograniczenia Niskiej Emisji w Zabrze

Lp.	Osiągnięty efekt rzeczowy
1.	Zlikwidowanie źródeł ciepła opalanych paliwem stałym w 80 budynkach mieszkalnych i paliwem gazowym w 43 budynkach
2.	123 zmodernizowane źródła ciepła, w tym:
-	Montaż 120 instalacji kolektorów słonecznych
-	Docieplenie ścian w 85 budynkach
-	Docieplenie stropów lub dachów w 86 budynkach
-	Wymiana okien w 75 budynkach

Źródło: Wydział Ekologii, Urząd Miejski w Zabrzu.

Tabela 66 Uzyskane efekty ekologiczne III ETAPU Programu Ograniczenia Niskiej Emisji w Zabrzu

Lp.	Zanieczyszczenia	Efekt ekologiczny zaplanowany	Efekt ekologiczny osiągnięty
1.	Pył [kg/a]	10 773,90	10 773,90
2.	SO ₂ [kg/a]	6 788,34	6 788,34
3.	NO _x [kg/a]	824,45	824,45
4.	CO [kg/a]	17 291,29	17 291,29
5.	b-a-p [kg/a]	384	384
6.	CO ₂ [kg/a]	947 738,68	947 738,68
7.	Zmniejszenie zapotrzebowania energii cieplnej netto o [GJ/a]	7 188	7 188
8.	Produkcja energii ze źródeł odnawialnych [GJ/a]	960	960

Źródło: Wydział Ekologii, Urząd Miejski w Zabrzu.

6.2. Hałas

W celu uzyskania informacji na temat dopuszczalnych poziomów hałasu i ich przekroczeniach z podziałem na źródła hałasu podjęto w Zabrzu działania opracowania mapy akustycznej Miasta Zabrze.

W ramach realizacji projektu pn. „Utworzenie mapy akustycznej miasta Zabrze wraz z systemem do jej aktualizacji, zarządzania i udostępniania” opracowano mapę akustyczną spełniającą wymagania zawarte w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. 2008, Nr 25; poz. 150) oraz w Dyrektywie Unii Europejskiej 2002/49/WE.

W okresie od 01 stycznia 2012 roku do 30 czerwca 2012 roku zrealizowano następujące działania:

- w ramach prac nad portalem wykonano następujące czynności:
 - przekonwertowano dane graficzne do formatu obsługiwanego przez środowisko portalu,
 - zdefiniowano sposób wyświetlania map w portalu,
 - zdefiniowano warstwy wyświetlane w portalu (grupowanie, kolejność),
 - dostosowano funkcjonalność portalu.
- wykonano część opisową mapy akustycznej.
- przeprowadzono promocje projektu w tym m.in. ulotki, broszury oraz artykuły prasowe, spotkania promocyjno - informacyjne.
- wdrożono Mapę Akustyczną.

W pierwszym półroczu 2012 roku dokonano odbioru etapu II, III i IV projektu zgodnie z harmonogramem realizacji. Procedura odbiorowa dla etapu II tj. wykonanie Mapy Akustycznej odbyła się 31 stycznia 2012 roku. W dniu 15 lutego 2012 roku przeprowadzono ostateczny odbiór Etapu II, który poprzedziła weryfikacja prawidłowości

usunięcia przez Wykonawcę zgłoszonych uwag przez Zamawiającego. Zakres odbieranej dokumentacji obejmował:

- Opracowanie „Mapa akustyczna miasta Zabrze” w postaci papierowej (część opisowa format A4, dołączone mapy w formacie A3) wraz z zapisem elektronicznym na optycznym nośniku danych (płyta DVD) format DOC i PDF.
- Wydruki PDF (płyta DVD) oraz mapy akustycznej w formacie A0 skali 1:10000.
- Sprawozdanie dla pomiarów kalibracyjnych oraz przemysłowych.
- Przygotowanie warstw tematycznych w formacie SHP, zgodne ze strukturą Systemu Informacji o Terenie, w układzie współrzędnych 1965 i 2000, na optycznym nośniku danych.
- Wyniki mapy akustycznej w postaci map hałasu w formacie SHP, zgodne ze strukturą Systemu Informacji o Terenie i formacie oprogramowania do tworzenia map hałasu, w układzie współrzędnych 1965 i 2000, na optycznym nośniku danych.
- Część opisowa do umieszczenia na stronie internetowej, w formacie DOC I PDF, na optycznym nośniku danych.
- Portal internetowy zainstalowany na serwerze Zamawiającego z usługą serwera http oraz mapy akustyczne w formacie SHP zgodnym ze strukturą Systemu Informacji o Terenie.

W dniu 30 marca 2012 roku przeprowadzono procedurę odbiorową dla Etapu III – Wdrożenie i promocja oraz Etapu IV – Zakończenie.

W zakresie Etapu III dokonano:

1. odbioru przedmiotu dot. wdrożenia, który obejmował:

- Testowanie Mapy Akustycznej przez Zamawiającego wraz z uwzględnieniem przez Wykonawcę zgłaszanych uwag i poprawek do Portalu Mapy Akustycznej w okresie od 15.02.2012 do 29.03.2012.
- Szkolenie dotyczące przedmiotu zamówienia w języku polskim oraz w miejscach wskazanych przez Zamawiającego (5 dni szkoleniowych wraz z materiałami szkoleniowymi). Szkolenia obejmowały m.in. następujące zagadnienia:
 - podstawowe informacje dotyczące propagacji hałasu.
 - wymagania prawne związane z mapą akustyczną (prawo krajowe i europejskie) i programem ochrony środowiska przed hałasem.
 - wykorzystanie mapy akustycznej w działaniach administracji, ze szczególnym uwzględnieniem planowania przestrzennego.
 - obsługa portalu internetowego.

2. odbioru przedmiotu dot. promocji, który obejmował:

- Opracowanie tekstu i szaty graficznej oraz wydruk broszury informacyjnej dotyczącej Projektu w ilości 2 500 sztuk, specyfikacja techniczna zgodnie z SIWZ.
- Opracowanie tekstu i szaty graficznej oraz wydruk ulotki informacyjnej dotyczącej Projektu w ilości 5 000 sztuk, specyfikacja techniczna zgodnie z SIWZ.
- Opracowanie tekstu i publikacja dwóch artykułów prasowych dotyczących Projektu, liczących nie mniej niż 2 500 znaków ze spacjami każdy. Publikacja: dzienna prasa regionalna – wydanie główne, od poniedziałku do piątku, kolor lub dzienna prasa ogólnopolska – dodatek lokalny, od poniedziałku do piątku, kolor.

W trakcie odbioru Etapu IV Komisja zapoznała się z następującą dokumentacją:

- Umowy licencyjne zgodnie z wymogami § 14 umowy nr CRU/840/2011 zawartej w dniu 16.03.2011 r.:
 - licencja na Portal Mapy Akustycznej,
 - licencja na Narzędzia administratora, w tym moduły:
 - OGC Simple Feature Database Import,
 - Zarządzanie użytkownikami,
 - Konfigurator warstw,
 - licencja na Serwer GIS (http) na nieograniczoną liczbę użytkowników.
- Umowa licencyjna na korzystanie z oprogramowania w zakresie Microsoft SQL Server 2008 R2 Standard Edition (Runtime) do oprogramowania Portal Mapy Akustycznej.
- kody źródłowe „Portalu Mapy Akustycznej” zostały przekazane w dwóch egzemplarzach w niezałakowanej kopercie – zgodnie z § 15 umowy nr CRU/840/2011 zawartej w dniu 16.03.2011 r. wraz z deklaracją przekazania pełni praw majątkowych (niewyłącznych) w przypadku zaniechania, zawieszenia, zaprzestania rozwijania „Mapy Akustycznej” przez Wykonawcę lub inny podmiot będący właścicielem „Mapy Akustycznej” i/lub likwidacji firmy posiadającej autorskie prawa majątkowe do „Mapy Akustycznej”.

W oparciu o ww. dokumenty komisja stwierdziła, że odbierany przedmiot umowy jest zgodny z SIWZ. Wszelkie prace związane z realizacją przedmiotu umowy zostały wykonane w sposób prawidłowy i z należytą starannością.

Tabela 67 Osiągnięte wskaźniki produktu i rezultatu – MAPA KAUSTYCZNA MIASTA ZABRZE

I. Osiągnięte wskaźniki produktu			
Nazwa wskaźnika	[770] Liczba stworzonych map akustycznych		jm. szt
Źródło	Protokół odbioru		
Wartość bazowa	0	Wartość docelowa	1
II. Osiągnięte wskaźniki rezultatu			

Nazwa wskaźnika	[455] Powierzchnia terenów objętych mapami akustycznymi		jm. ha
Źródło	Gminne zasoby geodezyjne		
Wartość bazowa	0	Wartość docelowa	8040

Źródło: Wydział Ekologii, Urząd Miejski w Zabrzu

Mapa akustyczna udostępniona została za pośrednictwem portalu internetowego pod adresem www.pma.um.zabrze.pl. Dodatkowo mapa akustyczna jest również dostępna na płytach CD oraz w formie wydruków. Projekt uzyskał dofinansowanie w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2007 - 2013 (RPO WSL 2007-2013, Działanie 5.4. Zarządzanie Środowiskiem) w wysokości 85% kosztów kwalifikowanych. Całkowity koszt projektu wynosił 694 212,64 zł w tym koszty kwalifikowane 600 685,00zł oraz koszty niekwalifikowane 93 527,64 zł. W II półroczu 2012 roku zgodnie z obowiązkiem wynikającym z art. 120 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska sporządzoną mapę akustyczną, przekazano zarządowi województwa, wojewódzkiemu inspektorowi ochrony środowiska i państwowemu wojewódzkiemu inspektorowi sanitarnemu. Ponadto przesłano arkusze sprawozdawcze dla Miasta Zabrze konieczne do przygotowania dla Komisji Europejskiej sprawozdania dotyczącego map akustycznych.

Zgodnie z art. 119 ustawy z dn. 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska dla terenów, na których poziom hałasu przekracza poziom dopuszczalny, tworzy się programy ochrony środowiska przed hałasem, których celem jest dostosowanie poziomu hałasu do dopuszczalnego. W związku z powyższym ogłoszono przetarg na wykonanie zadania pn. „Program ochrony środowiska przed hałasem dla Miasta Zabrze”. W ramach zadania należy wykonać następujące zadania:

- opracować projekt POŚPH wraz z przedstawieniem proponowanych rozwiązań wariantowych oraz prognozę oddziaływania na środowisko po uzgodnieniu zakresu z właściwymi organami zgodnie z ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2008r., Nr 199, poz.1227 z późn. zm.),

- przeprowadzić udział społeczeństwa zaakceptowanego przez Zamawiającego projektu POŚPH wraz z prognozą oddziaływania na środowisko i opiniami właściwych organów (jeżeli będą wymagane), zgodnie z ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2008r., Nr 199, poz.1227 z późn. zm.),
- opracować ostateczną wersję POŚPH uwzględniając zapisy ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2008r., Nr 199, poz.1227 z późn. zm.),
- przedstawić ostateczną wersję POŚPH na posiedzeniach odpowiednich Komisji Rady Miasta Zabrze, przygotować projekt uchwały przyjmującej POŚPH i uczestniczyć w sesji Rady Miasta Zabrze oraz przygotować arkusze sprawozdawcze dla Komisji Europejskiej.

Umowę na wykonanie zadania pn. „Program ochrony środowiska przed hałasem dla Miasta Zabrze” zawarto 20 grudnia 2012 roku z Wykonawcą Ekkom Sp. z o.o., ul. Wadowicka 8i, 30-415 Kraków.

6.3. Hydrologia

Obszar Miasta Zabrze należy do prawostronnego dorzecza Odry. Przez miasto przepływa Kłodnica wraz z odpływami: Potokiem Bielszowickim (Kochłówką), Czarniawką, Potokiem Guido, Bytomką, która wpływa do Kłodnicy na terenie Gliwic. Prawobrzeżnym dopływem Bytomki jest Potok Mikulczycki, którego odcinek na terenie Zabrze wynosi 5 km długości i wpada do Bytomki w okolicy Maciejowa. Rzeka Bytomka na terenie miasta Zabrze ma 7 km długości.

Teren Miasta Zabrze przynależy do regionu wodnego Górnej Odry w obszarze działania Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Gliwicach. Obowiązki właścicielskie w stosunku do rzeki Kłodnicy i Bytomki sprawuje Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej (z siedzibą w Gliwicach przy ulicy Sienkiewicza 2), a do wszystkich innych Marszałek Województwa Śląskiego. Woda w zbiornikach i rowach jest w posiadaniu właściciela nieruchomości gruntowej.

Kłodnica, Bytomka, Czarniawka i Potok Bielszowski (Kochłówka) to składowe sieci regionalnego monitoringu powierzchniowych wód płynących, który jest realizowany przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach. W 2013 roku Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska za 2012 rok ogłosił wyniki badań wód powierzchniowych – rzek. Na końcu niniejszego podrozdziału zostały przedstawione wybrane wyniki dotyczące Miasta Zabrze, a szczegółowe dane są dostępne na stronie internetowej

www.katowice.pios.gov.pl/monitoring/informacje/stan2012.

Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry zatwierdzony na posiedzeniu Rady Ministrów w dniu 22 lutego 2011 r. (Monitor Polski z 2011 r. Nr 40, poz. 451) to dokument planistyczny mający na celu usprawnienie procesu osiągania celów środowiskowych. Jest on syntezą prac przeprowadzonych w obszarze dorzecza i zawiera w sobie m.in. takie elementy, jak podsumowanie identyfikacji znaczących oddziaływań antropogenicznych i oceny ich wpływu na stan wód powierzchniowych i podziemnych. Odnotowano w nim, iż czynniki antropogeniczne zaburzyły reżim hydrologiczny większości rzek i potoków, a rzeki w Zabrzu są zasilane przez ścieki komunalne, przemysłowe i zrzuty wód kopalnianych. Zanieczyszczenie wód pochodzące z odprowadzenia nieoczyszczonych ścieków komunalnych likwidowane są przez Miasto Zabrze poprzez skanalizowanie terenów oraz odprowadzanie ścieków komunalnych do oczyszczalni ścieków: „Oczyszczalni Śródmieście” i „ Oczyszczalni Mikulczyce”, w których to poddawane są mechanicznemu i biologicznemu oczyszczaniu. W celu uporządkowania na swoim terenie gospodarki wodno – ściekowej Miasto Zabrze realizuje projekt pn. *Poprawa gospodarki wodno – ściekowej na terenie Gminy Zabrze. Etap II.*, poza trzema umowami na usługi, realizowanych jest osiem kontraktów na roboty budowlane i m.in. jeden z nich w zakresie swym przewiduje przebudowę „ Oczyszczalni Śródmieście”.

Zgodnie z treścią artykułu *Wody podziemne miast Polski* pod redakcją Zbigniewa Nowickiego (www.psh.gov.pl/artyuly_ipublikacje/informatory_psh/wody). Teren Miasta Zabrze położony jest w śląsko – krakowskim regionie hydrogeologicznym, w subregionie triasu śląskiego, w części północnej oraz w subregionie górnośląskim w części południowej. Warstwy wodonośne występują w piętrach stratygraficznych: czwartorzędowym, triasowym i karbońskim. W rejonie Zabrze znajdują się następujące Główne Zbiorniki Wód Podziemnych (GZWP):

- w części północno – zachodniej miasta występuje GZWP Gliwice (nr 330)
– zbiornik triasowy;
- w części północno – wschodniej miasta występuje GZWP Bytom (nr 329)
– zbiornik triasowy;
- w południowej części miasta, fragment GZWP nr 331 Kopalnia Dolina Rzeki Górna Kłodnica, z poziomami wodonośnymi w utworach czwartorzędu.

Tabela 68 Wyniki badań wód powierzchniowych – Potok Bielszowski – ujęcie Kłodnicy

PAŃSTWOWY MONITORING ŚRODOWISKA
WYNIKI BADAŃ WÓD POWIERZCHNIOWYCH - RZEKI, 2012 ROK

Nazwa ppk	Potok Bielszowski - ujęcie do Kłodnicy
Kod ppk	PL02S1301_1161
Rzeka	Bielszowski Potok (Kochłówka)
Km	0,5
Długość geograficzna	18,762803
Szerokość geograficzna	50,255219
Dorzecze	Odra
Nazwa jcw	Bielszowski Potok
Kod jcw	PLRW6000611632
Kategoria jcw	cieki
Typ abiotyczny	6
RZGW	Głiwice
Powiat	Zabrze
Gmina	Zabrze
Rodzaj monitoringu w 2012 roku	MORW, MOEURW / +P

Grupy wskaźników	Nazwa wskaźnika jakości wód, jednostka	Ilość pomiarów	MIN	MAX	ŚR
Elementy biologiczne	Fitobentos (wskaźnik okrzemkowy IO)	1	0,22	0,22	0,22
Stan fizyczny	Temperatura (°C)	12	3,5	23,4	14
	Zawiesina ogólna (mg/l)	12	18	406	161,1
Warunki tlenowe i zanieczyszczenia organiczne	Tlen rozpuszczony (mg O ₂ /l)	12	3	8,4	5
	BZT5 (mg O ₂ /l)	12	4,2	56	13,5
	OWO (mg C/l)	12	7,8	330	87,6
Zasolenie	Przewodność w 20°C (uS/cm)	12	3600	11700	6168
	Substancje rozpuszczone (mg/l)	12	548	7600	4228
	Siarczany (mg SO ₄ /l)	12	510	1100	710,8
	Chlorki (mg Cl/l)	12	800	4000	1901,7
	Twardość ogólna (mg CaCO ₃ /l)	12	588	1300	890,4
Zakwaszenie	Odczyn pH	12	7,4	7,7	7,4 - 7,7
Substancje biogenne	Azot amonowy (mg N-NH ₄ /l)	12	2	8,2	5,3
	Azot Kjeldahla (mg N/l)	12	2,1	9,8	5,89
	Azot azotanowy (mg N-NO ₃ /l)	12	<0,1	1,9	0,82
	Azot azotynowy (mg N-NO ₂ /l)	12	0,12	1,2	0,416
	Azot ogólny (mg N/l)	12	2,8	12	7,11
	Fosfor ogólny (mg P/l)	12	0,4	1,2	0,749
	Krzemionka (mg SiO ₂ /l)	1	11	11	11
Specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne	Arsen (mg As/l)	4	<0,01	<0,01	<0,01
	Bar (mg Ba/l)	4	0,07	0,11	0,085
	Bor (mg B/l)	4	0,95	1,6	1,163
	Chrom sześciowartościowy (mg Cr ⁶⁺ /l)	4	<0,005	<0,005	<0,005
	Chrom ogólny (suma +Cr3 i +Cr6) (mg Cr/l)	4	<0,01	<0,01	<0,01
	Cynk (mg Zn/l)	4	0,014	0,059	0,037
	Miedź (mg Cu/l)	4	<0,005	0,008	0,0048
	Fenole lotne (indeks fenolowy) (mg/l)	4	<0,001	<0,001	<0,001
	Węglowodory ropopochodne - indeks olejowy (mg/l)	4	<0,05	<0,05	<0,05
	Glin (mg Al/l)	4	0,11	0,22	0,158

Źródło: http://www.katowice.pios.gov.pl/monitoring/informacje/stan2012/wyniki_pow2012.pdf.

Tabela 69 Wyniki badań wód powierzchniowych – Czarniawka – ujęcie Kłodnicy

PAŃSTWOWY MONITORING ŚRODOWISKA
WYNIKI BADAŃ WÓD POWIERZCHNIOWYCH - RZEKI, 2012 ROK

Nazwa ppk	Czarniawka (Czarniawka) - ujęcie do Kłodnicy
Kod ppk	PL0251301_1162
Rzeka	Czarniawka
Km	2,5
Długość geograficzna	18,765473
Szerokość geograficzna	50,275381
Dorzecze	Odra
Nazwa jcw	Czarniawka
Kod jcw	PLRW6000611634
Kategoria jcw	cieki
Typ abiotyczny	6
RZGW	Gliwice
Powiat	Zabrze
Gmina	Zabrze
Rodzaj monitoringu w 2012 roku	MORW, MOEURW / +P

Grupy wskaźników	Nazwa wskaźnika jakości wód, jednostka	Ilość pomiarów	MIN	MAX	ŚR
Elementy biologiczne	Makrobeskręgowce bentosowe	1	0,000	0,000	0,000
Stan fizyczny	Temperatura (°C)	12	1,8	21,2	13,1
	Zawiesina ogólna (mg/l)	12	20	579	93
Warunki tlenowe i zanieczyszczenia organiczne	Tlen rozpuszczony (mg O ₂ /l)	12	5,6	9,4	7,4
	BZT5 (mg O ₂ /l)	12	1,2	44	8,8
	OWO (mg C/l)	12	9,5	220	40,4
Zasolenie	Przewodność w 20°C (uS/cm)	12	2230	6120	3671
	Substancje rozpuszczone (mg/l)	12	1150	4560	2383
	Siarczany (mg SO ₄ /l)	12	520	1000	709,2
	Chlorki (mg Cl/l)	12	240	1900	676,7
	Twardość ogólna (mg CaCO ₃ /l)	12	729	1300	964,2
Zakwaszenie	Odczyn pH	12	6,9	7,7	6,9 - 7,7
Substancje biogenne	Azot amonowy (mg N-NH ₄ /l)	12	1,9	6,1	4,125
	Azot Kjeldahla (mg N/l)	12	1,9	6,2	4,43
	Azot azotanowy (mg N-NO ₃ /l)	12	<0,1	1,3	0,58
	Azot azotynowy (mg N-NO ₂ /l)	12	0,076	0,34	0,174
	Azot ogólny (mg N/l)	12	2,6	7	5,18
	Fosfor ogólny (mg P/l)	12	0,29	0,8	0,502
Specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne	Arsen (mg As/l)	4	<0,01	<0,01	<0,01
	Bar (mg Ba/l)	4	0,06	0,08	0,068
	Bor (mg B/l)	4	0,39	1,6	0,75
	Chrom sześciowartościowy (mg Cr ⁶⁺ /l)	4	<0,005	<0,005	<0,005
	Chrom ogólny (suma +Cr3 i +Cr6) (mg Cr/l)	4	<0,01	<0,01	<0,01
	Cynk (mg Zn/l)	4	0,02	0,059	0,036
	Miedź (mg Cu/l)	4	<0,005	0,011	0,0066
	Fenole lotne (indeks fenolowy) (mg/l)	4	<0,001	<0,001	<0,001
	Węglowodory ropopochodne - indeks olejowy (mg/l)	4	<0,05	<0,05	<0,05
	Glin (mg Al/l)	4	0,12	0,22	0,175

Źródło: http://www.katowice.pios.gov.pl/monitoring/informacje/stan2012/wyniki_pow2012.pdf.

Tabela 70 Wyniki badań wód powierzchniowych – Bytomka – ujęcie Kłodnicy

PAŃSTWOWY MONITORING ŚRODOWISKA
WYNIKI BADAŃ WÓD POWIERZCHNIOWYCH - RZĘKI, 2012 ROK

Nazwa ppk	Bytomka - ujęcie do Kłodnicy
Kod ppk	PL0251301_1163
Rzeka	Bytomka
Km	2,5
Długość geograficzna	18,712178
Szerokość geograficzna	50,290429
Dorzecze	Odra
Nazwa jcw	Bytomka
Kod jcw	PLRW6000611649
Kategoria jcw	cieki
Typ abiotyczny	6
RZGW	Gliwice
Powiat	Gliwice
Gmina	Gliwice
Rodzaj monitoringu w 2012 roku	MORW, MOEURW / +P

Grupy wskaźników	Nazwa wskaźnika jakości wód, jednostka	Ilość pomiarów	MIN	MAX	ŚR
Elementy biologiczne	Makrobeskręgowce bentosowe	1	0,21	0,21	0,21
Stan fizyczny	Temperatura (°C)	12	2,1	22,6	14,1
	Zawiesina ogólna (mg/l)	12	2,2	68	28,3
Warunki tlenowe i zanieczyszczenia organiczne	Tlen rozpuszczony (mg O ₂ /l)	12	3,9	10,6	6,2
	BZT5 (mg O ₂ /l)	12	1,3	38	8,7
	OWO (mg C/l)	12	7,1	18	12,6
Zasolenie	Przewodność w 20°C (uS/cm)	12	561	6850	4551
	Substancje rozpuszczone (mg/l)	12	254	4610	3411
	Siarczany (mg SO ₄ /l)	12	66	1000	705,5
	Chlorki (mg Cl/l)	12	50	2300	1387,5
	Twardość ogólna (mg CaCO ₃ /l)	12	144	1000	824,4
Zakwaszenie	Odczyn pH	12	7,1	7,8	7,1 - 7,8
Substancje biogenne	Azot amonowy (mg N-NH ₄ /l)	12	0,26	4	1,981
	Azot Kjeldahla (mg N/l)	12	0,4	4,2	2,24
	Azot azotanowy (mg N-NO ₃ /l)	12	0,25	3,9	2,12
	Azot azotynowy (mg N-NO ₂ /l)	12	0,051	0,57	0,265
	Azot ogólny (mg N/l)	12	1,8	7,3	4,63
	Fosfor ogólny (mg P/l)	12	0,11	0,68	0,477
Specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne	Arsen (mg As/l)	4	<0,01	0,01	0,006
	Bar (mg Ba/l)	4	0,03	0,05	0,04
	Bor (mg B/l)	4	1	1,2	1,15
	Chrom sześciowartościowy (mg Cr ⁺⁶ /l)	4	<0,005	<0,005	<0,005
	Chrom ogólny (suma +Cr3 i +Cr6) (mg Cr/l)	4	<0,01	<0,01	<0,01
	Cynk (mg Zn/l)	4	0,04	0,057	0,047
	Miedź (mg Cu/l)	4	<0,005	0,006	0,0034
	Fenole lotne (indeks fenolowy) (mg/l)	4	<0,001	<0,001	<0,001
	Węglowodory ropopochodne - indeks olejowy (mg/l)	4	<0,05	<0,05	<0,05
	Glin (mg Al/l)	4	0,07	0,1	0,09

Źródło: http://www.katowice.pios.gov.pl/monitoring/informacje/stan2012/wyniki_pow2012.pdf.

6.4. Zieleń miejska i lasy

W Zabrzu dominacja terenów zielonych nad pozostałymi zachęca do aktywnego spędzania czasu wolnego oraz relaksu na świeżym powietrzu. Powierzchnie miasta w 62% zajmują pola, parki i lasy.

Najstarszy park w Zabrzu to Park Hutniczy. Powstał on w 1885 roku na ówczesnych terenach huty „Donnersmarck” (obecnie to teren przy ulicy Mikulczyckiej). Twórcą Parku i jego opiekunem przez 43 lata był ogrodnik Valentin Kowalle. Natomiast najmłodszym parkiem w mieście jest Park Miejski im. Jana Pawła II. Park ten zlokalizowany jest na terenie Osiedla im. Mikołaja Kopernika. Jest to idealne miejsce do aktywnego spędzania czasu wolnego zarówno dla dzieci, jak i dorosłych. Park oferuje skatepark, boisko do siatkówki plażowej, boiska do piłki nożnej, boiska o nawierzchni syntetycznej do tenisa i koszykówki, place zabaw dla dzieci (ze ścianą wspinaczkową, piaskownicami, zestawami zabawowymi i ścianą do graffiti) oraz ścieżki spacerowe. Ponadto Zabrze może poszczycić się zabytkowym Parkiem im. Poległych Bohaterów, który jest przykładem architektury modernistycznej. Zlokalizowany jest w dzielnicy Centrum Północ. Zaprojektowany został przez berlińskiego architekta krajobrazu prof. Gustawa Allingera. Budowę parku rozpoczęto w 1924 roku na terenie pomiędzy rzeką Bytomką, a Kanałem Sztolniowym.

Szczegółowe informacje na temat zieleni miejskiej (objętej bieżącym utrzymaniem) – powierzchni i struktury terenów zielonych, terenów zieleni w mieście (parki, zieleńce, zieleń przyuliczna, inne rodzaje zieleni) według powierzchni przedstawia poniższe zestawienie.

Tabela 71 Zestawienie danych dot. zieleni miejskiej na terenie Miasta Zabrze – 2012 r.

PARKI MIEJSKIE		
1.	Park przy ul. Krakowskiej	2,93 ha
2.	Park Hutniczy	4,39 ha
3.	Park J. Kuronia, ul. De Gaulle’a	3,45 ha
4.	Park im. T. Kościuszki, ul. Wolności	3,51 ha
5.	Park Poległych Bohaterów, ul. Dubiela	14,76 ha
6.	Park Rodzinny, ul. Nad Kanałem	5,98 ha
7.	Park W. Pileckiego, ul. 3 Maja	3,24 ha
Ogólna powierzchnia parków miejskich:		38,26 ha

ZIELEŃCE I ZIELEŃ PRZYULICZNA

1. Ziel. ul. Grzybowska róg ul. Krakowskiej	1022 m ²
2. Ziel. między ul. Grzybowską i ul. Kosmowskiej	13809 m ²
3. Ziel. ul. Grzybowska 17-21	1689 m ²
4. Ziel. ul. Grzybowska 23-27	1330 m ²
5. Ziel. ul. Grzybowska 37-43	2397 m ²
6. Ziel. ul. Grzybowska 61-65	2340 m ²
7. Ziel. ul. Grzybowska 45-51	2149 m ²
8. Ziel. ul. Grzybowska v/v 61	434 m ²
9. Ziel. ul. Budowlana 45-110	3870 m ²
10. Ziel. ul. Budowlana 104-108	1997 m ²
11. Ziel. ul. Budowlana 96-92	1670 m ²
12. Ziel. ul. Budowlana 69	2276 m ²
13. Ziel. ul. Budowlana 101	3148 m ²
14. Ziel. przy szkole nr 29 ul. Budowlana	5480 m ²
15. Ziel. ul. Budowlana - przystanek autobusowy	883 m ²
16. Ziel. ul. Budowlana - pl. zabaw	15050 m ²
17. Ziel. ul. Budowlana 76 - 80	1701 m ²
18. Ziel. ul. Wajzera 35-39	1172 m ²
19. Ziel. ul. Wajzera 29-33	1014 m ²
20. Ziel. ul. Wajzera 23-27	2976 m ²
21. Ziel. ul. Wajzera 21	2780 m ²
22. Ziel. ul. Wajzera 11-19	2901 m ²
23. Ziel. ul. Modrzewskiego- z ul. Krakowską	1732 m ²
24. Ziel. ul. Borowa np. nr 12 do nr 31	8139 m ²
25. Ziel. ul. Szafarczyka	664 m ²
26. Ziel. ul. Andersa 40, ul. Grota-Roweckiego	684 m ²
27. Ziel. ul. Dulęby 15-19	1342 m ²
28. Ziel. ul. Andersa 9-17	2238 m ²
29. Ziel. ul. Andersa 19-29	2625 m ²
30. Ziel. ul. Andersa 31-35	1161 m ²
31. Ziel. ul. Andersa 41-49	2899 m ²
32. Ziel. ul. Andersa 50-58	4094 m ²
33. Ziel. ul. Andersa 42-44, ul. Grota-Roweckiego	2160 m ²
34. Ziel. ul. Jordana róg Krakowskiej- pomnik	1220 m ²
35. Ziel. ul. Spółdzielcza i ul. Witosa	3199 m ²
36. Plac zabaw przy ul. Warmińskiej po obu stronach drogi	3567 m ²
37. Ziel. ul. Solskiego - kościół św. Teresy	1955 m ²
38. Ziel. ul. Chopina - ul. Tarnopolska	1893 m ²
39. Ziel. ul. Zwycięstwa - ul. Mickiewicza	1060 m ²
40. Ziel. ul. Zwycięstwa - ul. Tarnopolska	6173 m ²
41. Ziel. ul. Zwycięstwa - ul. Leszka Białego	2465 m ²
42. Ziel. ul. Parkowa - ul. Lipowa	16533 m ²
43. Ziel. ul. Tarnopolska Szk. Podst. 24	13611 m ²
44. Ziel. ul. Brygadzystów - ul. Tarnopolska	2823 m ²
45. Ziel. ul. Gabrieli Zapolskiej	17053 m ²
46. Ziel. ul. Poniatowskiego	5433 m ²

47. Ziel. ul. Bytomska ul. Zamkowa	392 m ²
48. Ziel. ul. Kossaka ul. Chrobrego	3930 m ²
49. Ziel. ul. Bytomska 38 ul. Chrobrego	973 m ²
50. Ziel. ul. Bytomska 10 ul. Hutnicza	1119 m ²
51. Ziel. ul. Bytomska 5 ul. Młyńska	1124 m ²
52. Ziel. ul. Tarnogórska ul. Kasprowicza	8226 m ²
53. Ziel. ul. Św. Jana ,ul. Bytomska (pomnik Lompy)	1486 m ²
54. Ziel. ul. Okrzei ul. Bytomska	5896 m ²
55. Plac zabaw os. Młodego Górnika	2743 m ²
56. Ziel. ul. Szybowa 1-7	1100 m ²
57. Ziel. ul. Wybickiego nr 6-28	9659 m ²
58. Ziel. ul. Wawrzyńskiej 15-31	7068 m ²
59. Ziel. ul. Witkacego 22-32	2769 m ²
60. Ziel. ul. Witkacego 41-43	1810 m ²
61. Ziel. ul. Prusa 36-54	4091 m ²
62. Ziel. ul. Prusa 16-34	5494 m ²
63. Ziel. ul. Prusa 13-15	448 m ²
64. Ziel. ul. Prusa 8-14	3350 m ²
65. Ziel. ul. Jordana 87	427 m ²
66. Ziel. ul. Jordana 86	159 m ²
67. Ziel. ul. Joilot-Curie 31	587 m ²
68. Ziel. ul. Robotnicza 14-20	3755 m ²
69. Ziel. ul. Pawłowa 7-13	5195 m ²
70. Ziel. ul. Robotnicza 21-23	2251 m ²
71. Ziel. ul. Zamenhoffa 27-33	997 m ²
72. Ziel. ul. Robotnicza 9-19 (ul. Wawrzyńskiej 3-5-7)	6551 m ²
73. Ziel. ul. Zamenhofa 1-13	4939 m ²
74. Ziel. ul. Zamenhofa 56 - wokół szkoły	6603 m ²
75. Ziel. ul. Joliot-Curie 12-34	8851 m ²
76. Ziel. ul. Jordana 44-54	1061 m ²
77. Ziel. ul. Łapkowskiego 2-12	4201 m ²
78. Ziel. ul. Harcerska 1-25	5322 m ²
79. Ziel. ul. Zamenhofa 4a	3974 m ²
80. Ziel. ul. Łapkowskiego 4-11	3244 m ²
81. Ziel. ul. Baczyńskiego- ul. Kruczkowskiego	7968 m ²
82. Ziel. ul. Kruczkowskiego 62-62c	905 m ²
83. Ziel. ul. Baczyńskiego 4	9102 m ²
84. Ziel. ul. Jordana 33-35	2092 m ²
85. Ziel. ul. PCK 2-16	5047 m ²
86. Ziel. ul. PCK 13-15	782 m ²
87. Ziel. ul. Harcerska 8-8b	974 m ²
88. Ziel. ul. 3-go Maja, ul. Św. Urbana, al.Monte Cassino	2335 m ²
89. Ziel. ul. Chmielna skrzyż. z ul. Słoneczną	833 m ²
90. Ziel. skarpa przy wiadukcie PKP ul. 3-go Maja , ul. Goethego	937 m ²
91. Ziel. Pl. Dworcowy naprzeciw księgarni , św. Jacka	750 m ²
92. Ziel. ul. Wyzwolenia, ul. 3-go Maja ,skarpa przy wiadukcie, trawnik przy parkingu	1442 m ²
93. Plac zabaw ul. Sobieskiego	930 m ²
94. Ziel. Dom Nauczyciela	8770 m ²

95. Ziel. ul. 1-go Maja komenda	1119 m ²
96. Ziel. ul. 3-go Maja, ul. Floriana - fontanna	15140 m ²
97. Ziel. ul. Brysza, ul. Targowa	2475 m ²
98. DPS ul. Brysza	3608 m ²
99. Ziel. ul. Wolności, I LO	550 m ²
100. Ziel. ul. Bytomska, ul. Powstańców Śl. pomnik Braterstwa Broni	7095 m ²
101. Urząd Stanu Cywilnego ul. Wolności	1071 m ²
102. Ziel. Pl. Traugutta, ul. Dubiela	14000 m ²
103. Ziel. ul. Nad Kanałem do ul. Skalistej	8000 m ²
104. Ziel. ul. Piastowska róg Powstańców Śląskich.	960 m ²
105. ziel. Pomnik im. K. Miarki	791 m ²
106. Ziel. ul. K. Miarki – ogródek jordanowski	2444 m ²
107. Ziel. ul. Wolności – ul. Gen. de Gaulle`a - fontanna	2337 m ²
108. Ziel. ul. de Gaulle`a ul. Wolności naprzeciw fontanny + żywopłot do wiaduktu kolejowego	1817 m ²
109. Ziel. skarpa kolejowa ul. Goethego	14075 m ²
110. Ziel. ul. Damrota od ul. Fredry do ul. Chłopskiej	6270 m ²
111. Pl. zabaw ul. Zaolziańska 3	1428 m ²
112. Ziel. ul. Pestolaziego - ul. Kondratowicza – szkoła	225 m ²
113. Ziel. ul. Srebrna - ul. Fontanusa przy sali gimnastycznej	4978 m ²
114. Ziel. ul. Heweliusza plac zabaw	7 030 m ²
115. ziel. ul. G. Bruno Szkoła Nr 42	6 920 m ²
116. Ziel. ul. Cieszyńska- ul. Niedziałkowskiego	2 145 m ²
117. Ziel. ul. Cieszyńska - ul. Dąbrowskiego	975 m ²
118. Ziel. ul. Warszawska - ul. Poznańska	3 579 m ²
119. Ziel. ul. Mikulczycka od ul. M.C.Skłodowskiej do ul. Gdańskiej	35 101 m ²
120. Ziel. ul. Zgody	2 214 m ²
121. Ziel. ul. M.C.Skłodowskiej- Multikino plac zabaw	8 720 m ²
122. Ziel. ul. Keplera - ul. Gagarina	17 146 m ²
123. Ziel. Oś. Banachiewicza- Galileusza- Heweliusza	13 485 m ²
124. Ter. ziel. ul. Sobieraja - ul. Gałczyńskiego	2 441 m ²
125. Ter. ziel. ul. Wiarusów	3068 m ²
126. Ziel. ul. K. Miarki. od ul. Jagiellońskiej do hurtowni dz. nr: 1653/104, 1648/104, 1187/104, 928/109, część 1731/285	2020 m ²
127. Ziel. ul. Narutowicza , ul. Gen de Gaulle`a 18 - 20, dz. nr: 2092/112, 2118/112, 2114/113, 1353/113	1626 m ²
128. Ter. ziel .ul. Trocera - ul. Grunwaldzka	1482 m ²
129. pl. Kazimierza Wlk.	1900 m ²
130. ul. Cmentarna 29	640 m ²
131. ul. Cmentarna 7d działki (hałda) nr 852/58, 1196/91, 1377/91	4420 m ²
132. Maciejów Orlik	15100 m ²
133. Ziel. ul. Góra Św. Anny do ul. Dubiela	3987 m ²
134. Ziel. Pl. Krakowski	1410 m ²

135. Ziel. Pl. Warszawski, chodnik naprzeciw szkoły	2016 m ²
136. Ziel. ul. de Gaulle'a róg ul. Roosevelta na przeciw "Czarnego Diamentu"	357 m ²
137. Ziel. Plac Słowiański	1268 m ²
138. Pl. Wolności	773 m ²
139. Al. Korfantego - środkowy pas	22930 m ²
140. Al. Korfantego; rondo Kopernik	542 m ²
141. Al. Korfantego; rondo ul. Gdańska	853 m ²
142. Al. Korfantego; odc. ul. Niedziałkowskiego - ul. Skłodowskiej - Curie	727 m ²
143. Al. Korfantego; ul. Hewelisa - ul. G. Bruno	639 m ²
144. Wysepki ul. Gen. De Gaulle'a, ul. Roosevelta	463 m ²
145. Pl. Teatralny - trawniki wzdłuż torowiska tramwajowego, wysepki, trawnik pod lipą chodnik - przejścia przez wysepki, chodnik między torowiskiem tramwajowym a jezdnią.	2547 m ²
146. Ter. ziel. ul. de Gaulle'a naprzeciw ul. Goethego	543 m ²
147. Ziel. Pomnik Monte Cassino al. Monte Cassino	12677 m ²
148. Ziel. ul. Tuwima ogród Joradnowski	2444 m ²
149. Pl. zab. Ul. Tuwima - ul. Klonowa	1537 m ²
150. Ziel. ul. Roosevelta od ul. Tuwima do ul. Klonowej	1550 m ²
151. Ziel. ul. Roosevelta od ul. Klonowej do ul. de Gaulle'a	1685 m ²
152. Ziel. wokół byłej jednostki wojsk. ul. Roosevelta, ul. de Gaulle'a	1825 m ²
153. Ziel. ul. Roosevelta, ul. de Gaulle'a "KLON"	435 m ²
154. Ziel. osiedl. ul. Korzeniowskiego 2-4, ul. A.Krzywoń. - ul. Reymonta 46 - 48- obiekt nr 2	2040 m ²
155. Ziel. osiedl. ul. A. Krzywoń, ul. Nałkowskiej - ul. Gen de Gaulle'a 89 - 93, obiekt nr 3	2310 m ²
156. Ziel. osiedl. ul. A. Krzywoń, ul. Niemcewicza	1734 m ²
157. Ziel. osiedl. ul. de Gaulle'a 97 - 103 - ul. Nałkowskiej -	3062 m ²
158. Ziel. osiedl. ul. Przemysłowa	4799 m ²
159. Ziel. osiedl. ul. A. Krzywoń, ul. Reymonta 40 - 36	3165 m ²
160. Ziel. al. Monte Cassino - TBS	851 m ²
161. Ziel. ul. Makoszowska róg 3-go Maja.	9765 m ²
162. Ziel. ul. Kordeckiego róg Legnickiej.	3892 m ²
163. Ziel. ul. Oświęcimska róg Legnickiej.	547 m ²
164. Ziel. ul. Szymały 5,	3130 m ²
165. Ziel. ul. Szymały pomnik Powstańców Śl.	516 m ²
166. Łącznik ul. Sejmowa z ul. Szymały	1004 m ²
167. Ziel. ul. Styki przy stawie Bagier	11998 m ²
168. Zieleniec ul. Gawrona,	2486 m ²
169. Ziel. ul. Paderewskiego róg Beskidzkiej.	1036 m ²
170. Ziel. ul. Paderewskiego przy cmentarzu.	4063 m ²
171. Ziel. ul. Paderewskiego róg ul. Miłej	4175 m ²
172. zieleniec Olsztyńska - Miła (kościół)	7700 m ²
173. Ziel. pl. Paderewskiego	609 m ²
174. Ziel. ul. Rolnika - ul. Krótka	3979 m ²
175. Ziel. oś. ul. Korczoka 72-74 i ul. Kalinowa 9 a	9 387 m ²
176. Ziel. oś. ul. Janika skrzyżowanie z ul. Struzika	3 322 m ²
177. Ziel. oś ul. Struzika 10, 6, 4, Pyki 8,10	11459 m ²
178. Ziel. oś. ul. Korczoka i ul. Pyki	1 120 m ²

179. Ziel. ul. Wolności-przy pomniku rewolucjonistów.	11159 m ²
180. Ziel. ul. Wolności róg ul. Kalinowej.	859 m ²
181. ul. Wolności róg ul. Końcowej obelisk	337 m ²
182. Ziel. ul. Wolności 440 przy kom. Policji	397 m ²
183. Ziel. ul. 3-go Maja – kolej piaskowa.	4895 m ²
184. Ziel. ul. Paderewskiego nad Czarniawką.	5225 m ²
185. Ziel. ul. Sikorskiego obok domu kultury,	7249 m ²
186. Ziel. ul. Sikorskiego 65 róg Mendego.	2736 m ²
187. Ziel. ul. Sikorskiego 67 róg Mendego.	862 m ²
188. Ziel. ul. Sikorskiego naprzeciw DK , stanowisko pod choinkę	10540 m ²
189. Ziel. ul. 3-go Maja 106, obok Zespołu Szkół Zawodowych	3079 m ²
190. Ziel. ul. Sportowa i ul. Makoszowska	5813 m ²
191. Ziel. ul. Sportowa obok szkoły	6887 m ²
192. Ogródek Jordanowski - ul. Sportowa - ul. Jaskółcza	8102 m ²
193. Teren przedszkola przy ul. Długiej	1109 m ²
194. Ziel. ul. Długa 28 - 30	237 m ²
195. Ziel. ul. Sportowa i ul. Rogera	921 m ²
196. Ziel. ul. Wolności teren pomiędzy browarem a Zakładem Transportu Kolejowego	1416 m ²
197. Ter. ziel. ul. Modrzewiowa 4A	8400 m ²
198. Ziel. oś. ul. Modrzewiowa 2	1590 m ²
199. Ter. ziel. przed Ratuszem przy ul. Religi 1	965 m ²
200. Wysepka przy ul. Witosa i ul. Składowej	86 m ²
201. Wysepka przy ul. Ofiar Katynia i ul. Krakowskiej	120 m ²
202. Wysepka przy ul. Sikorskiego i ul. Paderewskiego	172 m ²
Powierzchnia ogółem zieleńców i zieleni przyulicznej :	800381 m²

Źródło: Wydział Infrastruktury Komunalnej, Urząd Miejski w Zabrzu.

Tabela 72 Zestawienie danych dot. lasów na terenie Miasta Zabrze – 2012 r.

LASY	
Park im. W. Pileckiego; oddział 27-30 ograniczony ul. 3-go Maja, ul. Cegielnianą potokiem Czarniawką	47,36 ha
Las dzielnica Rokitnica; oddział 31a- d przy ul. Jordana	14,60 ha
Las dzielnica Rokitnica; oddział 31f przy ul. Jabłońskiego - 0,64 ha i oddział 31g przy ul. Filtry – 1,14 ha	1,78 ha
Dzielnica Mikulczyce; pododdziały nr 31h, i przy ul. Ofiar Katynia – PGR Wesoła – 1,77ha, pododdział 31j – 0,55 ha i 31k przedłużenie ul. Leśnej – 1,08 ha,	3,4 ha
Osiedle Kopernik; pododdział 31l przy ul. Mielżyńskiego 0,18 ha	0,19 ha
Osiedle Młodego Górnika; pododdział 32a przy ul Szybowej – ul. Gwareckiej - 9,38 ha, pododdział 32 f przy ul. Młodego Górnika – 0,28 ha	9,66 ha
Osiedle Młodego Górnika; pododdział 32b na północ od drogi 88 – 7,87 ha, pododdział 32c – na północ od drogi 88	9,69 ha

– 1,82 ha,	
Dzielnica Biskupice; poddział 32d – pomiędzy ul. Drzymały, a ul. Zamkową	1,84 ha
Las dzielnica Maciejów ; odział 33 przy ul. Srebrnej w rejonie kąpieliska	22,85 ha
Las przy ul. Knurowskiej; odział 43	5,32 ha
Las „Motocross”; odział 35 - 37 przy ul. Bytomskiej – ul. Cmentarnej	45,97 ha
Pododdział 38a przy ul. Makoszowskiej na wysokości ul. Rogera	0,25 ha
Pododdział 38 ha ul. Makoszowska przy garażach	0,14 ha
Las dzielnica Makoszowy; ul. Gawrona pododdział 38b-1,17ha, pododdział 38c-2,31ha, pododdział 38d – 10,03ha	13,51 ha
Las dzielnica Makoszowy ; pododdział 38ful. Styki przy potoku Bielszowickim,	0,37 ha
pododdział 38g przy ul. Chudowskiej	0,17 ha
Ogólna powierzchnia lasów na terenie miasta :	175,32 ha

Źródło: Wydział Infrastruktury Komunalnej, Urząd Miejski w Zabrzu.

Podsumowując powyżej przedstawione dane za 2012 rok teren Miasta Zabrze obejmował 175, 32 ha lasów, 38, 26 ha parków miejskich oraz 800 381 m² zielenców i zieleni przyulicznej. Ponadto w Zabrzu funkcjonuje wytyczona ścieżka edukacyjno – rekreacyjną „Gajdzikowe Górki”. Ścieżka wyznaczona została na jednym z najbardziej atrakcyjnych krajobrazowo terenów miasta. Jest to obszar Doliny Rokitnicy. Długość ścieżki wynosi około 4,5 km. Spacer całą trasą ścieżki zajmuje około 80 min. Teren ten stanowi część kompleksu leśnego, który ciągnie się w kierunku Miechowic (dzielnicy Bytomia). Podczas spaceru tą ścieżką edukacyjno – rekreacyjną można podziwiać zróżnicowanie ukształtowania terenu oraz środowiska przyrodnicze ze specyficznymi siedliskami, które są miejscem życia różnych gatunków roślin, zwierząt i grzybów.

W 2012 roku wydano 313 decyzje administracyjne w zakresie udzielenia zezwoleń na usunięcie 1 545 sztuk drzew oraz krzewów na terenie Zabrza pokrywających powierzchnię 210,6 m², w tym:

- wydano 50 decyzji na usunięcie 223 sztuk drzew oraz krzewów ozdobnych pokrywających powierzchnię 15 m² dla jednostek organizacyjnych (np. dla jednostek oświatowych) oraz zarządców nieruchomości będących w gminnym zasobie nieruchomości lub w gospodarowaniu nieruchomościami Skarbu Państwa.

- wydano 262 decyzje na usunięcie 1 322 sztuk drzew i krzewów ozdobnych pokrywających powierzchnię 195,6 m² dla osób fizycznych, prawnych (w tym: np. dla spółdzielni mieszkaniowych, spółek np. ZPWIK i innych) oraz wspólnot mieszkaniowych.

Obowiązki wykonania nowych nasadzeń wynikających z wydanych decyzji administracyjnych nie obejmują wszystkich nasadzeń wykonanych na terenie Miasta Zabrze, związanych z planowaną gospodarką leśną na terenie lasów komunalnych lub prowadzoną gospodarką na terenach zieleni będących w zarządzie jednostek organizacyjnych gminy lub wydziałów Urzędu Miejskiego w Zabrzu. Poniżej przedstawiono ilości nowych nasadzeń wynikających z decyzji na usunięcie drzew i krzewów. Nałożono obowiązek wykonania nasadzenia:

- 149 sztuk drzew i 36 sztuk krzewów na jednostki organizacyjne oraz zarządców nieruchomości reprezentujących mienie Gminy Zabrze lub Skarbu Państwa (będących w gminnym zasobie nieruchomości lub pozostających w gospodarowaniu nieruchomościami Skarbu Państwa).
- 517 sztuk drzew i 238 sztuk krzewów ozdobnych na osoby fizyczne i prawne.

Ponadto w dniu 03 kwietnia 2012 roku przyznano dofinansowanie Miastu Zabrzu z Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko, oś priorytetowa II – Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi, działanie 2.2 – Przywracanie terenom zdegradowanym wartości przyrodniczych i ochrona brzegów morskich na realizację projektu *rekultywacja terenów w rejonie rzeki Bytomki na obszarze gminy Zabrze*. Głównym celem projektu jest zwiększenie powierzchni terenów przywróconych do właściwego stanu poprzez rekultywację terenów zdegradowanych na terenie Miasta Zabrze. W wyniku realizacji projektu zaplanowane jest osiągnięcie następujących celów szczegółowych:

- poprawa jakości życia mieszkańców Miasta Zabrze poprzez zwiększenie ilości bezpiecznych terenów rekreacyjnych o wysokich walorach przyrodniczych,

- poprawa bezpieczeństwa mieszkańców Miasta Zabrze poprzez zabezpieczenie zagospodarowanie i uporządkowanie terenów stwarzających zagrożenie dla zdrowia i życia (usunięcie zanieczyszczeń oraz niebezpiecznych osuwisk i ruin).

Przedsięwzięcie obejmuje rekultywację 8 wielkoobszarowych terenów zdegradowanych o łącznej powierzchni około 180 ha (tereny przemysłowe i nieużytki). Umowa o dofinansowanie została podpisana w dniu 02 czerwca 2012 roku na kwotę dofinansowania nie większą niż 40 738 877,57 zł.

6.5. Edukacja ekologiczna

W ramach podnoszenia świadomości ekologicznej społeczeństwa w 2012 roku Miasto Zabrze dofinansowało następujące imprezy ekologiczne organizowane przez podmioty zewnętrzne:

- przedsięwzięcie ekologiczne pn. *XIX Tydzień Ziemi*, organizowane przez Muzeum Górnictwa Węglowego. W ramach zadania dofinansowano przeprowadzenie warsztatów i prelekcji (26 warsztatów, 9 wykładów), organizację konkursów, w tym Turnieju Wiedzy Ekologicznej, aranżację i udostępnienie wystawy pokonkursowej.

Kwota dofinansowania: 12 000,00 zł

- cykl imprez organizowanych przez Dzielnicowy Ośrodek Kultury w Pawłowie - dofinansowanie projektu pn. *Powroty Do Natury - Czyli Ekologiczny Pawłów*.

Kwota dofinansowania: 9 340,90 zł

- realizację zadania publicznego przez Związek Harcerstwa Polskiego - Hufiec Zabrze pn. *EKOLOGIA-WYZWANIE XXI WIEKU*.

Kwota dofinansowania: 9 902,88 zł

Ponadto w 2012 roku Miasto Zabrze:

- partycypowało w kosztach organizacji konferencji pn. *Systemy wspomagania w inżynierii produkcji* organizowanej przez: Instytut Inżynierii Produkcji Wydziału Organizacji i Zarządzania Politechniki Śląskiej organizowanej w miesiącu wrześniu.

Kwota dofinansowania: 9 998,94 zł

- kontynuowało prowadzenie, interaktywnej strony internetowej, promującej działania proekologiczne w mieście Zabrzu, w tym m.in. kontynuację wykupienia domeny www.zabrze-eko.pl do dnia 02.07.2012 r., administrowanie interaktywną stroną, promowanie i nagłaśnianie, w formie artykułów, publikacji, działań związanych z promocją ekologii i edukacji ekologicznej.
- współorganizowało konferencję pn. *Gospodarka odpadami: wdrażanie nowego systemu gospodarki odpadami w Polsce, a doświadczenia francuskie.*

Z innych zadań organizowanych przez Miasto Zabrze w ramach edukacji ekologicznej należy wymienić dwie cykliczne imprezy tj.:

- Konkurs *Zielone Zabrze*, po raz VI w ramach prowadzonej akcji *Sprzątanie Świata 2012 – Czyste Zabrze* zorganizowano konkurs plastyczny dla uczniów zabrzańskich szkół. W 2012 roku odbył się on pt. *Kocham, lubię, szanuję ... nie śmiecę*. W konkursie wzięli udział uczniowie 37 zabrzańskich placówek oświatowych, w czterech kategoriach wiekowych:
 - szkoły podstawowe: klasy I – III
 - szkoły podstawowe: klasy IV – VI
 - gimnazja
 - szkoły ponadgimnazjalne.

Komisja w dniu 21 listopada 2012 roku w skład której wchodził przedstawiciel Urzędu Miejskiego w Zabrzu, Doradca Prezydenta Miasta, wybrała i wyróżniła 37 z 450 zgłoszonych prac ww. konkursu. Uroczyste wręczenie nagród odbyło się

10 grudnia 2012 roku. Na wszystkich przybyłych czekały konkursy, drobne niespodzianki oraz projekcja filmu.

- Konkurs plastyczny dla dzieci i młodzieży, po raz 16 zorganizowano coroczny konkurs na m.in. najpiękniejszy zieleniec, najpiękniejsze ogrody. Finał konkursu zgromadził ok. 200 uczestników, na którym rozdano nagrody oraz zorganizowano konkursy wiedzy z zakresu ochrony przyrody. Zasadniczym celem konkursu jest pobudzenie inicjatywy lokalnej i zachęcenie mieszkańców do upiększania miasta Zabrze poprzez tworzenie i dbałość o zieleńce, ogrody przydomowe, ogrody działkowe i balkony. Konkurs organizowano w V kategoriach (na najpiękniejszy balkon, ogród przydomowy, ogród działkowy, zieleniec na osiedlu, zieleniec przed zakładem pracy).

7. Gospodarka Komunalna

W niniejszym rozdziale Raportu zostaną przedstawione dane dotyczące gospodarki komunalnej w mieście w szczególności gospodarki wodno – ściekowej, gospodarki odpadami, ciepłownictwa, energii elektrycznej, cementarnictwa, gazownictwa oraz schroniska dla zwierząt.

Poniżej w tabeli przedstawiono zestawienie dostawców mediów (ciepła, energii elektrycznej oraz gazu) na terenie Miasta Zabrze.

Tabela 73 Dostawcy ciepła, energii elektrycznej oraz gazu na terenie Miasta Zabrze.

Nazwy i siedziby przedsiębiorstw zajmujących się dostawą ciepła, energii elektrycznej, gazu.			
Lp.	dostawa ciepła	dostawa energii elektrycznej	dostawa gazu
1)	Fortum Zabrze S. A. ul. Wolności 416, 41-800 Zabrze	TAURON Sprzedaż GZE Sp. z o.o. ul. Barlickiego 2, 44-100 Gliwice	Górnośląska Spółka Gazownictwa ul. Szczęść Boże 11, 41-800 Zabrze
2)	Zabrzańskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. ul. J.W. Goethego 3, 41-800 Zabrze		
3)	TERMA – DOM Sp. z o.o. ul. Bytomska 112a, 41-803 Zabrze		

Źródło: Wydział Infrastruktury Komunalnej, Urząd Miejski w Zabrzu.

7.1. Gospodarka wodno-ściekowa

W Zabrzu zapewnianie ciągłości w dostawie wody dla mieszkańców oraz w odbiorze ścieków z terenu miasta wraz z ich oczyszczeniem leży w gestii Zabrzańskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o. o. z siedzibą przy ulicy Wolności 215 w Zabrzu.

Miasto Zabrze posiada dwa własne ujęcia wody, których dobowe i roczne zdolności produkcyjne wody przedstawiono liczbowo poniżej w tabeli. Dane opisano według pozwoleń wodno – prawnych.

Tabela 74 Ujęcia własne wody na terenie Zabrza oraz ich zdolność produkcyjna.

Ujęcie wody	Dobowa zdolność produkcyjna wody	Roczna zdolność produkcyjna wody
	(według pozwolenia wodno-prawnego)	
SUW Grzybowice (Grzybowice, Rokitnica, Osiedle Helenka, Mikulczyce, częściowo Śródmieście)	11 976 m ³ /doba	4 371 240 m ³ /rok
SUW Leśna (Mikulczyce, Osiedle Kopernik, Osiedle Marii Curie Skłodowskiej)	4 680 m ³ /doba	1 708 200 m ³ /rok

Źródło: Zabrzańskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o. o.

Kolejne tabele przedstawiają następujące dane dotyczące sieci wodociągowej na terenie Miasta Zabrze:

Tabela 75 Długość sieci wodociągowej na terenie miasta Zabrze w latach 2008 - 2012.

Rodzaj sieci	2008 r.	2009 r.	2010 r.	2011 r.	2012 r.	
	km	km	km	km	km	%
magistralna	16,6	16,6	31,3	31,3	31,3	7,12
rozdzielcza	283,7	285,8	287,2	289,2	290,0	65,95
przyłącza	116,7	117,0	117,8	118,1	118,4	26,93
Razem	417,0	419,4	436,3	438,6	439,7	100

Źródło: Zabrzańskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o.

Tabela 76 Przedział wiekowy sieci wodociągowej na terenie miasta Zabrze, lata 2008-2011

Okres eksploatacji	2008 r.		2009 r.		2010 r.		2011 r.		2012 r.	
	km	%	km	%	km	%	km	%	km	%
do 5 lat	120,5	28,90	109,3	26,06	198,0	45,38	197,4	45,01	194,2	44,17
od 6 do 10 lat	84,0	20,14	92,5	22,06	83,3	19,10	73,3	16,71	53,3	12,12
od 11 do 20 lat	76,1	18,25	84,2	20,08	97,3	22,30	110,5	25,19	127,6	29,02
od 21 do 30 lat	88,2	21,15	84,3	20,10	29,1	6,67	30,6	6,98	31,9	7,25
od 31 do 50 lat	46,82	11,23	47,9	11,42	28,1	6,44	24,5	5,59	28,5	6,48
powyżej 50 lat	1,4	0,34	1,2	0,29	0,5	0,11	2,3	0,52	4,2	0,96
Razem	417,02	100	419,4	100	436,3	100	438,6	100	439,7	100

Źródło: Zabrzeńskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o. o.

Jednocześnie w 2012 roku na terenie Miasta Zabrze:

- Liczba gospodarstw domowych podłączonych do sieci wodociągowej stanowiła 100% wszystkich gospodarstw domowych.
- Liczba użytkowników sieci wodociągowej według ilości przyłączy wynosiła 12 061.
- Średniodobowe zużycie wody wyniosło 18,3 tys. m³ na dobę.
- Zużycie wody na jednego mieszkańca wyniosło 2,47 m³ na miesiąc.
- Zużycie wody w gospodarstwach domowych wyniosło 5 144,5 tys. m³.

Po porównaniu ww. danych dotyczących zużycia wody w mieście w 2012 roku z danymi z roku poprzedzającego odnotowano spadek następujących wskaźników:

- średniodobowego zużycia wody,
- zużycia wody na jednego mieszkańca,
- zużycia wody w gospodarstwach domowych,

pomimo większej liczby użytkowników sieci wodociągowej według przyłączy.

Następne zestawienie przedstawia ceny jednostkowe wody na terenie miasta Zabrze jakie obowiązywały w 2012 roku:

Tabela 77 Ceny jednostkowe wody na terenie miasta Zabrze w 2012 r.

Ceny jednostkowe wody dla:	zł/m³
Gospodarstw domowych oraz instytucji użyteczności publicznej (odbiorców wody przeznaczonej do spożycia lub na cele socjalno-bytowe) korzystających przyłączy wodociągowych nie będących w posiadaniu spółki wod – kan.	5,08
Gospodarstw domowych oraz instytucji użyteczności publicznej (odbiorców wody przeznaczonej do spożycia lub na cele socjalno-bytowe) korzystających przyłączy wodociągowych będących w posiadaniu spółki wod – kan.	5,10
Odbiorców przemysłowych i pozostałych (odbiorców wody przeznaczonej na cele przemysłowe, handlowe, a także pozostałe) korzystających przyłączy wodociągowych nie będących w posiadaniu spółki wod – kan.	5,09
Odbiorców przemysłowych i pozostałych (odbiorców wody przeznaczonej na cele przemysłowe, handlowe, a także pozostałe) korzystających przyłączy wodociągowych będących w posiadaniu spółki wod – kan.	5,11

Źródło: Zabrzańskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o. o.

Kolejne dane będą dotyczyć zabrzańskich oczyszczalni ścieków oraz sieci kanalizacyjnej na terenie miasta:

Tabela 78 Charakterystyka zabrzańskich oczyszczalni ścieków - 2012 r.

	Oczyszczalnia „Śródmieście”	Oczyszczalnia „Mikulczyce”
Rodzaj	mechaniczno-biologiczna	mechaniczno-biologiczna
Przepustowość na dobę zgodnie z założeniami projektowymi:	33 400 m ³	5 000 m ³
Ilość dopływających ścieków:		
dobowo	18 363,60 m ³	2 489,90 m ³

rocznie	6 721 090 m ³	911 307 m ³
Ilość odprowadzonych ścieków oczyszczonych:		
dobowo	18 363,60 m ³	2 489,90 m ³
rocznie	6 721 090 m ³	911 307 m ³

Źródło: Zabrzeńskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o. o.

Poddając analizie powyżej zestawione dane z 2012 roku dotyczące ilości dopływających ścieków do poszczególnych zabrzańskich oczyszczalni i ilości odprowadzonych oczyszczonych ścieków na terenie miasta z danymi z 2011 roku, należy zauważyć, iż w 2012 roku zmniejszyła się ogólna ilość dopływających i odprowadzonych ścieków. Do oczyszczalni „Mikulczyce” w 2012 roku wpłynęło ich mniej, a do oczyszczalni „Śródmieście” więcej niż w 2011 roku.

Tabela 79 Procent oczyszczenia ścieków na terenie miasta Zabrze z podziałem na sposób oczyszczania

Procent oczyszczonych ścieków na terenie miasta Zabrze z podziałem na sposób oczyszczania w 2012 r.		
Wskaźnik	Oczyszczalnia „Śródmieście”	Oczyszczalnia „Mikulczyce”
ChZT*	96,96 %	96,21 %
BZT ₅ **	98,82 %	98,85 %
Zawiesina	98,56 %	97,59 %
Azot	93,53 %	91,44 %
Fosfor	96,65 %	96,27 %
* Chemiczne zużycie tlenu – def. GUS: Pojęcie umowne oznaczające ilość tlenu zużywanego w procesie chemicznego utleniania ścieków za pomocą dwuchromianu potasu. ** Biochemiczne zużycie tlenu – def. GUS: Pojęcie umowne oznaczające ilość tlenu zużywanego w określonym czasie na utlenienie w warunkach aerobowych substancji organicznych, zawartych w wodzie lub ściekach, przy udziale żywych bakterii i enzymów pozakomórkowych. Proces biochemicznego utleniania związków organicznych trwa ok. 20 dób, a najintensywniej przebiega w czasie pierwszych pięciu dób. W kraju przyjęto oznaczać pięciodobowe b.z.t. tzw. BZT₅ w temp. 20 stopni C. Jest to jeden z ważniejszych wskaźników zanieczyszczenia wód substancjami organicznymi, oznaczany dla kontroli jakości wód, do określania podatności ścieków na biologiczne oczyszczanie, ich wpływu na odbiornik i kontroli pracy oczyszczalni ścieków.		

Źródło: Zabrzeńskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o. o.

Tabela 80 Długość sieci kanalizacyjnej na terenie miasta Zabrze w latach 2008 -2012.

Rodzaj sieci:	2008 r.	2009 r.	2010 r.	2011 r.	2012 r.	
	km	km	km	km	km	%
ogólnospławna	33,2	33,2	20,1	20,1	20,1	5,96
sanitarna	204,9	203,4	253,2	253,2	255,0	75,65
tłoczne	b.d.	b.d.	25,0	25,0	25,4	7,53
przyłącza	16,6	16,5	36,3	36,3	36,6	10,86
Razem	253,1	254,7	334,6	334,6	337,1	100

Źródło: Zabrzeńskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o. o.

Tabela 81 Przedział wiekowy sieci kanalizacyjnej na terenie miasta Zabrze w latach 2008 – 2012

Okres eksploatacji:	2008 r.	2009 r.	2010 r.	2011 r.	2012 r.	
	km	km	km	km	km	%
do 5 lat	32,3	34,9	155,3	154,9	157,1	46,60
od 6 do 10 lat	28,5	28,6	32,3	32,2	32,3	9,58
od 11 do 20 lat	2,5	1,6	0,9	0,2	0,3	0,09
od 21 do 30 lat	74,9	73,6	67,2	68,6	68,1	20,20
od 31 do 50 lat	52,4	55,1	52,3	48,0	44,3	13,14
powyżej 50 lat	62,5	60,9	26,6	30,7	35,0	10,38
Razem	253,1	254,7	334,6	334,6	337,1	100

Źródło: Zabrzeńskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o. o.

Jednocześnie w 2012 roku na terenie miasta Zabrze:

- Liczba gospodarstw domowych podłączonych do sieci kanalizacyjnej stanowiła 99,4% wszystkich gospodarstw domowych.
- Liczba użytkowników sieci kanalizacyjnej według ilości przyłączy wynosiła 10 830.
- Średniodobowa produkcja ścieków komunalnych (zafakturowanych) wynosiła 16,5 tys. m³ na dobę.

Następnie w tabeli opisano ilość odebranych (zafakturowanych) ścieków wytworzonych między innymi przez gospodarstwa domowe i przemysł w 2012 roku na terenie miasta Zabrze.

Tabela 82 Ilość wytworzonych ścieków w 2012 r. na terenie miasta Zabrze.

Ilość wytworzonych ścieków na terenie miasta Zabrze przez:	w m³
Gospodarstwa domowe	4 933 374
Przemysł	381 756
Pozostali	739 666
Razem	6 054 796

Źródło: Zabrzeńskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o. o.

Po porównaniu ww. danych dotyczących produkcji ścieków komunalnych w mieście w 2012 roku z danymi z roku poprzedzającego odnotowano spadek następujących wskaźników:

- średniodobowej produkcji ścieków komunalnych,
- ilości wytworzonych ścieków komunalnych ,

pomimo większej liczby użytkowników sieci kanalizacyjnej według przyłączy.

Ceny jednostkowe za odprowadzanie ścieków na terenie miasta Zabrze dla poszczególnych odbiorców, które obowiązywały w 2012 roku wynosiły odpowiednio:

Tabela 83 Ceny jednostkowe za odprowadzanie ścieków na terenie miasta Zabrze w 2012 r.

Ceny jednostkowe za odprowadzenie ścieków dla:	zł/m³
Odbiorcy odprowadzającego ścieki poprzez przyłącze nie będące w posiadaniu spółki wod-kan.	6,87
Odbiorcy odprowadzającego ścieki poprzez przyłącze będące w posiadaniu spółki wod-kan.	6,89

Źródło: Zabrzeńskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o. o.

Okres amortyzacji sieci wodociągowej i kanalizacyjnej to 22 lata (amortyzacja roczna 4,5%) i 40 lat (amortyzacja roczna 2,5%) dla sieci powstałej w wyniku realizacji projektu „Poprawa gospodarki wodno - ściekowej na terenie Gminy Zabrze”. Czas po jakim wymagana jest faktyczna wymiana sieci wodociągowej określany jest na podstawie decydujących czynników kwalifikujących sieć wodociagową do wymiany. Te czynniki to: współczynnik awaryjności sieci, współczynnik strat wody, właściwości hydrauliczne sieci, a czynnikiem decydującym o konieczności wymiany sieci kanalizacyjnej są wyniki diagnostyki sieci po przeprowadzeniu inspekcji TV.

Procent sieci na terenie miasta Zabrze , która wymaga wymiany:

- wodociągowa około 23%
- kanalizacyjna około 40%.

Procent sieci na terenie miasta Zabrze, która została wymieniona w 2012 roku:

- wodociągowa 0,68%,
- kanalizacyjna 0,10%.

W dniu 19 listopada 2010 roku została podpisana z Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie umowa o dofinansowanie Projektu Nr POIS.01.01.00-00-092/08, pn. „Poprawa gospodarki wodno-ściekowej na terenie Gminy Zabrze. Etap II”. Przedmiotem umowy jest udzielenie Beneficjentowi, czyli Gminie Zabrze

dofinansowania na realizację ww. Projektu w ramach działania 1.1. Priorytetu I Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2007 - 2013. Realizacja tego projektu stworzyła okazję do uporządkowania w krótkim czasie gospodarki wodno - ściekowej na terenie Miasta Zabrze oraz skróciła drogę do uzyskania standardów zgodnych z zapisami Traktatu Akcesyjnego i obowiązującymi przepisami polskimi i unijnymi. Ponadto realizacja Projektu wiąże się z osiągnięciem następujących celów ilościowych: wzrostem poziomu skanalizowania aglomeracji z 99,24% do 99,9% oraz ze zmniejszeniem zanieczyszczenia wód powierzchniowych powodowanego przez odprowadzenie do odbiorników zmieszanych ścieków sanitarnych i opadowych. W ramach Projektu POIiŚ pn. „Poprawa gospodarki wodno - ściekowej na terenie Gminy Zabrze. Etap II” planowane jest przeprowadzenie jedenastu postępowań przetargowych, w tym ośmiu na roboty budowlane i trzy na usługi, w szczególności:

Kontrakt 1: Poprawa gospodarki ściekowej w dzielnicy Pawłów

W ramach kontraktu przewidziana jest:

- budowa i przebudowa kanalizacji sanitarnej – ok. 23,3 km
(grawitacyjna – ok. 22,7 km, tłoczona – ok. 0,6 km);
- budowa i przebudowa kanalizacji deszczowej – ok. 20,8 km;
- budowa 1 przepompowni ścieków sanitarnych.

W dzielnicy Pawłów prace obejmą następujące ulice:

Tabela 84 Kontrakt 1: Poprawa gospodarki ściekowej w dzielnicy Pawłów - ulice objęte pracami

L.P.	Kontrakt 1
	Pawłów
1	Ks. Jerzego Breyzy
2	Głogowska
3	Kłosowa
4	Kurasia

5	Jana Łaskiego
6	Makowa
7	Malinowa
8	Malwowa
9	Ks. Edwarda Mendego
10	Stanisława Morciszka
11	Ks. Józefa Knosały
12	Obrońców Westerplatte
13	Ignacego Paderewskiego
14	Pszczyńska
15	Rodzinna
16	Rogoźnicka
17	Gen. Władysława Sikorskiego
18	Sudecka
19	Tatrzańska
20	Tyska
21	Franciszka Zembali
22	Dorotki

Źródło: <http://fs.zabrze.pl/index2.html>

Umowę na prace budowlane podpisano w dniu 31 maja 2012 r.

Kontrakt 2: Poprawa gospodarki ściekowej w dzielnicy Zaborze Południowe

W ramach kontraktu przewidziana jest:

- budowa i przebudowa kanalizacji sanitarnej – ok. 15,4 km
(grawitacyjna – ok. 15,0 km, tłoczona – ok. 0,4 km);
- budowa i przebudowa kanalizacji deszczowej – ok. 14,9 km;
- budowa 2 sieciowych przepompowni ścieków sanitarnych.

W dzielnicy Zaborze Południowe prace obejmą następujące ulice:

Tabela 85 Kontrakt 2: Poprawa gospodarki ściekowej w dzielnicy Zaborze Południowe - ulice objęte pracami

L.P.	Kontrakt 2
	Zaborze Południowe
1	Adama Asnyka
2	Norberta Barlickiego
3	Wojciecha Bogusławskiego
4	Henryka Broła
5	Górnicza
6	Pawła Kłyki
7	Józefa Kraszewskiego
8	Królowej Kingi
9	Bolesława Limanowskiego
10	Józefa Lompy
11	Mikołowska
12	Adama Napieralskiego
13	Obwodowa
14	Osiedleńcza
15	Plac Ignacego Paderewskiego
16	Emilii Plater
17	Przy Prochowni
18	Przykra
19	Pszczyńska
20	Raławicka
21	Rajska
22	Józefa Sierakowskiego
23	Skarbnika
24	Piotra Skargi
25	Słowicza
26	Ścieżka Górnicza
27	Św. Jacka
28	Węgielna

29	Wiejska
30	Walerego Wróblewskiego
31	Zjednoczenia

Źródło: <http://fs.zabrze.pl/index2.html>

Umowę na prace budowlane podpisano w dniu 04 lipca 2012 r.

Kontrakt 3: Poprawa gospodarki ściekowej w dzielnicy Zaborze Północne

W ramach kontraktu przewidziana jest:

- budowa i przebudowa kanalizacji sanitarnej – ok. 10,8 km
(grawitacyjna – ok. 10,7 km, tłoczona – ok. 0,16 km);
- budowa i przebudowa kanalizacji deszczowej – ok. 14,2 km.

W dzielnicy Zaborze Północne prace obejmą następujące ulice:

Tabela 86 Kontrakt 3: Poprawa gospodarki ściekowej w dzielnicy Zaborze Północne - ulice objęte pracami

L.P.	Kontrakt 3
	Zaborze Północne
1	Czereśniowa
2	Działaczy Rodła
3	Jałowcowa
4	Kalinowa
5	Wacława Karczewskiego
6	Adama Kawika
7	Ks. Antoniego Korczoka
8	Krótką
9	Leszczynowa

10	Modrzewiowa
11	Olchowa
12	Orzechowa
13	Ambrożego Pordzika
14	Porzeczkowa
15	Rolnika
16	Jerzego Wyciska
17	Agrestowa

Źródło: <http://fs.zabrze.pl/index2.html>

Umowę na prace budowlane podpisano w dniu 31 maja 2012 r.

Kontrakt 4: Poprawa gospodarki ściekowej w dzielnicy Makoszowy

W ramach kontraktu przewidziana jest:

- budowa i przebudowa kanalizacji sanitarnej – ok. 5,3 km;
- budowa i przebudowa kanalizacji deszczowej – ok. 7,5 km.

W dzielnicy Makoszowy (osiedle Piasek) prace obejmą następujące ulice:

Tabela 87 Kontrakt 4: Poprawa gospodarki ściekowej w dzielnicy Makoszowy - ulice objęte pracami

L.P.	Kontrakt 4
	Osiedle Piasek Makoszowy
1	Franciszka Bujoczka
2	Kłodnicka
3	Lotnicza
4	Lubuska
5	Oświęcimska
6	Rybna
7	Rybna - boczna

8	Rybna - zachód
9	Jana Styki
10	Żurawia

Źródło: <http://fs.zabrze.pl/index2.html>

Kontrakt 5: Poprawa gospodarki ściekowej w dzielnicy Biskupice

W ramach kontraktu przewidziana jest:

- budowa i przebudowa kanalizacji sanitarnej – ok. 4,0 km;
- budowa i przebudowa kanalizacji deszczowej – ok. 4,9 km.

W dzielnicy Biskupice (osiedle Borsig) prace obejmą następujące ulice:

Tabela 88 Kontrakt 5: Poprawa gospodarki ściekowej w dzielnicy Biskupice - ulice objęte pracami

L.P.	Kontrakt 5
	Osiedle Borsig Biskupice
1	Częstochowska
2	Bartosza Głowackiego
3	Pawła Kempki
4	Joachima Lelewela
5	Mieczysława I
6	Bytomska
7	Stanisława Okrzei
8	Plac Bernarda Purkopa
9	Marii Rodziewiczówny
10	Św. Wojciecha
11	Władysława IV
12	Karola Żmudy

Źródło: <http://fs.zabrze.pl/index2.html>

Kontrakt 6: Poprawa gospodarki ściekowej w dzielnicy Mikulczyce

W ramach kontraktu przewidziana jest:

- budowa i przebudowa kanalizacji sanitarnej – ok. 4,7 km;
- budowa i przebudowa kanalizacji deszczowej – ok. 5,2 km.

W dzielnicy Mikulczyce prace obejmą następujące ulice:

Tabela 89 Kontrakt 6: Poprawa gospodarki ściekowej w dzielnicy Mikulczyce - ulice objęte pracami

L.P.	Kontrakt 6
	Mikulczyce
1	Tadeusza Boya - Żeleńskiego
2	Fryderyka Chopina
3	Drobna
4	Gajowa
5	Leśna
6	Juliusza Ligonia
7	Łowiecka
8	Adama Mickiewicza
9	Stanisława Moniuszki
10	Nowodworska
11	Stanisława Ogórka
12	Michała Ossowskiego

Źródło: <http://fs.zabrze.pl/index2.html>

Umowę na prace budowlane podpisano w dniu 18 czerwca 2012 r.

Kontrakt 7: Poprawa gospodarki ściekowej

– Kanalizacja sanitarna na osiedlu Wyzwolenia

W ramach kontraktu przewidziana jest:

- budowa i przebudowa kanalizacji sanitarnej – ok. 5,7 km
(grawitacyjna – ok. 4,6 km, tłoczona – ok. 1,1 km);
- budowa 1 sieciowej przepompowni ścieków wraz z przyłączami mediów.

Na Osiedlu Wyzwolenia prace obejmą m.in. następujące ulice:

Tabela 90 Kontrakt 7: Poprawa gospodarki ściekowej - Kanalizacja sanitarna na osiedlu Wyzwolenia - ulice objęte pracami

L.P.	Kontrakt 7
	Osiedle Wyzwolenia
1	Emanuela Czogały
2	Dożynkowa
3	Wiarusów

Źródło: <http://fs.zabrze.pl/index2.html>

Umowę na prace budowlane podpisano w dniu 31 maja 2012 r.

Kontrakt 8: Przebudowa Oczyszczalni Ścieków

– Hermetyzacja obiektów

W ramach kontraktu przewidziane jest zaprojektowanie i wykonanie w oczyszczalni ścieków “Śródmieście”:

- hermetyzacji wybranych obiektów,
- instalacji do dezodoryzacji powietrza odprowadzonego z obiektów poddanych hermetyzacji;
- nowego stanowiska odbioru ścieków dowożonych, z wykorzystaniem istniejącej kontenerowej stacji zlewnej;

- renowacji i zabezpieczenia antykorozyjnego powierzchni narażonych na agresywne środowisko występujące w hermetyzowanych obiektach.

Umowę na prace budowlane podpisano w dniu 11 kwietnia 2012 r.

W dniu 9 listopada 2012 roku pomiędzy Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie, a Gminą Zabrze został podpisany Aneks nr 3 do Umowy o dofinansowanie Projektu. Zapisy aneksu modyfikują dane finansowe dotyczące Projektu. Planowany całkowity koszt realizacji Projektu pierwotnie wynosił 355 113 709,19 zł, a obecnie wynosi 164 742 236,92 zł. Maksymalna kwota wydatków kwalifikowanych uległa zmniejszeniu ze 265 128 138,30 zł na kwotę 122 186 446,31 zł. Kwota dofinansowania uległa zmniejszeniu z 225 358 917,55 zł na kwotę 103 858 479,36 zł.

Jednocześnie w ramach realizacji ww. Projektu z mieszkańcami poszczególnych dzielnic i osiedli organizowano spotkania. Odpowiednio w dniu:

- 03.09.2012 r. z mieszkańcami dzielnicy Zaborze Południowe,
- 10.09.2012 r. z mieszkańcami osiedla Wyzwolenia,
- 13.09.2012 r. z mieszkańcami dzielnicy Mikulczyce,
- 26.09.2012 r. z mieszkańcami dzielnicy Makoszowy,
- 15.10.2012 r. z mieszkańcami dzielnicy Biskupice,
- 17.10.2012 r. z mieszkańcami dzielnicy Zaborze Północne,

oraz w okresie od dnia 15 listopada 2012 roku do dnia 30 listopada 2012 roku przeprowadzony został konkurs wiedzy o Projekcie. Konkurs w formie quizu, sprawdzającego wiedzę mieszkańców terenów objętych projektem na temat realizowanej inwestycji, ogłoszony został na łamach lokalnej prasy i wymagał od jego uczestników wypełnienia ankiety zamieszczonej na stronie internetowej projektu. Uczestnicy konkursu zostali poproszeni o wskazanie prawidłowej odpowiedzi i o zaproponowanie hasła

promującego projekt. Spośród osób, które poprawnie odpowiedziały na wszystkie pytania konkursowe, wybrana została trójka uczestników konkursu, których propozycja hasła promującego projekt najtrafniej oddaje jego proekologiczną ideę.

Wybrana została trójka laureatów:

I miejsce - „Zabrze - Ekologia przede wszystkim!”

II miejsce - „Zabrze dla Ekologii i Środowiska

- Poprawa gospodarki wodno -ściekowej”

III miejsce - „Zostań oczyszczony, bądź przyłączony”

Uroczyste wręczenie nagród miało miejsce w dniu 4 stycznia 2013 roku w Urzędzie Miejskim w Zabrzu.

Realizacja przedstawionego projektu ma na celu dostosowanie gospodarki wodno - ściekowej na terenie miasta Zabrze do wymagań Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych i stanowi ukończenie porządkowania gospodarki ściekowej na terenie miasta .

7.2. Gospodarka odpadami

W podrozdziale *Gospodarka odpadami* zostanie przedstawiona informacja o miejscach składowania odpadów komunalnych na terenie Miasta Zabrze i o stopniu ich zagospodarowania (stopniu zapełnienia wysypisk śmieci) na dzień 31 grudnia 2011 roku, a także zostaną zestawione dane dotyczące ilości wytworzonych i nagromadzonych odpadów według podziału na rodzaj oraz powierzchnię składowania odpadów w 2012 roku zgodnie ze sprawozdaniami comiesięcznymi administratora składowiska.

Miejskie Składowisko Odpadów Komunalnych w Zabrzu (ul. Cmentarna 19 f, 41-800 Zabrze) administrowane przez Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Zabrzu to składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne, na którym są składowane odpady komunalne na terenie Miasta Zabrze. Jego pojemność i stopień wypełnienia na dzień 31 grudnia 2011 roku przedstawia poniższa tabela.

Tabela 91 Pojemność i stopień wypełnienia MSOK w Zabrze – 31.12.2011 r.

Składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne, na których są składowane odpady komunalne (stan na 31.12.2011 r.)	
Nazwa i adres składowiska	Miejskie Składowisko Odpadów Komunalnych w Zabrzu ul. Cmentarna 19 f, 41-800 Zabrze
Pojemność całkowita [m³]	276 286
Pojemność wypełniona [m³]	236 421

Źródło: Wydział Ekologii, Urząd Miejski w Zabrzu.

Natomiast dane dotyczące nagromadzonych odpadów komunalnych zostały opisane na podstawie comiesięcznych sprawozdań administratora składowiska i przedstawione w kolejnej tabeli.

Tabela 92 Sprawozdania miesięczne MOSIR Sp. z o. o.

Rodzaj odpadu komunalnego:	2011	2012
Odpady betonu oraz gruz betonowy z rozbiórek i remontów	1443,88	1718,88
Gruz ceglany	587	424,12
Zmieszane odpady z betonu, gruzu ceglanego, odpadowych materiałów ceramicznych	353,5	836,92
Gleba i ziemia, w tym kamienie	7397,4	7468,3
Urobek z pogłębiania	0	9,22
Zmieszane odpady z budowy remontów, remontów i demontażu	3459,96	608,98
Inne odpady nie ulegające biodegradacji	750,28	782,22
Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne	16129,96	10853,98
Odpady z czyszczenia ulic i placów	121,68	0
Odpady wielkogabarytowe	56,96	51,02
Odpady komunalne niewymienione w innych podgrupach	0	0
SUMA	30300,62	22753,64

Źródło: Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji Sp. z o. o.

W ramach planów modernizacji Miejskiego Składowiska Odpadów Komunalnych w Zabrzu 5 września 2012 roku w Miejskim Ośrodku Sportu i Rekreacji w Zabrzu została podpisana umowa na dofinansowanie budowy biogazowni na składowiska. Na to przedsięwzięcie w zakresie przygotowania dokumentacji administrator pozyskał wsparcie z Nordyckiego Banku Inwestycyjnego w kwocie 1,2 mln zł. Obecnie energetyka oparta na odnawialnych źródłach energii cieszy się w Europie bardzo dużym zainteresowaniem i znajduje się w fazie intensywnego rozwoju. Pozyskiwanie energii biogazowniach rozwiązuje problem składowania odpadów, ograniczając jednocześnie emisję do atmosfery wysokich stężeń metanu, która zachodzi w przypadku ich wolnego składowania. Wykorzystanie odpadów organicznych minimalizuje negatywny wpływ na środowisko naturalne, a energia pochodząca ze źródeł odnawialnych staje się korzystna z ekonomicznego punktu widzenia. Podpisy pod projektem złożyli Mikael Backman z Uniwersytetu w Lund i Anders Alm z Nordyckiego Banku Inwestycyjnego oraz przedstawiciele Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji w Zabrzu. Celem projektu pn. *Produkcja biogazu i recykling żywności z odpadów żywnościowych oraz obornika z terenu gminy - przedstawienie podejścia systemowego do zarządzania odpadami organicznymi dla polskich gmin*, jest przygotowanie inwestycji oraz opracowanie związanej z nią dokumentacji przedinwestycyjnej w zakresie przedstawienia systemu biogazu w Zabrzu.

Ponadto 26 października 2012 roku na terenie Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji w Zabrzu odbyła się konferencja pt. *NASZE MIASTO, NASZE ODPADY, NASZA SPRAWA*. Konferencja było odpowiedzią na nową sytuację prawną związaną z utrzymaniem porządku i czystością w gminach oraz problemy związane ze zbiórką odpadów, ich składowaniem i przetwarzaniem. Prelegentami podczas konferencji byli: Wojciech Główkowski - Zastępca Dyrektora Wydziału Ochrony Środowiska Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego, Krystyna Kurowska - Doradca Prezydenta Miasta Zabrze, Mirosław Zadoń - Kierownik Miejskiego Składowiska Odpadów Komunalnych w Zabrzu, Barbara Smerkowska Szwedzko - Polska Platforma Zrównoważonej Energetyki, Marcin Lesiak - Naczelnik Biura Współpracy z Zagranicą, Ryszard Bęben - Dyrektor d/s Techniczno-Administracyjnych oraz Zdzisław Iwański - Prezes Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji w Zabrzu, Zenon Doroz - A.S.A. Eko - Polska Sp. z o.o., Janusz Famulicki - Naczelnik Wydziału Ekologii, Urząd Miejski w Zabrzu, Czesława Węclewicz - Doradca Prezydenta Miasta Zabrze.

Organizatorem wydarzenia było Centrum Edukacji Ekologicznej działające przy Miejskim Ogrodzie Botanicznym oraz Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Zabrzu.

W Zabrzu w 2012 roku w związku z nową sytuacją prawną związaną z utrzymaniem porządku i czystości w gminach podjęto następujące czynności:

- Uchwałą XXIX/409/12 Rady Miasta Zabrze z dnia 15 października 2012 r. ustalono, że opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi powstającymi na nieruchomościach zamieszkałych, położonych na terenie Miasta Zabrze, stanowi iloczyn liczby mieszkańców zamieszkujących daną nieruchomość oraz stawki opłaty ustalonej odrębną uchwałą Rady Miasta w Zabrzu.
- Uchwałą XXIX/410/12 Rady Miasta Zabrze z dnia 15 października 2012 r. w sprawie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, na których nie zamieszkują mieszkańcy, a powstają odpady komunalne, postanowiono, że od dnia 01 lipca 2013 roku organizować odbiór odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U z 2012 r., poz. 391 tekst jednolity), położonych na terenie Miasta Zabrze, na których nie zamieszkują mieszkańcy, a powstają odpady komunalne. Wykonanie uchwały powierzono Prezydentowi Miasta Zabrze. Moc obowiązująca od 01 lipca 2013 roku.
- Uchwałą XXX/453/12 Rady Miasta Zabrze z dnia 19 listopada 2012 r. w sprawie regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie miasta Zabrze uchwalono *REGULAMIN UTRZYMANIA CZYSTOŚCI I PORZĄDKU NA TERENIE MIASTA ZABRZE* (Załącznik 1 niniejszego Raportu). Moc obowiązująca od 01 stycznia 2013 roku.
- Uchwałą XXX/454/12 Rady Miasta Zabrze z dnia 19 listopada 2012 r. w sprawie szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów określono szczegółowy sposób i zakres świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości z terenu Miasta

Zabrze i zagospodarowania tych odpadów w zamian za uiszczoną przez właściciela nieruchomości opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi. Ponadto ustalono, iż w zamian za uiszczoną opłatę bezpośrednio od właścicieli nieruchomości będzie odbierana każda ilość odpadów komunalnych zmieszanych oraz każda ilość odpadów selektywnie zbieranych tj. papier, tworzywa sztuczne, metal, opakowania wielomateriałowe, szkło oraz odpady ulegające biodegradacji. Przedsiębiorca odbierający odpady komunalne od właścicieli nieruchomości zobowiązany jest dokonywać odbioru odpadów komunalnych zgodnie z ustalonym harmonogramem, udostępnionym na stronie internetowej Urzędu Miejskiego w Zabrzu oraz odbierać będzie on wyłącznie te odpady, które będą umieszczone w pojemnikach i workach spełniających wymogi zawarte w *Regulaminie utrzymania czystości i porządku na terenie miasta Zabrze*. Minimalna pojemność pojemników przypadająca na daną nieruchomość powinna być zgodna z ww. *Regulaminem*. Moc obowiązująca od 01 lipca 2013 roku.

- Uchwałą XXX/455/12 Rady Miasta Zabrze z dnia 19 listopada 2012 r. w sprawie określenia wzoru deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi składanej przez właścicieli nieruchomości ustalono wzór deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi.
- Uchwałą XXX/456/12 Rady Miasta Zabrze z dnia 19 listopada 2012 r. w sprawie określenia terminu, częstotliwości i trybu uiszczania opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi określono termin wnoszenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi do 20 dnia każdego miesiąca za dany miesiąc kalendarzowy na podstawie złożonej uprzednio deklaracji. Moc obowiązująca od 01 lipca 2013 roku.
- Uchwałą XXXII/481/12 Rady Miasta Zabrze z dnia 27 grudnia 2012 r. ustalono, że opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi od właścicieli nieruchomości, na których nie zamieszkują mieszkańcy, a powstają odpady komunalne stanowi iloczyn liczby pojemników o określonej pojemności oraz stawki określonej w paragrafie 2 ust. 1 lub ust. 2 tejże uchwały (13,85 zł – za odpady komunalne zbierane w sposób nieselektywny, 9,85 zł - za odpady komunalne zbierane

w sposób selektywny). Ustalono niższą stawkę opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, jeżeli odpady komunalne są zbierane i odbierane w sposób selektywny. Moc obowiązująca od 01 lipca 2013 roku.

Miesięczna stawka opłaty za pojemnik przeznaczony do zbierania zmieszanych odpadów komunalnych, jeżeli odpady komunalne są zbierane i odbierane w sposób selektywny:

pojemnik 110-120 l – 30,30 złotych

pojemnik 240 l – 60,60 złotych

pojemnik 1100 l – 123,30 złotych

pojemnik 2500 l – 280,30 złotych

pojemnik KP-5 – 560,70 złotych

pojemnik KP-7 – 784,90 złotych

pojemnik KP-10 – 1121,30 złotych

Miesięczna stawka opłaty za pojemnik przeznaczony do zbierania zmieszanych odpadów komunalnych, jeżeli odpady komunalne są zbierane i odbierane w sposób nieselektywny:

pojemnik 110-120 l – 42,70 złotych

pojemnik 240 l – 85,40 złotych

pojemnik 1100 l – 173,70 złotych

pojemnik 2500 l – 394,80 złotych

pojemnik KP-5 – 789,70 złotych

pojemnik KP-7 – 1105,50 złotych

pojemnik KP-10 – 1579,30 złotych

7.3. Ciepłownictwo

Dostawcy energii ciepłej na terenie Miasta Zabrze:

1. **FORTUM Zabrze S. A.,**
ul. Wolności 416, 41-800 Zabrze
2. **Zabrzeńskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Spółka z o.o.,**
ul. J. Goethego 3, 41-800 Zabrze
Używany skrót: **ZPEC Sp. z o.o.**
3. **TERMA-DOM Spółka z o.o.,**
ul. Bytomska 112 A, 41-800 Zabrze.

Dane dotyczące długości sieci ciepłowniczej ZPEC Sp. z o.o. na terenie Miasta Zabrze według jej rodzaju przedstawiono poniżej w tabeli.

Tabela 93 Długość sieci ciepłowniczej ZPEC Sp. z o.o. w latach 2008 - 2012.

Długość sieci ciepłowniczej według rodzaju	2008 r.	2009 r.	2010 r.	2011 r.	2012 r.
Sieci magistralne	19,81km	19,89 km	19,90 km	19,90 km	19,93 km
Sieci rozdzielcze	35,92 km	36,80 km	36,97 km	36,92 km	37,26 km
Przylączy	29,76 km	30,54 km	32,60 km	33,16 km	33,18 km
Sieci niskoparametrowe	1,43 km	1,43 km	1,43 km	1,43 km	1,19 km

Źródło: Zabrzeńskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o.

Szczegółowe dane dotyczące sieci ciepłowniczej ZPEC Sp. z o.o. opisano w następnym zestawieniu:

Tabela 94 Sieć ciepłownicza ZPEC Sp. z o. o. w 2012 r.

Rodzaj	Długość	w tym: preizolowane				
Sieci magistralne	19,93 km	3,67 km				
Sieci rozdzielcze	37,26 km	15,16 km	sieci miejskie zasilane z FORTUM Zabrze S.A.		sieci osiedlowe zasilane z kotłowni osiedlowych	
			długość	w tym: preizolowane	długość	w tym: preizolowane
			33,36 km	14,39 km	3,90 km	0,77 km
Przylączy	33,88 km	23,60 km	sieci miejskie zasilane z FORTUM Zabrze S.A.		sieci osiedlowe zasilane z kotłowni osiedlowych	
			długość	w tym: preizolowane	długość	w tym: preizolowane
			31,65 km	22,03 km	2,23 km	1,57 km
Sieci niskoparametrowe	1,19 km	0,9 km				

Źródło: Zabrzańskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o.

Liczba użytkowników (kontrahentów umownych zgodnie z zawartymi Umowami Sprzedaży Ciepła) korzystających z sieci ciepłowniczej ZPEC Sp. z o. o. w poszczególnych latach 2008 - 2012 przedstawiona została w kolejnej tabeli.

Tabela 95 Liczba odbiorców ciepła z sieci ciepłowniczej ZPEC Sp. z o.o.

Liczba odbiorców ciepła z sieci ciepłowniczej zasilanej:			
Rok	z EC – Zabrze S.A. do 2010 r., a od 2010 r. z FORTUM Zabrze S.A.	z kotłowni osiedlowych	z kotłowni lokalnych
2008	973	68	4
2009	978	68	4
2010	979	67	4
2011	327	69	3
2012	335	69	4

Źródło: Zabrzeńskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o.

Ilość oraz moc ciepła zamówionego i dostarczonego odbiorcom przez ZPEC Sp. z o. o. w poszczególnych latach 2008 - 2012 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 96 Sprzedaż ciepła przez ZPEC Sp. z o. o. w latach 2008 - 2012.

	2008 r.	2009 r.	2010 r.	2011 r.	2012 r.
Łączna ilość ciepła dostarczonego do mieszkań w Zabrzu	1 178 759 GJ	1 173 209,06 GJ	1 164 540 GJ	744 876 GJ	712 299 GJ
Moc cieplna zamówiona przez odbiorców na dzień 31.12.	238,8 MW	233,8 MW	229,7 MW	228,9 MW*	225,5 MW**
Moc cieplna zamówiona średnioroczna	b.d.	237,5MW	232,7 MW	232,0 MW*	227,3 MW***

za rok:					
*w tym Miasto Ruda Śląska 43,0 MW					
**w tym Miasto Ruda Śląska 42,0 MW					
*** w tym Miasto Ruda Śląska 42,67 MW					

Źródło: Zabrzańskie Przedsiębiorstwa Energetyki Ciepłej Sp. z o.o.

Natomiast kolejna tabela opisuje parametry (temperaturę, ciśnienie) przesyłanej energii ciepłej przez ZPEC Sp. z o. o..

Tabela 94. Parametry przesyłanej energii przez ZPEC Sp. z o. o.

Sieć ciepłownicza zasilana z FORTUM Zabrze S.A.:	Temperatury: zasilanie/powrót	135/65°C
	Ciśnienie ruchowe: zasilanie/powrót	0,85/0,12 MPa
Sieć ciepłownicza zasilana z kotłowni osiedlowej Helenka:	Temperatury: zasilanie/powrót	130/70°C
	Ciśnienie ruchowe: zasilanie/powrót	0,48/0,21 MPa
Sieć ciepłownicza zasilana z kotłowni osiedlowej Rokitnica	Temperatury: zasilanie/powrót	110/70°C
	Ciśnienie ruchowe: zasilanie/powrót	0,44/0,26 MPa
Kotłownie lokalne	Temperatury: zasilanie/powrót	90/70°C
	Ciśnienie ruchowe: zasilanie/powrót	0,22/0,17 MPa

Źródło: Zabrzańskie Przedsiębiorstwa Energetyki Ciepłej Sp. z o.o.

Zasób ZPEC Sp. z o.o. składa się z 2 kotłowni osiedlowych, 3 kotłowni lokalnych oraz 1 kotłowni pracującej na potrzeby własne. System ciepłowniczy ZPEC Sp. z o.o. obejmuje dostawę ciepła do dzielnic: Zaborze Południe, Zaborze Północ, Helenka, Centrum Południe, Centrum Północ, Osiedla Kotarbińskiego, Osiedla Janek, Osiedla Kopernik, Biskupice, Grzybowice i w części Osiedla Maciejów. Ilość węzłów ciepłych wynosi 695 w tym 81 zasilanych z kotłowni osiedlowych z czego własność ZPEC Sp. z o. o. stanowi 469 węzłów w tym 52 zasilanych jest z kotłowni osiedlowych. Rodzaj energii dostarczanej przez ZPEC Sp. z o. o. to energia cieplna na cele centralnego ogrzewania, wentylacji i ciepłej wody użytkowej, zawarta w gorącej wodzie o zmiennej temperaturze, zależnej od warunków atmosferycznych, regulowana według zasad ustalonych dla systemu ciepłowniczego ZPEC Sp. z o. o..

Zabrzańskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o. o. stale prowadzi inwestycje związane z poprawą jakości środowiska naturalnego. Inwestycje te polegają głównie na sukcesywnej wymianie sieci ciepłowniczych (wyeksploatowanych i ponad 30 - letnich). Sieci wykonane w technologii tradycyjnej wymieniane są na preizolowane, które ograniczają straty ciepła. Konsekwencją powyższych działań jest zmniejszenie strat ciepła, które bezpośrednio przekładają się na zmniejszenie ilości zużytego paliwa pierwotnego i zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do środowiska. Sukcesywnie wymieniane są także stare pompy na nowe energooszczędne.

Na terenie dzielnic Miasta Zabrze: Mikulczyce, Biskupice, Rokitnica, energia ciepła dostarczana jest przez TERMA-DOM Sp. z o. o. w oparciu o posiadane koncesje. Przedsiębiorstwo sprzedało w 2012 roku ciepło ogółem do 76 odbiorców, których można podzielić na 4 podstawowe grupy:

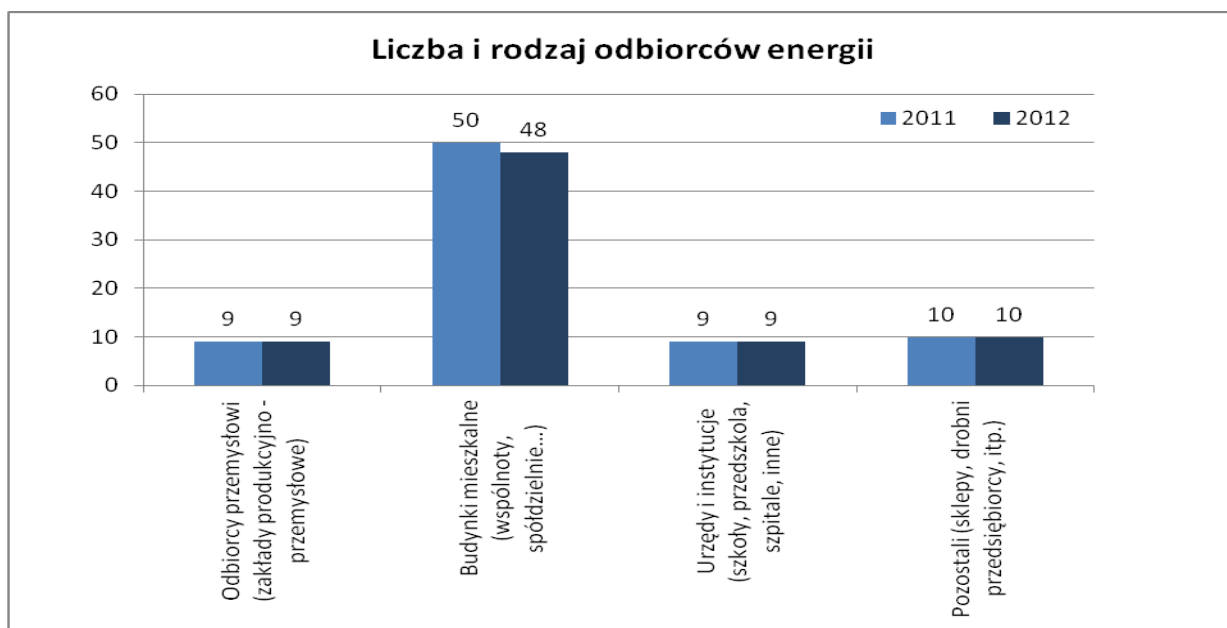
Tabela 97 Odbiorcy ciepła z TERMA-DOM Sp. z o. o. w latach 2009 - 2012.

Odbiorcy ciepła	2009 r.	2010 r.	2011 r.	2012 r.
Odbiorcy przemysłowi (zakłady produkcyjno-przemysłowe)	10	9	9	9
Budynki mieszkalne (wspólnoty mieszkaniowe, spółdzielnie)	48	48	50	48
Urzędy i instytucje (szkoły, przedszkola, szpitale, inne)	10	9	9	9
Pozostali (sklepy, drobni przedsiębiorcy, itp.)	9	9	10	10

Źródło: TERMA-DOM Sp. z o.o.

Dla porównania na rysunku zestawiono dane z lat 2011 i 2012.

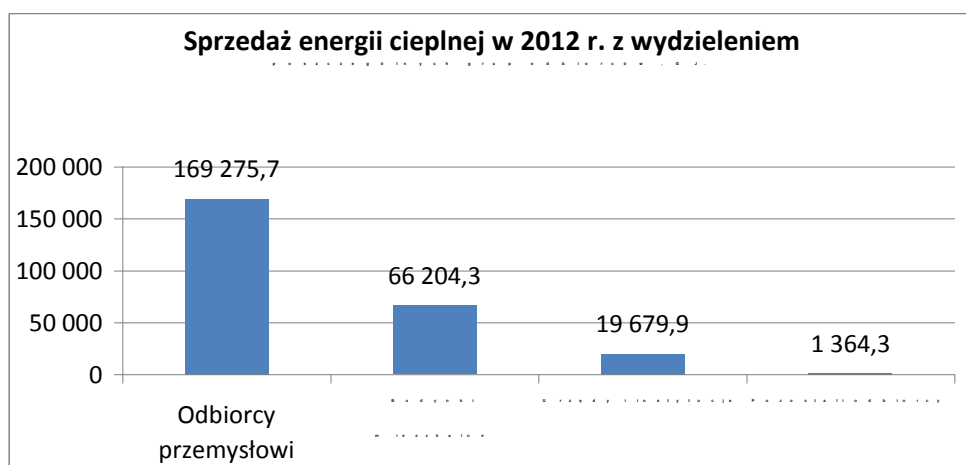
Rysunek 44 Liczba i rodzaj odbiorców energii w latach 2011 - 2012 (Terma Dom Sp. z o. o.)

Źródło: Opracowanie własne

Poniżej na wykresie została przedstawiona struktura sprzedaży przez TERMA-DOM Sp. z o. o. energii ciepłej odbiorcom w wydzielonych grupach w 2012 roku.

Rysunek 45 Sprzedaż energii ciepłej w 2012 r. z wydzieleniem poszczególnych grup odbiorców [GJ]

Źródło: TERMA-DOM Sp. z o.o.

Następnie zestawiono powyżej opisane dane z 2012 roku z danymi z lat poprzednich w tabeli.

Tabela 98 Sprzedaż energii cieplnej na terenie miasta Zabrze przez TERMA-DOM Sp. z o. o. w latach 2009 - 2012.

Sprzedaż energii cieplnej	2009 r.	2010 r.	2011 r.	2012 r.
Odbiorcy przemysłowi	144 900,5 GJ	174 443,9 GJ	171 749,6 GJ	169 275,7 GJ
Budynki mieszkalne	68 253,7 GJ	78 424,5 GJ	66 042,5 GJ	66 204,3 GJ
Urzędy i instytucje	23 509,3	25 935,9 GJ	19 083,1 GJ	19 679,9 GJ
Pozostali odbiorcy	883,1	1 739,8 GJ	1 234,9 GJ	1 364,3 GJ

Źródło: TERMA-DOM Sp. z o.o.

TERMA-DOM Sp. z o. o. w 2012 roku dostarczała energię ciepłą odbiorcom w postaci pary technologicznej oraz wody gorącej do celów ogrzewnictwa następującej liczbie odbiorców.

Tabela 99 Liczba odbiorców wg rodzaju pobieranej energii cieplnej z TERMA-DOM Sp. z o. o. w latach 2009 - 2012.

Odbiorcy wg rodzaju energii cieplnej	2009 r.	2010 r.	2011 r.	2012 r.
Liczba odbiorców w grupie parowej	2	1	1	1
Liczba odbiorców w grupach wodnych	75	74	77	75
w tym: odbiory z sieci „wysokich” parametrów WP, zaś pozostali odbiorcy zasilani z sieci „niskich parametrów NP.	3	3	4	4

Źródło: TERMA-DOM Sp. z o.o.

Długość sieci ciepłowniczej TERMA-DOM Sp. z o. o. według rodzaju (wg nomenklatury obowiązującej dawniej, zawartej w normie PN-90/B-01421) przedstawiono w kolejnym zestawieniu.

Tabela 100 Sieć ciepłownicza TERMA-DOM Sp. z o.o. – 2012 r.

Rejon	Magistralne	Rozdzielcze	Przylącza	Łącznie:
Długość rurociągów* [m]				
Biskupice - Rokitnica	13 793	7 414	5 275	26 482

Mikulczyce	1 652	2 313	1 703	5 668
RAZEM:	15 445	9 727	6 978	32 150
Długości odcinków sieci [m]				
Biskupice - Rokitnica	5 904	3 606	2 316	11 826
Mikulczyce	826	1 157	852	2 835
RAZEM:	6 730	4 763	3 168	14 661
*Uwaga: długości liczone dla sieci jako systemu dwóch (lub trzech, czterech) rurociągów zasilających				

Źródło: TERMA-DOM Sp. z o.o

Parametry przesyłanej energii cieplnej przez TERMA –DOM Sp. z o.o. :

- para wodna: 350⁰ C /1,0 MPa,
- gorąca woda do celów centralnego ogrzewania i ciepłej wody użytkowej: 130/70 ⁰C (WP) oraz 95/70 ⁰C.

7.4. Energia elektryczna

Na terenie Miasta Zabrze dystrybucją energii elektrycznej zajmuje się:

TAURON DYSTRYBUCJA S.A.,

ul. Portowa 14 a, 44-100 Gliwice.

W tabeli zostały przedstawione przedmiotowe dane dotyczące liczby odbiorców i zużycia energii elektrycznej na terenie Miasta Zabrze w 2012 roku.

Tabela 101 Zużycie energii elektrycznej [MWh] w latach 2011 - 2012 na terenie Miasta Zabrze

	2011 r.		2012 r.	
	Liczba odbiorców	Zużycie w MWh	Liczba odbiorców	Zużycie w MWh
Ogółem: odbiorcy na wysokim napięciu – taryfy A	2	89 238,04	2	88 588,23
Ogółem: odbiorcy	95	189 609,66	98	192 732,68

na średnim napięciu – taryfy B				
Ogółem: odbiorcy na niskim napięciu – taryfy C + R	4 962	75 396,43	5 049	77 253,57
Ogółem: odbiorcy na niskim napięciu – taryfy G (gospodarstwa domowe)	75 652	138 351,11	75 584	132 050,35
Razem	80 711	492 595,24	80 733	490 624,83

Źródło: TAURON Dystrybucja S.A

Następnie dane w postaci cen za usługi dystrybucji energii elektrycznej w poszczególnych grupach taryfowych przedstawione zostały w poniższych tabelach.

Tabela 102 Stawki opłat w grupach taryfowych A23, A22, A21 w 2012 r.

STAWKI OPŁAT	GRUPA TARYFOWA			
	A23 ZIMA	A23 LATO	A22	A21
Składnik stały składki sieciowej w zł/kW/m-c	5,52	5,52	5,52	5,52
Składnik zmienny stawki sieciowej w zł/MWh	8,70	8,70	8,70	8,70
Stawka jakościowa w zł/MWh	6,47	6,47	6,47	6,47
Stawka opłaty abonamentowej w zł/ kW/m-c	4,91	4,91	4,91	4,91
Stawka opłaty abonamentowej w zł/układ pomiarowy/m-c	30,00	30,00	30,00	30,00
Stawka jakościowa w zł/MWh dla odbiorców, o których mowa w par. 25 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia uwzględniająca $\cos=0,1$	0,64	0,64	0,64	0,64
Stawka opłaty przejściowej w zł/kW/m-c dla odbiorców, o których mowa w art. 10 ust. 1 pkt 3 ustawy o KDT	1,35	1,35	1,35	1,35

Źródło: TAURON Dystrybucja S.A

Tabela 103 Stawki opłat w grupach taryfowych B23, B22, B21 w 2012 r.

STAWKI OPŁAT	GRUPA TARYFOWA				
	B23 ZIMA	B23 LATO	B11	B22	B21
Składnik stały składki sieciowej w zł/kW/m-c	8,75	8,75	7,00	7,00	7,00
Składnik zmienny stawki sieciowej w zł/MWh	14,12	14,12	26,03	26,03	26,03
Stawka jakościowa w zł/MWh	6,47	6,47	6,47	6,47	6,47
Stawka opłaty przejściowej w zł/kW/m-c	2,63	2,63	2,63	2,63	2,63
Stawka opłaty abonamentowej w zł/układ pomiarowy/m-c	29,00	29,00	29,00	29,00	29,00

Źródło: TAURON Dystrybucja S.A

Tabela 104 Stawki opłat w grupach taryfowych C23, C22b, C22a, C21 w 2012 r.

STAWKI OPŁAT	GRUPA TARYFOWA			
	C23	C22b	C22a	C21
Składnik stały składki sieciowej w zł/kW/m-c	7,6	7,6	7,6	7,6
Składnik zmienny stawki sieciowej w zł/MWh	103,00	103,00	103,00	103,00
Stawka jakościowa w zł/MWh	6,47	6,47	6,47	6,47
Stawka opłaty przejściowej w zł/kW/m-c	1,06	1,06	1,06	1,06
Stawka opłaty abonamentowej w zł/układ pomiarowy/m-c	15,00	15,00	15,00	15,00

Źródło: TAURON Dystrybucja S.A

Tabela 105 Stawki opłat w grupach taryfowych C13, C12b, C12a, C11 w 2012 r.

STAWKI OPŁAT	GRUPA TARYFOWA			
	C13	C12b	C12a	C11
Składnik stały składki sieciowej w zł/kW/m-c	2,54	7,6	7,6	7,6
Składnik zmienny stawki sieciowej w zł/MWh	119,20	103,00	103,00	103,00
Stawka jakościowa w zł/MWh	6,47	6,47	6,47	6,47
Stawka opłaty przejściowej w zł/kW/m-c	1,06	1,06	1,06	1,06

Stawka opłaty abonamentowej w zł/układ pomiarowy/m-c:				
<i>Okres rozliczeniowy 1- miesięczny</i>	6,00	6,00	6,00	6,00
<i>Okres rozliczeniowy 2- miesięczny</i>	3,00	3,00	3,00	3,00
<i>Okres rozliczeniowy 12 - miesięczny</i>	0,50	0,50	0,50	0,50

Źródło: TAURON Dystrybucja S.A

Tabela 106 Stawki opłat w grupach taryfowych R, G12, G11, G12e, G11e w 2012 r.

STAWKI OPŁAT	GRUPA TARYFOWA				
	R	G12	G11	G12e	G11e
Składnik stały składki sieciowej	8,80				
<i>układ bezpośredni 1 – fazowy zł/m-c</i>		4,86	4,86		
<i>układ bezpośredni 3 – fazowy zł/m-c</i>		7,52	7,52		
<i>układ półpośredni w zł/m-c</i>		14,54	14,54		
Składnik zmienny stawki sieciowej w zł/kWh					
<i>całodobowy</i>	0,1230		0,1159		
<i>dzienny</i>		0,1550			
<i>nocny</i>		0,0259			
Stawka jakościowa w zł/kWh					
<i>całodobowy</i>	0,0065		0,0065		0,0065
<i>dzienny</i>		0,0065		0,0065	
<i>nocny</i>		0,0065		0,0065	
Stawka opłaty przejściowej w zł/m-c					
<i>dla odbiorców zużywających rocznie poniżej 500 kWh energii elektrycznej</i>		0,29	0,29	0,29	0,29
<i>dla odbiorców zużywających rocznie od 500 kWh energii elektrycznej</i>		1,23	1,23	1,23	1,23
<i>dla odbiorców zużywających rocznie powyżej 1200 kWh energii elektrycznej</i>		3,87	3,87	3,87	3,87
Stawka opłaty przejściowej w zł/kW/m-c					
<i>dla odbiorców przyłączonych do sieci WN</i>	4,91				
<i>dla odbiorców przyłączonych do sieci SN</i>	2,63				
<i>dla odbiorców przyłączonych do sieci nN</i>	1,06				
Stawka opłaty abonamentowej w zł/układ					

pomiarowy/m-c					
okres rozliczeniowy 1 - miesięczny		6,00	6,00	6,00	6,00
okres rozliczeniowy 2 - miesięczny		3,00	3,00	3,00	3,00
okres rozliczeniowy 12 - miesięczny		0,50	0,50	0,50	0,50

Źródło: TAURON Dystrybucja S.A

7.5. Gazownictwo

Na terenie Miasta Zabrze na dzień 01 stycznia 2012 roku zaewidencjonowanych było 25 sztuk stacji redukcyjno – pomiarowych (SRP), w tym 10 sztuk SRP I^o oraz 15 sztuk SRP II°. Ponadto na terenie miasta przesyłany jest gaz ziemny wysokometanowy.

Dane dotyczące ilości użytkowników i zużycia paliwa gazowego w mieście Zabrze w 2012 roku przedstawiono w poniższych tabelach.

Tabela 107 Zużycie paliwa gazowego GZ-50 w mieście Zabrze tys. m³ w 2012 r.

Sprzedaż paliwa gazowego w 2012 r.							
Ogółem	Gospodarstwa domowe		Przemysł	Handel	Usługi	Pozostali	Odbiorcy hurtowi
	Ogółem	w tym: ogrzewacze mieszkań					
77 216,9	19 288,5	11 017,0	52 204,6	961,0	4 756,8	6,0	0,0

Źródło: PGNiG S. A., Górnośląski Oddział Handlowy w Zabrzu

Tabela 108 Ilość użytkowników paliwa gazowego w mieście Zabrze w 2012 r.

Ilość użytkowników paliwa gazowego stan na 31.12.2012 r.							
Ogółem	Gospodarstwa domowe		Przemysł	Handel	Usługi	Pozostali	Odbiorcy hurtowi
	Ogółem	w tym: ogrzewacze mieszkań					
50 262	49 280	11 119	173	230	577	2	0

Źródło: PGNiG S. A., Górnośląski Oddział Handlowy w Zabrzu

7.6. Cmentarnictwo

Na terenie Miasta Zabrze zlokalizowanych jest 19 cmentarzy, w tym m.in. cmentarz komunalny o powierzchni 2,02 ha zlokalizowany przy ulicy Pokoju oraz cmentarz ewangelicki przy ulicy H. Sawickiej, a także cmentarz żydowski, położony przy ulicy Cmentarnej, założony w 1871 roku, wpisany do rejestru zabytków Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

CMENTARZE NA TERENIE MIASTA ZABRZE:

- 1.Cmentarz Komunalny przy ul. Pokoju;
- 2.Cmentarz Parafialny przy ul. Wolności 189
 - Rzym.-Kat. Parafia Pw. Św. Andrzeja Apostoła (zamknięty);
- 3.Cmentarz Parafialny przy ul. Ptasiej
 - Rzym.-Kat. Parafia Pw. Św. Józefa, Parafia Rzym.-Kat. Pw. Św. Anny;
- 4.Cmentarz Parafialny przy ul. Wolności 446
 - Rzym.-Kat. Parafia Pw.Św. Franciszka ;
- 5.Cmentarz Parafialny przy ul. Wiosennej
 - Rzym.-Kat. Parafia Pw. Św. Jana i Pawła ;
- 6.Cmentarz Parafialny przy ul. Paderewskiego
 - Rzym.-Kat. Parafia Pw. Bożego Ciała;
- 7.Cmentarz Parafialny przy ul. Wyszyńskiego 14
 - Rzym.-Kat. Parafia Pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa;
- 8.Cmentarz Parafialny przy ul. Ofiar Katynia 14
 - Rzym.-Kat. Parafia Pw. Św. Wawrzyńca;
- 9.Cmentarz Wyznania Mojżeszowego przy ul. H. Sawickiej - Skarb Państwa;
10. Cmentarz Ewangelicki przy ul. H. Sawickiej
 - Parafia Ewangelicko-Augsburska;
11. Cmentarz Parafialny przy ul. Bytomskiej
 - Rzym.-Kat. Parafia Pw. Św. Jana Chrzciciela ;
12. Cmentarz Parafialny przy ul. Ogrodowej - Rzym.-Kat. Pw. św. Jana Chrzciciela ;
13. Cmentarz Parafialny przy ul. Kondratowicza

- Rzym.-Kat. Parafia Pw. Św. Macieja Apostoła ;
- 14. Cmentarz Parafialny przy ul. Szczecińskiej
 - Rzym.-Kat. Parafia Pw. Matki Bożej Różańcowej;
- 15. Cmentarz Parafialny przy ul. Joachima Lelewela
 - Parafia Ewangelicko-Augsburska
- 16. Cmentarz Parafialny przy ul. Rogoźnickiej
 - Rzym.-Kat. Parafia Pw. Św. Pawła
- 17. Cmentarz Parafialny przy ul. Pokoju
 - Rzym.-Kat. Parafia Pw. Św. Andrzeja Apostoła;
- 18. Cmentarz Parafialny przy ul. Staromiejskiej
 - Rzym.-Kat. Parafia Pw. Św. Andrzeja Apostoła;
- 19. Cmentarz Parafialny przy ul. Wolności przy kościele
 - Rzym.-Kat. Parafia Pw. Św. Andrzeja Apostoła.

Cmentarz komunalny zlokalizowany przy ulicy Pokoju na dzień 31 grudnia 2012 roku posiadał 2 475 miejsc, w tym 641 miejsc do ponownego pochówku. W 2012 roku na cmentarzu komunalnym pochowano 57 osób.

7.7. Schronisko dla zwierząt

Na terenie Miasta Zabrze funkcjonuje jedno Schronisko dla Bezdomnych Zwierząt “Psitulmnie” prowadzone przez Towarzystwo Opieki na Zwierzętach w Polsce – Oddział w Zabrzu zlokalizowane jest przy ulicy Bytomskiej 133. Podstawowe informacje dotyczące schroniska zostały zestawione poniżej w tabeli.

Tabela 109 Schronisko dla Bezdomnych Zwierząt w Zabrzu – 2012 r.

Liczba zwierząt przebywających w schronisku w 2012 r.	psy – 929 sztuk, koty – 224 sztuk
Liczba zwierząt przyjętych do schroniska w 2012 r.	psy – 629 sztuk, koty – 192 sztuk
Liczba zwierząt zaadoptowanych w 2012 r.	psy – 458 sztuk, koty – 159 sztuk
Liczba zwierząt wydanych właścicielom w 2012 r.	psy – 109 sztuk, koty – 3 sztuk
Liczba zwierząt padłych w 2012 r.	psy – 14 sztuk, koty – 13 sztuk
Liczba zwierząt zbiegłych w 2012 r.	psy – 17 sztuk, koty – 2 sztuk
Liczba uśpionych w 2012r.	psy – 32 sztuk, koty – 26 sztuk w tym: psy, koty - z powodu agresji: 3 sztuk, 0 szt.

	- z powodu choroby: 29 sztuk, 26 sztuk
Liczba kastracji w 2012 r.	psy – 86 sztuk, koty – 15 sztuk
Liczba sterylizacji w 2012 r.	psy – 141 sztuk, koty – 32 sztuk

Źródło: Wydział Infrastruktury Komunalnej, Urząd Miejski w Zabrzu

8. Gospodarowanie nieruchomościami

Niniejszy rozdział opisywał będzie gospodarowanie nieruchomościami (lokalami mieszkalnymi, lokalami użytkowymi, budynkami, gruntami), które stanowią własność Miasta Zabrze lub Skarbu Państwa. Opisana zostanie m.in. ich forma udostępnienia, cena sprzedaży itp.

Uchwałą Nr XXVIII/400/12 Rady Miasta Zabrze z dnia 17 września 2012 r. w sprawie uchwalenia wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Miasta Zabrze na lata 2013 - 2017 przyjęto *Wieloletni program gospodarowania mieszkaniowym zasobem Miasta Zabrze na lata 2013 – 2017*, którego wykonanie powierzono Prezydentowi Miasta Zabrze. Uchwała weszła w życie z dniem 01 stycznia 2013 roku. Treść ww. programu stanowi załącznik 2 niniejszego Raportu o Stanie Miasta za 2012 rok.

Gospodarowanie Mieszkaniowym Zasobem Miasta Zabrze odbywa się zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 roku o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu Cywilnego (tekst jednolity Dz. U. nr 31 z 2005 roku, poz. 266 z późn. zm.), który mówi, iż tworzenie warunków do zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych wspólnoty samorządowej jest zadaniem własnym gminy. Gmina, na zasadach i w wypadkach przewidzianych w tej ustawie, zapewnia lokale socjalne i lokale zamienne, a także zaspokaja potrzeby mieszkaniowe gospodarstw domowych o niskich dochodach i w tym celu utrzymuje gminny zasób mieszkaniowy.

W celu zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych pozostałych członków wspólnoty samorządowej Miasto Zabrze podejmuje wszelkie działania, aby tworzyć warunki do realizacji na terenie miasta mieszkaniowych inwestycji budowlanych w ramach społecznego budownictwa czynszowego, budownictwa deweloperskiego i indywidualnego. Priorytetowym zadaniem w tym zakresie jest kontynuowanie prac związanych

z powstawaniem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego i uzbrajaniem działek budowlanych, co pozwala na zdynamizowanie przygotowania i zbywania przez Miasto Zabrze nieruchomości gruntowych pod indywidualne budownictwo mieszkaniowe.

Miasto Zabrze dysponuje mieszkaniowym zasobem gminy, w skład którego wchodzi lokale mieszkalne położone w budynkach: komunalnych, wspólnot mieszkaniowych z udziałem Miasta Zabrze oraz prywatnych, pozostających w posiadaniu spółki komunalnej.

Poniżej przedstawiono dane dotyczące wielkości komunalnego zasobu mieszkaniowego Miasta Zabrze na dzień 31 grudnia 2012 r..

Tabela 110 Komunalny zasób mieszkaniowy Miasta Zabrze – stan na dzień 31.12.2012 r.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Stan na dzień 31.12.2012 r.
Liczba lokali mieszkalnych	14 546
w tym:	
Liczba lokali socjalnych	788

Źródło: Urząd Miejski w Zabrzu, Wydział Zarządzania Nieruchomościami.

Zasób mieszkaniowy Miasta Zabrze ulega stopniowemu pomniejszeniu, na dzień 31 grudnia 2011 roku obejmował 15 327 lokali mieszkalnych, a na dzień 31 grudnia 2012 roku 14 546 lokali mieszkalnych. Odnotowany spadek wielkości tego zasobu mieszkaniowego w głównej mierze jest wynikiem dokonywania sprzedaży lokali mieszkalnych na rzecz najemców z zastosowaniem bonifikaty od ceny sprzedaży. Dane dotyczące sprzedaży lokali mieszkalnych z zasobu komunalnego w latach 2007 - 2012 opisano poniżej w tabeli.

Tabela 111 Sprzedaż mieszkań komunalnych w latach 2007-2012.

SPRZEDAŻ MIESZKAŃ	LATA					
	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Liczba sprzedanych lokali mieszkalnych	532	445	818	918	1 064	690

Źródło: Urząd Miejski w Zabrzu, Wydział Zarządzania Nieruchomościami.

Ogólnie pomniejszanie zasobu mieszkaniowego Miasta Zabrze następuje poprzez:

- 1) zbywanie lokali mieszkalnych na rzecz najemców,
- 2) sprzedaż lokali mieszkalnych w drodze przetargu lub negocjacji,
- 3) rozbiórkę budynków,
- 4) zwrot właścicielom zarządu nieruchomościami,
- 5) wnoszenie nieruchomości jako aportu do spółek prawa handlowego.

Natomiast powiększanie zasobu komunalnego powodują następujące czynniki:

- 1) przejmowanie zakładowych budynków mieszkalnych,
- 2) nabywanie budynków w drodze sprzedaży, darowizny na wniosek zainteresowanych podmiotów lub zrzeczenia się przez dotychczasowego właściciela,
- 3) adaptacja komunalnych budynków użytkowych na cele mieszkaniowe,
- 4) budownictwo mieszkaniowe.

Zasób mieszkaniowy Miasta Zabrze został przez Prezydent Miasta Zabrze zarządzeniem nr 66/ZN/08 z dnia 20.02.2008 r. w sprawie podziału mieszkaniowego zasobu Gminy Miejskiej Zabrze na kategorie podzielony na trzy następujące kategorie:

- 1) **Kategoria A**, która obejmuje lokale mieszkalne, znajdujące się w przymusowym zarządzie lub będące własnością gminy, które nie zostaną sprywatyzowane i będą służyły realizacji potrzeb gminy w zakresie dostarczania lokali socjalnych, zamiennych oraz lokali dla gospodarstw domowych o niskich dochodach.

2) **Kategoria B**, która obejmuje lokale mieszkalne znajdujące się :

- a) w budynkach istniejących wspólnot mieszkaniowych,
- b) w budynkach komunalnych stanowiących część budynków wieloklatkowych, będących architektoniczną całością, a podzielonych na odrębne nieruchomości, w których znajduje się przynajmniej jedna wspólnota mieszkaniowa, a pozostała część budynku wieloklatkowego jest komunalna,
- c) w budynkach komunalnych położonych w bezpośrednim sąsiedztwie budynków wspólnot mieszkaniowych.

Lokale kategorii B mogą zostać zbyte na wniosek najemcy albo, jako pustostany, w drodze przetargu lub negocjacji.

3) **Kategoria C**, która obejmuje lokale mieszkalne, które zostaną przeznaczone do sprzedaży w pierwszej kolejności, a znajdujące się w budynkach wspólnot mieszkaniowych, w których udział Miasta Zabrze wynosi mniej niż 20%.

W ślad za ustanowionym podziałem mieszkaniowego zasobu Miasta Zabrze dokonano wytypowania nieruchomości przeznaczonych do sprzedaży w oparciu o zarządzenie nr 389/ZN/08 Prezydenta Miasta Zabrze z dnia 11.07.2008 roku w sprawie przyjęcia wykazu nieruchomości zabudowanych budynkami wielolokalowymi przeznaczonymi do prywatyzacji.

Mieszkaniowy zasób Miasta Zabrze składa się w większości z budynków wybudowanych w okresie przed drugiej wojny światowej. Z uwagi na ten fakt i postępujące zużycie eksploatacyjne, zasób ten jest poważnie zdekapitalizowany i wymaga cyklicznych nakładów finansowych na utrzymywanie go w stanie zdatnym do eksploatacji. Stan techniczny budynków w zasobie spowodował konieczność podziału mieszkaniowego zasobu Miasta Zabrze na cztery kategorie, które zostały opisane poniżej w tabeli. Poszczególne budynki były kwalifikowane do poszczególnych kategorii na podstawie corocznych i pięcioletnich przeglądów budowlanych z uwzględnieniem zaleceń w nich zawartych.

Tabela 112 Klasyfikacja budynków z mieszkaniowego zasobu Miasta Zabrze ze względu na ich stan techniczny.

KATEGORIA	KLASYFIKACJA BUDYNKÓW	STAN TECHNICZNY
A	wymagający prac remontowych w celu zapewnienia bezpieczeństwa mieszkańców	budynek wykwaterowany lub przeznaczony do rozbiórki, konieczność wymiany instalacji gazowej lub uszczelniania przewodów kominowych
B	wymagający prac celem zapobiegania degradacji substancji budynku	konieczność remontu dachu, naprawy elewacji, wymiany instalacji wodnej lub kanalizacyjnej
C	wymagający poprawy standardu	konieczność wymiany stolarki okiennej i drzwiowej, instalacji elektrycznej, termorenowacji, likwidacji szamb i suchych ubikacji, przeprowadzenia robót ogólnobudowlanych
D	niewymagający prac remontowych	w najbliższym czasie nie zachodzi konieczność prowadzenia prac remontowych

Źródło: Urząd Miejski w Zabrzu, Wydział Zarządzania Nieruchomościami.

Większość budynków z mieszkaniowego zasobu Miasta Zabrze potrzebuje wykonania prac w celu uniknięcia degradacji substancji budynku, w szczególności remontu dachu, naprawy elewacji lub wymiany instalacji wodnej lub kanalizacji, jak również podniesienia standardu poprzez wymianę stolarki okiennej lub drzwiowej, instalacji elektrycznej, termorenowacji, likwidacji szamb i suchych ubikacji, bądź przeprowadzenia robót ogólnobudowlanych. W ramach zasobu mieszkaniowego Miasta Zabrze na dzień 31 grudnia 2012 roku odnotowano 483 pustostany lokali mieszkalnych, z czego do remontu kapitalnego wytypowano 445 z nich. Szczegółowe informacje o sposobie zagospodarowania zgłoszonych pustostanów lokali mieszkalnych przedstawiono w kolejnej tabeli.

Tabela 113 Zestawienie zbiorcze zwolnionych lokali mieszkalnych (pustostanów) w 2012 r.

ZARZĄDCA:	Ogółem	Docelowe	Do kapitalnego remontu	z tego:										
				Socjalne	Do przyłączenia	Zwrot właścicielowi	Czynsz licytowany	Do sprzedaży	Zmiana używalności	Zarządzania	Zablokowane	Podwójne lub anulowane	Zasiedlone z listy	Zablokowane do sprzedaży
Jednostka Obsługi Finansowej Gospodarki Nieruchomościami	325	30	295	123	9	-	1	23	2	26	4	3	124	10
Zarząd Budynków Mieszkaniowych – Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o. o.	158	8	150	6	4	-	3	13	1	12	5	1	113	-
Razem:	483	38	445	129	13	-	4	36	3	38	9	4	237	10

Źródło: Urząd Miejski w Zabrzu, Wydział Zarządzania Nieruchomościami

Ostatecznie na terenie Miasta Zabrze w 2012 roku łącznie wykonano 19 rozbiórek i wyburzeń budynków oraz obiektów użytkowych:

- ul. Św. Urbana 2a - wyburzenie pomieszczeń gospodarczych;
- ul. Kościuszki 37 - wyburzenie budynków użytkowych;
- ul. Damrota 7 - wyburzenie budynku użytkowego;
- ul. Tarnopolska 62a - wyburzenie budynku użytkowo - mieszkalnego;
- ul. Gogolińska 8 - wyburzenie budynku użytkowego;
- ul. P. Skargi 5B - wyburzenie budynków użytkowych;

- ul. Klimasa 4 / ul. Bankowa - wyburzenie obiektów gospodarczych
wraz z ogrodzeniem ceglanym;
- ul. Nowodworska 18 - wyburzenie części budynku mieszkalnego;
- ul. Chojnickiego 9 - wyburzenie części pomieszczeń gospodarczych;
- ul. Franciszkańska 37 - wyburzenie obiektów (gospodarczy i użytkowy);
- ul. Lipowa 2 - wyburzenie obiektu gospodarczo - użytkowego;
- ul. Dąbrowskiego 31 - wyburzenie części pomieszczeń gospodarczych;
- ul. Park Hutniczy - zagruzowanie pomieszczeń piwnicznych;
- ul. 3 Maja 91 - wyburzenie obiektu użytkowego;
- ul. Puszkina - uporządkowanie terenu nieruchomości;
- ul. Bytomskich Strzelców 52 - wyburzenie budynku gospodarczo - użytkowego;
- ul. Goethego 22 - wyburzenie pomieszczeń gospodarczych;
- ul. Orkana - wyburzenie ogrodzenia;
- ul. Sobieskiego 18 - wyburzenie komina.

Ponadto w 2012 roku wykonano remonty 90 budynków i 124 lokali mieszkalnych oraz przeznaczono do remontu 677 budynków i 295 lokali mieszkalnych.

Zakres potrzeb mieszkaniowych w mieście wyznacza liczba wniosków o przyznanie mieszkania komunalnego złożonych w tutejszym Urzędzie Miejskim w Wydziale Zarządzania Nieruchomościami. Informację o ilości złożonych wniosków o przyznanie mieszkania z zasobu komunalnego w okresie lat 2007 - 2012 przedstawiono w poniższej tabeli:

Tabela 114 Ilość wniosków o przyznanie mieszkania komunalnego w latach 2007-2012.

WNIOSKI O MIESZKANIE KOMUNALNE	LATA					
	2007	2008	2009	2010	2011	2012
graniczna pozycja nadana na liście oczekujących na mieszkanie komunalne na dzień 31.12. kolejnego roku	19 055	20 332	21 256	22 129	23 298	24 088

liczba niezrealizowanych wniosków mieszkaniowych złożonych do dnia 31.12. kolejnego roku*	12 344	13 619	14 543	13 574	11 802	12 128
*oceny aktualności wniosków dokonano wg stanu na dzień 01.01.2013 r.						

Źródło: Urząd Miejski w Zabrzu, Wydział Zarządzania Nieruchomościami.

Jednym z zadań gminy w zakresie zaspokajania potrzeb mieszkaniowych wspólnoty samorządowej jest dostarczanie lokali socjalnych w celu realizacji wyroków eksmisyjnych, zarówno w obrębie własnego zasobu jak i zasobów mieszkaniowych należących do innych gestorów. Zgodnie ze stanem na dzień 31 grudnia 2011 roku na mieszkanie socjalnie oczekuje 2095 gospodarstw domowych, w tym 1796 tych gospodarstw jest uprawnionych do jego uzyskania na podstawie wyroku sądu orzekającego eksmisję z zajmowanego lokalu. Pozostałe gospodarstwa domowe oczekują na pozyskanie mieszkania socjalnego na podstawie pozytywnej opinii Społecznej Komisji Mieszkaniowej z uwagi na trudną sytuację rodzinną i materialną.

Szczegółową informację o liczbie wyroków eksmisyjnych z prawem do lokalu socjalnego na terenie Miasta Zabrze według stanu na dzień 31 grudnia 2011 roku przedstawia poniżej opracowana tabela:

Tabela 115 Liczba wyroków eksmisyjnych z prawem do lokalu socjalnego na terenie Miasta Zabrze (stan na dzień 31.12.2011 r.).

LICZBA WYROKÓW EKSMISYJNYCH Z PRAWEM DO LOKALU SOCJALNEGO NA TERENIE MIASTA ZABRZE – stan na dzień 31.12.2011 r.	
WŁAŚCICIEL LOKALU	IŁOŚĆ WYROKÓW
Miasto Zabrze	952
SRK S. A./TERMA – DOM SP. Z O.O.	293
GSM LUIZA	229

Zabrzańska Spółdzielnia Mieszkaniowa	84
Lokalne Zrzeszenie Właścicieli Lokali	133
AGAREX SP. Z O.O.	11
SM MAKOSZOWIANKA	8
Pozostali	86
Razem	1 796

Źródło: Urząd Miejski w Zabrzu, Wydział Zarządzania Nieruchomościami.

Następnie w kolejnej tabeli przedstawiono informację dotyczącą liczby wyroków eksmisyjnych bez prawa do lokalu socjalnego, co oznacza, iż sąd orzekając eksmisję z zamieszkanego lokalu mieszkalnego, nie przyznał dłużnikowi prawa do lokalu socjalnego, w takich przypadkach wierzyciel lub gmina mogą wskazać osobie eksmitowanej pomieszczenie tymczasowe.

Tabela 116 Liczba wyroków eksmisyjnych bez prawa do lokalu socjalnego na terenie Miasta Zabrze (stan na dzień 31.12.2011 r.).

LICZBA WYROKÓW EKSMISYJNYCH BEZ PRAWA DO LOKALU SOCJALNEGO NA TERENIE MIASTA ZABRZE – stan na dzień 31.12.2011 r.	
WŁAŚCICIEL LOKALU	IŁOŚĆ WYROKÓW
Miasto Zabrze	357
SRK S. A./TERMA – DOM SP. Z O.O.	9
GSM LUIZA	10
Zabrzańska Spółdzielnia Mieszkaniowa	17
Lokalne Zrzeszenie Właścicieli Lokali	8
AGAREX SP. Z O.O.	1
SM MAKOSZOWIANKA	5
Pozostali	40

Źródło: Urząd Miejski w Zabrzu, Wydział Zarządzania Nieruchomościami.

Zgodnie z art. 18 ust. 5 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 roku o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego, w przypadku, kiedy gmina nie dostarczy lokalu socjalnego osobie uprawnionej do jego uzyskania na podstawie wyroku sądowego orzekającego eksmisję, właściciel może dochodzić od gminy odszkodowania pełnej wysokości za poniesione straty z tego tytułu.

W ramach posiadanego komunalnego zasobu mieszkaniowego Miasto Zabrze nie ma możliwości zapewnić wystarczającej liczby lokali mieszkalnych dla zabezpieczenia realizacji wyroków eksmisyjnych. Z uwagi na ograniczone możliwości w tym zakresie oraz wobec kolejnych wezwań do zapłaty odszkodowania za niedostarczenie lokali kierowanych pod adresem gminy przez poszczególnych gestorów Miasto Zabrze zawiera z nimi comiesięczne porozumienia w których określone są wysokości odszkodowań za niedostarczenie lokalu socjalnego. W przypadku braku możliwości ugody w sprawie zaspokojenia roszczenia rozstrzygnięcie w kwestii wysokości odszkodowania należy do sądu powszechnego. Miasto Zabrze stosuje też uzupełniającą formę dostarczania lokali socjalnych jest to wynajmowanie lokali mieszkalnych od gestorów innych zasobów mieszkaniowych w celu wskazania ich jako mieszkań socjalnych osobom oczekującym na realizację wyroku orzekającego opuszczenie innego lokalu w zasobach tego gestora.

Ugodowa wysokość odszkodowania określana jest jako wysokość opłat należnych od byłego lokatora, wobec którego sąd orzekł eksmisję, pomniejszonych o dokonane przez niego wpłaty i pozyskiwany dodatek mieszkaniowy. Porozumienie w tej formie pozwala Miastu Zabrzu na uniknięcie kosztów sądowych i zastępstwa procesowego w sprawach o zasądzenie odszkodowania za niedostarczenie lokalu socjalnego.

Wielkość wydatków poniesionych w latach 2007-2011 przez Miasto Zabrze na odszkodowania za niedostarczenie lokalu socjalnego oraz najem lokali socjalnych od innych gestorów przedstawia poniższa tabela:

Tabela 117 Wydatki na odszkodowania za niedostarczenie lokali socjalnych oraz najem lokali socjalnych od innych gestorów w latach 2007-2011.

ODSZKODOWANIA ZA NIEDOSTARCZENIE LOKALI SOCJALNYCH ORAZ NAJEM LOAKLI SOCJALNYCH OD INNYCH GESTORÓW					
LATA	2007	2008	2009	2010	2011
WYDATKI w zł	350 247	992 884	1 035 336	710 982	2 027 861

Źródło: Urząd Miejski w Zabrzu, Wydział Zarządzania Nieruchomościami.

Zarządzanie mieszkaniowym zasobem Miasta Zabrze realizowane jest w sposób dwutorowy poprzez następujące podmioty:

1. **Jednostkę Obsługi Finansowej Gospodarki Nieruchomościami**, która została utworzona na podstawie uchwały nr XLIV/537/05 Rady Miejskiej w Zabrzu z dnia 12 września 2005 roku w tej sprawie i działa zgodnie z uchwałą nr XLV/561/05 z dnia 17 października 2005 w sprawie nadania Statutu jednostce budżetowej pod nazwą „Jednostka Obsługi Finansowej Gospodarki Nieruchomościami”. Obszarem działania tej jednostki są nieruchomości stanowiące własność lub współwłasność Miasta Zabrze, które nie zostały obciążone prawem użytkowania na rzecz Zarządu Budynków Mieszkaniowych – Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o. o.
2. **Zarząd Budynków Mieszkaniowych – Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o. o.**, powstała z przekształcenia Zarządu Budynków Komunalnych w Zabrzu Sp. z o. o. i jest jednoosobową spółką Miasta Zabrze oraz kontynuatorem działalności Miejskiego Przedsiębiorstwa Gospodarki Mieszkaniowej, które powstało w 1953 roku. Obszarem działania tej spółki są wspólnoty mieszkaniowe z udziałem Miasta Zabrze, które powierzyły zarządzanie nieruchomością wspólną tej spółce oraz budynki prywatne pozostające w posiadaniu spółki. Obecnie Zarząd Budynków Mieszkaniowych – Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o. o. zarządza lokalami mieszkalnymi

wchodzącymi w skład mieszkaniowego zasobu Miasta Zabrze na podstawie umów użytkowania oraz porozumienia nr CRU/959/2006 zawartego w dniu 31.03.2006 roku pomiędzy Miastem Zabrze i Zarządem Budynków Komunalnych w Zabrzu Sp. z o. o. (obecnie Zarząd Budynków Mieszkaniowych- Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o. o.), którego przedmiotem były nieruchomości nie stanowiące mienia komunalnego, w stosunku do których gmina sprawowała zarząd, w szczególności nieruchomości, które w latach 1953 - 1994 zostały przejęte w przymusowy zarząd państwowy na podstawie decyzji administracyjnych wydanych na rzecz poprzedników prawnych Zarządu Budynków Komunalnych w Zabrzu Sp. z o. o. lub Miasta Zabrze. W oparciu o wyżej wymienione porozumienie Miasto Zabrze odstąpiło od sprawowania zarządu nad tymi nieruchomościami z dniem 01 kwietnia 2006 roku, a podjęła go Zarząd Budynków Mieszkaniowych – Towarzystwo Budownictwa Mieszkaniowego Sp. z o.o.

Miasto Zabrze sukcesywnie prowadzi proces nabywania nieruchomości prywatnych w drodze spadkobrania lub zasiedzenia, bądź komunalizacji nieruchomości nabytych w tym trybie przez Skarb Państwa, w ten sposób stopniowo zmniejsza się ilość budynków na terenie miasta o nieuregulowanym stanie prawnym. Z powodu niskiego standardu, wysokiego stopnia wyeksploatowania substancji mieszkaniowej oraz z uwagi na wiek lokale w tych nieruchomościach przeważnie były przekwalifikowane na mieszkania socjalne. Na dzień 31 grudnia 2011 roku 12% wszystkich lokali socjalnych na terenie miasta Zabrze to właśnie lokale znajdujące się w budynkach prywatnych w zarządzie przymusowym, a w 2007 roku znajdowało się w tych budynkach jeszcze 31% wszystkich lokali socjalnych.

Wielkość mieszkaniowego zasobu Miasta Zabrze z podziałem na poszczególne typy budynków według stanu na dzień 31 grudnia 2011 roku opisano w kolejnej tabeli.

Tabela 118 Wielkość mieszkaniowego zasobu Miasta Zabrze z podziałem na poszczególne typy budynków (stan na dzień 31.12.2011 r.).

TYPY BUDYNKÓW	ZARZĄDCA LOKALI	POWIERZCHNIA LOKALI MIESZKALNYCH w m²	IŁOŚĆ LOKALI MIESZKALNYCH
Komunalny	JOFGN	220 147,57	4 462
Wspólnota mieszkaniowa	JOFGN	209 570,28	4 993
W użytkowaniu	ZBM-TBS SP. Z O.O.	222 509,73	4 827
Prywatny	ZBM-TBS SP. Z O.O.	51 822,98	1 045
Razem		704 050,56	15 327
w tym:	ZARZĄDCA LOKALI	POWIERZCHNIA LOKALI SOCJALNYCH w m²	IŁOŚĆ LOKALI SOCJALNYCH
Budynki komunalne /Wspólnoty	JOFGN	23 866,48	608
W użytkowaniu	ZBM-TBS SP. Z O.O.	454,12	11
Prywatny	ZBM-TBS SP. Z O.O.	3 102,36	80
Razem		27 423,26	699

Źródło: Urząd Miejski w Zabrzu, Wydział Zarządzania Nieruchomościami.

Podsumowanie informacji dotyczących zasobu mieszkaniowego Miasta Zabrze opisane zostało w poniższym zestawieniu.

Tabela 119 Zasób mieszkaniowy Miasta Zabrze w latach 2011 -2012.

Liczba złożonych wniosków o mieszkanie komunalne	
2011 r.	2012 r.
1119	790
Liczba osób (rodzin) ubiegających się o mieszkanie komunalne	

2011 r.	2012 r.
11 802	12 128
Liczba mieszkań oddanych do użytku	
2011 r.	2012 r.
24 (lokale z zasobów MTBS)	0
Liczba lokali socjalnych na koniec:	
2011 r.	2012 r.
699	788 (w tym 31 pustostanów w trakcie zasiedlania)
Liczba lokali socjalnych przyznanych w roku:	
2011 r.	2012 r.
83 (25 lokali przekwalifikowanych)	129 (37 lokali przekwalifikowanych)
Liczba dokonanych przekwalifikowań lokali na lokale socjalne:	
2011 r.	2012 r.
25	37
Liczba lokali mieszkalnych znajdujących się w zasobie MTBS na koniec:	
2011 r.	2012 r.
273	273
Liczba przyznanych lokali mieszkalnych z zasobu MTBS w roku:	
2011 r.	2012 r.
24	0
Liczba lokali zamiennych (liczba podjętych zarządzeń Prezydenta Miasta Zabrze w sprawie przyznania lokalu zamiennego):	
2011 r.	2012 r.
20	13
Stawka czynszu za 1 m² lokalu komunalnego:	
2011 r.	2012 r.
do 30.06.- 4,70 zł (min) - 5,80 zł (max)	do 30.06 – 5,00 zł (min) - 6,00 zł (max)
od 01.07.- 5,00 zł (min) - 6,00 zł (max)	od 01.07.- 5,40 zł (min) - 6,20 zł (max)
Stawka czynszu za 1 m² lokalu socjalnego:	
2011 r.	2012 r.
do 30.06. – 0,41 zł	do 30.06. – 0,44 zł
od 01.07. – 0,44 zł.	od 01.07. – 0,47 zł

Źródło: Wydział Zarządzania Nieruchomościami, Urząd Miejski w Zabrzu.

Gospodarowanie Lokalowym Zasobem Miasta Zabrze odbywa się zgodnie z zasadą polityki czynszowej Miasta Zabrze, która w 2012 roku była prowadzona w oparciu o następujące zarządzenia:

- Zarządzenie nr 908/ZNGL/04 Prezydenta Miasta Zabrze z dnia 22.12.2004 r. w sprawie ustalenia wysokości stawki wywoławczej czynszu najmu lokali użytkowych i garaży oddawanych w najem w drodze przetargu lub negocjacji oraz stawki czynszowej za lokale użytkowe oddawane w najem w trybie bezprzetargowym (z późn. zm.),
- Zarządzenie nr 331/ZNGL/06 Prezydenta Miasta Zabrze z dnia 26.04.2006 r. w sprawie zawarcia umów najmu w drodze bezprzetargowej i ustalenia stawki czynszu najmu dla lokali użytkowych wynajmowanych na rzecz Miejskiej Biblioteki Publicznej i jej Filii w Zabrzu (z późn. zm.),
- Zarządzenie nr 743/ZN/07 Prezydenta Miasta Zabrze z dnia 21.11.2007 r. w sprawie ustalenia wysokości stawki czynszowej za lokale użytkowe oddawane w najem zakładom opieki zdrowotnej i innym podmiotom świadczącym usługi medyczne (z późn. zm.),
- Zarządzenie nr 792/ZN/2012 Prezydenta Miasta Zabrze z dnia 01.08.2012 r. w sprawie ustalenia wysokości stawki wywoławczej czynszu najmu lokali użytkowych i garaży oddawanych w najem w drodze przetargu lub negocjacji, stawki czynszowej za lokale użytkowe oddawane w najem w trybie bezprzetargowym (z późn. zm.).

Wysokość stawki czynszu najmu za lokale użytkowe w 2012 roku, wynajmowane w trybie bezprzetargowym na rzecz:

- podmiotów prowadzących działalność charytatywną, opiekuńczą, leczniczą, kulturalną, polityczną, oświatową, naukową, badawczo-rozwojową, wychowawczą lub sportowo-turystyczną, jeżeli prowadzona działalność nie ma charakteru zarobkowego,

- biur poselskich i senatorskich,
- Miejskiej Biblioteki Publicznej i jej filii w Zabrze,
- zakładów opieki zdrowotnej i innym podmiotom świadczącym usługi medyczne,

wynosiła 2,30 zł/m² netto miesięcznie. Natomiast wysokość stawki wywoławczej czynszu najmu za 1 m² powierzchni użytkowej lokali użytkowych proponowanych do wynajęcia w drodze przetargu wynosi 10 zł/m² netto, natomiast wysokość stawki wywoławczej czynszu najmu za 1 m² powierzchni użytkowej lokali użytkowych proponowanych do wynajęcia w drodze negocjacji wynosi 5 zł/m² netto.

Tabela 120 Wysokość stawki wywoławczej czynszu najmu za 1 m² powierzchni lokali użytkowych z lokalowego zasobu Miasta Zabrze proponowanych do wynajęcia w 2012 r.

WYSOKOŚĆ STAWKI WYWOŁAWCZEJ CZYNSZU NAJMU ZA 1 m² POWIERZCHNI LOKALI UŻYTKOWYCH PROPONOWANYCH DO WYNAJĘCIA W 2012r.	
w drodze przetargu:	10 zł netto
w drodze negocjacji:	5 zł netto

Źródło: Urząd Miejski w Zabrze, Wydział Zarządzania Nieruchomościami.

W 2012 roku średnia stawka czynszu najmu za 1 m² powierzchni lokalu użytkowego z lokalowego zasobu Miasta Zabrze wynosiła odpowiednio:

Tabela 121 Średnia stawka czynszu najmu za 1 m² powierzchni lokali użytkowych z lokalowego zasobu Miasta Zabrze w 2012 r.

ŚREDNIA STAWKA CZYN SZU NAJMU ZA 1 m² POWIERZCHNI LOKALI UŻYTKOWYCH Z LOKALOWEGO ZASOBU MIASTA ZABRZE W 2012r.	
Jednostka Obsługi Finansowej Gospodarki Nieruchomościami	11,57 zł
Zarząd Budynków Mieszkaniowych – Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o. o.	13,45 zł
Urząd Miejski w Zabrze Wydział Zarządzania Nieruchomościami	7,45 zł.

Źródło: Urząd Miejski w Zabrze, Wydział Zarządzania Nieruchomościami

Poniżej zaprezentowano zostało zestawienie lokali użytkowych za lata 2011 i 2012 w rozbiciu na lokale użytkowe będące przedmiotem najmu i pustostany.

Tabela 122 Liczba komunalnych lokali użytkowych w Zabrzu.

	LOKALE UŻYTKOWE		PUSTOSTANY	
	JOFGN	ZBM-TBS Sp. z o.o.	JOFGN	ZBM-TBS Sp. z o.o.
2011	721	234	118	33
2012	766	178	119	28

Źródło: Wydział Zarządzania Nieruchomościami, Urząd Miejski w Zabrzu.

Jednocześnie Wydział Zarządzania Nieruchomościami Urzędu Miejskiego w Zabrzu zarządzał w 2012 roku 34 nieruchomościami zabudowanymi, które objęło 7 umów najmu lokali użytkowych i 32 umowy najmu nieruchomości, a 5 budynków było niezagospodarowanych. W nieodpłatne użytkowanie oddanych było 56 nieruchomości.

Kolejne tabele informują o liczbie nieruchomości należących do Gminy Miejskiej Zabrze lub Skarbu Państwa oddanych w trwały zarząd, dzierżawę lub użyczenie.

Tabela 123 Nieruchomości oddane w trwały zarząd.

Rok	Gmina Miejska Zabrze	Skarb Państwa
2011	30	0
2012	13	0

Źródło: Wydział Zarządzania Nieruchomościami, Urząd Miejski w Zabrzu.

Tabela 124 Nieruchomości oddane w dzierżawę.

Rok	Gmina Miejska Zabrze	Skarb Państwa
2011	147	11
2012	164	3

Źródło: Wydział Zarządzania Nieruchomościami, Urząd Miejski w Zabrzu.

Tabela 125 Nieruchomości oddane w użyczenie.

Rok	Gmina Miejska Zabrze	Skarb Państwa
2011	16	3
2012	21	3

Źródło: Wydział Zarządzania Nieruchomościami, Urząd Miejski w Zabrzu.

Miasto Zabrze uzyskało dochody oraz poniosło koszty związane z realizacją zadań w zakresie gospodarowania nieruchomościami, co opisano szczegółowo w kolejnym w zestawieniu.

Tabela 126 DOCHODY I KOSZTY – GOSPODAROWANIE NIERUCHOMOSCIAMI

Paragraf	DOCHODY z gospodarowania nieruchomościami	Dane za rok 2011	Dane za rok 2012
	czynsze dzierżawne, wpływy z lokali użytkowych	1 821 027,24	2 250 454,13
075-002	Czynsz najmu - ZN	769 256,32	809 585,05
075-001,020,022	Czynsz dzierżawny - ZN	505 365,80	526 719,32
047-001	Użytkowanie	9 148,87	83 895,47
075-003	Dzierżawa gruntów rolnych	117 830,05	113 022,21
075-007	Najem gruntu pod bud.inf. techn.	2 598,60	3 486,15
083-005	Zwrot za remonty budynków mieszkalnych	5 957,49	3 000,00
097-145	Służebność drogi	18 621,49	16 001,97
097-152	Przygotowanie do obc. służebnością	2 520,00	3 240,00
097-154	Służebność przesyłu	252 960,65	526 976,75
047-004	Trwały zarząd	8 222,15	8 682,42
049-004	Opłata adiacencka	1 367,15	211,57
069-003	Karty wędkarskie	2 950,00	2 890,00
097, 058,	Dochody różne, zwroty, kary	108 019,28	142 547,51
092	Odsetki	16 209,39	10 195,71
	dochody z gospodarowania nieruchomościami Skarbu Państwa	396 128,57	269 698,55
075	Czynsz najmu	192 958,16	188 480,18
075	Czynsz dzierżawny	178 059,02	50 397,05
075	Najem gruntów pod budowę inf. techn.	10,00	1 169,37
069	Służebność przesyłu	8 469,00	13 305,36
047	Trwały zarząd	15 424,96	15 424,96
092	Odsetki	1 207,43	921,63
	dochody ogółem	2 217 155,81	2 520 152,68
Zadanie / paragraf	KOSZTY	Dane za rok 2011	Dane za rok 2012

	koszty ogółem	4 449 693,12	4 498 541,49
ZN/02	Utrzymanie budynków użytkowych Gminy	1 211 701,64	1 044 923,44
ZN/04	Utrzymanie techniczne budynków	2 843 890,87	2 804 489,52
ZN/10	Utrzymanie obiektów sportowych	190 258,32	203 065,34
ZN/13	Remonty lokali socj. - koszt Gminy	56 931,16	180 184,82
ZN/14	Opłata za wieczyste użytk.gruntów SP	91 911,13	172 274,33
ZN/15	Remonty, modernizacja mieszkań romskich	55 000,00	93 604,04
	Utrzymanie nieruchomości Skarbu Państwa - dotacja	153 036,90	39 675,39

Źródło: Wydział Zarządzania Nieruchomościami, Urząd Miejski w Zabrzu.

Wartość gruntów stanowiących zabrzańskie mienie komunalne zgodnie ze stanem na dzień :

- 31 grudnia 2011 roku wynosiła 730 609 175,38 zł,
- 31 grudnia 2012 roku wynosiła 726 514 651,85 zł.

Informacje dotyczące prywatyzacji lokali mieszkalnych w 2012 roku opisano w poniższych tabelach przedstawiając dane dotyczące:

- sprywatyzowanych lokali z mieszkaniowego zasobu Miasta Zabrze,
- sprzedaży lokali mieszkalnych w drodze przetargu,
- sprzedaży lokali mieszkalnych na rzecz najemcy.

Tabela 127 Sprywatyzowane lokale z mieszkaniowego zasobu Miasta Zabrze w 2012 r.

L.p.	Lokale mieszkalne	Ilość nieruchomości	Cena brutto (zł)
1	w drodze przetargu	24	1 651 470,87
2	na rzecz najemcy	666	10 108 439,40

Źródło: Wydział Obrotu Nieruchomościami, Urząd Miejski w Zabrzu

Tabela 128 Sprzedaż lokali mieszkalnych w drodze przetargu w 2012 r.

Lokale mieszkalne sprzedane w drodze przetargu	Ilość	Cena brutto (zł)
Lokal	24	1 614 359,17
Grunt:		

własność	5	14 202,46
wieczyste użytkowanie	19	22 909,24

Źródło: Wydział Obrotu Nieruchomościami, Urząd Miejski w Zabrzu

Tabela 129 Sprzedaż lokali mieszkalnych na rzecz najemcy w 2012 r.

Lokale mieszkalne sprzedane na rzecz najemcy	Ilość	Cena brutto (zł)
Lokal	666	8 058 276,96
Grunt:		
własność	307	1 730 250,16
wieczyste użytkowanie	359	319 912,28

Źródło: Wydział Obrotu Nieruchomościami, Urząd Miejski w Zabrzu

W kolejnych tabelach zostały przedstawione dane dotyczące:

- sprzedaży nieruchomości niezabudowanych Miasta Zabrze,
- sprzedaży nieruchomości zabudowanych Miasta Zabrze,
- nieruchomości nabytych do gminnego zasobu nieruchomości.

Tabela 130 Sprzedaż nieruchomości niezabudowanych Miasta Zabrze w 2012 r.

L.p.	Rodzaj nieruchomości (przeznaczenie)	Ilość nieruchomości	Łączna powierzchnia w m²	Cena brutto (zł)
1	Na cele mieszkaniowe	8	4 005	577 509,60
2	Na cele usługowe	15	33 109	3 605 224,05
3	Na cele usługowo - mieszkaniowe	8	8 199	966 509,40
4	Na poprawę warunków zagospodarowania	1	259	60 270,00

Źródło: Wydział Obrotu Nieruchomościami, Urząd Miejski w Zabrzu

Ponadto dokonano zbycia 1 nieruchomości niezabudowanej w drodze zamiany o powierzchni 269 m² za cenę brutto 34 823,76 zł oraz w drodze aportu przekazano:

- na własność 1 nieruchomość niezabudowaną o powierzchni 100 101 m²,

- na własność 15 nieruchomości zabudowanych o powierzchni 143 390 m²,
- prawo użytkowania wieczystego 1 nieruchomości zabudowanej o powierzchni 531 m².

Tabela 131Tabela. Sprzedaż nieruchomości zabudowanych Miasta Zabrze w 2012 r.

L.p.	Rodzaj nieruchomości (przeznaczenie)	Ilość nieruchomości	Cena brutto (zł)
1	Lokale użytkowe zbyte na rzecz najemców	6	332 972,00
2	Lokale użytkowe zbyte w drodze przetargu	-	-
3	Budynki garażowe	7	55 015,33
4	Pozostałe	6	2 704 460,53
Lokale użytkowe zbyte na rzecz najemców			
Lokal		6	308 673,00
Grunt:			
własność		2	11 871,00
wieczyste użytkowanie		4	12 428,00
Lokale użytkowe zbyte w drodze przetargu			
Lokal		-	-
Grunt: własność		-	-
Budynki garażowe			
odpłatnie		2	47 415,00
nieodpłatnie		5	-
Grunt			
własność		-	-
wieczyste użytkowanie		7	7 600,33
Nieruchomości zabudowane- pozostałe			
Budynki wraz z gruntem -własność		6	2 704 460,53

Źródło: Wydział Obrotu Nieruchomościami, Urząd Miejski w Zabrzu

Odnośnie podanej wartości lokali użytkowych dochód jest pomniejszony w odniesieniu do 2 lokali o wartość nakładów na remonty, natomiast wartość 1 lokalu

użytkowego została rozłożona na 20 rat. Ponadto dokonano adaptacji części wspólnych w 2 nieruchomościach zabudowanych.

Tabela 132Tabela. Nieruchomości nabyte do gminnego zasobu nieruchomości w 2012 r.*

Rodzaj kontrahenta	Łączna powierzchnia (m ²)	Cena nieruchomości (zł) *
Osoby prawne	13 530,60	2 298 250,00
Osoby fizyczne	1 434,40	49 979,22

- w tym nieruchomości pod DTŚ.

*cena nieruchomości może uwzględniać również podatek VAT 23%

Pozostałe	Ilość	Łączna powierzchnia (m ²)
W drodze zasiedzenia (po skomunalizowaniu)	13	8 654
W drodze spadku	2	1 233
Nieruchomości zajęte pod drogi publiczne (gminne)	8	482
Nieruchomości zajęte pod drogi publiczne (powiatowe)	8	893

Źródło: Wydział Obrotu Nieruchomościami, Urząd Miejski w Zabrzu

8.1. Jednostka Obsługi Finansowej Gospodarki Nieruchomościami

Jednostkę Obsługi Finansowej Gospodarki Nieruchomościami (JOFGN) została utworzona na podstawie uchwały nr XLIV/537/05 Rady Miejskiej w Zabrzu z dnia 12 września 2005 roku i działa zgodnie z uchwałą nr XLV/561/05 z dnia 17 października 2005 roku w sprawie nadania Statutu jednostce budżetowej pod nazwą „Jednostka Obsługi Finansowej Gospodarki Nieruchomościami”. Obszarem działania ww. jednostki są nieruchomości stanowiące własność lub współwłasność Miasta Zabrze, które nie zostały obciążone prawem użytkowania na rzecz Zarządu Budynków Mieszkaniowych – Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o. o.

Charakterystykę zasobu mieszkaniowego i lokalowego będącego w obszarze działań ww. jednostki według struktury, liczby i powierzchni lokali mieszkalnych zgodnie

ze stanem na dzień 31 grudnia 2012 roku opisano w kolejnych tabelach. Zestawienie budynków komunalnych według struktury wiekowej stanowi załącznik 3 niniejszego Raportu o Stanie Miasta Zabrze za 2012 rok (Źródło: Jednostka Obsługi Finansowej Gospodarki Nieruchomościami).

Tabela 133 Zestawienie mieszkalnych lokali komunalnych – JOFGN

Rejon	Lokale	
	Mieszkania komunalne	
	szt.	m ²
1	434	22 098,11
2	671	31 158,23
3	153	8 570,62
4	562	28 564,44
5	260	9 960,96
6	596	27 167,79
7	718	32 110,67
8	632	31 171,77
9	181	7 993,82
10	45	1 792,55
Ogółem	4252	200 588,96

Źródło: Jednostka Obsługi Finansowej Gospodarki Nieruchomościami

Tabela 134 Zestawienie lokali niemieszkalnych komunalnych – JOFGN

Rejon	Garaze		Lokale użytkowe	
	Komunalne		Komunalne	
	szt.	m ²	szt.	m ²
1	289	5 579,59	159	18 555,80
2	388	6 888,80	100	14 917,04
3	149	2 588,15	75	3 945,49
4	226	4 254,09	86	13 347,71
5	140	2 436,71	37	1 366,63
6	324	5 656,85	106	7 899,00
7	245	4 446,75	204	17 481,09

8	349	6 495,92	177	10 615,53
9	200	4 135,30	65	3 314,40
10	92	1 427,51	45	2 184,71
Ogółem	2402	43 909,67	1054	93 627,40

Źródło: Jednostka Obsługi Finansowej Gospodarki Nieruchomościami

Tabela 135 Zestawienie lokali mieszkalnych komunalnych we wspólnotach - JOFGN

Rejon	Garaze		Lokale użytkowe	
	Komunalne		Komunalne	
	szt.	m ²	szt.	m ²
1	2	40,60	8	690,74
2	7	112,43	52	4 074,47
3	4	53,54	14	902,55
4	3	58,80	33	2 915,83
5	4	72,00	2	92,64
6	9	173,89	7	441,07
7	9	187,39	140	10 445,27
8	6	87,00	33	3 377,92
9	0	0,00	14	1 335,38
10	0	0,00	43	3 887,49
Ogółem	44	785,65	346	28 163,36

Tabela 136 Lokale socjalne – JOFGN

Rejon	Lokale		Lokale pustostany	
	Mieszkania socjalne		Mieszkania socjalne	
	szt.	m ²	szt.	m ²
1	70	3 297,93	2	74,10
2	135	5 165,21	17	332,30
3	9	477,74	0	0,00
4	128	5 432,76	8	288,88
5	14	460,22	1	26,35
6	55	2 224,06	3	134,96
7	150	5 934,35	9	306,24

8	80	3 008,21	4	146,83
9	2	84,92	0	0,00
10	2	88,15	0	0,00
Ogółem	645	26 173,55	44	1 309,66

Źródło: Jednostka Obsługi Finansowej Gospodarki Nieruchomościami

Tabela 137 Lokale tymczasowe – JOFGN

Rejon	Lokale	
	Mieszkania tymczasowe	
	szt.	m ²
1	1	5,00
2	18	386,18
3	0	0,00
4	0	0,00
5	0	0,00
6	1	35,50
7	0	0,00
8	0	0,00
9	0	0,00
10	0	0,00
Ogółem	20	426,68

Źródło: Jednostka Obsługi Finansowej Gospodarki Nieruchomościami

Tabela 138 Gminny zasób lokalowy – JOFGN

GMINNY ZASÓB LOKALOWY	
Mieszkania zamieszkałe	
rok	2012
szt.	9258
Mieszkania niezamieszkałe (pustostany)	
rok	2012
szt.	325
Lokale użytkowe zajęte	
rok	2012

szt.	766
Lokale użytkowe wolne (pustostany)	
rok	2012
szt.	119

Źródło: Jednostka Obsługi Finansowej Gospodarki Nieruchomościami

W kolejnych tabelach przedstawiono ilość mieszkań należących do komunalnego zasobu wyposażonych oraz nie wyposażonych w poszczególne media w 2012 roku.

Tabela 139Tabela. Wyposażenie lokali mieszkalnych w media – 2012 r.

WYPOSAŻONE		NIEWYPOSAŻONE	
W mieszkaniach komunalnych	Liczba mieszkań	W mieszkaniach komunalnych	Liczba mieszkań
Woda	9 579	Woda	4
Kanalizacja	9 563	Kanalizacja	20
Gaz	6 696	Gaz	2 887
C. O.	1 622	C. O.	7 961
Ciepła woda	772	Ciepła woda	8 811

Źródło: Jednostka Obsługi Finansowej Gospodarki Nieruchomościami

Ponadto Jednostka Obsługi Finansowej Gospodarki Nieruchomościami udostępnia nieruchomości z zasobu Miasta Zabrze lub Skarbu Państwa w formie dzierżawy lub użyczenia:

Tabela 140Tabela Liczba nieruchomości udostępnionych – JOFGN.

LICZBA NIERUCHOMOŚCI ODDANYCH W DZIERŻAWĘ LUB UŻYCZENIE NALEŻĄCYCH DO GMINY LUB SKARBU PAŃSTWA WG PODZIAŁU NA RODZAJE TYCH NIERUCHOMOŚCI	
oddane w dzierżawę:	
garaże	1535
ogrody	2303

grunty rolne	
inne (np. pomieszczenia gospodarcze)	
GMZ	151
SP	8
oddane w użyczenie:	
lokale użytkowe	10
grunty GMZ	29
grunty SP	2

Źródło: Jednostka Obsługi Finansowej Gospodarki Nieruchomościami

Kolejna tabela przedstawia uzyskane dochody przez Jednostkę Obsługi Finansowej Gospodarki Nieruchomościami z gospodarowania nieruchomościami oraz poniesione koszty związane z realizacją zadań w zakresie ww. gospodarowania.

Tabela 141 Gospodarowanie nieruchomościami – dochody i koszty w 2012 r.

UZYSKANE DOCHODY Z GOSPODAROWANIA NIERUCHOMOŚCIAMI ORAZ KOSZTY ZWIĄZANE Z REALIZACJĄ ZADAŃ W ZAKRESIE GOSPODAROWANIA NIERUCHOMOŚCIAMI	
Sprawozdanie JOFGN z 2012 r.	
Wpływy uzyskane z dochodów gospodarowania nieruchomościami Miasta Zabrze:	
	45 250 276,96 zł
Wpływy uzyskane z dochodów gospodarowania Skarbem Państwa	
	894 351,65 zł
Koszty poniesione (Skarb Państwa):	
	40 000,00 zł
Koszty poniesione (Miasto Zabrze)	
	45 953 092,18 zł
z tego:	
utrzymanie JOFGN:	
	7 677 533,89 zł
remonty oraz zaliczki odprowadzane na fundusz remontowy:	
	7 102 318,40 zł
utrzymanie bieżące zasobów Miasta Zabrze:	
	31 173 239,89 zł

Źródło: Jednostka Obsługi Finansowej Gospodarki Nieruchomościami

9. Rynek pracy

W dziewiątym rozdziale Raportu o Stanie Miasta Zabrze za 2012 rok zostaną przedstawione dane dotyczące bezrobocia w mieście oraz zostaną wskazane informacje na temat największych pracodawców na terenie miasta i znajdzie się odniesienie do monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych w Zabrzu.

Tabela 142 Rynek pracy. Wynagrodzenie – Miasto Zabrze

Wyszczególnienie	2011		2012	
	liczba osób (w tys.)	w odsetkach	liczba osób (w tys.)	w odsetkach
		/śląskie=100,0/		/śląskie=100,0/
Zarejestrowani bezrobotni ogółem (stan w dniu 31 XII)				
Śląskie	186,2	100,0	205,5	100,0
mężczyźni	81,8	43,9	93,1	45,3
kobiety	104,4	56,1	112,4	54,7
Zabrze	7,7	4,1	8,3	4,0
Zabrze		/ogółem=100,0/		/ogółem=100,0/
mężczyźni	3,0	39,0	3,6	43,4
kobiety	4,7	61,0	4,7	56,6
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w zł ^b				
Śląskie		3794,62		3855,26
Zabrze		3572,02		3672,55

^b bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.

Źródło. Główny Urząd Statystyczny w Katowicach

W 2011 roku przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto było na terenie Miasta Zabrza nieco niższe niż w Polsce i wynosiło 98,5% średniej krajowej (100%). Natomiast w 2012 roku wzrosło i wynosiło 104,3% średniej krajowej.

Tabela 143 Tabela Porównanie przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto

	Zabrze		śląskie		Polska	
	2011	2012	2011	2012	2011	2012
przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto	3 572,02	3 672,55	3 794,62	3855,26	3 625,21	3 521,67
przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w relacji do średniej krajowej (Polska=100%)	98,5%	104,3%	104,7%	109,5%	100%	100%

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

Na podstawie informacji z Powiatowego Urzędu Pracy w Zabrzu w kolejnych tabelach opisano szczegółowe dane dotyczące odnotowanego bezrobocia za 2012 rok.

Tabela 144 Wskaźnik bezrobocia rejestrowanego

Liczba bezrobotnych stan na 31.12.2012	Ludność w wieku produkcyjnym stan na 31.12.2012	Pracujący na 31.12.2012	Wskaźnik bezrobocia rejestrowanego	Wskaźnik obciążenia bezrobociem
8321	118 112	40 565	7,00%	21

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Zabrzu

Tabela 145 Kształtowanie się stopy bezrobocia rejestrowanego

Miasto Zabrze	Woj. śląskie	Kraj
13,8%	10,2%	12,5%

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Zabrzu

Tabela 146 Tabela. Kształtowanie się stopy bezrobocia na przestrzeni roku

I.2012	II.2012	III.2012	IV.2012	V.2012	VI.2012	VII.2012	VII.2012	IX.2012	X.2012	XI.2012	XII.2012
13,6%	13,7%	13,6%	13,3%	13,0%	12,8%	12,6%	12,7%	13,00%	13,1%	13,4%	13,8%

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Zabrzu

Tabela 147 Kształtowanie się bezrobotnych wg wieku*

Wiek bezrobotnych	Liczba bezrobotnych
18-24	1581
w tym kobiety	917
25-34	2376
w tym kobiety	1538
35-44	1725
w tym kobiety	1027
45-54	1730
w tym kobiety	913
55 i więcej	909
w tym kobiety	355

*stan w końcu IV kwartału 2012 r.

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Zabrzu

Tabela 148 Kształtowanie się bezrobocia wg poziomu wykształcenia*

Poziom wykształcenia bezrobotnych	Liczba bezrobotnych
wyższe	604
w tym kobiety	421
policealne i średnie zawodowe	1538
w tym kobiety	1014
średnie ogólnokształcące	803
w tym kobiety	610
zasadnicze zawodowe	1945
w tym kobiety	952
gimnazjalne i poniżej	3431
w tym kobiety	1753

*stan w końcu IV kwartału 2012 r.

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Zabrzu

Tabela 149 Kształtowanie się bezrobocia wg czasu pozostawania bez pracy*

Czas pozostawania bez pracy	Liczba bezrobotnych
do miesiąca	903
w tym kobiety	396

1-3 miesięcy		1925
	w tym kobiety	987
3-6 miesięcy		1617
	w tym kobiety	930
6-12 miesięcy		1454
	w tym kobiety	871
12-24 miesiące		1332
	w tym kobiety	837
powyżej 24 miesięcy		1090
	w tym kobiety	729

*stan w końcu IV kwartału 2012 r.

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Zabrzu

Tabela 150 Kształtowanie się bezrobocia wg stażu pracy*

Staż pracy ogółem		Liczba bezrobotnych
do roku		1616
	w tym kobiety	976
1-5 lat		1903
	w tym kobiety	1074
5-10 lat		1115
	w tym kobiety	615
10-20 lat		1203
	w tym kobiety	616
20-30 lat		728
	w tym kobiety	361
30 lat i więcej		275
	w tym kobiety	95
bez stażu pracy		1481
	w tym kobiety	1013

*stan w końcu IV kwartału 2012 r.

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Zabrzu

Tabela 151 Bezrobotni w szczególnej sytuacji na rynku pracy*

	ogółem	w tym kobiety
Do 25 roku życia	1581	917
Długotrwale bezrobotni	4117	2558
Powyżej 50 roku życia	1866	836
Bez kwalifikacji zawodowych	3016	1728
Bez doświadczenia zawodowego	2162	1428
Bez wykształcenia średniego	5376	2705
Samotnie wychowujący conajmniej jedno dziecko do 18 r. życia	1650	1251
Którzy po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęli	401	52

zatrudnienia		
Niepełnosprawni	545	290
Po zakończeniu realizacji kontraktu socjalnego	122	92
Kobiety które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka		1601

*stan w końcu IV kwartału 2012 r.

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Zabrzu

Tabela 152 Bezrobotni w wieku mobilnym (18-44 r. ż.) w szczególnej sytuacji na rynku pracy*

	Liczba bezrobotnych
Osoby długotrwale bezrobotne	2547
Osoby nie posiadające kwalifikacji zawodowych	2090
Osoby bez doświadczenia zawodowego	1978
Osoby bez wykształcenia średniego	3344
Osoby samotnie wychowujący co najmniej jedno dziecko do 18 r. życia	1475
Osoby które po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęły zatrudnienia	237
Osoby niepełnosprawne	200

*stan w końcu IV kwartału 2012 r.

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Zabrzu

Tabela 153 Liczba bezrobotnych z prawem i bez prawa do zasiłku

liczba bezrobotnych ogółem	8321
w tym:	
z prawem do zasiłku	849
bez prawa do zasiłku	7472

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Zabrzu

Tabela 154 Bezrobotni uprawnieni do poszczególnych świadczeń w miesiącach

	MIESIĄCE											
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Uprawnieni do zasiłku	951	970	944	915	889	890	816	809	794	798	826	849
Stypendium za okres szkolenia	5	6	22	44	94	163	178	130	85	113	169	124
Stypendium za okres stażu	57	51	103	175	212	241	259	258	271	308	317	256
Przygotowanie	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

zawodowe dorosłych												
Dodatek aktywizacyjny	95	82	95	90	80	85	74	66	78	81	90	55
Refundacja kosztów opieki nad dzieckiem	0	0	0	0	0	0	1	1	2	2	2	2

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Zabrzu

Tabela 155 Działania Powiatowego Urzędu Pracy w Zabrzu – 2012 r.

Liczba osób, które podjęły pracę po szkoleniu:	
	199

Liczba osób, które podjęły pracę po stażu:	
	258

Liczba zgłoszonych wolnych miejsc pracy :	
	4107

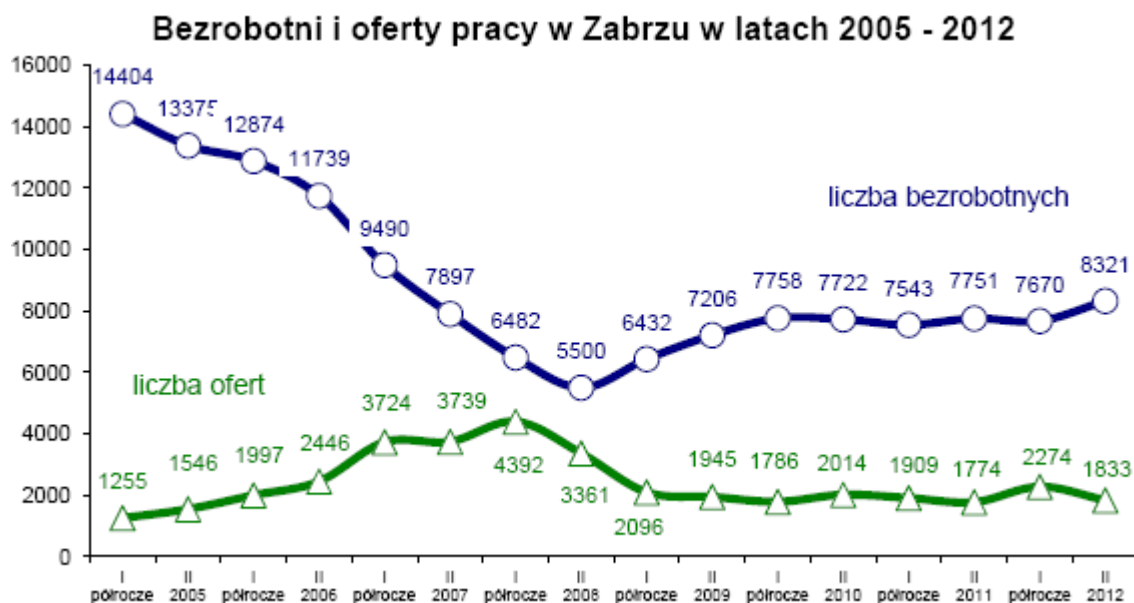
Liczba osób skierowanych do pracy (liczba wydanych skierowań do pracy):	
	2762

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Zabrzu

Po dwuletnim okresie względnej stabilizacji liczby zarejestrowanych bezrobotnych oraz ofert pracy, w 2012 roku nastąpił wyraźny wzrost liczby bezrobotnych (8321 osób), ale także wzrost liczby ofert pracy (4107 ofert). Wykres przedstawiający liczbę osób bezrobotnych oraz liczbę ofert pracy w poszczególnych latach przedstawiono na kolejnym rysunku.

Rysunek 46 Bezrobotni i oferty pracy w Zabrzu w latach 2005-2012.

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Zabrzu

Maksymalna kwota o jaką mogą ubiegać się osoby bezrobotne na rozpoczęcie działalności gospodarczej oraz pracodawcy z tytułu refundacji kosztów wyposażenia / doposażenia stanowiska pracy nie może przekroczyć 6 - krotnej wysokości przeciętnego wynagrodzenia. W 2012 roku kwota przyznawanych środków wynosiła 20 000 zł.

Tabela 156 Dotacja na rozpoczęcie działalności gospodarczej oraz refundacja kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy

Dotacja na rozpoczęcie działalności gospodarczej	
liczba złożonych wniosków	244
liczba osób, którym przyznano środki	117
Refundacja kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy *	
liczba złożonych wniosków	100
liczba utworzonych stanowisk pracy	81

*stan w końcu IV kwartału 2012 r.

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Zabrzu

Tabela 157 Liczba osób bezrobotnych, które podjęły pracę i działalność gospodarczą

Liczba osób, które podjęły pracę	4712
Liczba osób, które podjęły działalność gospodarczą	117

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Zabrzu

Tabela 158 Wartość wydatków poniesionych w 2012 roku przez Powiatowy Urząd Pracy w Zabrze

1	Fundusz Pracy	20 346 656,00
2	KLUCZ DO SUKCESU III	211 389,83
3	KLUCZ DO SUKCESU III- wkład własny	37 304,09
4	Innowacyjne Wsparcie dla Ciebie	25 110,23
5	Innowacyjne Wsparcie dla Ciebie-wkład własny	4 431,22
6	Doradzamy Zawodowo	315 885,48
7	Doradzamy Zawodowo-wkład własny	55 744,49
8	Doświadczenie jest w cenie	29 116,55
9	Doświadczenie jest w cenie-wkład własny	5 138,21
10	Wiedza źródłem tolerancji	12 091,45
11	Wiedza źródłem tolerancji-wkład własny	2 133,79
12	Repatrianci	25 459,11
13	BUDŻET + PPBiP + Obsługa PFRON	3 548 653,95
14	BUDŻET 7%	382 300,00
15	SKŁADKI ZDROWOTNE	5 128 095,04
	Razem:	30 129 509,44

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Zabrze

Firmy na terenie Miasta Zabrze zatrudniające powyżej 1000 osób:

1. Konsorcjum Ochrony Kopalń Spółka z o.o. - zatrudnionych 1549 osób.
Zajmuje się systemami alarmowymi, monitoringiem oraz ochroną osób i mienia.
2. DB Schenker Rail Zabrze Spółka Akcyjna – zatrudnionych 2910 osób.
Towarowy transport kolejowy w ramach pan - Europejskiej sieci DB Schenker Rail.
3. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział Zabrze – zatrudnionych 1025 osób
4. Górnośląska Spółka Gazownictwa Sp. z o.o. - zatrudnionych 2300 osób.

Firmy na terenie Miasta Zabrze zatrudniające od 250 do 999 osób:

1. FORMACJA MANAGEMENT Sp. z o.o. - zatrudnionych 345 osób.
Firma działa w branży ochroniarskiej.
2. JANO A. Serwatka Spółka Jawna - zatrudnionych 273 osób.

- Siedziba w Bytomiu zakład produkcyjny w Zabrze. Produkcja mięsa i wędlin.
3. AGD MARKET Sp. z o.o. - zatrudnionych 282 osób.
Sprzedaż detaliczna artykułów RTV i AGD.
 4. Zabrzeńska Spółdzielnia Mieszkaniowa - zatrudnionych 300 osób.
Zarządzanie budynkami i lokalami spółdzielczymi oraz własnościowymi.
 5. Korea Fuel-Tech Poland Sp. z o.o. – zatrudnionych 430 osób.
Produkcja części i akcesoriów do pojazdów samochodowych i ich silników.
 6. Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie – zatrudnionych 312 osób.
 7. LOGSTOR POLSKA Sp. z o.o. – zatrudnionych 578 osób.
Produkcja rur stalowych.
 8. Zabrzeńskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. – zatrudnionych 380 osób.
 9. Bytomski Zakład Usług Górniczych Sp. z o.o. – zatrudnionych 370 osób.
Roboty górnicze, roboty energomaszynowe, prace likwidacyjne i wyburzeniowe, roboty budowlane i remontowe, prace inżynieryjno - ziemne, rekultywacje terenów przemysłowych, usługi z zakresu: recyklingu odpadów i materiałów skalnych, projektowanie techniczne, budowa i pośrednictwo nieruchomościami.
 10. Śląskie Centrum Chorób Serca w Zabrzu – zatrudnionych 915 osób.
Placówka ochrony zdrowia.
 11. Zabrzeńskie Zakłady Mechaniczne S.A. – zatrudnionych 958 osób.
Produkcja i sprzedaż kombajnów ścianowych oraz pozostałych maszyn i urządzeń górniczych.
 12. Samodzielny Publiczny Szpital Kliniczny nr 1 im. prof. Stanisława Szyszko – zatrudnionych 921 osób.
Placówka ochrony zdrowia.
 13. Kombinat Koksochemiczny ZABRZE S.A. – zatrudnionych 987 osób.
Wytwarzanie, przetwarzanie i produkcja produktów koksowania węgla.
 14. SPOŁEM Zabrze Sp. z o.o. - zatrudnionych 505 osób.
 15. Szpital Miejski w Zabrzu Sp. z o.o. – zatrudnionych 639 osób.

Placówka ochrony zdrowia.

16. Szpital Specjalistyczny w Zabrze – zatrudnionych 293 osób.

Placówka ochrony zdrowia.

17. MOSTOSTAL ZABRZE Konstrukcje Przemysłowe Spółka Akcyjna – zatrudnionych 630 osób.

Dział w branży budownictwa, w szczególności zajmuje się konstrukcjami stalowymi.

18. MOSTOSTAL ZABRZE HOLDING S.A. - zatrudnionych 675 osób.

Dział w branży budowlanej, zajmuje się realizacją inwestycji w zakresie budownictwa przemysłowego, obiektów użyteczności publicznej, budownictwa drogowo – mostowego, budownictwa związanego z ochroną środowiska.

19. PGNIG Technologie Spółka z o.o. Warszawa Oddział Gazobudowa w Zabrze – zatrudnionych 422 osób.

Dział w branży budownictwo – gazownictwo.

20. Urząd Miejski w Zabrze – zatrudnionych 657 osób.

W dalszej części niniejszego rozdziału w oparciu o *Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w Zabrze za rok 2012* Powiatowego Urzędu Pracy w Zabrze zostaną przedstawione dane dotyczące monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych w Zabrze.

Powiatowy raport pn. „*Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w Zabrze w 2012 roku*” (źródło: http://www.pupzabrze.pl/urzed_pracy/ranking_zawodow.html) realizowany jest na podstawie zapisów ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, które nakładają na samorządy powiatowe „opracowywanie analiz i sprawozdań, w tym prowadzenie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych, oraz dokonywanie ocen dotyczących rynku pracy na potrzeby powiatowej rady zatrudnienia oraz organów zatrudnienia” oraz na systemie statystyczno - sprawozdawczym z rynku pracy (sprawozdanie MPiPS-01). W raporcie stosowana jest klasyfikacja zawodów i specjalności obowiązująca od 1 lipca 2010 roku. Podstawowe definicje w odniesieniu do ww. Rankingu:

- **monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych**, to proces systematycznego obserwowania zjawisk zachodzących na rynku pracy dotyczących kształtowania popytu na pracę i podaży zasobów pracy w przekroju terytorialno – zawodowym oraz formułowania na tej podstawie ocen, wniosków i krótkotrwałych prognoz niezbędnych dla prawidłowego funkcjonowania systemów: szkolenia bezrobotnych oraz kształcenia zawodowego.
- **zawód deficytowy**, to zawód, na który występuje na rynku pracy wyższe zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie.
- **zawód nadwyżkowy**, to zawód, na który występuje na rynku pracy mniejsze zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie.
- **zawód wykazujący równowagę (zrównoważony)**, to zawód, dla którego liczba ofert pracy równoważy liczbę osób poszukujących pracy.

Poniżej zaprezentowano dane obrazujące strukturę zawodów deficytowych i nadwyżkowych w Zabrzu oraz liczbę absolwentów poszczególnych szkół ponadgimnazjalnych oraz ranking zawodów.

W Zabrzu na dzień 31 grudnia 2012 roku liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy wynosiła 8321, z czego 57% stanowiły kobiety. W porównaniu z dniem 31 grudnia 2011 roku, liczba zarejestrowanych bezrobotnych wzrosła o prawie 600 osób.

Tabela 159 Struktura bezrobocia w Zabrzu na dzień 31.12. 2012 r.

	ogółem bezrobotnych	w tym				
		kobiety	absolwenci		powyżej 12 miesięcy	
			ogółem	kobiety	ogółem	kobiety
liczba bezrobotnych	8321	4750	396	258	1957	1196
odsetek w stosunku do ogółu bezrobotnych	100%	57%	5%	3%	24%	14%
odsetek kobiet w danej grupie bezrobotnych	-	57%	-	65%	-	61%

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Zabrzu

W kolejnej tabeli zobrazowano liczbowo sytuację, iż dziesięć zawodów o największej liczbie zarejestrowanych bezrobotnych generuje ponad 40% zarejestrowanych bezrobotnych. Równocześnie w tych zawodach zarejestrowanych jest prawie 40% osób bezrobotnych powyżej 12 miesięcy.

Tabela 160 Ranking i struktura 10 zawodów o największej liczbie bezrobotnych w Zabrzu na dzień 31.12.2012 roku

kod zawodu	nazwa zawodu	liczba bezrobotnych	ogółem bezrobotnych	w tym*				
				kobiety	absolwenci		osoby bezrobotne powyżej 12 miesięcy	
					ogółem	kobiety	ogółem	kobiety
000000	Bez zawodu	1172	14,1%	16,3%	29,0%	26,4%	0,9%	0,9%
522301	Sprzedawca	875	10,5%	17,2%	8,6%	12,4%	13,3%	20,9%
931301	Robotnik budowlany	287	3,4%	-	1,0%	-	4,0%	0,0%
911207	Sprzątaczką biurową	276	3,3%	5,6%	0,5%	0,8%	5,9%	9,4%
932911	Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	195	2,3%	2,2%	0,8%	0,8%	3,4%	3,5%
722204	Ślusarz	176	2,1%	0,3%	0,3%	-	2,0%	0,3%
515303	Robotnik gospodarczy	167	2,0%	1,4%	0,5%	-	3,5%	2,7%
711202	Murarz	108	1,3%	-	0,3%	-	1,4%	-
541390	Pozostali pracownicy ochrony osób i mienia	97	1,2%	0,5%	0,3%	-	1,4%	0,7%
811101	Górnicy eksploatacji podziemnej	97	1,2%	-	-	-	1,6%	-
Razem 10 zawodów		3450	41,5%	43,6%	41,2%	40,3%	37,4%	38,5%

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Zabrzu

Następna tabela pokazuje, iż podobnie jak w poprzednich latach zdecydowanie największą grupę zarejestrowanych bezrobotnych stanowią osoby bez zawodu (ponad 14%). W pierwszej dziesiątce zawodów o największej liczbie osób bezrobotnych, aż pięć utrzymuje się w niej od roku 2005 roku. Zawody te to: *sprzedawca, sprzątaczką biurową, robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym, robotnik budowlany, ślusarz* oraz grupa osób bez zawodu.

Tabela 161 Struktura i ranking dwunastu zawodów o największej liczbie osób bezrobotnych pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy w Zabrze – 31.12.2012 r.

lp	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Liczba bezrobotnych		Odsetek**	Wskaźnik długotrwałego bezrobocia
			ogółem	pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy		
1	522301	Sprzedawca	875	261	13,3%	30%
2	911207	Sprzątaczką biurową	276	116	5,9%	42%
3	931301	Robotnik budowlany	287	78	4,0%	27%
4	515303	Robotnik gospodarczy	167	69	3,5%	41%
5	932911	Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	195	67	3,4%	34%
6	722204	Ślusarz	176	39	2,0%	22%
7	962902	Dozorca	96	37	1,9%	39%
8	811101	Górnika eksploatacji podziemnej	97	31	1,6%	32%
9	711202	Murarz	108	27	1,4%	25%
10	541390	Pozostali pracownicy ochrony osób i mienia	97	27	1,4%	28%
11	411004	Technik prac biurowych	91	27	1,4%	30%
12	523002	Kasjer handlowy	90	27	1,4%	30%

* w czterech zawodach liczba bezrobotnych pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy była taka sama

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Zabrzu

Spośród 867 zawodów zidentyfikowanych na rynku pracy w Zabrzu na dzień 31.12.2012 roku, dla 74 wskaźnik długotrwałego bezrobocia wyniósł 100% (tzn. wszyscy bezrobotni byli zarejestrowani powyżej 12 miesięcy). Ale aż 90% z nich to zawody, w których zarejestrowano tylko 1 osobę bezrobotną. W pozostałych 10% zawodów, zarejestrowane były 2 lub 3 osoby bezrobotne. W grupie zawodów, w których zarejestrowano, co najmniej 10 osób bezrobotnych, dla 4 z nich wskaźnik długotrwałego bezrobocia wyniósł 0% (tzn. brak było osób bezrobotnych pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy). Duża liczba osób bezrobotnych bez zawodu, pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy, nie przełożyła się na wysoki wskaźnik długotrwałego bezrobocia co pokazano w kolejnej tabeli.

Tabela 162 Skrócony ranking zawodów według wskaźnika długotrwałego bezrobocia w Zabrzu na dzień 31.12.2012 r.

l.p.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Liczba bezrobotnych		Odsetek**	Wskaźnik długotrwałego bezrobocia
			ogółem	pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy		
1	431290	Pozostali pracownicy do spraw statystyki, finansów i ubezpieczeń	10	8	0,4%	80%
2	332302	Zaopatrzeniowiec	11	7	0,4%	64%
3	331301	Księgowy	38	21	1,1%	55%
4	711502	Cieśla szalunkowy	11	6	0,3%	55%
5	532201	Opiekunka domowa	15	8	0,4%	53%
6	962906	Woźny	12	6	0,3%	50%

118	000000	Bez zawodu	1172	17	0,9%	1%
119	234201	Nauczyciel przedszkola	10	0	0%	0%
120	422402	Technik hotelarstwa*	20	0	0%	0%
121	723103	Mechanik pojazdów samochodowych*	18	0	0%	0%
122	941101	Pracownik przygotowujący posiłki typu fast food	11	0	0%	0%

* w rankingu umieszczono zawody (122), w których zarejestrowano, co najmniej 10 osób bezrobotnych

** odsetek bezrobotnych pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy w danym zawodzie, do ogółu zarejestrowanych bezrobotnych pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Zabrzu

Tylko 5% ogólnej liczby bezrobotnych stanowili absolwenci szkół lub uczelni. Pomimo, iż absolwenci zarejestrowani są w 145 zawodach, to tylko 9 z nich (6%) generuje prawie 50% bezrobotnych w tej grupie, wnioski te można odczytać z danych z poniższej tabeli.

Tabela 163 Struktura i ranking zawodów o największej liczbie zarejestrowanych bezrobotnych absolwentów w Zabrzu na dzień 31.12.2012 r. (skrót)

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Liczba bezrobotnych		Odsetek absolwentów w stosunku	
		ogółem	absolwentów	do ogółu bezrobotnych absolwentów	do ogółu bezrobotnych w zawodzie
000000	Bez zawodu*	1172	115	29,0%	10%
522301	Sprzedawca	875	34	8,6%	4%
514101	Fryzjer	69	10	2,5%	14%
351203	Technik informatyk	34	8	2,0%	24%
411090	Pozostali pracownicy obsługi biurowej	59	7	1,8%	12%
411004	Technik prac biurowych	91	5	1,3%	5%
818990	Pozostali operatorzy stacjonarnych maszyn i urządzeń gdzie indziej niesklasyfikowani	81	5	1,3%	6%
422402	Technik hotelarstwa	20	5	1,3%	25%
325402	Technik masażysta	9	5	1,3%	56%
Razem dla 9 zawodów				49%	

* głównie absolwenci liceów ogólnokształcących i profilowanych

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Zabrzu

W 2012 roku największe zapotrzebowanie, prawie 4% wszystkich ofert pracy, dotyczyło *robotników budowlanych*. Poszukiwani byli również *robotnicy gospodarczy*, *opiekunowie osób starszych* oraz *górnicy eksploatacji podziemnej*. Spośród dziesięciu zawodów o największym zapotrzebowaniu na rynku, aż dla trzech: *robotnik budowlany*, *technik prac biurowych*, *pracownik ochrony mienia i osób* utrzymuje się ono niezmiennie wysokie od 2005 roku.

Tabela 164 Ranking i struktura 10 zawodów o największej liczbie ofert pracy w Zabrzu w 2012 roku

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Liczba ofert	Odsetek ofert w stosunku do ogółu ofert
931301	Robotnik budowlany	155	3,8%
515303	Robotnik gospodarczy	148	3,6%
341202	Opiekun osoby starszej	135	3,3%
811101	Górnik eksploatacji podziemnej	130	3,2%
911207	Sprzątaczką biurową	122	3,0%
411004	Technik prac biurowych	118	2,9%
432103	Magazynier	112	2,7%
541307	Pracownik ochrony fizycznej bez licencji	111	2,7%
541308	Pracownik ochrony fizycznej I stopnia	105	2,6%
411090	Pozostali pracownicy obsługi biurowej	81	2,0%
Razem dla 10 zawodów			29,6%

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Zabrzu

Analiza struktury osób bezrobotnych oraz ofert pracy w 2012 roku według sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) pokazała, że największa liczba osób bezrobotnych była ostatnio zatrudniona w zakładach pracy należących do sekcji:

- *handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle* (ponad 18% ogółu bezrobotnych),
- *działalność niezidentyfikowana* (prawie 17% ogółu bezrobotnych),
- *przetwórstwo przemysłowe* (ponad 12% ogółu bezrobotnych),
- *działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca* (ponad 12% ogółu bezrobotnych).

Natomiast największe zapotrzebowanie na pracowników wystąpiło w sekcjach:

- *działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca* (prawie 22% wszystkich ofert pracy),
- *budownictwo* (prawie 16% wszystkich ofert pracy),
- *przetwórstwo przemysłowe* (ponad 13% wszystkich ofert pracy).

Tabela 165 Struktura osób bezrobotnych oraz ofert pracy według sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności w Zabrzu w 2012 r.

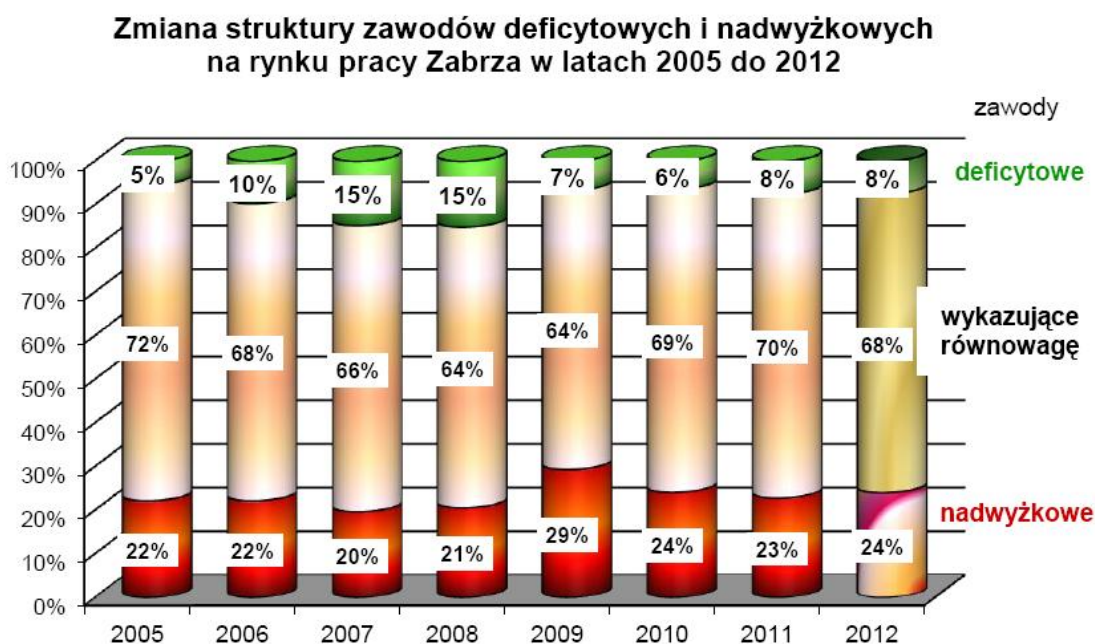
Seksja PKD	Bezrobotni		Oferty pracy	
	zarejestrowani w 2012r.	stan w końcu 2012r.	zgłoszone w 2012r.	stan w końcu 2012r.
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	119	71	113	0
Budownictwo	1159	777	646	64
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	94	91	29	0
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	127	94	106	32
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	112	122	58	1
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	120	79	131	0
Działalność niezidentyfikowana	1823	987	0	0
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	328	164	146	6
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	1319	764	931	190
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	303	207	97	4
Edukacja	257	163	233	1
Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	1	1	0	0
Górnictwo i wydobywanie	226	160	110	1
Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	2012	1272	531	14
Informacja i komunikacja	64	37	47	10
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	342	240	203	0
Organizacje i zespoły eksterytorialne	17	8	0	0
Pozostała działalność usługowa	737	467	57	6
Przetwórstwo przemysłowe	1361	848	553	61
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	17	17	2	0
Transport i gospodarka magazynowa	313	208	100	11
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	78	63	14	0

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Zabrzu

Powiatowy Urząd Pracy w Zabrzu analizując dane dotyczące zawodów deficytowych i nadwyżkowych zidentyfikował w 2012 roku 336 elementarnych grup zawodowych oraz 985 zawodów / specjalności. W 86% (848) zawodów wystąpiły rejestracje bezrobotnych, natomiast w 37% (367) zarejestrowano oferty pracy.

Rysunek 47 Zmiana struktury zawodów deficytowych i nadwyżkowych na rynku pracy Zabrze w latach 2005 do 2012.

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Zabrzu

Spośród zidentyfikowanych zawodów wyodrębniono zawody deficytowe i nadwyżkowe oraz wykazujące równowagę. Zawody wykazujące równowagę stanowiły 68% ogólnej liczby zawodów. Zawody deficytowe, czyli te które są poszukiwane na rynku pracy, stanowiły 8% wszystkich zawodów. Zawody nadwyżkowe tzn. takie, na które występuje na rynku pracy mniejsze zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie, stanowiły 24% wszystkich zawodów. Spośród nich największą grupą zarejestrowanych bezrobotnych były osoby bez zawodu. Wysoce nadwyżkowe były również zawody: *Kasjer handlowy, Technik ekonomista, Pozostali mechanicy pojazdów samochodowych, Ekspedient pocztowy*.

Tabela 166 Ranking dziesięciu zawodów nadwyżkowych w Zabrze w 2012 roku - fragment (według wskaźnika intensywności nadwyżki / deficytu zawodu równego zero oraz według wskaźnika intensywności nadwyżki / deficytu zawodu różnego od zera)

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Średnia miesięczna			wskaźnik intensywności nadwyżki/deficytu zawodu
		liczba ofert pracy	liczba zarejestrowanych bezrobotnych	nadwyżka/deficyt podaży siły roboczej	
000000	Bez zawodu	0	159,25	159,25	0
523002	Kasjer handlowy	0	11,92	11,92	0
331403	Technik ekonomista	0	10,00	10,00	0
932913	Sortowacz	0	5,67	5,67	0
931202	Kopacz	0	5,58	5,58	0
931101	Robotnik górniczy dołowy	0	4,42	4,42	0
931207	Robotnik torowy	0	4,42	4,42	0
524904	Hostessa	0	3,67	3,67	0
933301	Ładowacz	0	3,67	3,67	0
422402	Technik hotelarstwa	0	3,33	3,33	0
522201	Kierownik sali sprzedaży	0	2,92	2,92	0
933401	Pracownik rozkładający towar na półkach	0	2,58	2,58	0
242217	Specjalista administracji publicznej	0	2,33	2,33	0
751105	Rzeźnik - wędliniarz	0	2,25	2,25	0
263304	Politolog	0	2	2	0

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Średnia miesięczna			wskaźnik intensywności nadwyżki/deficytu zawodu
		liczba ofert pracy	liczba zarejestrowanych bezrobotnych	nadwyżka/deficyt podaży siły roboczej	
441201	Ekspedient pocztowy	0,08	4,33	4,25	0,0192
753105	Krawiec	0,17	7,17	7,00	0,0233
941101	Pracownik przygotowujący posiłki typu fast food	0,08	2,25	2,17	0,037
263102	Ekonomista	0,08	1,92	1,83	0,0435
721102	Formierz odlewnik	0,08	1,92	1,83	0,0435
351203	Technik informatyk	0,25	5,67	5,42	0,0441
522301	Sprzedawca	4,83	104,17	99,33	0,0464
751201	Cukiernik	0,33	5,25	4,92	0,0635
832203	Kierowca samochodu osobowego	0,42	6,33	5,92	0,0658
311101	Laborant chemiczny	0,08	1,25	1,17	0,0667
912102	Praczka	0,08	1,25	1,17	0,0667
911202	Palacz pieców zwykłych	0,08	1,17	1,08	0,0714
751204	Piekarz	0,42	5,67	5,25	0,0735
514207	Technik usług kosmetycznych	0,08	1,08	1,00	0,0769
711502	Cieśla szalunkowy	0,17	2,17	2,00	0,0769

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Zabrze

Kolejne tabele przedstawiają 30 najbardziej deficytowych zawodów. Wśród nich tylko dwa (*Specjalista do spraw szkoleń, Lektor języka angielskiego*) są na poziomie wykształcenia wyższego, a trzy są na poziomie wykształcenia średniego – technicznego.

Tabela 167 Ranking zawodów deficytowych w Zabrzu w 2012 roku - fragment (przy zarejestrowanych bezrobotnych)

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Średnia miesięczna			wskaźnik intensywności nadwyżki/deficytu zawodu
		liczba ofert pracy	liczba zarejestrowanych bezrobotnych	nadwyżka/deficyt podaży siły roboczej	
341202	Opiekun osoby starszej	11,25	0,42	-10,83	27
815702	Pracownik pralni chemicznej	1,33	0,08	-1,25	16
541309	Pracownik ochrony fizycznej II stopnia	1,00	0,08	-0,92	12
832205	Taksówkarz	1,00	0,08	-0,92	12
541307	Pracownik ochrony fizycznej bez licencji	9,25	0,83	-8,42	11,1
711501	Cieśla	3,50	0,33	-3,17	10,5
741101	Elektromonter instalacji elektrycznych	2,42	0,25	-2,17	9,6667
332101	Agent ubezpieczeniowy	3,00	0,33	-2,67	9
712202	Glazurnik	1,50	0,17	-1,33	9
742203	Monter sieci telekomunikacyjnych	1,33	0,17	-1,17	8
722316	Wiertacz w metalu	0,58	0,08	-0,50	7
721204	Spawacz metodą MAG	5,83	0,92	-4,92	6,3636
722206	Ślusarz narzędziowy	1,00	0,17	-0,83	6
818303	Operator urządzeń pakujących	0,83	0,17	-0,67	5
242403	Specjalista do spraw szkoleń	0,42	0,08	-0,33	5
711903	Monter rusztowań	0,42	0,08	-0,33	5
811106	Operator ładowarki	0,42	0,08	-0,33	5
831204	Dyżurny ruchu kolejowego	0,42	0,08	-0,33	5
341203	Opiekun w domu pomocy społecznej	2,33	0,50	-1,83	4,6667
722402	Szlifierz ostrzacz	0,75	0,17	-0,58	4,5
522302	Sprzedawca w branży mięsnej	1,08	0,25	-0,83	4,3333
522304	Sprzedawca w branży spożywczej	6,08	1,42	-4,67	4,2941
235301	Lektor języka angielskiego	0,33	0,08	-0,25	4
541901	Pracownik obsługi monitoringu	0,33	0,08	-0,25	4
741103	Elektryk	2,83	0,83	-2,00	3,4

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Zabrzu

Najbardziej deficytowymi zawodami w Zabrzu były:

Tabela 168 Ranking zawodów deficytowych w Zabrzu w 2012 roku (przy braku zarejestrowanych bezrobotnych)

Kod zawodu	Nazwa zawodu	Średnia miesięczna			wskaźnik intensywności nadwyżki/deficytu zawodu
		liczba ofert pracy	liczba zarejestrowanych bezrobotnych	nadwyżka/deficyt podaży siły roboczej	
541308	Pracownik ochrony fizycznej I stopnia	8,75	0	-8,75	MAX
712301	Monter ociepleń budynków	4,42	0	-4,42	MAX
722308	Operator obrabiarek sterowanych numerycznie	3,50	0	-3,50	MAX
721205	Spawacz metodą MIG	2,33	0	-2,33	MAX
833202	Kierowca ciągnika siodłowego	1,17	0	-1,17	MAX

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Zabrzu

W podsumowaniu danych opisanych w oparciu o *Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w Zabrzu za rok 2012* Powiatowego Urzędu Pracy w Zabrzu i przedstawionych w niniejszym podrozdziale, należy zaznaczyć, iż na dzień 31 grudnia 2012 roku w Zabrzu liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy wynosiła 8 321 osób, co daje wynik o ponad 600 osób więcej niż na dzień 31 grudnia 2011 roku. Kobiety stanowiły 57% ogółu bezrobotnych. Największą grupę zarejestrowanych bezrobotnych, podobnie jak w poprzednich latach, stanowiły osoby bez zawodu (ponad 16%). Dziesięć zawodów o największej liczbie zarejestrowanych bezrobotnych generuje ponad 40% zarejestrowanych bezrobotnych. W pierwszej dziesiątce zawodów o największej liczbie osób bezrobotnych, aż pięć utrzymuje się w niej od roku 2005. Te zawody to *sprzedawca, sprzątaczką biurową, robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym, robotnik budowlany, ślusarz* oraz grupa osób bez zawodu. Tylko dwanaście zawodów generuje aż 40% wszystkich osób bezrobotnych pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy. W tej grupie zawodów, aż sześć (*sprzedawca, sprzątaczką biurową, robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym, technik prac biurowych, robotnik budowlany, ślusarz*) utrzymuje się w pierwszej dziesiątce od 2005 roku. Ponadto tylko 5% ogólnej liczby bezrobotnych stanowili absolwenci szkół lub uczelni. Tylko 9 zawodów generuje prawie 50% bezrobotnych absolwentów, pomimo faktu, iż zarejestrowani są oni w 145 zawodach. Natomiast grupa absolwentów bez zawodu stanowi prawie 30% wszystkich absolwentów. W 2012 roku zarejestrowano w PUP w Zabrzu 4107 ofert pracy. Największe zapotrzebowanie bo ponad 4% wszystkich ofert dotyczyło *robotników budowlanych*. Poszukiwani byli również *robotnicy gospodarczy, opiekunowie osób starszych oraz górnicy eksploatacji podziemnej*. Spośród 10 zawodów o największym zapotrzebowaniu na rynku, aż dla trzech (*robotnik budowlany, technik prac biurowych, pracownik ochrony mienia i osób*) utrzymuje się ono wysokie niezmiennie od 2005 roku. Największa liczba osób bezrobotnych była ostatnio zatrudniona w zakładach pracy należących do sekcji *Handel hurtowy i detaliczny* – ponad 18%. Największe zapotrzebowanie na pracowników wystąpiło w sekcji: *Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca*, to prawie 22% wszystkich ofert pracy. Zawody deficytowe stanowiły 8% wszystkich zawodów. W grupie 30 najbardziej deficytowych zawodów tylko dwa (*Specjalista do spraw szkoleń, Lektor języka angielskiego*) są na poziomie wykształcenia wyższego, a trzy są na poziomie wykształcenia średniego – technicznego. Najbardziej deficytowymi zawodami w Zabrzu były: *Opiekun osoby starszej, Pracownik pralni chemicznej, Pracownicy ochrony fizycznej*,

Taksówkarz, Monter ociepleń budynków. Zawody nadwyżkowe stanowiły 24% ogólnej liczby zawodów. Najbardziej nadwyżkową grupą jest grupa osób *Bez zawodu* oraz *Pozostali mechanicy pojazdów samochodowych* – 723190 (wskaźnik intensywności nadwyżki zawodu wynosi 0,0172). Wysoce nadwyżkowe były również zawody: *Kasjer handlowy, Technik ekonomista, Ekspedient pocztowy.* W grupie 30 najbardziej nadwyżkowych zawodów w 2012 roku w Zabrzu trzy są na poziomie wykształcenia wyższego (*Specjalista administracji publicznej, Politolog, Ekonomista*), a cztery na poziomie wykształcenia średniego – technicznego. Zawody wykazujące równowagę stanowią 68% wszystkich zawodów

10. Gospodarka miasta

Miasto Zabrze, aby wzbogacić profil gospodarczy miasta bierze udział w tworzeniu infrastruktury technicznej oraz przestrzeni publicznej. Wzmacnia współpracę naukowo - biznesową oraz wspiera przedsiębiorczość i innowacje. Ponadto Miasto Zabrze dąży do zwiększenia napływu kapitału zewnętrznego poprzez zlokalizowaną w Zabrzu Specjalną Strefę Ekonomiczną. Specjalna Strefa Ekonomiczna to szansa m.in. na zwiększenie aktywności gospodarczej i zmniejszenie wysokiego poziomu bezrobocia.

W niniejszym rozdziale dokumentu w ramach tematu gospodarka miasta zostaną przedstawione informacje dotyczące m.in. podmiotów gospodarczych w Zabrzu, Katowickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej, zabrzańskich organizacji pozarządowych, dochodów mieszkańców Zabrze, działalności Miejskiego Rzecznika Konsumentów oraz realizowanych i wykonanych zadań inwestycyjnych na terenie miasta, a także przedsiębiorczości w mieście.

10.1. Podmioty gospodarcze i spółki handlowe

W Zabrzu na koniec 2012 roku funkcjonowało 16 478 podmiotów gospodarki narodowej wpisanych do rejestru REGON, w tym 14 893 podmioty w sektorze prywatnym i 1 585 w sektorze publicznym. W odniesieniu do ilości ludności, podstawowe parametry dotyczące ilości podmiotów w Zabrzu są porównywalne do średniej w województwie oraz do średniej na obszarze Polski.

Tabela 169 Porównanie ilości podmiotów w rejestrze REGON – 2012 r.

cecha	Zabrze	śląskie	Polska
podmioty wpisane do rejestru REGON na 10 tys. ludności	918	982	1 032
jednostki nowozarejestrowane w rejestrze REGON na 10 tys. ludności	71	83	93

jednostki wykreślone z rejestru REGON na 10 tys. ludności	50	61	65
osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 100 osób w wieku produkcyjnym	9	11	12

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych.

W ciągu ostatnich 3 lat powyższe wartości nie wykazywały większych odchyleń, za wyjątkiem roku 2011, w którym zaobserwowano znaczący wzrost liczby jednostek wykreślonych z rejestru REGON, przy czym zjawisko to dotyczyło wszystkich analizowanych obszarów geograficznych.

Tabela 170 Podmioty gospodarcze w Zabrzu według klas wielkości w latach 2006 – 2012

Klasa wielkości	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
0-9	14 296	14 491	14 712	14 959	15 523	15 336	15 715
10-49	662	690	676	691	720	678	589
50-249	121	126	135	136	137	134	148
250-999	26	26	25	22	23	24	22
1000 i więcej	4	3	4	4	4	4	4
Ogółem:	15 113	15 338	15 552	15 814	16 407	16 176	16 478

*Źródło: Urząd Miejski w Zabrzu, Wydział Strategii i Rozwoju Miasta,
Zespół Planowania Strategicznego i Analiz Statystycznych.*

Tabela 171 Liczba nowozarejestrowanych podmiotów gospodarczych w Zabrzu w latach 2005 – 2012

Nowozarejestrowane	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Ogółem	1049	1137	1106	1115	1226	1513	1217	1271
Sektor publiczny	80	71	84	28	35	73	25	48
Sektor prywatny	969	1066	1022	1087	1191	1440	1192	1223

*Źródło: Urząd Miejski w Zabrzu, Wydział Strategii i Rozwoju Miasta,
Zespół Planowania Strategicznego i Analiz Statystycznych.*

Tabela 172 Spółki handlowe publiczne i prywatne zarejestrowane w rejestrze REGON w Zabrzu w latach 2004-2012

Spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Ogółem	137	152	170	175	166	161	163	167	172
Nowozarejestrowane	5	17	17	4	9	2	3	5	6

*Źródło: Urząd Miejski w Zabrzu, Wydział Strategii i Rozwoju Miasta,
Zespół Planowania Strategicznego i Analiz Statystycznych.*

Tabela 173 Liczba spółek handlowych ogółem i nowozarejestrowanych na przestrzeni lat 2004-2012 w Zabrzu

Liczba spółek handlowych	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Ogółem	835	870	909	934	936	964	993	1053	1137
Nowozarejestrowane	27	41	41	34	36	40	41	59	92

*Źródło: Urząd Miejski w Zabrzu, Wydział Strategii i Rozwoju Miasta,
Zespół Planowania Strategicznego i Analiz Statystycznych.*

Tabela 174 Spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego ogółem i nowozarejestrowane na przestrzeni lat 2004 - 2012

Sektor	Spółki handlowe	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
PUBLICZNY	Ogółem	36	32	31	27	22	23	24	23	22
	z udziałem kapitału zagranicznego	2	2	2	2	2	2	2	2	2
PRYWATNY	Ogółem	799	838	878	907	914	914	969	1 030	1 115
	z udziałem kapitału zagranicznego	135	150	168	173	164	159	161	165	170

*Źródło: Urząd Miejski w Zabrzu, Wydział Strategii i Rozwoju Miasta,
Zespół Planowania Strategicznego i Analiz Statystycznych.*

Porównując Zabrze na tle województwa i kraju, wyraźnie widać, iż mniejszy odsetek stanowią w mieście jednostki działające w sekcji C: Przetwórstwo przemysłowe.

Odpowiednio jest to 6,12% podmiotów w Zabrzu, przy 9,43% w województwie śląskim i 9,09% w Polsce.

Tabela 175 Liczba i odsetek jednostek gospodarczych w 2012 r. w rejestrze REGON

		Zabrze		ŚLĄSKIE		POLSKA	
ogółem		16 478	100,00%	453 496	100,00%	3 975 334	100,00%
Sekcja	Opis						
A	Rolnictwo, leśnictwo łowiectwo i rybactwo	35	0,21%	5 198	1,15%	91 363	2,30%
B	Górnictwo i wydobywanie	16	0,10%	457	0,10%	4 152	0,10%
C	Przetwórstwo przemysłowe	1 009	6,12%	42 780	9,43%	361 497	9,09%
D	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	16	0,10%	434	0,10%	6 378	0,16%
E	Dostawa wody, gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	43	0,26%	1 725	0,38%	13 021	0,33%
F	Budownictwo	1 485	9,01%	51 874	11,44%	471 474	11,86%
G	Handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych włączając motocykle	4 603	27,93%	132 836	29,29%	1 065 781	26,81%
H	Transport i gospodarka magazynowa	1 176	7,14%	29 362	6,47%	253 086	6,37%

		Zabrze		ŚLĄSKIE		POLSKA	
I	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	358	2,17%	14 767	3,26%	124 765	3,14%
J	Informacja i komunikacja	383	2,32%	11 222	2,47%	108 392	2,73%
K	Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	529	3,21%	16 353	3,61%	128 643	3,24%
L	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	2 599	15,77%	23 758	5,24%	210 584	5,30%
M	Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	1 091	6,62%	37 326	8,23%	352 023	8,86%
N	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	305	1,85%	11 253	2,48%	102 011	2,57%
O	Administracja publiczna i obrona narodowa, obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	21	0,13%	1 790	0,39%	27 047	0,68%
P	Edukacja	618	3,75%	15 804	3,48%	139 334	3,50%
Q	Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	1 027	6,23%	21 942	4,84%	203 106	5,11%
R	Działalność związana z kulturą i rekreacją	242	1,47%	7 933	1,75%	68 864	1,73%

		Zabrze		ŚLĄSKIE		POLSKA	
S, T, U	Pozostała działalność usługowa, Gospodarstwa domowe zatrudn. pracowników, Organizacje i zespoły eksterytorialne	922	5,60%	26 682	5,88%	243 813	6,13%

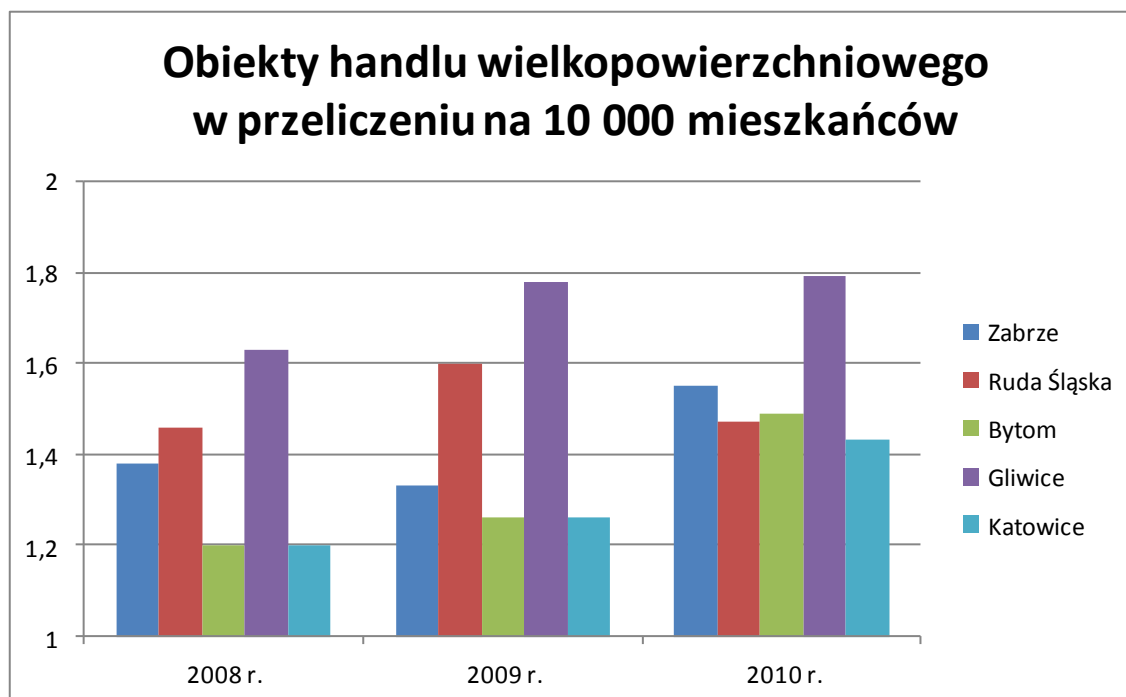
Nieco większy odsetek w mieście stanowią podmioty działające w sekcjach:

- H: Transport i gospodarka magazynowa – 7,14%, podczas gdy w województwie jest to 6,47%, a w kraju 6,37%,
- Q: Opieka zdrowotna i pomoc społeczna – 6,23%, podczas gdy w województwie jest to 4,84%, zaś w Polsce 5,11%.

Największe różnice widać w sekcji L: Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości: 15,77% w Zabrzu, podczas gdy w województwie jest to zaledwie 5,24%, a w kraju 5,30%.

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych

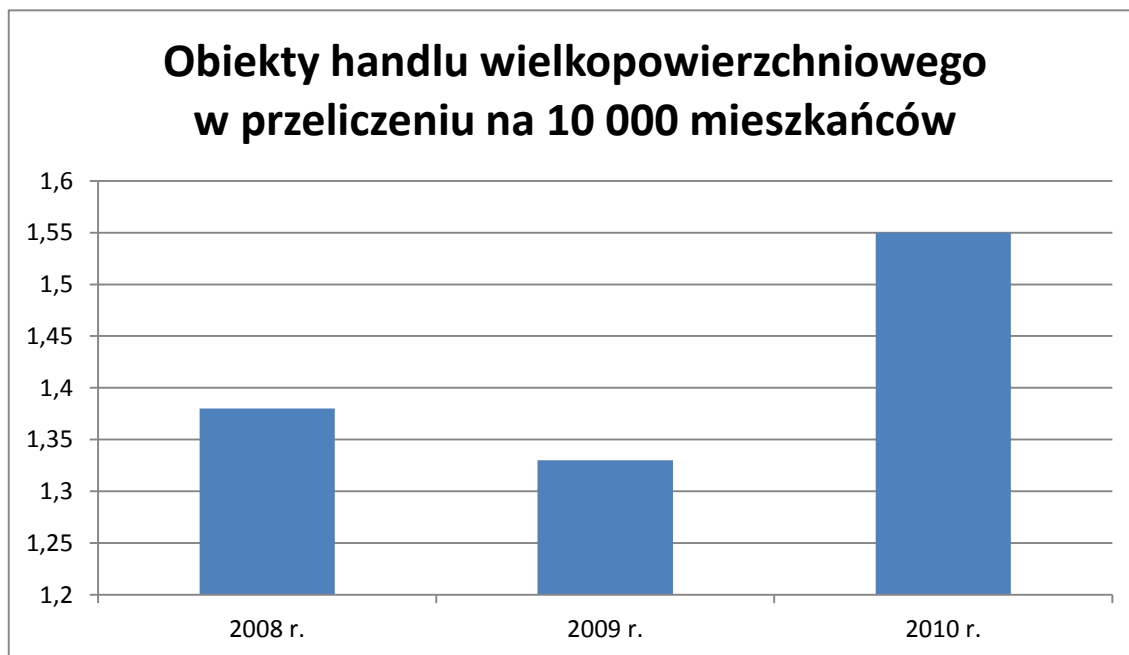
Rysunek 48 Obiekty handlu wielkopowierzchniowego w przeliczeniu na 10 000 mieszkańców na terenie wybranych miast w latach 2008 - 2010.

*Źródło: Analiza porównawcza dynamiki rozwoju miasta Zabrze i miast Aglomeracji Górnośląskiej
(październik 2012 r.)*

Rysunek 49 Obiekty handlu wielkopowierzchniowego w przeliczeniu na 10 000 mieszkańców na terenie Miasta Zabrze w latach 2008 - 2010.

Źródło: Analiza porównawcza dynamiki rozwoju miasta Zabrze i miast Aglomeracji Górnośląskiej (październik 2012 r.)

Tabela 176 Liczba placówek posiadających zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych – Zabrze

	2011 r.	2012 r.
Liczba placówek posiadających zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych	378 (sklepy)	368 (sklepy)
	145	127
	(gastronomia)	(gastronomia)

Źródło: Urząd Miejski w Zabrzu, Wydział Spraw Obywatelskich.

10.2. Tereny inwestycyjne i Specjalna Strefa Ekonomiczna

Miasto Zabrze posiada prawo własności do 2/5 ogółu terenu miasta - do 3 295 ha gruntów - w tym 97 ha zlokalizowanych jest na zabrzańskich terenach Katowickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej, na których zainwestowali dotychczas:

- Best Poland Sp. z o. o. (urządzenia elektryczne),
- KOPEX Machinery S. A. (przemysł wydobywczy, górnictwo),
- Logstor Polska Sp. z o. o. (sieci ciepłne),
- NMC Polska Sp. z o. o. (rozwiązania izolacyjne – instalacje).

Zabrzańskie tereny inwestycyjne:

(Źródło: Memorandum Inwestycyjne Miasta Zabrze):

Teren inwestycyjny HANDLOWA

Teren położony w dzielnicy Grzybowice przy drodze krajowej nr 94 i 78 oraz zjeździe z autostrady A1 (Zabrze Północ). Od zachodu sąsiaduje z Gliwicami, od południa z dzielnicą Mikulczyce, a od wschodu z terenami inwestycyjnymi Katowickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej. Doskonale nadaje się pod przemysł i działalność produkcyjną.

Przeznaczenie w Miejscowym Planie Zagospodarowania Przestrzennego:

przemysł, produkcja, składy, magazyny, drobna wytwórczość.

Struktura terenu	Teren inwestycyjny składający się z 12 działek ewidencyjnych, które stanowią kompleks o łącznej powierzchni około 12 ha.
Infrastruktura techniczna	Wodociąg, kanalizacja deszczowa, kanalizacja sanitarna w granicy działki.
Odległość od węzłów komunikacyjnych	Teren posiada dostęp od ul. Handlowej oraz od ul. Witosa. W granicy działki przebiega bocznica kolejowa. Odległości do dróg krajowych i autostrad: • do autostrady A4 – 9,5 km, • do autostrady A1 Zabrze Zachód – 2,5 km, • do DK nr 78 – 0,0 km, zjazd z autostrady A1 Zabrze Północ
Odległość od portu lotniczego i bocznic kolejowej	Odległość do Portu Lotniczego Katowice Pyrzowice: 30 km. W pobliżu działki przebiega bocznica kolejowa.

Teren inwestycyjny LOMPY

Teren położony we wschodniej części miasta w dzielnicy Zaborze na południe od Drogowej Trasy Średnicowej. Od północy teren graniczy z DTŚ, natomiast od strony południowej teren ograniczony jest przez potok „Czarniawka”, który jednocześnie stanowi granicę z miastem Ruda Śląska. W przeszłości teren stanowił obszar zakładu górniczego.

Przeznaczenie w Miejscowym Planie Zagospodarowania Przestrzennego:

tereny usługowo – produkcyjno -gospodarcze.

Struktura terenu	W skład terenu wchodzi działka ewidencyjna o powierzchni 9,46 ha.
Infrastruktura techniczna	Prąd, woda, gaz znajdują się w drodze, do której przylega nieruchomość ul. Lompy.
Odległość od węzłów komunikacyjnych	Teren posiada dostęp do drogi publicznej ul. Lompy. Odległość od dróg krajowych i autostrad: • do autostrady A4 – 4,6 km, • do autostrady A1 – 10,0 km, • do DTŚ – 0,5 km, • do DK nr 88 – 5,0 km.
Odległość od portu lotniczego i bocznic kolejowej	Odległość od Portu Lotniczego Katowice Pyrzowice: 30 km. Odległość od bocznic kolejowej: 1,3 km.

Teren inwestycyjny położony przy DTŚ

Teren inwestycyjny o łącznej powierzchni 26 ha położony w dzielnicy Zaborze przy Drogowej Trasie Średnicowej. Od południa obszar ograniczony jest potokiem „Czarniawka” stanowiącym granicę z miastem Ruda Śląska.

Przeznaczenie w Miejscowym Planie Zagospodarowania Przestrzennego:

tereny wielkopowierzchniowych obiektów handlowych.

Struktura terenu	Działki o łącznej powierzchni 26 ha.
Infrastruktura techniczna	Woda, kanalizacja, gaz, sieć ciepłownicza w obrębie działki.
Odległość od węzłów komunikacyjnych	Dostęp do Drogowej Trasy Średnicowej.
Odległość od portu lotniczego i bocznic kolejowej	Odległość od Portu Lotniczego Katowice Pyrzowice: 30 km.

Teren inwestycyjny położony przy drodze krajowej nr 88

Teren inwestycyjny o łącznej powierzchni 4,6 ha od strony północnej przylega do drogi krajowej nr 88, od południa ograniczony jest linią kolejową. Teren jest płaski, wynivelowany do poziomu drogi krajowej z urządzonym zjazdem, co umożliwia doskonale skomunikowanie w różnych kierunkach. Obszar usytuowany w pobliżu Centrum Handlowego „Plejada”.

Przeznaczenie w Miejscowym Planie Zagospodarowania Przestrzennego:

tereny zieleni innej.

Struktura terenu	W skład obszaru wchodzi 2 działki o łącznej powierzchni 4,6 ha.
Infrastruktura techniczna	Brak.
Odległość od węzłów komunikacyjnych	Obszar posiada zjazd do drogi krajowej nr 88.
Odległość od portu lotniczego i bocznic kolejowej	Odległość od Portu Lotniczego Katowice Pyrzowice: 30 km. W pobliżu działki przebiega bocznic kolejowa.

Teren inwestycyjny Katowicka Specjalna Strefa Ekonomiczna

Teren inwestycyjny o powierzchni 139 ha położony w północnej części miasta na granicy dzielnic: Mikulczyce, Rokitnica i Biskupice.

Przeznaczenie w Miejscowym Planie Zagospodarowania Przestrzennego:

przemysł, produkcja, składy, magazyny, drobna wytwórczość.

Struktura terenu	W skład terenu wchodzi 44 działki o łącznej

	powierzchni 139 ha.
Infrastruktura techniczna	Obecnie trwają prace związane z uzbrojeniem terenu w infrastrukturę techniczną i drogową. Dla działek położonych bezpośrednio przy ul. Ofiar Katynia dostępne są następujące media: woda, kanalizacja sanitarna, energia elektryczna, gaz na terenie działki lub w granicy działki.
Odległość od węzłów komunikacyjnych	Teren posiada dostęp do dróg publicznych od ul. Ofiar Katynia, od ul. Ziemskiej oraz od ul. Goduli. Teren posiada dostęp do drogi publicznej ul. Ofiar Katynia, ul. Goduli. Odległości do dróg krajowych i autostrad: • do autostrady A4 węzeł Wspólna – 13,0 km, • do autostrady A1 węzeł Zabrze Północ – 5,0 km, • do autostrady A1 węzeł Zabrze Zachód – 8,0 km, • do DTŚ – 8,9 km, • do DK nr 88 – 3,0 km, • do DK nr 94 – 2,7 km.
Odległość od portu lotniczego i bocznic kolejowej	Odległość od Portu Lotniczego Katowice Pyrzowice: 30 km. Odległość od bocznic kolejowej: 1 km.

Teren inwestycyjny położony przy granicy z Bytomiem

Teren inwestycyjny na granicy z Bytomiem, obszar o łącznej powierzchni 41,9 ha. Od północy obszar ograniczony linią kolejową Gliwice – Bytom. Teren mocno zróżnicowany pod względem ukształtowania terenu z uwagi na występujące różnice wysokości. Obecnie teren częściowo

wykorzystywany jest dla celów rolniczych, jednakże większą część stanowią nieużytki. Obszar sąsiaduje z bazą logistyczną.

Przeznaczenie w Miejscowym Planie Zagospodarowania Przestrzennego:

działalność przemysłowo-usługowa

Struktura terenu	W skład terenu wchodzi 4 działki o łącznej powierzchni 41,9 ha.
Infrastruktura techniczna	Trwają prace związane z uzbrojeniem terenu inwestycyjnego.
Odległość od węzłów komunikacyjnych	dojazd od ul. Bytomskiej oraz ul. Szyb Franciszek.
Odległość od portu lotniczego i bocznic kolejowej	Odległość od Portu Lotniczego Katowice Pyrzowice: 30 km.

Teren inwestycyjny Centrum Przesiadkowe

Teren inwestycyjny pod budowę Centrum Przesiadkowego o łącznej powierzchni 2,5 ha położony w ścisłym centrum miasta Zabrze.

Przeznaczenie w Miejscowym Planie Zagospodarowania Przestrzennego:

kompozycja i funkcjonalna integracja z rozwiązaniami węzła przesiadkowego przy utrzymaniu charakteru i skali istniejącego sąsiedztwa, możliwa przebudowa dworca i układu drogowego w centrum miasta.

Struktura terenu	Działki wchodzące w skład terenu stanowią własność Gminy Zabrze (1,5 ha) oraz PKP S.A. (1 ha).
Infrastruktura techniczna	Teren inwestycyjny jest w pełni uzbrojony.
Odległość od węzłów komunikacyjnych	Obszar usytuowany jest w ścisłym centrum miasta, na styku komunikacji autobusowej, tramwajowej, kolejowej. Odległości od dróg krajowych i autostrad: • od DTŚ – 3 km, • od autostrady A 4 – 5 km.
Odległość od portu lotniczego i bocznic kolejowej	Odległość od Portu Lotniczego Katowice Pyrzowice: 30 km.

Teren inwestycyjny ul. Ziemska

Teren o łącznej powierzchni 7,92 ha położony w północnej części Zabrze, w okolicy Osiedla Młodego Górnika, w pobliżu granicy z Bytomiem. Na południe od tego terenu znajduje się droga krajowa nr 88. Od zachodu sąsiaduje z terenami inwestycyjnymi Katowickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej.

Przeznaczenie w Miejscowym Planie Zagospodarowania Przestrzennego:

przemysł, składy, magazyny, drobna wytwórczość

Struktura terenu	W skład terenu wchodzi 7 działek o łącznej powierzchni 7,92 ha.
Infrastruktura techniczna	Prąd i woda w granicy działki lub na terenie działki.
Odległość od węzłów komunikacyjnych	Teren posiada dostęp do drogi publicznej ul. Ziemska. Odległości do dróg krajowych i autostrad: • do autostrady A4 węzeł Wspólna – 13,0 km, • do autostrady A1 węzeł Zabrze Północ – 5,8 km, • do autostrady A1 węzeł Zabrze Zachód – 10,0 km, • do DTŚ – 6,8 km, • do DK nr 88 – 1,4 km, • do DK nr 94 – 1,7 km.
Odległość od portu lotniczego i bocznic kolejowej	Odległość do Portu Lotniczego Katowice Pyrzowice: 30 km. Odległość od bocznic kolejowej: 600 m.

Teren inwestycyjny na południe od kolei Gliwice – Katowice

Teren położony na południe od kolei Gliwice – Katowice o powierzchni 5,03 ha.

Przeznaczenie w Miejscowym Planie Zagospodarowania Przestrzennego:

tereny przemysłowo-usługowe, składy, magazyny.

Struktura terenu	W skład terenu wchodzi działka o powierzchni 5,0278 ha.
Infrastruktura techniczna	Brak.
Odległość od węzłów komunikacyjnych	Odległość od autostrady A1 – 3,6 km.
Odległość od portu lotniczego i bocznic kolejowej	Odległość do Portu Lotniczego Katowice Pyrzowice: 30 km. Odległość od bocznic kolejowej: 50 m.

Tereny inwestycyjne przy Stadionie im. Ernesta Pohla w Zabrze

Lokalizacja działek: Działki inwestycyjne mieszczą się w centrum Zabrze, przy ul. Roosevelta. Ogólna powierzchnia oferowanego terenu wynosi 73 719 m².

Teren inwestycyjny (Działka 3840/82)
• powierzchnia – 37 813 m², • właściciel – Stadion w Zabrzu Sp. z o.o., • teren bez wad prawnych, • zabudowa do decyzji inwestora, • tereny przyległe w pełni zagospodarowane, • media w granicach działki. Z terenem inwestycyjnym sąsiadują: ➤ od zachodu korty tenisowe, ➤ od północy, poprzez ul. Chłopską zabudowa mieszkaniowa, ➤ od wschodu, poprzez ul. ks. K. Damrota zabudowa mieszkaniowa, ➤ od południa Stadion im. E. Pohla w Zabrzu.
Teren inwestycyjny (Działki 4419/77 i 4420/77)
• powierzchnia 35 906 m², • właściciel – Stadion w Zabrzu Sp. z o.o., • teren bez wad prawnych, • zabudowa do decyzji inwestora, • tereny przyległe w pełni zagospodarowane, • media w granicach działki. Z terenem inwestycyjnym sąsiadują: ➤ od zachodu, poprzez ul. Piłsudskiego Miejski Ogród Botaniczny,

- od północy korty tenisowe,
- od wschodu Stadion im. E. Pohla w Zabrze,
- od południa, poprzez ul. Roosevelta parking.

Dane dotyczące oferty terenów inwestycyjnych w Zabrzu dostępne są w Internecie pod adresem www.dlainwestora.um.zabrze.pl oraz – w przypadku terenów inwestycyjnych Spółki Stadion – pod adresem www.inwestujwzabrze.pl.

10.3. Dochody mieszkańców

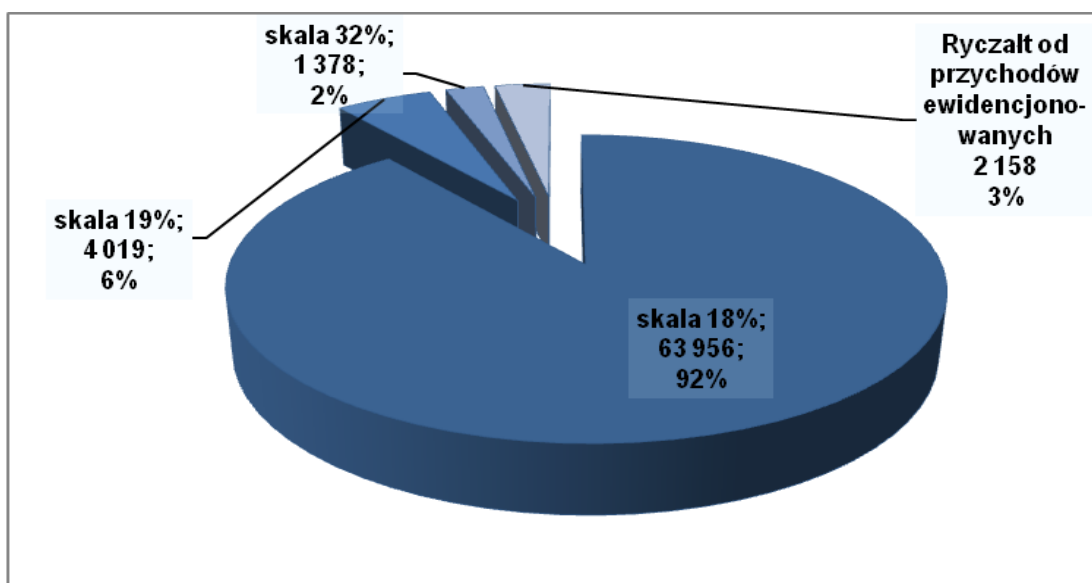
W 2013 roku w Urzędzie Skarbowym w Zabrzu złożono 71 037 sztuk zeznań podatkowych za 2012 rok. Ponadto wpłynęło 21 780 zeznań PIT-40 i PIT40A. W kolejnej tabeli pokazano ilość osób, które osiągnęły dochody w poszczególnych progach skali podatku dochodowego od osób fizycznych w 2012 roku.

Tabela 177 Liczba osób, które osiągnęły dochody w danej skali podatku dochodowego od osób fizycznych w 2012 r.

Skala podatkowa (%)	Liczba podatników w 2012 r.
skala 18%	63 589
skala 19%	3 786
skala 32%	1 504
Ryczałt od przychodów ewidencjonowanych	2 158

Źródło: Urząd Skarbowy w Zabrzu.

Rysunek 50 Struktura podatników podatku dochodowego od osób fizycznych ze względu na skalę podatkową w 2012 r.

*Źródło: Urząd Miejski w Zabrzu, Wydział Strategii i Rozwoju Miasta,
Zespół Planowania Strategicznego i Analiz Statystycznych.*

W kolejnym zestawieniu przedstawiono sumy dochodów wykonanych przez Urząd Skarbowy w Zabrzu w ciągu ostatnich 6 lat (2007 - 2012), a następnie wykazano je na rysunkach.

Tabela 178 Sumy dochodów wykonanych przez Urząd Skarbowy w Zabrzu w latach 2007 - 2012.

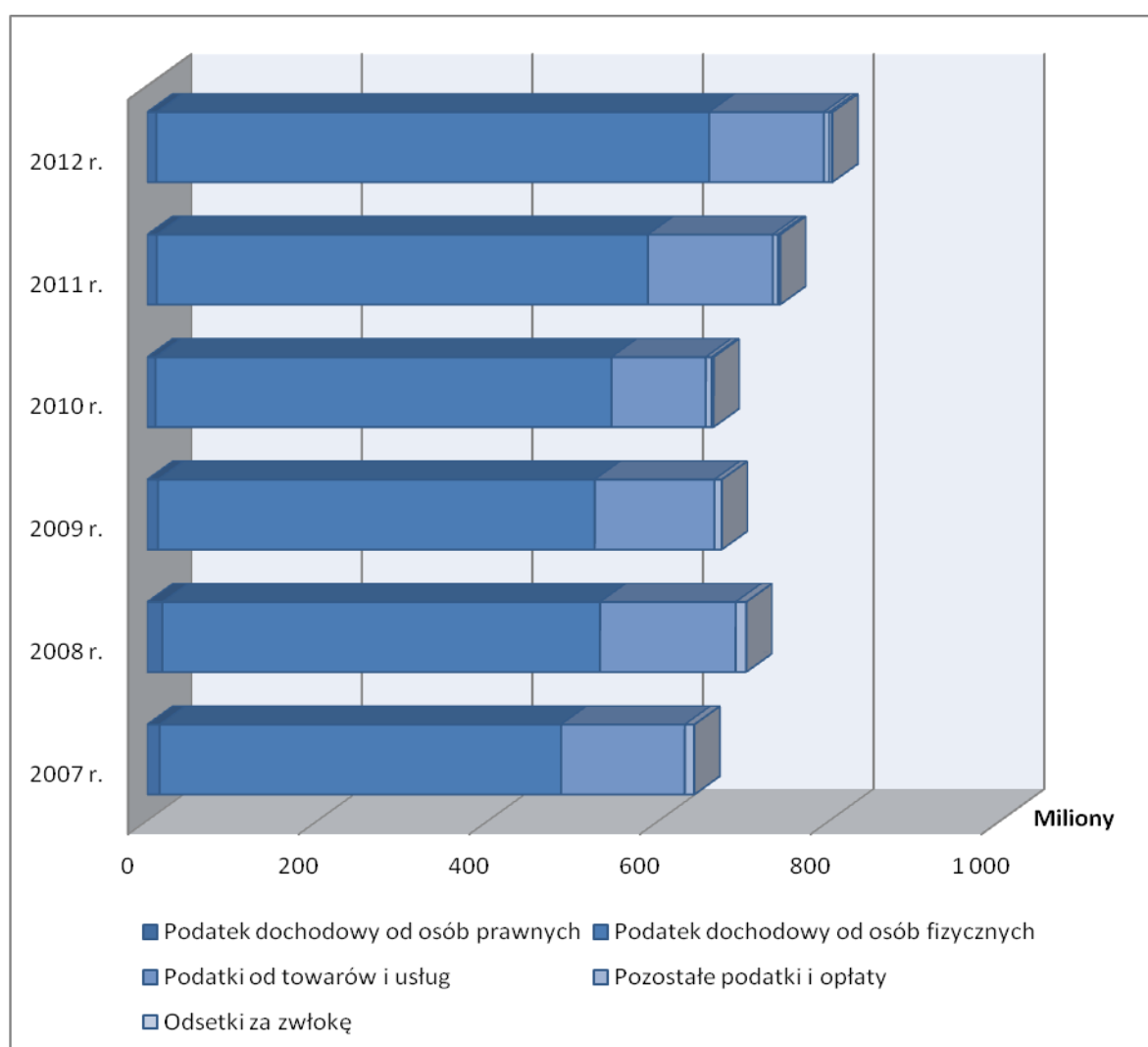
WYKONANIE W ZŁ						
Rodzaj należności:	2007 r.	2008 r.	2009 r.	2010 r.	2011 r.	2012 r.
Podatek dochodowy od osób prawnych	14 722 917,36	17 992 356,92	12 785 234,56	9 863 288,00	11 377 910,00	11 058 270,00
Podatek dochodowy od osób fizycznych	470 544 838,77	513 013 551,40	511 993 747,52	534 525 880,00	575 795 440,00	647 696 565,00
Podatki	145 099 354,35	158 940 893,50	140 234 973,57	110 525 384,00	146 317 639,00	134 586 618,00

od towarów i usług						
Pozostałe podatki i opłaty	11 025 484,25	12 225 898,97	8 518 496,14	6 948 203,00	5 759 794,00	6 282 421,00
Odsetki za zwłokę	-	-	-	2 013 772,00	2 648 809,00	3 549 662,00
RAZEM:	64 139 259,73	702 172 700,79	673 532 451,79	663 876 527,00	741 899 592,00	803 173 536,00

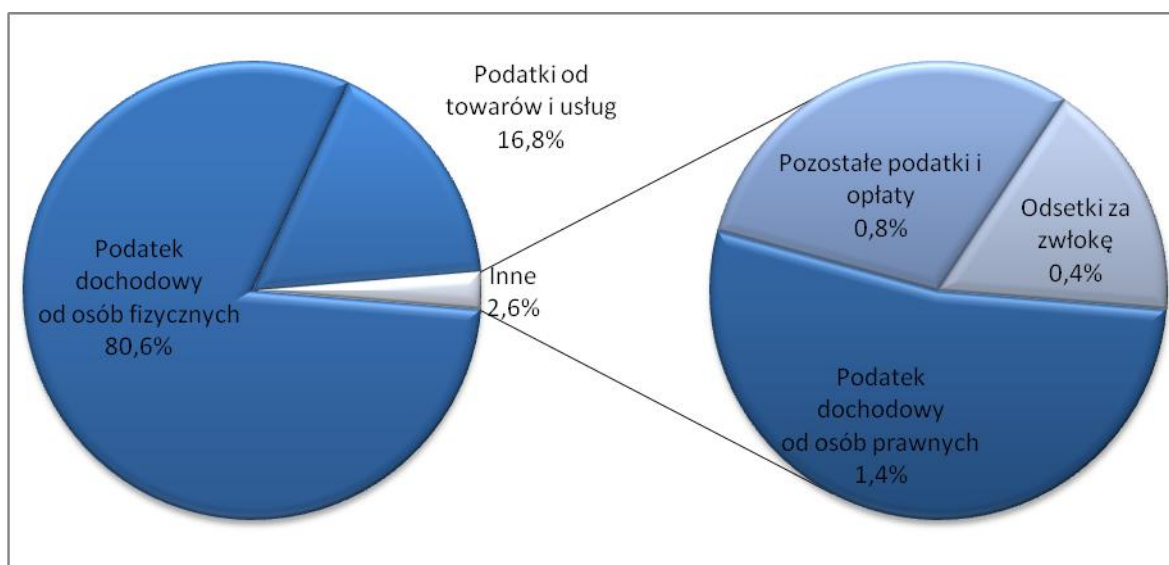
Źródło: Urząd Skarbowy w Zabrzu

Rysunek 51 Sumy dochodów wykonanych przez Urząd Skarbowy w Zabrzu, lata 2007-2012 (w mln. zł).

*Źródło: Urząd Miejski w Zabrzu, Wydział Strategii i Rozwoju Miasta,
Zespół Planowania Strategicznego i Analiz Statystycznych.*

Rysunek 52 Struktura procentowa dochodów wykonanych przez Urząd Skarbowy w Zabrzu (2012 r., w %)

*Źródło: Urząd Miejski w Zabrzu, Wydział Strategii i Rozwoju Miasta,
Zespół Planowania Strategicznego i Analiz Statystycznych.*

W kolejnej tabeli pokazano liczbę podatników obsługiwanych przez Urząd Skarbowy w Zabrzu oraz łączną ilość płatników, którzy złożyli deklarację PIT-4R w powyżej wymienionym Urzędzie w poszczególnych latach 2006 – 2012

Tabela 179 Liczba podatników i płatników w latach 2006-2012

	2006 r.	2007 r.	2008 r.	2009 r.	2010 r.	2011 r.	2012
Podatnicy	91 175	116 576	113 722	93 855	207 725	219 480	249 792
Płatnicy	2 662	3 321	3 474	3 216	3 662	3 648	3 607

Źródło: Urząd Skarbowy w Zabrzu

10.4. Organizacje pozarządowe

Organizacja pozarządową jest, niebędąca jednostką sektora finansów publicznych w rozumieniu przepisów o finansach publicznych, i niedziałająca w celu osiągnięcia zysku, osoba prawna lub jednostka nieposiadająca osobowości prawnej, której odrębna ustawa

przysnaje zdolnośc prawną, utworzona na podstawie przepisów ustaw, w tym fundacja i stowarzyszenie.

Załącznik 4 i załącznik 5 niniejszego Raportu o Stanie Miasta Zabrze za 2012 rok stanowi odpowiednio:

- Wykaz fundacji działających na terenie miasta Zabrze zarejestrowanych w Krajowym Rejestrze Sadowym od 2006 roku zgodnie ze stanem na dzien 31 grudnia 2012 roku.
- Wykaz alfabetyczny stowarzyszeń mających siedzibę na terenie miasta Zabrze według stanu na dzien 31 grudnia 2012 roku.

Zgodnie z ewidencją prowadzoną przez Wydział Spraw Obywatelskich Urzędu Miejskiego w Zabrzu na terenie miasta działa następująca liczba stowarzyszeń i fundacji, co opisano w kolejnej tabeli:

Tabela 180 Liczba stowarzyszeń, fundacji i organizacji działających na terenie miasta Zabrze.

	2011 r.	2012 r.
Liczba stowarzyszeń	201	203
Liczba stowarzyszeń zarejestrowanych w roku	5	10
Liczba stowarzyszeń wyrejestrowanych w roku	6	5
Liczba fundacji	17	19
Liczba fundacji zarejestrowanych w roku	2	2
Liczba klubów i organizacji sportowych (patrz Rozdział 17niniejszego Raportu)	-	67

Źródło: Urząd Miejski w Zabrzu, Wydział Spraw Obywatelskich

Statut każdego stowarzyszenia określa jego cele oraz sposoby ich realizacji (patrz załącznik 4 i 5), a także sposób uzyskiwania przez stowarzyszenie środków finansowych. Źródłami dochodów stowarzyszeń są składki członkowskie, darowizny, spadki, zapisy, dochody z własnej działalności oraz z ofiarności publicznej.

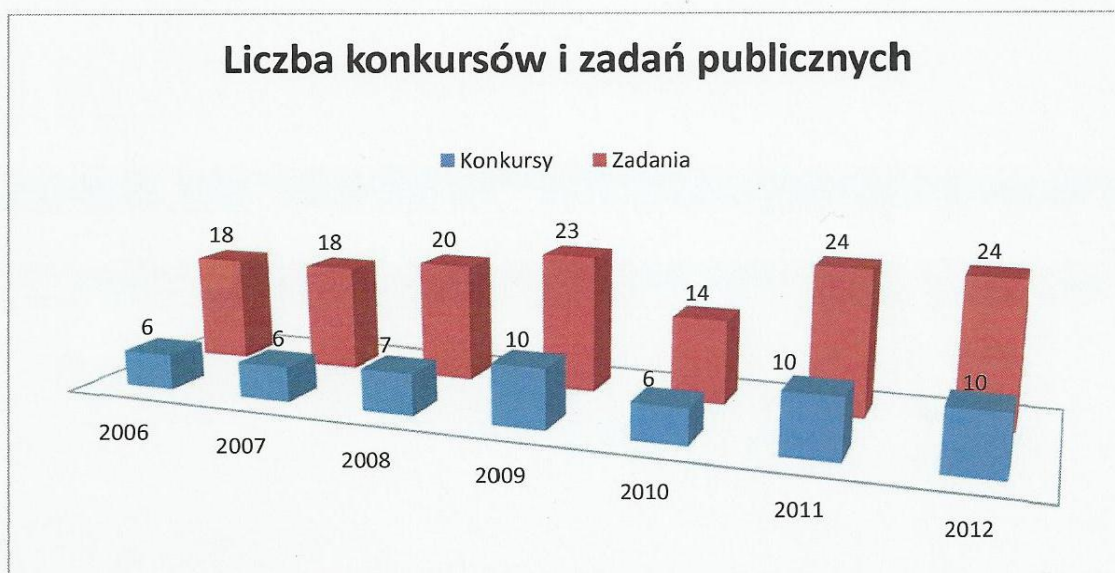
W celu określenia współpracy Miasta Zabrze z Organizacjami Pozarządowymi corocznie uchwalany jest *Program współpracy Miasta Zabrze z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie*. Program ten powstaje w konsultacji z zabrzańskim środowiskiem pozarządowym zgodnie z zasadami przyjętymi *Uchwałą Nr LVII/762/10 Rady Miejskiej w Zabrzu z dnia 13.09.2010 r. dot. Określenia sposobów konsultowania z Zabrzańską Radą Działalności Pożytku Publicznego lub organizacjami pozarządowymi i podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie projektów aktów prawa miejscowego w dziedzinach dotyczących działalności statutowej tych organizacji*. Na 2012 rok Program został przyjęty *Uchwałą Rady Miejskiej w Zabrzu nr XV/167/11 z dnia 17 października 2011 roku*. Zgodnie ze sprawozdaniem Centrum Organizacji Pozarządowych z realizacji Programu w 2012 roku w ramach określonych priorytetów ogłoszono ogółem dziesięć konkursów w dziedzinie: kultury, ekologia i ochrona zwierząt oraz dziedzictwa przyrodniczego, sportu, krajoznawstwa w tym upowszechniania turystyki, ekologii, zdrowia, pomocy społecznej i wypoczynku letniego dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych z terenu miasta Zabrze. Konkursy objęły 24 zadania, w których dofinansowanie otrzymały 173 projekty. Miasto Zabrze na ich realizację przeznaczyło kwotę 4 971 607,88 zł.

Na kolejnych wykresach i w następnej tabeli porównano dane z poszczególnych lat dotyczące liczby konkursów i zadań publicznych oraz kwoty dotacji na realizację tych zadań.

Rysunek 53 Liczba konkursów i zadań publicznych oraz datacje na ich realizację.

Otwarte konkursy ofert							
	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Konkursy	6	6	7	10	6	10	10
Zadania	18	18	20	23	14	24	24
Kwoty dotacji	2 851 260	3 939 000	3 954 568	4 540 726	4 351 348	5 050 269,89	4 971 607,88

Źródło: Sprawozdanie z realizacji „Programu współpracy Miasta Zabrze z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na rok 2012”

Tabela 181 Dotacje na zadania publiczne Miasta Zabrze

DOTACJE NA ZADANIA PUBLICZNE MIASTA ZABRZE			
ZADANIE	PROJEKTY		KWOTA DOTACJI
	ROK	LICZBA PROJEKTÓW	
KULTURA, DZIEDZICTWO KULTUROWE	2005	8	50 000,00
	2006	23	80 000,00
	2007	10	32 000,00
	2008	16	80 000,00
	2009	23	100 000,00
	2010	21	100 000,00
	2011	16	86 610,00
	2012	23	220 000,00
KULTURA FIZYCZNA, SPORT	2005	44	1 000 000,00
	2006	46	1 000 000,00
	2007	52	1 300 000,00
	2008	51	1 330 000,00
	2009	49	1 663 000,00
	2010	55	1 701 960,00
	2011	63	1 739 793,89
	2012	66	1 701 447,00
ZDROWIE, POMOC SPOŁECZNA	2005	48	1 738 360,00
	2006	46	1 771 260,00
	2007	45	2 121 800,00
	2008	49	2 198 148,00
	2009	55	2 440 458,00
	2010	63	2 499 388,00
	2011	80	3 163 866,00
	2012	75	3 064 308,00
EKOLOGIA	2008	1	5 000,00
	2009	2	8 825,00
	2010	1	10 000,00
	2011	1	10 000,00
	2012	1	9 902,88
KRAJOZNASTWO I TURYSTYKA	2010	5	40 000,00
	2011	14	50 000,00
	2012	5	40 950,00
OCHRONA ZWIERZĄT	2012	3	35 000,00
OGÓŁEM	2005	100	2 788 360,00
	2006	115	2 851 260,00
	2007	130	3 939 003,00
	2008	128	3 954 568,00
	2009	142	4 540 726,00
	2010	90	4 351 348,00
	2011	174	5 050 269,89
	2012	173	4 971 607,88

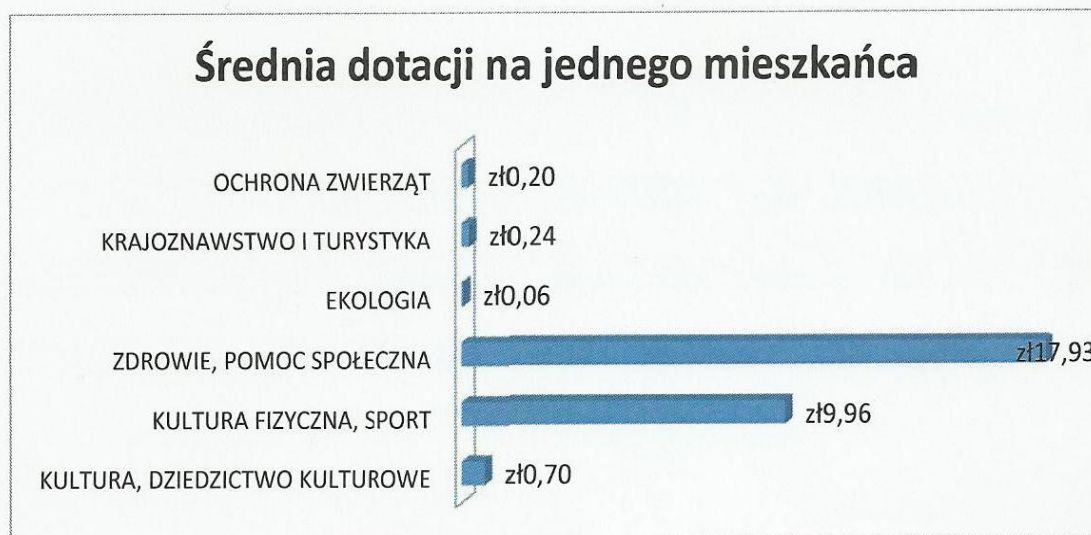
Źródło: Sprawozdanie z realizacji „Programu współpracy Miasta Zabrze z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na rok 2012”

Na kolejnych wykresach przedstawiono porównanie dotacji na zadania publiczne w latach 2005-2012, procentowy udział poszczególnych zadań publicznych w roku 2012 oraz średnią kwotę w obrębie każdego zadania przypadająca na jednego mieszkańca Zabrze.

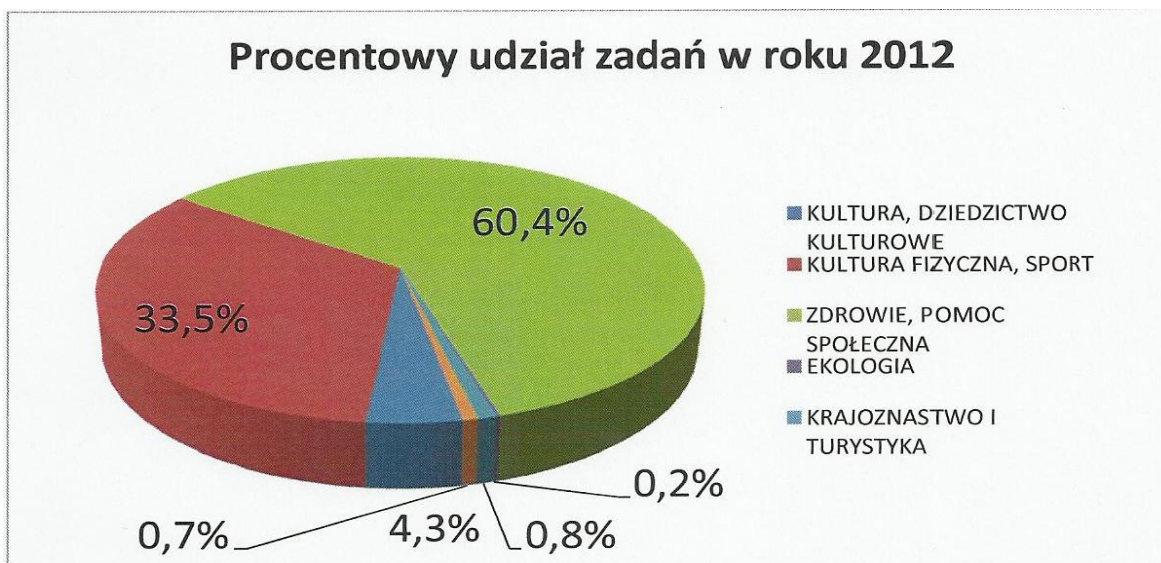
Rysunek 54 Średnia dotacji na zadania publiczne Miasta Zabrze na jednego mieszkańca

ŚREDNIO NA JEDNEGO MIESZKAŃCA						
ZADANIE	2007	2008	2009	2010	2011	2012
KULTURA, DZIEDZICTWO KULTUROWE	0,17 zł	0,45 zł	0,56 zł	0,56 zł	0,50 zł	0,70 zł
KULTURA FIZYCZNA, SPORT	7,07 zł	7,43 zł	9,40 zł	9,56 zł	10,08 zł	9,96 zł
ZDROWIE, POMOC SPOŁECZNA	11,54 zł	12,29 zł	13,79 zł	14,03 zł	18,33 zł	17,93 zł
EKOLOGIA	- zł	0,03 zł	0,04 zł	0,06 zł	0,06 zł	0,06 zł
KRAJOZNAWSTWO I TURYSTYKA	- zł	- zł	- zł	0,22 zł	0,29 zł	0,24 zł
OCHRONA ZWIERZĄT	- zł	- zł	- zł	- zł	- zł	0,20 zł
OGÓŁEM	21,43 zł	22,10 zł	25,66 zł	24,43 zł	29,26 zł	29,09 zł

Źródło: Sprawozdanie z realizacji „ Programu współpracy Miasta Zabrze z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na rok 2012”

Rysunek 55 Procentowy udział zadań w 2012 roku

Źródło: Sprawozdanie z realizacji „ Programu współpracy Miasta Zabrze z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na rok 2012”

Źródłem ww. opisanych danych jest Centrum Organizacji Pozarządowych powołane w Zabrzu do realizacji *Programu współpracy Miasta Zabrze z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie*. Centrum stanowi łącznik pomiędzy organizacjami i organami władzy, wspiera oraz ułatwia działania organizacji. W ramach działań Centrum organizacje otrzymują:

- możliwość bezpłatnego korzystania z sal konferencyjnych oraz sprzętu audiowizualnego,
- stałe wsparcie merytoryczne,
- okresową możliwość korzystania z profesjonalnych porad prawnych i księgowych,
- dostęp do internetowej platformy informacyjnej,
- możliwość wymiany doświadczeń z innymi podmiotami trzeciego sektora,
- możliwość prezentowania swojej działalności podczas przedsięwzięć organizowanych z udziałem Centrum Organizacji Pozarządowych.

Ponadto przedmioty trzeciego sektora mogą korzystać z bazy lokalowej jednostek budżetowych Miasta Zabrze bezpłatnie lub za symboliczną kwotę.

W 2012 roku odbyła się akcja promująca przekazywanie 1% podatku dla Zabrza. Akcja obejmowała dystrybucję ulotek, informacje na stronach internetowych Centrum Organizacji Pozarządowych i Urzędu Miejskiego w Zabrzu oraz informacje w prasie lokalnej. Organizacje pożytku publicznego, których siedziby są zlokalizowane na terenie Miasta Zabrze otrzymały w 2012 roku ponad 1,2 mln zł pochodzących z 1% podatku zgodnie z danymi opublikowanymi przez Ministerstwo Finansów. Największą kwotę otrzymała fundacja Rozwoju Kardiologii im. prof. Zbigniewa Religii (318 446,52 zł) oraz Towarzystwo Opieki Nad Zwierzętami w Polsce – Oddział w Zabrzu (282 257, 10 zł).

W kolejnej tabeli zestawiono dane dotyczące otrzymanych kwot przez wszystkie organizacje pożytku publicznego uprawnionych w 2012 roku do otrzymania 1% podatku i których siedziby zlokalizowane są na terenie Miasta Zabrze.

Tabela 182 Zestawienie organizacji pożytku publicznego uprawnionych do otrzymania 1% podatku.

nr KRS	Nazwa organizacji	Kwota
0000111765	KLUB ABSTYNENTÓW "NOWE ŻYCIE" W ZABRZU - ORGANIZACJA POŻYTKU PUBLICZNEGO	1 178,10
0000002616	TURYSTYCZNY KLUB ŻEGLARSKI "KORNELIUS" ZABRZE	1 220,90
0000008190	STOWARZYSZENIE "MISERICORDIA" W ZABRZU	1 719,35
0000147543	FUNDACJA ROZWOJU EDUKACJI I POMOCY SPOŁECZNEJ	1 867,10
0000193477	FUNDACJA ROZWOJU KARDIOLOGII IM. DR P.LITTLEFORDA "PRZYSZŁOŚĆ DLA KARDIOLOGII - KARDIOLOGIA DLA PRZYSZŁOŚCI"	1 910,00
0000231788	CENTRUM WSPIERANIA DZIECI I DOROSŁYCH "ZAUFANIE"	2 440,30
0000002937	STOWARZYSZENIE NA RZECZ ADAPTACJI OSÓB UZALEŻNIONYCH I ICH RODZIN DO SPOŁECZEŃSTWA "ŻYJ I DAJ ŻYĆ" - ORGANIZACJA POŻYTKU PUBLICZNEGO	2 629,40
0000004868	STOWARZYSZENIE NA RZECZ ZWALCZANIA CHOROÓB UKŁADU ODDECHOWEGO PRZY SZPITALU KLINICZNYM NR 3 W ZABRZU-BISKUPICACH	3 147,85
0000003738	STOWARZYSZENIE NA RZECZ ROZWOJU PROFILAKTYKI I LECZENIA CHOROÓB KOBIECYCH W ZABRZU	3 299,60
0000001816	TURYSTYCZNY KLUB ŻEGLARSKI "KLAR" Z SIEDZIBĄ W ZABRZU	3 446,10
0000097903	STOWARZYSZENIE "KONTAKT" RODZICÓW, OPIEKUNÓW I PRZYJACIÓŁ NA RZECZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH INTELEKTUALNIE PRZY ZESPOLE SZKÓŁ SPECJALNYCH NR 41 W ZABRZU	3 526,31

0000039900	STOWARZYSZENIE MUZYCZNE "PRELUDIUM" PRZY PANSTWOWEJ SZKOLE MUZYCZNEJ I I II STOPNIA IM. STANISŁAWA MONIUSZKI W ZABRZU	4 312,90
0000332226	POLSKIE TOWARZYSTWO LARYNGEKTOMOWANYCH GÓRNOŚLĄSKI ODDZIAŁ REJONOWY W ZABRZU	4 926,81
0000234028	STOWARZYSZENIE "INTEGRACJA" RODZICÓW, OPIEKUNÓW, PRZYJACIÓŁ DZIECI PRZY PRZEDSZKOLU NR 48 Z ODDZIAŁAMI INTEGRACYJNYMI W ZABRZU	6 461,26
0000001638	STOWARZYSZENIE UCZNIOWSKIEGO KLUBU SPORTOWEGO "ŚLĄSK" W ZABRZU	10 159,01
0000321492	TOWARZYSTWO POMOCY IM. ŚW. BRATA ALBERTA KOŁO ZABRZAŃSKIE	10 822,87
0000204986	ŚLĄSKIE STOWARZYSZENIE NIEPEŁNOSPRAWNYCH PŁETWONURKÓW	15 330,00
0000225352	DOM POMOCY SPOŁECZNEJ PROWADZONY PRZEZ ZAKON KAMILIANÓW	16 459,28
0000040274	FUNDACJA "NADZIEJA-DZIECI"	23 944,00
0000004507	ZABRZAŃSKIE TOWARZYSTWO RODZICÓW, OPIEKUNÓW I PRZYJACIÓŁ DZIECI SPECJALNEJ TROSKI W ZABRZU	25 564,83
0000307781	FUNDACJA "ANDRZEJ" NA RZECZ PARAFII ŚW. ANDRZEJA W ZABRZU	26 290,94
0000003102	STOWARZYSZENIE PRZYJACIÓŁ CHORYCH - HOSPICJUM IM. MATKI TERESY Z SIEDZIBĄ W ZABRZU	53 912,55
0000223459	KATOLICKIE STOWARZYSZENIE NIEPEŁNOSPRAWNYCH I ICH PRZYJACIÓŁ "MODLITWA I CZYN"	62 561,06
0000032332	FUNDACJA NA RZECZ SZKÓŁ KATOLICKICH	65 945,32
0000137133	FUNDACJA PRZYJACIÓŁ DZIECI Z CHOROBY SERCA	70 385,02
0000292978	"PIASTUN-WYRÓWNYWANIE SZANS"	91 507,90
0000219230	FUNDACJA ŚLĄSKIEGO CENTRUM CHORÓB SERCA	150 129,33
0000344726	TOWARZYSTWO OPIEKI NAD ZWIERZĘTAMI W POLSCE - ODDZIAŁ W ZABRZU	282 257,10
0000069136	FUNDACJA ROZWOJU KARDIOCHIRURGII IM. PROFESORA ZBIGNIEWA RELIGI	318 446,52
SUMA		1 265 801,71 zł

Źródło: Sprawozdanie z realizacji „ Programu współpracy Miasta Zabrze z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na rok 2012 ”

Istotnym uzupełnieniem działań zabrzańskich organizacji pozarządowych jest pozyskiwanie na działalność statutową tzw. „środków zewnętrznych”. Nie są one ściśle powiązane z *Programem Współpracy*, ale stanowią jego ważne uzupełnienie. Pozyskiwano środki finansowe z Unii Europejskiej, NFZ, PFRON, a także z Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej, Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz z Śląskiego

Urzędu Wojewódzkiego i Urzędu Marszałkowskiego. Beneficjentami było co najmniej 35 organizacji. Największe kwoty pozyskali:

- Stowarzyszenie Misericordia – 1 340 377 zł,
- Zabrzeńskie Stowarzyszenie Rodziców, Opiekunów i Przyjaciół Dzieci Specjalnej Troski – 1 120 000 zł,
- Kopalnia Sztuki – 800 000 zł,
- Towarzystwo Pomocy im. św. Brata Alberta – 582 285 zł.

10.5. Zadania inwestycyjne

Kluczem do rozwoju miasta są inwestycje. W latach 2010 - 2012 Miasto Zabrze wydatkowało łącznie około 133 mln EUR na gospodarkę komunalną oraz transport i usługi, a nakłady na gospodarkę mieszkaniową wyniosły ponad 44 mln EUR. W latach 2008 – 2012 wydatki majątkowe z budżetu miasta wyniosły ogółem 1 206, 8 mln PLN. Dla porównania za tą całą kwotę można było wykonać 30, 66 km autostrady (średni koszt budowy 39,36 mln zł), 24 120 km sieci światłowodowej (średni koszt budowy – sieć główna 50 tys. zł), 6 030 000 m chodnika o szerokości 1,5 m (średni koszt budowy 1m bieżącego 200 zł), 172 285 latarni miejskich (średni koszt budowy 7 tys. zł), 603 km dróg gminnych (średni koszt budowy 1 km drogi gminnej 2 mln zł), 60 kompleksów basenowych (średni koszt budowy 20 mln zł), 10 050 000 m² drogi rowerowej (średni koszt wybudowania 1m² drogi rowerowej 120 zł).

Nowoczesne społeczeństwo miejskie to priorytet Miasta Zabrze z przypisanym wyzwaniem miasta by dążyć do udziału w rozwoju cywilizacyjnym miast europejskich. Od 2008 roku nastąpiło zdecydowane zwiększenie skuteczności prowadzonych zadań, czego wyrazem bez wątpienia jest skokowy wzrost wykonania budżetu Miasta Zabrze w zakresie wydatków majątkowych, co z kolei pokazuje poniższe zestawienie nakładów inwestycyjnych [PLN], jakie były poczynione w poszczególnych latach:

Tabela 183 Nakłady inwestycyjne Miasta Zabrze w latach 2002-2012

Rok	NAKŁADY INWESTYCYJNE MIASTA ZABRZE [PLN]
2002	61 644 220
2003	82 426 817
2004	81 158 344
2005	83 492 806
2006	75 000 702
2007	94 226 973
2008	189 284 326
2009	454 279 616
2010	318 101 841
2011	96 655 923
2012	148 505 690

Źródło: Wydział Inwestycji, Urząd Miejski w Zabrzu

Odnotowana tendencja wzrostu środków przeznaczonych na działania inwestycyjne służyła i miała na celu przede wszystkim poprawę życia mieszkańcom Zabrze:

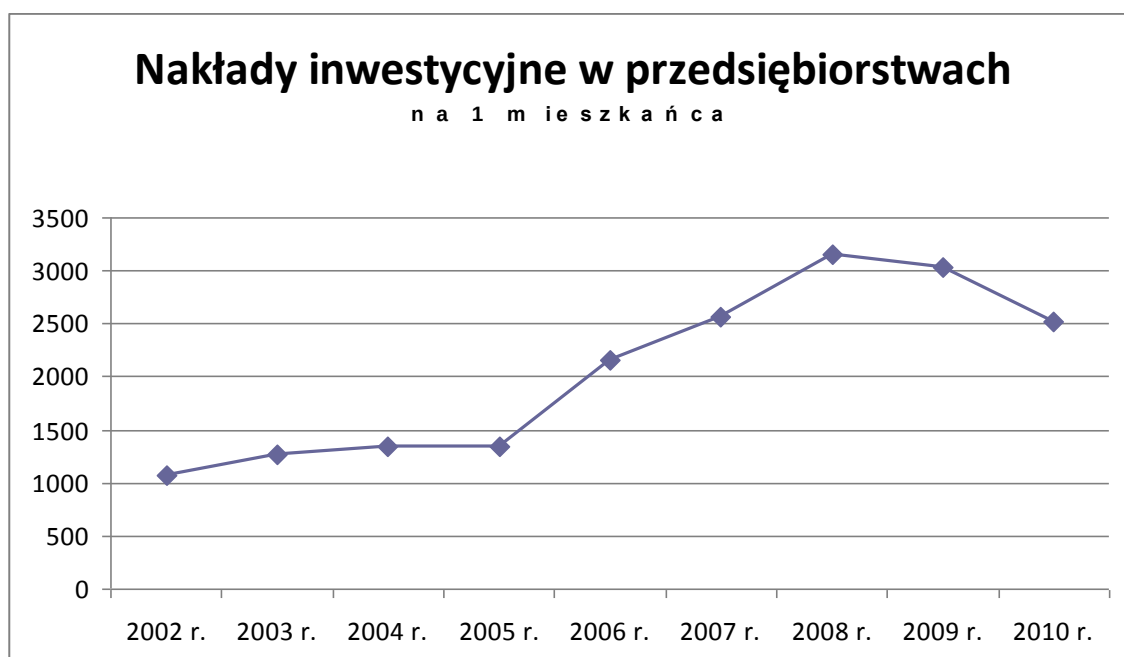
- w ramach podjętych działań inwestycyjnych zdecydowanie poprawiono warunki do czynnego uprawiania sportu poprzez wybudowanie wielu obiektów sportowych i rekreacyjnych (wzrost skuteczności wszechstronniejszego wychowania fizycznego młodzieży),
- w ramach działań związanych z ochroną środowiska wykonano termomodernizację wielu obiektów użyteczności publicznej oraz przeprowadzono I etap poprawy gospodarki wodno - ściekowej (wzrost skuteczności zmniejszenia zapotrzebowania oraz zużycia energii),
- w celu poprawy układu komunikacyjnego w mieście powstały nowe drogi, chodniki oraz ścieżki i trasy rowerowe (wzrost skuteczności oszczędności czasu i kosztów transportu),

- zmodernizowano budynki służące rozpowszechnianiu kultury oraz odrestaurowano zabytki (wzrost skuteczności intensywniejszego rozwoju kulturalnego i intelektualnego społeczności Zabrze),
- zrealizowano również szereg przedsięwzięć w celu poprawy bezpieczeństwa mieszkańców, polepszenia ich opieki zdrowotnej, a także zdecydowanie poprawiono stan techniczny budynków oświaty.

Ponadto w niniejszym podrozdziale zostaną m.in. zestawione dane dotyczące wykonanych zadań inwestycyjnych w 2012 roku przez Miasto Zabrze oraz zobrazowane nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach na jednego mieszkańca Zabrze w poszczególnych latach.

Rysunek 56 Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach na 1 mieszkańca Zabrze [zł] w latach 2002 – 2010

Źródło: Analiza porównawcza dynamiki rozwoju miasta Zabrze i miast Aglomeracji Górnośląskiej (październik 2012 r.)

Tabela 184 ZADANIA INWESTYCYJNE ZREALIZOWANE PRZEZ MIASTO ZABRZE w 2012 r.

ZADANIA INWESTYCYJNE ZREALIZOWANE PRZEZ MIASTO ZABRZE w 2012 r.												
Lp.	Nr zadania	Nazwa zadania	Nr umowy	Data podpisania umowy	Kwota umowy	Rodzaj zadania	Termin realizacji zadania	% wykonania	Zapłacono w 2012 r.	Wydano łącznie	Do zapłaty w 2013 r.	Zakres
1	WI/WI/41/08	Budowa Trzech Domów dla wychowanków Centrum Wsparcia Kryzysowego dzieci i młodzieży	CRU/3920/2011	29.11.2011	565 305,38	robota budowlana	09.2012	100%	565 305,38	583 509,38	0,00	Budowa nowego obiektu przy ul. Budowlanej.
			CRU/3919/2011	29.11.2011	17 220,00	nadzór inwestorski	09.2012	100%	17 220,00		0,00	
			ZL/647/2012	09.09.2012	984,00	charakterystyka energetyczna	09.2012	100%	984,00		0,00	
3		Modernizacja obiektów szpitalnych przy ul. Zamkowej. Przełożenie zewnętrznych instalacji kolidujących z budową nowego pawilonu	CRU/386/2012	17.02.2012	367 206,88	robota budowlana	06.2012	100%	367 206,88	378 272,65	0,00	Przełożenie zewnętrznych instalacji w tym KS, KD i CO kolidujących z budową nowego pawilonu
			CRU/477/2012	17.02.2012	11 065,77	nadzór inwestorski	06.2012	100%	11 065,77		0,00	
4	WI/WI/49/07	Termomodernizacja budynku Przedszkola nr 1 w Zabrze ul Reymonta 1	CRU/324/2012	08.02.2012	325 646,12	robota budowlana	07.2012	100%	325 646,12	335 486,12	0,00	Ocieplenie stropodachu, ocieplenie budynku oraz z elewacją oraz zagospodarow. terenu.
			CRU/325/2012	08.02.2012	9 840,00	nadzór inwestorski	07.2012	100%	9 840,00		0,00	
		Termomodernizacja budynku Szkoły podstawowej nr 17 w Zabrze przy ul. Korczoka 98	CRU/783/2012	22.03.2012	1 792 730,98	robota budowlana	10.2012	100%	1 730 046,33	1 779 246,33	0,00	Wymiana okien, ocieplenie budynku wraz z elewacją, ocieplenie dachu.
			CRU/760/2012	20.03.2012	49 200,00	nadzór inwestorski	10.2012	100%	49 200,00		0,00	
		Termomodernizacja Przedszkola nr 46 w	CRU/1236/2012	15.05.2012	524 740,63	robota budowlana	10.2012.	100%	524 740,63	557 809,26	0,00	Docieplenie dachu i ścian

		Zabrze przy ul Pokoju 37	CRU/1237/2012	15.05.2012	9 225,00	nadzór inwestorski	10.2012.	100%	9 225,00		0,00	budynku wymiana C.O.
			CRU/2734/2012	03.10.2012	23 431,70	robota uzupełniająca	10.2012.	100%	23 431,70		0,00	
			ZL/766/2012	19.10.2012	411,93	nadzór inwestorski	10.2012.	100%	411,93		0,00	
			CRU/3571/2012	18.12.2012	9 225,00	robota uzupełniająca	12.2012	100%	0,00		9 225,00	
		Termomodernizacja Budynku ZCKOiZ przy ul. Piłsudskiego 58 I etap	CRU/1302/2012	29.05.2012	1 491 994,71	robota budowlana	12.2012	100%	1 447 011,47	1 573 359,40	0,00	Docieplenie dachu, stropodachu, ścian oraz wymiana okien w sali gimnastycznej.
			CRU/1343/2012	04.06.2012	13 530,00	nadzór inwestorski	12.2012	100%	13 530,00		0,00	
			CRU/3064/2012	07.11.2012	75 541,00	robota dodatkowa	12.2012	100%	75 541,00		0,00	
			CRU/3066/2012	07.11.2012	37 276,93	robota uzupełniająca	11.2012	100%	37 276,93		0,00	
			ZL/910/2012	19.12.2012	1 023,00	nadzór inwestorski	12.2012	100%	0,00		1 023,00	
		Termomodernizacja Budynku ZCKOiZ przy ul. Piłsudskiego 58 II etap	CRU/1988/2012	27.08.2012	1 018 714,34	robota budowlana	12.2012	100%	1 018 714,34	1 027 324,34	0,00	Budowa SWC instalacja C.W.U. i C.O.
			CRU/1343/2012	04.08.2012	8 610,00	nadzór inwestorski	12.2012	100%	8 610,00		0,00	
			CRU/12/2013	24.12.2012	39 887,66	robota uzupełniająca	12.2012	100%	0,00		39 887,66	
		Termomodernizacja budynku Zespołu Szkolno Przedszkolnego nr 6 w Zabrze ul . Sikorskiego 34	CRU/2431/2012	24.09.2012	360 547,53	robota budowlana	12.2012	100%	310 680,24	370 864,02	0,00	Docieplenie dachu oraz remont tarasu.
			CRU/1525/2012		3 603,78	nadzór inwestorski	12.2012	10%	3 603,78		0,00	
			CRU/3517/2012	11.12.2012	56 580,00	robota uzupełniająca	12.2012	100%	56 580,00		0,00	
5	WI/WI/10/04	Uzbrojenie budownictwa mieszkaniowego: Utworzenie ciągu pieszo-jezdnego wraz z budową odwodnienia i oświetlenia	CRU/109/2012	09.01.2012	86 141,93	robota budowlana	05.2012	100%	79 871,96	84 766,96	0,00	Utwardzenie ciągu pieszego kostką betonową oraz wykonanie odwodnienia

		pomiędzy ul. Lenartowicza i l. Struga w Zabrze	CRU/110/2012	09.01.2012	4 895,40	nadzór inwestorski	05.2012	100%	4 895,00		0,00	i oświetlenia ciągu pieszego
6	WI/WI/24/10	Przebudowa i remont pomieszczeń higieniczno-sanitarnych w budynku Przedszkola nr 48 w Zabrze przy ul. Kotarbińskiego 16 I etap	CRU/1087/2012	17.04.2012	403 400,44	robota budowlana	09.2012	100%	403 400,44	456 421,96	0,00	Remont sanitariatów w tym wymiana instalacji wod-kan, instalacji elektrycznych, wymiana okładzin ściennych. Sale: wymiana podłóg i malowanie sal
			CRU/2054/2012	16.04.2012	7 995,00	nadzór inwestorski	09.2012	100%	7 995,00		0,00	
			CRU/2398/2012	17.09.2012	44 151,49	roboty uzupełniające	09.2012	100%	44 151,49		0,00	
			ZL/719/2012	28.09.2012	875,03	nadzór inwestorski	09.2012	100%	875,03		0,00	
7	WI/WI/24/10	Przebudowa i remont sali gimnastycznej wraz z zapleczem sanitarno socjalnym budynku Szkoły Podstawowej nr 25 w Zabrze przy ul. Kotarbińskiego 18 I etap	CRU/1088/2012	17.04.2012	268 020,51	robota budowlana	09.2012	100%	245 119,60	250 654,60	0,00	Remont pomieszczeń socjalnych przy sali gimnastycznej. Wymiana instalacji wod-kan i elektrycznej, zmiana okładzin ściennych, podłogi, malowanie ścian
			CRU/1053/2012	16.04.2012	5 535,00	nadzór inwestorski	09.2012	100%	5 535,00		0,00	
8	WI/WI/24/10	Remont dachu w SP25, przy ul. Kotarbińskiego II ETAP	CRU/3034/2012	07.11.2012	70 261,91	robota budowlana	12.2012	100%	62 109,10	63 560,50	0,00	Remont dachu nad pomieszczeniami socjalnymi przy sali gimnastycznej.
			CRU/3217/2012	23.11.2012	1 451,40	nadzór inwestorski	12.2012	100%	1 451,40		0,00	
9	WI/WI/73/07	Budowa obiektów rekreacyjnych osiedlowo	CRU/939/2012	10.04.2012	65 590,81	robota budowlana	06.2012	100%	65 590,81	67 927,81	0,00	Ogrodzenie boiska

		szkolnych. Budowa ogrodzenia terenu boisk sportowych wraz z piłkochwykami na terenie osiedla Młodego Górnika w Zabrze	CRU/972/2012	18.04.2012	2 337,00	nadzór inwestorski	06.2012	100%	2 337,00		0,00	i piłkochwyty
10	WI/WI/24/10	Przebudowa (modernizacja) zaplecza Sali gimnastycznej (pomieszczeń części socjalnej - szatnie, umywalnie, pomieszczenia sanitarne) w Szkole Podstawowej nr 42 w Zabrzu przy ul. Gagarina 2 - II Etap	CRU/935/2012	30.03.2012	312 342,03	robota budowlana	07.2012	100%	304 129,33	336 016,23	0,00	Remont zaplecza sali gimnastycznej w tym wymiana instalacji elektrycznej oraz dostosowanie klatki schodowej do wymagań ppoż.
			CRU/951/2012	05.04.2012	7 380,00	nadzór inwestorski	07.2012	100%	7 380,00		0,00	
			CRU/1818/2012	19.07.2012	23 941,22	robota uzupełniająca	08.2012	100%	23 941,22		0,00	
			ZL/565/2012	24.07.2012	565,68	nadzór inwestorski	07.2012	100%	565,68		0,00	
13	WI/WI/24/10	Przebudowa i dostosowanie do przepisów ppoż. klatki schodowej w budynku Przedszkola nr 18 zlokalizowanego w Zabrzu przy ul. Rolnika 33	CRU/1521/2012	28.06.2012	147 321,84	robota budowlana	09.2012	100%	117 845,99	152 410,90	29 475,85	Przebudowa klatki schodowej
			CRU/1817/2012	25.07.2012	3 468,60	nadzór inwestorski	09.2012	100%	3 468,60		0,00	
			CRU/2460/2012	25.09.2012	30 381,00	robota dodatkowa	09.2012	100%	30 381,00		0,00	
			ZL/720/2012	28.09.2012	715,31	nadzór inwestorski	09.2012	100%	715,31		0,00	
14	WI/WI/24/10	Przebudowa toalet w budynku Przedszkola nr 27 przy ul. Wojciecha 4a w Zabrzu	CRU/1869/2012	16.07.2012	84 178,63	robota budowlana	08.2012	100%	84 178,63	84 178,63	0,00	Przebudowa toalet
15	WI/WI/20/05	Budowa sali gimnastycznej z zapleczem i łącznikiem - PRZEBUDOWA ZASILANIA wraz z infrastrukturą towarzyszącą w ZSP Nr 6 w Zabrzu przy ul. Sikorskiego 74.	CRU/2582/2012	05.10.2012	13 423,62	robota budowlana	11.2012	100%	0,00	0,00		Przebudowa zasilania

16	WI/WI/20/05	Budowa sali gimnastycznej z zapleczem i łącznikiem - PRZEBUDOWA ZASILANIA wraz z infrastrukturą towarzyszącą w SP Nr 21 w Zabrze przy ul. Bytomska 2	CRU/2583/2012	05.10.2012	13 470,17	robota budowlana	11.2012	100%	13 470,17	13 470,17	0,00	Przebudowa zasilania
17		Budowa sali gimnastycznej z zapleczem i łącznikiem -	CRU/1986/2012	28.08.2012	32 595,00	robota budowlana	09.2012	100%	32 595,00	34 440,00	0,00	Dodatkowa instalacja C.O.
		zabudowa aparatu grzewczego w ZSP Nr 6 w Zabrze przy ul. Sikorskiego 74.	CRU/1984/2012	28.08.2012	1 845,00	nadzór inwestorski	09.2012	100%	1 845,00		0,00	
18		Budowa sali gimnastycznej z zapleczem i łącznikiem	CRU/3260/2012	09.11.2012	43 050,00	robota budowlana	12.2012	100%	43 050,00	44 895,00	0,00	Dodatkowa instalacja C.O.
		zabudowa aparatu grzewczego w SP Nr 21 w Zabrze przy ul. Bytomska 26.	CRU/3081/2012	06.12.2012	1 845,00	nadzór inwestorski	12.2012	100%	1 845,00		0,00	
19	WI/WI/24/2010	Remont muru oporowego placu szkolnego Zespołu Szkół Sportowych przy ul. Płaskowickiej 2 w Zabrze	CRU/1839/2012	16.07.2012	511 655,10	robota budowlana	12.2012	100%	505 922,36	515 762,36	0,00	Przebudowa muru oporowego wokół budynku
			CRU/1965/2012	24.08.2012	9 840,00	nadzór inwestorski	12.2012	100%	9 840,00		0,00	
20	WI/WI/10/04	Uzbrojenie Budownictwa Mieszkaniowego. Budowa wjazdów na teren posesji, Zjazdów z ul. Heweliusza i Zonna, dojazdów wewnętrznych, a także niezbędnej infrastruktury.	CRU/2109/2012	05.09.2012	1 522 161,99	robota budowlana	11.2012	100%	1 405 741,78	1 425 451,52	0,00	Dokończenie robót w zakresie wykonania nawierzchni z kostki betonowej i zagospodarowanie terenu
			CRU/3775/10	18.11.2010	19 709,74	nadzór inwestorski	11.2012	100%	19 709,74		0,00	

21	-	Budowa placów zabaw w ramach rządowego programu Radosna Szkoła	umowy realizowane przez szkoły	-	562 313,55	robota budowlana	11.2012	100%	562 313,55	562 313,55	0,00	Wybudowano i odebrano place zabaw realizowane w ramach programu Radosna Szkoła w n/w placówkach: Szkoła Podstawowej nr 35 ul. Sitki 55 (Kończycze) Szkoła Podstawowej nr 21 ul. Bytomska 26 (Biskupice) Zespół Szkół Specjalnych nr 38 ul. Damrota 33 (Centrum) Szkoła Podstawowej nr 5 ul. Królewska 4 (Centrum)
23		Opracowanie dokumentacji projektowej wraz z budową siłowni zewnętrznej na terenie Miejskiego Ośrodka Kultury w Zabrze Kończycach przy ul. Dorotki 3.	CRU/1897/2012	25.07.2012	52 139,70	robota budowlana	09.2012	100%	52.139,70	52.139,70	0,00	Budowa siłowni zewnętrznej na terenie Miejskiego Ośrodka Kultury w Zabrze Kończycach przy ul. Dorotki 3 - Zrealizowano i przekazano do użytkowania.
					11116401,74					10698141,69		

Źródło: Urząd Miejski w Zabrzu, Wydział Inwestycji.

10.6. Przedsiębiorczość w mieście

Zabrze to miasto, które ogromną wagę przywiązuje do rozwoju przedsiębiorczości zarówno tej drobnej, jak i prowadzonej na skalę międzynarodową. Celem wsparcia małych i średnich przedsiębiorstw władze lokalne, jako odpowiedzialne za istotę rozwoju Zabrza, oferują rodzimym przedsiębiorcom szereg rozwiązań pomocowych, umożliwiających wzrost, rozwój, a także poprawę koniunktury gospodarczo – ekonomicznej firm na terenie miasta. Stworzono rozbudowany system wsparcia inwestorów i przedsiębiorców. W ramach systemu na terenie miasta działa pięć podmiotów:

1. Centrum Innowacji i Transferu Technologii Politechniki Śląskiej,
2. Fundusz Poręczeniowy Miasta Zabrze,
3. Zabrzańska Agencja Realizacji Inwestycji Sp. z o. o.
4. Zabrzański Oddział Regionalnej Izby Przemysłowo – Handlowej w Gliwicach,
5. Zabrzańskie Centrum Rozwoju Przedsiębiorczości.

Pakiet rozwiązań pomocowych dla inwestorów i przedsiębiorców w Zabrzu obejmuje:

- zwolnienie z podatku od nieruchomości celem wspierania nowych inwestycji lub tworzenia nowych miejsc pracy związanych z nową inwestycją na terenie Miasta Zabrze,
- pomoc w rozłożeniu na raty zaległości z tytułu czynszu najmu lub ich umorzenia,
- dotacje na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków nie stanowiących własności Miasta Zabrze,
- udzielenia poręczenia kredytów dla mikro, małych i średnich przedsiębiorców,
- dofinansowania do poniesionych kosztów modernizacji ogrzewania na ekologiczne,
- ulgi podatkowe (odroczenia lub rozłożenia na raty podatku, odroczenia lub rozłożenia na raty zaległości podatkowych wraz z odsetkami za zwłokę, umorzenie w całości lub części zaległości podatkowych, odsetek za zwłokę),

- zwolnienia z mocy ustaw dotyczące podatków i opłat lokalnych, podatku rolnego i leśnego, opłat skarbowych.

Zarządzeniem nr 155/ZPU/2012 Prezydenta Miasta Zabrze – Kierownika Urzędu Miejskiego z dnia 29.10.2012 r. utworzono nowy wydział Urzędu Miejskiego - Zabrzeńskie Centrum Rozwoju Przedsiębiorczości. Głównym celem ww. wydziału jest wspieranie rozwoju przedsiębiorczości działających w Zabrzu firm, rozpoczynających działalność oraz zamierzających otworzyć własne firmy. Zabrzeńskie Centrum Rozwoju Przedsiębiorczości (ZCRP) ma zapewnić profesjonalną i kompleksową obsługę przedsiębiorców w następującym zakresie:

- pomoc przy rejestracji, zawieszaniu i wyrejestrowaniu działalności gospodarczej;
- prowadzenie szerokiego zakres usług doradczych;
- promowanie przedsiębiorczości wśród mieszkańców Zabrze;
- organizowanie szkoleń i konferencji mających na celu podnoszenie kwalifikacji umiejętności przedsiębiorców;
- udzielanie informacji na temat źródeł dofinansowania do działalności gospodarczej;
- promowanie przedsiębiorczości wśród mieszkańców Zabrze;
- organizowanie wraz z placówkami oświatowymi lekcji przedsiębiorczości dla młodzieży uczącej się w ramach lekcji rozwoju przedsiębiorczości;
- organizowanie konkursów dla przedsiębiorców.

W jednym miejscu przedsiębiorca będzie mógł załatwić wszystkie swoje sprawy. Zabrzeńskie Centrum Rozwoju Przedsiębiorczości planuje podjąć współpracę z pracownikami Urzędu Skarbowego, Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, Powiatowego Urzędu Pracy, doradców z zakresu prawa oraz pozyskania środków unijnych. ZCRP stwarza

również realne możliwości współpracy i kontaktu zabrzańskiego przedsiębiorcy z jednostkami otoczenia biznesu.

Dodatkowo Urząd Miejski w Zabrzu daje możliwość korzystania z usług urzędu w postaci elektronicznej. System Elektronicznej Komunikacji Administracji Publicznej, w skrócie SEKAP, przeznaczony dla mieszkańców oraz przedsiębiorców, pozwala zaoszczędzić czas a także obniżyć koszty świadczenia usług publicznych.

Ponadto w Zabrzu działa instytucja doradcza, jaką jest Rada Gospodarcza. W skład Rady wchodzi przedsiębiorcy, przedstawiciele organizacji gospodarczych oraz przedstawiciele nauki zajmujących się problematyką gospodarczą. Działalność ww. instytucji koncentruje się na strategii rozwoju miasta, stworzenie przyjaznego klimatu dla inwestorów i mieszkańców oraz na aktywizacji gospodarczej miasta. Rada Gospodarcza Zabrze opiera swe działanie na osiągnięciu celu jakim jest wzmocnienie profilu gospodarczego miasta m.in. przez stwarzanie warunków ułatwiających przedsiębiorcom kontakty regionalne i międzynarodowe.

Dla rozwoju gospodarczego miasta duże znaczenie ma integracja środowisk gospodarczych poprzez przynależność do Zabrzańskiej Izby Przemysłowo – Handlowej, Cech Rzemieślniczych Małej i Średniej Przedsiębiorczości oraz Pracodawców, czy też Zabrzańskiego Stowarzyszenia Kupieckiego. Wymienione wyżej stowarzyszenia, organizacje reprezentują interesy gospodarcze zrzeszonych w niej podmiotów, prowadzą działalność szkoleniową, kształtują oraz upowszechniają zasady etyki działalności gospodarczej. Dla swoich członków, we współpracy z Miastem, pełnią również rolę opiniotwórczą, organizacyjną, a także promocyjną. Ponadto angażują się w działania na rzecz społeczno – kulturalnego rozwoju Zabrze.

Ważną rolę w zakresie rozwoju gospodarczego oraz innowacyjności jest uczestniczenie w inicjatywach klastrowych. Klastry skupiają firmy, jednostki, organizacje, władze publiczne, które chcą ze sobą współpracować dla osiągnięcia wspólnego celu i korzyści. Zabrzański Instytut Chemicznej Przeróbki Węgla jest członkiem Innowacyjnego Śląskiego Klastra Czystych Technologii Węglowych. Klastr ma formę przedsięwzięcia, którego celem jest wzmocnienie współpracy pomiędzy przemysłem węglowo

– energetycznym, przedsiębiorcami, sektorem związanym z badaniami i rozwojem oraz władzami samorządowymi. Klaster dąży do przyspieszenia procesu przemian, rozwoju gospodarki oraz podniesienia konkurencyjności regionu na rynku krajowym i międzynarodowym w zakresie bezpiecznej i ekologicznej produkcji energii.

10.7. Miejski Rzecznik Konsumentów

W ramach Urzędu Miejskiego w Zabrzu działa Miejski Rzecznik Konsumentów. Głównym zadaniem Rzecznika Konsumentów jest prowadzenie bezpłatnej działalności doradczej i informacyjnej dla konsumentów oraz podejmowanie działalności interwencyjnej w sprawach naruszenia interesów konsumentów.

Realizacja zadań przez Miejskiego Rzecznika Konsumentów odbywa się przede wszystkim poprzez:

- udzielanie porad w sprawach konsumenckich (osobiście, telefonicznie i drogą elektroniczną),
- prowadzenie mediacji telefonicznych i pisemnych z przedsiębiorcami, w sprawach o ochronę interesów konsumentów,
- prowadzenie postępowań wyjaśniających z przedsiębiorcami oraz informowanie ich o obowiązujących przepisach chroniących prawa konsumentów,
- pomoc w sporządzaniu pozwów do sądów powszechnych w sprawach konsumenckich,
- udział w toczących się postępowaniach przed sądem powszechnym w sprawach konsumenckich,
- propagowanie sądownictwa polubownego i pomoc w postępowaniach przed tymi sądami,
- udział w rozprawach Polubownego Sądu Konsumenckiego działającego przy Inspekcji Handlowej w Katowicach w charakterze arbitra,
- współpraca z innymi rzecznikami i stowarzyszeniami zajmującymi się ochroną konsumentów, Inspekcją Handlową, Urzędem Ochrony Konkurencji i Konsumentów, Urzędem Regulacji Energetyki oraz Urzędem Komunikacji Elektronicznej oraz Policją.
- współpraca z mediami.

Poniżej w tabeli za pomocą danych statystycznych z lat 2007 - 2012 opisano działalność Miejskiego Rzecznika Konsumentów w Zabrzu. Przedstawiono ilość udzielonych porad, liczbę wystąpień Miejskiego Rzecznika Konsumentów do przedsiębiorców w zakresie ochrony konsumenta, liczbę przyjętych zgłoszeń i skarg oraz wszczętych spraw, które w większości zakończone zostały pozytywnie. Analiza danych z poniższego zestawienia wskazuje, iż co roku wzrasta ilość prowadzonych spraw przez Miejskiego Rzecznika Konsumentów w Zabrzu. Świadczyć to może o pozytywnym aspekcie, którym jest wzrost świadomości konsumenckiej osób nabywających dobra i usługi, na temat możliwości dochodzenia swoich praw.

Tabela 185 Działalność Miejskiego Rzecznika Konsumentów w Zabrzu w latach 2007-2012.

Rok	Liczba udzielonych porad w zakresie ochrony konsumenta		Liczba zgłoszeń i skarg konsumenckich	Liczba wystąpień pisemnych skierowanych do przedsiębiorców w zakresie ochrony konsumentów	Liczba zakończonych pozytywnie i negatywnie spraw
2007	2145		333	428	232 zakończone pozytywnie 87 negatywnie 14 spraw w toku
	1255 telefonicznych	809 osobistych 81 pisemnych			
2008	2364		393	412	267 zakończone pozytywnie, 120 negatywnie, 6 spraw w toku.
	1347 telefonicznych	999 osobistych 18 pisemnych			
2009	2789		586	586	432 zakończone pozytywnie 143 negatywnie 11 spraw w toku.
	1309 telefonicznych	894 osobistych			
2010	2732		633	709	438 zakończone pozytywnie, 193 negatywnie, 2 sprawy w toku
	1594 telefonicznych	1138 osobistych			
2011	2906		827	821	610 zakończone

	1599 telefonicznych	1307 osobistych			pozytywnie, 207 negatywnie, 10 spraw w toku
2012	2731		920	885	602 zakończone pozytywnie, 202 negatywnie, 23 spraw w toku
	1475 telefonicznych	1256 telefonicznych			

Źródło: Urząd Miejski w Zabrzu, Biuro Miejskiego Rzecznika Konsumentów

W 2012 roku prowadzone sprawy przez Miejskiego Rzecznika Konsumentów w Zabrzu najczęściej dotyczyły następujących branż:

- reklamacje obuwia oraz odzieży,
- reklamacje sprzętu RTV i AGD,
- reklamacji wyposażenia mieszkań i mebli,
- reklamacji samochodów oraz części samochodowych,
- reklamacji usług telekomunikacyjnych, telewizyjnych oraz internetowych,
- dostawy energii, finansowych, ubezpieczeniowych, bankowo-kredytowych,
- zawierania umów poza lokalem przedsiębiorstwa pod wpływem błędu.

Ponadto w 2012 roku nie wytoczono powództw na rzecz konsumentów, nie złożono wniosków do urzędu ochrony konkurencji i konsumentów o wszczęcie postępowania antymonopolowego oraz postępowania w sprawach praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, a także nie występowano w roli oskarżyciela publicznego w sprawach o wykroczenia na szkodę konsumentów.

11. Oświata

Miasto to Zabrze posiada ofertę edukacyjną kierowaną do dzieci, młodzieży, a także do osób dorosłych. Kształcenie w zabrzańskich szkołach zawodowych odbywa się w 2 i 3 – letnich cyklach nauczania. Zasadnicze Szkoły Zawodowe w Zabrzu kształcą kadry w zawodach: murarz – tynkarz, monter izolacji przemysłowych, monter sieci, instalacji i urządzeń sanitarnych (hydraulik), górnik eksploatacji podziemnej, ślusarz (spawacz), monter zabudowy i robót wykończeniowych w budownictwie. Kształcenie zawodowe w zabrzańskich technikach odbywa się w 4 – letnim cyklu nauczania i obejmuje specjalności: technik elektronik, technik informatyk, technik mechanik samochodowy, technik architektury krajobrazu, technik teleinformatyk, technik elektryk – specjalność energetyczna, technik ekonomista, technik handlowiec, technik logistyk, technik usług fryzjerskich, technik spedytor, technik technologii żywności, kelner, technik żywienia i usług gastronomicznych, technik budowlany, technik geodeta, technik mechanik, technik cyfrowych procesów graficznych, technik organizacji reklamy, technik mechanik maszyn i urządzeń górniczych, technik hotelarstwa, technik obsługi turystycznej, techniki turystyki wiejskiej, technik plastyk – dekorator wnętrz, techniki graficzne, fotografia.

Tabela 186 Placówki edukacyjne na terenie Miasta Zabrze

Liczba szkół podstawowych	34
Liczba szkół gimnazjalnych	26
Publiczne licea ogólnokształcące	14
Niepubliczne licea ogólnokształcące	1
Licea ogólnokształcące dla dorosłych	2
Centra Kształcenia Praktycznego i Ustawicznego	1
Policealne szkoły publiczne	4
Zasadnicze Szkoły Zawodowe	8
Technika	10
Szkoły i uczelnie wyższe	5
Kolegium językowe	1
Instytucje naukowo - badawcze	5

Źródło: Wydział Oświaty, Urząd Miejski w Zabrzu

W niniejszym rozdziale Raportu o stanie Miasta Zabrze za 2012 rok zostaną przedstawione dane dotyczące jakości kształcenia mieszkańców Zabrze w ramach szkolnictwa podstawowego i ponadpodstawowego oraz wyższego.

11.1. Szkolnictwo podstawowe i ponadpodstawowe

Ust. 1 i 2, art. 15 *ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jednolity Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 ze zmianami)* określają odpowiednio, że „Nauka jest obowiązkowa do ukończenia 18 roku życia.” oraz „Obowiązek szkolny dziecka rozpoczyna się z początkiem roku szkolnego, w tym roku kalendarzowym, w którym dziecko kończy 7 lat, oraz trwa do ukończenia gimnazjum, nie dłużej jednak niż do ukończenia 18 roku życia.” Ponadto art. 16 ust. 1 ww. ustawy ustala, że „Na wniosek rodziców naukę w szkole podstawowej może także rozpocząć dziecko, które przed dniem 1 września kończy 6 lat, jeżeli wykazuje psychofizyczną dojrzałość do podjęcia nauki szkolnej”.

W tabelach poniżej wykazano liczbę uczniów na terenie Miasta Zabrze według typów szkół w latach 2011 - 2012 oraz ilość dzieci korzystających ze świetlicy szkolnej. Następnie wybrane dane z tabel zestawiono i przedstawiono na kolejnych rysunkach.

Tabela 187 Liczba uczniów na terenie Miasta Zabrze wg typów szkół w latach 2011-2012

Liczba uczniów na terenie Miasta Zabrze wg typów szkół*		
Liczba dzieci podlegających obowiązkowi szkolnemu (wiek, w którym rozpoczyna się i kończy obowiązek szkolny), w tym:	2011 r.	2012 r.
Szkoła Podstawowa	8747	8556
Gimnazjum	4950	4715
Razem	13697	13271
Liczba uczniów wg typu szkoły	2011 r.	2012 r.

(np. szkoły podstawowe, gimnazja, licea, technika)		
Szkoła Podstawowa	8747	8556
Gimnazjum	4950	4715
Liceum	2397	2153
Szkoły artystyczne	184	176
Technikum	2041	1979
Zasadnicza Szkoła Zawodowa	870	724
Szkoła Policealna	60	18
Razem	19249	18321

**Dane wg PABS – stan na dzień 01 września danego roku. Dane zawierają liczbę uczniów szkół specjalnych danego typu.*

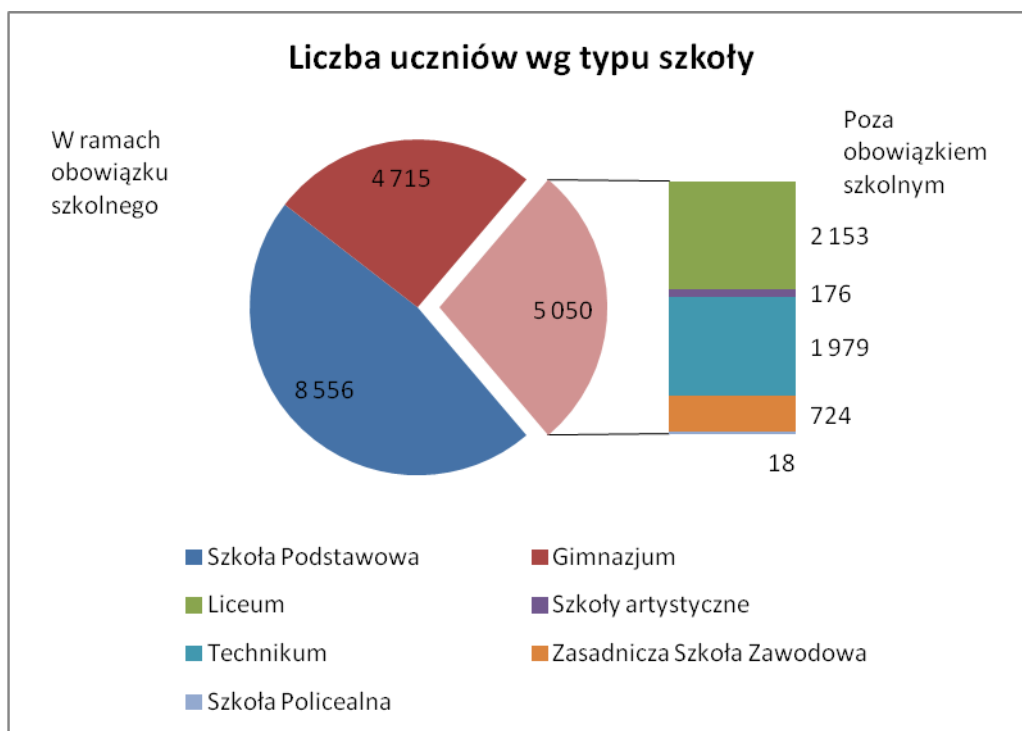
Źródło: Wydział Oświaty, Urząd Miejski w Zabrzu

Rysunek 57 Liczba dzieci w Zabrzu podlegających obowiązkowi szkolnemu w 2012 r.

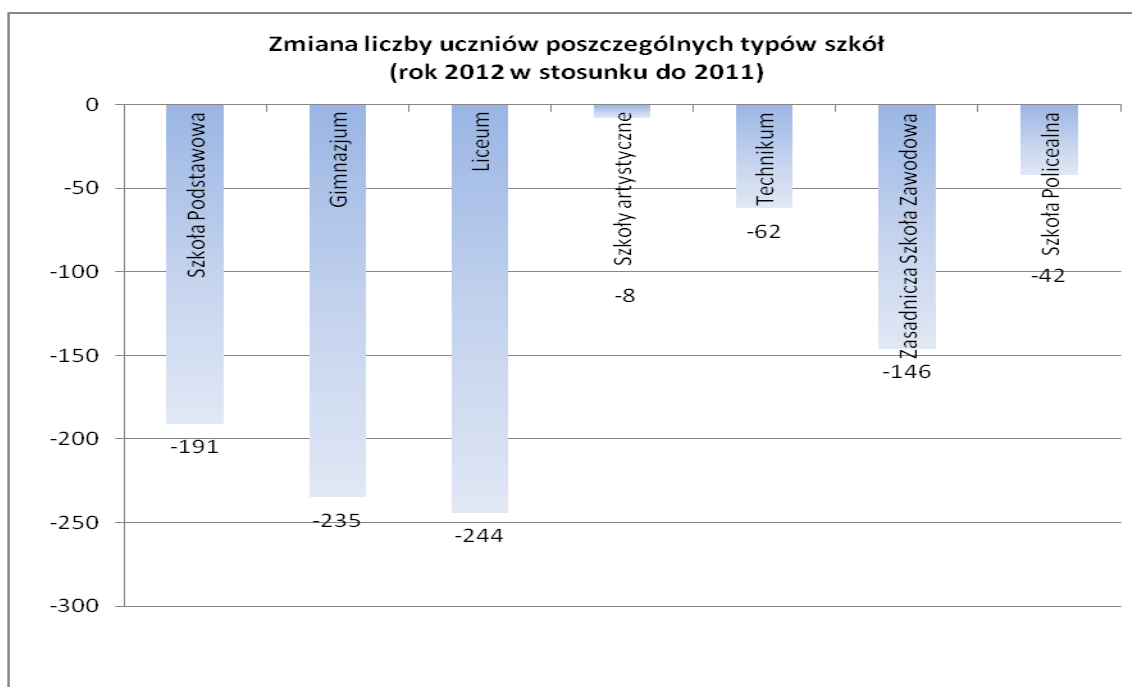
*Źródło: Zespół Planowania Strategicznego i Analiz Statystycznych,
Wydział Strategii i Rozwoju Miasta, Urząd Miejski w Zabrzu.*

Rysunek 58 Liczba uczniów wg typu szkoły w Zabrzu w 2012 r.

*Źródło: Zespół Planowania Strategicznego i Analiz Statystycznych,
Wydział Strategii i Rozwoju Miasta, Urząd Miejski w Zabrzu.*

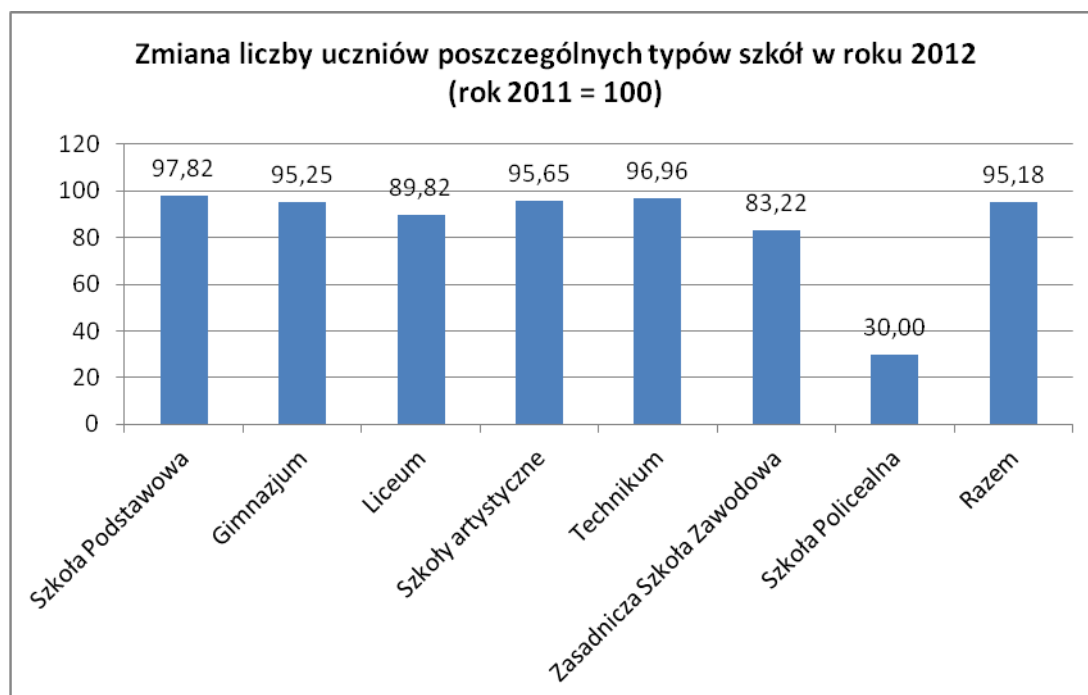
Rysunek 59 Zmiana liczby uczniów poszczególnych typów szkół w latach 2011-2012

*Źródło: Zespół Planowania Strategicznego i Analiz Statystycznych,
Wydział Strategii i Rozwoju Miasta, Urząd Miejski w Zabrzu.*

Rysunek 60 Zmiana liczby uczniów poszczególnych typów szkół w latach 2011-2012

*Źródło: Zespół Planowania Strategicznego i Analiz Statystycznych,
Wydział Strategii i Rozwoju Miasta, Urząd Miejski w Zabrzu.*

Tabela 188 Liczba uczniów na terenie Miasta Zabrze korzystających ze świetlicy szkolnej w latach 2011-2012

Rok	Liczba uczniów korzystających ze świetlicy szkolnej
2011	1685
2012	1612

Źródło: Wydział Oświaty, Urząd Miejski w Zabrzu

Zdawalność egzaminu maturalnego według typu szkoły w Zabrzu w latach 2011- 2012 przedstawiono poniżej w tabeli.

Tabela 189 Zdawalność egzaminu maturalnego wg typu szkoły na terenie Miasta Zabrze w latach 2011-2012

Rok	Wyniki egzaminu maturalnego – zdawalność	
	Liceum Ogólnokształcące	Technikum
2011	93,3%	81,0%
2012	96,8%	89,6%

Źródło: Wydział Oświaty, Urząd Miejski w Zabrzu

Analizując dane z tabeli należy zauważyć, iż w porównaniu z 2011 rokiem zdawalność egzaminu maturalnego w 2012 roku w Zabrzu ogólnie wzrosła, a w technikach wzrost wyniósł nawet 8,6 %.

Stypendia Prezydenta Miasta Zabrze przyznawane są corocznie na podstawie *uchwały Nr XXII/206/04 Rady Miejskiej w Zabrzu z dnia 9 lutego 2004 roku z późniejszymi zmianami* w formie:

- stypendiów dla uczniów gimnazjum i szkół ponadgimnazjalnych,
- stypendiów dla studentów.

W 2012 roku podobnie jak w 2011 roku Prezydent Miasta Zabrze przyznał ogółem 15 stypendiów, w tym:

- 5 dla gimnazjalistów w wysokości 300 zł miesięcznie, wypłacane przez okres 10 miesięcy,
- 5 dla ponadgimnazjalistów w wysokości 400 zł miesięcznie, wypłacane przez okres 10 miesięcy,
- 5 dla studentów w wysokości 500 zł miesięcznie, wypłacane przez okres 10 miesięcy.

Kompleksowe zestawienie publicznych placówek oświatowych ujęte zostało w Załączniku 7 niniejszego dokumentu.

W 2012 roku na terenie Miasta Zabrze dwa obiekty oświatowe posiadały baseny pływackie:

- Szkoła Podstawowa Nr 1 przy ulicy Sportowej 5,
- Szkoła Podstawowa Nr 16 przy ulicy Lompy 78,

a osiem obiektów oświatowych nie posiadało sal gimnastycznych. Obiekty bez sal gimnastycznych to:

- Zespół Szkół Specjalnych nr 38 przy ulicy Damrota 33,
- Zespół Szkół Specjalnych nr 39 przy ulicy Wolskiego 10,
- Zespół Szkół Specjalnych nr 40 przy ulicy Bytomskiej 24,
- Szkoła Podstawowa nr 8 przy ulicy Londzina 2,

- Szkoła Podstawowa nr 15 przy ulicy Czołgistów 1,
- Szkoła Podstawowa nr 24 przy ulicy Tarnopolska 85,
- Zespół Szkolno – Przedszkolny nr 8 przy ulicy Badestinusa 30,
- Zespół Szkolno – Przedszkolny nr 9 przy ulicy Gwareckiej 15.

Natomiast komputeryzacja zabrzańskich szkół podstawowych i gimnazjów przedstawia się następująco:

Tabela 190 Komputeryzacja szkół podstawowych i gimnazjów w Zabrzu

Komputery	1 327
Dostęp do Internetu	95,40%
Dostęp do Internetu szerokopasmowego	84,60%

Źródło: Wydział Oświaty, Urząd Miejski w Zabrzu

Od 1999 roku Miasto Zabrze prowadzi ewidencję szkół i placówek niepublicznych, nadaje im uprawnienia oraz dotuje z budżetu miasta. W 2012 roku liczba wpisów w ewidencji szkół i placówek niepublicznych w Zabrzu, tak jak to przedstawia poniższa tabela wynosiła 54. Od czasu prowadzenia ww. ewidencji tj. od 1999 r. z zestawienia wykreślonych zostało 18 placówek.

Tabela 191 Ewidencja szkół i placówek niepublicznych na terenie Miasta Zabrze – 2012 r.

L.p.	Nazwa i adres placówki oświatowej	Średnia liczba oddziałów
1.	<i>Spoleczne Przedszkole Integracyjne „Skrzat” STO</i> prowadzone przez Samodzielne koło terenowe nr 226 STO Zabrze ul. Kowalska 18,	3 + 2 szpitalne
2.	<i>Katolickie Przedszkole „Tęcza”</i> prowadzone przez parafię św. Teresy w Zabrzu ul. Św. Teresy 8,	3
3.	<i>Przedszkole Prywatne „Uśmiech”</i> Zabrze ul. Wolności 122A,	3

4.	<i>Niepubliczne Językowo-Sportowe Przedszkole z Oddziałami Integracyjnymi „MIRIADA” w Zabrze,</i> ul. Park Hutniczy 12, dla którego organem prowadzącym jest Centrum Innowacji Edukacyjnych i Integracyjnych,	7
	Razem:	16+2 szpitalne
1.	<i>Niepubliczna Szkoła Podstawowa dla Dorosłych, Wszechnicy Zabrzeńskiej</i> Zabrze, Plac Dworcowy	3
2.	<i>Spółeczna Szkoła Podstawowa Nr 1 „Nasza Szkoła” ZTS oddział przedszkolny,</i> prowadzony przez Zabrzeńskie Towarzystwo Szkolne w Zabrze ul. Zwrotnicza 13	1
3.	<i>Spółeczna Szkoła Podstawowa Nr 1 „Nasza Szkoła” ZTS,</i> prowadzony przez Zabrzeńskie Towarzystwo Szkolne w Zabrze ul. Zwrotnicza 13	6
4.	<i>Katolicka Szkoła Podstawowa oddział przedszkolny</i> w Zabrze, ul. Tarnopolska 3, dla których organem prowadzącym jest Fundacja na Rzecz Szkół Katolickich.	1
5.	<i>Katolicka Szkoła Podstawowa</i> w Zabrze, ul. Tarnopolska 3, dla których organem prowadzącym jest Fundacja na Rzecz Szkół Katolickich.	12
	Razem:	23
1.	<i>Niepubliczne Gimnazjum dla Dorosłych, Wszechnicy Zabrzeńskiej</i> prowadzone przez Stowarzyszenie Misericordia w Zabrze, Plac Dworcowy 6,	6
2.	<i>Spółeczne Gimnazjum „Nasza Szkoła” ZTS</i> prowadzone przez Zabrzeńskie Towarzystwo Szkolne w Zabrze ul. Zwrotnicza 13	3
3.	<i>Gimnazjum dla Dorosłych,</i> Zabrze, ul. Królewska 4, dla których organem prowadzącym jest Stowarzyszenie Kultury Fizycznej-Międzynarodowa Federacja Modern Ju - Jitsu.	2
4.	<i>Prywatne Gimnazjum dla Dorosłych „Twoja Szkoła”,</i> Zabrze, ul. Franciszkańska 13- organ prowadzący Casus Sp.z o. o. w Grudziądzu ul. Legionów 57A	1

5.	Katolickie Gimnazjum w Zabrze, ul. Tarnopolska 3, dla których organem prowadzącym jest Fundacja na Rzecz Szkół Katolickich.	5
	Razem:	17
1.	I Niepubliczne Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych, Wszechnicy Zabrzeńskiej prowadzone przez Stowarzyszenie Misericordia w Zabrze, Plac Dworcowy 6,	3
2.	Uzupełniające Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych Wszechnicy Zabrzeńskiej prowadzone przez Stowarzyszenie Misericordia w Zabrze, Plac Dworcowy 6,	2
3.	Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych Centrum Edukacji „Siódemka” , prowadzone przez FAM Sp. z o.o. ul. Wolności 293, Zabrze,	9
4.	Uzupełniające Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych Centrum Edukacji „Siódemka” , prowadzone przez FAM Sp. z o. o. ul. Wolności 293, Zabrze,	7
5.	Zabrzeńskie Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych w Zabrze, ul. Piłsudskiego 29,	3
6.	Zabrzeńskie Uzupełniające Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych w Zabrze, ul. Piłsudskiego 29,	3
7.	Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych w Zabrze, ul. Królewska 4, dla których organem prowadzącym jest Stowarzyszenie Kultury Fizycznej-Międzynarodowa Federacja Modern Ju-Jitsu.	2
8.	Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych w Zabrze, ul. Wajdy 7, dla których organem prowadzącym jest Spółka Cywilna - Centrum Kształcenia PRYMUS.	3
9.	Uzupełniające Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych w Zabrze, ul. Wajdy 7, dla których organem prowadzącym jest Spółka Cywilna - Centrum Kształcenia PRYMUS.	2
10.	Prywatne Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych , Zabrze, ul. Franciszkańska 4,	14
11.	Prywatne Uzupełniające Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych w Zabrze, ul. Franciszkańska 4,	12
12.	II Prywatne Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych Zabrze ul. Franciszkańska 4	6
13.	Katolickie Liceum Ogólnokształcące	3

	w Zabrze, ul. Tarnopolska 3, dla których organem prowadzącym jest Fundacja na Rzecz Szkół Katolickich.	
14.	<i>Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych „Copernicus”</i> w Zabrze, ul. Dworcowa 4,	5
15.	<i>Uzupełniające Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych „Copernicus”</i> w Zabrze, ul. Dworcowa 4,	4
16.	<i>Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych EDUKACJA</i> w Zabrze, ul. Niemcewicz 1,	8
17.	<i>Uzupełniające Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych EDUKACJA</i> w Zabrze, ul. Niemcewicz 1,	5
18.	<i>Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych „Żak”</i> w Zabrze, ul. Wolności 299, dla których organem prowadzącym jest Centrum Nauki i Biznesu „Żak” Sp. z o.o.	3
19.	<i>Uzupełniające Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych „Żak”</i> w Zabrze, ul. Wolności 299, dla których organem prowadzącym jest Centrum Nauki i Biznesu „Żak” Sp. z o.o.	3
	Razem:	107
1.	<i>Zabrzeńskie Technikum dla Dorosłych</i> w Zabrze, ul. Piłsudskiego 29,	1
2.	<i>Zabrzeńskie Uzupełniające Technikum dla Dorosłych</i> w Zabrze, ul. Piłsudskiego 29,	3
3.	<i>Technikum dla Dorosłych</i> w Zabrze, ul. Wajdy 7, dla których organem prowadzącym jest Spółka Cywilna - Centrum Kształcenia PRYMUS.	5
4.	<i>Technikum Uzupełniające dla Dorosłych</i> w Zabrze, ul. Wajdy 7, dla których organem prowadzącym jest Spółka Cywilna - Centrum Kształcenia PRYMUS.	1
	Razem:	10
1.	<i>Szkoła Policealna Wszechnica Zabrzeńska</i> prowadzona przez Stowarzyszenie Misericordia w Zabrze, Plac Dworcowy 6,	5
2.	<i>Policealna Szkoła Centrum Edukacji „Siódemka”</i> w Zabrze - prowadzone przez FAM Sp. z o.o. ul. Wolności 293,	23
3.	<i>Zabrzeńska Szkoła Policealna dla Dorosłych</i> w Zabrze, ul. Piłsudskiego 29,	6

4.	Policealna Szkoła Detektywów i Pracowników Ochrony w Zabrze, ul. Królewska 4, dla których organem prowadzącym jest Stowarzyszenie Kultury Fizycznej - Międzynarodowa Federacja Modern Ju - Jitsu.	4
5.	Policealna Szkoła Edukacji Europejskiej w Zabrze, ul. Królewska 4, dla których organem prowadzącym jest Stowarzyszenie Kultury Fizycznej - Międzynarodowa Federacja Modern Ju - Jitsu.	3
6.	Szkoła Policealna dla Dorosłych w Zabrze, ul. Wajdy 7, dla których organem prowadzącym jest Spółka Cywilna- Centrum Kształcenia PRYMUS.	7
7.	Szkoła Policealna eCollege w Zabrze, ul. Wolności 323,	16
8.	Prywatna Szkoła Policealna dla Dorosłych w Zabrze ul. Franciszkańska 4- prowadzone przez Casus Sp. z o.o.,	4
9.	II Prywatna Szkoła Policealna dla Dorosłych w Zabrze, ul. Franciszkańska 4,	4
10.	Szkoła Policealna dla Dorosłych „Copernicus” w Zabrze, ul. Dworcowa 4,	5
11.	Szkoła Policealna dla Dorosłych EDUKACJA w Zabrze, ul. Niemcewicza 1,	4
12.	Policealna Szkoła CNiB „Żak” w Zabrze, ul. Wolności 299, dla których organem prowadzącym jest Centrum Nauki i Biznesu „Żak” Sp. z o. o.	9
	Razem:	90
1.	Specjalny Ośrodek Wychowawczy prowadzony przez Zgromadzenie Siostr Boromeuszek w Zabrze ul. Wolności 198	3
1.	Publiczne Gimnazjum Towarzystwa Salezjańskiego w Zabrze, ul. Kruczkowskiego 31, dla których organem prowadzącym jest Inspektorat Towarzystwa Salezjańskiego w Krakowie.	9
2.	Publiczne Liceum Ogólnokształcące Towarzystwa Salezjańskiego w Zabrze, ul. Kruczkowskiego 31, dla których organem prowadzącym jest Inspektorat Towarzystwa Salezjańskiego w Krakowie.	8

3.	Szkoła Podstawowa „Nasz Dom” Zabrzeńskiego Towarzystwa Rodziców, Opiekunów i Przyjaciół Dzieci Specjalnej Troski w Zabrze, ul. Wyciska 5	6
4.	Ośrodek Rewalidacyjno - Wychowawczy „Nasz Dom” Zabrzeńskiego Towarzystwa Rodziców, Opiekunów i Przyjaciół Dzieci Specjalnej Troski w Zabrze, ul. Wyciska 5	-
54	Razem:	23

Źródło: Wydział Oświaty, Urząd Miejski w Zabrzu

11.2. Szkolnictwo wyższe

Szkoły wyższe zlokalizowane na terenie Miasta Zabrze:

- **Śląski Uniwersytet Medyczny,**
Wydział Lekarski z Oddziałem Lekarsko – Dentystycznym w Zabrzu,
Pl. Traugutta 2, 41-800 Zabrze, tel. 271-72-19 w 252, 271 73 10, 271 26 41,
- **Politechnika Śląska,**
Wydział Organizacji i Zarządzania,
ul. Franklina Roosevelta 26, 41-800 Zabrze, , nr tel. 32 277 73 86,
- **Politechnika Śląska,**
Wydział Inżynierii Biomedycznej,
ul. Charlesa De Gaulle'a 66, 41-800 Zabrze,
- **Nauczycielskie Kolegium Języków Obcych w Zabrzu,**
Plac Warszawski 6, 41-800 Zabrze, tel. /fax: (48-32) 278 58 36,
- **Akademia Wychowania Fizycznego im. Jerzego Kukuczki w Katowicach,**
Zamiejscowy Ośrodek Dydaktyczny,
ul. Wolności 406, 41-806 Zabrze, tel. 32 276 13 51

- **Wyższa Szkoła Techniczna w Katowicach,
Wydział Mediów, Aktorstwa i Reżyserii,
ul. Park Hutniczy 3-5, 41-800 Zabrze**
- **Szkoła Wyższa im. Bogdana Jańskiego,
Wydział Zamiejscowy w Zabrzu,
ul. Marii Curie- Skłodowskiej 40, 41-800 Zabrze,
tel./fax.(0-32) 273 31 94, tel. (0-32) 797 97 24 - 25,**

Kolejne tabele i rysunki przedstawiają jak się kształtował nabór studentów na zabrzańskie uczelnie w okresie od 2009 roku do 2012 roku.

Tabela 192 Ilość osób przyjętych na I rok studiów na uczelniach wyższych zlokalizowanych na terenie Miasta Zabrze w latach 2009 - 2012.

Szkoła wyższa/Rok naboru na I rok studiów	2009 r.	2010 r.	2011 r.	2012 r.
Śląski Uniwersytet Medyczny Wydział Lekarski z Oddziałem Lekarsko – Dentystycznym pl. Traugutta 2 41-800 Zabrze	389	407	413	441
Politechnika Śląska – Wydział Organizacji i Zarządzania ul. Roosevelta 26 41-800 Zabrze	1 099	871	1 071	1 142
Politechnika Śląska - Wydział Inżynierii Biomedycznej ul. Charlesa De Gaulle'a 66 41-800 Zabrze	nie prowadzono naboru			192
Akademia Wychowania Fizycznego im. Jerzego Kukuczki w Katowicach Zamiejscowy Ośrodek Dydaktyczny ul. Wolności 406 41-806 Zabrze	99	164	161	69

Nauczycielskie Kolegium Języków Obcych w Zabrze Plac Warszawski 6 41-800 Zabrze	68	63	75	79
Wyższa Szkoła Techniczna w Katowicach Wydział Mediów, Aktorstwa i Reżyserii ul. Park Hutniczy 3-5 41-800 Zabrze	nie prowadzono naboru			68
Szkoła Wyższa im. Bogdana Jańskiego Wydział Zamiejscowy w Zabrzu ul. Marii Curie – Skłodowskiej 40 41-800 Zabrze	62	50	52	44
Partner Wyższej Szkoły Edukacji Zdrowotnej i Nauk Społecznych – NOWE PERSPEKTYWY Jednostka Terenowa ul. Wolności 402 41-800 Zabrze	nie prowadzono naboru			
Razem:	1 717	1 555	1 772	2 035

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych źródłowych z uczelni wyższych zlokalizowanych na terenie Miasta Zabrze.

Wydział Lekarski z Oddziałem Lekarsko – Dentystycznym Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Zabrzu funkcjonuje od ponad sześćdziesięciu lat. Uczelnia razem ze swoimi klinikami odgrywa ważną rolę nie tylko w obszarze kształcenia kadr medycznych, ale również w obszarze nauki i opieki medycznej. Wydział ten kształci około 2000 specjalistów na trzech kierunkach: lekarskim, lekarsko-dentystycznym i ratownictwa medycznego. Obecnie na Wydziale zatrudnionych jest 518 nauczycieli akademickich, w tym 36 profesorów tytularnych, 16 profesorów nadzwyczajnych i 30 doktorów habilitowanych. Uczelnia oferuje również kształcenie w ramach studiów doktoranckich i podyplomowych. Ponadto posiada uprawnienia do nadawania stopnia doktora i doktora habilitowanego w dziedzinie nauk medycznych, nauk o zdrowiu oraz nauk farmaceutycznych, a także dysponuje akredytacjami Państwowej Komisji Akredytacyjnej, Komisji Akredytacyjnej Akademickich Uczelni Medycznych, Krajowej Rady Akredytacyjnej Szkolnictwa Medycznego oraz Departamentów Edukacji Stanów Zjednoczonych, Stanu Nowy Jork i Stanu Kalifornia oraz Tajlandii. W 2012 roku Śląski Uniwersytet Medyczny w rankingu uczelni wyższych prowadzonym przez

czasopisma „Perspektywy” i „Rzeczpospolita” pod względem efektywności naukowej uplasował się na drugim miejscu w Polsce. Uniwersytet współpracuje z następującymi renomowanymi ośrodkami uniwersyteckimi: z Uniwersytetem w Huston (USA), z Uniwersytetem w LUND (Szwecja), z Uniwersytetem we Fryburgu (Niemcy), z Uniwersytetem w Bristolu (Wielka Brytania), z Mount Sinai School of Medicine Global Health w Nowym York (USA) oraz uczestniczy w innowacyjnych projektach badawczych realizowanych przez wieloośrodkowe konsorcja naukowe w tematyce m.in. genetyki, nanomedycyny, innowacyjnego wykorzystania komórek macierzystych oraz hematologii.

Wydział Organizacji i Zarządzania Politechniki Śląskiej kształci studentów na kierunkach: zarządzanie, zarządzanie i inżynieria produkcji , socjologia, administracja i logistyka. Wśród nagród i wyróżnień dla Wydziału jednym z ważniejszych jest srebrny medal przyznany w ramach Międzynarodowych Targów Wynalazczości i Innowacji BRUSSELS EUREKA 2012. Nabór w 2012 roku na Wydział Organizacji i Zarządzania Politechniki Śląskiej w podziale na kierunek studiów przedstawiono w kolejnej tabeli:

Tabela 193 Rekrutacja 2012 r. – Wydział Organizacji i Zarządzania, Politechnika Śląska

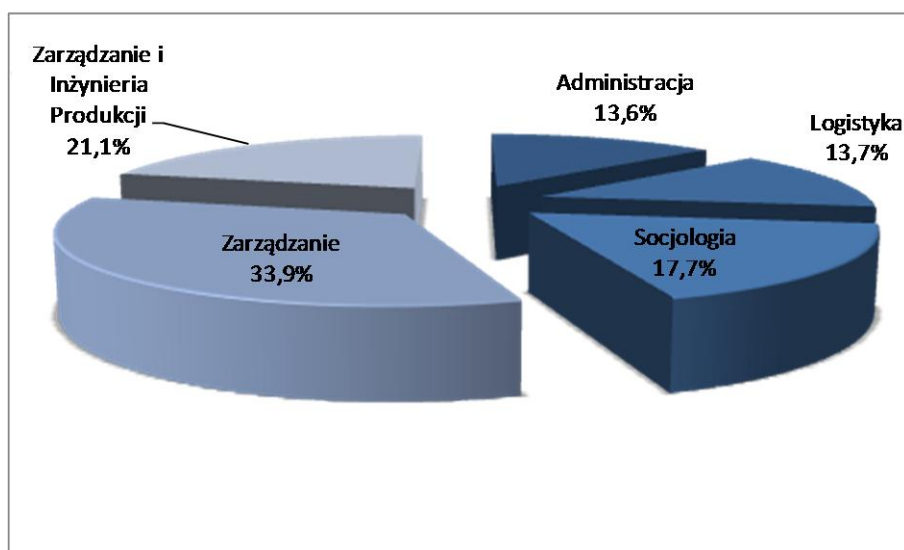
Wydział	Kierunek	Miasto	Tryb studiów	Rodzaj studiów	Liczba przyjętych 2012
ROZ	Administracja	Zabrze	niestacjonarne	licencjackie	78
ROZ	Administracja	Zabrze	stacjonarne	licencjackie	77
ROZ	Logistyka	Zabrze	niestacjonarne	inżynierskie	93
ROZ	Logistyka	Zabrze	stacjonarne	inżynierskie	64
ROZ	Socjologia	Zabrze	niestacjonarne	magisterskie	55
ROZ	Socjologia	Zabrze	stacjonarne	licencjackie	66
ROZ	Socjologia	Zabrze	stacjonarne	magisterskie	81
ROZ	Zarządzanie	Zabrze	niestacjonarne	licencjackie	31
ROZ	Zarządzanie	Zabrze	niestacjonarne	magisterskie	170
ROZ	Zarządzanie	Zabrze	stacjonarne	licencjackie	59
ROZ	Zarządzanie	Zabrze	stacjonarne	magisterskie	127
ROZ	ZiP	Zabrze	niestacjonarne	inżynierskie	58
ROZ	ZiP	Zabrze	niestacjonarne	magisterskie	94
ROZ	ZiP	Zabrze	stacjonarne	inżynierskie	58

ROZ	ZiP	Zabrze	stacjonarne	magisterskie	31
					1142

Źródło: Wydział Organizacji i Zarządzania, Politechnika Śląska

Na kolejnych rysunkach odpowiednio przedstawiono w % nabór w 2012 roku na Wydział Organizacji i Zarządzania Politechniki Śląskiej w podziale na kierunek studiów tryb studiów oraz rodzaj studiów.

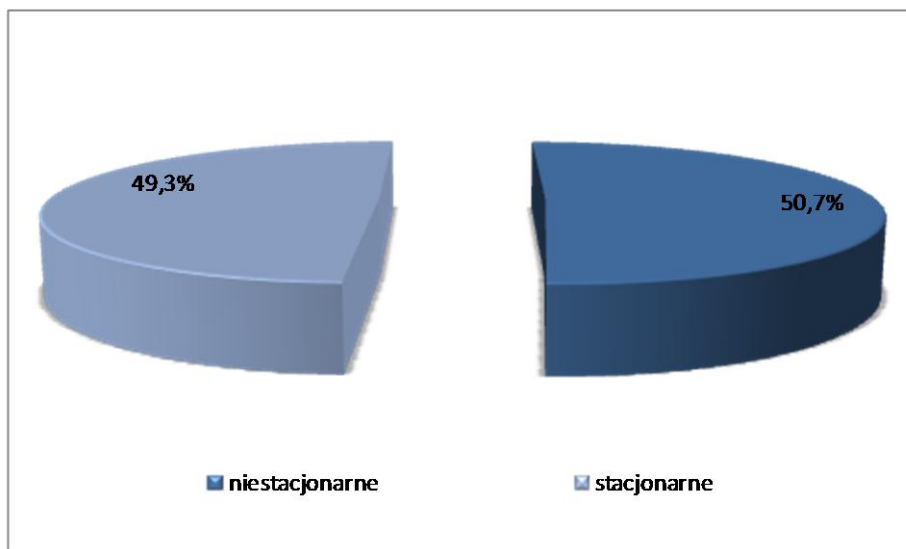
Rysunek 61 Nabór w 2012 roku na Wydział Organizacji i Zarządzania Politechniki Śląskiej w podziale na kierunek studiów w %

*Źródło: Zespół Planowania Strategicznego i Analiz Statystycznych,
Wydział Strategii i Rozwoju Miasta, Urząd Miejski w Zabrzu.*

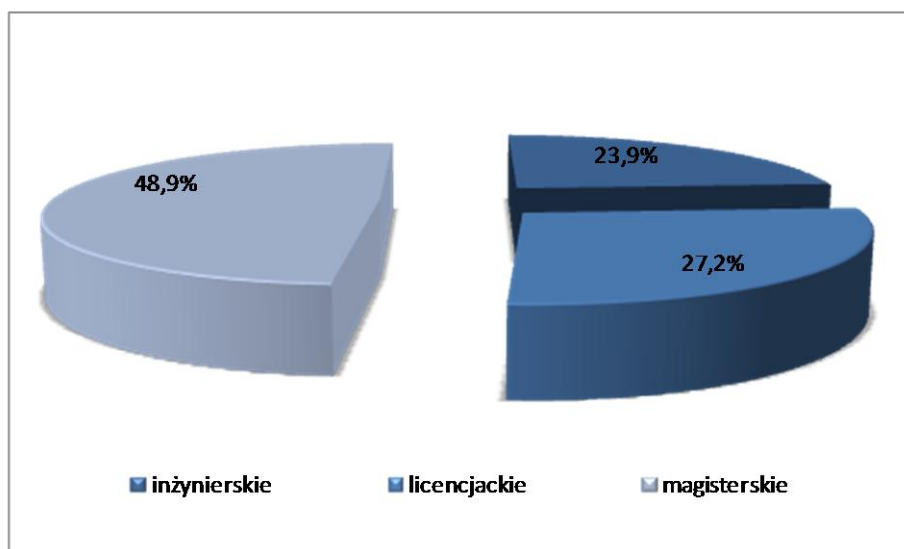

Rysunek 62 Nabór w 2012 roku na Wydział Organizacji i Zarządzania Politechniki Śląskiej w podziale na tryb studiów w %

*Źródło: Zespół Planowania Strategicznego i Analiz Statystycznych,
Wydział Strategii i Rozwoju Miasta, Urząd Miejski w Zabrzu.*

Rysunek 63 Nabór w 2012 roku na Wydział Organizacji i Zarządzania Politechniki Śląskiej w podziale na rodzaj studiów w %

*Źródło: Zespół Planowania Strategicznego i Analiz Statystycznych,
Wydział Strategii i Rozwoju Miasta, Urząd Miejski w Zabrzu.*

Dodatkowo na Wydziale Organizacji i Zarządzania Politechniki Śląskiej prowadzono nabór na studia podyplomowe. Szczegółowe dane dotyczące naboru w roku akademickim 2012/2013 przedstawiono w kolejnej tabeli.

Tabela 194 Ilość uczestników studiów podyplomowych 2012/2013 – Wydział Organizacji i Zarządzania, Politechnika Śląska

STUDIA PODYPLOMOWE 2012/2013		
Wydział Organizacji i Zarządzania		
Politechnika Śląska		
L.p.	Nazwa kierunku studiów	Ilość uczestników
1.	Zarządzanie placówką oświatową	17
2.	Zarządzanie kadrami i doradztwo zawodowe	14
3.	Bezpieczeństwo i higiena pracy	61
4.	Rachunkowość i podatki w przedsiębiorstwie	30
5.	Rachunkowość i finanse w przedsiębiorstwie	18
6.	Zarządzanie projektami w przedsiębiorstwie	69
7.	Rachunkowość w Chorzowie	30
8.	Zamówienia publiczne	48
9.	Zarządzanie jakością w przedsiębiorstwie	30
10.	Nowoczesne koncepcje zarządzania produkcją i logistyką	25
11.	Zarządzanie w administracji publicznej	13
12.	Broker technologii - współfinansowane z EFS*	20
13.	Menadżer innowacji - współfinansowane z EFS	20
EFS* - Europejski Fundusz Spójności		
RAZEM		395

Źródło: Wydział Organizacji i Zarządzania, Politechnika Śląska

Wydział Inżynierii Biomedycznej Politechniki Śląskiej to innowacyjna jednostka zorientowana na potrzeby inżynierskiego wspomaganie medycyny, biologii oraz sportu. Wydział ten został utworzony w 2010 roku, jako pierwszy i jak dotąd jedyny w naszym kraju. Na lokalizację wybrano Miasto Zabrze, miasto instytucji aktywnie działających w obszarze technicznego wsparcia medycyny. Wydział dysponuje dużym potencjałem intelektualnym oraz świetnie wyposażoną bazą laboratoryjną – badawczą o profilu technicznym i medycznym. Prowadzi badania w zróżnicowanym obszarze złożonych zagadnień interdyscyplinarnych związanych m.in. z rozwojem sprzętu medycznego z uwzględnieniem

najnowszych technik diagnozowania, terapeutycznych, chirurgicznych i rehabilitacyjnych, komputerowego wspomagania terapii i diagnostyki medycznej czy też z nowymi technikami wytwarzania biomateriałów, implantów i instrumentarium chirurgicznego oraz wdrażania ich do praktyki klinicznej. W 2012 roku pracownicy Wydziału w ramach prac Centrum Inżynierii Biomedycznej Politechniki Śląskiej otrzymali tytuł „Innowator Śląska” za zajęcie pierwszego miejsca w kategorii „jednostka badawczo – rozwojowa”. Wydział ściśle współpracuje z zabrzańskimi ośrodkami działającymi na polu inżynierii biomedycznej, wśród których wymienić można m. in. Śląskie Centrum Chorób Serca, Fundację Rozwoju Kardiologii, Instytut Techniki i Aparatury Medycznej. W chwili obecnej realizowane są prace związane z modernizacją budynku przy ulicy Roosevelta 40 na potrzeby Wydziału. W ramach prac nad kształtem Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020, Wydział Inżynierii Biomedycznej Politechniki Śląskiej zgłosił projekt pn. „Śląskie Centrum Inżynierskiego Wspomagania Medycyny i Sportu – Assist Med - Sport Silesia”, który ma być zlokalizowany w kampusie akademickim przy ulicy Roosevelta. Ponadto Wydział wraz z Urzędem Miejskim w Zabrzu, Centrum Inżynierii Biomedycznej, Śląskim Centrum Chorób Serca, Fundacją Rozwoju Kardiologii oraz Instytutem Techniki i Aparatury Medycznej jest organizatorem konferencji „Śląska Inżynieria Biomedyczna” skierowanej do przedstawicieli nauk technicznych i medycznych zainteresowanych obszarem problematyki inżynierii biomedycznej oraz do samorządów województwa śląskiego i wytwórców wyrobów medycznych. Konferencja ta stanowi miejsce dyskusji na temat współpracy nauki z przemysłem. Nabór studentów w roku akademickim 2012 przedstawiał się następująco:

- na studia stacjonarne I stopnia, kierunek Inżynieria Biomedyczna, przyjęto 123 osób,
- na studia stacjonarne II stopnia, kierunek Inżynieria Biomedyczna, przyjęto 69 osób.

Ogółem w 2012 roku na Wydział Inżynierii Biomedycznej Politechniki Śląskiej przyjęto 192 osoby.

Zamiejscowy Ośrodek Dydaktyczny Akademii Wychowania Fizycznego im. Jerzego Kukuczki w Katowicach funkcjonuje od 2009 roku. W Zabrzu prowadzone są stacjonarne studia I stopnia na kierunku wychowanie fizyczne. Kolejne tabele i rysunki przedstawiają jak kształtował się nabór studentów w poszczególnych latach od początku funkcjonowania Ośrodka.

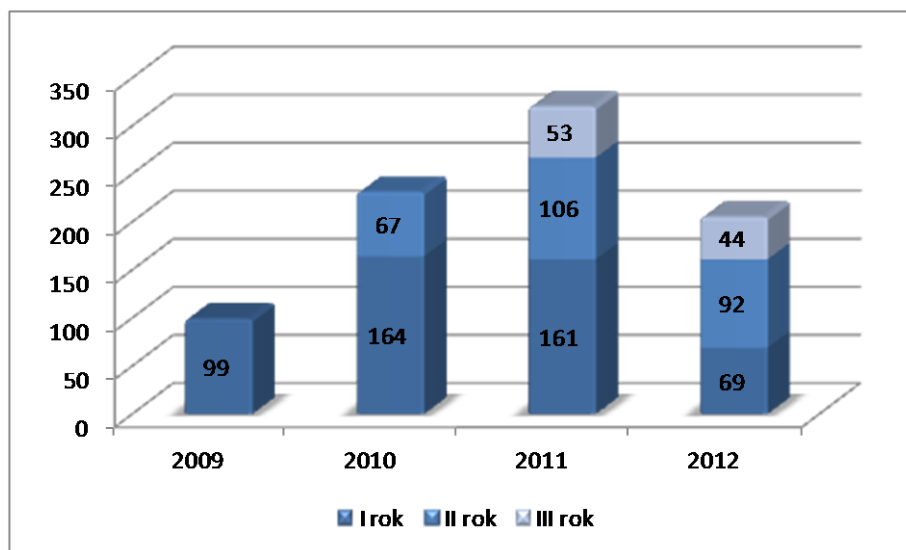
Tabela 195 Nabór na prowadzony w Zabrze Zamiejscowy Ośrodek Dydaktyczny Akademii Wychowania Fizycznego im. Jerzego Kukuczki w Katowicach w latach 2009 – 2012.

ROK		Kierunek: WYCHOWANIE FIZYCZNE	
		stacjonarne studia I stopnia	w tym kobiety
2009	I rok	99	25
2010	I rok	164	45
	II rok	67	21
	Razem	231	66
2011	I rok	161	44
	II rok	106	34
	III rok	53	18
	Razem	320	96
2012	I rok	69	22
	II rok	92	25
	III rok	44	16
	Razem	205	63
	Absolwenci	48	15

*Źródło: Wydział Wychowania Fizycznego, Akademia Wychowania Fizycznego
im. Jerzego Kukuczki w Katowicach*

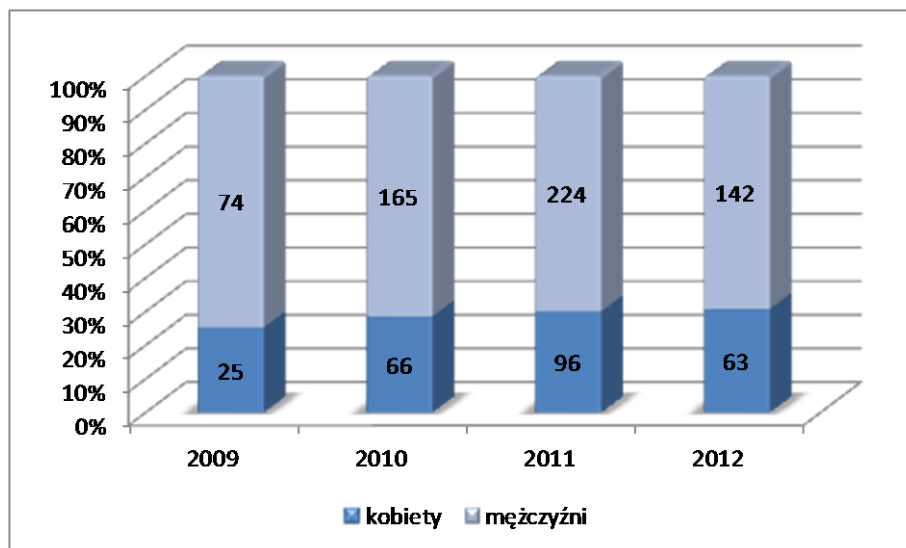

Rysunek 64 Nabór na prowadzony w Zabrze Zamiejscowy Ośrodek Dydaktyczny w latach 2009 - 2012
(w podziale na rok studiów, liczba studentów)

*Źródło: Zespół Planowania Strategicznego i Analiz Statystycznych,
Wydział Strategii i Rozwoju Miasta, Urząd Miejski w Zabrzu.*

Rysunek 65 Struktura studentów Zamiejscowego Ośrodka Dydaktycznego w Zabrzu wg płci w latach 2009 – 2012

*Źródło: Zespół Planowania Strategicznego i Analiz Statystycznych,
Wydział Strategii i Rozwoju Miasta, Urząd Miejski w Zabrzu.*

Nauczycielskie Kolegium Języków Obcych w Zabrzu jest publicznym zakładem kształcenia nauczycieli z siedzibą w Zabrzu, Plac Warszawski 6. Podstawą prawną

działalności kolegium jest *Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 sierpnia 1997r. w sprawie zakładów kształcenia nauczycieli* (Dz.U. z 1997r. Nr 104, poz. 664 z p.zm.). Celem kolegium jest kształcenie nauczycieli języka angielskiego i niemieckiego. Kolegium kształci nauczycieli przedszkoli, szkół podstawowych, placówek oświatowo - wychowawczych, jak również nauczycieli gimnazjów szkół ponad - gimnazjalnych, a także dotychczasowych szkół ponadpodstawowych. Ponadto kolegium może prowadzić doskonalenie nauczycieli na zasadach określonych w odrębnych przepisach. Organem prowadzącym Kolegium jest Województwo Śląskie, a organem sprawującym nadzór pedagogiczny jest Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania. Opiekę naukowo - dydaktyczną nad kolegium sprawuje Uniwersytet Śląski w Katowicach na podstawie porozumienia zawartego dnia 19 lipca 2007 roku pomiędzy Województwem Śląskim, a Uniwersytetem Śląskim w Katowicach. Kształcenie w kolegium odbywa się w specjalnościach: język angielski, język niemiecki. Specjalności język niemiecki oraz język angielski prowadzone są w systemie dziennym i wieczorowym. Językiem wykładowym jest język odpowiadający danej specjalności. W 2012 roku na studia przyjęto 79 osób.

Wydział Mediów, Aktorstwa i Reżyserii Wyższej Szkoły Technicznej w Katowicach zlokalizowany w Zabrze został powołany uchwałą na trzecim nadzwyczajnym posiedzeniu Senatu Wyższej Szkoły Technicznej w Katowicach w dniu 23 lutego 2011 roku. Jest on drugim Wydziałem Uczelni, którego wizytówką są niszowe kierunki medialno – artystyczne, takie jak:

- Reżyseria – 3 letnie studia licencjackie,
- Realizacja Obrazu Filmowego, Telewizyjnego i Fotografia – 5 letnie studia magisterskie,
- Aktorstwo (kierunek w przygotowaniu) – 4,5 letnie studia magisterskie.

Siedziba Wydziału została oddana do użytku w październiku 2012 roku. W wyniku rozbudowy i modernizacji zabytkowego budynku mieszczącego się przy Parku Hutniczym 3-5 w Zabrze Wydział posiada nowowyremontowany oraz nowoczesny obiekt, w którym są prowadzone zajęcia. Odnowiony i zmodernizowany obiekt posiada nowoczesne sale wykładowe, salę kinową, montażownię, studio radiowe, aule (w tym jedna przystosowana do przeprowadzania nowoczesnych konferencji), pracownie dydaktyczne, pracownie komputerowe i serwerownię. Program studiów w dużej mierze opierający się na praktyce, ale

także bogaty w interdyscyplinarną wiedzę teoretyczną przygotowuje odpowiednio studentów do pracy w zawodzie. W 2012 roku, przeprowadzono pierwszy nabór na ww. kierunki studiów na nowopowstałym Wydziale, przyjęto ogółem 68 osób.

Wydział Zamiejscowy w Zabrzu Szkoły Wyższej im. Bogdana Jańskiego został powołany do życia *decyzją MNiSW nr DSW-2-02-4003-112/07 z dnia 19.07.2007 r.* Wydział zlokalizowany w Zabrzu kształci na kierunkach „Gospodarka przestrzenna” oraz „Stosunki międzynarodowe” oraz oferuje szeroki wachlarz studiów podyplomowych. W 2012 roku na ww. kierunki studiów przyjęto ogółem 44 osoby.

- **Uniwersytet Trzeciego Wieku w Zabrzu,
Stowarzyszenie "Misericordia"
ul. Pl. Dworcowy 6, 41-800 Zabrze,
tel. (032) 271 75 42**

Uniwersytet Trzeciego Wieku (Uniwersytet Otwarty) powstał w 2002 roku w Zabrzu. Jest popularną formą dokształcania osób dorosłych na całym świecie. Słuchacze mają okazję nie tylko poszerzyć swoją wiedzę, zdobyć nowe doświadczenia, ale także spotkać się z wybitnymi osobistościami ze świata nauki, sztuki i kultury. Wykłady z różnych dziedzin mają charakter popularnonaukowy. W ramach Uniwersytetu Otwartego wiedzę może zdobywać lub pogłębiać każdy, bez względu na wiek i posiadane wykształcenie.

Prócz wykładów audytoryjnych słuchacze biorą udział w różnego typu sekcjach zainteresowań, gdzie mogą poszerzać swoją wiedzę, dzielić się nią z innymi i zdobywać nowe umiejętności.

Zajęcia odbywają się w sekcjach:

– Malarstwo zaawansowane	– Malarstwo dla początkujących
– Rękodzieło artystyczne	– Spotkania z muzyką
– Historia sztuki	– Warsztaty literacko-dziennikarskie

- Niemiecki średniozaawansowany
- Język angielski (3 poziomy)
- Język angielski – początkujący
- Historia Kościoła
- Etyka
- Nordic Walking
- Gimnastyka i gimnastyka w wodzie
- Komputery – poziom
zaawansowany
- Komputery – poziom podstawowy
- Psychologia
- Promocja zdrowia
- Brydż
- Fotografia
- Sekcja krajoznawcza

12. Zabrzeńskie instytuty i ośrodki naukowe

Na terenie miasta Zabrze działają znane i cenione, także poza granicami kraju ośrodki naukowe:

- Centrum Materiałów Polimerowych i Węglowych PAN,
- Instytut Chemicznej Przeróbki Węgla,
- Instytut Podstaw Inżynierii Środowiska PAN,
- Instytut Techniki Aparatury Medycznej ITAM,
- Śląskie Centrum Chorób Serca,
- Fundacja Rozwoju Kardiochirurgii.

Centrum Materiałów Polimerowych i Węglowych PAN

Dane teleadresowe: 41-819 Zabrze, ul. M. Curie-Skłodowskiej 34

Tel.: +48 32 271-60-77; Faks: +48 32 271-29-69

Centrum Materiałów Polimerowych i Węglowych jest placówką Polskiej Akademii Nauk (PAN) powstałą 1 stycznia 2007 roku w wyniku połączenia Centrum Chemii Polimerów PAN w Zabrzu z Zakładem Karbochemii PAN w Gliwicach. Centrum jest największą na Śląsku instytucją naukowo - badawczą PAN skupiającą specjalistów z dziedziny nauki o polimerach oraz nauk karbochemicznych, w tym o węglu pierwiastkowym. Tematyka badawcza prac prowadzonych w Centrum ma charakter interdyscyplinarny i związana jest z wytwarzaniem oraz badaniem właściwości i funkcji nowych materiałów polimerowych, węglowo-polimerowych i katalizatorów dla zastosowań w biotechnologii, mikrotechnologii, ochronie środowiska i w ochronie zdrowia.¹ Aktualnie realizowana tematyka badawcza Centrum koncentruje się na otrzymywaniu bioresorbowalnych materiałów polimerowych dla medycyny, polimerowych nośników leków, polimerowych materiałów wrażliwych na bodźce oraz materiałów dla zastosowań w optoelektronice i ochronie środowiska oraz kompozytorów

¹

<http://cmpw-pan.edu.pl/>

polimerowo – węglowych. Dzięki funduszom pochodzącym z wielkich międzynarodowych i krajowych projektów badawczych opracowano wiele innowacyjnych rozwiązań, w tym m.in.:

- technologie produkcji wyrobu lakierowanego antygraffiti pozwalającego na zabezpieczenie zabytków kultury,
- innowacyjne podłoża o termo przełączalnych właściwościach, które wykorzystano do hodowli własnych komórek skóry pacjenta,
- prototypy resorbowalnych samorozprężalnych stentów tchawiczych oraz samozaciskających klamer do spajania kości twarzoczaszki z biodegradowalnego materiału o zaprojektowanej mikrostrukturze łańcuchów ter polimerowych,
- technologię wytwarzania z nowych materiałów polimerowych biodegradowalnych folii przeznaczonych zarówno do użycia bezpośredniego, jak i do wytwarzania z nich sztywnych opakowań nowej generacji, co ma istotne znaczenie w ochronie środowiska.

Wiele z ww. rozwiązań chronionych jest patentami. W 2012 roku w Centrum powstało laboratorium obrazowania do badań materiałów polimerowych i węglowych, które jest unikalną placówką nie tylko w skali naszego kraju, gdyż specjalizuje się w technikach obrazowania „miękkiej” materii skondensowanej „soft matter”, dziedziny o rosnącym znaczeniu naukowym i technologicznym, słabo dotąd reprezentowanej w polskiej nauce.

Instytut Chemicznej Przeróbki Węgla

Dane teleadresowe: 41-803 Zabrze, ul. Zamkowa 1;

Tel.: 032-271-00-41 Faks: 032-271-08-09

Instytut Chemicznej Przeróbki Węgla funkcjonuje w Zabrzu od 1955 roku. Główne obszary działalności Instytutu to koksownictwo, energetyka, termiczna utylizacja odpadów, produkty karbochemiczne, paliwa naturalne i alternatywne. Instytut jest jednostką badawczo – rozwojową i swoje działania skupia m.in. na:

- prowadzeniu prac naukowo-badawczych i rozwojowych w zakresie: przetwórstwa i użytkowania paliw, energetycznego wykorzystania biomasy i odpadów, przetwarzania i wykorzystania produktów węglowodnorodnych, energetyki oraz ochrony środowiska,
- organizowaniu i prowadzeniu badań w dziedzinie wytwarzania koksu i paliw koksopochodnych, przerobu produktów węglowodnorodnych otrzymywania surowców do produkcji wyrobów węglowych i elektrodowych,
- opracowywaniu nowych procesów technologicznych z dziedziny bezpiecznego przetwarzania węgla, biomasy i odpadów oraz wykorzystania produktów pochodzących z tych procesów,
- opracowywaniu projektów modernizacji urządzeń przemysłowych i intensyfikacji procesów produkcyjnych w dziedzinie przetwórstwa węgla, biomasy i odpadów.

Wizytówką Instytutu są wysokie standardy jakościowe potwierdzone m.in. Certyfikatem Laboratorium Badawczego, wydanym przez Polskie Centrum Akredytacji Certyfikatem ISO 9001 i IQNet oraz licznymi nagrodami przyznanymi za innowacyjność, nowoczesne zarządzanie, wysoki poziom badań naukowych i efektywną współpracę z przemysłem. W 2010 roku na Międzynarodowych Targach Wynalazczości i Innowacji BRUSSELS EUREKA 2010 Instytut otrzymał złoty medal za „Inteligentny system regulacji procesu spalania paliw stałych w kotle małej mocy dla ogrzewnictwa indywidualnego”. W tym samym roku został wyróżniony w „Diamencie” miesięcznika „Forbes” dla firm najszybciej zwiększających swoją wartość. W 2011 roku oraz w 2012 roku uzyskał tytuł „Gazeli Biznesu” przyznawany przez Getin Bank S.A.

Instytut Podstaw Inżynierii Środowiska PAN

Dane teleadresowe: 41-819 Zabrze, ul. M. Skłodowskiej-Curie 34

Tel.: +48 32 271 64 81, +48 32 271 70 40, Faks: +48 32 271 74 70

Instytut Podstaw Inżynierii Środowiska Polskiej Akademii Nauk prowadzi szeroko rozwiniętą współpracę międzynarodową. Uczestniczy w koordynacji i realizacji międzynarodowych programów badawczych (m.in. MAGPROX, SOWA, E2SP, COST 633,

SAFEMANMIN). Instytut jest członkiem międzynarodowych sieci naukowych, takich jak „Technologie Ochrony Środowiska” ENVITECH – Net, Zanieczyszczenia Powietrza / Zmiany Klimatu AIRCLIM-NET. Jednostka prowadzi zaawansowane badania z zakresu ochrony powietrza, wód oraz powierzchni ziemi. Realizowane są następujące kierunki działalności badawczych:

- W zakresie ochrony powietrza, m.in.: badania właściwości chemicznych i fizyko-chemicznych substancji emitowanych do powietrza oznaczanie składu fizyko-chemicznego pierwotnych i wtórnych aerozoli dla potrzeb oceny ich oddziaływania na zdrowie i środowisko, wyznaczanie wskaźników emisji, oznaczanie ilości i składu zanieczyszczeń emitowanych z instalacji przemysłowych i energetycznych, ze szczególnym uwzględnieniem substancji niebezpiecznych.
- W zakresie ochrony wód, m.in.: metody oczyszczania ścieków i uzdatnianie wód dla celów przemysłowych, badania nad odzyskiem substancji biogennych ze ścieków komunalnych i przemysłowych.
- W zakresie ochrony powierzchni ziemi, m.in. zabezpieczenia środowiska przed ujemnym oddziaływaniem odpadów, możliwości unieszkodliwiania i odzysku odpadów z uwzględnieniem robót inżynierskich i rekultywacji, wykorzystanie energii odpadowej wód zrzutowych z energetyki oraz wód geotermalnych do podgrzewania gleb w celu prowadzenia produkcji roślinnej, oceny odpadów górnictwa węglowego i innych stałych odpadów przemysłowych pod względem krótko- i długoterminowego oddziaływania na środowisko wraz z wytycznymi w zakresie ekologicznie bezpiecznego wykorzystania i składowania.

Ponadto Instytut realizuje prace badawczo – wdrożeniowe, przy współpracy z jednostkami gospodarczymi, biurami projektowymi oraz instytucjami administracji.²

²

http://www.ipis.zabrze.pl/index.php?option=com_content&view=article&id=19&Itemid=105&lang=pl

Instytut Techniki i Aparatury Medycznej ITAM

Dane teleadresowe: 41-800 Zabrze, ul. Roosevelta 118

Tel. centrala: (+48 32) 271-60-13, Faks: (+48 32) 276-56-08

Instytut Techniki i Aparatury Medycznej ITAM w Zabrzu jest jedyną państwową jednostką badawczo - rozwojową w Polsce, której działalność statutowa obejmuje prowadzenie prac badawczych, rozwojowych i wdrożeniowych w dziedzinie techniki medycznej. Początek istnienia Instytutu to utworzony w 1969 roku w Zabrzu Śląski Ośrodek Techniki Medycznej. Prace badawcze i rozwojowe prowadzone w Instytucie koncentrują się na następujących kierunkach techniki medycznej:

- diagnostyka i terapia chorób układu krążenia,
- intensywny nadzór chorych,
- reanimacja medyczna,
- rehabilitacja medyczna,
- inżynieria biomedyczna,
- telemedycyna,
- zastosowanie technik komputerowych w medycynie,
- bezpieczeństwo eksploatacji aparatury medycznej,
- badania, atestacja i certyfikacja aparatury medycznej.

Instytut jest koordynatorem ogólnokrajowego konsorcjum naukowo – przemysłowego Polskie Centrum Zaawansowanych Technologii dla Ochrony i Promocji Zdrowia (POLTEM), zrzeszającego 28 partnerów ze świata nauki i przemysłu, działających w obszarze szeroko pojętych technologii medycznych. W Instytucie rozwinięte zostały na skalę światową nowe kierunki techniki medycznej obejmujące:

- nieinwazyjne elektrostymulacyjne metody diagnostyki i terapii chorób serca,
- systemy komputerowej analizy sygnałów kardiograficznych,
- systemy kontroli i nadzoru pacjentów poddawanych elektroterapii serca.³

³ <http://www.itam.zabrze.pl/>

Ponadto w jednostce tej wdrożono System Zarządzania Jakością potwierdzony certyfikatem wydanym przez TÜV NORD. Zespół specjalistów Instytutu jest autorem wielu innowacyjnych rozwiązań wprowadzających nową jakość w zabezpieczeniu właściwej pracy serca. Stworzony w instytucie CardiAccel jest alternatywą dla dotychczasowych działań anestezyjologicznych. Urządzenie zdobyło Grand Prix Targów Innowacji Brussels INNOVA 2010 oraz nagrodę Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości – Polski Produkt Przyszłości. Kolejne urządzenie opracowane w Instytucie – DIAGNOSTIM MDD 501 otrzymało w 2012 roku Złoty Medal Międzynarodowych Targów Poznańskich w kategorii INNOWACJE – TECHNOLOGIE – MASZYNY Polska – Nauka dla Gospodarki 2012.

Śląskie Centrum Chorób Serca

Dane teleadresowe: 41-800 Zabrze, ul. Szpitalna 2,

Tel. 32/ 37 33 700, Faks: 32/ 37 33 786

Śląskie Centrum Chorób Serca to ośrodek akademicki z doświadczeniem w zakresie rozpoznawania i leczenia chorób serca, naczyń i płuc u dorosłych i dzieci, związanym z działalnością naukową i szkoleniową Wydziału Lekarskiego z Oddziałem Lekarsko - Dentystycznym w Zabrzu Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach, jednocześnie wiodący szpital wysokospecjalistyczny. W Śląskim Centrum Chorób Serca (SCCS) w Zabrzu działają Katedry i Oddziały Kliniczne Śląskiego Uniwersytetu Medycznego. Należą do nich:

- Katedra i Oddział Kliniczny Kardiologii i Transplantologii ŚUM,
- Oddział Kliniczny Kardioanestezji i Intensywnej Terapii ŚUM,
- Katedra Kardiologii, Wrodzonych Wad Serca i Elektroterapii, Oddział Kliniczny Kardiologii ŚUM,
- III Katedra i Oddział Kliniczny Kardiologii ŚUM,
- Oddział Kliniczny Wrodzonych Wad Serca i Kardiologii Dziecięcej ŚUM.

Szpital współpracuje z uznanymi placówkami medycznymi z Europy i USA. Znana i rozpoznawalna marka Śląskiego Centrum Chorób Serca w Zabrzu to efekt pracy wybitnych zabrzańskich kardiologów i kardiochirurgów, wśród których można wymienić m.in. prof.

Zbigniewa Religę, dr Lili Goldstein, prof. Mariana Zembalę czy prof. Lecha Polońskiego. Centrum posiada wysokiej jakości sprzęt umożliwiający nowoczesną i najskuteczniejszą diagnostykę oraz leczenie chorób serca, płuc i schorzeń naczyniowych u dorosłych i dzieci. Ponadto Śląskie Centrum Chorób Serca dysponuje szeregiem poradni specjalistycznych i pracowni. W latach 1985 - 2011 w SCCS wykonano ponad 30 tysięcy operacji serca u dorosłych i dzieci. Ośrodek dysponuje m.in. pierwszą w Polsce salą hybrydową, gdzie kardiochirurg, inwazyjny kardiolog i anestezjolog mogą pracować razem, wspólnie korzystając z najnowszych zdobyczy sprzętowych.⁴

Fundacja Rozwoju Kardiochirurgii im. prof. Zbigniewa Religi w Zabrzu

Dane teleadresowe: 41-800 Zabrze, ul. Wolności 345a

Telefon-Centrała: tel.: +48 32 373-56-00

Fundacja Rozwoju Kardiochirurgii im. prof. Zbigniewa Religi w Zabrzu powołana w 1991 roku jest innowacyjną instytucją wysokich technologii. Celem Fundacji jest wspieranie rozwoju kardiochirurgii i dziedzin pokrewnych oraz wspieranie działalności w zakresie ochrony i promocji zdrowia, a także rehabilitacji i profilaktyki zdrowotnej na rzecz ogółu społeczeństwa. Realizuje cele m.in. poprzez: finansowanie i prowadzenie badań naukowych i prac innowacyjno - wdrożeniowych związanych z leczeniem chorób serca, doskonalenie kadr lekarskich, pielęgniarских i innych, fundowanie stypendiów naukowych oraz organizowanie i finansowanie staży naukowych krajowych i zagranicznych, wspieranie finansowe i organizacyjne przedsięwzięć promujących dorobek z zakresu leczenia chorób serca, a zwłaszcza kardiochirurgii oraz promujących ochronę i profilaktykę zdrowotną.

Pracownie Fundacji Rozwoju Kardiochirurgii:

- Pracownia Sztucznego Serca, której specjalnością jest program badawczy zmierzający do opracowania i wdrożenia klinicznego systemu wspomagania serca dla dzieci oraz rodziny, mechanicznych protez serca, jako wsparcie stosowanych obecnie tradycyjnych metod leczenia niewydolności serca, poczynwszy od systemu wspomagania pozaustrojowego, do protezy całkowicie implantowanej.

⁴ <http://www.sccs.pl/index.php5?act=1>

- Pracownia Biologicznej Zastawki Serca, której specjalność to badania i opracowywanie tkanek biologicznych z myślą o wykorzystaniu ich w celach leczniczych. Przedmiotem szczególnej uwagi są biologiczne protezy zastawek serca do korekcji wrodzonych i nabytych wad serca u dzieci i dorosłych.
- Pracownia Biocybernetyki, która jest miejscem wstępnej weryfikacji wytworzonych produktów oraz badań sondażowych penetrujących nowe kierunki rozwoju bioinżynierii i kardiochirurgii.
- Pracownia Bioinżynierii, która wykorzystuje najnowsze osiągnięcia w zakresie hodowli komórkowych i bioinżynierii dla opracowania bioprotez oraz biomateriałów, które miałyby zastosowanie zwłaszcza w szeroko rozumianej medycynie naprawczej.⁵

Fundacja ma na swym wiele unikatowych rozwiązań medycznych. Opracowany przez nią pneumatyczny system wspomagania serca wykorzystywany jest od 1999 roku w wielu polskich ośrodkach kardiochirurgicznych jako ratunek dla pacjentów z niewydolnym sercem oczekujących na transplantację, a niejednokrotnie jako narzędzie stwarzające szansę na regenerację serca. Fundacja udoskonala ten system. Pracując nad całą gamą mechanicznych protez serca dla dorosłych i dla dzieci, z zamiarem uruchomienia w przyszłości ich małoseryjnej, własnej produkcji. Urządzenia fundacji prezentowane są w jedynym na świecie Międzynarodowym Centrum Technologii Medycznych (MCTM) w Huston (USA). Fundacja opracowała również najbardziej zaawansowane w Polsce metody doradcze chirurgii oparte o symulacje komputerowe i modelowanie fizyczne oraz pionierskie metody planowania operacji wykorzystujące technologie wirtualnej przestrzeni. Zainicjowała i kontynuuje prace nad opracowaniem rodziny robotów chirurgicznych Robin Heart i manualno – zrobotyzowanych narzędzi chirurgicznych. Planuje opracowanie i badania systemu sterowania na odległość robotem, tzw. teleoperacji oraz zastosowanie opracowanych narzędzi i nowych technik operacji do implantacji i serwisowania sztucznych narządów, w tym sztucznego serca. Fundacja prowadzi również prace nad wykorzystaniem nowoczesnych biomateriałów w kardiochirurgii, nad wykorzystaniem komórek

macierzystych w nowej, biologicznej zastawce serca oraz w rekonstrukcji i plastyce mięśnia sercowego.

13. Opieka medyczna w Zabrzu

Kluczową dziedziną zabrzańskej gospodarki jest medycyna, która jednocześnie jest gwarantem wysokiej jakości życia w mieście. W Zabrzu opieka ambulatoryjna podstawowa i specjalistyczna prowadzona jest przez podmioty lecznicze (przychodnie i ambulatoria) oraz praktyki lekarskie. Na terenie Miasta Zabrze działa 100 placówek ambulatoryjnej opieki zdrowotnej (w tym 2 Samodzielne Publiczne Zakłady Opieki Zdrowotnej). W Zabrzu działa 51 aptek ogólnodostępnych, na jedną ogólnodostępną aptekę przypada 3536 mieszkańców miasta. W mieście funkcjonuje 71 gabinetów stomatologicznych. Zabrze dysponuje 1288 łózkami szpitalnymi w 4 szpitalach. Na terenie miasta w roku 2012 nie funkcjonowały szpitalne oddziały ratunkowe (SOR).

Zabrzańska publiczna służba zdrowia obejmuje renomowane w kraju i zagranicą instytucje ochrony zdrowia.

- Szpital Miejski w Zabrzu to 9 nowoczesnych oddziałów oferujących pełny zakres usług medycznych.
- W strukturach Szpitala Specjalistycznego w Zabrzu funkcjonują 4 Oddziały Kliniczne: Chirurgii Ogólnej, Bariatrycznej i Medycyny Ratunkowej, Laryngologii, Kardiologii, Kliniczny Oddział Chorób Wewnętrznych, Dermatologii i Alergologii.
- Śląskie Centrum Chorób Serca to wiodący szpital wysokospecjalistyczny, jednocześnie ośrodek akademicki, związany ze Śląskim Uniwersytetem Medycznym. Szpital współpracuje z uznanymi ośrodkami zagranicznymi z Europy i USA oraz ośrodkami krajowymi.
- Oddział Śląskiego Uniwersytetu Medycznego zlokalizowany w Zabrzu to Samodzielny Publiczny Szpital Kliniczny Nr 1 im. prof. Stanisława Szyszko. Świadczenia medyczne w tej placówce realizowane jest przede wszystkim w oparciu o lekarzy będących nauczycielami akademickimi oraz przy pomocy szeregu pracowników

diagnostycznych wykorzystywanych w równej mierze dla procesu leczenia i prac naukowo - badawczych.

- Ratownictwo medyczne realizuje Wojewódzkie Pogotowie Ratunkowe w Katowicach, Stacje Pogotowia Ratunkowego w Zabrzu.

Każdego roku Prezydent Miasta Zabrze ogłasza otwarty konkurs ofert na realizację programów zdrowotnych dofinansowanych z budżetu miasta skierowanych do mieszkańców Zabrza. Kierunki działań w zakresie profilaktyki zwalczania chorób stanowiących największe zagrożenie dla Zabrze konsultowane są ze Związkiem Pracodawców Ochrony Zdrowia Województwa Śląskiego.

Poniżej na wykresach przedstawiono dane o wartościach wskaźnika w poszczególnych latach 2006 – 2011 dotyczącego liczby zakładów zdrowotnych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców Zabrza oraz dane z 2011 roku dotyczące liczby ludności przypadającą na 1 osobę personelu medycznego w Zabrzu.

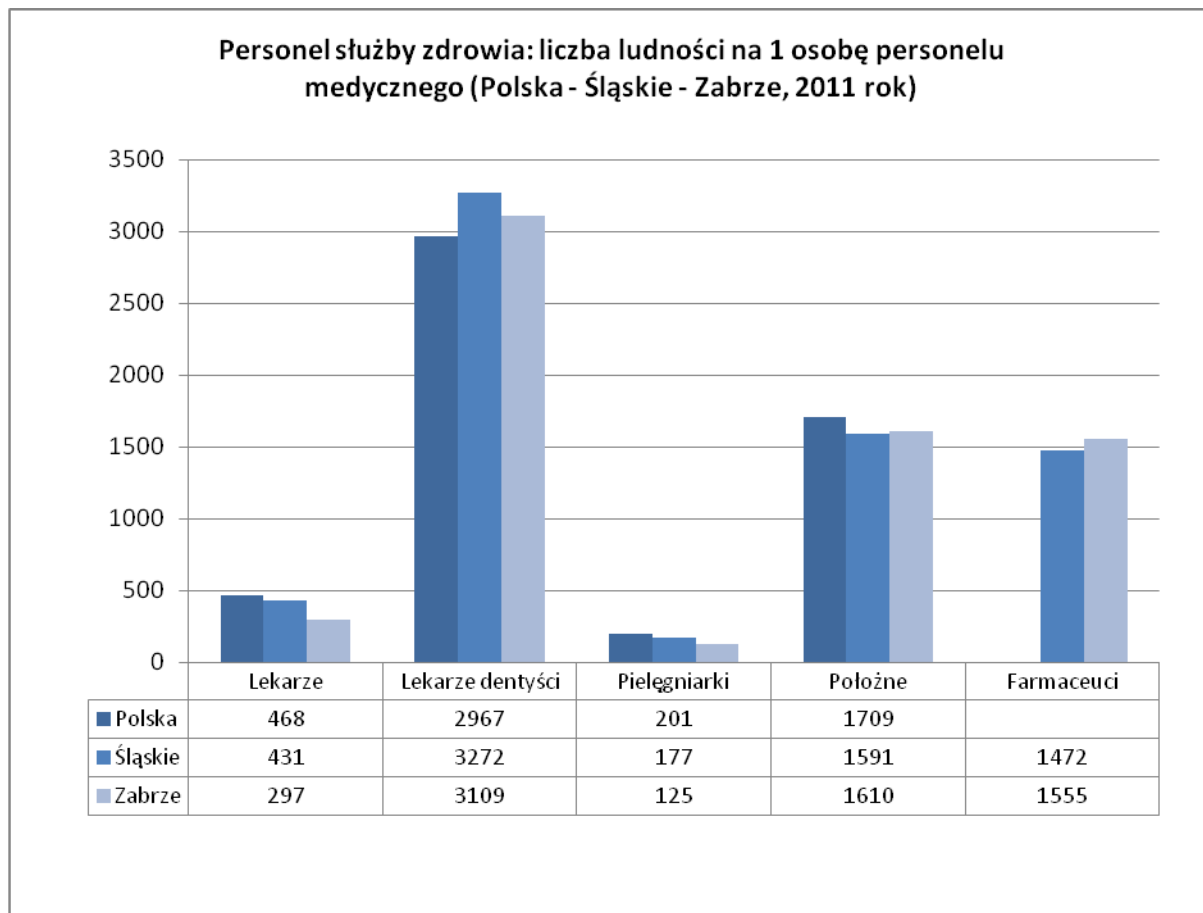
Rysunek 66 Liczba zakładów zdrowotnych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców na terenie miasta Zabrze

*Źródło: Analiza porównawcza dynamiki rozwoju miasta Zabrze i miast Aglomeracji Górnośląskiej
(październik 2012 r.).*

Rysunek 67 Personel służby zdrowia (Polska – Śląskie – Zabrze) – Liczba ludności na 1 osobę personelu medycznego – 2011 r.

Źródło: Wydział Ochrony Zdrowia i Polityki Społecznej, Urząd Miejski w Zabrzu

Uwagi do Rysunku nr 67:

- Pielęgniarki i położne łącznie z pielęgniarkami i położnymi z wyższym wykształceniem.
- Zatrudnienie wg podstawowego miejsca pracy.
- Zatrudnienie w publicznych i niepublicznych zakładach opieki zdrowotnej.

Następnie w niniejszym rozdziale przedstawione zostaną dane dotyczące m.in.:

- leczenia otwartego, opieki ambulatoryjnej,
- stacjonarnej opieki zdrowotnej, leczenia zamkniętego,
- placówek leczenia zamkniętego,
- Systemu Państwowego ratownictwa Medycznego, Centrów powiadamiania ratunkowego.

Informacje ww. zostały opisane zgodnie z danymi przekazanymi przez Wydział Nadzoru Nad Systemem Opieki Zdrowotnej Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach i w szczególności dotyczą:

- liczby podmiotów udzielających świadczenia w zakresie ambulatoryjnej opieki zdrowotnej w 2012 roku,
- liczby porad udzielonych w ambulatoryjnej specjalistycznej opiece zdrowotnej w 2012 roku,
- zatrudnienia personelu medycznego według zawodów w 2012 roku,
- danych o pracujących w podstawowej ambulatoryjnej opiece zdrowotnej w 2012 roku,
- wybranych danych o stacjonarnej opiece zdrowotnej w 2012 roku,
- Ochrony Zdrowia Miasta Zabrze w 2012 roku.

Na wstępie w poniższych tabelach zostały przedstawione dane dotyczące okresu przeciętnego dalszego trwania życia oraz ilości zgonów według najczęstszych przyczyn.

Tabela 196 Przeciętne dalsze trwanie życia w 2012 roku.

	MĘŻCZYŹNI			KOBIETY		
	w wieku lat					
	0	30	60	0	30	60
POLSKA	72,7	43,9	18,6	81,0	51,7	23,8
ŚLĄSKIE	72,0	43,2	18,1	80,0	50,6	23,0
ZABRZE	69,8	42,1	17,3	77,0	48,5	21,6

Źródło: Wydział Ochrony Zdrowia i Polityki Społecznej, Urząd Miejski w Zabrzu

Tabela 197 Zgony według najczęstszych przyczyn.

Wyszczególnienie		Ogółem	w tym:		
			Nowotwory	Choroby układu krążenia	Zewnętrzne przyczyny zachorowania i zgonu
		na 100 000 ludności			
Śląskie	2010	1028,50	270,80	454,60	64,40
	2011	1030,40	271,00	469,00	63,50
Zabrze	2010	899,50	236,10	353,30	58,10
	2011	961,50	282,00	335,60	67,50

Źródło: Wydział Ochrony Zdrowia i Polityki Społecznej, Urząd Miejski w Zabrzu

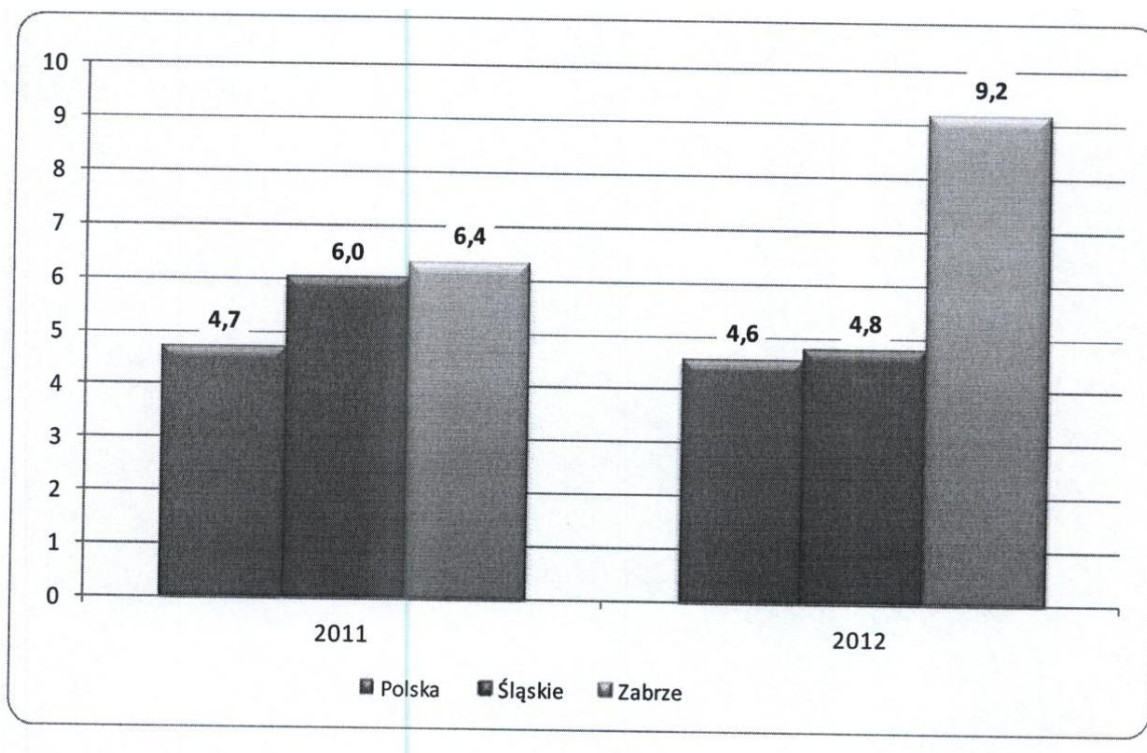
Kolejne dane przedstawione w tabeli i na rysunku dotyczą zgonów niemowląt w Zabrzu w latach 2011 – 2012, a zestawienia w następnej kolejności opisują dane o stanie zdrowia dzieci i młodzieży w wieku 0-18 lat oraz osób w wieku 19 lat i więcej będących pod opieką lekarza podstawowej opieki zdrowotnej (rodzinnego).

Tabela 198 Zgony niemowląt w Zabrzu w latach 2011 - 2012.

Wyszczególnienie	Lata	
	2011	2012
Liczby bezwzględne	10	15
Na 1 000 urodzeń żywych	6,4	9,2
Kolejność miejsc według wysokości współczynnika / licząc od najniższego/	19	36

Źródło: Wydział Ochrony Zdrowia i Polityki Społecznej, Urząd Miejski w Zabrzu

Rysunek 68 Zgony niemowląt w Zabrzu w latach 2011 – 2012 na 1000 urodzeń żywych.

Źródło: Wydział Ochrony Zdrowia i Polityki Społecznej, Urząd Miejski w Zabrzu

Tabela 199 Dane o stanie zdrowia dzieci i młodzieży w wieku 0-18 lat oraz osób w wieku 19 lat i więcej będących pod opieką lekarza podstawowej opieki zdrowotnej (rodzinnego).

MIASTO NA PRAWACH POWIATU – ZABRZE

DANE O STANIE ZDROWIA DZIECI I MŁODZIEŻY W WIEKU 0-18 LAT
BĘDĄCYCH POD OPIEKĄ LEKARZA PODSTAWOWEJ OPIEKI ZDROWOTNEJ (RODZINNEGO)
LICZBY BEZWZGLĘDNE

Rozpoznanie - według najczęstszych schorzeń (kod wg ICD 10)		2011				2012			
		Śląskie		Zabrze		Śląskie		Zabrze	
		Osoby, u których stwierdzono schorzenia ogółem	w tym osoby, u których stwierdzono schorzenia po raz pierwszy w okresie sprawo- zdawczym	Osoby, u których stwierdzono schorzenia ogółem	w tym osoby, u których stwierdzono schorzenia po raz pierwszy w okresie sprawo- zdawczym	Osoby, u których stwierdzono schorzenia ogółem	w tym osoby, u których stwierdzono schorzenia po raz pierwszy w okresie sprawo- zdawczym	Osoby, u których stwierdzono schorzenia ogółem	w tym osoby, u których stwierdzono schorzenia po raz pierwszy w okresie sprawo- zdawczym
Niedokrwistość D50-D59		8046	2181	199	38	7474	2000	233	87
Choroby tarczycy E00-E07		3436	719	131	16	3395	732	151	36
Niedożywienie E40-E46		3116	453	35	4	2796	433	75	18
Otyłość E65-E68		13787	2130	287	49	13302	1872	381	86
Padaczka G40		3586	498	126	8	3267	471	134	24
Zaburzenia refrakcji i akomodacji oka H52		32861	3082	590	37	30527	2773	745	94
Alergie	Dychawica oskrzelowa J45	27037	3881	734	66	24149	3671	925	159
	Pokarmowe K52.2	10333	1740	186	41	9838	1539	261	66
	Skórne L27.2	11650	1806	218	32	10504	1571	335	81
Zniekształcenia kręgosłupa M40-M41		45748	5319	814	131	41928	4398	894	158
Choroby układu moczowego N00-N23		6146	1148	162	12	5488	949	204	41
Zaburzenia rozwoju R62		8742	1335	168	27	8057	1186	168	43
w tym	fizycznego R62.8	4797	630	60	10	4614	560	78	18
	psychomotorycznego R62.0	2533	362	65	14	2404	330	71	9

Źródło: Opracowano na podstawie sprawozdania Mz 11- roczne sprawozdanie o działalności i zatrudnieniu w podstawowej ambulatoryjnej opiece zdrowotnej, według lokalizacji placówek udzielających świadczeń zdrowotnych.

MIASTO NA PRAWACH POWIATU – ZABRZE

DANE O STANIE ZDROWIA DZIECI I MŁODZIEŻY W WIEKU 0-18 LAT
BĘDĄCYCH POD OPIEKĄ LEKARZA PODSTAWOWEJ OPIEKI ZDROWOTNEJ (RODZINNEGO)
WSKAŹNIKI NA 10 000 LUDNOŚCI ^a

Rozpoznanie - według najczęstszych schorzeń (kod wg ICD 10)		2011				2012			
		Śląskie		Zabrze		Śląskie		Zabrze	
		Osoby, u których stwierdzono schorzenia ogółem	w tym osoby, u których stwierdzono schorzenia po raz pierwszy w okresie sprawo- zdawczym	Osoby, u których stwierdzono schorzenia ogółem	w tym osoby, u których stwierdzono schorzenia po raz pierwszy w okresie sprawo- zdawczym	Osoby, u których stwierdzono schorzenia ogółem	w tym osoby, u których stwierdzono schorzenia po raz pierwszy w okresie sprawo- zdawczym	Osoby, u których stwierdzono schorzenia ogółem	w tym osoby, u których stwierdzono schorzenia po raz pierwszy w okresie sprawo- zdawczym
Niedokrwistość D50-D59		89,4	24,0	59,3	11,2	84,2	22,4	71,0	26,2
Choroby tarczycy E00-E07		38,2	7,9	39,1	4,7	38,3	8,2	46,0	10,9
Niedożywienie E40-E46		34,6	5,0	10,4	1,2	31,5	4,8	22,8	5,4
Otyłość E65-E68		153,2	23,5	85,6	14,4	149,9	21,0	116,1	25,9
Padaczka G40		39,8	5,5	37,6	2,4	36,8	5,3	40,8	7,2
Zaburzenia refrakcji i akomodacji oka H52		365,2	34,0	176,0	10,9	344,0	31,0	227,0	28,4
Alergie	Dychawica oskrzelowa J45	300,4	42,8	218,9	19,4	272,1	41,1	281,8	48,0
	Pokarmowe K52.2	114,8	19,2	55,5	12,1	110,9	17,2	79,5	19,9
	Skórne L27.2	129,5	19,9	65,0	9,4	118,4	17,6	102,1	24,4
Zniekształcenia kręgosłupa M40-M41		508,4	58,6	242,8	38,5	472,4	49,2	272,4	47,7
Choroby układu moczowego N00-N23		68,3	12,7	48,3	3,5	61,8	10,6	62,1	12,4
Zaburzenia rozwoju R62		97,1	14,7	50,1	7,9	90,8	13,3	51,2	13,0
w tym	fizycznego R62.8	53,3	6,9	17,9	2,9	52,0	6,3	23,8	5,4
	psychomotorycznego R62.0	28,1	4,0	19,4	4,1	27,1	3,7	21,6	2,7

a obliczono dla ludności w wieku od 0 do 19 lat

Źródło: Opracowano na podstawie sprawozdania Mz 11- roczne sprawozdanie o działalności i zatrudnieniu w podstawowej ambulatoryjnej opiece zdrowotnej, według lokalizacji placówek udzielających świadczeń zdrowotnych.

MIASTO NA PRAWACH POWIATU – ZABRZE

**DANE O STANIE ZDROWIA OSÓB W WIEKU 19 LAT I WIĘCEJ
BĘDĄCYCH POD OPIEKĄ LEKARZA PODSTAWOWEJ OPIEKI ZDROWOTNEJ (RODZINNEGO)**

Rozpoznanie - według najczęstszych schorzeń (kod wg ICD 10)	2011				2012			
	Śląskie		Zabrze		Śląskie		Zabrze	
	Osoby, u których stwierdzono schorzenia ogółem (stan w dniu 31 XII)	w tym osoby, u których stwierdzono schorzenia po raz pierwszy w roku sprawo- zdawczym	Osoby, u których stwierdzono schorzenia ogółem (stan w dniu 31 XII)	w tym osoby, u których stwierdzono schorzenia po raz pierwszy w roku sprawo- zdawczym	Osoby, u których stwierdzono schorzenia ogółem (stan w dniu 31 XII)	w tym osoby, u których stwierdzono schorzenia po raz pierwszy w roku sprawo- zdawczym	Osoby, u których stwierdzono schorzenia ogółem (stan w dniu 31 XII)	w tym osoby, u których stwierdzono schorzenia po raz pierwszy w roku sprawo- zdawczym
	Liczby bezwzględne							
Choroby tarczycy E00-E07	61616	8673	2481	221	54781	8246	2216	302
Cukrzyca E10-E14	156343	16176	5135	486	149336	14968	4790	629
Choroby układu krążenia I00-I99	565964	49995	16196	1476	572132	63120	18198	2679
Przewlekły nieżyt oskrzeli, dychawica oskrzelowa J40-J47	80572	9668	2502	298	72048	8643	2230	270
Przewlekłe choroby układu trawiennego K25-K93	144621	17424	5000	473	121457	18614	4303	759
Choroby układu mięśniowo- kostnego i tkanki łącznej M00-M99	198642	20153	4944	333	180318	27908	4711	915

MIASTO NA PRAWACH POWIATU – ZABRZE

**DANE O STANIE ZDROWIA OSÓB W WIEKU 19 LAT I WIĘCEJ
BĘDĄCYCH POD OPIEKĄ LEKARZA PODSTAWOWEJ OPIEKI ZDROWOTNEJ (RODZINNEGO) dok.**

Rozpoznanie - według najczęstszych schorzeń (kod wg ICD 10)	2011				2012			
	Śląskie		Zabrze		Śląskie		Zabrze	
	Osoby, u których stwierdzono schorzenia ogółem (stan w dniu 31 XII)	w tym osoby, u których stwierdzono schorzenia po raz pierwszy w roku sprawo- zdawczym	Osoby, u których stwierdzono schorzenia ogółem (stan w dniu 31 XII)	w tym osoby, u których stwierdzono schorzenia po raz pierwszy w roku sprawo- zdawczym	Osoby, u których stwierdzono schorzenia ogółem (stan w dniu 31 XII)	w tym osoby, u których stwierdzono schorzenia po raz pierwszy w roku sprawo- zdawczym	Osoby, u których stwierdzono schorzenia ogółem (stan w dniu 31 XII)	w tym osoby, u których stwierdzono schorzenia po raz pierwszy w roku sprawo- zdawczym
	wskaźniki na 10 000 ludności ^a							
Choroby tarczycy E00-E07	165,3	23,3	169,0	15,0	146,9	22,1	151,1	20,6
Cukrzyca E10-E14	419,6	43,5	349,8	33,1	400,5	40,2	326,7	42,9
Choroby układu krążenia I00-I99	1518,8	134,3	1103,3	100,5	1534,5	169,4	1241,1	182,6
Przewlekły nieżyt oskrzeli, dychawica oskrzelowa J40-J47	216,2	26,0	170,4	20,3	193,2	23,2	152,1	18,4
Przewlekłe choroby układu trawienego K25-K93	388,1	46,8	340,6	32,2	325,8	49,9	293,5	51,7
Choroby układu mięśniowo- kostnego i tkanki łącznej M00-M99	533,1	54,1	336,8	22,7	483,6	74,9	321,3	62,4

^a obliczono do ludności w wieku 20 lat i więcej

Źródło: Opracowano na podstawie sprawozdania Mz 11- roczne sprawozdanie o działalności i zatrudnieniu w podstawowej ambulatoryjnej opiece zdrowotnej" według lokalizacji placówek udzielających świadczeń zdrowotnych.

Tabela 200 Zachorowania na choroby zakaźne

ZACHOROWANIA NA CHOROBY ZAKAŻNE

Wyszczególnienie		Zabrze			
		2011		2012	
Według X Rewizji Międzynarodowej Klasyfikacji Chorób i Problemów Zdrowotnych		w liczbach bezwzględnych			
Dur brzuszny	/A 01.0/	1		-	
Czerwonka bakteryjna	/A 03/	-			
Krztusiec	/A 37/	16		5	
Szkarlatyna (płonica)	/A 38/	155		252	
Choroba meningokokowa (inwazyjna)	/A39/	2		-	
Odra	/B 05/	-		-	
Wirusowe zapalenie wątroby ^a :	/B15-B19/	35		39	
w tym typu B ^b	/B16; B18.0-1/	9		15	
Świnka (nagminne zapalenie przyusznicy)	/B26/	30		20	
Bakteryjne zatrucia pokarmowe:	/A02.0;A05/	18		13	
w tym salmonellozy	/A02.0/	12		10	
AIDS (zespół nabytego upośledzenia odporności)	/B20-B24/	-		-	
Grypa: zachorowania potwierdzone laboratoryjnie ^c	/J10;J11/	1		-	
Nowo wykryte zakażenia HIV	/Z21/	1		4	
Grypa ptaków typu A/H5 lub A/H5N1 u ludzi	/J09/	-		-	
		na 100 000 ludności			
		Śląskie		Zabrze	
		2011	2012	2011	2012
Dur brzuszny	/A 01.0/	0,02	-	0,6	-
Czerwonka bakteryjna	/A 03/	0,2	0,04	-	-
Krztusiec	/A 37/	5,7	8,5	8,8	2,8
Szkarlatyna (płonica)	/A 38/	68,0	93,7	85,7	140,1
Choroba meningokokowa (inwazyjna)	/A39/	0,7	0,7	1,1	-
Odra	/B 05/	0,04	0,5	-	-
Wirusowe zapalenie wątroby ^a :	/B15-B19/	6,2	8,3	19,4	21,7
w tym typu B ^b	/B16; B18.0-1/	2,7	3,5	5,0	8,3
Świnka (nagminne zapalenie przyusznicy)	/B26/	8,1	8,4	16,6	11,1
Bakteryjne zatrucia pokarmowe:	/A02.0;A05/	33,5	28,7	10,0	7,2
w tym salmonellozy	/A02.0/	13,1	11,0	6,6	5,6
AIDS (zespół nabytego upośledzenia odporności)	/B20-B24/	0,3	0,6	-	-
Grypa: zachorowania potwierdzone laboratoryjnie ^c	/J10;J11/	3,4	0,2	0,6	-
Nowo wykryte zakażenia HIV	/Z21/	2,7 ^d	2,2 ^d	0,6	2,2
Grypa ptaków typu A/H5 lub A/H5N1 u ludzi	/J09/	-	-	-	-

a WZW typu C obliczono wg definicji przypadku z roku 2005

b łącznie z zakażeniami mieszanymi HBV i HCV (typ B+C)

c w tym przypadki grypy A/H1N1v

d w tym przypadku zachorowania bez możliwości rozbięcia terytorialnego na poszczególne powiaty (w roku 2011 - 21, w roku 2012 - 9)

Źródło: Opracowano na podstawie danych Śląskiej Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej oraz biuletynu Państwowego Zakładu Higieny "Choroby zakaźne i zatrucia w Polsce w 2011 roku"

Źródło: Wydział Ochrony Zdrowia i Polityki Społecznej, Urząd Miejski w Zabrzu

Tabela 201 Zachorowania na gruźlicę

ZACHOROWANIA NA GRUŻLICĘ		
Zachorowania	Ogółem	
	2011	2012
	liczby bezwzględne	
Polska	8478	7542
Śląskie	1300	1185
Zabrze	49	30
	wskaźniki na 100 000 ludności	
	2011	2012
	liczby bezwzględne	
Polska	22,2	19,6
Śląskie	28,0	25,6
Zabrze	27,1	16,7

Źródło: Opracowano na podstawie materiałów Instytutu Gruźlicy i Chorób Płuc. (Dla powiatu według lokalizacji placówek udzielających świadczeń zdrowotnych).

Tabela 202 Zachorowania na nowotwory złośliwe

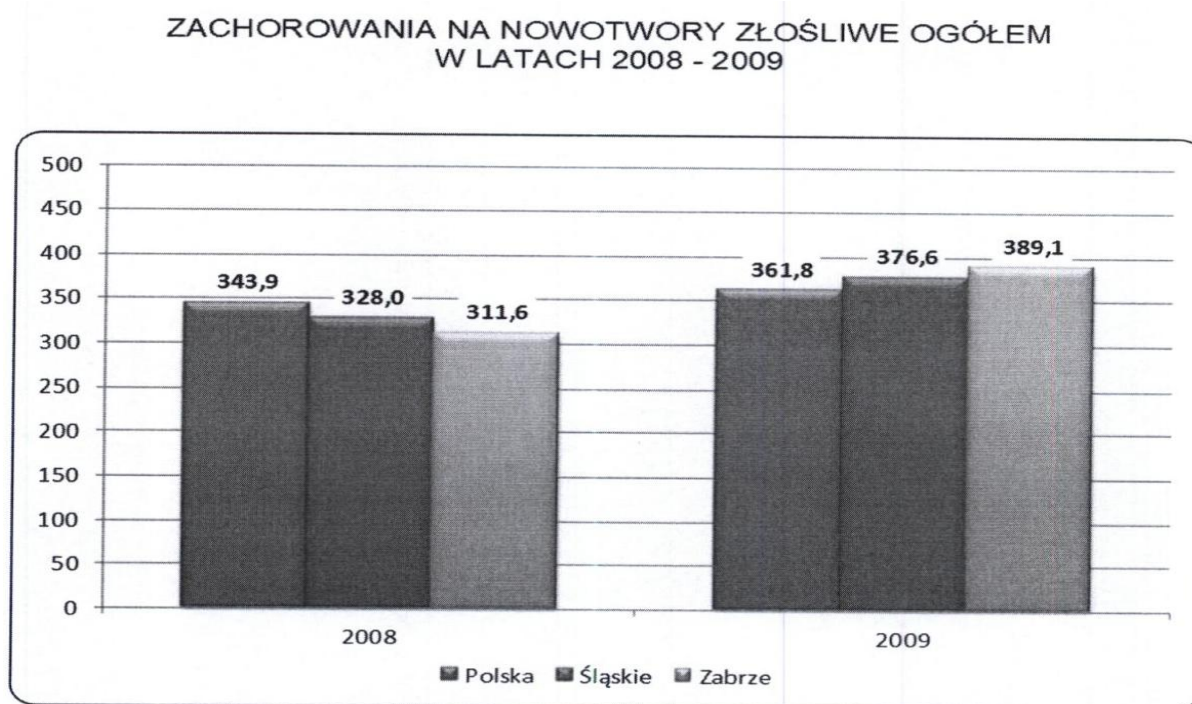
ZACHOROWANIA NA NOWOTWORY ZŁOŚLIWE				
Wyszczególnienie	Śląskie		Zabrze	
	2008	2009	2008	2009
	liczby bezwzględne			
Ogółem	15250	17483	588	732
Mężczyźni	7645	8860	293	391
Kobiety	7605	8623	295	341
	wskaźniki na 100 000 ludności			
	2008	2009	2008	2009
	liczby bezwzględne			
Ogółem	328,0	376,6	311,6	389,1
Mężczyźni	341,0	395,8	321,3	430,2
Kobiety	316,0	358,6	302,5	350,7

Uwaga: Dane za rok 2009 - ostatnie dane dotyczące zachorowań na nowotwory złośliwe.
 Źródło: Biuletyn Statystyczny Centrum Onkologii - Instytut im. M. Skłodowskiej - Curie, Warszawa 2011r. oraz Krajowa Baza Danych Nowotworowych (www.onkologia.org.pl)

Źródło: Wydział Ochrony Zdrowia i Polityki Społecznej, Urząd Miejski w Zabrzu

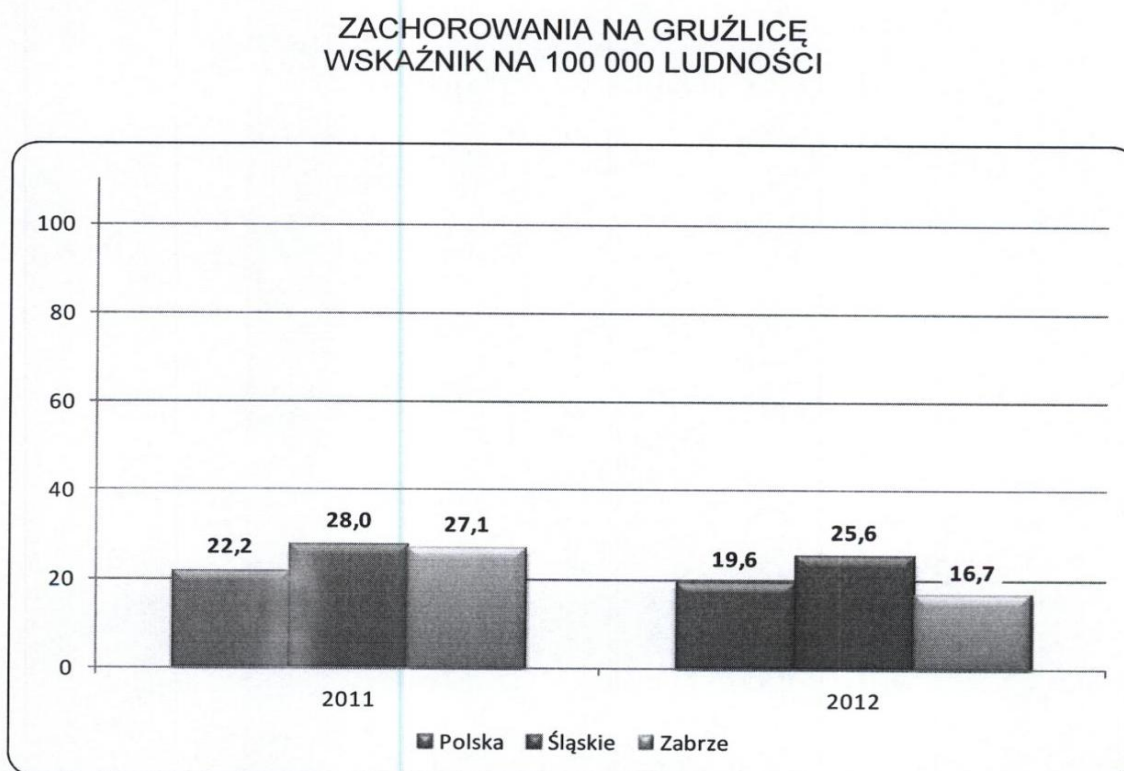

Rysunek 69 Zachorowania na nowotwory złośliwe ogółem w latach 2008-2009

Źródło: Wydział Ochrony Zdrowia i Polityki Społecznej, Urząd Miejski w Zabrzu

Rysunek 70 zachorowania na gruźlicę wskaźnik na 100 000 ludności

Źródło: Wydział Ochrony Zdrowia i Polityki Społecznej, Urząd Miejski w Zabrzu

Informacje opisane w kolejnej tabeli przedstawiają dane liczbowe dotyczące chorych leczonych w jednostkach leczenia ambulatoryjnego dla osób z zaburzeniami psychicznymi, osób uzależnionych od alkoholu oraz innych substancji psychoaktywnych w latach 2011 – 2012.

Tabela 203 Ilość chorych leczonych w jednostkach leczenia ambulatoryjnego dla osób z zaburzeniami psychicznymi, osób uzależnionych od alkoholu oraz innych substancji psychoaktywnych w latach 2011 – 2012.

A. Zaburzenia psychiczne (bez uzależnień)				
Wyszczególnienie	2011		2012	
	Liczby bezwzględne	Wskaźnik na 10 000 ludności	Liczby bezwzględne	Wskaźnik na 10 000 ludności
Śląskie				
Leczeni ogółem	147194	318,2	147207	318,9
w tym: po raz pierwszy	37652	81,3	31772	68,8
Zabrze				
Leczeni ogółem	3925	217,7	4375	243,8
w tym: po raz pierwszy	1119	61,9	1020	56,7
B. Zaburzenia spowodowane używaniem alkoholu				
Wyszczególnienie	2011		2012	
	Liczby bezwzględne	Wskaźnik na 10 000 ludności	Liczby bezwzględne	Wskaźnik na 10 000 ludności
Śląskie				
Leczeni ogółem	24849	53,7	23654	51,2
w tym: po raz pierwszy	11186	24,2	8919	19,3
Zabrze				
Leczeni ogółem	1366	75,7	1325	73,8
w tym: po raz pierwszy	553	30,6	488	27,1
C. Zaburzenia spowodowane używaniem środków psychoaktywnych				
Wyszczególnienie	2011		2012	
	Liczby bezwzględne	Wskaźnik na 10 000 ludności	Liczby bezwzględne	Wskaźnik na 10 000 ludności
Śląskie				
Leczeni ogółem	3426	7,4	3027	6,6
w tym: po raz pierwszy	1818	3,9	1081	2,3
Zabrze				
Leczeni ogółem	341	18,9	337	18,8

w tym: po raz pierwszy	171	9,5	151	8,4

Źródło: Opracowano na podstawie sprawozdania na formularzu MZ-15 Roczne sprawozdanie z działalności jednostki leczenia ambulatoryjnego dla osób z zaburzeniami psychicznymi, osób uzależnionych od alkoholu oraz innych substancji psychoaktywnych, według lokalizacji placówek udzielających świadczeń zdrowotnych.

Kolejne tabele przedstawiają dane dotyczące szpitali ogólnych, szpitali i zakładów psychiatrycznych, zakładów pielęgnacyjno – opiekuńczych i opiekuńczo – leczniczych, zakładów opieki hospicyjnej i oddziałów opieki paliatywnej, zlokalizowanych na terenie Miasta Zabrze oraz dotyczące opieki ambulatoryjnej i personelu służby zdrowia Zabrze.

Tabela 204 SZPITALA OGÓLNE – Miasto Zabrze

Wyszczególnienie	Ogółem		W tym publiczne	
	2011	2012	2011	2012
Zabrze				
Szpital	8	6	4	4
Łóżka ogółem	1288	1261	845	845
w tym na oddziałach :				
Chorób wewnętrznych	128	128	25	25
Diabetologicznych	-	4	4	4
Endokrynologicznych	11	11	11	11
Gastroenterologicznych	18	18	18	18
Hematologicznych	25	25	25	25
Kardiologicznych	175	171	171	171
Intens. nadzoru kardiol.	42	42	42	42
Nefrologicznych	33	33	33	33
Dermatologicznych	73	73	48	48
Neurologicznych	42	42	12	12
Udarowe	16	16	16	16
Intensywnej terapii	42	42	35	35
Gruźlicy i chorób płuc	78	78	78	78
Rehabilitacyjny	5	5	5	5
Dziecięcych	25	25	25	25
Ginekologiczno - położniczych	81	72	-	-
Chirurgii ogólnej	116	111	42	42
Chirurgii dziecięcej	24	24	24	24
Chirurgii klatki piersiowej	30	30	30	30
Chirurgii plastycznej	2	-	-	-
Chirurgii naczyniowej	-	4	4	4
Kardiochirurgicznych	97	93	93	93
Urazowo - ortopedycznych	86	80	-	-

Otolaryngologicznych	55	50	50	50
Transplantacji serca	9	9	9	9
Urologicznych	25	25	25	25
Neonatologicznych	30	50	20	20
Leczeni ^a (w ciągu roku)	47998	46903	33696	35054
Osobodni leczenia (w ciągu roku)	292950	283550	203393	202995
Wskaźnik łóżek na 10 000 ludności	71,4	70,3	46,9	47,1
Śląskie				
Wskaźnik łóżek na 10 000 ludności	55,4	56,0	45,9	42,7

Źródło: Wydział Ochrony Zdrowia i Polityki Społecznej, Urząd Miejski w Zabrzu

Tabela 205 SZITALA I ZAKŁADY PSYCHIATRYCZNE

Wyszczególnienie	Ogółem		W tym publiczne	
	2011	2012	2011	2012
Zabrze				
Szpitala i zakłady psychiatryczne	-	-	-	-
Łóżka ogółem	-	-	-	-
Leczeni ^a (w ciągu roku)	-	-	-	-
Osobodni leczenia (w ciągu roku)	-	-	-	-
Wskaźnik łóżek na 10 000 ludności	-	-	-	-
Śląskie				
Wskaźnik łóżek na 10 000 ludności	6,3	6,3	5,4	5,2

Źródło: Wydział Ochrony Zdrowia i Polityki Społecznej, Urząd Miejski w Zabrzu

Tabela 206 ZAKŁADY PIEŁĘGNACYJNO-OPIEKUŃCZE I OPIEKUŃCZO-LECZNICZE

Wyszczególnienie	Ogółem		W tym publiczne	
	2011	2012	2011	2012
Zabrze				
Zakłady	2	2	-	-
Liczba miejsc	110	107	-	-
Leczeni ^a (w ciągu roku)	265	262	-	-
Wskaźnik miejsca na 10 000 ludności	6,1	5,9	-	-
Śląskie				
Wskaźnik miejsca na 10 000 ludności	8,3	8,2	3,0	3,0

Źródło: Wydział Ochrony Zdrowia i Polityki Społecznej, Urząd Miejski w Zabrzu

Tabela 207 ZAKŁADY STACJONARNEJ OPIEKI HOSPICYJNEJ ORAZ ODDZIAŁY MEDYCYNY PALIATYWNEJ /5182/

Wyszczególnienie	Ogółem		W tym publiczne	
	2011	2012	2011	2012

Zabrze				
Zakłady	-	-	-	-
Liczba miejsc	-	-	-	-
Leczeni ^a (w ciągu roku)	-	-	-	-
Wskaźnik miejsca na 10 000 ludności	-	-	-	-
Śląskie				
Wskaźnik miejsca na 10 000 ludności	0,2	0,4	-	0,1

^a Bez ruchu międzyoddziałowego

Uwaga: Od 2010 do łóżek ogółem doliczone są łóżka neonatologiczne

Źródło: Opracowanie dane ze sprawozdań na form.: MZ – 29 o działalności szpitala ogólnego, MZ – 29A o działalności podmiotu długoterminowej stacjonarnej opieki zdrowotnej i MZ – 30 podmiotu psychiatrycznej opieki stacjonarnej.

Tabela 208 AMBULATORYJNA OPIEKA ZDROWOTNA

Wyszczególnienie	2011		2012	
	Śląskie	Zabrze	Śląskie	Zabrze
Porady udzielone w specjalistycznej opiece zdrowotnej ^a				
Poradnie chorób wewnętrznych:	2633015	216901	2474279	147222
liczba porad na 10 000 ludności:	5686,9	11992,8	5354,9	8185,3
w tym:				
Alergologiczna:	364348	19452	365283	16248
liczba porad na 10 000 ludności:	786,9	1075,5	790,5	903,4
Diabetologiczna:	288962	4091	311381	5705
liczba porad na 10 000 ludności:	624,1	226,2	673,9	317,2
Nefrologiczna:	76026	8704	68351	8480
liczba porad na 10 000 ludności:	164,2	481,3	147,9	471,5
Kardiologiczna:	656694	89497	623211	73661
liczba porad na 10 000 ludności:	1418,3	4948,4	1348,8	4095,4
Medycyny nuklearnej:	9030	-	3212	-
liczba porad na 10 000 ludności:	19,5	-	7,0	-
Poradnie innych specjalności zachowawczych:	2948089	83482	2966308	64810
liczba porad na 10 000 ludności:	6367,4	4615,8	6419,7	3603,3
w tym:				
Dermatologiczna:	724004	26311	724527	24615
liczba porad na 10 000 ludności:	1563,7	1454,8	1568,8	1368,6
Neurologiczna:	1023987	31772	1016106	23734
liczba porad na 10 000 ludności:	2211,6	1756,7	2199,1	1319,6
Onkologiczna:	299486	286	287563	139
liczba porad na 10 000 ludności:	646,8	15,8	622,3	7,7
Rehabilitacyjna:	298043	5967	281433	3589

liczba porad na 10 000 ludności:	643,7	329,9	609,1	199,5
Chorób zakaźnych:	47756	1250	42131	-
liczba porad na 10 000 ludności:	103,1	69,1	91,2	-
Poradnie opieki nad matką dzieckiem:	1501942	44730	1506668	39323
liczba porad na 10 000 ludności:	3243,9	2473,2	3260,7	2186,3
w tym:				
Pediatryczna:	9713	2	14441	3
Liczba porad na 10 000 ludności od 0-19 lat	107,0	0,6	161,6	0,9

AMBULATORYJNA OPIEKA ZDROWOTNA (dok.)

Wyszczególnienie	2011		2012	
	Śląskie	Zabrze	Śląskie	Zabrze
Neonatologiczna:	12190	645	12847	506
liczba porad na 10 000 ludności - do 1 roku	2679,2	3839,3	2917,3	3214,7
Ginekologiczno-położnicza:	1465700	44083	1404024	38624
liczba porad na 10 000 ludności:	6122,1	4721,7	5874,8	4156,6
Poradnie zabiegowe:	5093034	175785	5140673	166478
liczba porad na 10 000 ludności:	11000,1	9719,4	11125,5	9255,9
w tym:				
Chirurgii ogólnej:	1142658	45645	1074197	40129
liczba porad na 10 000 ludności:	2467,9	2523,8	2324,8	2231,1
Chirurgii onkologicznej:	39782	-	40931	-
liczba porad na 10 000 ludności:	85,9	-	88,6	-
Urazowo-ortopedyczna:	1230359	45341	1194339	40108
liczba porad na 10 000 ludności:	2657,4	2507,0	2584,8	2229,9
Okulistyczna:	1298029	31747	1329137	33810
liczba porad na 10 000 ludności:	2803,5	1755,3	2876,5	1879,8
Otolaryngologiczna:	867057	30855	832134	31028
liczba porad na 10 000 ludności:	1872,7	1706,0	1800,9	1725,1
Urologiczna:	345728	9646	373136	10355
liczba porad na 10 000 ludności:	746,7	533,3	807,5	575,7
Poradnie stomatologiczne:	2490386	85825	2380975	73975
liczba porad na 10 000 ludności:	5378,8	4745,4	5152,9	4112,9
w tym:				
Ortodontyczna:	112342	4202	116152	4688
liczba porad na 10 000 ludności:	242,6	232,3	251,4	260,6
Protetyki stomatologicznej:	32102	298	36738	917
liczba porad na 10 000 ludności:	69,3	16,5	79,5	51,0

Chirurgii stomatologicznej:	64052	-	81456	-
liczba porad na 10 000 ludności:	138,3	-	176,3	-

^a porady udzielone w publicznych i niepublicznych zakładach opieki zdrowotnej

Źródło: Opracowano na podstawie sprawozdania na formularzu Mz-12 oraz danych Urzędu Statystycznego w Katowicach.

Tabela 209 PERSONEL SŁUŻBY ZDROWIA STAN W DNIU 31 XII

Wyszczególnienie	2011	2012	2011			2012		
	Zabrze		Polska ^c	Śląskie	Zabrze	Polska	Śląskie	Zabrze
	liczby bezwzględne		liczba ludności na 1 osobę personelu					
lekarze	608	635	468	431	297	465	432	283
lekarze dentyści	58	56	2967	3272	3109	3097	3367	3205
pielęgniarki ^c	1438	1366	198	177	125	193	185	131
położne ^c	112	112	1695	1591	1610	1601	1764	1602
farmaceuci	116	126	1470	1472	1555	.	1423	1424

Uwaga: Pielęgniarki i położne łącznie pielęgniarkami i położnymi z wyższym wykształceniem

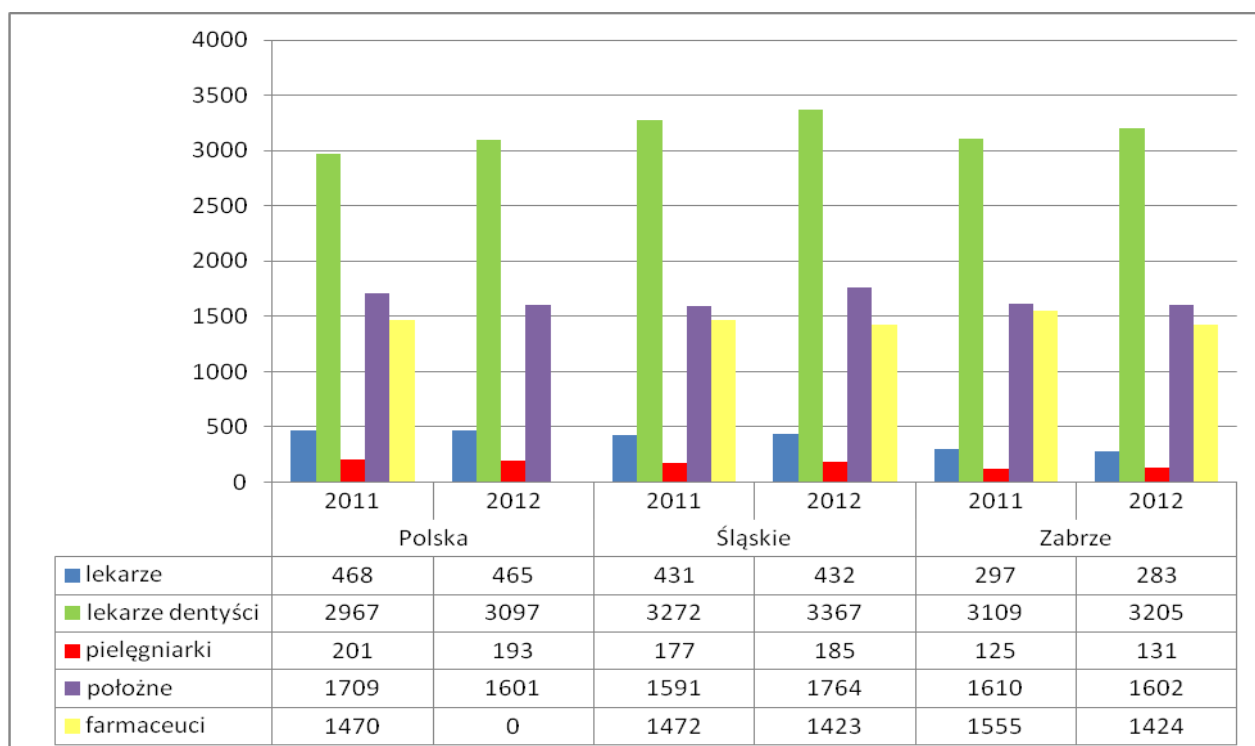
a zatrudnienie według podstawowego miejsca pracy

b zatrudnienie w publicznych i niepublicznych zakładach opieki zdrowotnej

c dane skorygowane

Źródło: Opracowano na podstawie sprawozdania MZ-88 - Roczne sprawozdanie o zatrudnieniu wybranego personelu służby zdrowia.

Tabela 210 PERSONEL SŁUŻBY ZDROWIA W LATACH 2011-2012 LICZBA LUDNOŚCI NA 1 OSOBĘ PERSONELU MEDYCZNEGO

Źródło: Wydział Ochrony Zdrowia i Polityki Społecznej, Urząd Miejski w Zabrzu

Wybrane dane o stacjonarnej opiece zdrowotnej w Zabrzu w 2012 roku w szpitalach ogólnych przedstawiono w poniżej opracowanych tabelach.

Tabela 211. Wybrane dane o stacjonarnej opiece zdrowotnej w Zabrzu w 2012 r. – szpitale ogólne

zatrudnienie				liczba szpitali	liczba łóżek ogółem	liczba leczonych	osobodni pobytu	średnia długość pobytu w dniach
lekarze	lekarze dentyści	pielęgniarki	położne					
477	0	1111	51	6	1261	46903	283550	6,0

miejsca na oddziale neonatologicznym	inkubatory	
	razem	w tym na oddziale neonatologicznym
50	37	16

Źródło: Wydział Ochrony Zdrowia i Polityki Społecznej, Urząd Miejski w Zabrzu

Następnie w kolejnej tabeli zostały przedstawione dane dotyczące podmiotów leczniczych oraz praktyk zawodowych ambulatoryjnej opieki zdrowotnej zgodnie ze stanem na dzień 31 grudnia w poszczególnych latach.

Tabela 212 Podmioty lecznicze i praktyki zawodowe ambulatoryjnej opieki zdrowotnej

Wyszczególnienie	Razem		w tym:			
			Podmioty lecznicze		Praktyki zawodowe	
	2011	2012	2011	2012	2011	2012
Śląskie	3241	3245	2716	2736	525	509
Zabrze	118	117	100	100	18	17

Źródło: Wydział Ochrony Zdrowia i Polityki Społecznej, Urząd Miejski w Zabrzu

W następnej tabeli zestawiono dane dotyczące pracujących w podstawowej ambulatoryjnej opiece zdrowotnej w Zabrzu na dzień 31 grudnia 2012 roku.

Tabela 213 Pracujący w podstawowej ambulatoryjnej opiece zdrowotnej Miasta Zabrze w 2012 roku – liczby bezwzględne.

Wyszczególnienie	Ilość osób udzielających świadczeń	W tym		
		zatrudnieni na podstawie stosunku pracy*		pracujący w ramach umowy cywilnoprawnej
		razem	z kolumny 2 zatrudnieni w pełnym wymiarze czasu pracy	
Lekarze razem, w tym:	145	75	56	44
lekarze rodzinni	45	27	21	14
pediatrzy	31	17	14	8
inni specjaliści	48	23	14	13
Pielęgniarki ogółem	115	96	78	18
środowiskowe rodzinne	70	59	50	10
środowiskowe nauczania i wychowania	1	1	1	0
opieki długoterminowe	0	0	0	0
Położone	33	24	16	9
środowiskowe	33	24	16	9
Osoby prowadzące (będące właścicielami) prywatne gabinety wykazane tylko w rubryce 1				
* zatrudnieni na podstawie: umowy o pracę, powołania, wyboru, mianowania (zgodnie z Kodeksem Pracy).				

Źródło: Wydział Ochrony Zdrowia i Polityki Społecznej, Urząd Miejski w Zabrzu

Kolejne tabele przedstawiają dane dotyczące działalności podmiotów wykonujących działalność leczniczą w zakresie długoterminowej, stacjonarnej opieki zdrowotnej na terenie Miasta Zabrze.

Tabela 214 Opieka długoterminowa – stan 31.12.2012 r.

Wyszczególnienie	Ilość placówek	Miejsca	Ilość pacjentów	Średnia długość pacjentów
woj. śląskie	73	3965	10260	130,1
Miasto Zabrze	2	107	262	137,9

Źródło: Wydział Ochrony Zdrowia i Polityki Społecznej, Urząd Miejski w Zabrzu

Tabela 215 Zatrudnienie, udzielający świadczeń ogółem (długoterminowa, stacjonarna opieka zdrowotna) - stan w dniu 31.12.2012 r.

Zatrudnienie kadry medycznej w Zabrzu:	
Lekarze	9
Psychiatrzy	1
Pielęgniarki	25
Psycholodzy	2
Fizjoterapeuci	5
Terapeuci zajęciowi	1
Logopedzi	1
Opiekunowie	9
Pracownicy socjalni	1
Salowe	14

Źródło: Wydział Ochrony Zdrowia i Polityki Społecznej, Urząd Miejski w Zabrzu

Ponadto na terenie Miasta Zabrze działa:

SPZOZ Ośrodek Profilaktyki i Leczenia Uzależnień.

ul. Park Hutniczy 6

41-800 Zabrze

Tel. 32 271 8 42

W skład Ośrodka wchodzi:

- Poradnia Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia
- Poradnia Zdrowia Psychicznego
- Poradnia Zdrowia Psychicznego dla Dzieci i Młodzieży
- Dzienny Oddział Terapii Uzależnienia od Środków Psychoaktywnych

- Dzienny Oddział Terapii Uzależnienia od Alkoholu
- Świetlica Socjoterapeutyczna „Trzymaj się”.

Ośrodek zajmuje się problemami uzależnień, takimi jak: alkoholizm, lekomania, narkomania i hazard.

Izba Wytrzeźwień,

ul. Wolności 94,

41-800 Zabrze,

Tel/ Faks: 32 271 31 34, 32 274 85 68,

e-mail: izbazabrze@interia.pl, www.iwzabrze.pl,

Dane dotyczące działalności Izby Wytrzeźwień w Zabrzu w ostatnich kilku latach, zestawia poniższa tabela:

Tabela 216 Dane statystyczne dotyczące działalności Izby Wytrzeźwień w Zabrzu w latach 2009-2012.

	2009 r.	2010 r.	2011 r.	2012 r.
Ilość doprowadzonych / przebywających osób	3 504	3 374	3 353	3 420
Średni koszt pobytu	365,20 zł	407,29 zł	409,48 zł	406,37 zł
	(dotacja 1 279 672,62 zł / 3504 osób = 365,20 zł)	(dotacja 1 373 988,81 zł / 3374 osób = 407,29 zł)	(dotacja 1 372 988,63 zł / 3353 osób = 409,48 zł)	(dotacja 1 389 785,74 zł / 3420 osób = 406,37 zł)
Procentowa ściągальność należności	28,21 %	20,08 %	31,74 %	34,58 %

Źródło: Izba Wytrzeźwień w Zabrzu

14. Opieka społeczna

Udział w rozwoju cywilizacyjnym miast europejskich to także odpowiednia racjonalizacja działań w ramach polityki społecznej ukierunkowana między innymi na wspieranie działalności placówek służby zdrowia.

Racjonalizacja działań w ramach polityki społecznej to również zapobieganie marginalizacji społecznej wybranych obszarów miasta przez minimalizowanie skutków wykluczenia społecznego. Uchwałą Nr XIV/145/11 Rady Miejskiej w Zabrzu z dnia 12 września 2011 r. Miasto rozpoczęło wdrażanie programu dla rodzin wielodzietnych, zastępczych oraz wychowanków placówek opiekuńczo- wychowawczych - "Rodzina na 5+". Celem programu "Rodzina na 5+" jest zwiększenie dostępności do dóbr kultury, imprez sportowych i rekreacji poprzez stworzenie i rozwijanie katalogu ulg dla osób uprawnionych. Osobami mogącymi wziąć udział w Programie są członkowie zabrzańskich rodzin wielodzietnych i zastępczych oraz podopieczni zabrzańskich całodobowych placówek opiekuńczo - wychowawczych.

Obsługa osób niepełnosprawnych:

Powołując się na Kartę Praw Osób Niepełnosprawnych oraz na Konstytucję RP uznajemy równość szans w dostępie do wszystkich dóbr, zmierzających do pełnego indywidualnego rozwoju i zaspakajania potrzeb osób niepełnosprawnych we wszystkich sferach i na każdym etapie życia, gwarantujących pełne uczestnictwo w życiu społecznym i zawodowym.

Miasto Zabrze (Urząd Miejski w Zabrzu) jest dobrym przykładem działań nie dyskryminujących ułatwiających dostęp do usług i wykorzystujących nowoczesne technologie w poprawie jakości świadczonych usług oraz podnoszących zasób wiedzy pracowników na temat rodzajów niepełnosprawności i wynikających z nich potrzeb tak aby traktowani byli na równi z innymi mieszkańcami. Działania podejmowane w kierunku likwidacji barier w komunikowaniu się zarówno z klientem jak i pracownikiem niepełnosprawnym tak aby uzyskać równy dostęp do usług i informacji:

- **Szkolenia skierowane do pracowników Urzędu Miejskiego w Zabrzu oraz pracowników działów każdego szczebla organizacji pracy.**

„Szkolenie niepełnosprawny pracownik i klient ” - umożliwiło 25 pracownikom z poszczególnych wydziałów urzędu, sekretariatów, sali obsługi interesanta nabycie wiedzy na temat alternatywnych technik porozumiewania się z różnego typu dysfunkcjami poprzez co zwiększyła się wydajność jakości obsługi oraz wzrósł komfort współpracy Miasta z mieszkańcami niepełnosprawnymi. Celem szkolenia było podniesienie świadomości pracowników nt. niepełnosprawności, jej rodzajów, konsekwencji dla funkcjonowania, nabycia umiejętności efektywnej obsługi klienta niepełnosprawnego. Podczas zajęć szczególny nacisk został położony na kontakt z osobą niepełnosprawną w zależności od rodzaju dysfunkcji. Podczas szkolenia przedstawiono również korzyści społeczne i finansowe płynące z zatrudnienia osób niepełnosprawnych, zapoznanie z regulacjami prawnymi umożliwiającymi skorzystanie z ustawowej oferty, wspierającej pracodawców zatrudniających osoby niepełnosprawne, w tym również w Urzędzie Miejskim w Zabrzu. Poprzez warsztaty prowadzone przez osoby niepełnosprawne pracownik poznał zasady obsługi klienta z dysfunkcją wzroku, słuchu, ruchu, zaburzeniami psychicznymi.

- **Szkolenia z zakresu komunikowania się z osobami niesłyszącymi i niedosłyszącymi:**

15 pracowników z poszczególnych wydziałów Urzędu Miejskiego w Zabrzu zostało przeszkolonych w podstawowym zakresie porozumiewania się językiem migowym. Po ukończeniu kursu pracownik miał możliwość uczestniczyć również w szkoleniu zaawansowanym. Zapropionowane szkolenia pozwoliły na podniesienie wiedzy odnośnie osób z dysfunkcją narządu słuchu, zniwelowały barierę w komunikowaniu. W pierwszym kontakcie z osobą niesłyszącą i niedosłyszącą podniósł się komfort zarówno ze strony pracownika jak również osoby niepełnosprawnej. Szkolenia te nie wykształciły w prawdzie biegłego porozumiewania się za pomocą języka migowego, ale pozwoliły na pozbycie się strachu przed klientem o specjalnych potrzebach komunikowania.

- **Stanowisko pracy tłumacza języka migowego:**

W Urzędzie Miejskim w Zabrzu zatrudniony jest tłumacz języka migowego, który jednocześnie pełni rolę asystenta osób niedosłyszących i niesłyszących. Na stanowisku tym zatrudniona jest osoba niepełnosprawna niedosłysząca (umiarkowany stopień niepełnosprawności). W przypadku załatwiania spraw urzędowych wymagających pomocy, pracownik delegowany jest również w teren do innych urzędów, (ZUS, Urząd Skarbowy, itp.) a także udziela porad informacyjnych.

- **Wprowadzono nowatorski system tłumacza języka migowego on- line „TOKTUTOK”:**

Usługa ta od lipca 2011 roku dodatkowo wspomaga obsługę osób niesłyszących. Zainstalowana jest na sali obsługi interesanta. Urząd Miejski w Zabrzu, jako pierwszy w Polsce zainstalował i wdrożył tą usługę. Za pomocą tego urządzenia na żywo tłumaczona jest rozmowa z osobą głuchą za pośrednictwem tłumacza dostępnego przez Internet. Połączenie następuje automatycznie za pomocą naciśnięcia jednego przycisku. Urządzenie to umieszczone jest na sali obsługi interesanta tym samym zapewniając dobrą komunikację z osobą niesłyszącą oraz przy zachowaniu równych szans. W przypadku załatwiania spraw związanych np. z dowodem osobistym, zameldowaniem, wymeldowaniem a także uzyskaniem informacji nie ma potrzeby wzywania tłumacza języka migowego, a klient niesłyszący jest samodzielny.

- **Funkcja Pełnomocnika Prezydenta ds. Osób Niepełnosprawnych:**

Od 2003 roku zatrudniony jest Pełnomocnik Prezydenta ds. Osób Niepełnosprawnych (osoba niepełnosprawna z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności). Do zadań pełnomocnika należy koordynacja działań na rzecz osób niepełnosprawnych z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej integracji osób niepełnosprawnych ze środowiskiem. Pełnomocnik udziela informacji osobom niepełnosprawnym odnośnie możliwości korzystania z różnych form pomocy i wsparcia. Współpracując z instytucjami i stowarzyszeniami, koordynuje Powiatowy Program Działań Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych. Pełni funkcję doradczą we wszystkich aspektach rozwoju miasta tak aby poszczególne problemy niepełnosprawnych mieszkańców Zabrze były traktowane jako

integralne części szerokiego spojrzenia na te problemy w odniesieniu do wszystkich mieszkańców, wśród których są też osoby niepełnosprawne.

Zarówno stanowisko pracy tłumacza języka migowego jak i pełnomocnika ds. Osób Niepełnosprawnych usytuowane jest w Wydziale Ochrony Zdrowia i Pomocy Społecznej, gdzie realizowane są zadania Powiatu dofinansowywane ze Śródków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych; likwidacja barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się na wnioski indywidualne osób niepełnosprawnych, dofinansowanie Warsztatów Terapii Zajęciowej, zlecanie zadań stowarzyszeniom i fundacjom. Niepełnosprawni mieszkańcy jak i ich rodziny bardzo często korzystają z ww. usług.

- **Zastosowanie i wdrożenie nowoczesnych rozwiązań wspomagających mobilność i dostęp do informacji, podnoszące jakość życia osób niepełnosprawnych w środowisku miejskim:**

Zastosowanie rozwiązań w budynku Politechniki Śląskiej w Zabrzu, budynku B, którego Miasto Zabrze było inwestorem. Odpowiedzią na nowe wymagania i wyzwania prawne w zakresie rozwiązań niedyskryminujących jest projekt *Nowoczesne rozwiązania wspomagające mobilność i dostęp do informacji, podnoszące jakość życia osób niepełnosprawnych w środowisku miejskim*. Projekt ten w zakresie dostosowanie budynku proponuje oznaczenia ułatwiające poruszanie się po nim dla wszystkich osób w tym dla osób niepełnosprawnych (słabo widzących, niewidzących, daltonistów, niesłyszących na wózkach inwalidzkich).

W roku 2009 i 2011 za działania na rzecz osób niepełnosprawnych Miasto Zabrze otrzymało tytuł „Samorządu Równych Szans” nadane przez Fundację Instytut Rozwoju Regionalnego w Warszawie.

15. Bezpieczeństwo publiczne

15.1. Miejskie Centrum Zarządzania Kryzysowego

Miejskie Centrum Zarządzania Kryzysowego

tel. alarmowy: 32 373 33 88

e-mail: mczk@um.zabrze.pl

Do podstawowych zadań Zespołu należy:

- 1) ocena występujących i potencjalnych zagrożeń mogących mieć wpływ na bezpieczeństwo publiczne i prognozowanie tych zagrożeń na obszarze miasta;
- 2) przygotowanie propozycji działań i przedstawienie Prezydentowi Miasta wniosków dotyczących wykonania, zmiany lub zaniechania działań ujętych w Planie Reagowania Kryzysowego Miasta Zabrze;
- 3) przekazanie do wiadomości publicznej informacji związanych z zagrożeniami;
- 4) opiniowanie Planu Reagowania Kryzysowego Miasta Zabrze;
- 5) przygotowanie warunków udzielenia pomocy poszkodowanym i koordynowanie akcji humanitarnych.

Miasto Zabrze przy współpracy z Policją i Strażą Miejską podjęło inicjatywę zmierzającą do poprawy bezpieczeństwa publicznego polegającą na budowie w mieście systemu monitoringu wizyjnego. Uznano, że monitoring wizyjny jest narzędziem zwiększającym szansę na wykrycie sprawców przestępstw i wykroczeń już w momencie ich popełniania oraz jest świetnym narzędziem prewencyjnym odstrasżającym domniemych sprawców.

Monitoring Wizyjny Miasta Zabrze (MWMZ) realizowany jest w ramach Strategii Rozwoju Miasta Zabrze na lata 2008 - 2020 oraz Programu Budowy Społeczeństwa Informacyjnego, którego jednym z celów strategicznych jest „Zwiększenie poziomu bezpieczeństwa mieszkańców za pomocą najnowocześniejszych technologii informatycznych

wykorzystywanych w systemach bezpieczeństwa publicznego”. Realizacja monitoringu wizyjnego wynika bezpośrednio ze Strategii Rozwoju Miasta Zabrze, w której jako jedno z głównych zadań, określono poprawę stanu bezpieczeństwa mieszkańców. W tym celu planowane jest zainstalowanie kamer zintegrowanych w system monitoringu wizyjnego poprzez wykorzystanie m.in. sieci światłowodowej oraz bezprzewodowej. Zakłada się, iż liczba kamer w systemie monitorującym miejsca niebezpieczne i zagrożone przestępczością przewidywana jest docelowo na 256 punktów.

Monitoring miejski jest narzędziem typowo prewencyjnym mającym na celu poprawę wzrostu poczucia bezpieczeństwa mieszkańców, przeciwdziałanie aktom wandalizmu, zmniejszenie przestępczości i gromadzenie materiałów dowodowych przeciwko sprawcom przestępstw i wykroczeń, kontrolowanie ruchu ulicznego oraz udaremnienie prób wyłudzeń odszkodowań komunikacyjnych. Wymienione pozytywy monitoringu miejskiego nie są wszystkimi pozytywami, które cechują monitoring miejski. Można śmiało stwierdzić, że jest on narzędziem w chwili obecnej jeszcze nie w pełni zbadanym oraz wykorzystanym. Postępująca technika może w przyszłości pokazać, że monitoring ma o wiele więcej pozytywnych zastosowań, których w chwili obecnej jeszcze nie dostrzegamy.

Zgodnie z przyjętą koncepcją, monitoringiem wizyjnym obejmowane są etapowo miejsca uznane za niebezpieczne, ze szczególnym uwzględnieniem ciągów komunikacji pieszej, skrzyżowań o dużym natężeniu ruchu, wiaduktów i przystanków komunikacji miejskiej. Miejsca te są typowane w drodze wspólnych uzgodnień władz miasta z przedstawicielami służb odpowiedzialnych za bezpieczeństwo i porządek publiczny oraz przedstawicielami samorządów pomocniczych.

Obecnie w ramach systemu monitoringu wizyjnego Zabrze działają 24 kamery. Operator monitoringu miejskiego po ujawnieniu czynów zabronionych lub podejrzanych zachowań osób natychmiast informują o tym fakcie dyżurnego Straży Miejskiej lub Komendy Miejskiej Policji w Zabrzu, który w rejon wskazany wysyła patrol. W 2012 roku operatorzy zgłosili 793 zdarzenia. W ramach informacji przekazanych przez pracowników obsługujących monitoring miejski funkcjonariusze Policji interweniowali 77 razy. Najwięcej razy, bo aż 60 podejmowali czynności dotyczące interwencji w miejscach publicznych. Pozostałe zgłoszenia dotyczyły uszkodzenia mienia, włamań do różnych instytucji, pojazdów i innych zdarzeń mających wpływ na zakłócenie ładu i porządku publicznego. Od 2009 roku w którym

założono monitoring miejski można zauważyć spadek zdarzeń w rejonach objętych monitoringiem. Pozytywne działanie monitoringu miejskiego na poprawę bezpieczeństwa na terenie Miasta Zabrze jest jak najbardziej widoczne i nie zaprzeczalne. Ilość i kategorie zdarzeń zaobserwowanych przez operatorów monitoringu miejskiego w latach 2009 – 2012 przedstawiają się następująco.

Tabela 217 Zbiorczy wykaz zdarzeń zaobserwowanych w centrach monitoringu w latach 2009-2012.

Zbiorczy wykaz ilości zdarzeń zaobserwowanych w centrach monitoringu.												
Kategoria	w latach 2009-2012											
	Rok	Informacje o zdarzeniu przekazane do		Rok	Informacje o zdarzeniu przekazane do		Rok	Informacje o zdarzeniu przekazane do		Rok	Informacje o zdarzeniu przekazane do	
	2009	Policji	SM	2010	Policji	SM	2011	Policji	SM	2012	Policji	SM
Pobicia i rozboje	5	4	1	56	36	20	65	45	20	35	27	8
Kradzieże	1	1	-	8	2	6	13	5	6	15	5	6
Dewastacje mienia	14	1	13	117	7	106	136	15	119	101	23	77
Zakłócanie ładu i porządku publicznego	5	3	2	64	14	50	55	22	33	48	31	17
Spożywanie alkoholu w miejscach zabronionych	35	10	25	326	17	309	320	74	245	233	49	183
Osoby nietrzeźwe	6	1	5	110	9	100	189	38	149	126	16	108
Zanieczyszczenie terenu	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Nieprawidłowe parkowanie	59	4	55	121	–	121	105	7	98	44	1	43
Zdarzenia w ruchu drogowym	8	8	-	32	12	17	52	24	20	45	33	10
Łamanie przepisów dot. handlu	1	1	-	10	2	8	16	–	16	10	–	10
Inne zdarzenia (wymienić główne)												
A. Udzielenie pomocy	-	-	-	10	1	9	15	1	12	13	3	9
B. Podpalenia i pożary	1	-	1	6	1	5	14	–	5	9	–	1
C. Awarie w infrastrukturze	1	-	-	11	–	2	45	2	9	44	–	10
D. Inne	13	5	8	27	3	19	15	2	9	70	20	42
Razem	149	38	110	898	104	772	1040	235	741	793	208	524

Źródło: Wydział Zarządzania Kryzysowego i Ochrony Ludności, Urząd Miejski w Zabrzu

15.2. Straż Miejska w Zabrzu

Straż Miejska w Zabrzu,

ul. Ks. Stalmacha 9, 41-800 Zabrze

telefon: 32 370-15-43 faks: 32 271-80-52

Telefon alarmowy: 986 lub 32 271-80-52

Straż Miejska w Zabrzu jest samorządową, umundurowaną formacją, powołaną dla ochrony porządku publicznego oraz eliminowania zjawisk patologii społecznej, a także w celu zapewnienia skutecznych, jednolitych form oddziaływania na stan porządku publicznego, czystości i estetyki na terenie Miasta Zabrze.

Brak jest wpływów do budżetu miasta z tytułu kar za akty wandalizmu ujawnione przez Straż Miejską w Zabrze. Na zasadzie §2 *ust. 1 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 17.11.2003 r. w sprawie wykroczeń, za które strażnicy straży gminnych są uprawnieni do nakładania grzywien w drodze mandatu karnego (Dz. U. Nr 208, poz. 2026 z późn. zm.)* strażnicy nie są uprawnieni do nakładania grzywien w drodze mandatu karnego za wykroczenie określone w art. 124 kodeksu wykroczeń, polegające na niszczeniu, uszkodzaniu lub czynieniu niezdatnej do użytku cudzej rzeczy.

Sprawca wandalizmu odpowiada za ww. wykroczenie, jeżeli szkoda nie przekracza 250 złotych, wówczas Straż Miejska kieruje wniosek o ukaranie do Sądu Rejonowego w Zabrze. Przy szkodzie wyższej od 250 zł czyn ten stanowi przestępstwo, o którym mowa w art. 288 kodeksu karnego. Wówczas sprawę Straż Miejska w Zabrze przekazuje do Policji zgodnie z właściwością,

Poniżej w tabeli przedstawiono dane statystyczne nałożonych ogólnie mandatów przez Straż Miejską w Zabrze (pełne sprawozdanie z wyników działalności Straży Miejskiej za rok 2012 znajduje się na stronie internetowej: www.strazmiejska.zabrze.pl).

Tabela 218. Ilość nałożonych mandatów prze Straż Miejską w Zabrze.

Rok	Ilość mandatów	Kwota
2012	1 676	226 650 zł
2011	5 627	459 940 zł
2010	8 089	690 920 zł
2009	6 751	591 730 zł

Źródło: Straż Miejska w Zabrze

15.3. Państwowa Straż Pożarna w Zabrze

Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej w Zabrze,

ul. Ks. Pawła Stalmacha 22, 41-800 Zabrze,

Nr telefonu: 32 271-20-20,

Nr telefonu alarmowego: 998 lub 112.

Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej w Zabrze zabezpiecza operacyjnie teren administracyjny miasta Zabrze oraz sołectwa Wieszowa gminy Zbrostawice podległej administracyjnie Komendzie Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Tarnowskich Górach.

Na terenie miasta Zabrze zlokalizowane są następujące remizy:

Tabela 219 Remizy Straży Pożarnej w Zabrze w 2012 r.

NAZWA JEDNOSTKI	REMIZY	ADRES REMIZY	LICZBA ZATRUDNIONYCH STRAŻAKÓW
Państwowa Straż Pożarna	Komenda Miejska PSP w Zabrze	ul. Stalmacha 22	100 funkcjonariuszy
Jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej	OSP Makoszowy	ul. Daleka 1	175 osoby
	OSP Kończyce	ul. Dorotki 1	
	OSP Grzybowice	ul. Warmińska 1	
	OSP Mikulczyce	ul. Strażacka 3	
Terenowa Służba Ratownicza	TSR „Mako Trans”	ul. Makoszuwska	13 osób

Źródło: Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej w Zabrze

Łącznie na terenie miasta w 2012 roku służbę pełniło 288 strażaków, w tym 100 funkcjonariuszy i 188 czynnych terenowych członków Ochotniczej Straży Pożarnej oraz Terenowej Służby Ratowniczej. Lekkim wypadkom w czasie akcji na służbie uległo trzech funkcjonariuszy.

Dane dotyczące ilości samochodów bojowych, przeznaczonych do prowadzenia działań ratowniczo - gaśniczych na terenie miasta Zabrze, posiadanych przez zabrzańskie jednostki Straży Pożarnej w Zabrzu przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 220 Ilość samochodów bojowych PSP, OSP i TSR do dyspozycji na terenie miasta Zabrze

NAZWA JEDNOSTKI	ILOŚĆ SAMOCHODÓW BOJOWYCH:
PSP	1) 5 gaśnicze (czas eksploatacji 12 lat) w tym 1 gaśniczy wycofany z eksploatacji 2) 3 specjalne (czas eksploatacji 20 lat)
OSP	3) 6 gaśnicze
TSR	4) 1 gaśniczy
RAZEM	15 (12 gaśniczych i 3 specjalne)

Źródło: Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej w Zabrzu

Statystyka pożarowa w zakresie działalności operacyjnej

Podsumowanie liczby interwencji przeprowadzonych przez Państwową Straż Pożarną w Zabrzu w latach 2006 - 2012 przedstawia poniższa tabela:

Tabela 221 Liczba przeprowadzonych interwencji przez PSP w lata 2006 – 2012.

RODZAJ ZDARZENIA	2006 r.	2007 r.	2008 r.	2009 r.	2010 r.	2011 r.	2012 r.
Pożary	884	1143	1123	1043	878	1525	1306
Miejscowe zagrożenia	895	1014	1117	880	874	769	793
Alarmy (wyjazdy) fałszywe	93	81	69	86	84	128	127
Razem:	1872	2238	2309	2009	1836	2422	2226

Źródło: Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej w Zabrzu

Podział zaistniałych pożarów na terenie miasta Zabrze, ze względu na ich wielkość w latach 2006 - 2012 opisano w kolejnej tabeli:

Tabela 222 Wielkość pożarów w latach 2006 - 2012.

WIELKOŚĆ POŻARU:	2006 r.	2007 r.	2008 r.	2009 r.	2010 r.	2011 r.	2012 r.
Mały	878	1129	1103	1034	865	1494	1278
Średni	6	11	16	8	11	29	27
Duży	0	3	3	1	2	1	1
Bardzo duży	0	0	1	0	1	1	0
Razem	886	1143	1123	1043	878	1525	1306

Źródło: Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej w Zabrzu

Analizując powyższe zestawienie danych opisujące ilość pożarów na terenie miasta Zabrze w ciągu ostatnich sześciu lat oraz poniższe zestawienie opisujące ilość ofiar śmiertelnych i rannych, którzy odnieśli obrażenia w tych pożarach na terenie miasta Zabrze, należy stwierdzić, iż w 2012 w porównaniu z rokiem poprzedzającym zmniejszyła się liczba występujących pożarów oraz znacznie wzrosła liczba ofiar śmiertelnych i rannych w zaistniałych pożarach.

Tabela 223 Ofiary śmiertelne i ranni, statystyka PSP*, lata 2006 – 2012

	2006 r.	2007 r.	2008 r.	2009 r.	2010 r.	2011 r.	2012 r.
Ofiary śmiertelne	6	4	9	14	10	21	34
Ranni	135	53	59	40	62	145	175
* Uwaga: nie dotyczy ofiar śmiertelnych i rannych, które zostały wydobyte przed przybyciem na miejsce zdarzenia jednostki PSP lub, które zmarły w drodze do szpitala.							

Źródło: Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej w Zabrzu

Jak wskazują poniżej przedstawione dane w tabelach, to miejscowe zagrożenia są najczęstszą przyczyną obrażeń i śmierci.

Tabela 224 Ofiary śmiertelne, wg zdarzenia w 2012 r., Statystyka PSP.

Ofiary śmiertelne:	Cywile	Dzieci	Strażacy
Pożary	1	0	0
Miejscowe zagrożenia	33	0	0
Razem	34	2	0

Źródło: Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej w Zabrzu

Tabela 225 Ranni, wg zdarzenia w 2012 r., Statystyka PSP.

Ranni:	Cywile	Dzieci	Strażacy
Pożary	37	3	1
Miejscowe zagrożenia	138	24	0
Razem	175	27	1

Źródło: Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej w Zabrzu

Analizując poniżej przedstawione zestawienie dotyczące liczby interwencji na terenie miasta Zabrze z podziałem ze względu na przyczynę pożaru można stwierdzić, iż najczęstszą przyczyną wystąpienia pożaru w Zabrzu w 2012 roku było podpalenie.

Tabela 226 Przyczyny powstania pożarów w 2012 r. na terenie miasta Zabrze.

Przyczyna pożaru	Liczba interwencji
Podpalenia	898
Nieostrożność Osób Dorosłych (NOD) przy posługiwaniu się ogniem otwartym, w tym papierosy, zapalki	164
Nieustalone	148
Inne przyczyny	179
W wyniku awarii, wad lub niewłaściwej eksploatacji urządzeń i instalacji elektrycznych (przewody, osprzęt oświetlenia, odbiorniki bez urządzeń grzewczych)	17
Razem:	1306

Źródło: Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej w Zabrzu

Kolejna tabela przedstawia liczbę występowania miejscowych zagrożeń na terenie Miasta Zabrze w 2012 roku według poszczególnych przyczyn:

Tabela 227 Liczba występowania miejscowych zagrożeń na terenie miasta Zabrze w 2012 r.

Przyczyna miejscowego zagrożenia	Liczba interwencji
Inne przyczyny	405
Niezachowanie zasad bezpieczeństwa ruchu drogowego	85
Huragany, silne wiatry, tornada	116
Nie ustalone	71
Nietypowe zachowania się owadów i zwierząt stwarzające zagrożenie	61
Razem:	793

Źródło: Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej w Zabrzu

Liczbę interwencji Państwowej Straży Pożarnej w 2012 roku według miejsca powstawania pożaru oraz według rodzaju obiektu, przedstawia poniższe zestawienie:

Tabela 228 Liczba interwencji PSP według miejsca powstawania pożaru oraz według rodzaju obiektu w 2012 r.

Rodzaj obiektu	Liczba interwencji
Inne obiekty	1 049
Obiekty mieszkalne	177
Środki transportu	46
Obiekty użyteczności publicznej	12
Obiekty produkcyjne	1
Uprawy, rolnictwo	15
Lasy	3
Obiekty magazynowe	3
Razem:	1306

Źródło: Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej w Zabrzu

Ponadto Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej w Zabrzu angażuje się w działania mające na celu popularyzowanie ochrony przeciwpożarowych zasad bezpiecznego zachowania i postępowania w razie pożaru i innych zdarzeń. W corocznie obchodzonych dniach, ochrony przeciwpożarowej jednostkę Państwowej Straży Pożarnej w Zabrzu odwiedzają liczne grupy młodzieży szkolnej. Strażacy zapoznają młodzież z charakterem służby, stanowiskiem kierowania, tj. miejsca do którego wpływają połączenia

alarmowe o pożarach i innych zagrożeniach. Ponadto często strażacy uczestniczą w tych dniach w różnych pokazach na festynach organizowanych przez szkoły i Rady Dzielnic prezentując sprawność działań, sprzęt i samochody pożarnicze propagując w ten sposób zasady bezpieczeństwa i profilaktyki pożarowej wśród dzieci i młodzieży. Komenda Miejska Państwowej Straży Państwowej była współorganizatorem festynu rodzinnego organizowanego w Zabrze – Kończycach, w trakcie którego odbyły się m.in. pokazy ratownictwa drogowego i gaszenia pojazdów, a także udzielenia pierwszej pomocy.

15.4. Policja w Zabrzu

Komenda Miejska Policji w Zabrzu znajduje się na ul. 1 Maja 10.

tel. (32) 277 92 00

fax (32) 277 92 44

tel. dyż. (32) 277 92 55

tel. alarmowy 997 lub 112

Policja jest umundurowaną i uzbrojoną formacją służącą społeczeństwu, przeznaczoną do ochrony bezpieczeństwa ludzi oraz do utrzymywania bezpieczeństwa i porządku publicznego.

Na podstawie danych ze sprawozdania z działalności Komendy Miejskiej Policji w Zabrzu w zakresie realizacji zadań wynikających z powiatowego programu zapobiegania przestępczości oraz ochrony bezpieczeństwa obywateli i porządku publicznego za 2012 rok opracowano kolejne zestawienia i tabele.

Przestępstwa w Zabrzu:

Tabela 229 Liczba wszczętych postępowań przygotowawczych w latach 2006 - 2012.

Kategoria przestępstwa	2006 r.	2007 r.	2008 r.	2009 r.	2010 r.	2011 r.	2012 r.
Ogółem	9 329	7 876	7 054	7 826	7 279	7 026	6352
Kryminalne	8 036	6 706	5 791	6 323	5 836	5 604	4 791
Gospodarcze	416	337	301	492	462	398	496
Drogowe	607	576	672	715	694	751	762

Źródło: Komenda Miejska Policji w Zabrzu

Tabela 230 Tabela Liczba stwierdzonych przestępstw w latach 2006 - 2012.

Kategoria przestępstwa	2006 r.	2007 r.	2008 r.	2009 r.	2010 r.	2011 r.	2012 r.
Ogółem	9 026	7 732	8 238	8 882	9 001	8 663	7 877
Kryminalne	7 717	6 624	6 816	6 986	7 046	6 986	6 129
Gospodarcze	552	432	622	956	723	956	801
Drogowe	510	477	503	591	615	591	606

Źródło: Komenda Miejska Policji w Zabrzu

Tabela 231 Przestępstwa wykryte wg kategorii przestępstwa, lata 2006-2011.

Kategoria przestępstwa	Przestępstwa wykryte						
	2006 r.	2007 r.	2008 r.	2009 r.	2010 r.	2011 r.	2012 r.
Ogółem	3 949	3 722	4 606	4994	5 367	5 239	4 781
Kryminalne	2 705	2 672	3 269	3169	3 463	3 523	3 188
Gospodarcze	521	423	590	917	698	739	761
Drogowe	510	471	496	585	614	588	604

Źródło: Komenda Miejska Policji w Zabrzu

Tabela 232 Wykrywalność sprawców przestępstw lata 2006 - 2012.

Kategoria przestępstwa	% wykrycia						
	2006 r.	2007 r.	2008 r.	2009 r.	2010 r.	2011 r.	2012 r.
Ogółem	43,4	47,5	55,3	55,6	58,9	59,0	59,7
Kryminalne	34,7	39,7	47,4	44,7	48,4	49,8	50,9
Gospodarcze	94,2	97,2	93,2	95,4	96,4	95,7	94,8
Drogowe	99,6	98,3	98,6	99	99,7	99,8	99,7

Źródło: Komenda Miejska Policji w Zabrzu

Tabela 233 Wybrane kategorie przestępstw kryminalnych.

	Przestępstwa wszczęte		Przestępstwa stwierdzone		Wykrywalność	
	2012	2011	2012	2011	2012	2011
Kradzież cudzej rzeczy	1561	1828	1662	1785	23,1 %	20,8 %

Kradzież samochodu	145	144	159	112	26,9 %	46,4 %
Kradzież z włamaniem	951	1255	1112	1420	26,7 %	22,9 %
Przestępstwa rozbójnicze	126	163	469	511	87,90%	81,9 %
Uszczerbek na zdrowiu	185	207	266	469	91,8 %	95,3 %
Bójki i pobicia	81	88	344	554	91,6 %	93,7 %
Uszkodzenie rzeczy	542	613	535	603	24,4 %	22,9 %

Źródło: Komenda Miejska Policji w Zabrzu

Tabela 234. Dane dotyczące interwencji zgłoszonych.

	Rodzaj		2012	2011	2010	2009
	ogółem		26550	26062	24787	23272
Interwencje	z tego w:	miejskach publicznych	10322	14712	13121	12219
		mieszkaniu (domowe)	4599	3830	5795	5697
		innych miejscach	7577	7520	5871	5356

Źródło: Komenda Miejska Policji w Zabrzu

Tabela 235 Dane dotyczące represji wykroczeń /bez drogowych/.

Represja	Wykroczenia ogółem	Wykroczenia szczególnie uciążliwe społecznie	Procentowy udział wykroczeń szczególnie uciążliwych w ogólnej liczbie wykroczeń
2009	10893	7952	73,00
2010	10198	7590	74,43
2011	10133	7907	78,03
2012	10081	8145	80,8

Źródło: Komenda Miejska Policji w Zabrzu

Tabela 236 Informacja na temat czynów zabronionych popełnionych przez nieletnich.

Rodzaje przestępstw	Ogółem stwierdzonych przestępstw				W tym popełnionych przez nieletnich			
	2012	2011	2010	2009	2012	2011	2010	2009
Kradzież cudzej rzeczy.	1662	1785	2010	1986	98	63	77	71

Rodzaje przestępstw	Ogółem stwierdzonych przestępstw				W tym popełnionych przez nieletnich			
Kradzież samochodu.	159	112	93	131	2	1	0	4
Kradzież z włamaniem.	1112	1420	1612	1289	93	123	75	78
Rozbój i wymuszenie rozbójnicze.	649	511	620	842	532	367	446	611
Uszczerbek na zdrowiu.	266	469	232	182	176	381	155	117
Bójka lub pobicie.	344	554	135	100	282	484	74	29
Uszkodzenie rzeczy.	535	603	596	697	27	20	25	27
Ust. o przeciwdziałanie narkomanii.	404	162	663	410	263	41	535	251
Razem o charakterze kryminalnym	6244	6861	7046	6986	1571	1678	1567	1537
Ogółem przestępstwa	8013	8663	9001	8882	1579	1750	1579	1592

Źródło: Komenda Miejska Policji w Zabrzu

Zgodnie z art. 14 Ustawy o Policji - W granicach swych zadań Policja w celu rozpoznawania, zapobiegania i wykrywania przestępstw i wykroczeń wykonuje m.in. czynności operacyjno - rozpoznawcze. Uzyskane informacje są na bieżąco wykorzystywane w toku podejmowanych czynności dochodzeniowo - śledczych i administracyjno - porządkowych, szczególnie w zakresie ochrony bezpieczeństwa ludzi oraz do utrzymywania bezpieczeństwa i porządku publicznego.

Komenda Miejska Policji w Zabrzu w ramach realizacji programu „Razem Bezpieczniej” oraz Powiatowego Programu Zapobiegania Przestępczości prowadziła w 2012 roku kampanię edukacyjno – informacyjną „Nasze Bezpieczeństwo”. Celem nadrzędnym tej kampanii był wzrost poczucia bezpieczeństwa mieszkańców Zabrze we wszystkich obszarach życia społecznego. Programem zostały objęte te obszary, które mają najistotniejszy wpływ na bezpieczeństwo oraz jego odbiór w społeczności lokalnej, tj:

- bezpieczeństwo w miejscach publicznych,
- ograniczanie szczególnie uciążliwych przestępstw i wykroczeń.

Ideą tej kampanii było również skonsolidowanie działań wielu podmiotów oraz włączenie w jej realizację każdego mieszkańca miasta jako rodzica, pracownika, społecznika, zwykłego obywatela. W walce ze sprawcami czynów przestępczych i wszelkimi patologiami społecznymi Komenda Miejska Policji w Zabrzu wykorzystuje wszystkie możliwe sposoby i środki, aby zjednoczyć wszystkie środowiska przychylne Policji i wspierające jej działania. Kampania była skierowana do przedstawicieli wszystkich grup wiekowych. W ramach kampanii zostały podjęte działania z zakresu prewencji kryminalnej oraz szeroko rozumianej profilaktyki na rzecz zapewnienia bezpieczeństwa. Do realizacji kampanii zostali zaproszeni i włączyli się przedstawiciele kościoła, pracownicy Komunikacyjnego Związku Komunalnego Górnośląskiego Okręgu Przemysłowego w Katowicach, przedstawiciele Placówek Medycznych, Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w Zabrzu.

Na bieżąco są przeprowadzane akcje, prelekcje i pogadanki w szkołach, placówkach oświatowych, przedszkolach w ramach Narodowego Planu Działań na Rzecz Dzieci i Młodzieży 2004 – 2012 „Polska dla Dzieci”. W zakresie działań profilaktycznych skierowanych do dzieci, w ramach Narodowego Planu Działań na Rzecz Dzieci i Młodzieży 2004 – 2012 „Polska dla Dzieci” - Komenda Miejska Policji w Zabrzu realizuje program „Bezpieczna Szkoła” oraz „Bezpieczna droga do szkoły”. Celem akcji jest podniesienie wiedzy na temat bezpiecznych postaw w szkole, na ulicy, podczas pobytu w domu oraz w drodze do szkoły. W ramach działań profilaktycznych skierowanych do dzieci Komenda Miejska Policji w Zabrzu zrealizowała akcję Bezpieczna Szkoła przeznaczoną dla dzieci klas trzecich szkół podstawowych. Bezpieczna droga do szkoły przeznaczona dla dzieci klas pierwszych szkół podstawowych. Program „Bezpieczeństwo na wesoło” został zrealizowany w sali Miejskiego Ośrodka Kultury Guido w Zabrzu. W ramach spotkania odbyło się przedstawienie pod tytułem „To nie żarty”, „Pompon i Bąbel w drodze do szkoły” realizowane przez aktorów Teatru Nie Wielkiego w Opolu. Aktorzy w kilku scenkach przedstawiają sytuacje, które mogą wystąpić jako zagrożenia w drodze do szkoły. Bohaterowie przedstawienia; Pompon i Bąbel szukając przygód uczą bezpiecznych postaw. Dzieci biorą aktywny udział w przedstawieniu, które jest pełne humoru, rozśpiewane i co najważniejsze uczy bezpiecznych postaw i zachowań. Ogólnie w imprezie wzięło udział około 2200 dzieci. Impreza została zorganizowana po akceptacji wniosku o przyznanie dotacji na przedsięwzięcia w dziedzinie prewencji kryminalnej przez Prezydenta Miasta Zabrze. Celem imprezy było :

- przybliżenie dzieciom przy pomocy realizatorów spektaklu “ To nie żarty” sytuacji z życia codziennego, które mogą jednocześnie stać się zagrożeniem dla życia lub zdrowia,
- uczenie bezpiecznych postaw i zachowań w trudnych sytuacjach,
- umożliwienie dzieciom kontaktu z przedstawicielami Policji, jako instytucji promującej bezpieczeństwo,
- przedstawienie działań prewencyjnych zmierzających do poprawy bezpieczeństwa,
- przybliżenie dzieciom pracy Policji, jako instytucji przyjaznej społeczeństwu.

Ponadto funkcjonariusze Wydziału Prewencji Komendy Miejskiej Policji w Zabrzu, zajmujący się prewencją kryminalną, odwiedzili zabrzańskie przedszkola, gdzie prowadzili zajęcia z najmłodszymi mieszkańcami Zabrze. W czasie spotkań rozmawiali z dziećmi na temat poprawy ich bezpieczeństwa w trakcie drogi do przedszkola, jazdy na rowerku jak również zabawy na podwórku. Przypomnieli zasady poruszania się po ulicy, sygnalizowania zmiany kierunku jazdy oraz bezpiecznego zatrzymywania się. W związku z tym, iż większość przedszkolaków jest przywożona samochodami przez rodziców, tłumaczyli dzieciom dlaczego zawsze powinny jechać zapięte w foteliku samochodowym. Pokazali prawidłowy sposób zapinania pasów bezpieczeństwa. Zawsze omawiają sposób zachowania się, gdy dziecko się zgubi lub zaczepi je obca osoba. W spotkaniach tych uczestniczyła maskotka śląskiej Policji - pies Szupek. Przedszkolaki na zakończenie spotkania dostali od policjantów kolorowanki pt: „Bezpieczeństwo na wesoło” z przygodami psa Szupka. W roku 2012 policjanci odwiedzili 12 przedszkoli, gdzie w spotkaniach udział wzięło 1600 dzieci wraz z wychowawcami.

„Przyjaciel Pies – bezpieczeństwo dzieci podczas kontaktów z psem” to program, który skierowany został głównie do uczniów klas I do III oraz do przedszkolaków. Ponadto program był realizowany podczas trwania różnego rodzaju festynów rodzinnych na terenie miasta Zabrze organizowanych przez podmioty współuczestniczące (Urząd Miejski w Zabrzu, Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Zabrzu, zabrzańskie szkoły i przedszkola), w których to imprezach uczestniczyli uczniowie klas starszych oraz osoby dorosłe. Prowadzone działania mają na celu uświadomienie rzeczywistej przyczyny niebezpiecznych

zdarzeń z udziałem psów, uświadomienie konieczności sprawowania właściwego nadzoru nad psami przez ich właścicieli, tworzenie pozytywnego wizerunku Policji w społeczeństwie oraz promowanie pozytywnego wizerunku psa. W roku 2012 przeprowadzono 5 spotkań, gdzie udział wzięło około 1500 osób – dzieci w wieku przedszkolnym i szkolnym oraz osoby dorosłe.

Mając na uwadze podstawową potrzebę każdego człowieka jaką jest poczucie bezpieczeństwa, które odnosi się zarówno do własnej osoby, jak i osób najbliższych, Komenda Miejska Policji w Zabrzu od 2010 roku prowadzi kampanię edukacyjno – informacyjną „Nasze Bezpieczeństwo”. Cel nadrzędny tej kampanii to wzrost poczucia bezpieczeństwa mieszkańców we wszystkich obszarach życia społecznego. Programem zostały objęte te obszary, które mają najistotniejszy wpływ na bezpieczeństwo oraz jego odbiór w społeczności lokalnej, tj.:

- bezpieczeństwo w miejscach publicznych,
- ograniczanie szczególnie uciążliwych przestępstw i wykroczeń.

Ideą tej kampanii było skonsolidowanie działań wielu podmiotów oraz włączenie w jej realizację każdego mieszkańca miasta jako rodzica, pracownika, społecznika, zwykłego obywatela. W walce ze sprawcami czynów przestępczych i wszelkimi patologiami społecznymi należało wykorzystać wszystkie możliwe sposoby i środki, zjednoczyć wszystkie środowiska przychylne Policji i wspierające jej działania. Jednym ze środowisk mającym ogromny wpływ na kształtowanie człowieka i jego najbliższego otoczenia jest służba zdrowia oraz placówki użyteczności publicznej. Wszystkie tego rodzaju placówki są doskonałym miejscem do prowadzenia wszelkiej działalności profilaktycznej zarówno pod względem zdrowotnym, jak również związanej z zapobieganiem przestępczości. Służba Zdrowia oraz Zakład Ubezpieczeń Społecznych posiada pewne doświadczenie i ten rodzaj wiedzy, które odpowiednio wykorzystane mogą mieć wpływ na powroty do normalnego życia osób, które ulegają patologiom prowadzącym do popełniania czynów karalnych. Współpraca Policji, Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i Służby Zdrowia w zakresie przeciwdziałania przestępczości może odnieść zamierzony efekt, jakim będzie jej ograniczenie na terenie działania wszelkiego rodzaju placówek. Z uwagi na to, że różnego rodzaju zdarzenia, powodują dłuższy lub krótszy pobyt pacjentów w placówkach medycznych, jak również mając na uwadze komfort pracy pracowników służby zdrowia, zasadnym było wzmocnienie

działań prewencyjno – informacyjnych, ukierunkowanych na uświadamianie negatywnych zachowań i postaw oraz wynikających z nich zagrożeń. Priorytetem w tym zakresie stało się przekazywanie pacjentom wiedzy o bezpiecznych postawach podczas pobytu w szpitalu, przychodni, w czasie wykonywania badań, a szczególnie o sposobie postępowania w przypadku stania się ofiarą przestępstwa, zapewnienie pracownikom odpowiednich warunków umożliwiających bezpieczne wykonywanie pracy, jak również przypomnienie o zachowaniu podstawowych zasad bezpieczeństwa, umożliwiających prawidłowe funkcjonowanie poszczególnych gabinetów lekarskich i zabiegowych. Jak co roku, w ramach kampanii przekazano ulotki z prośbą o możliwość umieszczenia we wszystkich placówkach informacji skierowanej do mieszkańców Zabrze, dotyczącej zachowania podstawowych zasad bezpieczeństwa – ulotka „Wykręć złodziejowi numer - 997”, opracowana w Wydziale Prewencji Komendy Miejskiej Policji w Zabrzu. Osoby, które są narażone na działanie przestępców, to osoby w każdym wieku. Większość z nich korzysta z usług ZUS - u, dlatego też Komenda Miejska Policji w Zabrzu realizowała założenia kampanii we współpracy z ZUS - em, poprzez umieszczeniu ulotek w dostępnych i wskazanych przez Dyrektora ZUS miejscach, projekcji filmików i prezentacji multimedialnych za pośrednictwem telebimów, znajdujących się w poczekalniach na terenie ZUS - u.

Na terenie podległym Komendzie Miejskiej Policji w Zabrzu prowadzone były działania w związku z programem profilaktyczno – prewencyjnym „Nie daj się okraść”. Funkcjonariusze Komendy Miejskiej Policji w Zabrzu wraz z pracownikami KZK GOP prowadzili działania w środkach komunikacji miejskiej, mające na celu m.in. zapobieganie oraz ograniczenie kradzieży kieszonkowych w środkach komunikacji miejskiej (dworcach PKP, PKM), podniesienie poziomu bezpieczeństwa pasażerów podróżujących środkami komunikacji miejskiej, uświadomienie społeczeństwu rzeczywistych przyczyn kradzieży mienia w środkach komunikacji miejskiej oraz uświadomienie zagrożenia bezpieczeństwa pasażerów podróżujących środkami komunikacji miejskiej i konieczność sprawowania właściwego nadzoru nad przewożonym mieniem. W każdym dniu, w którym prowadzone były działania, wręczano ulotki osobom, które swoim zachowaniem poprzez niedbałe przewieszenie torebki, niezapięty plecak, wystający portfel z tylnej kieszeni spodni, nadmierne eksponowanie biżuterii mogłyby sprowokować „kieszonkowca” do działania, a tym samym zostać potencjalnym pokrzywdzonym. Działania w ramach akcji profilaktyczno - prewencyjnej „Nie daj się okraść” przyniosły zamierzony skutek, tj. podniosły w odczuciu pasażerów poziom bezpieczeństwa w środkach komunikacji miejskiej, uświadomiły

konieczność sprawowania właściwego nadzoru nad przewożonym mieniem oraz uświadomiły rzeczywiste przyczyny kradzieży mienia w środkach komunikacji miejskiej. Pasażerowie, którzy zostali objęci działaniami w ramach prowadzonego programu zwrócili uwagę również na fakt, iż rozmowa zainicjowana przez policjanta pozwala na zmniejszenie dystansu pomiędzy społeczeństwem a Policją. W 2012 roku działania prowadzone były na przełomie listopada i grudnia. W związku z pozytywnymi reakcjami wśród społeczeństwa oraz poprawą bezpieczeństwa osób korzystających ze środków komunikacji publicznej działania będą kontynuowane.

W ramach kampanii Fundacji ABCXXI „Cała Polska czyta Dzieciom” oraz Narodowego Planu Działań na Rzecz Dzieci i Młodzieży 2004 – 2012 „Polska dla Dzieci” Wydział Prewencji Komendy Miejskiej Policji w Zabrzu przeprowadził Akcję profilaktyczną „Jesteśmy bezpieczni” adresowaną do najmłodszych. Akcja prowadzona była na terenie zabrzańskich przedszkoli. Celem akcji było m.in.:

- rozwijanie umiejętności zapewniających bezpieczeństwo;
- kształtowanie u dzieci właściwego zachowania się na drodze;
- ograniczenie zaufania do obcych ludzi;
- unikanie zagrożeń wynikających z zabaw w niewłaściwych miejscach;
- poszerzenie wiadomości na temat pracy policjanta;
- przybliżenie dzieciom pracy Policji, jako instytucji przyjaznej społeczeństwu;
- wskazanie możliwości kontaktu z Policją m.in. poprzez promowanie maskotki Śląskiej Policji „Sznupka”.

W roku 2012 Wydział Prewencji Komendy Miejskiej Policji w Zabrzu przeprowadził akcję profilaktyczną pn. „Cała Polska czyta Dzieciom” zorganizowaną w związku z trwającym „XI Ogólnopolskim Tygodniem Czytania Dzieciom”. W spotkaniach zorganizowanych w dniach 01 do 07 czerwca 2012 roku udział wzięło 945 przedszkolaków z 8 zabrzańskich przedszkoli wraz z opiekunami. Ponadto w listopadzie i w grudniu 2012 roku w ramach ogólnopolskiej akcji „Czytanie uzdrawia” Fundacji ABCXXI „Cała Polska czyta Dzieciom” policjanci Wydziału Prewencji Komendy Miejskiej Policji w Zabrzu nawiązali współpracę i przeprowadzili serię spotkań z najmłodszymi pacjentami Oddziału Hematologii i Onkologii Dziecięcej Samodzielnego Szpitala Klinicznego nr 1 w Zabrzu, gdzie czytali dzieciom. Spotkania te stanowiły doskonałą okazję do nawiązania kontaktów

z najmłodszym i stosowania nowatorskich form edukacji bezpieczeństwa w miłej i przyjaznej atmosferze. W ramach akcji odbyło się 6 spotkań, w których udział wzięło około 70 dzieci wraz z rodzicami.

Okresowe analizy ocen bezpieczeństwa na terenie miasta przeprowadzane są przez działania Komendy Miejskiej Policji w Zabrzu w ramach poprawy bezpieczeństwa na terenie miasta, wymiany informacji o zagrożeniach prowadzone były w wielu płaszczyznach i różnych formach, to m.in. udział przedstawiciela Komendy Miejskiej Policji w Zabrzu w pracach Komisji Prawa i Bezpieczeństwa przy Prezydencie Miasta oraz Komisji Prawa i Bezpieczeństwa Rady Miejskiej. W zakresie objętym tym zagadnieniem w Komendzie Miejskiej Policji w Zabrzu analiza zaistniałych wydarzeń jest omawiana na bieżąco na cotygodniowym spotkaniu „Zespołu d/s koordynacji służby”, w skład którego wchodzi Zastępca Komendanta Miejskiego, Komendanci Komisariatów, Naczelnicy poszczególnych Wydziałów Komendy Miejskiej Policji w Zabrzu - analizie poddawane są zaistniałe przestępstwa i wykroczenia pod względem czasu i miejsca zaistnienia w rozbiciu na komisariaty oraz rejony dzielnicowych. Patrole prewencji oraz siły wsparcia OPP Katowice kierowane są w miejsca najbardziej zagrożone. W ramach poprawy bezpieczeństwa w mieście:

- Na podstawie porozumienia zawartego z Urzędem Miejskim w Zabrzu realizowane są służby ponadnormatywne z udziałem Funkcjonariuszy Komendy Miejskiej Policji w Zabrzu.
- Występuje stały kontakt Rzecznika Prasowego Komendy Miejskiej Policji w Zabrzu z mediami, jak również na bieżąco są publikowane informacje na stronie internetowej Komendy Miejskiej Policji w Zabrzu.
- Zwiększono liczbę patroli poprzez wykorzystanie służb ponadnormatywnych płatnych.
- W oparciu o dyslokację służby oraz siły wsparcia OPP Katowice na terenie miasta Zabrze i jego obrzeżach realizowane są działania, których celem jest ograniczenie

przestępczości oraz popełnianych wykroczeń szczególnie uciążliwych dla mieszkańców miasta Zabrze.

- Przeprowadza się kontrole lokali prowadzących sprzedaż alkoholu pod względem posiadania zezwolenia na sprzedaż alkoholu itp.
- Komenda Miejska Policji w Zabrzu brała udział w kampanii profilaktycznej „Zachowaj Trzeźwy Umysł” udzielając wsparcia uczniom z terenu miasta Zabrze. Celem kampanii było dotarcie do kierowców i sprzedawców, którym przekazano materiały poglądowe dot. problematyki profilaktyki uzależnień tj. przeciwdziałania narkomanii i alkoholizmowi. W akcji wzięli udział funkcjonariusze Wydziału Ruchu Drogowego Komendy Miejskiej Policji w Zabrzu.

Patrole prewencji w ramach codziennej służby, jak również służb ponadnormatywnych oraz siły wsparcia OPP Katowice - kierowane są w miejsca najbardziej zagrożone, które są wskazywane przez poszczególne komisariaty w comiesięcznych analizach stanu bezpieczeństwa. Patrolowanie miejsc newralgicznych było możliwe dzięki właściwej dyslokacji służb prewencyjnych, poprawie efektywności pracy pionu kryminalnego oraz wynikały z pogłębiającej się współpracy ze społecznością lokalną i instytucjami pozapolicyjnymi. W oparciu o dyslokację służby oraz siły wsparcia OPP Katowice na terenie miasta Zabrze i jego obrzeżach realizowane są między innymi działania „Zero tolerancji – osiedle”, „Auto”, „Centrum”, „Kieszonka”. Celem działań jest ograniczenie przestępczości oraz popełnianych wykroczeń szczególnie uciążliwych dla mieszkańców miasta Zabrze.

OCENA DZIAŁAŃ W ZAKRESIE ZABEZPIECZENIA IMPREZ MASOWYCH ZE SZCZEGÓLNYM UWZGLĘDNIENIEM SEZONU WIOSENNEGO ROZGRYWEK PIŁKI NOŻNEJ.

Akty prawne w oparciu o które realizowana jest tematyka zabezpieczenia imprez masowych:

- Ustawa z dnia 20 marca 2009 roku o bezpieczeństwie imprez masowych.

- Zarządzenie nr 213 Komendanta Głównego Policji z dnia 28 lutego 2007 roku w sprawie metod i form przygotowania i realizacji zadań Policji w przypadkach zagrożenia życia i zdrowia ludzi lub ich mienia albo bezpieczeństwa i porządku publicznego.
- Zarządzenie nr 982 Komendanta Głównego Policji z dnia 21 września 2007 roku w sprawie zasad organizacji i trybu wykonywania przez Policję zadań związanych z rozpoznaniem, zapobieganiem, zwalczaniem przestępstw i wykroczeń popełnianych w związku z imprezami sportowymi oraz gromadzenia i przetwarzania informacji dotyczących bezpieczeństwa masowych imprez sportowych.

W 2012 roku na terenie podległym Komendy Miejskiej Policji w Zabrzu realizowanych było szereg imprez masowych zarówno o charakterze kulturalno – rozrywkowym jak i sportowych. Imprezy te organizowane były przez różne podmioty. Ogółem w 2012 roku na terenie podległym Komendy Miejskiej Policji w Zabrzu przeprowadzono zabezpieczenie porządku publicznego siłami Policji, podczas organizacji 30 imprez masowych, w tym 28 imprez sportowych oraz 2 kulturalno – rozrywkowe. Z tej liczby, żadna z imprez nie została uznana za imprezę masową o podwyższonym ryzyku. Z wymienionych imprez tylko imprezy odbywające się na stadionie przy ulicy Roosevelta 81 w Zabrzu zabezpieczane były w formie Akcji Policyjnej. W pozostałych przypadkach zabezpieczenie realizowane było w ramach Interwencji Policyjnej.

Masowe imprezy sportowe organizowane były:

- w przypadku meczy z udziałem drużyny „Górnika” Zabrze na stadionie przy ulicy Roosevelta 81. Organizatorem tych imprez była Sportowa Spółka Akcyjna „Górniki Zabrze”. Organizator zgodnie z zapisami Ustawy z dnia 20.03.2009 r. *o bezpieczeństwie imprez masowych* każdorazowo zapewniał wymaganą ilość służb porządkowych i informacyjnych. Zadania te realizowane były przez Biuro Ochrony „SKORPION” z siedzibą w Katowicach przy ulicy Dulęby 7/213.
- w przypadku meczy z udziałem drużyny NMC „Powen” Zabrze w hali Widowiskowo - Sportowej MOSiR przy ulicy Wolności 406, Organizatorem tych imprez był KS NMC „Powen” Zabrze. W przypadku imprez odbywających się na hali przy ulicy Wolności 406

obowiązek zapewnienia służb porządkowych i informacyjnych realizowany był przez Biuro Ochrony Osób i Mienia „KONDOR” z siedzibą w Zabrze przy ulicy Pawliczka 5/1.

- w przypadku gali boksu zawodowego „Wojak Boxing Night ” w Hali Widowiskowo - Sportowej MOSiR przy ulicy Matejki 6. Organizatorem tej imprezy była agencja sportowa „Wersport” Piotr Werner. Zadania w zakresie zabezpieczenia służb porządkowych i informacyjnych realizowane były przez firmę „GWARANT POZNAŃ” Sp. z o.o. z siedzibą w Poznaniu przy ulicy Lęborskiej 32.

Imprezy masowe o charakterze kulturalno – rozrywkowym organizowane były:

- w przypadku „Finału Loterii Zimowej w CH M-1” na parkingu Centrum Handlowego przy ulicy Szkubacza 1. Organizatorem tej imprezy było METRO Properties Sp. z o.o. Zadania w zakresie zabezpieczenia służb porządkowych i informacyjnych realizowane były firmę „KONSALNET HOLDING” z siedzibą w Warszawie przy ulicy Przasnyskiej 6a.
- W przypadku „Skarbnikowych Godów” na terenie parku im. Poległych Bohaterów w Zabrzu. Organizatorem imprezy był Miejski Ośrodek Kultury w Zabrzu. Zadania w zakresie zabezpieczenia służb porządkowych i informacyjnych realizowane były przez firmę D.S. „FOKUS” z siedzibą w Warszawie przy ulicy Obrazkowej 20a.

W 2012 roku przeprowadzono zabezpieczenia następujących imprez masowych:

Tabela 237 Zabezpieczenia imprez masowych na terenie miasta Zabrze

Lp.	Data	Rodzaj imprezy:
1	12.02.2012 r.	Mecz piłki ręcznej o Mistrzostwo PGNiG Superligi pomiędzy drużynami NMC Powen Zabrze – Wisła Płock
2	19.02.2012 r.	Mecz piłki nożnej o Mistrzostwo T-Mobile Ekstraklasy pomiędzy drużynami Górnik Zabrze – Legia Warszawa
3	25.02.2012 r.	Mecz piłki ręcznej o Mistrzostwo PGNiG Superligi pomiędzy drużynami NMC Powen Zabrze – Azoty Puławy
4	04.03.2012 r.	Finał Loterii Zimowej w CH M-1

5	10.03.2012 r.	Mecz piłki nożnej o Mistrzostwo T-Mobile Ekstraklasy pomiędzy drużynami Górnik Zabrze – Lechia Gdańsk
6	10.03.2012 r.	Mecz piłki ręcznej o Mistrzostwo PGNiG Superligi pomiędzy drużynami NMC Powen Zabrze – Vive Targi Kielce
7	17.03.2012 r.	Mecz piłki nożnej o Mistrzostwo T-Mobile Ekstraklasy pomiędzy drużynami Górnik Zabrze – ŁKS Łódź
8	24.03.2012 r.	Mecz piłki ręcznej o Mistrzostwo PGNiG Superligi pomiędzy drużynami NMC Powen Zabrze – MMTS Kwidzyn
9	1.04.2012 r.	Mecz piłki nożnej o Mistrzostwo T-Mobile Ekstraklasy pomiędzy drużynami Górnik Zabrze – Korona Kielce
10	5.04.2012 r.	Mecz piłki nożnej o Mistrzostwo T-Mobile Ekstraklasy pomiędzy drużynami Górnik Zabrze – Polonia Warszawa
11	21.04.2012 r.	Gala boksu zawodowego - „Wojak Boxing Night”
12	27.04.2012 r.	Mecz piłki nożnej o Mistrzostwo T-Mobile Ekstraklasy pomiędzy drużynami Górnik Zabrze – Podbeskidzie Bielsko-Biała
13	28.04.2012 r.	Mecz piłki ręcznej o Mistrzostwo PGNiG Superligi pomiędzy drużynami NMC Powen Zabrze – SPR Chrobry Głogów
14	3.05.2012 r.	Mecz piłki nożnej o Mistrzostwo T-Mobile Ekstraklasy pomiędzy drużynami Górnik Zabrze – Wisła Kraków
15	15.05.2012 r.	Mecz piłki ręcznej o Mistrzostwo PGNiG Superligi pomiędzy drużynami NMC Powen Zabrze – Azoty Puławy
16	08.09.2012 r.	Mecz piłki ręcznej o Mistrzostwo PGNiG Superligi pomiędzy drużynami NMC Powen Zabrze – Miedź Legnica
17	16.09.2012 r.	Mecz piłki nożnej o Mistrzostwo T-Mobile Ekstraklasy pomiędzy drużynami Górnik Zabrze – Legia Warszawa
18	22.09.2012 r.	Mecz piłki ręcznej o Mistrzostwo PGNiG Superligi pomiędzy drużynami NMC Powen Zabrze – MMTS Kwidzyn
19	29.09.2012 r.	Skarbnikowe Gody
20	30.09.2012 r.	Mecz piłki nożnej o Mistrzostwo T-Mobile Ekstraklasy pomiędzy drużynami Górnik Zabrze – Śląsk Wrocław
21	06.10.2012 r.	Mecz piłki ręcznej o Mistrzostwo PGNiG Superligi pomiędzy drużynami NMC Powen Zabrze – G-S Pogoń Szczecin
22	19.10.2012 r.	Mecz piłki nożnej o Mistrzostwo T-Mobile Ekstraklasy pomiędzy drużynami Górnik Zabrze – Korona Kielce
23	21.10.2012 r.	Mecz piłki ręcznej o Mistrzostwo PGNiG Superligi pomiędzy drużynami NMC Powen Zabrze

– Orlen Wisła Płock

24	02.11.2012 r.	Mecz piłki nożnej o Mistrzostwo T-Mobile Ekstraklasy pomiędzy drużynami Górnik Zabrze – PGE GKS Bełchatów
25	11.11.2012 r.	Mecz piłki nożnej o Mistrzostwo T-Mobile Ekstraklasy pomiędzy drużynami Górnik Zabrze – Zagłębie Lubin
26	17.11.2012 r.	Mecz piłki ręcznej o Mistrzostwo PGNiG Superligi pomiędzy drużynami NMC Powen Zabrze – SPR Chrobry Głogów
27	21.11.2012 r.	Mecz piłki ręcznej o Mistrzostwo PGNiG Superligi pomiędzy drużynami NMC Powen Zabrze – Vive Targi Kielce
28	24.11.2012 r.	Mecz piłki nożnej o Mistrzostwo T-Mobile Ekstraklasy pomiędzy drużynami Górnik Zabrze – Pogoń Szczecin
29	08.12.2012 r.	Mecz piłki nożnej o Mistrzostwo T-Mobile Ekstraklasy pomiędzy drużynami Górnik Zabrze – Lechia Gdańsk
30	16.12.2012 r.	Mecz piłki ręcznej o Mistrzostwo PGNiG Superligi pomiędzy drużynami NMC Powen Zabrze – Azoty Puławy

Źródło: Komenda Miejska Policji w Zabrzu

Dla porównania w 2011 roku na podległym terenie przeprowadzono 27 zabezpieczeń imprez masowych z czego 22 imprezy sportowe i 5 imprez kulturalno – rozrywkowych. Jedna impreza masowa tj: „Gala Disco Polo” odbyła się bez wymaganego Ustawą zezwolenia. Ogółem w zabezpieczeniu imprez masowych jakie odbyły się w 2012 roku na terenie Miasta Zabrze udział wzięło 1087 funkcjonariuszy z czego 365 z OPP i 722 z Komendy Miejskiej Policji w Zabrzu. Koszty finansowe jakie poniosła Policja w związku z realizacją zabezpieczeń powyższych imprez wyniosły 142 250,20 zł. Dla porównania w 2011 roku w zabezpieczeniu imprez masowych udział wzięło ogółem 1416 policjantów z czego 551 z OPP i 865 z Komendy Miejskiej Policji w Zabrzu. Koszty zabezpieczenia imprez, które odbyły się w 2011 roku wyniosły 209 159,13 zł. Jak wynika z zestawienia, w porównaniu z okresem roku 2011, znacznie ograniczona została liczba policjantów biorących udział w zabezpieczeniu imprez (zwłaszcza policjantów OPP) jak również ograniczone zostały koszty zabezpieczenia imprez jakie ponosiła Policja. Podobnie jak w latach ubiegłych, tak i w omawianym okresie odnotowano nie słabnące zainteresowanie kibiców cyklicznymi imprezami sportowymi jakie odbywały się na terenie Zabrza. Rozgrywki PGNiG Superligi piłki ręcznej zgromadziły 13000 widzów co daje średnią 1000 widzów na mecz. Spotkania

piłkarskie, które rozegrane zostały na stadionie przy ulicy Roosevelta 81 zgromadziły łącznie 41500 widzów co daje średnią 2964 widzów na mecz, przy pojemności obiektu ograniczonej ze względu na prace budowlane do 3 tysięcy miejsc. Zwrócić należy uwagę, że pomimo nagromadzenia znacznej ilości osób w jednym miejscu, podczas odbytych w 2012 roku imprez masowych nie odnotowano zbiorowego naruszenia porządku publicznego. W trakcie trwania rundy wiosennej sezonu piłkarskiego 2011/2012, jak i rundy jesiennej sezonu 2012/2013 skutecznie realizowano zabezpieczenia imprez masowych w myśl filozofii "3 x T". W bezpośrednim sąsiedztwie stadionu jak i w trakcie meczów na stadionie służbę pełniły tzw. „przyjazne patrole” oraz patrole operacyjne. Prowadzone były również intensywne działania prewencyjne w miejscach w których najczęściej dochodzi do naruszeń porządku, a wobec osób naruszających przepisy prowadzone były działania represyjne. Efektem tych działań było wylegitymowanie 613 osób, nałożenie 372 mandatów na kwotę 34 060 zł. Zatrzymano 4 osoby. Trzy osoby w trybie przyspieszonym doprowadzone zostały do Sądu w związku z popełnieniem wykroczenia z *art. 54 ust. 1 Ustawy o Bezpieczeństwie Imprez Masowych*, wobec jednej osoby wszczęto postępowanie w związku z podejrzeniem popełnienia przestępstwa z art. 178a Kodeksu Karnego. Ponadto wobec pięciu osób skierowano wnioski o ukaranie do Sądu Rejonowego w Zabrzu. Dziewięć osób zostało umieszczone w Izbie Wyrzeźwień. Analizując przebieg zabezpieczeń imprez masowych jakie organizowane były na terenie podległym Komendzie Miejskiej Policji w Zabrzu w 2012 roku ocenić należy, że każdorazowo w sposób właściwy dokonywano planowania sił i środków niezbędnych do prawidłowego zabezpieczenia procesu realizacji zadań z tym związanych.

Współpraca z Radami Dzielnic i Osiedli w celu przepływu informacji o zagrożeniach polega na uczestnictwie funkcjonariuszy poszczególnych komisariatów w spotkaniach organizowanych przez Rady.

Miasto Zabrze wspólnie z Policją podjęło inicjatywę zmierzającą do poprawy bezpieczeństwa publicznego polegającą na budowie w mieście systemu monitoringu wizyjnego. Uznano, że monitoring wizyjny jest narzędziem zwiększającym szansę na wykrycie sprawców przestępstw i wykroczeń już w momencie ich popełniania oraz jest świetnym narzędziem prewencyjnym odstraszać domniemych sprawców. Monitoring miejski jest narzędziem typowo prewencyjnym mającym na celu poprawę wzrostu poczucia bezpieczeństwa mieszkańców, przeciwdziałanie aktom wandalizmu, zmniejszenie

przestępczości i gromadzenie materiałów dowodowych przeciwko sprawcom przestępstw i wykroczeń, kontrolowanie ruchu ulicznego oraz udaremnienie prób wyłudzeń odszkodowań komunikacyjnych. Wymienione pozytywy monitoringu miejskiego nie są wszystkimi pozytywami, które cechują monitoring miejski. Można śmiało stwierdzić, że jest on narzędziem w chwili obecnej jeszcze nie w pełni zbadanym oraz wykorzystanym. Postępująca technika może w przyszłości pokazać, że monitoring ma o wiele więcej pozytywnych zastosowań, których w chwili obecnej jeszcze nie dostrzegamy.

Zgodnie z przyjętą koncepcją, monitoringiem wizyjnym obejmowane są etapowo miejsca uznane za niebezpieczne, ze szczególnym uwzględnieniem ciągów komunikacji pieszej, skrzyżowań o dużym natężeniu ruchu, wiaduktów i przystanków komunikacji miejskiej. Miejsca te są typowane w drodze wspólnych uzgodnień władz miasta z przedstawicielami służb odpowiedzialnych za bezpieczeństwo i porządek publiczny oraz przedstawicielami samorządów pomocniczych. Obecnie w ramach systemu monitoringu wizyjnego Zabrze działają 24 kamery. Koordynatorzy monitoringu miejskiego po ujawnieniu czynów zabronionych lub podejrzanych zachowań osób natychmiast informują o tym fakcie dyżurnego Komendy Miejskiej Policji w Zabrzu, który w rejon wskazany wysyła patrol Policji. Po kilku latach od założenia monitoringu miejskiego można zauważyć spadek zdarzeń w rejonach objętych monitoringiem. Pozytywne działanie monitoringu miejskiego na poprawę bezpieczeństwa na terenie miasta Zabrza jest jak najbardziej widoczne i nie zaprzeczalne.

W 2012 roku w ramach informacji przekazanych przez pracowników obsługujących monitoring miejski funkcjonariusze Policji interweniowali 77 razy. Najwięcej razy, bo aż 60 podejmowali czynności dotyczące interwencji w miejscach publicznych. Pozostałe zgłoszenia dotyczyły uszkodzenia mienia, włamań do różnych instytucji, pojazdów i innych zdarzeń mających wpływ na zakłócenie ładu i porządku publicznego.

W ramach realizacji programów, których celem jest ograniczenie przestępczości oraz popełnianych wykroczeń szczególnie uciążliwych dla mieszkańców miasta, takich jak: Zero tolerancji – osiedle, Auto, Centrum, Kieszonka działania prowadzono łącznie przez 258 dni tj. (o 70 dni mniej niż w 2011 roku), uczestniczyło w nich 3904 funkcjonariuszy OPP Katowice tj. (o 709 funkcjonariuszy więcej niż w 2011 roku). Na gorącym uczynku zatrzymano 17 sprawców przestępstw tj.(o 6 mniej niż w 2011 roku), zatrzymano 13 osób poszukiwanych

tj. (o 8 osób mniej niż w 2011 roku), nałożono 3062 mandaty karne tj. (o 938 więcej niż w 2011 roku.), wylegitymowano łącznie 8596 osób tj. (o 1686 osób więcej niż w 2011 roku), dokonano 2917 kontroli bagaży tj.(o 80 kontroli więcej niż w 2011 roku).

Zagadnienie poprawy szczególnie istotnych zjawisk patologicznych oraz ograniczenie przestępczości nieletnich na terenie Komendy Miejskiej Policji w Zabrzu odbywa się poprzez:

- stały kontakt z młodzieżą zabrzańskich szkół oraz ich dyrektorami i gronem pedagogicznym w formie prelekcji i pogadanek ukierunkowanych na zahamowanie i zniwelowanie zagrożeń występujących na terenie placówek oświatowych i w ich obrębie;
- przeprowadzanie systematycznych, wspólnych kontroli ze Strażą Miejską rejonów wokół szkół, kontrole terenów przyszkolnych w ramach służby obchodowej przez dzielnicowych;
- udział w realizacji programu „Lepiej razem niż osobno”;
- kierowanie wniosków i wystąpień do Sądu Rejonowego w Zabrzu Wydział Rodzinny i Nieletnich oraz MOPR w związku ze stwierdzeniem przypadków demoralizacji wśród dzieci i młodzieży na terenie placówek oświatowych, jak i poza nimi;
- bieżące usprawnianie współpracy pomiędzy przedstawicielami instytucji państwowych tj. pracownikami MOPR i Sądu Rejonowego powoduje szybką reakcję przy wsparciu dzieci i młodzieży w trudnych sytuacjach;
- działania w ramach akcji „Ferie 2012”, „Wakacje 2012”.

W ramach współpracy na rzecz dzieci i młodzieży funkcjonariusze Referatu ds. Nieletnich Komendy Miejskiej Policji w Zabrzu w 2012 roku brali udział w realizacji programu profilaktyczno - interwencyjnego „Lepiej Razem Niż Osobno”. Program realizowany był na terenie Zabrza, w wyniku realizacji Programu uzyskano następujące wyniki:

- legitymowani dorośli: 830 osób,
- legitymowani nieletni: 582 osoby,
- rozmowy profilaktyczno - ostrzegawcze z nieletnimi: 531 osób,
- rozmowy profilaktyczno - ostrzegawcze z prawnymi opiekunami: 220 osób,
- rozmowy z przedstawicielami szkół (pedagog, dyrektor, nauczyciel, psycholog): 428 osób,
- czynności w miejscu zamieszkania nieletnich: 239,
- kontrole w miejscach grupowania się dzieci i młodzieży:
 - w otoczeniu szkoły: 1388,
 - w innych miejscach (dworce PKP i PKM, skwery, parki, place zabaw itp.): 968,
 - mandaty karne: 46,
 - pouczenia: 67,
- w ramach realizacji Programu przeprowadzono 113 prelekcji w jednostkach oświatowych.

Na podstawie przedstawionych wyników należy wnioskować, że przyjęty program ograniczył część występujących patologii. Przyczynił się do powstania czytelnego obrazu skali występujących zagrożeń, a jednocześnie wykazał możliwości oddziaływania. Program „Lepiej Razem Niż Osobno” okazał się niezbędny w zakresie pilnej interwencji na płaszczyźnie szkolnej. Program „Lepiej Razem niż Osobno” jako cel działania wskazał wszechstronne udzielanie pomocy placówkom oświatowym. Obserwacja dróg dojścia do szkół, przeprowadzanie spotkań z trudną młodzieżą poprzez prelekcje, pogadanki oraz indywidualne rozmowy to główne zadania jakimi byli obciążani realizatorzy programu. Przez wiele miesięcy realizowania programu, jego wykonawcy nie tylko podejmowali działania profilaktyczne, gdzie jako najważniejsze osiągnięcie należy zauważyć błyskawiczne dotarcie do środowiska domowego. Elementem działań realizatorów programu stało się ujawnienie szeregu zdarzeń mających charakter czynu karalnego. Rzeczywistość wykazała, że w środowisku szkolnym dochodzi do czynów zabronionych mających związek z takim przestępstwami jak: kradzieże, wymuszenia i pobicia. Uczniowie, którzy nie dają sobie rady z nauką lub którzy stykają się z szeregiem wewnętrznych problemów swą złość i agresję, a także chęć zaistnienia ujawniają w sposób negatywny na terenie obszarów szkolnych. Współczesna szkoła nie może więc być pozostawiona sama sobie. Zrealizowany w Zabrzu program w znaczący sposób wspierał szkołę. Dał gwarancję szybkiej reakcji na zdarzenie

i kompleksowego oddziaływania na problem, a nie jedynie czysto prawnego poinformowania Sądu Rodzinnego lub jednostki Policji o zaistniałym zdarzeniu. Program „Lepiej Razem niż Osobno” wskazał na szereg potrzeb, które nie były w sposób wystarczający doceniane w naszym mieście.

Kolejnym zjawiskiem, które budzi poważne niezadowolenie społeczne i rzutuje na ogólny poziom bezpieczeństwa jest bezdomność. Niechlujny, niekiedy odrażający wygląd osób bezdomnych, skłonności do alkoholu, w odbiorze społecznym stanowią poważne zagrożenie dla bezpieczeństwa. Okres zimowy potęguje zagrożenie dla zdrowia i życia osób bezdomnych. Wiele osób odmawia przyjęcia pomocy. Wolą przebywać w swoim specyficznym środowisku. Największą słabością tych ludzi jest alkohol, którego obecność wyklucza możliwość skorzystania z ofert większości schronisk i przytulisk.

Policjanci pionu prewencji kontrolowali miejsca, w których mogły przebywać ww. osoby: dworce, klatki schodowe, kanały ciepłownicze, opuszczone budynki mieszkalne, ogródki działkowe, pustostany itp., szczególnie w okresie zimowym. W przypadku ujawnienia osób przebywających w ww. miejscach policjanci oraz inne współpracujące z Policją służby porządkowe oraz instytucje, doprowadzali te osoby do noclegowni i schronisk, gdzie otrzymywały niezbędną pomoc.

Ponadto służby patrolowe zwracały również szczególną uwagę na osoby będące pod wpływem alkoholu, z uwagi na podwyższony stopień ryzyka ich zamarznięcia. W stosunku do takich osób, podejmowali niezbędne interwencje i doprowadzali je do miejsc zamieszkania lub Izby Wytrzeźwień, Ogrzewalni.

Dokonywanie analizy zdarzeń zaobserwowanych przez miejski monitoring wizyjny poprzez współpracę wszystkich służb odbywa się na bieżąco.

W ramach ograniczenia dewastacji i kradzieży infrastruktury komunalnej oraz elementów metalowych poprzez egzekwowanie przestrzegania przepisów przez podmioty prowadzące działalność gospodarczą Komenda Miejska Policji w Zabrzu na bieżąco współpracuje z TP SA., Vanttenfall, PKP w zakresie usprawniania i szybkości przekazywania informacji o zdarzeniach przestępczych. Wnioskuje się o znakowanie elementów infrastruktury szczególnie narażonych na kradzieże. Informacje z tego zakresu są

przekazywane Policji przez zainteresowane podmioty. Komenda Miejska Policji w Zabrzu występowało z wnioskami do dyrekcji TP SA. o zwiększenie liczby obiektów - studzienek monitorowanych technicznie. Utrzymywana jest współpraca w kwestii efektywnego prowadzenia czynności technika kryminalistyki na miejscu zdarzenia. W celu egzekwowania przestrzegania przepisów przez podmioty prowadzące działalność gospodarczą związaną z obrotem surowcami wtórnymi prowadzone są systematyczne kontrole punktów skupu, a w szczególności metali kolorowych przez funkcjonariuszy w ramach rozpoznania terenowego.

Komenda Miejska Policji w Zabrzu w zakresie swych działań kontroluje i interweniuje w sytuacjach zagrożenia dla życia i zdrowia ludzkiego oraz mienia na terenach Rodzinnych Ogródków Działkowych, zlokalizowanych na terenie Miasta Zabrze w ramach programu „Bezpieczny działkowiec”. W zakresie tych działań dzielnicowi między innymi uczestniczą w spotkaniach poszczególnych zarządów ogródków działkowych. Zabrzeńscy policjanci 517 razy interweniowali na terenie ogródków działkowych. Zgłoszenia dotyczyły najczęściej włamania do altanki na ogródku działkowym, kradzieży z włamaniem, zniszczenia mienia.

Komenda Miejska Policji w Zabrzu obejmuje wzmożoną służbą patrolową i operacyjną miejsca grupowania się młodzieży w szczególności w rejonie lokali rozrywkowych oraz osiedli mieszkaniowych. W 2012 roku, podobnie jak w latach ubiegłych, na podstawie liczby i topografii zdarzeń przestępczych dokonywano na bieżąco analiz niezbędnych dla prawidłowej dyslokacji służby patrolowej w miejsca grupowania się młodzieży, szczególnie w okresie ferii zimowych i wakacji letnich. W czasie ferii oraz wakacji prowadzone były również zintensyfikowane działania mające na celu ujawnianie nieletnich ulegających demoralizacji poprzez używanie alkoholu i środków o podobnym działaniu, ujawnianie nieletnich popełniających czyny karalne. Ponadto miejsca grupowania się młodzieży obejmowane są kontrolą przez funkcjonariuszy w trakcie codziennej służby obchodowo – patrolowej.

Policjanci zapewniają porządek oraz bezpieczeństwo podczas imprez odbywających się w szkołach. Są to imprezy zarówno plenerowe (miejsce realizacji to np.: boiska, parki, miejskie tereny zielone itp.) jak i w pomieszczeniach zamkniętych (miejsce realizacji to np.: sale sportowe, świetlice, kluby). Organizowane przez szkoły imprezy mają zarówno charakter imprez otwartych jak i zamkniętych, czyli są organizowane dla określonego grona

osób lub nie. Szkoły oraz przedszkola informują Policję o organizowanych imprezach z wyprzedzeniem, co pozwala na odpowiednie przygotowanie się Policji do zapewnienia bezpieczeństwa podczas planowanej imprezy. Policjanci patrolują wskazane miejsce imprezy, legitymują osoby, które swoim zachowaniem zakłócają ład i porządek publiczny lub które starają się w inny sposób zakłócić przebieg imprezy. Ponadto funkcjonariusze sprawdzają czy osoby uczestniczące w imprezie są trzeźwe. Dotyczy to osób nieletnich oraz opiekunów tych osób. Policjanci oprócz zapewniania bezpieczeństwa w trakcie trwania imprezy organizowanej przez szkołę lub przedszkole, również czynnie w niej uczestniczą np. poprzez prowadzenie szkoleń w zakresie bezpieczeństwa na drodze, zachowanie zasad bezpieczeństwa podczas wycieczek szkolnych lub w domu. Uczulają dzieci na niekontaktowanie się z osobami nieznanymi. Dla dzieci organizowane są również pokazy psów służbowych, gdzie policjanci uczą dzieci, jak zachowywać się podczas kontaktu z psem. W imprezach dziecięcych uczestniczy również maskotka śląskiej Policji „Szupek”.

Wśród różnorodnych przejawów demoralizacji za najbardziej niepokojące i zagrażające zdrowiu dzieci i młodzieży uznaje się narkomanię, alkoholizm i prostytucję. Są to zjawiska, wobec których żaden dorosły nie powinien pozostawać obojętny, zwłaszcza, że zachowania ryzykowne dzieci i młodzieży najczęściej ze sobą współwystępują. Picie alkoholu, palenie papierosów czy odurzanie się narkotykami współwystępuje z zachowaniami agresywnymi, przestępczymi, wczesną inicjacją seksualną. Wszystkie te czynniki mogą być przyczyną nawiązywania kontaktów z grupami przestępczymi, a w dalszej kolejności popełniania przestępstw. Dlatego właśnie szczególny obowiązek reagowania na niepokojące sygnały zachowania dzieci spoczywa w szczególności na Policji, ale również na nauczycielach, opiekunach i osobach mających bezpośredni kontakt z młodzieżą. Wszystkie te instytucje i osoby są zobowiązane do wczesnego rozpoznawania niedostosowania społecznego i podejmowania stosownych oddziaływań profilaktycznych, wychowawczych, a wobec uczniów niedostosowanych – działań resocjalizujących. Właściwa, adekwatna do sytuacji, reakcja oraz powiadomienie w razie potrzeby stosownych instytucji mogą w istotnym stopniu zwiększyć skuteczność oddziaływań mających na celu eliminowanie przyczyn i przejawów niewłaściwych zachowań uczniów. Dlatego też w czasie codziennej służby funkcjonariusze Komendy Miejskiej Policji w Zabrzu (dzielnicowi, patrol Lepiej Razem Niż Osobno) prowadzą systematyczne kontrole punktów sprzedaży alkoholu i wyrobów tytoniowych.

W zakresie zabezpieczenia miejsc zorganizowanego wypoczynku dzieci i młodzieży, na podstawie przesyłanych informacji z Wydziału Oświaty Urzędu Miejskiego w Zabrzu dotyczących planowanych przez zabrzańskie placówki oświatowe formach wypoczynku, na odprawach do służby funkcjonariuszom pełniącym służbę patrolową – obchodową przekazywane są następujące zadania:

- niedopuszczanie do naruszeń prawa, ładu i porządku publicznego;
- ujawnianie sprawców przestępstw i wykroczeń, nieletnich sprawców czynów karalnych oraz ulegających zachowaniom patologicznym i demoralizacji;
- legitymowanie małoletnich w miejscach i okolicznościach, w których mogą stać się ofiarami bądź sprawcami czynów karalnych.

Systematyczne prowadzenie działań rozpoznawczych w zakresie skali zjawiska narkomanii w szczególności w szkołach, dyskotekach itp. W 2012 roku stwierdzono 404 przypadki łamania przepisów Ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, w tym 263 popełnionych przez nieletnich. Przeprowadzono 75 kontroli miejsc masowej rozrywki, 996 kontroli miejsc grupowania się młodzieży, gdzie może dochodzić do zachowań patologicznych i niezgodnych z prawem. W ramach realizacji zadań na rzecz przeciwdziałania narkomanii z podmiotami pozapolicyjnymi funkcjonariusze Komendy Miejskiej Policji w Zabrzu podejmują:

- wymianę informacji z instytucjami działającymi na rzecz nieletnich oraz rodzin dysfunkcyjnych i patologicznych (Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Ośrodkiem Profilaktyki i Leczenia Uzależnień, Miejskim Ośrodkiem Pomocy Rodzinie, Sądem Rejonowym, Kuratorami, Placówkami Oświatowymi),
- prowadzenie rozmów głównie z osobami nieletnimi stosującymi środki odurzające, kierowanie wniosków do ww. instytucji,
- realizowanie przedsięwzięć profilaktycznych poprzez prowadzenie spotkań i pogadanek z młodzieżą na temat odpowiedzialności karnej za łamanie m. in. przepisów Ustawy o Przeciwdziałaniu Narkomanii,
- realizowanie przedsięwzięć profilaktycznych poprzez prowadzenie spotkań i pogadanek w szkołach z rodzicami i opiekunami prawnymi na temat odpowiedzialności

karnej za łamanie m. in. przepisów Ustawy o Przeciwdziałaniu Narkomanii oraz społecznym aspekcie zażywania środków odurzających.

Do najbardziej popularnych środków odurzających w 2012 roku należały haszysz, marihuana, amfetamina. Przedział wiekowy osób zatrzymanych, posiadających środki odurzające lub udzielających innym osobom to 15 – 30.

W wyniku działań podejmowanych w czasie codziennej służby w zakresie ograniczenia spożywania napojów alkoholowych poprzez stosowanie i egzekwowanie zapisów Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi funkcjonariusze Komendy Miejskiej Policji w Zabrzu ujawnili ogółem 2748 wykroczeń, nałożono 2606 mandatów karnych, w 98 przypadkach zastosowano pouczenia, w 36 przypadkach skierowano wnioski do sądu o ukaranie. W ramach współpracy na rzecz przeciwdziałania alkoholizmowi z podmiotami pozapolicyjnymi funkcjonariusze Komendy Miejskiej Policji w Zabrzu podejmują:

- wymianę informacji z instytucjami działającymi na rzecz nieletnich oraz rodzin dysfunkcyjnych i patologicznych (Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Ośrodkiem Profilaktyki i Leczenia Uzależnień, Miejskim Ośrodkiem Pomocy Rodzinie, Sądem Rejonowym, Kuratorami, Placówkami Oświatowymi),
- prowadzenie rozmów z osobami nadużywającymi alkoholu,
- kierowanie wniosków do ww. instytucji,
- realizowanie przedsięwzięć profilaktycznych poprzez prowadzenie spotkań i pogadanek z młodzieżą,
- kontrolowanie placówek handlowych pod kątem przestrzegania zapisów Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu,
- doprowadzania osób dorosłych do poradni odwykowych,
- kierowanie osób dorosłych, zarówno nadużywających alkoholu, jak i opiekunów nieletnich sięgających po alkohol do ośrodków profilaktycznych i poradni odwykowych.

Komenda Miejska Policji w Zabrzu wspiera działalności klubów sportowych i stowarzyszeń sportowych w zakresie propagowania sportu wśród dzieci i młodzieży. W 2012 roku kontynuowana była i została zakończona realizacja programu profilaktyczno – prewencyjnego „Krok po Kroku do Euro 2012” - program rozpoczęty w marcu 2009 roku. Program zakładał wykształcenie w młodych ludziach postawy kulturalnego kibicowania,

znającego zasady fair play. Program został zdefiniowany pod kątem Mistrzostw Europy w piłce nożnej. Planowanym celem było nie tylko „Euro 2012”, lecz również dbałość o wychowanie młodzieży, kształtowanie właściwych postaw, a więc działania profilaktyczne dla wszystkich tych, którzy zamierzają zasiadać na trybunach polskich stadionów. Założeniem programu było podniesienie wiedzy z historii Mistrzostw Europy, wiedzy z zakresu bezpieczeństwa podczas imprez masowych, umiejętności posługiwania się językiem angielskim oraz historii i geografii Europy, a także udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej.

W ramach kontroli miejsc grupowania się młodzieży, reagowania na przypadki przejawów demoralizacji młodzieży oraz popełnianych przez nich czynów karalnych funkcjonariusze Komendy Miejskiej Policji w Zabrzu realizują następujące zadania:

- niedopuszczanie do naruszeń prawa, ładu i porządku publicznego;
- ujawnianie sprawców przestępstw i wykroczeń, nieletnich sprawców czynów karalnych oraz ulegających zachowaniom patologicznym i demoralizacji;
- legitymowanie małoletnich w miejscach i okolicznościach, w których mogą stać się ofiarami bądź sprawcami czynów karalnych;
- ujawnianie nieletnich podejrzewanych o uprawianie prostytucji, a także udział w dystrybucji środków psychoaktywnych;
- ujawnianie nieletnich pod działaniem środków psychoaktywnych;
- ujawnianie nieletnich będących na uciezkach z domów lub placówek opiekuńczo – wychowawczych;
- ujawnianie przypadków sprzedaży alkoholu małoletnim.

Ponadto funkcjonariusze Komendy Miejskiej Policji w Zabrzu przeprowadzają prelekcje w szkołach na temat zagrożeń. Przeprowadzenie prelekcji odbywa się zgodnie z ustalonymi tematami i terminami na terenie szkół i przedszkoli. Ogółem w szkołach i przedszkolach przeprowadzono 220 spotkań z dziećmi i młodzieżą, 469 razy odbyły się spotkania z nauczycielami, pedagogami i dyrektorami szkół. Prelekcje dotyczyły:

- Odpowiedzialności prawnej nieletnich;
- Bezpiecznych postaw;
- Bezpieczeństwa dzieci w domu i w szkole;
- Bezpiecznej drogi do szkoły;
- Przestrzegania przepisów ruchu drogowego;

➤ Bezpiecznego Internetu.

W ramach kontrolowania miejsc gromadzenia się i przebywania osób bezdomnych, którzy często znajdują się w okolicznościach zagrażających ich zdrowiu i życiu w związku z nadużywaniem przez nich wyrobów alkoholowych oraz rozpalaniem przez nich ognisk w miejscach do tego nieprzeznaczonych Policjanci pionu prewencji sprawdzali miejsca, w których mogły przebywać ww. osoby: dworce, klatki schodowe, kanały ciepłownicze, opuszczone budynki mieszkalne, ogródki działkowe, pustostany itp., szczególnie w okresie zimowym. W przypadku ujawnienia osób przebywających w ww. miejscach policjanci oraz inne współpracujące z Policją służby porządkowe oraz instytucje, doprowadzali te osoby do noclegowni i schronisk, gdzie otrzymywały niezbędną pomoc. Ponadto, służby patrolowe zwracały również szczególną uwagę na osoby będące pod wpływem alkoholu, z uwagi na podwyższony stopień ryzyka ich zamarznięcia. W stosunku do takich osób, podejmowali niezbędne interwencje i doprowadzali je do miejsc zamieszkania lub Izby Wytrzeźwień, Ogrzewalni.

Następnie zadania z zakresu:

- Reagowania na łamanie obowiązujących przepisów prawa dotyczących wyprowadzania psów i stosowania się do obowiązku uprzątnięcia nieczystości po zwierzętach.
- Realizacji programu „Zima” polegającym na kontrolowaniu stanu nawierzchni dróg i chodników oraz dachów budynków pod względem usuwania zalegającego śniegu i sopli oraz błota pośniegowego, zgodnie z obowiązkiem spoczywającym na administratorach i zarządcach nieruchomości.
- Realizacji „Bezpieczne i czyste place zabaw”, którego podstawowym celem jest zapewnienie bezpiecznego wypoczynku i rekreacji dzieciom i młodzieży na obiektach zabawowych na terenie miasta.

w zależności od potrzeb wykonują głównie dzielnicowi w czasie codziennej służby w terenie.

Również w Zabrzu realizuje się program „Zero tolerancji dla alkoholu”, którego celem jest zwracanie szczególnej uwagi na osoby spożywające alkohol w miejscach zabronionych (jak np. ulice, chodniki, parki, skwery, place zabaw, sklepy i ich otoczenie, wiaty przystankowe, placówki oświatowe i ich otoczenie) i związane często z tymi zachowaniami przypadki zakłócania ładu i porządku publicznego. W ramach realizacji Programu podejmowane są działania w zakresie ograniczenia spożywania napojów alkoholowych poprzez stosowanie i egzekwowanie zapisów Ustawy o wychowaniu w trzeźwości

i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Funkcjonariusze Komendy Miejskiej Policji w Zabrzu ujawnili ogółem 2748 wykroczeń, nałożono 2606 mandatów karnych, w 98 przypadkach zastosowano pouczenia, w 36 przypadkach skierowano wniosek do sądu o ukaranie.

Utrzymywany jest stały kontakt z młodzieżą zabrzańskich szkół oraz ich dyrektorami i gronem pedagogicznym w formie prelekcji ukierunkowanych na zahamowanie i zniwelowanie zagrożeń występujących na terenie placówek oświatowych i w ich obrębie, a także wiedzy na temat sekt, subkultur i mniejszości narodowych i etnicznych. Przeprowadzenie prelekcji odbywa się zgodnie z ustalonymi tematami i terminami na terenie szkół i przedszkoli. Ogółem w szkołach i przedszkolach przeprowadzono 220 spotkań z dziećmi i młodzieżą, 469 razy odbyły się spotkania z nauczycielami, pedagogami i dyrektorami szkół. Prelekcje dotyczyły:

- Odpowiedzialności prawnej nieletnich;
- Bezpiecznych postaw;
- Bezpieczeństwa dzieci w domu i w szkole;
- Bezpiecznej drogi do szkoły;
- Przestrzegania przepisów ruchu drogowego;
- Bezpiecznego Internetu.

Ponadto przeprowadzana jest systematyczna kontrola rejonów wokół szkół i terenów przyszkolnych. W zakresie realizacji celu – ograniczenia liczby przestępstw i wykroczeń popełnianych przez nieletnich, przeciwdziałania patologiom społecznym funkcjonariusze Komendy Miejskiej Policji w Zabrzu przeprowadzili 1466 kontrole wokół szkół, 996 kontrole w miejscach grupowania się dzieci i młodzieży.

Współpraca między szkołami, kuratorami ds. nieletnich i Policją w przypadku, kiedy dziecko weszło w konflikt z prawem lub wychowuje się w rodzinie patologicznej polega głównie na wymianie informacji pomiędzy przedstawicielami poszczególnych instytucji, kierowaniu wniosków do sądu, udziale w posiedzeniach Zespołu Kwalifikującego Dzieci i Młodzież do Placówek Opiekuńczo – Wychowawczych, podejmowaniu działań interwencyjnych w przypadku konieczności zapewnienia bezpieczeństwa małoletnim i nieletnim. W przypadku stwierdzenia stosowania przemocy wobec małoletniego udział w posiedzeniach grupy roboczej powołanej w ramach realizacji procedury Niebieskie Karty.

Systematycznie organizuje się i prowadzi działania rozpoznawcze w zakresie skali zjawiska narkomanii, zwłaszcza w szkołach i dyskotekach, w tym kontroluje się rejony najbardziej zagrożone gromadzeniem się młodzieży spożywającej alkohol, używającej narkotyków i palącej papierosy. Zarówno na bieżąco, jak również podczas zorganizowanych działań rozpoznawczych prowadzona jest kontrola w miejscach gromadzenia się młodzieży oraz osób dorosłych, w których może dochodzić do sprzedaży środków odurzających, spożywania alkoholu itp. zjawisk.

Funkcjonariusze Referatu ds. Nieletnich Komendy Miejskiej Policji w Zabrzu w 2012 roku brali udział w realizacji programu profilaktyczno - interwencyjnego „Lepiej Razem Niż Osobno”. Program realizowany był na terenie Zabrze, w wyniku realizacji Programu uzyskano następujące wyniki:

- legitymowani dorośli – 830
- legitymowani nieletni – 582
- rozmowy profilaktyczno-ostrzegawcze z nieletnimi – 531
- rozmowy profilaktyczno-ostrzegawcze z prawnymi opiekunami – 220
- rozmowy z przedstawicielami szkół (pedagog, dyrektor, nauczyciel, psycholog) - 428
- czynności w miejscu zamieszkania nieletnich – 239
- kontrole w miejscach grupowania się dzieci i młodzieży:
 - w otoczeniu szkoły: - 1388
 - w innych miejscach (dworce PKP i PKM, skwery, parki, place zabaw itp.): - 968
- mandaty karne: - 46
- 67 pouczeń
- w ramach realizacji Programu przeprowadzono 113 prelekcji w jednostkach oświatowych.

Na podstawie przedstawionych wyników należy wnioskować, że przyjęty program ograniczył część występujących patologii. Przyczynił się do powstania czytelnego obrazu skali występujących zagrożeń, a jednocześnie wykazał możliwości oddziaływania. Program „Lepiej Razem Niż Osobno” okazał się niezbędny w zakresie pilnej interwencji na płaszczyźnie szkolnej. Program „Lepiej Razem niż Osobno” jako cel działania wskazał wszechstronne udzielanie pomocy placówkom oświatowym. Obserwacja dróg dojścia do szkół, przeprowadzanie spotkań z trudną młodzieżą poprzez prelekcje, pogadanki oraz

indywidualne rozmowy to główne zadania jakimi byli obciążani realizatorzy programu. Przez wiele miesięcy realizowania programu, jego wykonawcy nie tylko podejmowali działania profilaktyczne, gdzie jako najważniejsze osiągnięcie należy zauważyć błyskawiczne dotarcie do środowiska domowego. Elementem działań realizatorów programu stało się ujawnienie szeregu zdarzeń mających charakter czynu karalnego. Rzeczywistość wykazała, że w środowisku szkolnym dochodzi do czynów zabronionych mających związek z takim przestępstwami jak: kradzieże, wymuszenia i pobicia. Uczniowie, którzy nie dają sobie rady z nauką lub którzy stykają się z szeregiem wewnętrznych problemów swą złość i agresję, a także chęć zaistnienia ujawniają w sposób negatywny na terenie obszarów szkolnych. Współczesna szkoła nie może więc być pozostawiona sama sobie. Zrealizowany w Zabrzu program w znaczący sposób wspierał szkołę. Dał gwarancję szybkiej reakcji na zdarzenie i kompleksowego oddziaływania na problem, a nie jedynie czysto prawnego poinformowania Sądu Rodzinnego lub jednostki Policji o zaistniałym zdarzeniu. Program „Lepiej Razem niż Osobno” wskazał na szereg potrzeb, które nie były w sposób wystarczający doceniane w naszym mieście.

W latach 2009 - 2012 kontynuowana była realizacja programu profilaktyczno – prewencyjnego „Krok po Kroku do Euro 2012”. Rozpoczęty w marcu 2009 roku zakładał wykształcenie w młodych ludziach postawy kulturalnego kibicowania, znającego zasady fair play. Program został zdefiniowany Mistrzostw Europy w piłce nożnej w 2012 roku. Planowanym celem było nie tylko „Euro 2012”, lecz również zadbanie o wychowanie młodzieży, kształtowanie właściwych postaw, a więc działania profilaktyczne dla wszystkich tych, którzy zamierzają zasiadać na trybunach polskich stadionów dziś i jutro. Założeniem programu było podniesienie wiedzy z historii Mistrzostw Europy, wiedzy z zakresu bezpieczeństwa podczas imprez masowych, umiejętności posługiwania się językiem angielskim oraz historii i geografii Europy. Szczególną uwagę zwrócono na zasady udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej. Adresatami programu byli uczniowie drugich klas gimnazjalnych. W 2010 roku do projektu przystąpiły szkoły z terenu Piekar Śląskich. Podobnie jak w 2009 roku w programie udział wzięły 24 szkoły gimnazjalne z terenu Zabrze oraz 3 szkoły specjalne. W szkołach tych policjanci przeprowadzili zgodnie z opracowanym konspektem zajęcia poświęcone bezpieczeństwu podczas imprez masowych. Każda szkoła reprezentowana przez 12 osób, uczestniczyła w zajęciach sportowych połączonych ze sprawdzeniem wiedzy z zakresu języka angielskiego, historii sportu, geografii oraz umiejętności udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej. Zwycięskie drużyny przeszły do

fazy półfinałowej, a najlepsze 4 zespoły awansowały do finału, który odbył się w czerwcu bieżącego roku w hali ZS nr 10 w Zabrzu przy ulicy Chopina. Finałowy turniej odbył się z udziałem kibiców z poszczególnych szkół, zaproszonych gości specjalnych oraz mediów. Dla uczestników finałowego turnieju ufundowano także szereg innych nagród. Program „Krok po kroku do Euro 2012” był programem edukacyjnym, podnoszącym wiedzę i sprawność fizyczną. Uczył zasad fair play, pozwolił poznać zasady bezpieczeństwa i udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej, a przede wszystkim uczył kulturalnego kibicowania.

W ramach propagowania wśród dzieci i młodzieży zasad bezpiecznego korzystania z Internetu podczas „dni bezpiecznego Internetu” przedstawiciel Wydziału Prewencji Komendy Miejskiej Policji w Zabrzu przeprowadzał spotkania z uczniami Szkół Podstawowych dotyczące bezpiecznego korzystania z Internetu. W czasie spotkań poprzez prezentację multimedialną zwracano dzieciom uwagę zachowanie podstawowych zasad bezpieczeństwa podczas korzystania z Internetu ze szczególnym uwzględnieniem i zwróceniem uwagi na:

- czaty i komunikatory,
- spam,
- szkodliwe treści,
- telefony komórkowe,
- uzależnienie od Internetu i komputera,
- wartość i wiarygodność źródeł internetowych,
- złośliwe oprogramowanie.

W zakresie organizacji przepływu informacji na potrzeby sytuacji kryzysowej oraz współpraca ze wszystkimi zaangażowanymi jednostkami ratowniczymi. W mieście utrzymywana jest stała współpraca służb podejmujących działania w warunkach zagrożenia tj. Wydziałem Zarządzania Kryzysowego i Ochrony Ludności UM w Zabrzu, Policją, Strażą Pożarną, Strażą Miejską i Stacją Pogotowia Ratunkowego. Współpraca ta obejmuje przygotowania do działań, współpowiadamywanie w momencie uzyskania informacji o sytuacji kryzysowej oraz przeprowadzanie wspólnych ćwiczeń. Na podstawie Zarządzenia nr 963 Komendanta Głównego Policji z dnia 7 lipca 2010 roku w sprawie metod i form przygotowania oraz przeprowadzenia krajowych i międzynarodowych ćwiczeń sztabowych w Policji oraz Wydanej Decyzji nr 122 /12 Komendanta Miejskiego Policji w Zabrzu z dnia

04.10.2012 r. w celu doskonalenia umiejętności organizacji działań podczas akcji policyjnych, w dniu 5 października 2012 roku zorganizowano i przeprowadzono ćwiczenia dowódczo - sztabowe na temat: „Zgłoszenie o podłożeniu ładunku wybuchowego”, Procedura reagowania kryzysowego - sytuacja 3.1c. Dla osiągnięcia zamierzonych celów, ćwiczenia zostały zsynchronizowane z ćwiczeniem Zespołu Szkół Ogólnokształcących nr 14 w Zabrzu przy ul. Korczaka 98. Ćwiczenie ZSO nr 14 polegało na przeprowadzeniu ewakuacji osób przebywających w budynku. Celem ćwiczenia było:

- 1) doskonalenie procedur zarządzania kryzysowego;
- 2) poprawienie jakości współdziałania podmiotów odpowiedzialnych za zapewnienie bezpieczeństwa publicznego;
- 3) uczenie kadry kierowniczej elastycznego kierowania siłami i środkami oraz podejmowania trafnych decyzji w czasie działań;
- 4) doskonalenie organizacji, kierowania, współdziałania, i obiegu informacji na wszystkich szczeblach zarządzania siłami i środkami policyjnymi;
- 5) sprawdzenie realności przyjętych założeń i dostosowanie ich do aktualnych potrzeb.

Do udziału w treningu sztabowym wyznaczono ze strony Komendy Miejskiej Policji w Zabrzu:

- 1) Zastępcę Komendanta Miejskiego Policji w Zabrzu;
- 2) Zastępcę Naczelnika Wydziału Prewencji Komendy Miejskiej Policji w Zabrzu ;
- 3) Komendantów Komisariatów Policji w Zabrzu;
- 4) Dyżurnego Komendy Miejskiej Policji w Zabrzu;
- 5) Pracowników Komendy Miejskiej Policji w Zabrzu odpowiedzialnych za zabezpieczenie logistyczne oraz łączność;
- 6) Funkcjonariuszy Zespołu ds. Zarządzania Kryzysowego Komendy Miejskiej Policji w Zabrzu;
- 7) Rzecznika Prasowego.

Do udziału w treningu zaproszono przedstawicieli:

- 1) Wydziału Zarządzania Kryzysowego i Ochrony Ludności Urzędu Miejskiego w Zabrzu (obserwatorzy);
- 2) Komendy Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej w Zabrzu (współwiczący);
- 3) Stacji Ratownictwa Medycznego w Zabrzu (współwiczący);
- 4) Wydziału Sztab Policji Komendy Wojewódzkiej Policji w Katowicach (obserwatorzy).

Charakterystyka ćwiczenia:

Szkic Sytuacyjny: W dniu 5 października 2012 roku nw. osoba telefonicznie (z głosu można wywnioskować młody wiek) powiadamia dyrekcję szkoły ZSO nr 14 w Zabrze o podłożeniu ładunku wybuchowego. Dyrektor podejmuje decyzje o powiadomieniu Policji oraz o wdrożeniu ćwiczonych działań ratowniczych - ewakuacji. W tym celu ogłasza ewakuację uczniów z budynku. Uruchamia także działające w szkole Uczniowskie Zespoły ewakuacyjne których zadaniem jest ewakuacja osób mniej sprawnych, mających trudności w poruszaniu się lub mających złe samopoczucie (wynoszą w zaimprovizowany sposób 3 osoby które osłabły). O godzinie 10.30 dyżurny Komendy Miejskiej Policji w Zabrze zostaje telefonicznie powiadomiony o podłożeniu ładunku wybuchowego w Zespole Szkół Ogólnokształcących nr 14 w Zabrze ul. Korczoka 98. Podejmuje odpowiednie działania w związku z informacją. Powiadamia odpowiednie osoby, kieruje siły na miejsce, powiadamia odpowiednie instytucje i służby. Utrzymuje stały kontakt z będącymi na miejscu funkcjonariuszami a następnie z dowódcą akcji.

Dla ćwiczących funkcjonariuszy Komendy Miejskiej Policji w Zabrze założono cele ćwiczenia :

- 1) doskonalenie kadry kierowniczej w kierowaniu działaniami podległych sił;
- 2) doskonalenie organizacji, współdziałania, obiegu informacji, podejmowania trafnych decyzji w czasie działań przez przełożonych różnych szczebli;
- 3) doskonalenie współdziałania z instytucjami, podmiotami resortowymi i poza resortowymi oraz społeczeństwem w zakresie przepływu informacji;
- 4) merytoryczne sprawdzenie przygotowania jednostki i innych instytucji do podjęcia działań kryzysowych;
- 5) doskonalenie działania policjantów na miejscu zdarzenia;
- 6) kreowanie pozytywnego wizerunku Policji (pokazy przeprowadzone po zakończeniu ćwiczeń dotyczących zagrożenia ładunkiem wybuchowym).

Ogólna ocena przebiegu ćwiczeń: Przeprowadzone ćwiczenia dowódczo - sztabowe wykazały prawidłowe przygotowanie uczestniczących w nich instytucji i służb do takich działań. Zbliżenie tematu ćwiczenia do ćwiczeń realizowanych w latach ubiegłych pozwala na ocenę działań i porównanie z wcześniej przeprowadzanymi. Uczestnicy wszystkich służb

wykazali się wiedzą oraz umiejętnością współdziałania. Na bazie ćwiczeń z poprzednich lat, nie było żadnych problemów z podziałem zadań dla działających służb. W trakcie działań funkcjonariusze Policji, Straży Pożarnej i pracownicy pogotowia realizowali swoje zadania współdziałając bez stwarzania utrudnień innym służbom. Ustrzeżono się błędów z lat ubiegłych. Należy także przy tym wskazać przygotowanie ZSO nr 14 w Zabrzu, przeprowadzona ewakuacja osób z budynku szkoły może być uznana za wzorcową. Skupiając się na ocenie zachowań funkcjonariuszy w trakcie ćwiczenia, wskazano w podsumowaniu tylko dwie uwagi:

- dowódca pierwszego patrolu na miejscu nie sprecyzował szczegółowo zadań dla swoich policjantów, wskazał tylko ogólnie że nie mają wpuszczać osób postronnych,
- nieszczelność w ograniczeniu ruchu pieszych co było wynikiem nie zastosowania przez działających funkcjonariuszy taśmy odgradzającej.

Reasumując, ćwiczenie zostało wykonane na wysokim poziomie i uwidoczniło pozytywne efekty ćwiczeń o zbliżonej tematyce z lat ubiegłych. Wnioski z przebiegu ćwiczenia oraz propozycje kierunków zmian w zakresie wprowadzenia nowych lub doskonalenia istniejących rozwiązań organizacyjno - prawnych i efektywności podejmowanych działań przez Policję.

1. Stwierdzono dobre przygotowania funkcjonariuszy biorących udział w ćwiczeniu do obsługi zdarzeń o takim charakterze.
 2. Przeprowadzone ćwiczenia i pokazy kreowały pozytywny wizerunek Policji.
 3. W latach następnych przeprowadzać ćwiczenia o innym charakterze.
 4. Stwierdzono dobre przygotowanie ZSO nr 14 w Zabrzu do działań w sytuacji zagrożenia.
- Ćwiczenia zostały przeprowadzone siłami funkcjonariuszy będących w służbie w godz. 10.45 - 11.47.

Tabela 238 Siły i koszty- ćwiczenia 2012 r.

Policjanci	Pojazdy	Uczestnicy spoza Policji	Koszty poniesione przez Policję	
WRD -2	2	<i>PSP – 16 (2 zastępy)</i>	pojazdy osob. – 5,33 zł	274,39 zł
KP III -4	2	<i>St.Pog.Rat. -3</i>	motocykle – 1,5 zł	
WP -6	3	<i>ZSO nr 14 -600</i>	policjanci – 264,6 zł	
			pies służb. - 2,96 zł	
12	7	619		

Źródło: Komenda Miejska Policji w Zabrzu

Powyższe wyliczenia oparto na bazie do obliczenia kosztu w imprezach masowych (wskaźnik za czas pracy). Ponadto wykaz Komisariatów Policji w Zabrzu ujęto w załączeniu niniejszego dokumentu.

15.5. Prokuratura i Sąd

**Sąd Rejonowy z siedzibą przy ulicy 3-go maja 21,41-800 Zabrze,
nr tel. 32 37 35 705 do 707, nr faks 32 37 35 709.**

W Sądzie Rejonowym właściwym dla terenu miasta Zabrze wydzielone są następujące Wydziały:

1. I Wydział Cywilny :

Zakres działania: sprawy z zakresu prawa cywilnego.

2. II Wydział Karny:

Zakres działania: sprawy karne, karne skarbowe (z wyłączeniem spraw rozpoznawanych w trybie uproszczonym).

3. Sekcja Wykonawcza przy Wydziale II Karnym.

4. III Wydział Rodzinny i Nieletnich.

Zakres działania: sprawy z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego oraz sprawy nieletnich.

5. IV Wydział Pracy :

Zakres działania: sprawy z zakresu prawa pracy.

6. V Wydział Gospodarczy:

Zakres działania: sprawy gospodarcze rozpoznawane w procesie na skutek pozwu lub skargi o uchylenie wyroku polubownego, gospodarcze w trybie postępowania nakazowego i upominawczego, gospodarcze – wg przepisów o procesie i o sądzie polubownym, sprawy podlegające rozpoznaniu w postępowaniu zabezpieczającym i egzekucyjnym oraz sprawy o wyłączenie sędziego, sprawy cywilnej pomocy sądowej w sprawach gospodarczych.

7. VI Wydział Ksiąg Wieczystych:

Zakres działania: sprawy wieczysto-księgowe.

8. VII Wydział Karny (Grodzki):

Zakres działania: sprawy o wykroczenia, o wykroczenia skarbowe oraz przestępstwa skarbowe, przestępstwa ścigane z oskarżenia prywatnego, przestępstwa podlegające rozpoznaniu w postępowaniu przyspieszonym, przestępstwa podlegające rozpoznaniu w postępowaniu uproszczonym, sprawy cywilne podlegające rozpoznaniu w postępowaniu uproszczonym oraz dotyczące depozytów sądowych i przepadku rzeczy.

9. VIII Wydział Cywilny⁶

Poniżej opisane Tabele przedstawiają dane dotyczące liczby spraw, które wpłynęły do Sądu Rejonowego w Zabrzu i stopień ich załatwienia.

Tabela 239 Działalność Sądu Rejonowego w Zabrzu w latach 2006 – 2012

	2006		2007		2008	
WYDZIAŁ	W*	Z*	W*	Z*	W*	Z*
I Cywilny	7535	7658	1619	2149	1866	1892
II Karny	3341	3492	4047	4080	3684	3825
III Rodziny i Nieletnich	4908	4940	5133	5161	5107	4951
IV Pracy	1043	1001	588	730	710	716
V Gospodarczy	2072	1991	1849	1981	1951	1971
VI Ksiąg Wieczystych	16723	16417	10018	10304	11348	11404
VII Karny	5175	5286	5415	5758	6114	5700
VIII Cywilny	b.d.	b.d.	10652	10410	12776	12730
SUMA	40797	40785	39321	40573	43556	43189

	2009		2010	
WYDZIAŁ	W*	Z*	W*	Z*
I Cywilny	2134	1981	2423	2305
II Karny	3589	3471	5129	4909
III Rodziny i Nieletnich	5682	4982	5844	5633
IV Pracy	515	524	455	473
V Gospodarczy	2189	2149	2611	2575
VI Ksiąg Wieczystych	12015	11771	10583	10857
VII Karny	7346	8917	8422	6866
VIII Cywilny	18357	17519	21777	22052
SUMA	51827	51314	57244	55670
	2011		2012	
WYDZIAŁ	W*	Z*	W*	Z*
I Cywilny				
II Karny	2920	2868	8928	8256
III Rodziny i Nieletnich	4812	5010	2946	3273
IV Pracy	6222	6133	6335	6649
V Gospodarczy	773	628	871	838

⁶ <http://www.zabrze.sr.gov.pl/struktura.php>

VI Ksiąg Wieczystych	559	749	4663	4250
VII Karny	10475	10477	10393	10504
WYDZIAŁ	5270	5783	2954	3345
I Cywilny	18568	18357	10245	9786
II Karny	49599	50005	47335	46901

W - wpływ

Z - załatwienia

Źródło: Sąd Rejonowy w Zabrzu oraz <http://www.zabrze.sr.gov.pl/index.php?id=431&id2=372>

Prokuratura Rejonowa w Zabrzu,

ul. Wolności 362

41-800 Zabrze

tel. (32) 271 32 91 do 92

Jest to jednostka organizacyjna Prokuratora Rejonowego, którą Prokurator kieruje i jest przełożonym prokuratorów prokuratury rejonowej. Prokuratura Rejonowa w Zabrzu znajduje się w rejonie Prokuratury Okręgowej w Gliwicach. Zakresem swego działania obejmuje Miasto Zabrze. Zadaniem prokuratury jest strzeżenie praworządności oraz czuwanie nad ściganiem przestępstw.⁷

W kolejnych tabelach opisano dane na temat struktury i ilości spraw, które wpłynęły do Prokuratury Rejonowej w Zabrzu i zostały załatwione w przeciągu lat 2006-2011 r.

Tabela 240 Liczba spraw. Prokuratura Rejonowa w Zabrzu. Lata 2006-2011.

	Rok 2006	Rok 2007	Rok 2008	Rok 2009	Rok 2010	Rok 2011
Liczba spraw, w tym śledztw, które wpłynęły do Prokuratury	1 476	1 448	6 167	6 570	6 541	6 611
Liczba spraw, w tym śledztw, które zostały załatwione	30	307	6 382	6 630	6 575	4 211
Liczba spraw skierowanych z aktem oskarżenia	2 176	2 144	2 054	2 243	2 149	2 131
Liczba spraw skierowanych z wnioskiem o warunkowe umorzenie	14	8	6	9	14	b. d.
Liczba spraw umorzonych	7 183	4 562	2 515	2 572	2 397	2 238
Liczba spraw zawieszonych	426	267	212	254	246	b. d.
Liczba spraw, wobec których odmówiono wszczęcia postępowania	1 397	1 184	1 320	1 257	1 555	1 772

Źródło: Prokuratura Rejonowa w Zabrzu

⁷ Ustawa z dnia 20 czerwca 1985 r. o prokuraturze Dz.U. 1985 Nr 31, p. 138 ze zm.

Następnie poniżej w tabeli przedstawiono liczbę podejrzanych w sprawach zakończonych i rodzaj zastosowanych środków zapobiegawczych wobec podejrzanych.

Tabela 241 Liczba podejrzanych oraz środki zapobiegawcze zastosowane przez Prokuraturę Rejonową w Zabrzu

	Rok 2006	Rok 2007	Rok 2008	Rok 2009	Rok 2010	Rok 2011
Liczba podejrzanych, wobec których skierowano akt oskarżenia/ w tym tymczasowo aresztowanych	2613/166	2596/122	2 463/b.d.	2559/117	2436/120	b. d.
Liczba podejrzanych, wobec których umorzono postępowanie	379	419	402	388	396	b. d.
Liczba tymczasowo aresztowanych	200	235	273	257	141	175
Liczba poręczeń majątkowych, społecznych i innych	68	70	21	24	11	17
Liczba zastosowanego dozoru Policji	381	362	177	154	172	172
Liczba zastosowania zakazów opuszczenia kraju	1	1	3	3	5	1

Źródło: Prokuratura Rejonowa w Zabrzu

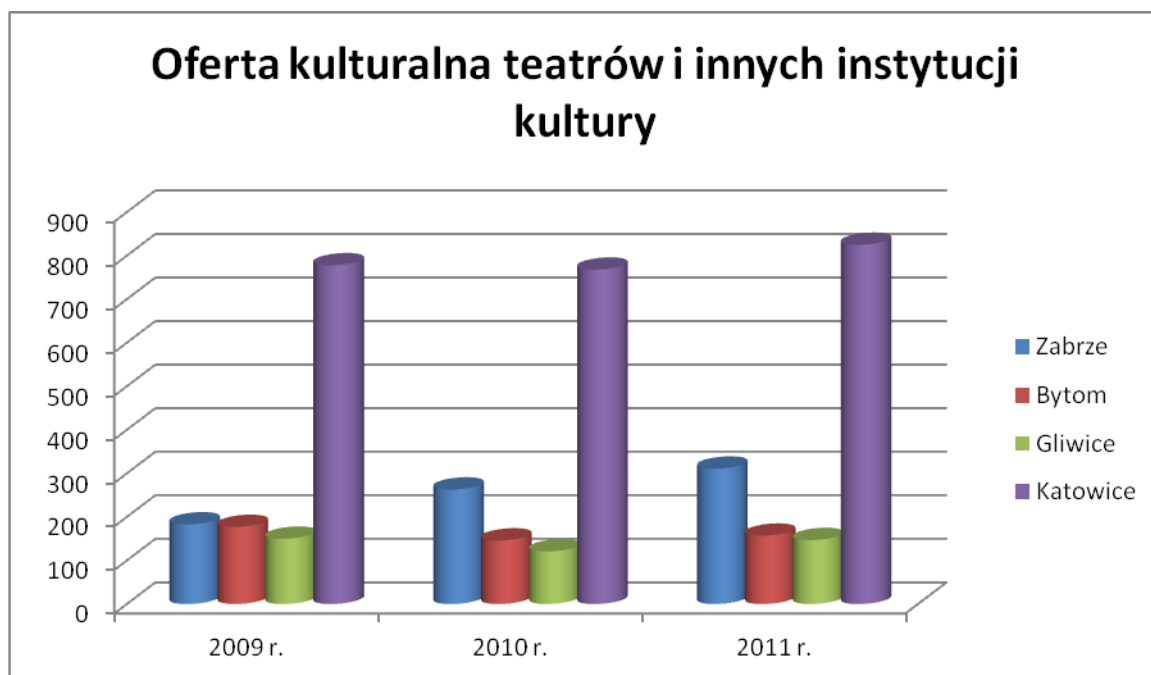

16. Kultura i sztuka

W Zabrzu rozwój różnych form i aktywności kulturalnych osiągany jest poprzez tworzenie różnorodnej oferty kulturalnej dla mieszkańców miasta oraz tworzenie im warunków dla działalności kulturalnej. W niniejszym rozdziale zostanie przedstawiona między innymi baza instytucji kultury oraz placówek upowszechniania kultury zlokalizowanych na terenie Miasta Zabrze. Wszystkie te instytucje i placówki oraz stowarzyszenia i organizacje w ramach aktywności kulturalnej współpracują z Wydziałem Kultury i Sportu Urzędu Miejskiego w Zabrzu.

Oferta kulturalna teatru i innych instytucji kultury w mieście wzrosła ze 183 pozycji w 2009 roku do 311 pozycji w 2011 roku, plasując tym samym Zabrze na drugiej pozycji na Śląsku Poniższy rysunek przedstawia ilościowo ofertę kulturalną teatrów i innych instytucji kultury Miasta Zabrze na tle miast ościennych w latach 2009 – 2011

Rysunek 71 Oferta kulturalna teatrów i innych instytucji kultury w latach 2009 – 2011.

*Źródło: Analiza porównawcza dynamiki rozwoju miasta Zabrze i miast Aglomeracji Górnośląskiej
(październik 2012 r.)*

Unikatowe wydarzenia w bazie propozycji imprez kulturalnych odbywających się cyklicznie w Zabrzu to między innymi:

- Industriada – Święto Szlaku Zabytków Techniki,
- Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Kultura Europy Środkowej”,
- Międzynarodowy Festiwal Rysowania,
- Międzynarodowy Festiwal Tańca,
- Międzynarodowy Zabrzeński Festiwal Organowy im. Ks. Antoniego Chlondowskiego,
- Metropolitalna Noc Teatrów,
- Metropolitalne Święto Rodziny,
- Noc Muzeów,
- Zabrzeński Festiwal Orkiestr im. Edwarda E. Czerneho.

Klucz do bogatego spectrum propozycji stanowią ludzie aktywni i twórczy, animatorzy kultury oraz artyści., a z Zabrzem związanych jest wiele wybitnych osobistości świata kultury i sztuki, do których należą między innymi: Stanisław Bieniasz, Sławomir Chrzanowski, Antoni Cygan, Edward E. Czerny, Horst Eckert (Janosch), Anna Kowalczyk – Klus, Waldemar Krawiec, Norbert Krocze, Bogdan Król, Henryk Mandrysz, Czesław Mozil, Roman Nowatorski, Marian Oslislo, Jan Sawka, Roman Starak, Kazimierz Szołtysek, Heinz Tobolla oraz Krystian Zimmerman.

W 2012 roku zmarł Jan Sawka wspaniały polski grafik, rysownik, malarz i architekt. W 1976 roku wyjechał na stypendium do Centre Georges Pompidou w Paryżu. W listopadzie 1977 roku przeniósł się do Nowego Jorku, gdzie mieszkał, aż do śmierci. Zajmował się plakatem i grafiką ilustracyjną, tworzył obiekty przestrzenne nazywane Banners (Sztandarami), które łączone w cykle tematyczne odnosiły się do współczesnych problemów społecznych i politycznych. W 1978 roku otrzymał złoty medal na VII Międzynarodowym Biennale Plakatu w Warszawie.

16.1. Dom Muzyki i Tańca

Dom Muzyki i Tańca w Zabrze

Adres: ul. Gen de Gaulle'a 17, 41-800 Zabrze,

Dyrektor: Wiesław Śmietana,

tel. 32 271 66 22, 32 271 56 41,

tel/fax 32 271 56 44.

W 2009 roku Dom Muzyki i Tańca obchodził 50 - lecie istnienia. W ciągu pół wieku odbyło się w nim około 4, 5 tysiąca koncertów, a przez widownię przewinęło się ponad 8 milionów widzów.

Zadaniami Domu Muzyki i Tańca są między innymi:

- zaspokajanie potrzeb kulturalnych mieszkańców miasta,
- promocja Miasta Zabrze i kultury śląskiej,
- współpraca z innymi instytucjami artystycznymi i impresaryjnymi na terenie kraju i poza jego granicami,
- zapewnienie wykonawcom opieki organizacyjnej i technicznej,
- realizacja przedsięwzięć twórczych,
- stała działalność mająca na celu podnoszenie poziomu usług artystycznych.

Działalność Domu Muzyki i Tańca w Zabrze polega w szczególności na:

- organizacji imprez własnych i zakupionych,
- wynajmie sali i innych pomieszczeń,
- prowadzeniu własnej działalności gospodarczej dla celów szeroko rozumianego upowszechniania kultury,
- prowadzeniu impresariatu,
- produkcji i rozpowszechnianiu audycji telewizyjnych,
- emisji programów telewizyjnych,
- wydawaniu i rozpowszechnianiu czasopism,
- prowadzeniu działalności reklamowo - ogłoszeniowej,
- działalności w zakresie wideo techniki,

- usługach internetowych,
- usługach poligraficznych.

Dom Muzyki i Tańca nazywany początkowo „Halą Ludową” został wzniesiony w 1959 roku według projektu architektów Zygmunta Majerskiego i Juliana Duchowicza i w tym samym roku rozpoczął działalność organizując tradycyjną górniczą Barbórkę. Od 6 listopada 1992 roku Dom Muzyki i Tańca jest samorządową instytucją kultury wpisaną do Rejestru Instytucji Kultury prowadzonego przez Miasto Zabrze.

Dom Muzyki i Tańca to obecnie jedna z najlepszych pod względem warunków technicznych i bezpieczeństwa sal koncertowych w Polsce, posiadająca bardzo dobrą akustykę oraz znakomite warunki do organizacji imprez. Dlatego też, to właśnie w Domu Muzyki i Tańca goszczą od ponad 50 lat gwiazdy światowej sławy jak chociażby: Artur Rubenstein, Leonard Cohen, Chris de Burgh, B.B. King, Chick Corea, a także Plácido Domingo, Jose Carreras i Monserrat Caballe, Juan Anderson, Michele Legrand oraz Buena Vista Social Club, Chór Aleksandrowa, Electric Light Orchestra, Pat Metheny, Paco de Lucia, Chris Botti, Katie Melua. To właśnie na zabrzańskim scenie wystąpił zespół Smokie, Procol Harum, Marillion, orkiestra Glena Millera oraz wiele innych grup muzycznych i solistów światowej rangi. W galerii sław nie brakuje oczywiście polskich twórców z Krystianem Zimermanem na czele. Bywali tu również artyści kabaretu, cyrku, baletu, opery oraz rewii na lodzie. Na deskach zabrzańskiej sceny gościli także znani politycy, jak chociażby Jerzy Buzek, Lech Wałęsa czy Jose Manuel Barroso. Byli tu także kosmonauci Juri Gagarin i Mirosław Hermaszewski.

Dom Muzyki i Tańca zawiesił swoją działalność na dwa lata by dokonać niezbędnego remontu. I tak w kwietniu 2008 roku wznowił działalność. Należy dodać, że w 2007 roku Dom Muzyki i Tańca poszerzył swoją działalność o Dział Produkcji Telewizyjnej i Wydawnictwo, a od 2009 roku w nowym newsroomie siedzibę swoją ma miesięcznik społeczno - kulturalny „Nasze Zabrze Samorządowe” oraz Telewizja Zabrze, której dziennikarze na bieżąco rejestrują wydarzenia w mieście i regionie.

W 2009 roku Dom Muzyki i Tańca obchodził 50-lecie istnienia, które uświetnił zespół Scorpions dając niesamowity koncert, który pozostanie, jak wiele innych, na długo w pamięci.

Wieloletnia działalność Domu Muzyki i Tańca została doceniona przez:

- Prezydenta Miasta Zabrze, który przyznał w 2009 roku „nagrodę Prezydenta Miasta Zabrze w dziedzinie kultury”,
- Sejmik Województwa Śląskiego, który w tym samym roku przyznał „złotą odznakę honorową za zasługi dla województwa śląskiego”,
- Regionalną Izbę Gospodarczą, która w 2010 roku przyznała „Złoty Laur Umiejętności i Kompetencji” w kategorii kultura.

O tym jak ważny jest to obiekt w naszym województwie świadczy fakt, że w Strategii Rozwoju Kultury w Województwie Śląskim na lata 2006 - 2020 Dom Muzyki i Tańca jest wymieniany, jako jedna z głównych instytucji na terenie województwa śląskiego, która w znaczący sposób wpływa na rozwój i propagowanie działalności kulturalnej, w szczególności teatralnej i muzycznej, ale także wystawienniczej i rozrywkowej.

Zabrzański Dom Muzyki i Tańca to miejsce, które przyciąga ludzi nie tylko z województwa śląskiego, czy z sąsiednich województw, ale także z całej Polski, bo to właśnie tutaj odbywają się największe wydarzenia kulturalne. Co roku wzrasta liczba imprez, w których przez ponad pół wieku udział wzięło 8 mln widzów. Tak duże zainteresowanie imprezami organizowanymi przez Dom Muzyki i Tańca jest wynikiem prowadzonej przez instytucję polityki kulturalnej, w której najważniejsze są potrzeby uczestnika organizowanych imprez.

Słowo „dom” tak mocno kojarzone jest z rodziną, że to właśnie w Domu Muzyki i Tańca organizowany jest od sześciu lat koncert inauguracyjny Metropolitalne Święto Rodziny. Z myślą o rodzinie został stworzony musical „Tarzan”, którego premiera odbyła się 19 maja 2012 roku i od tej pory każde przedstawienie kończy się owacjami na stojąco wypełnionej po brzegi sali widowiskowej.

W Domu Muzyki i Tańca nagrywano program „X - Factor” oraz między innymi w zabrzańskim Domu Muzyki i Tańca przeprowadzane są precastingi do programu „Mam Talent”. Te wydarzenia powodują, że Zabrze odwiedzają ludzie z całej Polski, a także

z zagranicy, by spróbować swoich sił w tak znanych i tak chętnie oglądanych programach. Śmiało można powiedzieć, że kariery wielu z nich zaczynają się na scenie Domu Muzyki i Tańca.

Dzięki takim działaniom Dom Muzyki i Tańca przyczynia się do promocji miasta i regionu, gdyż niejednokrotnie wydarzenia mające miejsce w Domu Muzyki i Tańca przyciągają ludzi, którzy w Zabrzu czy też na Śląsku są po raz pierwszy. Tym samym Zabrze oraz Dom Muzyki i Tańca promuje się w najbardziej oglądanej stacji telewizyjnej w Polsce – stacji TVN.

Do niewątpliwych sukcesów Domu Muzyki i Tańca należy zaliczyć Wybory Miss Intercontinental 2008, które były transmitowane na żywo do 64 krajów świata, co z pewnością świadczy o ogólnoświatowym charakterze instytucji.

Należy podkreślić, że Dom Muzyki i Tańca to także doskonałe miejsce do nagrania płyty, czego dowodem jest zespół Dżem, który w 2011 roku zarejestrował koncert i wydał płytę „Dżem Symfonicznie”.

Dom Muzyki i Tańca to miejsce, gdzie organizowane są nie tylko koncerty, musicale, gdzie nagrywane są płyty, czy też programy rozrywkowe. To miejsce, w którym bardzo często goszczą zespoły folklorystyczne nie tylko z Polski, ale i z całego świata, czego doskonałym przykładem jest Międzynarodowy Studencki Festiwal Folklorystyczny podczas którego prezentują się zespoły z całego świata.

Trudno nie wspomnieć także o słynnych koncertach „Serce za serce”, które zapoczątkował w 1992 roku prof. Zbigniew Religa i od tego czasu, co roku w Domu Muzyki i Tańca wręczane są „Oscary Serca” dla najbardziej zasłużonych dla rozwoju kardiologii.

W kalendarz wydarzeń w Domu Muzyki i Tańca wpisały się także Laury Umiejętności i Kompetencji, Koncerty Noworoczne oraz koncerty z okazji Święta Miasta. W tym miejscu należy wspomnieć także o plenerowych koncertach organizowanych co roku przez Dom Muzyki i Tańca w ramach Muzycznego Lata, które cieszą się ogromną popularnością. To z całą pewnością najlepsza i najatrakcyjniejsza forma spędzenia wolnego czasu zarówno dla młodzieży jak i dorosłych. Każdy z koncertów to podróż w innym kierunku muzycznym:

rock, pop, reggae, disco polo, blues czy śląskie szlagiery. Skoro mowa o plenerze nie sposób pominąć koncertu, który miał miejsce we wrześniu 2007 roku, kiedy do Zabrze przyjechały tłumy ludzi by wziąć udział w „Hitach na czasie”, transmitowanych przez Telewizję Polską.

Jak widać zabrzański Dom Muzyki i Tańca jest miejscem, które znajduje się na Śląsku, ale znacznie przekracza jego granice i promuje zarówno miasto, region jak i śląską kulturę w kraju oraz poza jego granicami.

16.2. Filharmonia

Filharmonia Zabrzeńska

Adres: Park Hutniczy 7, 41-800 Zabrze,

Dyrektor: Sławomir Chrzanowski,

tel. 32 271 47 17.

Miasto Zabrze to jedno z trzech miast na Śląsku, które posiada własną filharmonię. Filharmonia Zabrzeńska prowadzi swoją działalność od października 1950 roku, czyli istnieje już ponad 60 lat. Utworzenie swe zawdzięcza Edwardowi E. Czernemu.

Podstawowym zadaniem Filharmonii jest zaspakajanie potrzeb i aspiracji kulturalnych społeczeństwa, umożliwianie wszechstronnego rozwoju osobowości, kształtowanie postaw i zasad współżycia społecznego oraz godne reprezentowanie kultury polskiej za granicą.

Filharmonia realizuje swoje zadania poprzez:

- przygotowanie wartościowych pod względem artystycznym propozycji repertuarowych odpowiadających różnym potrzebom i zainteresowaniom publiczności,
- inspirowanie twórczości muzycznej,
- skupienie wokół orkiestry najzdolniejszych muzyków i solistów,
- edukację muzyczną dzieci i młodzieży jako przyszłych twórców i odbiorców kultury poprzez organizowanie koncertów umuzykalniających,

- wspomaganie i popieranie amatorskiego ruchu artystycznego,
- współpracę ze związkami twórczymi i organizacjami artystycznymi,
- współpracę z instytucjami muzycznymi w kraju i za granicą,
- propagowanie twórczości muzycznej polskiej i zagranicznej,
- prowadzenie współpracy z instytucjami kulturalnymi,
- współpracę ze średnimi i wyższymi szkołami artystycznymi jako zasadniczym źródłem wyboru młodych kadr artystycznych,
- prowadzenie działalności wydawniczej i informacyjnej w zakresie sztuki muzycznej.

Historię Zabrzeńskiej Filharmonii tworzyli znakomici muzycy, wybitni dyrygenci i soliści, dzięki którym zabrzeńscy filharmonicy cieszą się zasłużoną sławą w Polsce i poza jej granicami. Dowodem tego są liczne koncerty orkiestry z artystami a Austrii, Bułgarii, Chin, Finlandii, Japonii, Ukrainy, USA, Węgier i Włoch.

16.3. Miejska Biblioteka Publiczna

Miejska Biblioteka Publiczna im. Jerzego Fusieckiego w Zabrzu

Adres: ul. Ks. J. Londzina 3, 41-800 Zabrze

Dyrektor: Tomasz Iwasiów

tel.: 32 271 42 24; 32 271 73 57

www.biblioteka.zabrze.pl,

biblioteka@biblioteka.zabrze.pl,

Używany skrót: MBP w Zabrzu

Miejska Biblioteka Publiczna im. Jerzego Fusickiego posiada swoje filie niemal we wszystkich dzielnicach Zabrza. Jest to jedna z pierwszych instytucji kultury działających po II wojnie światowej w Zabrzu, funkcjonuje od 1945 roku. Została skomputeryzowana jako druga w Polsce Biblioteka Publiczna. Posiada 22 filie biblioteczne, księgozbiór o wielkości około 300 tysięcy woluminów i około 30 tysięcy czytelników. Biblioteka jest organizatorem spotkań autorskich i promocji książek, konkursów miejskich i ogólnopolskich oraz wielu innych inicjatyw kulturalnych.

Biblioteka służy rozwijaniu i zaspokajaniu potrzeb oświatowych, kulturalnych i informacyjnych ogółu społeczeństwa oraz uczestniczy w upowszechnianiu wiedzy i kultury. Biblioteka realizuje swoje zadania poprzez:

- gromadzenie, opracowanie i udostępnianie materiałów bibliotecznych, służących obsłudze potrzeb informacyjnych, edukacyjnych i samokształceniowych, zwłaszcza dotyczących wiedzy o własnym regionie oraz dokumentujących jego dorobek kulturalny, naukowy i gospodarczy,
- organizowanie obiegu wypożyczeń międzybibliotecznych dla wszystkich czytelników z uwzględnieniem szczególnych potrzeb dzieci i młodzieży oraz ludzi niepełnosprawnych,
- pełnienie funkcji ośrodka informacji biblioteczno-bibliograficznej,
- popularyzację książek i czytelnictwa, współdziałanie z bibliotekami innych sieci, instytucjami upowszechniania kultury, organizacjami i towarzystwami w rozwijaniu i zaspokajaniu potrzeb oświatowych i kulturalnych społeczeństwa,
- prowadzenie działalności instrukcyjno - metodycznej i szkoleniowej, doskonalenie form i metod pracy bibliotecznej poprzez wykorzystywanie nowych możliwości technicznych w tej dziedzinie,
- podejmowanie innych działań mających na celu zaspokajanie potrzeb kulturalnych środowiska.

W następnej tabeli przedstawiono wykaz filii Miejskiej Biblioteki Publicznej w Zabrzu:

Tabela 242 Filie Miejskiej Biblioteki Publicznej im. J. Fusickiego w Zabrzu.

Filia nr 1 ul. Wolności 450 - zamknięta	Filia nr 11 ul. Wolności 177
Filia nr 2 ul. Bytomska 28	Filia nr 12 (wypożyczalnia dla niewidomych) Pl. Krakowski 5
Filia nr 3 ul. Pestalozziego 16	Filia nr 13 ul. Wyzwolenia 9
Filia nr 4 ul. Czarnieckiego 44	Filia nr 14 ul. gen. de Gaulle'a 81
Filia nr 5 ul. Tarnopolska 50	Filia nr 15 ul. H. Jordana 52
Filia nr 6 ul. Krakowska 52	Filia nr 16 ul. Banachiewicza 12
Filia nr 7 ul. Ks. J. Badestinusa 60	Filia nr 17 ul. Korczoka 96

Filia nr 8 ul. Wł. Sikorskiego 114	Filia nr 18 ul. Młodego Górnika 2c
Filia nr 9 ul. J. Paderewskiego 53	Filia nr 19 ul. Sobieskiego 31
Filia nr 10 ul. K. Kruszyny 1	Filia nr 20 Pl. Warszawski 1
oraz dwie czytelnie: 1. Czytelnia Ogólna ul. Wyzwolenia 4 2. Czytelnia Multimedialna ul. Wyzwolenia 2	

Źródło: Miejska Biblioteka Publiczna im. J. Fusieckiego w Zabrzu

Sprawozdanie statystyczne Miejskiej Biblioteki Publicznej im. Jerzego Fusieckiego w Zabrzu za 2012 rok z podziałem na poszczególne filie przedstawia kolejne zestawienie:

Tabela 243 Sprawozdanie statystyczne MBP w Zabrzu za 2012 r.

Lp.	Filia	Ilość woluminów	Ilość wypożyczeń	Liczba odwiedzających czytelników	Stopień informatyzacji (ilość komputerów)	Wpływy (vol.)	Ubytki (vol.)
1.	Wypożyczalnia Centralna	34 954*	73 956	38 034	38	2 321	401
2.	Czytelnia Ogólna i Prasy	32 886*	39 041*	12 517	13	265*	360*
3.	Filia nr 1	11 766	0	0	0	1	1 088
4.	Filia nr 2	12 217	21 345	12 598	5	932	405
5.	Filia nr 3	11 765	9 584	4 483	2	424	94
6.	Filia nr 4	12 450	15 780	8 033	2	645	81
7.	Filia nr 5	13 336	21 161	10 189	3	917	1 375
8.	Filia nr 6	16 204	38 636	21 046	4	976	195
9.	Filia nr 7	8 397	4 215	2 162	2	387	5
10.	Filia nr 8	10 193	10 848	5 100	2	739	423
11.	Filia nr 9	10 608	9 997	5 143	2	634	417
12.	Filia nr 10	7 138	5 316	2 752	2	360	9
13.	Filia nr 11	23 473	65 712	30 424	4	2 103	1 121
14.	Filia nr 12	2 642*	4 234*	1 576	1	243*	79*

15.	Filia nr 13	15 994	34 970	21 763	3	1 118	984
16.	Filia nr 14	23 968	53 479	25 469	3	1 350	215
17.	Filia nr 15	15 291	42 029	21 127	4	1 187	1 420
18.	Filia nr 16	12 917	19 569	8 265	2	748	210
19.	Filia nr 17	10 093	17 246	7 183	2	1 237	858
20.	Filia nr 18	8 615	3 012	1 862	2	308	19
21.	Filia nr 19	16 487	30 253	15 230	5	1 141	598
22.	Filia nr 20	14 167	29 976	16 588	5	1 354	866
RAZEM		325 561*	550 359*	271 544	106	19 389*	11 223*
*zbiory specjalne, czasopisma oprawne							
Stopień informatyzacji MBP = wszystkie placówki skomputeryzowane							

Źródło: Miejska Biblioteka Publiczna im. J. Fusieckiego w Zabrzu

Oprócz filii Miejskiej Biblioteki Publicznej na terenie Zabrza znajdują się także następujące biblioteki:

- Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka im. Józefa Lompy w Katowicach Filia w Zabrzu. Z jej zbiorów korzystać mogą nauczyciele, pracownicy oświaty, studenci i inni doksztalający się.
- Biblioteka Specjalistyczna Muzeum Górnictwa Węglowego w Zabrzu – Biblioteka posiada charakter zamknięty dla osób spoza muzeum. Korzystanie ze zbiorów możliwe jest jedynie w czytelni i w ramach wypożyczeń międzybibliotecznych.
- Oddział Biblioteki Głównej Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach z czytelnią w Rokitnicy:
 - Zbiory wypożycza pracownikom, studentom oraz słuchaczom studiów doktoranckich Śląskiego Uniwersytetu Medycznego, bibliotekom i ośrodkom informacji naukowej w kraju i za granicą (na zasadach wypożyczania międzybibliotecznego), pracownikom szpitali klinicznych Śląskiego Uniwersytetu Medycznego.
 - Wszystkim zainteresowanym udostępnia na miejscu, w czytelni, wszystkie gromadzone zbiory.
- Biblioteka i Czytelnia Wydziału Organizacji i Zarządzania Politechniki Śląskiej w Gliwicach. Ze zbiorów biblioteki mogą korzystać studenci.

- Biblioteka Szkoły Wyższej im. Bogdana Jańskiego w Zabrzu. Ze zbiorów biblioteki mogą korzystać studenci.

16.4. Muzeum Górnictwa Węglowego

Muzeum Górnictwa Węglowego w Zabrzu

Adres: ul. Jodłowa 59, 41-800 Zabrze,

Dyrektor: Bartłomiej Szewczyk

tel. 32 630 30 91

Muzeum Górnictwa Węglowego w Zabrzu część eksponatów mieści w jednym z najpiękniejszych i najciekawszych pod względem architektonicznym budynków w mieście, w gmachu dawnego starostwa zabrzańskiego. Budynek został wzniesiony w 1874 roku, a ostateczny kształt otrzymał w 1906 roku, po rozbudowie będącej dziełem berlińskiego architekta Arnolda Hartmanna. Wnętrze budynku wyróżnia między innymi duża dwukondygnacyjna sień przecięta drewnianą klatką schodową, a także dawna sala zgromadzeń Sejmiku Powiatowego z drewnianym, polichromowanym sklepieniem. W 25 latach obiektu zaprezentowano oryginalne i autentyczne eksponaty. W muzealnych zbiorach znajdują się kopaliny, skamieliny oraz odciski roślin, narzędzia i urządzenia kopalniane, środki transportu, urządzenia wentylacyjne i łączności, przyrządy ratownicze oraz urządzenia do wzbogacania, brykietowania, koksowania i chemicznej przeróbki węgla. Muzeum szczyci się jedną z największych kolekcji lamp górniczych w Polsce. Do wyjątkowych zabytków należy również kunszt wodny z XVII wieku oraz najcenniejszy starodruk w zbiorach, dzieło Georgiusa Agricolae pt.: *De Re Metallica Libri XII*, tzw. „górnicza biblia”. Księga pamiątkowa „Skarbofermu” z autografami prezydentów: Wojciechowskiego i Mościckiego to także unikalne muzealia w skali kraju.

Muzeum Górnictwa Węglowego jest obecnie największą instytucją turystyczno - kulturalną w Zabrzu. Od 2 kwietnia 2013 roku Muzeum stanowi jeden podmiot, powstały po połączeniu Zabytkowej Kopalni Węgla Kamiennego „Guido” i dotychczasowego Muzeum Górnictwa Węglowego, które miało swoją siedzibę w dawnym gmachu starostwa powiatowego przy ulicy 3 Maja 19. W skład nowej instytucji wszedł także kompleks Sztolnia Królowa Luiza, który wkrótce obok kopalni Guido stanie się jedną z najciekawszych atrakcji

turystycznych miasta Zabrze. Kompleks ten składa się z wyrobisk kopalni Królowa Luiza oraz Głównej Kluczowej Sztolni Dziedzicznej.

Muzeum wraz z należącą do niego Kopalnią Guido posiada bogatą ofertę turystyczną i muzealną, zorientowaną przede wszystkim na odkrywanie górniczego dziedzictwa regionu. Na zwiedzających czekają trasy najgłębszej udostępnionej dla ruchu turystycznego kopalni węgla kamiennego na świecie, a w nich wiele atrakcji, związanych zarówno ze współczesnym, jak i historycznym górnictwem.

Muzeum gromadzi, przechowuje, konserwuje, udostępnia i upowszechnia zbiory i obiekty w zakresie górnictwa węglowego ze szczególnym uwzględnieniem obszaru województwa śląskiego, w dziedzinach: historii, nauki, techniki, kultury, a także geologii i paleobotaniki. Muzeum realizuje ww. zadania w szczególności poprzez:

- gromadzenie zbiorów,
- przechowywanie zbiorów w warunkach zapewniających im właściwy stan zachowania i bezpieczeństwo,
- konserwację zbiorów,
- organizowanie wystaw stałych, czasowych i objazdowych,
- organizowanie i prowadzenie działalności edukacyjnej,
- udostępnianie zbiorów dla celów naukowych, edukacyjnych i ekspozycyjnych,
- katalogowanie i naukowe opracowywanie zgromadzonych zbiorów,
- prowadzenie działalności wydawniczej,
- prowadzenie biblioteki z zakresu dyscyplin wyszczególnionych w § 5 ust.1,
- ewidencjonowanie zabytków,
- konserwację i ochronę substancji dawnej Kopalni „Guido”, Kopalni „Królowa Luiza” i „Głównej Kluczowej Sztolni Dziedzicznej”,
- współdziałanie z innymi podmiotami w zakresie krajowej i zagranicznej wymiany kulturalnej,
- dokumentowanie dziedzictwa przemysłowego i prowadzenie badań w tym zakresie,
- organizowanie i prowadzenie badań naukowych dotyczących historii górnictwa i przemysłu zgodnie z zakresem działania Muzeum,

- podejmowanie działań związanych z zachowaniem i rewitalizacją obiektów oraz obszarów przemysłowych,
- prowadzenie badań archeologicznych.

Muzeum gromadzi w szczególności:

- dzieła malarstwa polskiego i obcego, grafiki polskiej i obcej, dzieła rzeźbiarskie, fotografie, plakaty składające się na dziedzictwo górnicze,
- dokumenty historyczne, materiały fotograficzne i filmy, rękopisy, zbiory kartograficzne, plany i rysunki techniczne, materiały archiwalne, zbiory filatelistyczne i medalierskie oraz zabytki związane z historią górnictwa w kontekście rozwoju industrialnego i technicznego oraz konfliktów społecznych, politycznych i narodowościowych,
- obiekty etnograficzne dokumentujące kulturę górniczą,
- obiekty geologiczne i paleobotaniczne związane z powstawaniem węgla, budową geologiczną terenu zagłębi węglowych,
- obiekty techniczne, w tym: maszyny, urządzenia, narzędzia związane z działalnością górniczą.

W 2012 roku w Muzeum przygotowano 21 wystaw, w tym 19 wystaw własnych i 4 obce (z czego 15 wystaw w siedzibie) oraz 2 wystawy z kraju. Muzeum odwiedziło 41 309 osób oraz pracowało w nim 36 osób. W Muzeum można było zobaczyć 37 746 eksponatów, a nabyto do niego 1 702 eksponaty. Bez danych za opłaty przewodnickie wpływy ze sprzedaży biletów dla Muzeum w 2012 roku osiągnęły kwotę 19 253, 77 zł.

Ponadto w ramach działalności statutowej Muzeum udostępnia zespół wyrobisk dawnej Kopalni „Guido”, Kopalni „Królów Luiza”, Głównej Kluczowej Sztolni Dziedzicznej wraz z zabudową powierzchniową. Dodatkowo Muzeum może wspierać oraz prowadzić działalność artystyczną i upowszechniającą kulturę, a także promocję wartościowych dokonań i inicjatyw kulturalnych.

Skansen Górniczy „Królowa Luiza”

Skansen Górniczy „Królowa Luiza” jest jedną z najstarszych i niegdyś największych kopalń węgla kamiennego w Europie. Główną atrakcją Skansenu jest unikatowa parowa maszyna wyciągowa z 1915 roku o mocy 2 tysięcy KM, która obsługiwała szyb o głębokości 503 m. Nad całością kompleksu dominuje dwudziestopięciometrowa stalowa konstrukcja wieży szybowej, na której znajduje się platforma widokowa. Część podziemną Skansenu stanowi Główna Kluczowa Sztolnia Dziedziczna, unikat w skali światowej.

W 2012 roku w Skansenie Górniczym „Królowa Luiza” przygotowano 7 wystaw, w tym 3 wystawy własne i 4 obce (3 krajowe i 1 z zagranicy). Skansen odwiedziło 3346 osób. Pracowało w nim 7 osób oraz Skansen mógł się poszczycić 169 eksponatami. Bez danych za opłaty przewodnickie wpływy ze sprzedaży biletów dla Skansenu wyniosły 6227, 78 zł.

Ponadto na terenie Skansenu zlokalizowane jest Muzeum Pojazdów Zabytkowych. W Muzeum można zobaczyć dziesiątki kultowych pojazdów ważnych dla historii światowej motoryzacji, między innymi reprezentacyjną czarną angielską limuzynę Daimler Majestic Major z 1966 roku, jedyny w Polsce amerykański Franklin z 1919 roku, Opel P4 z 1931 roku, czy BMW 309 z 1934 roku. Opiekę nad Muzeum sprawuje Automobilklub Śląski. Założycielem Muzeum i właścicielem większości eksponatów jest Stefan Arendarczyk, znany zegarmistrz, wielki pasjonat dawnej motoryzacji, pełniący jednocześnie funkcje kustosa.

Kopalnia GUIDO

Kopalnia Guido to unikatowy w skali światowej obiekt, sprawia, iż Zabrze jest jednym z liderów Europejskiego Szlaku Dziedzictwa Przemysłowego. Autentyczne XIX i XX – wieczne podziemne wyrobiska, ekspozycja prezentująca metody wydobywania węgla i pracy górnika z przełomu XIX i XX wieku, interaktywna formuła zwiedzania uzupełniona efektami światła i dźwięku powoduje, że zwiedzanie tego obiektu staje się doświadczeniem wyjątkowym i jedynym w swoim rodzaju. W rewitalizowanych komorach na poziomie 320 Kopalni Guido, a więc w Komorze Kompresorów, Hali Pomp i Warsztacie Mechanicznym dostępne jest kino oraz bar, a w Komorze Badawczej nr 8 realizowane są wydarzenia kulturalne z cyklu Muzyki i Teatru na Poziomie. Kopalnia Guido oprócz zwiedzania poziomów 170 i 320 regularnie oferuje swoim gościom koncerty, imprezy adresowane do

najmłodszych, wydarzenia okolicznościowe oraz udostępnia swoje wyrobiska na potrzeby innych uroczystości, ślubów, imprez integracyjnych, czy spotkań biznesowych. Na poziomie 170 można obejrzeć ekspozycje górniczych narzędzi oraz wystawę geologiczną. Ciekawa budowa geologiczna tego miejsca pozwala zobaczyć swoisty rezerwat przyrody nieożywionej. Występują tu warstwy skał z zapisanymi na nich śladami tektoniki, nacieki oraz kryształy kalcytu. Poziom 320 m to drugi najgłębszy poziom zabytkowej kopalni, wydrążony na przełomie XIX i XX wieku z systemem korytarzy opartych na dwóch wyrobiskach o łącznej długości 2, 5 km, oferujący między innymi jedyną w Europie podwieszaną kolejkę górniczą, udostępnioną do ruchu turystycznego. Ponadto obiekt umożliwia podróż w głąb wyrobiska nachylonego pod kątem 18 stopni, tzw. upadowa kamienna i tylko tutaj można poznać urządzenie transportowe, którym jest drewniany, pochodzący z drugiej połowy XIX wieku, kołowrót pochylniany pracujący na zasadzie przeciwwagi.

16.5. Muzeum Miejskie

Muzeum Miejskie w Zabrzu,

Adres: ul. 3 Maja 6, 41-800 Zabrze,

Dyrektor: Urszula Wieczorek,

tel. 32 271 56 89,

tel/fax 32 271 56 80.

Muzeum Miejskie w Zabrzu pierwszą ekspozycję udostępniło zwiedzającym 1 kwietnia 1936 roku. Muzeum prowadzi działalności w ramach czterech działów: historii, plastyki, kultury oraz dokumentacji, oświaty i promocji. W kolekcji znalazły się wczesne, unikalne dziś prace wybitnych, nieżyjących już śląskich naiwistów, między innymi z „grupy janowskiej”. Odrębną pozycję w kolekcji zajmuje zespół rzeźby w węglu, około 300 obiektów, specyficznej dla uprzemysłowionych regionów formy plastyki. Jej wczesną postać reprezentują obiekty między innymi galanterii węglowej z początku XX wieku pochodzące ze zbiorów Städtisches Heimatmuseum. W latach osiemdziesiątych XX wieku rozszerzono zasięg penetracji także poza region, wzbogacając zbiory Działu o najcenniejsze przykłady

sztuki „innej” z terenu całej Polski, przede wszystkim 30 prac Nikfora, a także prac Edmunda Monsiela oraz takich uznanych artystów, jak Halina Dąbrowska, Maria Korsak, Krzysztof Okoń, Leokadia Płonkova, Bronisław Surowiak, czy Władysław Wałęga. Dział Sztuki Muzeum dokumentuje artystyczną aktywność lokalnego, zabrzańskie środowiska plastycznego. Dział Historii posiada eksponaty związane z historią Zabrze i jego obecnych dzielnic. Dokumentują one różne przejawy działalności zawodowej i społecznej mieszkańców. Pierwsze nabytki pochodzą z 1935 roku ze zbiorów ówczesnej Städtische Heimatstube Hindenburg. Do dziś zachowało się około 100 eksponatów z okresu sprzed 1945 roku.

Muzeum gromadzi, przechowuje, konserwuje, udostępnia, opracowuje i upowszechnia zbiory w zakresie historii, nauki i kultury miasta Zabrze i dziedzictwa kulturowego Górnego Śląska oraz w zakresie polskiej plastyki nieprofesjonalnej i wojskowości polskiej XX wieku. Muzeum gromadzi następujące rodzaje zbiorów: malarstwo; grafikę; rzeźby, w tym w węglu; elementy umundurowania, rynsztunku i uzbrojenia; odznaczenia; druki; fotografie; kartografia; pocztówki; przedmioty gospodarstwa domowego i codziennego użytku; meble; ubiór; narzędzie i sprzęty rzemieślnicze, dokumenty życia religijnego.

Muzeum realizuje swoje zadania w szczególności przez:

- gromadzenie i udostępnianie zbiorów w statutowo określonym zakresie,
- zabezpieczanie, konserwowanie i przechowywanie zgromadzonych zbiorów w warunkach zapewniających im właściwy stan zachowania i bezpieczeństwa oraz dostęp do celów naukowych,
- inwentaryzowanie i katalogowanie zbiorów oraz opracowywanie ich naukowo,
- organizowanie wystaw stałych oraz czasowych,
- organizowanie i prowadzenie działalności edukacyjnej,
- prowadzenie działalności artystycznej i upowszechniającej kulturę poprzez organizowanie koncertów, pokazów filmowych i multimedialnych,
- prowadzenie działalności wydawniczej,
- udzielanie pomocy i fachowych porad w zakresie swojej działalności osobom prawnym i fizycznym,
- organizowanie lub współorganizowanie spotkań, zjazdów i konferencji związanych z zakresem swojej działalności,

- inspirowanie i prowadzenie prac naukowo - badawczych i popularyzatorskich w zakresie objętym swoją działalnością,
- współpracę z polskimi i zagranicznymi muzeami, administracją rządową i samorządową, organizacjami pozarządowymi, instytucjami oświaty i kultury, mediami, a także innymi osobami prawnymi, jednostkami organizacyjnymi nieposiadającymi osobowości prawnej oraz osobami fizycznymi.

Muzeum realizuje swoje zadania wystawiennicze w Galerii „Cafe Silesia.

16.6. Teatr Nowy w Zabrzu

Teatr Nowy w Zabrzu

Adres: Pl. Teatralny 1, 41-800 Zabrze,

Dyrektor: Jerzy Makselon

tel. 32 271 32 56, 32 271 54 93, 32 271 22 52

tel/fax 32 271 15 08

Teatr Nowy w Zabrzu działa od 1959 roku i przygotował dotychczas ponad 220 premier. Podstawowym celem działalności Teatru jest tworzenie i upowszechnianie kultury teatralnej, zaspakajanie potrzeb i dążeń kulturalnych publiczności Zabrza i Polski oraz godne reprezentowania kultury polskiej za granicą. Teatr realizuje swoje zadania poprzez:

- realizowanie i wystawianie przedstawień teatralnych,
- realizację indywidualnych projektów artystycznych w koprodukcji z innymi instytucjami kultury, mediami, instytucjami zagranicznymi,
- organizowanie spektakli teatralnych, recitali i koncertów oraz imprez masowych o charakterze kulturalnym,
- organizowanie przeglądów i festiwali teatralnych,
- przygotowywanie wystaw artystycznych,
- prowadzenie programów edukacji kulturalnej oraz warsztatów artystycznych dla dzieci i młodzieży,
- promocję wybranych amatorskich przedsięwzięć artystycznych,

- współpracę z instytucjami kulturalnymi i artystycznymi w kraju i za granicą.

Z Teatrem Nowym w Zabrzu współpracowało wiele znanych osobistości artystycznych, wśród nich między innymi: Mieczysław Daszewski, Adam Hanuszkiewicz, Gustaw Holoubek, Wojciech Kilar, Stefan Kisielewski, Jan Machulski, Krzysztof Penderecki, Józef Skrzek, Krystyna Zachwatowicz oraz Xymena Zaniewska. Ponadto Teatr realizuje unikatowe projekty plenerowe, między innymi spektakl „Balladyna” Juliusza Słowackiego w Miejskim Ogrodzie Botanicznym i „Dziady” Adama Mickiewicza w starych wyrobiskach górniczych, a od 2000 roku jest współorganizatorem Ogólnopolskiego Festiwalu Dramaturgii Współczesnej „Rzeczywistość przedstawiona”.

16.7. Miejski Ośrodek Kultury, szkoły artystyczne i pozostałe obiekty

Miejski Ośrodek Kultury z czterema ośrodkami dzielnicowymi spełnia w mieście funkcję kulturalną, społeczną i edukacyjną. Organizuje życie kulturalne oraz jest miejscem aktywności stowarzyszeń i różnych kół zainteresowań. Ponadto w mieście działają Młodzieżowe Domy Kultury, Ośrodki Pracy Pozaszkolnej oraz Ogólnokształcąca Szkoła Sztuk Pięknych, Państwowa Szkoła Muzyczna I i II stopnia im. Stanisława Moniuszki oraz spółdzielcze i prywatne kluby animujące życie kulturalne miasta, a dodatkowo całą ofertę kulturalną w mieście uzupełnia niezależny samofinansujący się klub CK Wiatrak.

Miejski Ośrodek Kultury,

Adres: ul. 3 Maja 91 a, 41-800 Zabrze,

Dyrektor: Ryszard Klein,

tel. 32 375 09 80.

Podstawowym celem działalności Miejskiego Ośrodka Kultury jest:

- rozpoznawanie i rozbudzanie zainteresowań oraz potrzeb kulturalnych mieszkańców miasta,

- tworzenie warunków dla lokalnych inicjatyw w zakresie kultury, edukacji kulturalnej i edukacji regionalnej,
- organizowanie różnych form działalności kulturalnej, oświatowej, rozrywkowej i rekreacyjno – sportowej,
- inspirowanie działań kulturalno – oświatowych i wychowawczych,
- współpraca i wymiana doświadczeń z innymi placówkami upowszechniania kultury działającymi w mieście i poza jego granicami,
- nadzór i koordynacja działalności filii Miejskiego Ośrodka Kultury we współpracy z Radami Dzielnic, a także instytucjami i organizacjami działającymi we wszystkich dzielnicach miasta,
- prowadzenie działalności kinowej.

Jednostki organizacyjne Miejskiego Ośrodka Kultury mogą dodatkowo prowadzić działalność charytatywną i opiekuńczo - wychowawczą.

Filie Miejskiego Ośrodka Kultury w Zabrze:

Dzielnicowy Ośrodek Kultury w Zabrze - Pawłowie

Adres: 41-809 Zabrze, ul. Sikorskiego 114

Kierownik: Joanna Chmiel

tel. 32 275 12 86

Dzielnicowy Ośrodek Kultury w Zabrze - Kończycach

Adres: 41-810 Zabrze, ul. Dorotki 3

Kierownik: Czesława Kowalczyk

tel. 32 275 04 07

Dzielnicowy Ośrodek Kultury w Zabrze

Adres: 41-803 Zabrze, ul. Kossaka 23

Kierownik: Bożena Skowronek

tel. 32 274 73 38

Świetlica Dzielnicowa w Zabrze – Grzybowicach

Adres: 41-814 Zabrze, ul. Ks. Badestinususa 60

Kierownik: Gotfryd Loska

tel. 32 273 17 20

Młodzieżowe Domy Kultury oraz Ogniska Pracy Pozaszkolnej w Zabrzu realizują zadania edukacyjne, wychowawcze, kulturalne, profilaktyczne, opiekuńcze, prozdrowotne, sportowe i rekreacyjne poprzez:

- prowadzenie zajęć wspierających rozwój dzieci i młodzieży, mających na celu:
 - rozwijanie twórczego myślenia i działania,
 - rozwijanie zainteresowań, uzdolnień, doskonalenie umiejętności oraz pogłębianie wiedzy,
 - kształtowanie umiejętności spędzania czasu wolnego,
 - kształtowanie poczucia własnej tożsamości i poszanowania dziedzictwa kulturowego regionu, kraju i innych kultur,
 - przygotowanie do aktywnego uczestnictwa w życiu kulturalnym,
 - kształtowanie umiejętności współdziałania w grupie;
- organizowanie dla wychowanków i innej młodzieży:
 - imprez, przeglądów, wystaw, festiwali, warsztatów, plenerów, happeningów, prelekcji,
 - różnych form prezentacji dorobku artystycznego wychowanków,
 - wypoczynku i rekreacji dzieci i młodzieży szczególnie podczas wakacji i ferii zimowych,
 - działań alternatywnych wśród dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniami i niedostosowaniem społecznym.
- realizowanie programów edukacyjnych i profilaktyczno-wychowawczych.

Młodzieżowe Domy Kultury i Ogniska Pracy Pozaszkolnej w Zabrzu:

1. Młodzieżowy Dom Kultury Nr 1

Adres: 41-807 Zabrze, ul. Tarnopolska 50

Dyrektor: Janusz Makowski

tel. 32 271 76 09

2. Młodzieżowy Dom Kultury Nr 2

41-800 Zabrze, ul. 3-go Maja 12

Dyrektor: Joanna Skorupa

tel. 32 271 59 11

3. Ognisko Pracy Pozaszkolnej Nr 3

Adres: 41-800 Zabrze, ul. Opolska 29

Dyrektor: Teresa Put

tel. 32 271 54 45

4. Ognisko Pracy Pozaszkolnej Nr 4

Adres: 41-806 Zabrze, ul. Korczoka 98

Dyrektor: Alina Cyfra

tel. 32 277 54 81

Szkoły artystyczne w Zabrzu:

Ogólnokształcąca Szkoła Sztuk Pięknych

Adres: 41-810 Zabrze, ul. Sitki 55

Dyrektor: Izabela Kaczmarzyk

tel. 32 275 03 13

Ogólnokształcąca Szkoła Sztuk Pięknych to sześcioletnia szkoła artystyczna. Kształci w specjalnościach: dekorowanie wnętrz oraz techniki graficzne. Edukacja w tej szkole przebiega w dwóch zasadniczych „blokach” przedmiotów: ogólnokształcących i artystycznych. W pierwszym „bloku” dominują przedmioty humanistyczne, ze szczególnym akcentem na naukę języków obcych (język angielski, jako obowiązkowy dla wszystkich uczniów oraz język niemiecki lub francuski jako drugi obowiązkowy język obcy). Wśród przedmiotów drugiego „bloku” są między innymi: rysunek i malarstwo, podstawy projektowania, projektowanie graficzne, historia sztuki. Nauka przedmiotów artystycznych, zajęcia językowe, wychowanie fizyczne oraz niektóre zajęcia laboratoryjne prowadzone są w podziale na grupy.

Nauka w szkole prowadzona jest w oparciu o artystów plastyków oraz grono doświadczonych pedagogów. Szkoła posiada dobrze wyposażone pracownie językowe, 3 pracownie komputerowe, 3 pracownie rysunku i malarstwa, pracownię dekoratorską, rzeźby i fotografii oraz zaplecze sportowe. W trakcie nauki w szkole można także skorzystać z organizowanych wycieczek dydaktycznych i plenerów krajowych i zagranicznych, obozów letnich i zimowych. Można brać udział w konkursach, wystawach, imprezach artystycznych, spotkaniach z wybitnymi twórcami. Szkoła uczestniczy w międzynarodowych programach wymian z zagranicznymi szkołami tego typu.

Państwowa Szkoła Muzyczna I i II stopnia im. Stanisława Moniuszki

Adres: 41-800 Zabrze, ul. Reymonta 7a

Dyrektor: Małgorzata Tyszer

tel. 32 271 46 79

Państwowa Szkoła Muzyczna I i II stopnia im. Stanisława Moniuszki w Zabrzu jest placówką artystyczną, której głównym celem jest kształcenie muzyczne dzieci i młodzieży. Pełni ważną funkcję edukacyjną i wychowawczą w środowisku.

Szkoła realizuje program w oparciu o podstawy programowe, stawiając uczniom wysokie wymagania, a jednocześnie dostosowuje je do indywidualnych możliwości ucznia. Szkoła gwarantuje uczniom wysoko wykwalifikowaną kadrę. Nauczyciele dodatkowo, co roku uczestniczą w różnych formach doskonalenia zawodowego (kursy, seminaria, warsztaty, studia podyplomowe) oraz biorą udział wraz ze swoimi uczniami w konkursach i przesłuchaniach regionalnych oraz ogólnopolskich, co stanowi pole do wymiany doświadczeń. Nauczyciele posiadają dorobek pedagogiczny w postaci dużej liczby laureatów konkursów, przesłuchań oraz uczniów zdających do szkół wyższego szczebla. Regularna codzienna praca z uczniami ma na celu stałe podnoszenie ich umiejętności, tak by średnia ocen na egzaminach promocyjnych miała tendencję wzrostową. Aktywność kadry zmierza również w kierunku organizacji różnych imprez dla uczniów (na terenie szkoły i wyjazdowych) - koncertów, popisów, warsztatów, audycji oraz lekcji otwartych itp.

Do tradycji szkoły należy również organizowanie koncertów w wykonaniu pedagogów szkoły dla rodziców i uczniów. Szkoła dysponuje dobrą bazą materialną

- instrumenty, sala koncertowa z wysokiej klasy fortepianem koncertowym marki Steinway, sala kameralna z fortepianem koncertowym marki Petrof, nowo wyremontowana sala rytmiczna. Wszystkie sale udostępniane są uczniom do ćwiczeń. Uczniowie mogą także wypożyczać instrumenty szkolne, korzystać ze zbiorów bibliotecznych.

Spółdzielcze i prywatne kluby w Zabrzu:

Klub Zabrzeńskiej Spółdzielni Mieszkaniowej „Kwadrat”

Adres: 41-800 Zabrze, ul. Ślęczka 6

Kierownik: Małgorzata Mazur

tel. 32 271 84 64

Oferta Klubu „Kwadrat” Zabrzeńskiej Spółdzielni Mieszkaniowej jest skierowana do ludzi w każdym wieku, począwszy od dzieci po osoby „Złotego Wieku”, czyli seniorów. Organizuje i współorganizuje różnorodne zajęcia z zakresu kultury, turystyki, rekreacji, oświaty. Tematyka zajęć stale podlega weryfikacji i jest dostosowywana do aktualnych potrzeb środowiska, w którym placówka działa. Klub „Kwadrat” ZSM jest również organizatorem imprez okolicznościowych, rozrywkowych oraz imprez o charakterze społecznym. Organizuje zabawy taneczne, wieczory Andrzejkowe, Mikołajki, Wesołe popołudnia dla dzieci, spotkania Wigilijne, prelekcje, pokazy, konkursy różnotematyczne, wystawy oraz akcje charytatywne. Współpracuje z organizacjami lokalnymi, przedszkolami, szkołami. Dużym zainteresowaniem wśród uczestników cieszą się imprezy turystyczne np. wycieczki autokarowe, zarówno krajowe jak i zagraniczne. Proponuje zwiedzanie ciekawych miejsc, w tym nowinek turystycznych np.: Multimedialne Muzeum Fryderyka Chopina w Warszawie, „Tańczące i grające fontanny” we Wrocławiu. Jest także organizatorem wycieczek etnicznych po Kresach Wschodnich - Litwa, Ukraina. Głównym celem działalności jest umożliwienie i zapewnienie mieszkańcom różnorodnych form ciekawego spędzania czasu wolnego, który jest niezmiernie ważną częścią życia codziennego człowieka, a poprzez prowadzoną działalność stara się dać uczestnikom możliwość rozwoju własnych zainteresowań oraz poznawania nowych form spędzania czasu wolnego.

Pomieszczenia Klubu „Kwadrat” ZSM są wynajmowane osobom fizycznym oraz firmom na zebrania, kursy, szkolenia, imprezy okolicznościowe, zarówno w dni powszednie jak i w weekendy.

Klub Zabrzeńskiej Spółdzielni Mieszkaniowej „Pastel”

Adres: 41-800 Zabrze, ul. Sobieskiego 4b

Kierownik: Krzysztof Rumin

tel.32/ 271 25 09

Klub PASTEL Zabrzeńskiej Spółdzielni Mieszkaniowej prowadzi:

- zajęcia plastyczne dla dzieci w wieku od 7 do 12 lat oraz młodzieży w wieku od 13 do 20 lat
- zajęcia z technik grafiki warsztatowej dla młodzieży w dwóch grupach wiekowych od 12 do 15 lat i od 16 do 19 lat.
- kurs rysunku i malarstwa dla młodzieży w wieku od 17 do 25 lat.

Klub CK Wiatrak

Adres: ul. Wolności 395, 41-806 Zabrze

Klub działa w budynku z 1872 roku. Do II wojny światowej funkcjonowały w nim kantyna górnicza, kopalniana polsko – niemiecka straż pożarna oraz sala na „potańcówki”. Dziś jest to niezależny, samofinansujący się klub.

16.8. Kina

Kino Roma w Zabrzu

Adres: ul. Padlewskiego 2, 41-800 Zabrze,

Kierownik: Tomasz Olichwer

tel. 32 271 62 91

Multikino

Adres: ul. Gdańska 18, 41-800 Zabrze

22 grudnia 1912 roku w Zabrzu zostało otwarte kino Lichtspielhaus – obecne Kino „Roma”, najstarsze kino na Śląsku, które pełni swoją funkcję nieprzerwanie od ponad stu lat.

Ponadto w Zabrze działa Multikino, które powstało pod koniec 2000 roku, jako jeden z pierwszych multipleksów na Śląsku. Jest to największy obiekt sieci Multikino w Polsce posiadający w swym gmachu 13 sal kinowych, 2 948 miejsc oraz 55 miejsc dla osób niepełnosprawnych.

16.9. Obiekty zabytkowe na terenie miasta Zabrze

Zabytkowe obiekty architektoniczne Zabrze to między innymi:

- Obiekty sakralne: kościół św. Anny, kościół św. Jana Chrzciciela, kościół św. Józefa, drewniany kościół św. Jadwigi na Szlaku Architektury Drewnianej
- w województwie śląskim, kościół św. Andrzeja, kościół św. Kamila, kaplica wotywna pw. Najświętszej Marii Panny, kościół ewangelicko – augsburski „Pokoju”, cmentarz żydowski.
- Szlak architektury modernistycznej.
- Obiekty poprzemysłowe: Szyb Maciej, Skansen Królowa Luiza, Dom Kawalera, hale fabryczne huty Donnersmarcka.
- Obiekty mieszkaniowe: Osiedle Borsigwerk, Osiedle Ballestrema, Osiedle Donnersmarcka, stalowe domy.

Miasto Zabrze, aby przywrócić świetność zabytkowych zasobów mieszkaniowych udziela dotacji celowych dla obiektów zabytkowych wpisanych do rejestru zabytków i nie stanowiących jego wyłącznej własności. Obecnie dotacje są udzielane z budżetu Miasta Zabrze na podstawie uchwały Nr XIV/150/11 Rady Miejskiej w Zabrze z dnia 12.09.2011 r. w sprawie określenia zasad udzielania dotacji celowej na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków położonych na obszarze Miasta Zabrze i nie stanowiących jego wyłącznej własności. Poniżej przedstawiono zestawione dane z lat 2006 - 2012 dotyczące udzielanych dotacji celowych przez Miasto Zabrze na ww. cel.

Tabela 244 Dotacje Miasta Zabrze na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych w rejestr zabytków położonych na obszarze miasta i nie stanowiących jego wyłącznej własności (lata 2006 - 2012).

Rok	Limit kwotowy przyznany na udzielenie dotacji celowych z budżetu Miasta Zabrze	Kwota udzielonej dotacji celowej na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych w rejestr zabytków położonych na obszarze Zabrze i nie stanowiących jego własności.
2006	100 000,00 PLN	0,00 PLN
2007	125 000,00 PLN	0,00 PLN
2008	770 549,01 PLN	250 000,00 PLN
2009	1 287 442,68 PLN	169 953,17 PLN
2010	1 470 930,63 PLN	303 754,79 PLN
2011	865 100,04 PLN	270 992,18 PLN
2012	2 592 557,92 PLN	469 069,30 PLN

Źródło: Biuro Konserwatora Zabytków, Urząd Miejski w Zabrzu

Ponadto na podstawie informacji z Biura Miejskiego Konserwatora Zabytków Urzędu Miejskiego w Zabrzu sporządzono poniższe zestawienie danych dotyczących ilości wydanych uzgodnień i opinii konserwatorskich przez Miejskiego Konserwatora Zabytków w Zabrzu w latach 2011 i 2012.

Tabela 245 Ilość wydanych uzgodnień i opinii konserwatorskich przez Miejskiego Konserwatora Zabytków w Zabrzu w latach 2011-2012

2011 rok						2012 rok					
Razem w okresie od 01.01.2011 do 31.12.2011	Ilość uzgodnionych zgłoszeń o zamiarze budowy, wykonania robót budowlanych nie wymagających pozwolenia na budowę	Ilość wydanych uzgodnień do pozwoleń na budowę	Ilość wydanych uzgodnień do warunków zabudowy	Ilość wydanych opinii konserwatorskich	Inne	Razem w okresie od 01.01.2012 do 31.12.2012	Ilość uzgodnionych zgłoszeń o zamiarze budowy, wykonania robót budowlanych nie wymagających pozwolenia na budowę	Ilość wydanych uzgodnień do pozwoleń na budowę	Ilość wydanych uzgodnień do warunków zabudowy	Ilość wydanych opinii konserwatorskich	Inne
	193	0	0	29	16		206	207	41	44	24

Źródło: Biuro Konserwatora Zabytków, Urząd Miejski w Zabrzu

Dodatkowo w załączeniu niniejszego Raportu o stanie Miasta Zabrze za 2012 rok ujęto wykaz obiektów zabytkowych nieruchomych wpisanych do rejestru zabytków położonych na terenie Miasta Zabrze (aktualizacja z dnia 05 lutego 2013 r.).

17. Sport i rekreacja

Szkoleniem sportowym i organizowaniem imprez sportowych zajmuje się w Zabrzu 59 klubów sportowych. Corocznie jest ogłaszany otwarty konkurs ofert na realizację zadań publicznych Miasta Zabrze w dziedzinie kultury fizycznej. Ponad 30 klubów i stowarzyszeń otrzymuje dotację z budżetu miasta na szkolenie dzieci i młodzieży w sporcie, a około 40 klubów otrzymuje dotacje na upowszechnianie sportu i rekreacji wśród dzieci i młodzieży, ale także wśród dorosłych zabrzeńczyków. W zawodach rekreacyjno - sportowych startują także mieszkańcy okolicznych miast. W ten sposób na te zadania z budżetu miejskiego angażowanych jest około 1,7 mln zł, z których korzysta około 3 500 zawodników. W ramach współpracy i wsparcia finansowego z budżetu stowarzyszenia i kluby sportowe prowadzą zajęcia w ponad 20 dyscyplinach. W Zabrzu są organizowane cykliczne imprezy sportowe, z których najważniejsze to:

- Międzynarodowy Halowy Turniej piłki nożnej juniorów o Puchar Prezydenta Miasta,
- Międzynarodowy Halowy Turniej piłki nożnej trampkarzy o Puchar Przewodniczącego Rady Miasta,
- Międzynarodowy Festiwal Tańca Zabrze,
- Turniej Piłkarski Juniorów im. Ernesta Pohla,
- Międzynarodowy Turniej Koszykówki z okazji Święta Niepodległości,
- Międzynarodowy Turniej Juniorów w tenisie ziemnym,
- Międzynarodowy Turniej Kadetów w tenisie ziemnym,
- Zabrzeńskie Szosowe Wyścigi Rowerowe Niezrzeszonych
- Plener Rowerowy w tym Akademicki Puchar Polski MTB oraz Amatorskie Mistrzostwa Zabrze w kolarstwie górskim,
- Turniej Piłki Ręcznej młodzików i juniorów „Barbóreczna”,
- Memoriał im. Zygryda Tobolewskiego w piłce ręcznej,
- Międzynarodowy Turniej w Gimnastyce Sportowej „Barbórka Cup”,
- Zabrzeńskie Igrzyska Sportowe,
- Piłkarski Turniej im. Henryka Lisa z okazji Dnia Dziecka,
- Międzynarodowy Turniej Cheerleaders „Cheermania” .

Dla podkreślenia prestiżu sportu w Zabrzu dwa razy w roku są przyznawane Nagrody Miasta Zabrze za wysokie wyniki sportowe, a także wspólnie z Głosem Zabrze i Rudy Śląskiej jest organizowany Plebiscyt na Najpopularniejszego Sportowca i Trenera za rok poprzedni, a honorowe nagrody są wręczane przez Prezydenta Miasta na dorocznym Balu Sportowca.

Ponadto w Zabrzu odbywają się liczne imprezy o charakterze rekreacyjno - sportowym. Dla zawodników na poziomie amatorskim odbywają się Mistrzostwa Zabrze w kilku kategoriach wiekowych w następujących dyscyplinach: futsalu, siatkówce, siatkówce plażowej, ringo, narciarstwie zjazdowym, narciarstwie biegowym, szachach, taekwon - do, tenisie ziemnym, wędkarstwie. Organizowane są także takie imprezy jak: biegowe, pływackie, w tenisie stołowym, w koszykówce, w biegach na orientację, w akrobatyce sportowej.

Na bazę sportowo – rekreacyjną Zabrze, liczącą ogółem 40 obiektów składają się: 4 stadiony, 5 boisk piłkarskich, Miejski Ogród Botaniczny, 8 parków, 2 duże i 3 mniejsze hale sportowe, 5 kortów tenisowych, 2 kąpieliska, 2 kryte pływalnie, 1 ośrodek jeździecki oraz 12 boisk ogólnodostępnych . Uzupełnienie tej bazy stanowi 60 – kilometrowy Zabrzeński Szlak Rowerowy.

Środowisko sportowe Zabrze stało się kolebką wielu znakomitych sportowców, spośród których znani na arenie międzynarodowej są:

➤ **w lekkiej atletyce:**

rekordzista świata i mistrz olimpijski Józef Szmidt (trójskok), mistrzyni olimpijska Halina Richter - Górecka (sztafeta 4x400 m), srebrni mistrzowie olimpijscy Zbigniew Jaremski i Jerzy Pietrzyk (sztafeta 4x400 m), medaliści Mistrzostw Europy: Jerzy Chromik (bieg na 3 km z przeszkodami), Alfred Sosgórnik (pchnięcie kulą), Mistrz Świata w pchnięciu kulą Edward Sarul, Tadeusz Ślusarski (skok o tyczce),

➤ **w piłce nożnej:**

Ernest Pohl, Włodzimierz Lubański, Stanisław Oślizło, Hubert Kostka, Zygfryd Szoltysik, Jan Banaś, Jan Kowalski, Henryk Wieczorek, Andrzej Szarmach, Zygmunt Anczok, Jerzy Gorgoń, Andrzej Fischer, Andrzej Pałasz, Waldemar Matysik, Tomasz Waldoch, Tadeusz Dolny, Ryszard Staniek, Dariusz Kosela; w ostatnich latach piłkarską wizytówką sportowego Zabrze jest piłkarz występujący w niemieckim klubie Borussia Dortmund Łukasz Piszczek, który jest wychowankiem Gwarka Zabrze,

- w **gimnastyce sportowej** największe sukcesy odnotowała Agnieszka Supińska i Joanna Skowrońska, która startowała w Olimpiadzie w 2000 roku w Sydney.

Bardzo dobre wyniki osiągały zabrzańskie drużyny. W piłce nożnej Górnik Zabrze 14 razy zdobył tytuł Mistrza Polski, w piłce ręcznej Pogoń Zabrze zdobyła 2 razy tytuł mistrzowski. W obydwu tych dyscyplinach zabrzańskie drużyny występują obecnie w ekstraklasie: Górnik Zabrze i Powen Zabrze. Klub GKS Walka Makoszowy sięgnął w 1997 roku po Mistrzostwo Polski w boksie. W czołówce Polski utrzymuje się sekcja kulturystyczna klubu Olimp Zabrze, zawodniczki w gimnastyce sportowej klubu Iskra, w czołówce Polski i Europy utrzymują się wychowankowie zabrzańskich klubów brydżowych – Mikołaj Taczewski i Joanna Taczewska (wcześniej pod nazwiskiem Krawczyk) – obecni Mistrzowie Europy.

17.1. Obiekty sportowe

Zabrze może pochwalić się wieloma obiektami sportowymi, z których najważniejszymi są:

- rozbudowywany obecnie piłkarski Stadion im. Ernesta Pohla. Stadion Górnika Zabrze zlokalizowany przy ulicy Roosevelta 81 zaprojektował prof. Gustaw Allinger, berliński architekt krajobrazu. Obiekt oddano do użytku w 1934 roku, a pierwsze prestiżowe zawody na tym obiekcie rozegrały się w dniu 24 marca 1935 roku pomiędzy reprezentacjami niemieckiej i polskiej części Śląska. W latach osiemdziesiątych i dziewięćdziesiątych XX wieku polska reprezentacja rozegrała na tym stadionie siedem meczów międzypaństwowych. W czerwcu 2005 roku zgodnie

z decyzją Rady Miejskiej w Zabrzu stadionowi nadano imię zasłużonego napastnika Górnika Zabrze, Ernesta Pohla. Obecnie obiekt jest rozbudowywany. Po zakończeniu inwestycji na stadionie dostępne będą dwupoziomowe trybuny z pełnym zadaszeniem i miejscami siedzącymi dla 31 871 osób, a także klub VIP oraz niezbędne zaplecze infrastruktury sportowej i zaplecze medialne.

- hala widowiskowo - sportowa MOSiR z pełnowymiarowym piłkarskim boiskiem. To w tej hali organizowany jest między innymi Turniej Minisiatkówki o Puchar Kinder + Sport, który jest największym tego typu wydarzeniem w Europie. Podczas tego turnieju w hali jednocześnie rozgrywają się mecze na 24 boiskach. W imprezach i zawodach organizowanych na tym obiekcie bierze udział rocznie około 250 tys. osób.
- basen pływacki w Miejskim Zakładzie Kąpielowym,
- budowany obecnie basen pływacki na osiedlu Kopernika,
- hala sportowa do piłki ręcznej Pogoń Zabrze. W obiekcie tym poza zawodami piłki ręcznej odbywają się inne liczne turnieje sportowe, wśród nich między innymi Międzynarodowy Turniej w Gimnastyce Sportowej „Barbórka Cup” oraz Międzynarodowy Festiwal Tańca. Są tu dwie hale sportowe, sala konferencyjna, sala video, sauna, siłownia oraz restauracja. Całości obiektu dopełnia gościniec z pokojami dla 42 osób. Ponadto na terenie obiektu zlokalizowany jest Zamiejskowy Ośrodek Dydaktyczny Akademii Wychowania Fizycznego im. Jerzego Kukuczki w Katowicach.
- 3 boiska Orlika do piłki nożnej,
- kilkanaście boisk nowoczesnych, wielofunkcyjnych, ze sztuczną nawierzchnią przy szkołach,
- ośrodek tenisa ziemnego Mostostal,
- Kąpielisko Leśne Zabrze – Maciejów, należące do Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji Sp. z o. o. w Zabrzu, znajdujące się nie całe 3 km od centrum Zabrza. Obiekt rozmieszczony jest na powierzchni 24 ha i stanowią go dwa naturalne baseny, zjeżdżalnia do wody, boiska rekreacyjne do siatkówki plażowej i piłki nożnej, place zabaw dla dzieci, batut sportowy, rampa dla rolkarzy, pole do minigolfa oraz zaplecze gastronomiczne i sieć ścieżek spacerowych i rowerowych. W porze lata z obiektu korzysta około 8 000 osób dziennie.

Poniżej przedstawiono szczegółowy wykaz bazy sportowo rekreacyjnej na terenie Miasta Zabrze:

Tabela 246 Baza rekreacyjno-sportowa Zabrze.

1. Stadion Miejski „Górnika” Zabrze (obecnie rozpoczęta budowa nowego),
2. Stadiony:
– GKS Walka Makoszowy
– KS Stal MOSiR
– KS Sparta MOSiR
3. Boiska piłkarskie:
– KS Gazobudowa Zabrze
– KS Piast Pawłów
– SKS Gwarek Zabrze
– MKS Zaborze
– KS Społem Grzybowice
4. Park przy Pl. Krakowskim,
5. Park im. Rotmistrza Witolda Pileckiego,
6. Miejski Ogród Botaniczny,
7. Park Poległych Bohaterów przy ul. Dubiela,
8. Hala Sportowa MOSiR – z boiskiem piłkarskim, z nawierzchnią poliuretanową, z widownią; hala jest uniwersalna – możliwość wydzielenia kotarami trzech części z boiskami do futsalu, piłki siatkowej, koszykówki, tenisa ziemnego, a także do badmintonu, tenisa stołowego
9. Hala „Pogoń” z boiskiem do piłki ręcznej, z nawierzchnią parkietową, z widownią,
10. Mniejsze hale sportowe:
– ISKRA przy ul. Wolności,
– MOSiR przy ul. Szafarczyka,
– Ognisko Pracy Pozaszkolnej nr 1
11. Korty tenisowe:
– KS Mostostal
– MOK Kończyce
– GKS Walka Makoszowy
– Zabrzeńskie Towarzystwo Szkolne
– Kompleks Sportowo-Rekreacyjny przy ul. Heweliusza
12. Kąpielisko Leśne – Maciejów, ul. Srebrna 10,
13. Ośrodek Jeździecki – Maciejów, ul. Srebrna 10
14. Miejski Zakład Kąpielowy w Zabrzu, na wyposażeniu: grot solna, sauna sucha i mokra, biczki szkockie oraz sala gimnastyczna,

15. Kryte pływalnie:	
	– ul. Lompy
	– ul. Sportowa,
16. Zabrzański Szlak Rowerowy – obwodnica miasta ok. 60 km.	
17. Boiska ogólnodostępne:	
Park Miejski im. Jana Pawła II - ul. Korfatego, ul. Bruno, ul. Heweliusza,	Na terenie os. Kopernika, w sąsiedztwie kościoła pw. św. Wojciecha wybudowano m.in.: skate park, boisko do siatkówki plażowej, boiska do piłki nożnej oraz o nawierzchni syntetycznej do tenisa i koszykówki, place zabaw dla dzieci ze ścianką wspinaczkową, piaskownicami, zestawami zabawowymi i ścianą do graffiti, ścieżki spacerowe oraz parking samochodowy.
Boisko piłkarskie - ul. Wyciska	Boisko ma wymiary 32 x 62 m – pole gry 30 x 60 m. Posiada nawierzchnię z trawy syntetycznej o grubości 52 mm.
Boisko wielofunkcyjne z nawierzchnią poliuretanową wraz z placem zabaw - ul. Szczecińska i Warmińska	Boisko z nawierzchnią poliuretanową ma wymiary 27,0 x 19,0 m. Plac zabaw wyposażono w zestaw zabawowy, huśtawki, karuzele, ławki. Na miejscu są również stoły do ping-ponga oraz gry w szachy i zestaw urządzeń do jazdy na rolkach.
Boisko wielofunkcyjne z nawierzchnią poliuretanową - ul. Szenwalda 2	Boisko wielofunkcyjne, ogólnodostępne z nawierzchnią poliuretanową zlokalizowane jest na terenie Gimnazjum nr 16. Boisko ma wymiary 27,50 x 16,20 m.
Boisko wielofunkcyjne z nawierzchnią poliuretanową - ul. Sitki 55	Boisko zlokalizowane jest na terenie Zespołu Szkół nr 18. Ma wymiary 47 x 27 m i nawierzchnię poliuretanową.
Boisko wielofunkcyjne z nawierzchnią poliuretanową - ul. Piłsudskiego 2	Boisko wielofunkcyjne, ogólnodostępne z nawierzchnią poliuretanową zlokalizowane jest na terenie Zespołu Szkół Ogólnokształcących w Zabrzu. Ma wymiary 47,13 x 29,13 m.
Boisko z nawierzchnią poliuretanową - ul. Olchowa 4	Boisko z nawierzchnią poliuretanową zlokalizowane jest na terenie Gimnazjum nr 9 przy ul. Olchowej 4. Ma wymiary 15,0 x 25,0 m.
Boisko wielofunkcyjne z nawierzchnią poliuretanową - ul. Klonowa 23	Boisko wielofunkcyjne, ogólnodostępne z nawierzchnią poliuretanową zlokalizowane jest na terenie Szkoły Podstawowej nr 6 w Zabrzu. Ma wymiary 47,13 x 29,13 m.
Boisko wielofunkcyjne z nawierzchnią poliuretanową – ul. Gdańska 10	Boisko wielofunkcyjne, ogólnodostępne z nawierzchnią poliuretanową, zlokalizowane jest na terenie Szkoły Podstawowej nr 14 przy ul. Gdańskiej 10. Ma wymiary 27,50 x 16,20 metrów.
Boisko wielofunkcyjne z nawierzchnią poliuretanową - ul. Gagarina 2	Boisko wielofunkcyjne, ogólnodostępne z nawierzchnią poliuretanową, zlokalizowane jest na terenie Szkoły Podstawowej nr 42 przy ul. Gagarina 2. Ma wymiary 29 x 18 m.
Boisko poliuretanowe i boisko trawiaste do badmintonu - ul. Dorotki 3	Wielofunkcyjne boisko poliuretanowe i boisko trawiaste (trawa syntetyczna) do badmintonu wybudowane zostało na terenie Domu Kultury w Zabrzu-Kończycach przy ul. Dorotki 3. Boisko ma wymiary 25,00 x 14,00 m, a boisko z nawierzchnią z trawy syntetycznej - 15,40 x 7,20 m.

Boisko wielofunkcyjne z nawierzchnią poliuretanową - ul. Zamenhofs 56	Boisko wielofunkcyjne, ogólnodostępne z nawierzchnią poliuretanową wybudowane zostało na terenie Gimnazjum nr 24 w Zabrze - Helence przy ul. Zamenhofs 56. Ma wymiary 44,0 x 25,0 m.

Źródło: Urząd Miejski w Zabrze, Wydział Kultury i Sportu

Poniższa tabela przedstawia listę Klubów i Stowarzyszeń Sportowych działających na terenie miasta Zabrze.

Tabela 247 Kluby i stowarzyszenia sportowe w Zabrze.

Lp.	Nazwa i adres Klubu lub Stowarzyszenia	Dyscyplina sportu
1.	Górnik Zabrze S.S.A. 41-800 Zabrze ul.Roosevelta81	piłka nożna
2.	KSMOSiR Zabrze 41-800 Zabrze, ul. Wolności 406	piłka ręczna
3.	GKS „Walka Makoszowy” Zabrze 41-800 Zabrze, ul. Jaskółcza 40	piłka nożna, akrobatyka sportowa dziewcząt, boks
4.	KS MOSiR „Sparta” Zabrze 41-807 Zabrze, ul. Mickiewicza 66a	piłka nożna, tenis stołowy, piłka ręczna
5.	KS MOSiR „Stal” Zabrze 41-800 Zabrze, ul. Bytomska 2/B	piłka nożna
6.	KS „Gazobudowa” Zabrze 41-800 Zabrze, ul. Wolności 339	piłka nożna
7.	KS „Mostostal” Zabrze Holding S.A. 41-800 Zabrze, ul. Piłsudskiego83	tenis ziemny
8.	KS „Piaś” Pawłów, 41-809 Zabrze, ul. Sikorskiego 108	piłka nożna
9.	KS „Koksownik” Zabrze przy Kombinacie Koksochemicznym „Zabrze” Zabrze, ul. Pawliczka 1	piłka nożna, żeglarsstwo, wędkarstwo
10.	KS „Społem” 41-814 Zabrze, ul. Traktorzystów 1	piłka nożna
11.	SKS „Gwarek” Zabrze; 41-800 Zabrze, ul.1-go Maja 12	piłka nożna
12.	MKKS „Zabrze” 41-800 Zabrze, ul. Piłsudskiego 58	koszykówka damska
13.	MKS Zabrze, 41-800 Zabrze, ul. Piłsudskiego 58	koszykówka
14.	Grodzki Szkolny Związek Sportowy 41-811 Zabrze, ul. Daleka 2	siatkówka, badminton

15.	Śląski Związek Piłki Nożnej Podokręg Zabrze, 41-800 Zabrze, ul. Matejki 6	piłka nożna
16.	Klub Żeglarski „Stal” 41-800 Zabrze, ul. Żółkiewskiego 17/5	żeglarstwo
17.	Stowarzyszenie Lokalne Salezjańskiej Organizacji Sportowej „Splot – Sport” 41-813 Zabrze, ul. Kruczkowskiego 31	siatkówka, piłka nożna, badminton
18.	Towarzystwo Propagowania Gry w Szachy „Centrum” Zabrze, ul. Kowalska 16/25	szachy
19.	ZHP - Hufiec Zabrze 41-800 Zabrze, ul. Wolności 350 a	biegi na orientację
20.	MKS „Śląsk” 41-800 Zabrze, ul. Reymonta 11/16	tenis ziemny, brydż
21.	WOPR w Katowicach Oddział Miejski Zabrze 41-800 Zabrze, ul. Opolska 30a/10	pływanie, ratownictwo
22.	MKS „GO” 41-800 Zabrze, ul. Buchenwaldczyków 25	gra „GO”
23.	KS „Globtroter” Zabrze, ul. Wajzera 3/14	turystyka – wspinaczka górską
24.	KG „Iskra” Zabrze 41-800 Zabrze, ul. Wolności 392	gimnastyka artystyczna dziewcząt
25.	Zabrzeński Klub Karate 41-800 Zabrze, ul. Powstańców 4/4	karate
26.	MKS „Zaborze” 41-806 Zabrze, ul. Wyciska 6	piłka nożna, piłka ręczna
27.	MSPN „Górnik” Zabrze 41-800 Zabrze, ul. Roosevelta 81	piłka nożna
28.	PTTK Oddział Zabrze 41-800 Zabrze, pl. Dworcowy 5	turystyka i turystyka rowerowa
29.	KS „Fux” Zabrze 41-800 Zabrze, ul. Michała Archaniola 2/1	kick - boxing
30.	Stowarzyszenie Zabrzeńska Grupa Płetwonurków „Delfiny” Ratowników Społecznych 41-800 Zabrze, ul. Wolności 402	turystyka podwodna
31.	Stowarzyszenie Sportowe „Olympia Athlete Promotions Bodybuilding & Fitness” w Zabrzu 41-800 Zabrze, ul. Banachiewicza 15a	kulturystyka
32.	Klub Uczelniany AZS Śląskiej Akademii Medycznej 41-808 Zabrze, ul. Jordana 19	siatkówka, piłka nożna, narciarstwo
33.	Towarzystwo Pływackie „Weteran” Zabrze 41-803 Zabrze ul. św. Jana 4a/4	pływanie
34.	Kobiety Klub Sportowy „Zabrze” 41-807 Zabrze, ul. Mickiewicza 66a	piłka nożna kobiet
35.	Klub Jeździecki „Nowy Dwór” 41-800 Zabrze, ul. Webera 19	jeździectwo

36.	Stowarzyszenie Wspierania Sportu Młodzieżowego „Promotor” 41-800 Zabrze, ul. Matejki 6	piłka nożna
37.	Yoshinkai Aikido Polska 41-800 Zabrze, ul. Wolności 448	wschodnie sztuki samoobrony
38.	Śląski Klub Sportowy „ZET-SQUAD” 41-800 Zabrze, ul. Wolności 292	taniec sportowy
39.	Śląskie Stowarzyszenie Niepełnosprawnych Płetwonurków 41-800 Zabrze, ul. Broniewskiego 12/37	nurkowanie swobodne
40.	Górnośląskie Stowarzyszenie Tańca Sportowego „Flamenco” przy Młodzieżowym Domu Kultury 41-803 Zabrze, ul. Kossaka 23	
41.	Zabrzeńskie Stowarzyszenie Cheerleaders „Energy” 41-800 Zabrze, ul. 3-go Maja 92/1	
42.	Śląski Okręgowy Związek Kulturystryki, Fitness i Trójboju Siłowego 41-800 Zabrze, ul. Wolności 315	
43.	Stowarzyszenie „Volleyball” MOSiR Zabrze 41-800 Zabrze, ul. Matejki 6	siatkówka
44.	KS „Olimp” 41-800 Zabrze, ul. Wolności 315	kulturystryka, fitness
45.	Zabrzeński Klub Karate „Bushido” 41-800 Zabrze, ul. Nad Kanałem 26/8	Karate „Bushido”
46.	Stowarzyszenie Miłośników Koni w Zabrzu 41-819 Zabrze, ul. Srebrna 10	
47.	Śląski Związek Tenisowy w Zabrzu 41-800 Zabrze, ul. Piłsudskiego 83	Tenis
48.	Stowarzyszenie „Sport-Med” 41-811 Zabrze, ul. Daleka 2	tenis ziemny, piłka nożna
49.	Oddział PTTK „Wędrowiec” w Zabrzu 41-800 Zabrze, ul. Pawliczka 1	turystyka
50.	Stowarzyszenie Piłkarskie MITSUBISHI Zabrze 41-800 Zabrze, ul. Myśliwska 2	piłka nożna
51.	Stowarzyszenie Miłośników Sportu i Rekreacji „KAW” 41-705 Ruda Śląska, ul. 11 Listopada 2/5	
52.	Klub Sportowy „HANDBALL” Zabrze 41-800 Zabrze, ul. Wolności 406	

Źródło: Urząd Miejskie w Zabrzu, Wydział Kultury i Sportu

Na terenie Zabrza istnieją dwa kluby sportowe szczebla centralnego:

- Ekstraklasa – SSA „Górnik” Zabrze – piłka nożna
- I Liga – NMC POWEN Zabrze (obecnie KS HANDBALL Zabrze) – piłka ręczna.

17.2. Zabrzeński Szlak Rowerowy

Zabrzeński Szlak Rowerowy liczy prawie 60 km i przebiega przez większość dzielnic miasta. W większości prowadzi po drogach asfaltowych i utwardzonych (51 % szlaku). Drogi szutrowe i gruntowe stanowią 30% szlaku, a ścieżki leśne i polne 19% szlaku. Szlak pozwala zwiedzanie na rowerze atrakcyjnych miejsc w Zabrzu np. „Gajdzikowych Gór”. Ponadto trasy zabrzeńskiego szlaku umożliwiają przejazdy do sąsiadujących z Zabrzem.

17.3. Miejski Ogród Botaniczny

Miejski Ogród Botaniczny w Zabrzu dysponuje bogatą na Śląsku kolekcją roślinną. Inicjatorem i projektantem Botanicznego Centralnego Ogrodu Szkolnego w Zabrzu (pierwotna nazwa Miejskiego Ogrodu Botanicznego w Zabrzu) był Fritz Berckling, absolwent Szkoły Ogrodniczej w Berlinie - Dahlem. Został on zatrudniony przez magistrat w 1928 roku na stanowisku dyrektora Miejskiego Zarządu Zieleni w celu współtworzenia nowego wizerunku Zabrze, które w zamierzeniach ówczesnych władz miało uzyskać wielkomiejski charakter, jako miasto fabryk w zieleni. Miejschem, które wybrano pod założenie ogrodu botanicznego był teren należący do cegielni miejskiej przy ulicy Marszałka Józefa Piłsudskiego, znajdujący się obok oddanego do użytku w 1933 roku wielkiego kompleksu sportowego ze stadionem piłkarskim. W założeniach miał to być wzorcowy ogród botaniczny niemieckiej części Górnego Śląska.

Ogród powstał na planie nieregularnego czworoboku o powierzchni około 3 ha. Całość założenia podzielono na cztery części: leśno - edukacyjną, systematyczno - użytkową, krajobrazową i gospodarczo - ogrodniczą. Zewnętrzny pas ogrodu – wzdłuż ogrodzenia – zajmowały grupy zadrzewień i zakrzewień. W części edukacyjnej zaprojektowano plac szkolno - lekcyjny z wiatą i pergolą oraz ogród ćwiczebny, otoczone łąką pośród boru świerkowego i boru sosnowego. Część systematyczno - użytkowa objęła rabaty z roślinami w układzie systematycznym według rodzin, rośliny użytkowe i ogródek kwiatowy. W części krajobrazowej (typu angielskiego) dominował staw z roślinami wodnymi i nadbrzeżnymi, a wokół nich stworzono bagno i wilgotną łąkę, olszynę oraz alpinarium. Ostatnia część,

gospodarcza, objęła zabudowania dyrekcji, szklarnie, toalety, kompostownię oraz inspekty. Bezpośrednią realizacją projektu Ogródu Botanicznego zajął się mistrz ogrodniczy Kotlorz. Działkę pod ogród wydzielono ostatecznie we wrześniu 1937 roku, po czym przystąpiono do rozplanowywania założenia oraz sadzenia drzew i krzewów. Większość prac ogrodniczych przeprowadzono w szybkim tempie w 1938 roku tak, że pod koniec czerwca ogród otwarto dla publiczności. Nie zdołano jednak oddać do użytku większości urządzeń w części gospodarczej. Tam prace budowlane rozpoczęto na wiosnę 1938 roku od wzniesienia budynku administracyjnego, późną jesienią zbudowano pergolę i rozpoczęto budowę zespołu szklarni i budynku toalet. Budowę szklarni i toalet ukończono we wrześniu 1939 roku. Rośliny rosnące w ogrodzie zostały zaopatrzone w tabliczki informujące o ich nazwie i przynależności systematycznej. Rozwój ogrodu przerwały trwające na terenie Śląska od 1942 roku wydarzenia wojenne, jednak do końca wojny ogród był udostępniany publiczności. Po zakończeniu działań wojennych, w marcu 1945 roku Ogród Botaniczny przejęły Plantacje Miejskie. Połowa drzewostanu była kompletnie zniszczona, a teren ogrodu zdewastowany. Odbudowa zniszczeń objęła głównie roślinność i szklarnie. Ogólny układ ogrodu pozostał w zasadzie niezmienny. W latach 1947 – 1953 rozbudowano założenie od strony północnej, przyłączając fragment terenu o powierzchni 2 ha po zlikwidowanej cegielni, gdzie urządzono rabaty i ścieżki spacerowe. Poddano też rozbudowie palmiarnię o prostopadły aneks.

Od 1950 roku Ogród Botaniczny podlegał Miejskiemu Przedsiębiorstwu Ogrodniczemu, przekształconemu w 1953 roku w Zarząd Zieleni Miejskiej, a w następnych latach został włączony do Miejskiego Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej. W 1957 roku sporządzono pierwszy po II wojnie światowej wykaz roślin naczyniowych rosnących w ogrodzie. Na jego podstawie oznakowano drzewa i krzewy tabliczkami informującymi o nazwie łacińskiej i polskiej, przynależności systematycznej i zasięgu geograficznym.

Kolejne poszerzenie obszaru ogrodu nastąpiło w 1960 roku. Wówczas to przyłączono kolejny fragment nieużytków pocegielnianych o powierzchni 1 ha, przylegający do części gospodarczej od południowego - zachodu. Obejmował on gliniankę pozostałą po wyrobisku cegielni, którą przekształcono w staw. Odtąd Miejski Ogród Botaniczny zajmował powierzchnię 6,45 ha. W części krajobrazowej starego ogrodu bagno z wilgotną łąką przekształcono w drugi staw z niewielką wysepką. W miejsce placu szkolnego, na którym odbywały się lekcje, urządzono plac zabaw dla dzieci. W 1984 roku wymieniono część

ogrodzenia wzdłuż ulic J. Piłsudskiego i Botanicznej, zaś w 1993 roku zmodernizowano ogrzewanie szklarni, zastępując przedwojenne piece koksowo - węglowe piecem gazowym.

Od 1 lipca 1997 roku Miejski Ogród Botaniczny został wyodrębniony z Miejskiego Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej i usamodzielniał się, jako zakład budżetowy z własnym statutem, a od 1 stycznia 2000 roku jest miejską jednostką budżetową zgodnie z uchwałą Rady Miejskiej z listopada 1999 roku. Od 1998 roku prowadzi się w Ogrodzie stałą sprzedaż roślin tu uprawianych oraz zajęcia dydaktyczne dla młodzieży szkolnej. W styczniu 2006 roku Miejski Ogród Botaniczny uzyskał od Ministerstwa Środowiska status prawny ogrodu botanicznego, jako placówki naukowo - badawczej.

W chwili obecnej po pomiarach geodezyjnych i wytyczeniu na nowo granic, ogród ma kształt nieregularnego wieloboku, który zajmuje powierzchnię około 6,36 ha. Główne wejście do ogrodu (dla gości) znajduje się przy ulicy J. Piłsudskiego. W układzie przestrzennym ogrodu wyróżniamy: część botaniczną, parkową, plac zabaw oraz tereny gospodarcze ze szklarniami i palmiarnią.

Część botaniczna ogrodu jest skomponowana w układzie kwaterowym i nawiązuje do ogrodów w stylu francuskim, gdzie dominuje regularność i geometryczne kształty, a kwatery są przedzielone żywopłotem. Odmienną zupełnie stylowo częścią ogrodu jest tzw. część parkowa, która ma założenia typu krajobrazowego, tzw. ogrody angielskie. Styl geometryczny zostaje zamieniony naturalną swobodą krajobrazu, co podkreśla malowniczy staw otoczony wierzbami. Plac zabaw będący miejscem radości dla odwiedzających Ogród dzieci znajduje się w środkowej części ogrodu i posiada liczne urządzenia zabawowe oraz piaskownicę. Najbliżej terenów gospodarczych znajduje się kwatery, w której również można się dopatrzeć cech kompozycyjnych typu krajobrazowego. Są tu dwa stawy naturalne oraz sztuczne oczko wodne z wyspą pośrodku. Oczko jest połączone strumykiem ze znajdującym się w pobliżu alpinarium. Jest to miejsce szczególnie ulubione przez młode pary, które chętnie robią sobie tutaj zdjęcia ślubne. Tuż obok znajdują się zabudowania gospodarcze z budynkiem administracyjnym oraz szklarnie.

Aktualnie w kolekcji Miejski Ogród Botaniczny posiada około 5000 drzew, krzewów i krzewinek, liczne rośliny zielne w tym lecznicze i chronione. W palmiarni, kaktusiarni

i szklarniach uprawianych jest około 350 gatunków i odmian roślin egzotycznych. Pochodzą z różnych stref klimatycznych całego świata. Ozdobą ogrodu są rośliny cebulowe oraz zielne (jednoroczne i dwuletnie), których liczba taksonów stale wzrasta. W 2004 roku założono na terenie Ogródu Rosarium, które zostało obsadzone 2500 sztuk róż, różnych typów w 64 odmianach. Rośliny lecznicze nie stanowią może bardzo dużej kolekcji, ale rośnie w ogrodzie m.in. *Symphytum officinale*, *Melisa officinalis*, *Levisticum officinale*, *Betonica officinalis*. Również z gatunków rodzimych Ogród posiada kolekcję około 40 taksonów i należą do nich m.in. *Alchemilla* sp., *Astrantia major*, *Campanula*, *Juncus*, *Lysimachia*. Są też interesujące byliny mające wybitnie charakter ozdobny, o efektownym wyglądzie czasem wynikającym z pięknych kwiatów, a czasem ich ozdobą jest ich piękny pokrój, czy barwa ulistnienia. Ważne dla ogrodu jest posiadanie skromnej wprowadzonej kolekcji (kilkanaście gatunków) roślin objętych ochroną prawną. Z bardziej znanych, takich roślin Ogród posiada m.in. *Vincetoxicum*, *Viburnum opulus*, *Aruncus dielsianus*, czy *Hedera helix*.

Pierwsza udostępniona do zwiedzania szklarnia to tzw. Palmiarnia, w której zgromadzono rośliny z wielu stron świata m.in. Australii, Azji czy Meksyku. Ekspozycja jest praktycznie każdego roku trochę inna. W palmiarni znajdują się również akwaria z rybkami, oraz oczko wodne z roślinami wodnymi. W drugiej szklarni – kaktusiarni znajdują się liczne gatunki roślin z rodzin: Cactaceae oraz innych sukulentów z rodzin: Euphorbiaceae, Crassulaceae, Agavaceae, Liliaceae, Aizoaceae oraz Asclepiadaceae. W ogrodzie są także szklarnie, niedostępne dla gości. Są to obiekty, których funkcją jest produkcja i hodowla roślin na potrzeby części botanicznej i parkowej ogrodu, na wystrój palmiarni i kaktusiarni oraz roślin przeznaczonych do sprzedaży.

Każdy ogród ma swoisty charakter i klimat. Stwarzają go wszystkie żyjące na jego terenie istoty, a zabrzański ogród jest swoistym azylem dla wielu zwierząt. Oprócz kaczek i owadów można tutaj spotkać liczne gatunki ptaków (z rzadszych: dzięcioły, sowy), drobne gryzonie oraz płazy i gady (żaby, rzekotka nadrzewna, zaskrońce). Są też wiewiórki, a można spotkać również łasice i jeże.

Miejski Ogród Botaniczny w Zabrzu na podstawie Decyzji Ministra Środowiska Nr DOPog-4210-50-10240/06/kl z dnia 16.01.2006 roku prowadzi działalność ogrodu botanicznego zgodnie z art. 68 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody (Dz. U. nr 92, poz. 880 z późn. zm.).

Zakres działalności ogrodu botanicznego:

- Uprawa roślin określonego gatunku, różnych stref klimatycznych i siedlisk.
- Prowadzenie działalności naukowej (gromadzenie i udostępnianie materiału roślinnego, planowanie i prowadzenie badań naukowych).
- Prowadzenie działalności edukacyjnej w zakresie pokrywającym się z profilem działalności ogrodu.
- Prowadzenie działalności popularyzatorskiej w zakresie swojej działalności.

Zgodnie z założeniami ww. decyzji Miejski Ogród Botaniczny w Zabrzu prowadzi uprawy roślin objętych ścisłą ochroną gatunkową tj. Języczkę syberyjską – *Ligularia sibirica* oraz Marsylię czworolistną *Marsilea quadrifolia*. Poza tym zajmuje się produkcją roślin z nasion pozyskanych z własnego materiału matecznego i nasion uzyskanych w wyniku współpracy z innymi Ogradami Botanicznymi.

Miejski Ogród Botaniczny poza hodowlą roślin i kompletowaniem kolekcji prowadzi również działalność edukacyjną. Są organizowane konkursy ekologiczne, konferencje o tematyce ekologicznej, seminaria, sympozja oraz warsztaty popularyzujące ochronę środowiska i walory przyrodnicze, koncerty oraz imprezy cykliczne: Festiwal Ekologicznych Projektów Gimnazjalnych oraz Festiwal Kwiatów.

W celu spopularyzowania działalności Miejskiego Ogrodu Botanicznego w Zabrzu posiada on dobrze opracowaną, i aktualizowaną na bieżąco stronę internetową: www.mob-zabrze.pl.

Miejski Ogród Botaniczny w Zabrzu jest jednostką budżetową Miasta Zabrze. Zgodnie ze Statutem celem działalności jest realizacja ustawowych zadań własnych miasta w zakresie świadczenia usług komunalnych o charakterze użyteczności publicznej, polegających na utrzymaniu i prowadzeniu obiektu zieleni komunalnej, wraz z całą infrastrukturą oraz udostępnianiu Ogrodu dla publiczności. Zadania te są realizowane poprzez odpłatne udostępnianie do zwiedzania kolekcji botanicznych, korzystania z placu zabaw oraz korzystania z wypoczynku w części parkowej.

Bardzo ważną funkcją Ogródu szczególnie, że znajduje się on w wielkim mieście jest rekreacja i wypoczynek, wiele osób przychodzi by odpocząć wśród zieleni w ciszy i spokoju. Miejski Ogród Botaniczny posiada ładny i duży plac zabaw, na który bardzo chętnie przychodzą osoby z małymi dziećmi. Przy wejściu do Ogródu przy zakupie biletów można też się zaopatrzyć w kwiaty doniczkowe. Są one bardzo popularne ze względu na niską cenę i unikalność gatunków.

Ciekawą inicjatywą było wystawienie inscenizacji sztuki „Balladyna” na terenie Ogródu. Spektakl ten odbywał się w godzinach wieczornych, praktycznie po zamknięciu Ogródu i cieszył się dużą popularnością.

Ponadto Miejski Ogród Botaniczny w Zabrzu od 2011 roku bierze udział w programie ”Rodzina na 5+”.

17.4. Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Zabrzu

Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Zabrzu Sp. z o.o.

ul. Matejki 6; 41-800 Zabrze

tel.:(32) 271-66-40, faks: (32) 271-63-40

sekretariat@mosir.zabrze.pl

www.mosir.zabrze.pl

MOSiR Zabrze prowadzi obiekty w Zabrzu o charakterze sportowym, takie jak: hale sportowe, boiska, kąpieliska, lodowisko, ośrodek jeździecki oraz o charakterze typowo gospodarczym takie jak składowisko odpadów, magazyny, targowiska, szyb wodny, lokale użytkowe, parkingi. ⁸

Obiekty sportowo-rekreacyjne MOSiR Zabrze⁹:

⁸ źródło: www.mosir.zabrze.pl

⁹ źródło: www.mosir.zabrze.pl

Hala Widowiskowo-Sportowa

ul. Matejki 6, 41-800 Zabrze

e-mail: sekretariat@mosir.zabrze.pl

tel. (32) 271 66 40

fax. (32) 271 63 40

sekretariat@mosir.zabrze.pl

Zabrzeńska Hala Widowiskowo - Sportowa usytuowana jest w centrum miasta, w węzłowym punkcie komunikacyjnym. Jest największym tego rodzaju obiektem w Polsce. Posiada wyposażenie o wysokim standardzie. Obiekt dostosowany na przyjęcie i obsługę osób niepełnosprawnych.

Kubatura obiektu wynosi 145 tysięcy metrów sześciennych. Mieszczą się tutaj:

- arena główna o powierzchni 5900 m²,
- hale o powierzchni 1580 m²,
- pomieszczenia towarzyszące o powierzchni ok. 1000 m²,
- sala gimnastyczna,
- sala wykładowa,
- kawiarnia,
- siłownia,
- sauna,
- squash.

Hala posiada pełnowymiarowe boisko (102 na 55 metrów) do gry w piłkę nożną. W Hali znajduje się również dziewięć kortów tenisowych. Istnieje także możliwość uprawiania strzelectwa sportowego.

Możliwa jest organizacja imprez sportowych i kulturalnych, koncertów, biesiad, wystaw i targów oraz prowadzenie kursów i konferencji.

Sztuczne Lodowisko

ul. Matejki 6, 41-800 Zabrze

To obiekt sezonowy, umiejscowiony przy Hali Widowiskowo-Sportowej przy ul. J. Matejki 6. Obiekt otwarty, o wymiarach 20x25 m, przy stałym oświetleniu i nagłośnieniu. Przy lodowisku funkcjonuje wypożyczalnia łyżew oraz szatnia.

Kąpielisko Leśne - Maciejów

ul. Srebrna 10, 41-800 Zabrze

tel. (32) 276 17 43

fax. (32) 276 17 44

Obiekt położony jest w Zabrze-Maciejowie. Posiada 2 baseny kąpielowe o zróżnicowanej głębokości, dodatkowo zjeżdżalnie, boiska, kawiarnię, alejki spacerowe. Obiekt zajmuje 24 ha.

Ośrodek Jeździecki - Maciejów

ul. Srebrna 10, 41-800 Zabrze

tel. (032) 276 17 43 w. 34

fax. (032) 276 17 44

Ośrodek Jeździecki znajduje się na terenie Kąpieliska Leśnego w Zabrze Maciejowie. Budynek stajni murowany, posiada osiem boksów (przeznaczonych każdy na dwa konie); siodlarnię oraz dwie szatnie z węzłem sanitarnym. Możliwość hotelowania koni.

Willa (Hotel) Ambassador

ul. 3 Maja 78, 41-800 Zabrze

e-mail: ambasador@mosir.zabrze.pl

tel. (32) 271 50 44

fax. (32) 271 50 44

ambasador@mosir.zabrze.pl

Zabytkowa willa z końca XVIII wieku położona w centralnej części miasta Zabrze w pobliżu głównych arterii komunikacyjnych śląska, a także bezpośrednim sąsiedztwie Zabytkowej Kopalni Węgla Kamiennego "GUIDO". W pobliżu znajduje się hala widowiskowo-sportowa. Willa oferuje miejsca noclegowe dla osób podczas podróży w celach biznesowych, jak i podczas wyjazdów turystycznych.

Kawiarenka Internetowa MOSIRNET

Pl. Dworcowy 541-800 Zabrze

tel. (32) 370 29 81

Kawiarnia Internetowa MOSIRNET znajduje się w centrum miasta Zabrze - naprzeciwko dworca PKP w bliskiej odległości od dworca autobusowego. W kawiarni znajduje się 12 stanowisk komputerowych oraz bezpłatny kiosk internetowy ze stroną UM Zabrze. Istnieje możliwość wykonania usług ksero B/W, kolor druku z pliku, skanowania dokumentów,

przegrywanie CD i z kaset VHS, miniDV, video8 na DVD. W Kawiarni Internetowej również działa Punkt Informacji o Mieście i informacji turystycznej. W ramach punktu można nabyć książki związane z miastem Zabrze oraz gadżety Górnika Zabrze.

Stadion Sparta Zabrze

ul. Mickiewicza 66a, 41-800 Zabrze

tel. (32) 271 34 34

Obiekt jest ogólnodostępny, służy do przeprowadzania zajęć treningowych i rozgrywek sportowych w piłce nożnej. Dodatkowo na obiekcie odbywają się zajęcia fitness oraz świadczone są usługi w zakresie odnowy biologicznej. Działa tu również sekcja tenisa stołowego oraz sekcja gołębiarska.

Stadion Gazobudowa

ul. I. Dorotki 2, 41-800 Zabrze

tel. (32) 275 06 34

Obiekt położony jest bezpośrednio przy ulicy Paderewskiego prowadzącej z trasy A4 do centrum Zabrze. Na terenie obiektu znajduje się pełnowymiarowe boisko posiadające 500 miejsc siedzących dla kibiców. Dodatkowo na obiekcie znajdują się szatnie dla graczy i małe zaplecze socjalne. Stadion jest boiskiem domowym dla klubu Gazobudowa Zabrze.

Stadion Rokitnica

ul. Żniwiarzy 4; 41-808 Zabrze

Obiekt położony w pobliżu ul. Krakowskiej prowadzącej z Zabrze Rokitnicy do Bytomia. Posiada pełnowymiarowe boisko piłkarskie, boisko treningowe, zaplecze socjalne. Stadion pozwala przyjąć 3000 kibiców.

Hala Sportowa - Szafarczyka

ul. Szafarczyka 16; 41-808 Zabrze

tel. (32) 272 27 55

Hala znajduje się w dzielnicy Zabrze, Rokitnicy. Obiekt spełnia funkcję sportową oraz mieszkalno-hotelową. Posiada halę sportową, w której mogą być prowadzone rozgrywki siatkówki, koszykówki, itp. Przy obiekcie istnieje nowo zmodernizowane boisko otwarte, przystosowane do wymienionych dyscyplin.

Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Zabrzu Sp. z o. o. udostępniając swoje obiekty stwarza możliwości treningów zabrzańskim klubom sportowym w następujących dyscyplinach: aerobik, boks, gimnastyka sportowa, jazda konna, koszykówka, lekkoatletyka, piłka nożna, piłka ręczna, szachy, siatkówka, strzelectwo, taniec, tenis stołowy, tenis ziemny i sporty walki.

Tabela 248 Wykaz ilości osób uczestniczących w zajęciach sportowo – rekreacyjnych na obiektach MOSiR w Zabrzu Sp. z o. o. w 2012 r.

Miesiące	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Suma
Obiekty													
HWS-Matejki	12323	13010	10015	8157	7699	6536	4814	3638	7016	12556	16566	16162	118492
Hala-Szafarczyka	3167	2233	2329	604	585	798	283	441	687	1346	2252	2572	17297

Źródło: Wydział Kultury i Sportu, Urząd Miejski w Zabrzu

17.5. Miejski Zakład Kąpielowy

Miejski Zakład Kąpielowy w Zabrzu jest jednostką budżetową Gminy Miejskiej Zabrze powstałą z dniem 01 lipca 1997 roku na mocy Uchwały XXXVIII/440/97 Rady Miejskiej w Zabrzu. Pierwotnie zakład funkcjonował, jako zakład budżetowy, a z dniem 01 stycznia 2003 roku Uchwałą Rady Miejskiej nr II/11/02 z dnia 02 grudnia 2002 roku został przekształcony w jednostkę budżetową i w takiej formie funkcjonuje do dziś. Celem statutowej działalności Miejskiego Zakładu Kąpielowego w Zabrzu jest realizacja ustawowych zadań własnych miasta w zakresie świadczenia usług komunalnych charakterze użyteczności publicznej zaspokajających zbiorowe potrzeby wspólnoty oraz dbałość o prawidłowy rozwój psychofizyczny i higienę mieszkańców miasta. Do realizacji powyższego celu w Miejskim Zakładzie Kąpielowym w Zabrzu w latach 2011 - 2012 wykonano następujące usługi w ilości:

Tabela 249 Wykonane usługi przez Miejski Zakład Kąpielowy w Zabrze w latach 2011-2012

L.p.	Rodzaj usługi	Miernik	Ilość sprzedanych biletów:		Ilość sprzedanych biletów na basen w latach 2011-2012:
			w 2011 r.	w 2012 r.	
1.	Bilet wstępu – basen ulgowy	szt.	5596	5341	10937
2.	Bilet wstępu basen normalny	szt.	3273	3737	7010
3.	Bilety na natrysk	szt.	2408	1558	
4.	Bilety na bicz szkocki	szt.	126	61	
5.	Bańka chińska	szt.	29	38	
6.	Bilety na basen rodzinne - rodzic	szt.	369	343	712
7.	Bilety na basen rodzinne - dziecko	szt.	1170	860	2030
8.	Karnety na basen normalne	szt.	116	112	228
9.	Karnety na basen ulgowe	szt.	144	152	296
10.	Karnety na bicze	szt.	47	39	
11.	Grota grupy zorganizowane	szt.	92	67	
12.	Wypożyczenie: ręcznik/prześcieradło	szt.	318	228	
13.	Wypożyczenie czepka	szt.	806	467	
14.	Depozyt – przechowanie rzeczy	szt.	48	17	
15.	Bilet wstępu – basen emeryt/rencista	szt.	1598	1294	2892
16.	Bilet wstępu – basen niepełnosprawni	szt.	329	894	1223
17.	Bilet na basen emeryt/renc (pn.- pt. 6-8)	szt.	3315	4058	7373
18.	Karnet na basen emeryt/rencista	szt.	60	62	122
19.	Nauka pływania	szt.	224	3075	
20.	Bilet – masaż częściowy relaks.	szt.	111	76	
21.	Bilet – masaż całościowy relaks.	szt.	6	0	
22.	Drenaż limfatyczny	szt.	21	94	
23.	Bilet – grota solna normalny	szt.	432	239	
24.	Bilet –grota solna ulgowy	szt.	377	223	
25.	Karnet – grota solna normalny	szt.	44	32	
26.	Karnet – grota solna ulgowy	szt.	28	28	
27.	Toaleta	szt.	17	8	
28.	Basen miesięczny – ulgowy	szt.	1	7	8

29	Basen miesięczny – normalny	szt.	2	2	4
30	Bilet grota emeryt/rencista	szt.	148	88	
31	Karnet grota emeryt/rencista	szt.	31	25	
32	Basen bilet instruktorski	szt.	17	12	29
33	Wypożyczenie sprzętu	szt.	25	5	
34	Rodzina +5 basen normalny	szt.		73	
35	Rodzina +5 basen ulgowy	szt.		161	
36	Rodzina +5 grota ulgowy	szt.		1	
Ogółem:		szt.	23328	23477	32864

Źródło: Miejski Zakład Kąpielowy w Zabrzu

Miernikiem liczby korzystających z basenu oraz pozostałych usług może być liczba sprzedanych biletów, która wyniosła:

- w roku 2011 ogółem 23 328 sztuk z czego 15 990 sztuk stanowią bilety na basen różnego rodzaju,
- w roku 2012 ogółem 23 477 sztuk z czego 16 894 sztuk stanowią bilety na basen różnego rodzaju.

Liczba ta nie oddaje jednakże faktycznej ilości osób korzystających z basenu, gdyż w ramach działalności Miejskiego Zakładu Kąpielowego w Zabrzu prowadzony jest również wynajem basenu dla szkół i innych podmiotów gospodarczych. W godzinach, w których basen na podstawie zawartych umów najmu oddany jest do dyspozycji innych podmiotów, nie ma możliwości rejestracji ilości osób korzystających z kąpeli basenowych. Szacunkowo można przyjąć, że podczas godzin wynajmowanych korzysta zbliżona liczba użytkowników do tej, która korzysta z basenu na podstawie wykupionych biletów na godziny ogólnodostępne.

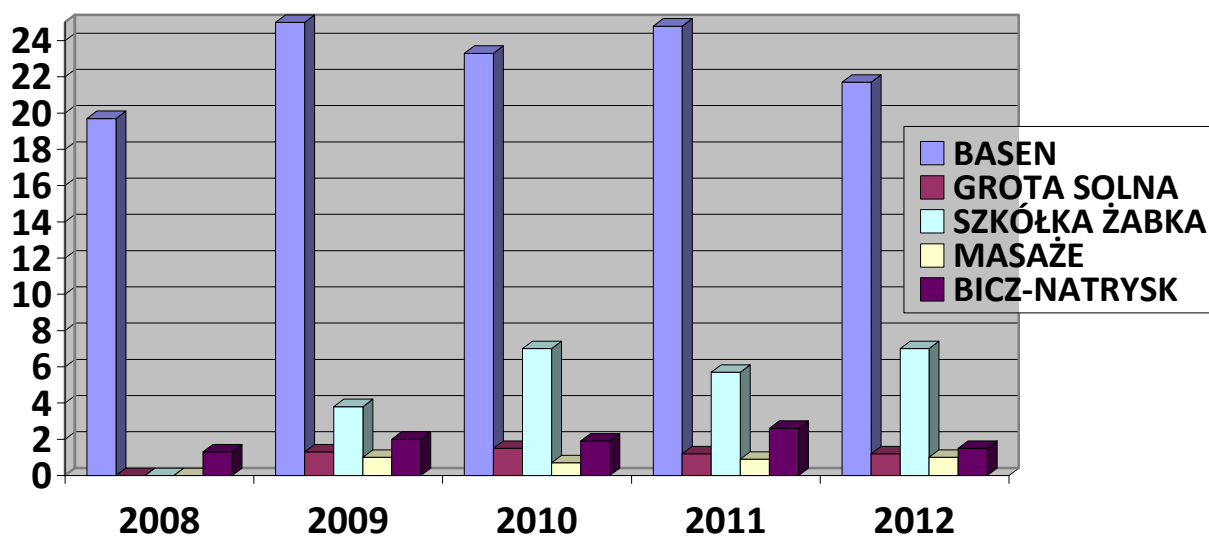
Ponadto w 2011 roku w miesiącach VIII, IX, X w związku z rozpoczęciem I etapu termomodernizacji Miejskiego Zakładu Kąpielowego basen był nieczynny. Podczas przerwy technologicznej montowana była instalacja wentylacji i klimatyzacji. W 2012 roku rozpoczął się II etap termomodernizacji. Miejski Zakład Kąpielowy w Zabrzu z tego powodu był nieczynny w miesiącach VII, VIII, IX.

Poza wymienionymi powyżej usługami Miejski Zakład Kąpielowy prowadzi działalność gospodarczą w zakresie wynajmowania zbędnych dla statutowej działalności Miejskiego Zakładu Kąpielowego w Zabrzu pomieszczeń w budynku Miejskiego Zakładu

Kąpielowego. Wynajem pomieszczeń może odbywać się wyłącznie na cele działalności nie stwarzającej uciążliwości i zakłóceń realizacji zadań statutowych Miejskiego Zakładu Kąpielowego, a w miarę możliwości działalność ta winna być współbieżną z działalnością statutową Miejskiego Zakładu Kąpielowego w sposób prowadzący do powstania szerokiego wachlarza usług rehabilitacyjnych, telepatycznych, odnowy biologicznej itp.

Poniżej przedstawiony został wykres obrazujący średniomiesięczne dochody głównych usług Miejskiego Zakładu Kąpielowego w Zabrzu w tys. zł na przestrzeni lat 2008 – 2012. Odczytuje się tendencję wzrostową w dochodach z świadczonych usług przez jednostkę od października 2006 roku. Wynik finansowy został poprawiony poprzez: m.in. wprowadzenie nowych usług *Szkołka pływacka ŻABKA* od 2009 roku, *Grota solna* i *Masaże* od listopada 2009 roku, a także poprzez zwiększenie ilości promocji oraz usług łączonych. Niewątpliwie również przyczyniła się temu dobra strona internetowa.

Tabela 250 Średniomiesięczne dochody Miejskiego Zakładu Kąpielowego w Zabrzu w latach 2008-2012

Źródło: Miejski Zakład Kąpielowy w Zabrzu

Minimalne wahnięcia wynikają z konieczności przestoju w działalności obiektu w związku z prowadzonymi inwestycjami m.in.:

- modernizacją c.o.,
- modernizacją s.w.c,
- modernizacją natrysków,
- modernizacją wentylacji,
- TERMOMODERNIZACJĄ – projekt realizowany w 2012 roku o szacunkowym kosztorysie około 8 mln złotych – przestój ponad 4 miesiące w świadczonych usługach.

18. Baza noclegowa i obiekty zbiorowego zakwaterowania

Niniejszy rozdział Raportu o Stanie Miasta Zabrze za 2012 rok ma na celu scharakteryzować istniejącą bazę noclegową w Zabrzu, do której zalicza się przede wszystkim hotele, motele i pensjonaty.

Zaprezentowana charakterystyka powstała na bazie danych ze stron internetowych poszczególnych obiektów oraz na podstawie informacji z folderów reklamujących.

Właściciele obiektów zaliczanych do bazy noclegowej na terenie miasta Zabrze, aby sprostać oczekiwaniom swoich klientów oferują szeroki wachlarz usług ułatwiających pobyt w ich obiekcie umożliwiając np.:

- rezerwację pokoi przez Internet,
- wymianę walut,
- płatność kartą płatniczą,
- dostęp do Internetu
- pobyt w hotelu wraz ze zwierzętami.

Najbardziej popularne obiekty tego typu na terenie miasta Zabrze to:

- **Willa AMBASADOR**

ul. 3 Maja 78, 41-800 Zabrze

tel.: 32 271-50-44

www.mosir.zabrze.pl/obiekt/willa_ambasador.html

Hotel dysponuje 29 pokojami: 18 pokojami dwuosobowymi, 7 pokojami trzyosobowymi, 2 pokojami jednoosobowymi, 2 pokojami typu studio (duży i mały). Wszystkie pokoje wyposażone są w telewizję satelitarną, radio, telefon oraz umożliwiają połączenie

z Internetem. Każdy pokój wyposażony jest w odrębny węzeł higieniczno-sanitarny z prysznicem i toaletą. Na terenie hotelu ponadto znajduje się restauracja oraz parking monitorowany na 38 miejsc.

- **Hotel DIAMENT**

ul. Cisowa 4, 41-800 Zabrze

tel: 32 721 10 00

faks: 32 721 10 01

www.hotelediament.pl

zabrze@hotelediament.pl

Hotel Diament Zabrze to trzygwiazdkowy hotel usytuowany zaledwie kilka minut od centrum miasta oraz autostrady A4, A1 i Drogowej Trasy Średnicowej. Dogodne położenie pozwala na szybkie i bezproblemowe poruszanie się zarówno po Zabrzu jak i okolicznych miastach. Hotel dysponuje 38 pokojami: 12 pokojami jednoosobowymi Economy, 22 pokojami dwuosobowymi Standard, 4 Junior Suite. Każdy pokój wyposażony jest w telewizor, bezpłatne łącze internetowe oraz telefon. W każdym pokoju do dyspozycji Gości jest łazienka z wanną lub prysznicem. W Hotelu znajduje się restauracja Atmosfera. Hotel oferuje kameralną salę konferencyjną mogącą pomieścić do 30 osób, a w przypadku organizacji dużych konferencji oferuje wynajęcie nowoczesnej i klimatyzowanej sali restauracyjnej mogącej pomieścić nawet 150 osób. Wszystkie sale posiadają bezpłatny dostęp do Internetu i wyposażone są w profesjonalny sprzęt audiowizualny.

- **Hotel IBIS ZABRZE**

ul. Jagiellońska 4, 41-800 Zabrze

tel.: 32 777 70 00

faks: 32 777 70 07

e-mail: H3373@accor.com

<http://www.accorhotels.com/pl/hotel-3373-ibis-katowice-zabrze/index.shtml>

Hotel Ibis Katowice Zabrze jest położony w centrum miasta, zaledwie 60 min jazdy samochodem od Portu Lotniczego Katowice w Pyrzowicach. Lokalizacja ta zapewnia łatwy dojazd do innych miast regionu, np. Gliwic i Katowic i sprawia, że hotel jest doskonałym miejscem dla osób pragnących zwiedzić Górny Śląsk. W ofercie hotelu znajduje 114

klimatyzowanych pokoi, restauracja, całodobowy bar z przekąskami i parking. Goście będący w podróży biznesowej na pewno docenią bezprzewodowy dostęp do Internetu.

- **Hotel ELEKTROMIX**

ul. Bytomska 120, 41-800 Zabrze

tel./faks: 32 274 63 67

e-mail: recepcja@hotelelektromix.pl

www.hotelelektromix.pl

Hotel usytuowany jest w Zabrzu, w dzielnicy Biskupice, przy trasie lokalnej Zabrze - Bytom, oraz w pobliżu zjazdu z drogi krajowej nr 88 (E40). Hotel oferuje noclegi w pokojach Lux oraz w pokojach o wysokim standardzie. Wszystkie pokoje posiadają łazienkę, TV, lodówkę. Hotel wyposażony jest również w siłownię, salę konferencyjną, drink-bar bezpłatny bilard oraz monitorowany parking.

- **Gościniec STAROPOLSKI**

ul. Staropolska 3, 41-800 Zabrze

tel./faks 32 276 10 46, 276 10 02

e-mail: hotel@staropolski.zabrze.pl

www.staropolski.zabrze.pl

Gościniec Staropolski jest usytuowany blisko centrum miasta (3,2 km) w otoczeniu zieleni co daje brak miejskiego zgiełku. Lokalizacja w pobliżu głównej ulicy miasta (ul. Wolności) pozwala na bardzo dogodne połączenie komunikacyjne. Gościniec dysponuje 11 pokojami, w tym trzema apartamentami. Zarówno apartamenty, jak i przytulne pokoje 2 - osobowe z łazienkami, wyposażone są w odbiorniki telewizyjne, aparaty telefoniczne, łącza internetowe, a także praktyczne mini-barki. Do dyspozycji gości znajduje się restauracja, specjalizująca się w kuchni staropolskiej oraz bar. Kantor oraz parking strzeżony również dostępne są dla klientów. Gościniec oferuje salę konferencyjną.

- **Hotel i Restauracja ZABRZAŃSKI GOŚCINIEC**

Aleja Bohaterów Monte Casino 9, 41-800 Zabrze

tel. 32 278 32 36

665-500-104;665-500-826

rezerwacja@zabrzanskigosciniiec.pl

<http://www.zabrzanskigosciniiec.pl/apartamenty.php>

Na dwóch górnych kondygnacjach budynku przygotowane zostały apartamenty urządzone w stylu secesyjnym i art deco. Każdy z apartamentów posiada ozdobioną włoskimi marmurami i reliefami oraz kryształowymi lustrami łazienkę z hydromasażem i jacuzzi, telefon, DVD oraz stały dostęp do internetu. Ponadto na parterze budynku usytuowana jest restauracja w trzech połączonych salach z secesyjnym wystrojem i kominkiem.

- **Ośrodek Konferencyjno-Szkoleniowy "INNOWACJA" Politechniki Śląskiej**

ul. Jagiellońska 38A, 41-800 Zabrze

tel. 32 278 75 55, tel/fax 32 278 75 11

e-mail: oks@polsl.pl

www.oks.polsl.pl

W Ośrodku oferowane są noclegi w pokojach 1, 2 -osobowych, studiach 3 i 4-osobowych oraz 2-osobowych apartamentach.

- **Hotel Alpex**

ul. Franciszkańska 8, 41-819 Zabrze

tel. 32 376 00 40

fax. 32 376 00 43

www.hotelalpex.pl

e-mail: recepcja@hotelalpex.pl

Obiekt posiada 52 pokoje: 25 pokoi jednoosobowych, 24 pokoje dwuosobowe, 2 pokoje dla osób niepełnosprawnych, 3 apartamenty z aneksem kuchennym.

- **Gościniec PROMUS**

ul. Pawliczka 25, 41-806 Zabrze

tel.: 32 37 00 441

http://www.promus.com.pl/p,s,oferta_gosciniiec.html

e-mail: gosciniiec@promus.com.pl

Gościniec Biznesowy Spółki PROMUS usytuowany jest w centrum Zabrze przy ul. Pawliczka 25 — w bezpośredniej bliskości Drogowej Trasy Średnicowej, 2,5 km od stacji PKP i dworca autobusowego, z których do gościńca dojechać można liniami nr 89 i 234.

Obiekt posiada: 2 pokoje jednoosobowe, 13 pokoi dwuosobowych, 1 pokój trzyosobowy. Do dyspozycji Gości są także dozorowany parking i punkt gastronomiczny (czynny od poniedziałku do piątku w godzinach 7:00-15:00).

- **Rezydencja & Restauracja Zielony Ogród**

ul. Miki 3, 41-811 Zabrze

tel. 32 275 63 33

tel. 32 733 66 31

biuro@ZielonyOgrod-Zabrze.pl

www.ZielonyOgrod-Zabrze.pl

Położona w spokojnej dzielnicy Zabrze Rezydencja Zielony Ogród, zapewnia dogodny dojazd do centrów pobliskich miast aglomeracji śląskiej. Rezydencja Zielony Ogród oferuje gościom 25 pokoi: 1 apartament o podwyższonym standardzie dla nowożeńców, 1 pokój jednoosobowy, 20 pokoi dwuosobowych typu Twin (również do pojedynczego wykorzystania) oraz 2 pokoje trzyosobowe. W budynku znajduje się sala restauracyjna posiadająca 50 miejsc, sala konferencyjno-bankietowa o powierzchni 300m² oraz sala konferencyjno-szkoleniowa o powierzchni 60m² na 30 miejsc. Teren obiektu jest ogrodzony, monitorowany i posiada parking strzeżony dla 50 pojazdów.

- **Pokoje Gościnne WILLA.PL**

ul. Moniuszki 105, 41-800 Zabrze

tel: 500 092 976

info@noclegizabrze.pl

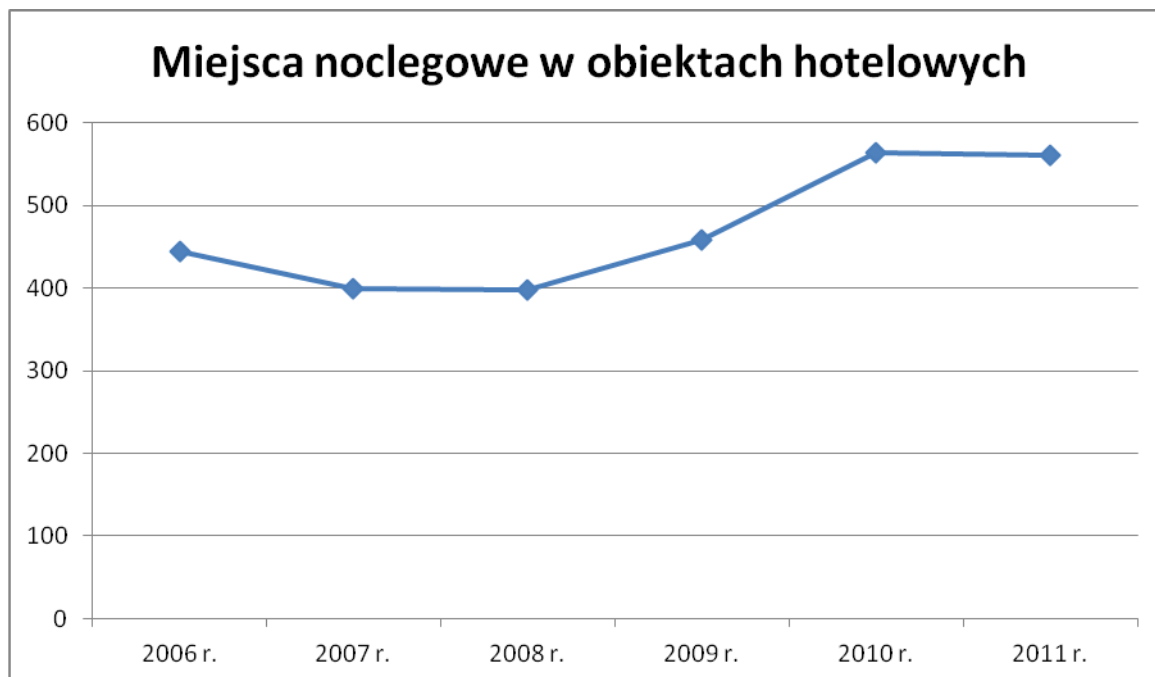
www.noclegizabrze.pl

Oferowane są miejsca noclegowe w domu jednorodzinnym ok. 1,5 km od centrum Zabrze. Obiekt zlokalizowany przy głównej ulicy – naprzeciw szpitala SANVIMED. 300m od obiektu zjazd z DK88. Obiekt posiada pokoje 1, 2, 3, 4 osobowe bez telewizji. W każdym pokoju istnieje możliwość wstawienia dodatkowych łóżek. Na terenie obiektu bezpłatny dostęp do internetu poprzez WiFi. Do dyspozycji gości duża kuchnia połączona z jadalnią. Łazienka wspólna na korytarzu.

Na podsumowanie niniejszego rozdziału zostaną zaprezentowane dane statystyczne dotyczące obiektów zbiorowego zakwaterowania i udzielonych noclegów na terenie miasta Zabrze w poszczególnych latach.

Rysunek 72 Miejsca noclegowe w obiektach hotelowych na terenie miasta Zabrze

Źródło: Analiza porównawcza dynamiki rozwoju miasta Zabrze i miast Aglomeracji Górnośląskiej (październik 2012 r.)

Tabela 251 Turystyczne obiekty zbiorowego zakwaterowania w Zabrzu, rok 2012

		Obiekty hotelowe	Inne obiekty zbiorowego zakwaterowania razem
Obiekty ogółem	ob.	7	1
Pokoje	-	272	-
Miejsca noclegowe	msc	494	84
Korzystający rezydenci (Polacy)	osoba	32 958	3 352

Udzielone noclegi rezydentom (Polakom)	-	55 423	10 574
Turyści zagraniczni korzystający z turystycznych obiektów zbiorowego zakwaterowania	osoba	11 476	229
Udzielone noclegi turystom zagranicznym	-	19 079	577

Źródło: <http://www.stat.gov.pl>

Tabela 252 Turystyczne obiekty zbiorowego zakwaterowania wg rodzajów (2012 rok)

Hotele	Inne obiekty hotelowe	Pozostałe obiekty niesklasyfikowane	Ogółem
korzystający z noclegów ogółem I-XII			
osoba	osoba	osoba	osoba
41 351	3 083	1 482	48 015
korzystający z noclegów turyści zagraniczni I-XII			
osoba	osoba	osoba	osoba
10 777	699	65	11 705
wynajęte pokoje ogółem I-XII w obiektach hotelowych			
39 294	3 668	-	42 962
wynajęte pokoje turystom zagranicznym I-XII w obiektach hotelowych			
10 118	1 201	-	11 319
udzielone noclegi ogółem I-XII			
63 654	5 939	5 906	80 744
udzielone noclegi turystom zagranicznym I-XII			
17 012	2 067	112	19 656

Źródło: <http://www.stat.gov.pl>

Tabela 253 Hotele wg kategorii (liczba obiektów, rok 2012)

Hotele				
kategorii *****	kategorii ****	kategorii ***	kategorii **	kategorii *
0	1	0	2	1

Źródło: <http://www.stat.gov.pl>

Tabela 254 Turyści zagraniczni korzystający z turystycznych obiektów zbiorowego zakwaterowania według wybranych krajów, Rok 2012

	Turyści korzystający z noclegów	Udzielone noclegi
ogółem	11 705	19 656
Austria	269	383
Belgia	100	132
Białoruś	140	207
Cypr	22	30
Czechy	356	504
Dania	264	394
Estonia	27	38
Finlandia	89	132
Francja	319	500
Grecja	15	20
Hiszpania	180	300
Irlandia	59	88
Japonia	42	56
Kanada	18	24
Litwa	152	289
Luksemburg	1	5
Łotwa	35	56
Malta	0	0
Niderlandy (Holandia)	178	241
Niemcy	6273	11242
Norwegia	48	64
Portugalia	44	61
Rosja	359	560
Słowacja	142	266
Słowenia	36	54
Stany Zjednoczone Ameryki	147	203
Szwajcaria	29	45
Szwecja	61	125
Ukraina	477	922
Węgry	120	163
Wielka Brytania	254	396
Włochy	1089	1489
pozostałe kraje	360	667

Źródło: <http://www.stat.gov.pl>

Tabela 255 Turystyczne obiekty zbiorowego zakwaterowania, wg wskaźników. Rok 2012

Ogółem		Miejsca noclegowe na 1000 ludności		Udzielone noclegi na 1000 ludności		Korzystający z noclegów na 1000 ludności	
Ogółem	Hotele, motele, pensjonaty, inne obiekty hotelowe	Ogółem	Hotele, motele, pensjonaty, inne obiekty hotelowe	Ogółem	Hotele, motele, pensjonaty, inne obiekty hotelowe	Ogółem	Hotele, motele, pensjonaty, inne obiekty hotelowe
Ob.	Ob.	Msc	Msc	-	-	Osoba	Osoba
8	7	3,21	2,75	448,92	386,93	266,96	247,05

Źródło: <http://www.stat.gov.pl>

Tabela 256 Turystyczne obiekty zbiorowego zakwaterowania – wskaźniki. Porównanie Zabrze z innymi miastami. Rok 2012

Jednostka terytorialna	Miejsca noclegowe na 1000 ludności	Udzielone noclegi na 1000 ludności	Korzystający z noclegów na 1000 ludności
	ogółem	ogółem	ogółem
	msc	-	osoba
Powiat m. Zabrze	4,24	448,92	266,96
Powiat m. Bytom	2,94	194,28	88,39
Powiat m. Ruda Śląska	3,27	555,02	85,30
Powiat m. Gliwice	8,52	1047,39	419,38
Powiat m. Katowice	11,47	1360,44	763,41

Źródło: <http://www.stat.gov.pl>

19. Współpraca międzynarodowa

Współpraca z zagranicą w 2012 r.:

Wykaz miast partnerskich:

- **Sangerhausen (Niemcy)** od 1983 roku; w 1998 roku umowa została przededagowana i powtórnie podpisana;
- **Seclin (Francja)** od 1987 roku;
- **Lund (Szwecja)** od 1990 roku;
- **Sonderborg (Dania)** od 1993 roku;
- **Hazleton (USA)** od 1994 roku;
- **Trnawa (Słowacja)** od 1995 roku, w 2005 roku umowa została przedłużona aneksem na kolejne lata;
- **Opawa (Czechy)** od 1998 roku;
- **Kaliningrad (Rosja)** od 1998 roku;
- **Równe (Ukraina)** od 2001 roku;
- **Zahle (Liban)** od 2007 roku;
- **Rotherham (Wielka Brytania)** – od 2007 roku;
- **Essen (Niemcy)** – od 2012 roku.

Ważniejsze wydarzenia związane z miastami partnerskimi oraz innego rodzaju współpracą z zagranicą w 2012r.:

- W marcu 2012 roku zorganizowane zostało polsko - szwedzkie seminarium pn. „Zrównoważony rozwój miast” z udziałem przedstawicieli Polsko - Szwedzkiej Platformy Zrównoważonej Energetyki, Ambasady Szwecji oraz szwedzkich miast: Lund i Enköping.
- W kwietniu 2012 roku zorganizowana została wizyta w Zabrze grupy profesorów i studentów z Międzynarodowego Instytutu Przemysłowej Ekonomiki Środowiska

w Lund – mieście partnerskim Zabrze w Szwecji, realizujących w Zabrzu projekt badawczy na temat potencjalnej produkcji biogazu.

- W kwietniu 2012 roku w Zabrzu przebywała młodzież z Trnawy – miasta partnerskiego Zabrze na Słowacji w ramach wymiany partnerskiej pomiędzy szkołami spożywczymi obu miast.
- W maju 2012 roku odbyły się IX Międzynarodowa Konferencja pn. „Innowacyjność w zarządzaniu obiektami przemysłowymi dla turystyki” oraz Międzynarodowe Targi Turystyki Dziedzictwa Przemysłowego i Turystyki Podziemnej z udziałem m.in. gości z miast partnerskich Zabrze.
- W czerwcu 2012 roku w Zabrzu przebywała młodzież z miast partnerskich: Sangerhausen (Niemcy), Trnawy (Słowacja) i Równego (Ukraina) uczestnicząca w 15. Międzynarodowym Festiwalu Rysowania w Zabrzu.
- W czerwcu 2012 roku grupa młodzieży z Zabrze przebywała na terenie północnej Francji. Celem wizyty było uczestnictwo drużyny polsko-francuskiej (uczniowie z Zabrze oraz przedstawiciele naszego miasta partnerskiego Seclin) w III Olimpiadzie Polsko- Francuskich Miast Partnerskich regionu Nord- Pas- de Calais w Libercourt. Drużynę Zabrze tworzyło 6 laureatów Frankofoniady, która w tym roku miała miejsce w III LO. Tegoroczna edycja rozgrywek olimpijskich francusko - polskich miast bliźniaczych regionu Nord-Pas-de-Calais została zorganizowana przez Stowarzyszenie Dom Polski we Francji, Regionalną Radę Generalną Regionu oraz społeczność d'Agglo d'Hénin-Carvin. W trakcie trwania olimpiady uczestnicy uczyli się nie tylko sportowej rywalizacji, lecz przede wszystkim nawiązywania więzi, tworzenia międzynarodowych przyjaźni oraz integracji.
- We wrześniu 2012 roku we współpracy z TVP Katowice została zrealizowana produkcja filmu o mieście partnerskim Trnawa. Film emitowany był we wrześniu 2012 roku w paśmie regionalnym TVP Info oraz od listopada 2012 roku emitowany jest w TV Zabrze. Film jest wykorzystywany przez Urząd Miejski w Zabrzu przy wydarzeniach organizowanych z udziałem gości z zagranicy, a także wykorzystywany

w formie materiałów zdjęciowych stanowiących tło dla programów TV Zabrze związanych ze współpracą z Trnavą.

- Na przełomie września i października 2012 roku w Zabrzu przebywały oficjalne delegacje z miast partnerskich Zabrze: Sangerhausen (Niemcy), Seclin (Francja), Równe (Ukraina), Lund (Szwecja), Trnawa (Słowacja), Rotherham (Wielka Brytania) i Essen (Niemcy) uczestniczące w obchodach 90-lecia nadania Zabrzu praw miejskich. Podczas tych uroczystości podpisano umowę o współpracy z Miastem Essen oraz protokół o dalszej współpracy z Miastem Seclin.
- W październiku 2012 roku w organizowanej w Zabrzu konferencji dotyczącej gospodarowania odpadami komunalnymi pn. „Nasze miasto, nasze odpady, nasza sprawa” uczestniczył przedstawiciel Ambasady Szwecji.
- W listopadzie 2012 roku w Międzynarodowej Konferencji „Kierunki rozwoju zarządzania zasobami ludzkimi”, która odbyła się w Zabrzu, uczestniczyli i dzielili się swoimi doświadczeniami przedstawiciele Miasta Rotherham (Wielka Brytania).
- W grudniu 2012 roku w Międzynarodowej Konferencji „Europejskie dobre praktyki na rzecz rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych”, która odbyła się w Zabrzu uczestniczyli przedstawiciele miast partnerskich Zabrze: Seclin (Francja) i Essen (Niemcy).
- W 2012 roku przedstawiciele Miasta Zabrze uczestniczyli w obchodach świąt miast partnerskich: Seclin, Równe, Trnawa i Lund.
- Ponadto w kwietniu 2012 roku delegacja Miasta Zabrze miała okazję poznać sposoby zarządzania odpadami charakterystyczne dla północnej Francji. Podczas wizyty studyjnej przedstawiciele Zabrze poznali kompetencje Aglomeracji Lens-Lievin, zadania wydziału do spraw waloryzacji i zarządzania odpadami, zwiedzili sortownie śmieci oraz wzięli udział w praktycznej prezentacji zmechanizowanej kolektory odpadów. We wrześniu 2012 roku w ramach wizyty studyjnej w Essen przedstawiciele Miasta Zabrze spotkali się m.in. z przedstawicielami Esseńskiego

Przedsiębiorstwa Oczyszczania Miasta (Entsorgungsbetriebe Essen GmbH)
i zapoznali się ze sposobami zarządzania odpadami w Niemczech.

**Informacja dotycząca współpracy Miasta Zabrze z miastami partnerskimi
w zakresie ofert kulturalnych:**

Miasto Równe (Ukraina)

1. Występ zabrzańskiej piosenkarki Anny Bijok – wykonanie recitalu w Równem na Ukrainie podczas IX Tygodnia Kultury Polskiej na Rówieńszczyźnie. (**2006 r.**)
2. Zorganizowanie wyjazdu Zabrzańskiego Chóru Chłopięcego „Pueri Cantores Silesienses” na festiwal pn. „Cztery pory roku. Zima”. (**2007 r.**)
3. Zorganizowanie wyjazdu grupy młodzieżowej z Państwowej Szkoły Muzycznej I i II stopnia w Zabrzu na festiwal pn. „Partnerskie muzykowanie”. (**2007 r.**)
4. Zorganizowanie wizyty w Zabrzu chóru „Vivat musica” z Równego na Ukrainie. (**2007 r.**)
5. Zorganizowanie pobytu w Zabrzu Orkiestry 13. Korpusu Armii Ukraińskiej z Równego uczestniczącej w IV Zabrzańskim Festiwalu Orkiestr im. Edwarda E. Czernego. (**2008 r.**)
6. Zorganizowanie wizyty zespołu folklorystycznego z Równego – miasta partnerskiego Zabrze na Ukrainie, który wystąpił podczas II Parady Regionów. (**2008 r.**)
7. Zorganizowanie wyjazdu przedstawicieli Ogólnokształcącej Szkoły Sztuk Pięknych w Zabrzu na międzynarodowy plener fotograficzny „Równe. Na europejskich rozdrożach. Wiosna 2009” w Równym. (**2009 r.**)
8. Zorganizowanie wyjazdu uczniów Państwowej Szkoły Muzycznej I i II st. im. Stanisława Moniuszki na Ukrainę na Festiwal „II Partnerskie Muzykowanie w Równym” (miście partnerskim Zabrze na Ukrainie). (**2009 r.**)
9. Zorganizowanie pobytu i występów w Zabrzu ludowego zespołu muzycznego „Srebrna Tercja” z Równego – miasta partnerskiego Zabrze na Ukrainie. (**2010 r.**)
10. Zorganizowanie w Zabrzu pobytu młodzieży z Równego na Międzynarodowym Festiwalu Rysowania w Zabrzu w latach **2008-2012**.

Miasto Rotherham (Wielka Brytania)

1. Dofinansowanie wyjazdu grupy teatralnej „Atrum” do Rotherham (Wielka Brytania) w celu wzięcia udziału w projekcie „Muzyka dla Mieszkańców”. (**2008 r.**)

Miasto Seclin (Francja)

1. Zorganizowanie pobytu w Zabrze młodzieży z Seclin na Międzynarodowym Festiwalu Rysowania w Zabrze w **2009 r.**

Miasto Kaliningrad (Rosja)

1. Zorganizowanie pobytu w Zabrze młodzieży z Kaliningradu na Międzynarodowym Festiwalu Rysowania w Zabrze w **2008 i 2009 r.**
2. Zorganizowanie wyjazdu grupy teatralnej z Ogniska Pracy Pozaszkolnej nr 2 w Zabrze na Festiwal Teatrów Młodzieżowych i Studenckich „Równonoc”. (**2009 r.**)

Miasto Essen (Niemcy)

1. Przygotowanie i montaż stałej ekspozycji promującej współczesne Zabrze w centrum Essen. (**2007 r.**)
2. Pomoc w realizacji projektu Comenius „Eksperymentalna archaika jako koncepcja orientacyjna w procesach nauczania” z udziałem szkół z Zabrze, Essen (Niemcy) i Tampere (Finlandia). (**2010 r.**)
3. Zorganizowanie wyjazdu studialnego do Zagłębia Ruhry (Niemcy) w celu zapoznania się z działaniami tamtejszych placówek muzealnych w zakresie turystyki przemysłowej. (**2010 r.**)
4. Zorganizowanie pobytu w Zabrze przedstawicieli Skarbca Katedralnego w Essen w związku z planowaną współpracą w zakresie promowania dziedzictwa kulturowego Zabrze i Essen.

Miasto Sangerhausen (Niemcy)

1. Pobyt w Zabrze młodych sportowców z Sangerhausen w dniach 23 - 26 października **2006 r.**
2. Zorganizowanie wizyty w Zabrze przedstawicieli miasta Sangerhausen w Niemczech w związku z 90-leciem Państwowej Szkoły Muzycznej I i II stopnia w Zabrze. (**2007 r.**)
3. Zorganizowanie pobytu w Zabrze młodzieży z Sangerhausen na Międzynarodowym Festiwalu Rysowania w Zabrze w **2010 i 2012 r.**

Miasto Trnawa (Słowacja)

1. Zorganizowanie pobytu w Zabrzu w dniach 9 - 10 grudnia **2006 r.** chóru i orkiestry z Trnavy – wykonawców bożonarodzeniowego koncertu „Kolędy państw Unii Europejskiej” oraz wykonanie plakatów w celu rozpropagowania koncertu.
2. Zorganizowanie wizyty w Zabrzu artystów z Sangerhausen (Niemcy), Lund (Szwecja) i Trnavy (Słowacja), którzy wzięli udział w Międzynarodowym Festiwalu Rysowania i JAZ Festiwalu Muzyki Improwizowanej (przy wsparciu z Programu Unii Europejskiej „Town Twinning”). (**2007 r.**)
3. Zorganizowanie wyjazdu Zabrzeńskiego Chóru Młodzieżowego Resonans con tutti na koncerty kolędowe do Trnavy, Nitry i Bratysławy na Słowacji w ramach projektu współfinansowanego ze środków Międzynarodowego Funduszu Wyszehradzkiego. (**2007 r.**)
4. Dofinansowanie udziału Zabrzeńskiego Chóru Młodzieżowego „Resonans con tutti” w konkursie chórów Trnava Choir Days w **2008 r.**
5. Udział chóru „Resonans con tutti” w XX jubileuszowym Międzynarodowym Konkursie Chóralnym „Trnavske zborowe dni 2008” w Trnawie w dniach 9-12 października **2008 r.**
6. Sfinansowanie przyjazdu i pobytu w Zabrzu zagranicznych uczestników III Parady Regionów: Zespołu Folklorystycznego „Trnafčan” z Trnavy. (**2009 r.**)
7. Zorganizowanie pobytu w Zabrzu młodzieży z Sangerhausen na Międzynarodowym Festiwalu Rysowania w Zabrzu w latach **2006 - 2012.**

Miasto Lund (Szwecja)

1. Zorganizowanie wyjazdu Zabrzeńskiego Chóru Młodzieżowego „Resonans con tutti” do Szwecji na występy podczas Nocy Kultury w Lund w dniach 20-24 września **2006 r.**
2. Zorganizowanie pobytu w Zabrzu młodych muzyków z Lund w dniach 30 października – 3 listopada **2006 r.**

Miasto Zahle (Liban)

1. Zorganizowanie wizyty i koncertu chrześcijańskiego zespołu młodzieżowego z Zahle – miasta partnerskiego Zabrze w Republice Libańskiej. (**2008 r.**)

Eischstatt (Niemcy)

Udział chóru „Resonans con tutti” w projekcie „Muzyczna Wymiana Młodzieży” w dniach 12-23 lipca **2007 r.**

Hamburg (Niemcy)

1. Udział chóru „Resonans con tutti” w projekcie „Muzyczna Wymiana Młodzieży” – Johannes Brahms „Niemieckie Requiem” w dniach 29 kwietnia – 4 maja **2008 r.**
2. Udział chóru „Resonans con tutti” w projekcie „Muzyczna Wymiana Młodzieży” w dniach 29 kwietnia – 8 maja **2012 r.**, którego celem były wspólne koncerty z młodzieżową orkiestrą symfoniczną Jugen Orchester z Hamburga.

Rimini (Włochy)

Udział chóru „Resonans con tutti” w Międzynarodowym Konkursie Chóralnym w Rimini w dniach 7-13 października **2009 r.**

Budapeszt (Węgry)

Udział zespołu tanecznego MAK w XI Międzynarodowym Dziecięcym Festiwalu „WESZPREMSKIE IGRZYSKA” w Budapeszcie w **2009 r.**

Ołomuniec (Czechy)

Udział chóru „Resonans con tutti” w Międzynarodowym Konkursie Chóralnym „Musica Sacra” w Ołomuńcu w dniach 26-27 marca **2010 r.**

Tours (Francja)

Udział chóru „Resonans con tutti” w Międzynarodowym Festiwalu „Florilege Vocal Tours” w Tours w dniach 26 maja – 2 czerwca **2010 r.**

Ohrid (Macedonia)

Udział chóru „Resonans con tutti” w Międzynarodowym Konkursie Chóralnym „Ohrid Choir Festival” w Ohrid w dniach 23 sierpnia – 2 września **2011 r.**

Lido di Jesolo (Włochy)

Udział zespołu tanecznego MAK w IV Światowym Karnawale Młodzieży i Międzynarodowym Festiwalu „Orfeusz w Italii” w Lido di Jesolo w dniach 12-18 września **2011 r.**

Monachium (Niemcy)

Udział zespołu tanecznego MAK w Koncercie Galowym pod nazwą "Kuźnia Talentów" w Monachium w dniach 18-20 listopada **2011 r.**

Naajdwijk k/Rotterdamu (Holandia)

Udział chóru „Resonans con tutti” w Międzynarodowym Konkursie Chóralnym „TONEN 2000”, który odbył się w Naajdwijk w dniach 27 września – 1 października **2012 r.**

Ponadto w ramach współpracy z zagranicą w Zabrzu:

- sfinansowano noclegi dla gości z miast partnerskich Zabrza uczestniczących w IX Międzynarodowej Konferencji pn. „Innowacyjność w zarządzaniu obiektami przemysłowymi dla turystyki” oraz Międzynarodowych Targach Turystyki Dziedzictwa Przemysłowego i Turystyki Podziemnej. (**2012 r.**).
- 10 maja **2012 r.** podczas IX Międzynarodowej Konferencji Naukowo-Praktycznej odbyło się podpisanie „Karty Europejskiej Sieci Muzeów Górnictwa Węglowego”, która jest zobowiązaniem partnerstwa, którego celem jest wzmocnienie kooperacji wokół czterech pól współpracy: wymiana w zakresie badań naukowych, wymiana działań kulturalnych, wymiana praktyk zawodowych, turystyka, marketing, komunikacja. Karta została podpisana przez reprezentantów sześciu obiektów: Le Bois du Cazier (reprezentowane przez Jean-Louis Delaet), Le Centre Historique Miner (górnicze centrum historyczne, reprezentowane przez Andre Dubuc, Deutsches Bergbau-Museum (reprezentowane przez Rainer Slotta), National Coal Mining Museum for England (reprezentowane przez Margaret Faull), Centro Italiano della Cultura del Carbone (reprezentowane przez Salvatore Cherchi), Zabytkowa Kopalnia Węgla Kamiennego Guido (reprezentowana przez Bartłomieja Szewczyka).

20. Promocja Miasta Zabrze

Promocja wybranych produktów miejskich (promocja zewnętrzna) Miasta Zabrze realizowana jest poprzez:

- **Promocję turystyki poprzemysłowej** w ramach, której realizowany jest projekt pn. *Europejski Ośrodek Kultury Technicznej i Turystyki Poprzemysłowej*. Okres realizacji projektu jest przewidziany na lata 2008-2014.;
- **Promocję imprez i obiektów kulturalnych oraz sportowych** w ramach, której zrealizowano zadania:
 - W ramach projektu „Po drodze z kulturą – oznakowanie obiektów atrakcyjnych kulturowo wraz z utworzeniem sieci elektronicznych punktów informacji kulturalnej na terenie gminy Zabrze” w 2011 roku powstała sieć (5 sztuk) elektronicznych punktów informacji kulturalnej, tzw. piapów (punktów dostępu do Internetu). Urządzenia zostały usytuowane w najbardziej uczęszczanych budynkach użyteczności publicznej w mieście: w Urzędzie Miejskim, w Centrum Handlowym M1, w Domu Muzyki i Tańca, w Miejskiej Bibliotece Publicznej i na terenie ZKWK „Guido”.
 - W związku z uruchomieniem projektu pn. „W sieci kultury – utworzenie systemu e – informacji kulturalnej na terenie gminy Zabrze” w grudniu 2011 roku udostępniono portal www.pokladykultury.pl, który zapewnia dostęp do informacji o obiektach i o wydarzeniach kulturalnych w mieście.

Dodatkowo Miasto Zabrze posiada następujące portale miejskie o tematyce kulturalnej:

- www.kultura-europy.pl,
- www.festiwal-organowy.pl,
- www.swieto-rodziny.pl,

– www.pokladykultury.pl.

- **Promocję gospodarczą miasta** w ramach, której przedstawiciele Miasta Zabrze prezentując ofertę inwestycyjną Zabrza uczestniczyli w międzynarodowych targach inwestycyjnych.
- **Promocję metropolitalną miasta** w ramach, której Miasto Zabrze posiada 8 wypromowanych markowych produktów kulturowych, którymi są poniżej wymienione zabrzańskie imprezy kulturalne:
 - Metropolitalne Święto Rodziny,
 - Teatr na Poziomie,
 - Muzyka na Poziomie,
 - St. Art. Silesia (sztuka ulicy),
 - Skarbnikowe Gody
(od 2008 r. nowa formuła święta Miasta),
 - Międzynarodowa Konferencja Kultura Europy Środkowej
(od 2007 r. nowa formuła),
 - Festiwal Kwiatów,
 - Festiwal Dramaturgii Współczesnej „ Rzeczywistość przedstawiona”.

Atrakcyjny wizerunek Miasta Zabrze budowany jest poprzez realizację wielu zamierzeń, mających na celu wzrost identyfikacji mieszkańców ze swoim miastem. Wszystkie te działania nadają kierunek kształtowania wizerunku Zabrza, jako miasta turystyki przemysłowej, miasta nauki, miasta przyjaznego swoim mieszkańcom i ich gościom.

Wypracowano formy współpracy oraz współdziałania Straży Miejskiej w Zabrzu oraz Miejskiego Zarządu Dróg i Infrastruktury Informatycznej w Zabrzu w zakresie wspólnych kontroli czystości i porządku na terenie Miasta. Te wspólne działania i wypracowane procedury mają znaczny wpływ i przełożenie na postrzeganie Zabrza jako miasta zadbanego i czystego, to jeden z wielu elementów kształtowania atrakcyjnego wizerunku Zabrza.

20.1. Oferta turystyczna

Promocja oferty turystycznej Miasta Zabrze odbywa się m.in. w oparciu o projekt pt.: „Zabrze – kopalnia możliwości. Promocja oferty turystycznej miasta.” współfinansowanego przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2007-2013, Priorytet III Turystyka. Działanie 3.4 Promocja turystyki. Głównym celem projektu jest wykreowanie silnej marki Zabrze jako ośrodka turystyki poprzemysłowej w oparciu o dwie najsilniej działające w mieście instytucje kultury: Muzeum Górnictwa Węglowego ze Skansenem Górniczym „Królowa Luiza” i Zabytkową Kopalnię Węgla Kamiennego GUIDO oraz projekt pn. „Europejski Ośrodek Kultury Technicznej i Turystyki Przemysłowej – w ramach którego zostanie udostępniona do ruchu turystycznego Główna Kluczowa Sztolnia Dziedziczna. Atrakcyjna i rozpoznawalna oferta kulturalna i turystyczna jest jedną z form aktywizacji społeczeństwa oraz poprawy warunków życia w mieście. Wysoka jakość tego typu usług wpływa na postrzeganie atrakcyjności miasta. Cel bezpośredni projektu realizowany będzie przez cele cząstkowe tj.:

- stworzenie pakietowanej oferty turystycznej w oparciu o trzy ww. obiekty turystyki poprzemysłowej,
- prowadzenie spójnej promocji obiektów poprzemysłowych,
- zwiększenie potencjału turystyczno – kulturalnego Zabrze,
- koordynacja działań instytucji w zakresie promocji oferty turystycznej Zabrze.

Efekty na poziomie oddziaływania projektu (cele ogólne projektu):

- wykreowanie silnej marki Miasta Zabrze jako ośrodka turystyki poprzemysłowej,
- bogata i rozpoznawalna oferta spędzania wolnego czasu w mieście ,
- zmiana wizerunku Zabrze. Zabrze jako miasto rozwijające się i stwarzające dobre warunki życia mieszkańców,
- zmiana przemysłowego charakteru miasta z zachowaniem dziedzictwa poprzemysłowego,
- wysoki stopień uczestnictwa najmłodszych mieszkańców miasta w życiu kulturalnym, nabywanie dobrych nawyków spędzania wolnego czasu,

- eliminacja problemów społecznych miasta, w tym przede wszystkim ograniczanie negatywnych tendencji demograficznych,
- wzrost ruchu turystycznego,
- zwiększenie liczby inwestycji około turystycznych,
- przyciąganie mieszkańców regionu i okolic oraz turystów zagranicznych do korzystania z istniejącej bazy i oferty turystycznej,
- zmniejszenie stopy bezrobocia w mieście poprzez tworzenie nowych miejsc pracy w sektorze usług turystycznych i około turystycznych.

Przedmiotem projektu było opracowanie koncepcji marki miasta jako ośrodka turystyki przemysłowej oraz przeprowadzenie kampanii promocyjnej. W działaniach promocyjnych wykorzystane zostały niestandardowe narzędzia. W ramach projektu zrealizowano:

- produkcję interaktywnego, modułowego filmu promującego ofertę turystyczną miasta,
- wykonano przewodnik elektroniczny przewodnik GPS i telefony komórkowe,
- przeprowadzono kampanie promocyjną w prasie o zasięgu regionalnym wraz z insertem interaktywnych kart do gry.

20.2. Oferta inwestycyjna

Obecnie 32,7 % obszaru Miasta Zabrze objętych jest Miejscowym Planem Zagospodarowania Przestrzennego. W celu przygotowania atrakcyjnych ofert inwestycyjnych Miasto dąży do zwiększenia powierzchni obszaru Miasta, dla którego będzie funkcjonował Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego. Rejestr Obowiązujących Planów Miejscowych oraz obszary objęte uchwałami Rady Miejskiej w Zabrzu w sprawie przystąpienia do opracowania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego został opisany w rozdziale 4 (*Gospodarowanie przestrzenią na terenie Zabrza*) niniejszego Raportu.

W celu zwiększenia zainteresowania inwestowaniem w Zabrzu opracowany został Pakiet Rozwiązań Pomocowych dla Przedsiębiorców i Inwestorów Miasta Zabrze. Pakiet zawiera rodzaje pomocy, które Urząd Miejski w Zabrzu opracował dla Przedsiębiorców i Inwestorów

w Zabrzu oraz które wynikają z obowiązujących krajowych, w tym lokalnych aktów prawnych. Rozróżnia się następujące rodzaje pomocy:

- Zwolnienia od podatku od nieruchomości celem wspierania nowych inwestycji lub tworzenia nowych miejsc pracy związanych z nową inwestycją na terenie Gminy Zabrze, o czym mowa w uchwale nr XIV/152/07 Rady Miejskiej w Zabrzu z 17 września 2007 r. w sprawie zwolnień od podatku od nieruchomości w ramach pomocy regionalnej na wspieranie nowych inwestycji lub tworzenie nowych miejsc pracy związanych z nową inwestycją na terenie miasta Zabrze oraz uchwale nr XI/127/07 Rady Miejskiej w Zabrzu z 2 lipca 2007 r. w sprawie zwolnień od podatku od nieruchomości w ramach pomocy regionalnej nieruchomości położonych na obszarze Katowickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej na terenie gminy Zabrze.
- Pomoc w rozłożeniu na raty zaległości z tytułu czynszu najmu lub ich umorzenia;
- Dotacje na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków niestanowiących własności Miasta Zabrze;
- Dofinansowania do poniesionych kosztów modernizacji ogrzewania na ekologiczne;
- Udzielanie poręczenia kredytów dla mikro, małych i średnich przedsiębiorców.
- Ulgi podatkowe (odroczenia lub rozłożenia na raty podatku, odroczenia lub rozłożenia na raty zaległości podatkowych wraz z odsetkami za zwłokę, umorzenie w całości lub części zaległości podatkowych, odsetek za zwłokę).
- Zwolnienia z mocy ustaw dotyczące podatków i opłat lokalnych, podatków rolnego i leśnego, opłat skarbowych.

Ponadto, aby wzbogacić ofertę inwestycyjną Miasta Zabrze realizuje w zakresie:

- **Uzbrajania w infrastrukturę techniczną terenów inwestycyjnych.**

W ramach dofinansowania przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2007- 2013, Miasto przeprowadza działania studyjno – koncepcyjne zmierzające do odpowiedniego przygotowania, a następnie udostępnienia potencjalnym inwestorom terenów inwestycyjnych Miasta. W ramach realizacji projektów w 2012 roku zostały opracowane wymienione poniżej dokumentacje:

- Teren inwestycyjny znajdujący się przy ulicy Handlowej oraz teren inwestycyjny znajdujący się na granicy z Bytomiem:
 - ocena stanu infrastruktury technicznej;
 - analiza kosztowa uzbrojenia;
 - kompleksowe badania geotechniczne, w tym określenie warstw geologicznych, nośności gruntu, poziomu lustra wód gruntowych,
 - harmonogramy procesu inwestycyjnego,
 - analizy kosztowe makroniwelacji,
 - raport o oddziaływaniu na środowisko naturalne,
 - dokumentacja drogi dla terenu przy ulicy Handlowej (projekt budowlany i wykonawczy z uzyskaniem pozwolenia na budowę oraz wykonanie dokumentacji środowiskowej).
- Teren inwestycyjny zlokalizowany w północnej części miasta Zabrze na granicy dzielnic: Mikulczyce, Rokietnica i Biskupice (KSSE):
 - raport o oddziaływaniu na środowisko naturalne;
 - dokumentacja techniczna i projektowo – budowlana w zakresie infrastruktury drogowej;
 - dokumentacja techniczna i projektowo – budowlana dla sieci kanalizacji deszczowej i sanitarnej;
 - dokumentacja techniczna i projektowo – budowlana dla sieci wodociągowej wraz z hydrantami;
 - dokumentacja techniczna i projektowo – budowlana dla sieci gazowej;

- dokumentacja techniczna i projektowo – budowlana dla sieci elektroenergetycznej;
- dokumentacja techniczna i projektowo – budowlana dla przebudowy istniejącej sieci.

W ramach projektu „Budowa drogi dostępowej do Katowickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej w Zabrzu” powstała droga łącząca ulice: Ofiar Katynia i Ziemska.

➤ **Usprawnienia działań administracyjnych w zakresie obsługi inwestorów.**

W ramach struktury Urzędu Miejskiego w Zabrzu działa Pełnomocnik Prezydenta Miasta ds. Inwestorów, który realizuje następujące zadania:

1. Przygotowanie we współpracy z właściwymi wydziałami Urzędu Miejskiego w Zabrzu oferty inwestycyjnej Miasta Zabrze.
2. Prowadzenie bazy danych o terenach inwestycyjnych w Zabrzu.
3. Odpowiadanie na zapytania inwestorów (przygotowanie materiałów w postaci map, opisów terenów), oprowadzanie inwestorów po terenach inwestycyjnych, organizacja spotkań inwestorów z przedstawicielami władz miasta.
4. Doradztwo dla inwestorów.
5. Pomoc w znalezieniu odpowiedniej lokalizacji pod inwestycje.
6. Udzielanie informacji na temat inwestycji w Zabrzu.
7. Nadzorowanie i koordynacja prac związanych z przygotowaniem kompleksowej informacji dla inwestorów.
8. Nadzór nad przygotowaniem folderów inwestycyjnych Miasta Zabrze.
9. Nadzór nad umieszczeniem bieżącej oferty inwestycyjnej w bazach terenów inwestycyjnych PAiIZ.
10. Udział w targach krajowych i zagranicznych – pomoc w nawiązywaniu kontaktów.
11. Współpraca w zakresie przyciągania inwestorów do Zabrza z Polską Agencją Informacji Inwestycji Zagranicznych, Katowicką Specjalną Strefą Ekonomiczną, Śląskim Centrum Obsługi Inwestora, polsko – zagranicznymi izbami przemysłowo – handlowymi, firmami doradczymi konsultingowymi oraz innymi instytucjami pośredniczącymi w pozyskiwaniu inwestorów.
12. Analizowanie wpływu bezpośrednich inwestycji zagranicznych na rozwój miasta.

13. Zbieranie i systematyzowanie materiałów oraz informacji dotyczących inwestycji zagranicznych na szczeblu lokalnym, wojewódzkim i krajowym.
14. Udzielanie informacji na temat ulg i zwolnień podatkowych dla przedsiębiorców i inwestorów.
15. Udział w tworzeniu nowych form pomocy dla inwestorów i inicjatyw mających na celu aktywizację środowiska gospodarczego Miasta.
16. Współpraca z właściwymi wydziałami przy tworzeniu polityki sprzedaży terenów inwestycyjnych.
17. Nadzór i prowadzenie prac związanych z rozwojem Katowickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej na terenie Miasta Zabrze.
18. Nadzór i współpraca z właściwymi wydziałami w zakresie przygotowania i sprzedaży terenów inwestycyjnych przeznaczonych pod budownictwo mieszkaniowe.
19. Prowadzenie serwisu internetowego przeznaczonego dla inwestorów.

➤ **Przygotowania zbioru ofert inwestycyjnych**

W 2012 roku przeprowadzona została kampania reklamowa terenów inwestycyjnych w Zabrzu w celu:

- zwiększenia liczby osób lub przedsiębiorstw zainteresowanych uruchomieniem nowych inwestycji na terenie Miasta Zabrze;
- poinformowania grupy docelowej o istnieniu atrakcyjnych terenów inwestycyjnych w Zabrzu i zachęcenia do skorzystania z możliwości uruchomienia tam nowych inwestycji;
- upowszechnienia wizerunku Zabrze, jako miasta przyjaznego inwestorom.

W ramach kampanii reklamowej opracowano serwis internetowy www.portaldlainwestora.um.zabrze.pl. Stworzony portal w łatwy i prosty sposób udostępnia ofertę inwestycyjną Miasta Zabrze. Przedstawia on zabrzańskie tereny inwestycyjne wraz z wizualizacjami oraz materiałem filmowym.

Ponadto w ramach promocji terenów inwestycyjnych Miasta Zabrze stworzono System Banerów Internetowych umieszczanych na portalach branżowych oraz przeprowadzono kampanię reklamową Google „AdWords”. Zadanie realizowane zostało w ramach projektu pn. *„Zabrze – Kopalnia możliwości. Promocja terenów inwestycyjnych miasta”* dofinansowanego ze środków Unii Europejskiej, w ramach Priorytetu I Badania i rozwój technologiczny, innowacje i przedsiębiorczość, Działanie 1 Wzmocnienie atrakcyjności inwestycyjnej regionu, Podziałanie 2 Promocja inwestycyjna Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego 2007-2013.

➤ **Udziału w targach ofert inwestycyjnych**

W 2012 roku miała miejsce realizacja najważniejszych elementów projektu dofinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2007-2013 pn. *Zabrze - kopalnia możliwości. Kontynuacja promocji inwestycyjnej terenów miasta*. Przedmiotem projektu była promocja oferty inwestycyjnej Miasta Zabrze. Przeprowadzenie szeregu działań marketingowych objętych omawianym projektem stanowiło kontynuację działań zmierzających do wykreowania wizerunku Miasta Zabrze jako atrakcyjnego miejsca na mapie kraju i Europy dla lokowania inwestycji. W wyniku zastosowanych działań wypromowanych zostało 9 terenów inwestycyjnych Miasta Zabrze.

Miasto Zabrze brało udział w krajowych, a także zagranicznych targach inwestycyjnych w celu przeprowadzenia kampanii reklamowej terenów inwestycyjnych, jak i podniesienia wartości oferty Miasta dla potencjalnych inwestorów. Wśród promowanych terenów inwestycyjnych znalazły się:

- teren inwestycyjny - Handlowa
- teren inwestycyjny – Lompy
- tereny inwestycyjne przy DTŚ
- tereny inwestycyjne przy DK88
- teren inwestycyjny na granicy z Bytomiem
- teren inwestycyjny związany z Katowicką Specjalną Strefą Ekonomiczną
- teren inwestycyjny pod budowę centrum przesiadkowego
- teren inwestycyjny – Ziemska DK88

- teren inwestycyjny – Ziemska – Młodego Górnika .

Realizacja przedmiotowego projektu w znaczącym stopniu przyczyniła się do postrzegania Zabrze jako miasta wyróżniającego się dużym potencjałem gospodarczym, pozytywnie nastawionego na innowacyjność i rozwój, a przede wszystkim otwartego na współpracę z inwestorami krajowymi i zagranicznymi. Kształtowanie pozytywnego wizerunku Miasta Zabrze w kontekście możliwości lokowania nowych inwestycji realizowane było poprzez:

- bezpośrednie dotarcie do przedsiębiorców w trakcie międzynarodowych targów inwestycyjnych (targi inwestycyjne Cityscape Dubai, Zjednoczone Emiraty Arabskie oraz Barcelona Meeting Point, Hiszpania.),
- przygotowanie kampanii bilbordowej na terenie kraju,
- przygotowanie działań wyprzedzających obecność Miasta na targach inwestycyjnych,
- przygotowanie profesjonalnych materiałów promujących tereny inwestycyjne Miasta z wykorzystaniem nowoczesnych technik prezentacji (film promocyjny, zdjęcia lotnicze),
- przygotowanie i publikację materiałów promujących w prasie.

21. Budżet miasta

Szczegółowe informacje o stanie finansów Miasta Zabrze w 2012 roku zostały ujęte w następujących dokumentach:

- 1) Informacja o przebiegu wykonania budżetu Miasta Zabrze z 2012 rok
- 2) Informacja o kształtowaniu się wieloletniej prognozy finansowej Miasta Zabrze na lata 2012-2026 za 2012 rok.
- 3) Informacja o przebiegu wykonania planów finansowych samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej i samorządowych instytucji kultury za 2012 rok.

Powyżej wymienione dokumenty dostępne są na stronie Biuletynu Informacji Publicznej.

Poniżej w tabeli zestawiono kwoty wykonania w poszczególnych latach:

Tabela 257 Wykonanie budżetu Miasta Zabrze w latach 2008-2012

Wykonanie budżetu Miasta Zabrze w latach 2008-2012.						
Lp.	Wyszczególnienie	Wykonanie za 2008 r.	Wykonanie za 2009 r.	Wykonanie za 2010 r.	Wykonanie za 2011 r.	Wykonanie za 2012 r.
DOCHODY OGÓŁEM		609 299 484,96	820 712 844,48	786 332 507,97	634 098 186,64	769 464 055,47
w tym:						
I	Dochody własne	413 138 088,08	457 761 480,61	415 095 682,01	365 423 791,02	464 579 947,92
1	Wpływy z podatków	76 314 253,72	78 476 474,63	75 805 182,71	82 722 084,51	89 259 940,40
2	Wpływy z opłat	7 056 934,71	27 645 926,67	18 244 130,27	14 442 038,95	16 745 698,24
3	Dochody z majątku	55 344 430,66	64 942 134,17	82 570 469,86	66 320 315,95	68 324 849,56
4	Udziały w podatkach	146 722 630,08	129 378 575,42	132 671 776,71	150 669 565,64	152 822 661,09
5	Pozostałe dochody własne	127 699 838,91	157 318 369,72	105 804 122,46	51 269 785,97	137 426 798,63
WYDATKI OGÓŁEM		652 430 963,34	952 892 546,69	841 966 662,53	641 901 191,07	734 745 302,90
w tym:						
1	bieżące	463 146 637,16	498 612 930,00	523 864 821,84	545 245 267,86	586 239 613,05
2	majątkowe	189 284 326,18	454 279 616,69	318 101 840,69	96 655 923,21	148 505 689,85

Źródło: Urząd Miejski w Zabrzu, Wydział Budżetu i Analiz Finansowych

Tabela 258 Łącznie środki pozyskane z Unii Europejskiej w latach 2007-2012

Lp	Rok	Środki Własne (pochodzące z budżetu Gminy, Jednostki realizującej itd.)	Środki Unii Europejskiej
2	2012	16 671 052,20 zł	90 871 580,22 zł
3	2011	18 852 749,46 zł	37 998 565,09 zł
4	2010	87 026 610,53 zł	170 662 319,94 zł
5	2009	9 707 229,36 zł + 8 717,93 EUR	37 342 539,40 zł + 34 871,75 EUR
6	2008	69 172,45 zł	16 893 189,34 zł
7	2007	500 391,93 zł	1 967 664,48 zł
Razem:		132 827 205,93 zł + 8 717,93 EUR	355 735 858,47 zł + 34 871,75 EUR

*Źródło: Zespół Planowania Strategicznego i Analiz Statystycznych,
Wydział Strategii i Rozwoju Miasta, Urząd Miejski w Zabrzu*

22. Wykaz spółek prawa handlowego i związków

W niniejszym rozdziale zostaną wykazane spółki prawa handlowego w których udziałowcem jest Miasto Zabrze oraz członkostwo w poszczególnych związkach i organizacjach.

Tabela 259 Wykaz spółek, w których Miasto Zabrze posiada udziały/akcje (stan na 31.12.2012 r.)

Lp.	Nazwa Spółki	Forma organizacyjno-prawna	Wartość udziału/akcji	Wielkość poszczególnych udziałów/akcji
1.	Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Zabrzu Sp. z o.o.	Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością	1.000	28 812 000,00
2.	Zabrzańskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o.	Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością	500	180 232 000,00
3.	Zarząd Budynków Mieszkaniowych - Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o.o.	Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością	500	20 605 500,00
4.	Zabrzańskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o.	Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością	500	22 980 000,00
5.	Stadion w Zabrzu Sp. z o.o.	Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością	50	91 707 150,00 + 56 820 000,00 - wartość umów sprzedaży udziałów nie zarejestrowanych w KRS
6.	Szpital Miejski w Zabrzu Sp. z o.o.	Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością	50	22 771 550,00

7.	Zabrzeńska Agencja Realizacji Inwestycji Sp. z o.o.	Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością	50	10 429 650,00
8.	Międzygminne Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o.o. Tarnowskie Góry	Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością	50	16 384 450,00
9.	Tramwaje Śląskie S.A.	Spółka Akcyjna	10	12 480 000,00
10.	Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej w Zabrzu Sp. z o.o.	Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością	50	125 500,00
11.	Agencja Rynku Hurtowego Produktów Rolnych "Agro-Rynek" S.A. w likwidacji	Spółka Akcyjna	100	100 000,00
12.	Górn. Towarzystwo Lotnicze S.A. w Katowicach	Spółka Akcyjna	100	100 000,00
13.	Przedsiębiorstwo Komunikacji Miejskiej Sp. z o.o. w Gliwicach	Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością	500	3 752 500,00
14.	Agencja Rozwoju Lokalnego Sp. z o.o. Gliwice	Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością	875	416 500,00
15.	Zakłady Mięsne "Maćko" Sp. z o.o. w likwidacji	Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością	50	348 750,00
16.	Mostostal Zabrze Holding S.A.	Spółka Akcyjna	1	901 152,00
17.	„Górn. Zabrze” Sportowa S. A.	Sportowa Spółka Akcyjna	100	950 000,00
18.	Kardio-Med. Silesia Sp. z o.o.	Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością	100	25 000,00

Źródło: Biuro Nadzoru Właścicielskiego, Urząd Miejski w Zabrzu.

Tabela 260 Udziały 100%, większościowe lub mniejszościowe Miasta Zabrze w poszczególnych spółkach prawa handlowego (stan na 31.12.2012 r.)

Lp.	Nazwa Spółki	Udziały Miasta Zabrze
1.	Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Zabrzu Sp. z o.o.	100 %
2.	Zabrzańskie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o.	100 %
3.	Zarząd Budynków Mieszkaniowych - Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o.o.	100 %
4.	Zabrzańskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o.	100 %
5.	Stadion w Zabrzu Sp. z o.o.	100 %
6.	Szpital Miejski w Zabrzu Sp. z o.o.	100 %
7.	Zabrzańska Agencja Realizacji Inwestycji Sp. z o.o.	większościowe
8.	Międzygminne Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o.o. Tarnowskie Góry	mniejszościowe
9.	Tramwaje Śląskie S.A.	mniejszościowe
10.	Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej w Zabrzu Sp. z o.o.	mniejszościowe
11.	Agencja Rynku Hurtowego Produktów Rolnych "Agro-Rynek" S.A. w likwidacji	mniejszościowe

12.	Górnośląskie Towarzystwo Lotnicze S.A. w Katowicach	mniejszościowe
13.	Przedsiębiorstwo Komunikacji Miejskiej Sp. z o.o. w Gliwicach	mniejszościowe
14.	Agencja Rozwoju Lokalnego Sp. z o.o. Gliwice	mniejszościowe
15.	Zakłady Mięsne „Maćko” Sp. z o.o. w likwidacji	mniejszościowe
16.	Mostostal Zabrze Holding S.A.	mniejszościowe
17.	„Górnik Zabrze” Sportowa S. A.	większościowe
18.	Kardio-Med. Silesia Sp. z o.o.	mniejszościowe

Źródło: Biuro Nadzoru Właścicielskiego, Urząd Miejski w Zabrzu.

Wykaz Związków Międzygminnych, do który Miasto Zabrze przynależy:

Tabela 261 Zestawienie opłaconych przez Miasto Zabrze składek członkowskich w 2012 r.

Lp.	Nazwa Związku	Wysokość składki za rok 2012
1.	Komunikacyjny Związek Komunalny Górnośląskiego Okręgu przemysłowego	23 141 898,11
2.	Śląski Związek Gmin i Powiatów	65 419,55
3.	Związek Miast Polskich	37 036,98
4.	Górnośląski Związek Metropolitalny	347 144,00
5.	Śląska Organizacja Turystyczna	23 100,00

Źródło: Biuro Nadzoru Właścicielskiego, Urząd Miejski w Zabrzu.

23. Rewitalizacja miasta

Rewitalizacja terenów miejskich oraz terenów przemysłowych Miasta Zabrze realizowana jest w oparciu o projekty rewitalizacyjne zawarte w Lokalnym Programie Rewitalizacji Obszarów Miejskich Miasta Zabrze na lata 2007-2015.

Sprawozdanie z monitoringu rewitalizacji Miasta Zabrze,

wykonane zgodnie z Uchwałą nr XXXII/482/12 Rady Miasta Zabrze z dnia 27 grudnia 2012 r. w sprawie zmiany Uchwały nr LVII/745/2010 Rady Miejskiej w Zabrzu z dnia 23 sierpnia 2010 r. w sprawie aktualizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji Obszarów Miejskich Miasta Zabrze na lata 2007-2015 oraz w zgodzie z załącznikiem do ww. Uchwały dot. *Rozdziału VII. Sposoby monitorowania, oceny i komunikacji społecznej.*

Monitoring obiektów oraz obszarów na terenie Miasta Zabrze zgodnie z Lokalnym Programem Rewitalizacji Obszarów Miejskich Miasta Zabrze odbywał się w miesiącu październiku, listopadzie i grudniu 2012 roku. W wyniku monitoringu przeprowadzono diagnozę w terenie około 74 projektów podmiotów z terenów miasta, 16 projektów Gminy Zabrze oraz 12 projektów na czterech obszarach priorytetowych rewitalizacji. Efekty z monitoringu przedstawiono poniżej, w podziale na trzy grupy: obiekty zrealizowane, częściowo zrealizowane, w trakcie realizacji, obiekty niezrealizowane.

Obiekty, które zostały zrealizowane:

- Adaptacja budynku przy ulicy Roosevelta 32, na potrzeby dydaktyczno-edukacyjne Wydziału Organizacji i Zarządzania Politechniki Śląskiej;
- Rewitalizacja obiektu przy ulicy 3 Maja 91 - 95 na potrzeby Poradni Psychologiczno - Pedagogicznej;

- Adaptacja przemysłowych budynków Gminy Zabrze na potrzeby Centrum Kształcenia Praktycznego i Ustawicznego – etap I - Zabrze, ul. 3 Maja 95;
- Przebudowa boiska piłkarskiego na terenie GKS Walka – Makoszowy w Zabrzu – etap II- Zabrze, ul. Jaskółcza 40;
- Rozbudowa i przebudowa kompleksu sportowego znajdującego się przy ulicy Jaskółczej 40 w Zabrzu wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną na potrzeby szkolnictwa wyższego – etap I;
- Przebudowa budynków przemysłowych na Zespół Pracowni Gastronomicznych i Hotelarskich dla potrzeb Centrum Kształcenia Praktycznego i Ustawicznego w Zabrzu – etap II, Zabrze, ul. 3 Maja 95;
- Adaptacja budynku biblioteki Donnersmarcków dla potrzeb Filharmonii Zabrzeńskiej - Zabrze Park Hutniczy 7;
- Przebudowa sceny i widowni Teatru Nowego w Zabrzu, ul. 3 Maja 93;
- Termomodernizacja budynku hali sportowej "Pogoń" przy ulicy Wolności 406 w Zabrzu wraz z demontażem, transportem i unieszkodliwieniem 31,5 t odpadów zawierających azbest;
- Utworzenie bazy dydaktyczno – sportowej wydziału AWF. Przebudowa części pomieszczeń hali sportowej Pogoń przy ul. Wolności 406 na potrzeby AWF;
- Wyposażenie Domu Pomocy Społecznej nr 3 przy ulicy Brysza 3 w kamery telewizji dozorowej;
- "Nowe Centrum" – Rewitalizacja budynku przy Placu Dworcowym 6 wraz z przyległym podwórzem;
- Renowacja i przebudowa Szybu Jan przy ulicy Kopalnianej w Zabrzu;

- Renowacja i przebudowa budynku Straży Miejskiej w Zabrze przy ulicy Stalmacha 9;
- Renowacja części wspólnych wielorodzinnego budynku mieszkalnego - ul. Wolności 266 wraz z oficyną;
- Wymiana pokrycia dachu z eternitu na dachówkę ceramiczną:
 - ul. gen. Władysława Andersa 19;
 - ul. gen. Władysława Andersa 23;
- Wymiana pokrycia dachu z eternitu na gonty bitumiczne - ul. Nyska 17,19;
- Wykonanie ocieplenia balkonów metodą lekką, mokrą z demontażem i utylizacją płyt azbestowych - ul. Pyki 8, 8a, 10, 10a;
- Utworzenie systemu monitoringu wizyjnego przy obiekcie Sądu Rejonowego w Zabrze przy ulicy 3 Maja 21;
- Renowacja budynków Teatru Nowego w Zabrze przy Placu Teatralnym 1 wraz z zagospodarowaniem przyległego otoczenia;
- Rewitalizacja obiektu parafialnego przy ulicy Floriana 9 - izolacja przyziemia, remont dachu i elewacji zewnętrznej domu szkoleniowo-konferencyjnego;
- Odnowienie elewacji oraz prace konserwatorskie nad detalem architektonicznym Kościoła Ewangelicko – Augsburskiego w Zabrze przy ulicy Klimasa 3. Inwestycja realizowana wspólnie z Miastem Zabrze. Projekt dotyczy rewitalizacji całego kwartału na rogu ulic 3 Maja i M. Lutra, chodzi o budynek kościoła i budynek byłej szkoły ewangelickiej, gdzie mieści się siedziba OPP nr 2. Budynek jest własnością Miasta Zabrze;
- Renowacja części wspólnych wielorodzinnego budynku mieszkalnego:
 - ul. Gen. De Gaulle’a 60,
 - ul. Dworcowa 3,

- ul. Roosevelta 59,
 - ul. Wolności 209,
 - ul. Wolności 264,
 - ul. Gen. De Gaulle’a 100,
 - ul. Goethego 18,
 - ul. Klimasa 2,
 - ul. Kowalska 16;
- Przebudowa i remont Kościoła Wniebowzięcia NMP w Zabrze przy ulicy Bytomskiej 111a;
- Modernizacja obiektu szkolnego wraz z przyległym terenem. Zabrze przy ulicy Zwrotniczej 13;

Obiekty częściowo zrealizowane:

- Remont budynku Ratusza – Poczty w Zabrze Biskupicach przy:
- ul. Bytomskiej 9,
 - ul. 3 Maja 7b,
 - ul. 3 Maja 44,
 - ul. 3 Maja 49,
 - ul. 3 Maja 50,
 - ul. 3 Maja 52,
 - ul. Stalmacha 20,
 - ul. Targowa 1,
 - ul. Wandy 1a,
 - ul. Wolności 252,
 - ul. Wolności 258,
 - ul. Wolności 279,
 - ul. Wolności 280,
 - ul. Wolności 306 wraz z dwoma oficynami,
 - ul. Wolności 319,
 - ul. Wolności 450,

- ul. Wolności 203,
 - ul. Dworcowa 5,
 - ul. Dworcowa 9,
 - ul. Św. Floriana 12,
 - ul. Św. Floriana 22;
- Rozbudowa Zespołu Szkół Katolickich wraz z zagospodarowaniem terenu i dostosowaniem do potrzeb osób niepełnosprawnych, Zabrze- Mikulczyce ul. Tarnopolska 3;
- Centrum rekreacji ZABORZE - Rewitalizacja zbiorników wyrównawczych, wraz z sąsiadującym budynkiem, oraz zagospodarowaniem terenu przyległego – Zabrze – Zaborze, ul. Kalinowa 9;
- Likwidacja i utylizacja azbestu wraz z ociepleniem elewacji budynków zasobów Zabrzeńskiej Spółdzielni Mieszkaniowej:
- ul. Broniewskiego 3,
 - ul. Broniewskiego 5 ,
 - ul. Broniewskiego 7,
 - ul. Broniewskiego 12,
 - ul. Hermisza 2-2c,
 - ul. Hermisza 4-4c,
 - ul. Hermisza 6-6c,
 - ul. Hermisza 8-8c,
 - ul. C. Skłodowskiej 12-12d,
 - ul. C. Skłodowskiej 14-14d,
 - ul. C. Skłodowskiej 16-16d,
 - ul. C. Skłodowskiej 18-18c,
 - ul. Struzika 14-14,
 - ul. Janika 15-15b,
 - ul. Janika 14-14d,
 - ul. Janika 20-20c,
 - ul. Janika 22-22c,

- ul. Wolności 522-522c,
- ul. Wolności 524-524c
- ul. Wolności 526-526d
- ul. Wolności 528-528c,
- ul. Wolności 530-530c,
- ul. Wolności 534-534c,
- ul. Wolności 536-536c,
- ul. Nad Kanałem 22-22c,
- ul. Nad Kanałem 34-34c,
- ul. Wolności 124-124c,
- ul. Wolności 126-126a,

Obiekty w trakcie realizacji:

- Rewitalizacja poziomów 170 i 320 Zabytkowej Kopalni Węgla Kamiennego Guido w Zabrzu - Budowa Systemu Bezpieczeństwa w Zabytkowej Kopalni Węgla Kamiennego Guido w Zabrzu, ul. 3 Maja 93;
- Budowa krytej pływalni na rewitalizowanych terenach gminnych w Zabrzu - Maciejowie;
- Renowacja części wspólnych wielorodzinnego budynku mieszkalnego - ul. Wolności 260, Zabrze;
- Renowacja części wspólnych wielorodzinnego budynku mieszkalnego - ul. Wolności 303, Zabrze;
- Remont i przebudowa Kościoła św. Jana Chrzciciela na terenie osiedla robotniczego w Zabrzu Biskupicach;
- Rewaloryzacja poprzez organizację przestrzeni publicznej wraz z organizacją turystyki na terenie kolonii robotniczej "ZANDKA" - teren określony przebiegiem ulic: Bytomskiej, J. Stalmacha, Krakusa, N. Bończyka i Cmentarnej;

- Modernizacja stadionu im. Ernesta Pohla w Zabrze przy ulicy Franklina Roosevelta 81;

Obiekty niezrealizowane:

- „Kwartal Sztuki” Zabrze, w rejonie Pl. Teatralnego, ul. Mikulczyckiej, Tłoczni Gazu, drogi dojazdowej (od strony huty), ul. Park Hutniczy oraz Centrum Handlowego ”Platan”;
- Europejski Ośrodek Kultury Technicznej i Turystyki Przemysłowej – Rewitalizacja Głównej Kluczowej Sztolni Dziedzicznej - korytarz sztolni – centrum miasta, odcinek ok. 2,5 km (wlot/wylot zlokalizowany w trzech miejscach tj: ul. K. Miarki, ul. Wolności 410, ul. Sienkiewicza 43), obiekty Skansenu Górniczego „Królowa Luiza” przy ulicy Sienkiewicza 43, Wolności 410; nowoprojektowana infrastruktura - rejon ul. Słodczyka, Miarki i Jagiellońskiej;
- „Europejski Ośrodek Kultury Technicznej i Turystyki Przemysłowej - Skansen „Królowa Luiza” - etap II” Zabrze, ul. Wolności 408-410;
- Remont obiektu oficyny gospodarczej i adaptacja na potrzeby edukacyjne, społeczne i kulturalne OPP3 w Zabrze przy ulicy Opolskiej 29;
- Przebudowa budynku po dyrekcji Huty Zabrze przy ulicy Bytomskiej 1 (obecnie przy ulicy Religi 1);
- Stworzenie strefy bezpieczeństwa w Zabrze poprzez zakup i instalację systemu monitoringu wizyjnego;
- Utworzenie świetlicy środowiskowej na osiedlu Borsigwerk w Zabrze przy ulicy Okrzei 1;
- Rewitalizacja terenów wzdłuż rzeki Bytomki w Zabrze-Maciejowie – budowa Parku Rodzinnego wraz z terenem rekreacyjno - sportowym;

- Adaptacja przemysłowego obiektu w Zabrzu przy ulicy Stalmacha 7 na potrzeby siedziby Biblioteki Głównej MBP;
- Przebudowa i rewaloryzacja budynku Miejskiej Biblioteki Publicznej w Zabrzu przy ulicy ks. J. Londzina 3;
- Rewitalizacja kaplicy poewangelickiej w Zabrzu przy ulicy Żmudy 2;
- Przebudowa obiektu „Gościniec Hutniczy“ na potrzeby kulturalno - turystyczne w Zabrzu Biskupicach przy ulicy Okrzei 1;
- Przebudowa i remont obiektu kina „Roma” przy ulicy Padlewskiego 4 w Zabrzu;
- Remont obiektów zespołu zabudowy kopalni LUDWIK, wpisanych na listę zabytków - ul. Hagera 43, Zabrze;
- Wykonanie ocieplenia budynku metodą lekką, moką z demontażem i utylizacją płyt azbestowych - ul. Wolności 67, ul. Wolności 67a, ul. Wolności 67 b, ul. Zaolziańska 1;
- Renowacja części wspólnych wielorodzinnego budynku mieszkalnego - ul. Powstańców Śląskich 4-4a;
- Adaptacja zabytkowych obiektów przemysłowych na działalność turystyczną, kulturalną i rekreacyjną w Zabrzu przy ulicy Hagera 41-43;
- Adaptacja i przebudowa obiektów po byłej Kopalni Ludwik na działalność inkubatora przedsiębiorczości w Zabrzu przy ulicy Hagera 41-43;
- Adaptacja zabytkowych obiektów przemysłowych na działalność społeczną i edukacyjną w Zabrzu przy ulicy Hagera 41-43;

- Zastępowanie azbestowych elementów budynków wielorodzinnych mieszkalnych materiałami mniej szkodliwymi dla zdrowia człowieka;
- Zmiana sposobu użytkowania budynku przemysłowego maszyny wyciągowej, na lokal usługowo – gastronomiczny w Zabrzu przy ulicy Kopalnianej 7D, na działce nr 5058/237, obręb ewidencyjny Mikulczyce;
- Przywrócenie do stanu pierwotnego obiektów:
 - wieża ciśnień,
 - mur oporowy,
 - ściana szczytowa hali fabrycznej ZBM,
 - kapliczka św. Floriana.

Obiekty zlokalizowane na terenie przemysłowym Huty Zabrze S.A;

- „Druga strona medalu kopalni Guido” Zabrze- Kończyce ul. Olsztyńska 5-7;
- Hotele i akademiki, lokale użyteczności publicznej, usługi turystyczne - ul. Stalmacha 18-18 a, Stalmacha 13 i 15, Zabrze;
- Hala Targowa z infrastrukturą terenu -Stalmacha 5-7;
- Kompleks wielofunkcyjny z hotelem, centrum usług, centrum konferencyjnym oraz biurami Zabrze, ul. Boboli (teren obecnego targowiska);
- Adaptacja budynku przy placu Krakowskim 9 z przeznaczeniem na cele biurowe;
- Przebudowa obiektu zlokalizowanego przy ulicy Wyciska na cele działalności naukowo – dydaktycznej powiązanej z realizacją świadczeń medycznych Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach;

- Przebudowa obiektu dydaktyczno - naukowego dla lokalizacji biblioteki międzywydziałowej oraz Wydziału Zdrowia Publicznego w Zabrze - Rokitnicy przy ulicy Jordana 38;
- Likwidacja i utylizacja azbestu wraz z ociepleniem elewacji budynków zasobów Zabrzeńskiej Spółdzielni Mieszkaniowej:
 - ul. Pokoju 35-35a,
 - ul. Pokoju 39-39a,
 - ul. Wolności 121-121a,
 - ul. Wolności 123-123a,
 - ul. Klonowa 15-15e,
 - ul. Franciszkańska 24-24e,
 - ul. Franciszkańska 26-26a,
 - ul. Franciszkańska 28-28d,
 - ul. Gdańska 40-40e,
 - ul. Gdańska 44-44e.

Następnie Miasto Zabrze w ramach **projektów rewitalizacyjnych odnawia i remontuje budynki, co niewątpliwie sprzyja poprawie estetyki miasta.**

Projekty zrealizowane:

- Wymiana pokrycia dachu z eternitu na gonty bitumiczne - ul. Nyska 17,19;
- Wykonanie ocieplenia balkonów metodą lekką, mokrą z demontażem i utylizacją płyt azbestowych - ul. Pyki 8, 8a, 10, 10a;
- Renowacja budynków Teatru Nowego w Zabrze przy Placu Teatralnym 1 wraz z zagospodarowaniem przyległego otoczenia;
- Rewitalizacja obiektu parafialnego przy ulicy Floriana 9 - izolacja przyziemia, remont dachu i elewacji zewnętrznej domu szkoleniowo-konferencyjnego;

- Odnowienie elewacji oraz prace konserwatorskie nad detalem architektonicznym Kościoła Ewangelicko – Augsburskiego w Zabrze przy ulicy Klimasa 3. Inwestycja realizowana wspólnie z Miastem Zabrze. Projekt dotyczy rewitalizacji całego kwartału na rogu ulic 3 Maja i M. Lutra, chodzi o budynek kościoła i budynek byłej szkoły ewangelickiej, gdzie mieści się siedziba OPP nr 2. Budynek jest własnością Miasta Zabrze;
- Renowacja części wspólnych wielorodzinnego budynku mieszkalnego: ul. Gen. De Gaulle’a 60, ul. Dworcowa 3, ul. Roosevelta 59, ul. Wolności 209, ul. Wolności 264, ul. Gen. De Gaulle’a 100, ul. Goethego 18, ul. Klimasa 2, ul. Kowalska 16;
- Przebudowa i remont Kościoła Wniebowzięcia NMP w Zabrze przy ulicy Bytomskiej 111a;
- Modernizacja obiektu szkolnego wraz z przyległym terenem. Zabrze przy ulicy Zwrotniczej 13;

Spis tabel

Tabela 1 Miasto Zabrze w klasyfikacji NUTS i NTS	23
Tabela 2 Kody pocztowe według Urzędów Poczтовых w Zabrzu (UP Zabrze).....	24
Tabela 3 Wykaz Miejskich Jednostek Organizacyjnych.....	47
Tabela 4 Lista radnych Rady Miasta Zabrze w kadencji 2010 - 2014 (stan na dzień 31.12.2012 r.)	59
Tabela 5 Struktura Rady Miasta Zabrze w kadencji 2010 - 2014 z wyszczególnieniem sprawowanych funkcji radnych (stan na dzień 31.12.2012 r.).....	60
Tabela 6 Struktura Rady Miasta Zabrze w kadencji 2010 - 2014 z wyszczególnieniem przynależności radnych do poszczególnych klubów na dzień 31 grudnia 2012 r.	61
Tabela 7 Składy osobowe stałych komisji Rady Miasta Zabrze w kadencji 2010 -2014 (stan na dzień 31 grudnia 2012 r.).....	65
Tabela 8 Składy osobowe Rad Dzielnic i Osiedli w Zabrzu (stan na dzień 31 grudnia 2012 r.)	68
Tabela 9 Liczba ludności Miasta Zabrze w latach 2005-2012.....	77
Tabela 10 Ubytek liczby mieszkańców Zabrza w latach 2000 - 2012.....	79
Tabela 11 Struktura ludności Zabrza z podziałem na grupy wieku i płci w 2012 r.	79
Tabela 12 Liczba osób w Zabrzu w poszczególnych latach 2006 -2012, wg wieku od 0-18 lat.	81
Tabela 13 Wskaźniki demograficzne dla Miasta Zabrze w poszczególnych latach 2005 - 2012.	83
Tabela 14 Ruch naturalny w Zabrzu w latach 2005 - 2012.	84
Tabela 15 Ruch naturalny ludności w Zabrzu w latach 2011-2012.....	86
Tabela 16 Ludność Zabrza w wieku rozrodczym w 2012 r.	87
Tabela 17 Ludność w Zabrzu wg grup wieku z podziałem na płeć w latach 2005 - 2012.	88
Tabela 18 Ludność Zabrza w wieku mobilnym i niemobilnym z podziałem na płeć w latach 2009 - 2012.....	89
Tabela 19 Wskaźniki obciążenia demograficznego Miasta Zabrze w latach 2005 - 2012	89
Tabela 20 Udział liczby ludności ekonomicznych grup wieku w łącznej liczbie ludności w Zabrzu.....	90
Tabela 21 Migracje na terenie Miasta Zabrze na pobyt stały wg typu i kierunku w latach 2005-2012.....	92
Tabela 22 Migracje wewnętrzne i zagraniczne w latach 2005 - 2012.	93
Tabela 23 Podsumowanie GUS – Powierzchnia i ludność – Miasto Zabrze.	95
Tabela 24 Ludność Miasta Zabrze z podziałem na płeć i grupy wiekowe (stan na dzień 31.12.2012 r.)	95
Tabela 25 Ludność Miasta Zabrze w wieku przedprodukcyjnym w latach 1995 - 2012.....	96
Tabela 26 Ludność Miasta Zabrze w wieku produkcyjnym w latach 1995 – 2012.....	96
Tabela 27 Ludność Miasta Zabrze w wieku poprodukcyjnym w latach 1995 - 2012	97
Tabela 28 Ludność Miasta Zabrze z podziałem na poszczególne grupy wiekowe (stan na dzień 31.12.2012 r.).....	98
Tabela 29 Liczba ludności w poszczególnych dzielnicach Miasta Zabrze z uwzględnieniem podziału na płeć (stan na dzień 31.12.2012 r.).....	99

Tabela 30 Liczba ludności faktycznie zamieszkałej na terenie Miasta Zabrze w latach 1995 - 2012.....	100
Tabela 31 Migracje ludności na pobyt stały – Miasto Zabrze 2012 r.	101
Tabela 32 Saldo migracji wewnętrznych na terenie Miasta Zabrze w 2012 r.	101
Tabela 33 Saldo migracji zewnętrznych na terenie Miasta Zabrze w 2012 r.	102
Tabela 34 Zagranica - ruch mieszkańców Zabrze w 2012 r.	102
Tabela 35 Szczegółowa liczebność ludności Miasta Zabrze z podziałem na wiek od 3 lat do 19 lat w 2012 r.....	103
Tabela 36 Przyrost naturalny na terenie Miasta Zabrze w latach 2001 - 2012	104
Tabela 37 Wydane dowody osobiste w latach 2011-2012	105
Tabela 38 Planowanie przestrzenne w Zabrzu – obowiązujące studium i plany miejscowe.	110
Tabela 39 Prace planistyczne – Projekty Miejsowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Zabrze w latach 2008 - 2012.....	119
Tabela 40 Średnia miesięczna liczba wejść na stronę Sytemu Informacji o Terenie Miasta Zabrze w poszczególnych latach 2011- 2012	120
Tabela 41 Decyzje budowlane, Urząd Miejski w Zabrzu, lata 2009-2012.	122
Tabela 42 Decyzje dopuszczające do użytkowania obiekty budowlane na terenie miasta Zabrze w latach 2009 - 2012.	124
Tabela 43 Długość sieci drogowo - ulicznej na terenie miasta Zabrze.	132
Tabela 44 Powierzchnia dróg na terenie miasta Zabrze.	132
Tabela 45 Rodzaj nawierzchni dróg na terenie miasta Zabrze w 2012 r.	133
Tabela 46 Powierzchnia chodników i ścieżek rowerowych na terenie miasta Zabrze.	134
Tabela 47 Obiekty inżynierskie w ciągu dróg publicznych na terenie miasta Zabrze - 2012 r.	134
Tabela 48 Dane dotyczące przestępstw drogowych w latach 2010-2012.	136
Tabela 49 Dane dotyczące przestępstw drogowych w latach 2009-2011.	136
Tabela 50 Odnotowane zdarzenia drogowe w Zabrzu w 2012 r.	137
Tabela 51 Wyniki weryfikacji oznakowania i parkowania na terenie osiedli i dzielnic z problemami komunikacyjnymi w Zabrzu z 2012 r.	138
Tabela 52 Działania KMP w Zabrzu w ramach akcji <i>Trzeźwość, Alkohol, Trzeźwy Poranek</i> . – 2012 r.....	139
Tabela 53 Działania KMP w Zabrzu w ramach akcji <i>PRĘDKOŚĆ</i> – 2012 r.....	139
Tabela 54 Liczba linii autobusowych oraz tramwajowych obsługujących Zabrze w latach 2011-2012.....	143
Tabela 55 Długość tras autobusowych oraz tramwajowych na terenie Zabrze w latach 2011- 2012.....	144
Tabela 56 Długość linii autobusowych oraz tramwajowych na terenie Zabrze w latach 2011- 2012.....	144
Tabela 57 Struktura taboru obsługującego Miasto Zabrze w latach 2011-2012.....	144
Tabela 58 Wysokość rocznej pracy eksploatacyjnej wykonywanej na terenie miasta Zabrze przez pojazdy kursujące na zlecenie KZK GOP w latach 2011-2012.	145
Tabela 59 Maksymalna średniodzienna liczba pociągów jadących przez stację Zabrze.	146
Tabela 60 Pojazdy – rejestracja i wycofanie z ruchu na terenie miasta Zabrze w latach 2010- 2012.....	147
Tabela 61 Dokumenty potwierdzające uprawnienia (dowody rejestracyjne, prawa jazdy, licencje, zaświadczenia) wydane i zarejestrowane na terenie Miasta Zabrze w latach 2010- 2012.....	147
Tabela 62 ILOŚĆ WYDANYCH DECYZJI W 2012 r. – Prawo ochrony środowiska.....	149
Tabela 63 Monitoring jakości powietrza. Stacja monitoringu: Zabrze, ul. Skłodowskiej-Curie 34, Raport roczny: 2012.	154

Tabela 64 Całkowity koszt realizacji III ETAPU Programu Ograniczenia Niskiej Emisji w Zabrzu.....	156
Tabela 65 Uzyskane efekty rzeczowe III ETAPU Programu Ograniczenia Niskiej Emisji w Zabrzu.....	157
Tabela 66 Uzyskane efekty ekologiczne III ETAPU Programu Ograniczenia Niskiej Emisji w Zabrzu.....	157
Tabela 67 Osiągnięte wskaźniki produktu i rezultatu – MAPA KAUSTYCZNA MIASTA ZABRZE	161
Tabela 68 Wyniki badań wód powierzchniowych – Potok Bielszowicki – ujęcie Kłodnicy	166
Tabela 69 Wyniki badań wód powierzchniowych – Czerniawka – ujęcie Kłodnicy.....	167
Tabela 70 Wyniki badań wód powierzchniowych – Bytomka – ujęcie Kłodnicy	168
Tabela 71 Zestawienie danych dot. zieleni miejskiej na terenie Miasta Zabrze – 2012 r.....	169
Tabela 72 Zestawienie danych dot. lasów na terenie Miasta Zabrze – 2012 r.....	174
Tabela 73 Dostawcy ciepła, energii elektrycznej oraz gazu na terenie Miasta Zabrze.....	180
Tabela 74 Ujęcia własne wody na terenie Zabrze oraz ich zdolność produkcyjna.	181
Tabela 75 Długość sieci wodociągowej na terenie miasta Zabrze w latach 2008 - 2012.....	181
Tabela 76 Przedział wiekowy sieci wodociągowej na terenie miasta Zabrze, lata 2008-2011	182
Tabela 77 Ceny jednostkowe wody na terenie miasta Zabrze w 2012 r.	183
Tabela 78 Charakterystyka zabrzańskich oczyszczalni ścieków - 2012 r.....	183
Tabela 79 Procent oczyszczenia ścieków na terenie miasta Zabrze z podziałem na sposób oczyszczania.....	184
Tabela 80 Długość sieci kanalizacyjnej na terenie miasta Zabrze w latach 2008 -2012.	185
Tabela 81 Przedział wiekowy sieci kanalizacyjnej na terenie miasta Zabrze w latach 2008 – 2012	185
Tabela 82 Ilość wytworzonych ścieków w 2012 r. na terenie miasta Zabrze.....	186
Tabela 83 Ceny jednostkowe za odprowadzanie ścieków na terenie miasta Zabrze w 2012 r.	187
Tabela 84 Kontrakt 1: Poprawa gospodarki ściekowej w dzielnicy Pawłów - ulice objęte pracami	188
Tabela 85 Kontrakt 2: Poprawa gospodarki ściekowej w dzielnicy Zaborze Południowe - ulice objęte pracami	190
Tabela 86 Kontrakt 3: Poprawa gospodarki ściekowej w dzielnicy Zaborze Północne - ulice objęte pracami	191
Tabela 87 Kontrakt 4: Poprawa gospodarki ściekowej w dzielnicy Makoszowy - ulice objęte pracami.....	192
Tabela 88 Kontrakt 5: Poprawa gospodarki ściekowej w dzielnicy Biskupice - ulice objęte pracami	193
Tabela 89 Kontrakt 6: Poprawa gospodarki ściekowej w dzielnicy Mikulczyce - ulice objęte pracami	194
Tabela 90 Kontrakt 7: Poprawa gospodarki ściekowej - Kanalizacja sanitarna na osiedlu Wyzwolenia - ulice objęte pracami	195
Tabela 91 Pojemność i stopień wypełnienia MSOK w Zabrzu – 31.12.2011 r.	198
Tabela 92 Sprawozdania miesięczne MOSIR Sp. z o. o.....	198
Tabela 93 Długość sieci ciepłowniczej ZPEC Sp. z o. o. w latach 2008 - 2012.....	203
Tabela 94 Sieć ciepłownicza ZPEC Sp. z o. o. w 2012 r.	204
Tabela 95 Liczba odbiorców ciepła z sieci ciepłowniczej ZPEC Sp. z o.o.	205
Tabela 96 Sprzedaż ciepła przez ZPEC Sp. z o. o. w latach 2008 - 2012.....	205
Tabela 97 Odbiorcy ciepła z TERMA-DOM Sp. z o. o. w latach 2009 - 2012.	207

Tabela 98 Sprzedaż energii cieplnej na terenie miasta Zabrze przez TERMA-DOM Sp. z o. o. w latach 2009 - 2012.	209
Tabela 99 Liczba odbiorców wg rodzaju pobieranej energii cieplnej z TERMA-DOM Sp. z o. o. w latach 2009 - 2012.	209
Tabela 100 Sieć ciepłownicza TERMA-DOM Sp. z o.o. – 2012 r.	209
Tabela 101 Zużycie energii elektrycznej [MWh] w latach 2011 - 2012 na terenie Miasta Zabrze.....	210
Tabela 102 Stawki opłat w grupach taryfowych A23, A22, A21 w 2012 r.	211
Tabela 103 Stawki opłat w grupach taryfowych B23, B22, B21 w 2012 r.	212
Tabela 104 Stawki opłat w grupach taryfowych C23, C22b, C22a, C21 w 2012 r.	212
Tabela 105 Stawki opłat w grupach taryfowych C13, C12b, C12a, C11 w 2012 r.	212
Tabela 106 Stawki opłat w grupach taryfowych R, G12, G11, G12e, G11e w 2012 r.	213
Tabela 107 Zużycie paliwa gazowego GZ-50 w mieście Zabrze tys. m ³ w 2012 r.	214
Tabela 108 Ilość użytkowników paliwa gazowego w mieście Zabrze w 2012 r.	214
Tabela 109 Schronisko dla Bezdomnych Zwierząt w Zabrzu – 2012 r.	216
Tabela 110 Komunalny zasób mieszkaniowy Miasta Zabrze – stan na dzień 31.12.2012 r..	219
Tabela 111 Sprzedaż mieszkań komunalnych w latach 2007-2012.....	220
Tabela 112 Klasyfikacja budynków z mieszkaniowego zasobu Miasta Zabrze ze względu na ich stan techniczny.	222
Tabela 113 Zestawienie zbiorcze zwolnionych lokali mieszkalnych (pustostanów) w 2012 r.	223
Tabela 114 Ilość wniosków o przyznanie mieszkania komunalnego w latach 2007-2012....	224
Tabela 115 Liczba wyroków eksmisyjnych z prawem do lokalu socjalnego na terenie Miasta Zabrze (stan na dzień 31.12.2011 r.).	225
Tabela 116 Liczba wyroków eksmisyjnych bez prawa do lokalu socjalnego na terenie Miasta Zabrze (stan na dzień 31.12.2011 r.).	226
Tabela 117 Wydatki na odszkodowania za niedostarczenie lokali socjalnych oraz najem lokali socjalnych od innych gestorów w latach 2007-2011.	228
Tabela 118 Wielkość mieszkaniowego zasobu Miasta Zabrze z podziałem na poszczególne typy budynków (stan na dzień 31.12.2011 r.).	230
Tabela 119 Zasób mieszkaniowy Miasta Zabrze w latach 2011 -2012.	230
Tabela 120 Wysokość stawki wywoławczej czynszu najmu za 1 m ² powierzchni lokali użytkowych z lokalowego zasobu Miasta Zabrze proponowanych do wynajęcia w 2012 r..	233
Tabela 121 Średnia stawka czynszu najmu za 1 m ² powierzchni lokali użytkowych z lokalowego zasobu Miasta Zabrze w 2012 r.	233
Tabela 122 Liczba komunalnych lokali użytkowych w Zabrzu.	234
Tabela 123 Nieruchomości oddane w trwały zarząd.	234
Tabela 124 Nieruchomości oddane w dzierżawę.	234
Tabela 125 Nieruchomości oddane w użyczenie.	235
Tabela 126 DOCHODY I KOSZTY – GOSPODAROWANIE NIERUCHOMOŚCIAMI..	235
Tabela 127 Sprywatyzowane lokale z mieszkaniowego zasobu Miasta Zabrze w 2012 r....	236
Tabela 128 Sprzedaż lokali mieszkalnych w drodze przetargu w 2012 r.	236
Tabela 129 Sprzedaż lokali mieszkalnych na rzecz najemcy w 2012 r.	237
Tabela 130 Sprzedaż nieruchomości niezabudowanych Miasta Zabrze w 2012 r.....	237
Tabela 131Tabela. Sprzedaż nieruchomości zabudowanych Miasta Zabrze w 2012 r.....	238
Tabela 132Tabela. Nieruchomości nabyte do gminnego zasobu nieruchomości w 2012 r.*	239
Tabela 133 Zestawienie mieszkalnych lokali komunalnych – JOFGN	240
Tabela 134 Zestawienie lokali niemieszkalnych komunalnych – JOFGN	240
Tabela 135 Zestawienie lokali mieszkalnych komunalnych we wspólnotach - JOFGN	241
Tabela 136 Lokale socjalne – JOFGN	241

Tabela 137 Lokale tymczasowe – JOFGN.....	242
Tabela 138 Gminny zasób lokalowy – JOFGN	242
Tabela 139Tabela. Wyposażenie lokali mieszkalnych w media – 2012 r.	243
Tabela 140Tabela Liczba nieruchomości udostępnionych – JOFGN.....	243
Tabela 141 Gospodarowanie nieruchomościami – dochody i koszty w 2012 r.....	244
Tabela 142 Rynek pracy. Wynagrodzenie – Miasto Zabrze	245
Tabela 143 Tabela Porównanie przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto.....	246
Tabela 144 Wskaźnik bezrobocia rejestrowanego	246
Tabela 145 Kształtowanie się stopy bezrobocia rejestrowanego	246
Tabela 146Tabela. Kształtowanie się stopy bezrobocia na przestrzeni roku	246
Tabela 147 Kształtowanie się bezrobotnych wg wieku*	247
Tabela 148 Kształtowanie się bezrobocia wg poziomu wykształcenia*.....	247
Tabela 149 Kształtowanie się bezrobocia wg czasu pozostawania bez pracy*	247
Tabela 150 Kształtowanie się bezrobocia wg stażu pracy*	248
Tabela 151 Bezrobotni w szczególnej sytuacji na rynku pracy*	248
Tabela 152 Bezrobotni w wieku mobilnym (18-44 r. ż.) w szczególnej sytuacji na rynku pracy*	249
Tabela 153 Liczba bezrobotnych z prawem i bez prawa do zasiłku	249
Tabela 154 Bezrobotni uprawnieni do poszczególnych świadczeń w miesiącach	249
Tabela 155 Działania Powiatowego Urzędu Pracy w Zabrzu – 2012 r.	250
Tabela 156 Dotacja na rozpoczęcie działalności gospodarczej oraz refundacja kosztów wyposażenia lub doposażenie stanowiska pracy.....	251
Tabela 157 Liczba osób bezrobotnych, które podjęły pracę i działalność gospodarczą.....	251
Tabela 158 Wartość wydatków poniesionych w 2012 roku przez Powiatowy Urząd Pracy w Zabrzu.....	252
Tabela 159 Struktura bezrobocia w Zabrzu na dzień 31.12. 2012 r.....	255
Tabela 160 Ranking i struktura 10 zawodów o największej liczbie bezrobotnych w Zabrzu na dzień 31.12.2012 roku.....	256
Tabela 161 Struktura i ranking dwunastu zawodów o największej liczbie osób bezrobotnych pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy w Zabrzu – 31.12.2012 r.	257
Tabela 162 Skrócony ranking zawodów według wskaźnika długotrwałego bezrobocia w Zabrzu na dzień 31.12.2012 r.....	258
Tabela 163 Struktura i ranking zawodów o największej liczbie zarejestrowanych bezrobotnych absolwentów w Zabrzu na dzień 31.12.2012 r. (skrót)	258
Tabela 164 Ranking i struktura 10 zawodów o największej liczbie ofert pracy w Zabrzu w 2012 roku.....	259
Tabela 165 Struktura osób bezrobotnych oraz ofert pracy według sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności w Zabrzu w 2012 r.	260
Tabela 166 Ranking dziesięciu zawodów nadwyżkowych w Zabrzu w 2012 roku - fragment (według wskaźnika intensywności nadwyżki / deficytu zawodu równego zero oraz według wskaźnika intensywności nadwyżki / deficytu zawodu różnego od zera)	262
Tabela 167 Ranking zawodów deficytowych w Zabrzu w 2012 roku - fragment (przy zarejestrowanych bezrobotnych).....	263
Tabela 168 Ranking zawodów deficytowych w Zabrzu w 2012 roku (przy braku zarejestrowanych bezrobotnych).....	263
Tabela 169 Porównanie ilości podmiotów w rejestrze REGON – 2012 r.	267
Tabela 170 Podmioty gospodarcze w Zabrzu według klas wielkości w latach 2006 – 2012	268
Tabela 171 Liczba nowozarejestrowanych podmiotów gospodarczych w Zabrzu w latach 2005 – 2012.....	268

Tabela 172 Spółki handlowe publiczne i prywatne zarejestrowane w rejestrze REGON w Zabrzu w latach 2004-2012	269
Tabela 173 Liczba spółek handlowych ogółem i nowozarejestrowanych na przestrzeni lat 2004-2012 w Zabrzu	269
Tabela 174 Spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego ogółem i nowozarejestrowane na przestrzeni lat 2004 - 2012	269
Tabela 175 Liczba i odsetek jednostek gospodarczych w 2012 r. w rejestrze REGON	270
Tabela 176 Liczba placówek posiadających zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych – Zabrze.....	273
Tabela 177 Liczba osób, które osiągnęły dochody w danej skali podatku dochodowego od osób fizycznych w 2012 r.....	281
Tabela 178 Sumy dochodów wykonanych przez Urząd Skarbowy w Zabrzu w latach 2007 - 2012.....	282
Tabela 179 Liczba podatników i płatników w latach 2006-2012	284
Tabela 180 Liczba stowarzyszeń, fundacji i organizacji działających na terenie miasta Zabrze.	285
Tabela 181 Dotacje na zadania publiczne Miasta Zabrze	288
Tabela 182 Zestawienie organizacji pożytku publicznego uprawnionych do otrzymania 1% podatku.	291
Tabela 183 Nakłady inwestycyjne Miasta Zabrze w latach 2002-2012.....	294
Tabela 184 ZADANIA INWESTYCYJNE ZREALIZOWANE PRZEZ MIASTO ZABRZE w 2012 r.....	297
Tabela 185 Działalność Miejskiego Rzecznika Konsumentów w Zabrzu w latach 2007-2012.	307
Tabela 186 Placówki edukacyjne na terenie Miasta Zabrze	309
Tabela 187 Liczba uczniów na terenie Miasta Zabrze wg typów szkół w latach 2011-2012	310
Tabela 188 Liczba uczniów na terenie Miasta Zabrze korzystających ze świetlicy szkolnej w latach 2011-2012	313
Tabela 189 Zdawalność egzaminu maturalnego wg typu szkoły na terenie Miasta Zabrze w latach 2011-2012.....	313
Tabela 190 Komputeryzacja szkół podstawowych i gimnazjów w Zabrzu	315
Tabela 191 Ewidencja szkół i placówek niepublicznych na terenie Miasta Zabrze – 2012 r.	315
Tabela 192 Ilość osób przyjętych na I rok studiów na uczelniach wyższych zlokalizowanych na terenie Miasta Zabrze w latach 2009 - 2012.	321
Tabela 193 Rekrutacja 2012 r. – Wydział Organizacji i Zarządzania, Politechnika Śląska ..	323
Tabela 194 Ilość uczestników studiów podyplomowych 2012/2013 – Wydział Organizacji i Zarządzania, Politechnika Śląska	326
Tabela 195 Nabór na prowadzony w Zabrzu Zamiejscowy Ośrodek Dydaktyczny Akademii Wychowania Fizycznego im. Jerzego Kukuczki w Katowicach w latach 2009 – 2012.....	328
Tabela 196 Przeciętne dalsze trwanie życia w 2012 roku.....	346
Tabela 197 Zgony według najczęstszych przyczyn.	346
Tabela 198 Zgony niemowląt w Zabrzu w latach 2011 - 2012.....	347
Tabela 199 Dane o stanie zdrowia dzieci i młodzieży w wieku 0-18 lat oraz osób w wieku 19 lat i więcej będących pod opieką lekarza podstawowej opieki zdrowotnej (rodzinnego) ..	349
Tabela 200 Zachorowania na choroby zakaźne	353
Tabela 201 Zachorowania na gruźlicę	354
Tabela 202 Zachorowania na nowotwory złośliwe.....	354
Tabela 203 Ilość chorych leczonych w jednostkach leczenia ambulatoryjnego dla osób z zaburzeniami psychicznymi, osób uzależnionych od alkoholu oraz innych substancji psychoaktywnych w latach 2011 – 2012.....	356

Tabela 204 SZPITALA OGÓLNE – Miasto Zabrze	357
Tabela 205 SZPITALA I ZAKŁADY PSYCHIATRYCZNE.....	358
Tabela 206 ZAKŁADY PIELEGNACYJNO-OPIEKUŃCZE I OPIEKUŃCZO-LECZNICZE	358
Tabela 207 ZAKŁADY STACJONARNEJ OPIEKI HOSPICYJNEJ ORAZ ODDZIAŁY MEDYCZYNY PALIATYWNEJ /5182/.....	358
Tabela 208 AMBULATORYJNA OPIEKA ZDROWOTNA	359
Tabela 209 PERSONEL SŁUŻBY ZDROWIA STAN W DNIU 31 XII.....	361
Tabela 210 PERSONEL SŁUŻBY ZDROWIA W LATACH 2011-2012 LICZBA LUDNOŚCI NA 1 OSOBĘ PERSONELU MEDYCZNEGO.....	361
Tabela 211. Wybrane dane o stacjonarnej opiece zdrowotnej w Zabrzu w 2012 r. – szpitale ogólne.....	362
Tabela 212 Podmioty lecznicze i praktyki zawodowe ambulatoryjnej opieki zdrowotnej....	362
Tabela 213 Pracujący w podstawowej ambulatoryjnej opiece zdrowotnej Miasta Zabrze w 2012 roku – liczby bezwzględne.....	363
Tabela 214 Opieka długoterminowa – stan 31.12.2012 r.	364
Tabela 215 Zatrudnienie, udzielający świadczeń ogółem (długoterminowa, stacjonarna opieka zdrowotna) - stan w dniu 31.12.2012 r.....	364
Tabela 216 Dane statystyczne dotyczące działalności Izby Wyrzeźwien w Zabrzu w latach 2009-2012.....	365
Tabela 217 Zbiorczy wykaz zdarzeń zaobserwowanych w centrach monitoringu w latach 2009-2012.....	373
Tabela 218. Ilość nałożonych mandatów przez Straż Miejską w Zabrzu.....	375
Tabela 219 Remizy Straży Pożarnej w Zabrzu w 2012 r.	376
Tabela 220 Ilość samochodów bojowych PSP, OSP i TSR do dyspozycji na terenie miasta Zabrze.....	377
Tabela 221 Liczba przeprowadzonych interwencji przez PSP w lata 2006 – 2012.....	377
Tabela 222 Wielkość pożarów w latach 2006 - 2012.	378
Tabela 223 Ofiary śmiertelne i ranni, statystyka PSP*, lata 2006 – 2012.....	378
Tabela 224 Ofiary śmiertelne, wg zdarzenia w 2012 r., Statystyka PSP.	379
Tabela 225 Ranni, wg zdarzenia w 2012 r., Statystyka PSP.....	379
Tabela 226 Przyczyny powstania pożarów w 2012 r. na terenie miasta Zabrze.....	379
Tabela 227 Liczba występowania miejscowych zagrożeń na terenie miasta Zabrze w 2012 r.	380
Tabela 228 Liczba interwencji PSP według miejsca powstawania pożaru oraz według rodzaju obiektu w 2012 r.....	380
Tabela 229 Liczba wszczętych postępowań przygotowawczych w latach 2006 - 2012.....	381
Tabela 230 Tabela Liczba stwierdzonych przestępstw w latach 2006 - 2012.	382
Tabela 231 Przestępstwa wykryte wg kategorii przestępstwa, lata 2006-2011.	382
Tabela 232 Wykrywalność sprawców przestępstw lata 2006 - 2012.....	382
Tabela 233 Wybrane kategorie przestępstw kryminalnych.	382
Tabela 234. Dane dotyczące interwencji zgłoszonych.....	383
Tabela 235 Dane dotyczące represji wykroczeń /bez drogowych/.	383
Tabela 236 Informacja na temat czynów zabronionych popełnionych przez nieletnich.	383
Tabela 237 Zabezpieczenia imprez masowych na terenie miasta Zabrze.....	393
Tabela 238 Siły i koszty- ćwiczenia 2012 r.	413
Tabela 239 Działalność Sądu Rejonowego w Zabrzu w latach 2006 – 2012	415
Tabela 240 Liczba spraw. Prokuratura Rejonowa w Zabrzu. Lata 2006-2011.....	416
Tabela 241 Liczba podejrzanych oraz środki zapobiegawcze zastosowane przez Prokuraturę Rejonową w Zabrzu	417

Tabela 242 Filie Miejskiej Biblioteki Publicznej im. J. Fusickiego w Zabrzu.	427
Tabela 243 Sprawozdanie statystyczne MBP w Zabrzu za 2012 r.	428
Tabela 244 Dotacje Miasta Zabrze na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych w rejestr zabytków położonych na obszarze miasta i nie stanowiących jego wyłącznej własności (lata 2006 - 2012).	445
Tabela 245 Ilość wydanych uzgodnień i opinii konserwatorskich przez Miejskiego Konserwatora Zabytków w Zabrzu w latach 2011-2012	446
Tabela 246 Baza rekreacyjno-sportowa Zabrze.	451
Tabela 247 Kluby i stowarzyszenia sportowe w Zabrzu.	453
Tabela 248 Wykaz ilości osób uczestniczących w zajęciach sportowo – rekreacyjnych na obiektach MOSiR w Zabrzu Sp. z o. o. w 2012 r.	465
Tabela 249 Wykonane usługi przez Miejski Zakład Kąpielowy w Zabrzu w latach 2011-2012	466
Tabela 250 Średniomiesięczne dochody Miejskiego Zakładu Kąpielowego w Zabrzu w latach 2008-2012.....	468
Tabela 251 Turystyczne obiekty zbiorowego zakwaterowania w Zabrzu, rok 2012.....	475
Tabela 252 Turystyczne obiekty zbiorowego zakwaterowania wg rodzajów (2012 rok)....	476
Tabela 253 Hotele wg kategorii (liczba obiektów, rok 2012).	476
Tabela 254 Turyści zagraniczni korzystający z turystycznych obiektów zbiorowego zakwaterowania według wybranych krajów, Rok 2012.....	477
Tabela 255 Turystyczne obiekty zbiorowego zakwaterowania, wg wskaźników. Rok 2012	478
Tabela 256 Turystyczne obiekty zbiorowego zakwaterowania – wskaźniki. Porównanie Zabrze z innymi miastami. Rok 2012	478
Tabela 257 Wykonanie budżetu Miasta Zabrze w latach 2008-2012	497
Tabela 258 Łącznie środki pozyskane z Unii Europejskiej w latach 2007-2012.....	498
Tabela 259 Wykaz spółek, w których Miasto Zabrze posiada udziały/akcje (stan na 31.12.2012 r.)	499
Tabela 260 Udziały 100%, większościowe lub mniejszościowe Miasta Zabrze w poszczególnych spółkach prawa handlowego (stan na 31.12.2012 r.).....	501
Tabela 261 Zestawienie opłaconych przez Miasto Zabrze składek członkowskich w 2012 r.	502

Spis rysunków

Rysunek 1 Mapa Miasta Zabrze.....	17
Rysunek 2 Herb Miasta Zabrze	18
Rysunek 3 Flaga Miasta Zabrze	18
Rysunek 4 Łańcuch ceremonialny z herbem Miasta Zabrze.....	19
Rysunek 5 Zapis Hejnału Miasta Zabrze	20
Rysunek 6 . Sztandar Miasta Zabrze I.....	21
Rysunek 7 Sztandar Miasta Zabrze II	22
Rysunek 8 Mapa z granicami terytorium dzielnicy Biskupice	26
Rysunek 9 Mapa z granicami terytorium dzielnicy Centrum Południe	27
Rysunek 10 Mapa z granicami terytorium dzielnicy Centrum Północ	28
Rysunek 11 Mapa z granicami terytorium dzielnicy Grzybowice	29
Rysunek 12 Mapa z granicami terytorium dzielnicy Helenka	30
Rysunek 13 Mapa z granicami terytorium dzielnicy Kończyce	31
Rysunek 14 Mapa z granicami terytorium dzielnicy Maciejów	32
Rysunek 15 Mapa z granicami terytorium dzielnicy Makoszowy	33
Rysunek 16 Mapa z granicami terytorium dzielnicy Mikulczyce.....	34
Rysunek 17 Mapa z granicami terytorium dzielnicy Giudo	35
Rysunek 18 Mapa z granicami terytorium Dzielnicy Osiedle Mikołaja Kopernika.....	36
Rysunek 19 Mapa z granicami terytorium Dzielnicy Osiedle Młodego Górnika.....	37
Rysunek 20 Mapa z granicami terytorium Dzielnicy Osiedle Tadeusza Kotarbińskiego.....	38
Rysunek 21 Mapa z granicami terytorium dzielnicy Pawłów.....	39
Rysunek 22 Mapa z granicami terytorium dzielnicy Rokitnica	40
Rysunek 23 Mapa z granicami terytorium dzielnicy Zaborze Południe	41
Rysunek 24 Mapa z granicami terytorium dzielnicy Zaborze Północ	42
Rysunek 25 Mapa z granicami terytorium dzielnicy Zandka	43
Rysunek 26 Liczba mieszkańców Zabrza w latach 2005 - 2012.	78
Rysunek 27 Ludność Zabrza wg grup wieku i płci w 2012 r.....	80
Rysunek 28 Liczba osób wg grup wiekowych w Zabrze w latach 2011-2012.....	81
Rysunek 29 Przyrost naturalny w wybranych miastach woj. śląskiego.....	83
Rysunek 30 Przyrost naturalny wg płci w Zabrze w latach 2005 - 2012.....	85
Rysunek 31 Ruch naturalny ludności w 2012 roku.....	86
Rysunek 32 Ludność wg grup ekonomicznych w 2012 r.	91
Rysunek 33 Udział liczby ludności ekonomicznych grup wieku w łącznej liczbie ludności w Zabrze w 2012 r.	91
Rysunek 34 Saldo migracji na terenie Miasta Zabrze w latach 2005-2012.	94
Rysunek 35 Ruch naturalny i migracje na terenie Miasta Zabrze w latach 2005 - 2012.....	94
Rysunek 36 Schemat podziału terenu Miasta Zabrze na obręby ewidencyjne.	107
Rysunek 37 Miejscowe Plany Zagospodarowania Przestrzennego w Zabrze – obowiązujące i opracowywane. Stan na 07.08.2013 r.	109
Rysunek 38 Zagospodarowanie przestrzeni Zabrze w 2000 r.....	116
Rysunek 39 Zagospodarowanie przestrzeni Zabrze w 2006 r.....	117

Rysunek 40 Wykres zmian w zakresie zagospodarowanie przestrzeni Zabrze w latach 2000 – 2006.....	118
Rysunek 41 Zabrze na tle województwa śląskiego.....	126
Rysunek 42 Drogi w Zabrzu.....	127
Rysunek 43 Emisja zanieczyszczeń pyłowych i gazowych ze źródeł szczególnie uciążliwych [t/r] na terenie miasta Zabrze w latach 2000-2011.....	155
Rysunek 44 Liczba i rodzaj odbiorców energii w latach 2011 - 2012 (Terma Dom Sp. z o. o.)	208
Rysunek 45 Sprzedaż energii cieplnej w 2012 r. z wydzieleniem poszczególnych grup odbiorców [GJ].....	208
Rysunek 46 Bezrobotni i oferty pracy w Zabrzu w latach 2005-2012.....	251
Rysunek 47 Zmiana struktury zawodów deficytowych i nadwyżkowych na rynku pracy Zabrze w latach 2005 do 2012.	261
Rysunek 48 Obiekty handlu wielkopowierzchniowego w przeliczeniu na 10 000 mieszkańców na terenie wybranych miast w latach 2008 - 2010.	272
Rysunek 49 Obiekty handlu wielkopowierzchniowego w przeliczeniu na 10 000 mieszkańców na terenie Miasta Zabrze w latach 2008 - 2010.	273
Rysunek 50 Struktura podatników podatku dochodowego od osób fizycznych ze względu na skalę podatkową w 2012 r.	282
Rysunek 51 Sumy dochodów wykonanych przez Urząd Skarbowy w Zabrzu, lata 2007-2012 (w mln. zł).....	283
Rysunek 52 Struktura procentowa dochodów wykonanych przez Urząd Skarbowy w Zabrzu (2012 r., w %).....	284
Rysunek 53 Liczba konkursów i zadań publicznych oraz datacje na ich realizację.....	287
Rysunek 54 Średnia dotacji na zadania publiczne Miasta Zabrze na jednego mieszkańca ...	289
Rysunek 55 Procentowy udział zadań w 2012 roku	290
Rysunek 56 Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach na 1 mieszkańca Zabrze [zł] w latach 2002 – 2010	295
Rysunek 57 Liczba dzieci w Zabrzu podlegających obowiązkowi szkolnemu w 2012 r.	311
Rysunek 58 Liczba uczniów wg typu szkoły w Zabrzu w 2012 r.....	312
Rysunek 59 Zmiana liczby uczniów poszczególnych typów szkół w latach 2011-2012.....	312
Rysunek 60 Zmiana liczby uczniów poszczególnych typów szkół w latach 2011-2012.....	313
Rysunek 61 Nabór w 2012 roku na Wydział Organizacji i Zarządzania Politechniki Śląskiej w podziale na kierunek studiów w %.....	324
Rysunek 62 Nabór w 2012 roku na Wydział Organizacji i Zarządzania Politechniki Śląskiej w podziale na tryb studiów w %	325
Rysunek 63 Nabór w 2012 roku na Wydział Organizacji i Zarządzania Politechniki Śląskiej w podziale na rodzaj studiów w %.....	325
Rysunek 64 Nabór na prowadzony w Zabrzu Zamiejscowy Ośrodek Dydaktyczny w latach 2009 - 2012 (w podziale na rok studiów, liczba studentów).....	329
Rysunek 65 Struktura studentów Zamiejscowego Ośrodka Dydaktycznego w Zabrzu wg płci w latach 2009 – 2012	329
Rysunek 66 Liczba zakładów zdrowotnych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców na terenie miasta Zabrze	344
Rysunek 67 Personel służby zdrowia (Polska – Śląskie – Zabrze) – Liczba ludności na 1 osobę personelu medycznego – 2011 r.	345
Rysunek 68 Zgony niemowląt w Zabrzu w latach 2011 – 2012 na 1000 urodzeń żywych...	347
Rysunek 69 Zachorowania na nowotwory złośliwe ogółem w latach 2008-2009.....	355
Rysunek 70 zachorowania na gruźlicę wskaźnik na 100 000 ludności.....	355
Rysunek 71 Oferta kulturalna teatrów i innych instytucji kultury w latach 2009 – 2011.....	419

Rysunek 72 Miejsca noclegowe w obiektach hotelowych na terenie miasta Zabrze..... 475

Załącznik 1 Regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie Miasta Zabrze

UCHWAŁA NR XXX/453/12 RADY MIASTA ZABRZE

z dnia 19 listopada 2012 r.

w sprawie regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie miasta Zabrze

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15, art. 40 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2001r. Nr 142, poz. 1591, z późn. zm.), art. 4 ust.1 i 2 ustawy z dnia 13 września 1996r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (t.j. Dz.U. z 2012r. Nr 391), po zasięgnięciu opinii państwowego terenowego inspektora sanitarnego oraz po przeprowadzeniu konsultacji zgodnie z uchwałą nr LVIII/762/10 Rady Miejskiej w Zabrzu z dnia 13 września 2010r. w sprawie: określenia sposobów konsultowania z Zabrzeńską Radą Działalności Pożytku Publicznego lub organizacjami pozarządowymi i podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie projektów aktów prawa miejscowego w dziedzinach dotyczących działalności statutowej tych organizacji na wniosek Prezydenta Miasta Zabrze

Rada Miasta Zabrze uchwała:

REGULAMIN UTRZYMANIA CZYSTOŚCI I PORZĄDKU NA TERENIE MIASTA ZABRZE

Rozdział I. Postanowienia ogólne

§ 1. Regulamin określa szczegółowe zasady utrzymania czystości i porządku na terenie miasta Zabrze.

Rozdział II.

Wymagania w zakresie utrzymania czystości i porządku na terenie nieruchomości oraz na terenach przeznaczonych do użytku publicznego

§ 2. 1. Właściciele nieruchomości, oprócz obowiązków określonych w ustawie zobowiązani są do:

1) wyznaczenia miejsca na lokalizację pojemników na odpady, zapewniając łatwy do nich dostęp, niestwarzający niedogodności dla sąsiadów i użytkowników dróg, a w przypadku, gdy wyznaczenie miejsca na pojemniki nie jest możliwe na terenie własnej nieruchomości, właściciele nieruchomości zobowiązani są do zapewnienia usytuowania pojemników na terenie innej nieruchomości na zasadach uzgodnionych z jej właścicielem;

2) dbania o czystość i porządek na terenie przylegającym do pojemników, nie dopuszczając do zalegania odpadów wokół pojemników;

3) dostosowanie ilości i pojemności pojemników na odpady do ilości wytwarzanych odpadów, biorąc pod uwagę rodzaj i minimalną pojemność pojemników.

2. Obowiązek selektywnego zbierania odpadów, należy realizować poprzez:

1) zbiórkę w przeznaczonych do tego celu pojemnikach, kontenerach i workach następujących frakcji odpadów:

- a) papier,
- b) odpady ulegające biodegradacji, w tym zielone,
- c) tworzywa sztuczne, metal i opakowania wielomateriałowe,
- d) szkło.

2) ponadto zbiórkę wytwarzanych na terenie nieruchomości następujących frakcji:

- a) przeterminowane leki i chemikalia,
- b) zużyte baterie i akumulatory,
- c) zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny,
- d) meble i inne odpady wielkogabarytowe,
- e) odpady budowlane i rozbiórkowe,
- f) zużyte opony,
- g) inne odpady niebezpieczne wydzielone ze strumienia odpadów komunalnych.

3) przekazywanie odpadów zebranych selektywnie wymienionych w ust. 2 pkt 1 i pozostałych zmieszanych odpadów komunalnych przedsiębiorcy w terminach wyznaczonych harmonogramem lub umową;

4) przekazywanie odpadów zebranych selektywnie wymienionych w ust. 2 pkt 1 i 2 do najbliższego punktu selektywnego zbierania odpadów lub punktów skupu zorganizowanych przez różne podmioty. Do punktu odpady należy dostarczyć we własnym zakresie;

5) dopuszcza się indywidualne kompostowanie odpadów ulegających biodegradacji, w tym odpadów zielonych, powstających w domach jednorodzinnych oraz na ogrodach.

3. Odpady komunalne, należy gromadzić jedynie w wyznaczonych do tego celu miejscach i pojemnikach, w taki sposób, aby nie dochodziło do mieszania odpadów zebranych selektywnie ze zmieszаныmi odpadami komunalnymi.

4. Właściciele nieruchomości, na których znajdują się tereny i obiekty służące do użytku publicznego, są zobowiązani do ustawienia na tych terenach lub obiektach koszy na odpady i systematycznego ich opróżniania, w sposób niedopuszczający do ich przepełnienia.

§ 3. 1. Właściciele nieruchomości zobowiązani są do:

- 1) usuwania sopli lodowych, nawisów śniegu z dachów i gzymsów budynków niezwłocznie po ich pojawieniu się;
- 2) uprzątkania błota, śniegu, lodu i innych zanieczyszczeń z powierzchni nieruchomości (z podwórzy, przejść, bram);
- 3) niezwłocznego oczyszczania ze śniegu i lodu oraz usuwania błota i zanieczyszczeń z chodników położonych wzdłuż nieruchomości;

4) obowiązek określony w pkt 3 winien być realizowany, poprzez odgarnięcie i sprzymywanie zgarniętego śniegu i lodu w miejsce niepowodujące zakłóceń w ruchu pieszych lub pojazdów oraz podjęcie działań usuwających lub co najmniej ograniczających śliskość chodnika. Środki użyte do tych celów należy usunąć z chodnika, niezwłocznie po ustaniu przyczyn ich zastosowania;

5) niezwłocznego usuwania odpadów powstałych w wyniku remontu lokali (np. gruzu).

§ 4. 1. Mycie pojazdów samochodowych poza myjniami i naprawa pojazdów poza warsztatami naprawczymi, mogą być dokonywane na terenie nieruchomości pod następującymi warunkami:

1) mycie odbywać się będzie na utwardzonej powierzchni, a powstające ścieki odprowadzane będą do kanalizacji sanitarnej lub gromadzone w zbiorniku bezodpływowym, powstające ścieki nie mogą być odprowadzane bezpośrednio do kanalizacji deszczowej, ziemi lub cieków i zbiorników wodnych;

2) dopuszcza się doraźne naprawy i regulacje związane z bieżącą eksploatacją pojazdu w obrębie

nieruchomości, jeżeli czynności te nie powodują uciążliwości dla sąsiednich nieruchomości, a także nie powodują zanieczyszczenia wód oraz gleby, a poza terenem nieruchomości - w przypadku uzasadnionych napraw spowodowanych awarią pojazdu uniemożliwiającą kontynuowanie jazdy;

3) wykonywanie napraw blacharskich i lakierniczych oraz wymianę płynów eksploatacyjnych w pojazdach dopuszcza się wyłącznie w warsztatach.

Rozdział III.

Rodzaje i minimalna pojemność pojemników przeznaczonych do zbierania odpadów komunalnych na terenie nieruchomości oraz na drogach publicznych, a także wymagania dotyczące warunków ich rozmieszczenia i utrzymania w odpowiednim stanie sanitarnym, porządkowym i technicznym

§ 5. 1. Ustala się minimalną pojemność pojemników przeznaczonych do zbierania odpadów komunalnych:

1) pojemniki do zbierania zmieszanych odpadów komunalnych:

a) na nieruchomościach o zabudowie jednorodzinnej - pojemniki o minimalnej pojemności 110 l lub worki o minimalnej pojemności 60 l,

b) na nieruchomościach o zabudowie wielorodzinnej - pojemniki o minimalnej pojemności 110 l,

c) na nieruchomościach, na których nie zamieszkują mieszkańcy, a mogą powstawać odpady komunalne - pojemniki o minimalnej pojemności 110 l.

2) pojemniki do selektywnej zbiórki odpadów komunalnych na nieruchomościach o zabudowie jednorodzinnej, wielorodzinnej oraz na których nie zamieszkują mieszkańcy, a mogą powstawać odpady komunalne - pojemnik o minimalnej pojemności 110 l lub worki o minimalnej pojemności 60l.

2. Określa się rodzaje pojemników przeznaczonych do zbierania odpadów komunalnych:

a) pojemniki zamykane o pojemności od 110 l do 2500 l,

b) kontenery zamykane o pojemności od 5 m³ do 10 m³,

c) worki z tworzywa sztucznego o pojemności od 60 l do 120 l,

d) pojemniki przeznaczone do selektywnej zbiórki odpadów segregowanych o pojemności od 110 do 2500 l. 1

3. Pojemniki do gromadzenia odpadów komunalnych, winny być znormalizowane, szczelne, posiadać zamykane klapą otwory wysypowe.

4. Pojemniki i worki do selektywnej zbiórki, winny być odpowiednio oznakowane i utrzymane w następującej kolorystyce:

- a) niebieski - z przeznaczeniem na papier,
- b) żółty - z przeznaczeniem na tworzywa sztuczne, opakowania wielomateriałowe i metale,
- c) zielony - z przeznaczeniem na szkło,
- d) brązowy lub czarny - odpady ulegające biodegradacji, w tym odpady zielone.

§ 6. 1. Pojemniki stanowiące wyposażenie nieruchomości i zapewnione przez właściciela nieruchomości, służące do gromadzenia odpadów komunalnych, należy ustawiać w miejscach łatwo dostępnych zarówno dla ich użytkowników, jak i pracowników przedsiębiorcy odbierającego odpady komunalne, w sposób niepowodujący nadmiernych uciążliwości i utrudnień dla mieszkańców nieruchomości lub osób trzecich.

2. Pojemniki, winny być ustawione w granicach nieruchomości z zachowaniem warunków, określonych w przepisach odrębnych dotyczących warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie, na równej nawierzchni, w miarę istniejących możliwości utwardzonej, zabezpieczonej przed zbieraniem się wody i błota.

3. Właściciele nieruchomości, zobowiązani są do utrzymywania pojemników na odpady komunalne w należyтым stanie sanitarnym i technicznym, zapewniającym możliwość korzystania z nich bez przeszkód i bez powodowania zagrożeń dla zdrowia użytkowników.

4. Miejsce ustawienia pojemników, właściciel nieruchomości jest obowiązany utrzymywać w czystości.

§ 7. 1. Odpady komunalne wielkogabarytowe, powinny być gromadzone w specjalnie do tego celu dostosowanych kontenerach.

2. Odpady powstałe w wyniku remontu lokali, np. gruz, należy gromadzić w specjalnych pojemnikach lub workach, uniemożliwiających pylenie i usunąć bezzwłocznie po zakończeniu prac remontowych.

3. Odpady niebezpieczne, wydzielone ze strumienia odpadów komunalnych, winny być dostarczane do punktu selektywnego odbierania odpadów komunalnych.

4. Miejsca i terminy zbierania odpadów wymienionych w § 2 ust. 2 pkt 2, podane są na stronie internetowej www.um.zabrze.pl oraz na tablicy ogłoszeń Urzędu Miejskiego w Zabrzu.

5. Kosze na odpady o minimalnej pojemności 30 l, winny być rozmieszczone w pasach dróg o nasilonym ruchu pieszych, przystankach komunikacyjnych oraz na innych terenach przeznaczonych do użytku publicznego.

§ 8. Średnią ilość odpadów komunalnych, wytwarzanych przez statystycznego mieszkańca Zabrze oraz wymagane poziomy odzysku przyjmuje się, zgodnie z obowiązującym Planem Gospodarki Odpadami dla Województwa Śląskiego.

§ 9. 1. Ustala się następujące zasady rozmieszczania pojemników na odpady komunalne:

1) każda nieruchomość, powinna być wyposażona, w co najmniej jeden pojemnik do gromadzenia zmieszanych odpadów komunalnych oraz w zestaw pojemników lub worków do selektywnej zbiórki, który powinien składać się z minimum czterech pojemników, o których mowa w § 5 ust. 4, po jednym na każdą ze zbieranych selektywnie frakcji odpadów;

2) zezwala się na wspólne korzystanie przez właścicieli kilku sąsiadujących ze sobą nieruchomości z jednego lub kilku pojemników na odpady, za zgodą właściciela pojemnika oraz w porozumieniu z przedsiębiorcą odbierającym odpady komunalne wyłonionym przez gminę w drodze przetargu, zachowując przy tym odpowiednią pojemność pojemnika, określoną regulaminem;

3) właściciel nieruchomości zobowiązany jest dostosować pojemność pojemników, do liczby osób korzystających z tych pojemników, ilości wytwarzanych odpadów komunalnych oraz częstotliwości ich odbierania określonej w § 11;

4) niezależnie od pojemników określonych w pkt 3, nieruchomości, na których nie zamieszkują mieszkańcy i prowadzona jest działalność handlowa branży spożywczej oraz gastronomicznej, powinny być dodatkowo wyposażone w kosze na odpady, ustawione poza lokalem, stale dostępne dla jego klientów;

5) nieruchomości, na których usytuowane są cmentarze i ogrody działkowe, należy wyposażyć, w co najmniej jeden kontener do gromadzenia odpadów komunalnych zmieszanych, stale dostępny dla jego użytkowników, pojemność kontenera uzależniona jest od rzeczywistego nagromadzenia odpadów, jednak nie mniejsza niż 240 l.

§ 10. 1. Minimalną pojemność pojemników na niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne, na terenie nieruchomości, na której zamieszkują mieszkańcy, należy dostosować do ilości wytwarzanych odpadów, którą ustala się na podstawie liczby osób zamieszkujących na danej nieruchomości oraz ilość wytwarzanych odpadów komunalnych.

2. Minimalną pojemność pojemników na niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne, na terenie nieruchomości, na której nie zamieszkują mieszkańcy, a powstają odpady komunalne, należy dostosować do ilości wytwarzanych odpadów.

3. W przypadku nieruchomości, która w części stanowi nieruchomość częściowo zamieszkałą, a w części nieruchomość niezamieszkałą, minimalna pojemność pojemników na niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne stanowi, sumę pojemności określoną zgodnie z § 5 ust. 1 pkt 1 i 2.

Rozdział IV.

Częstotliwość i sposób pozbywania się odpadów komunalnych i nieczystości ciekłych z terenu nieruchomości oraz z terenów przeznaczonych do użytku publicznego

§ 11. 1. Właściciele nieruchomości, obowiązani są do pozbywania się odpadów komunalnych z terenu nieruchomości zgodnie z harmonogramem, w sposób gwarantujący zachowanie czystości i porządku na nieruchomości.

2. Częstotliwość wywozu odpadów komunalnych i nieczystości ciekłych, powinna gwarantować właściwy stan higieniczno-sanitarny oraz estetykę nieruchomości, a w szczególności, powinna być tak dobrana, aby nie następował rozkład biologiczny zgromadzonych odpadów komunalnych, nadmierne przepełnienie pojemników lub wypływ nieczystości ciekłych ze zbiornika bezodpływowego.

3. Ustala się następujące minimalne częstotliwośći pozbywania się odpadów komunalnych z terenu nieruchomości:

1) odpady komunalne niesegregowane:

- a) dla budynków jednorodzinnych - co najmniej 1 raz na 2 tygodnie,
- b) dla budynków wielorodzinnych - co najmniej 2 razy w tygodniu,
- c) dla nieruchomości, na których nie zamieszkują mieszkańcy, a powstają odpady komunalne, – co najmniej 1 raz na 2 tygodnie.

2) odpady zbierane selektywnie:

- a) dla budynków jednorodzinnych - co najmniej 1 raz w miesiącu,
- b) dla budynków wielorodzinnych - co najmniej 1 raz w tygodniu,
- c) dla nieruchomości, na których nie zamieszkują mieszkańcy, a powstają odpady komunalne, – co najmniej 1 raz w miesiącu.

3) odpady biodegradowalne, w tym zielone:

- a) dla budynków jednorodzinnych - co najmniej 1 raz na 2 tygodnie,
- b) dla budynków wielorodzinnych - co najmniej 1 raz w tygodniu,
- c) dla nieruchomości, na których nie zamieszkują mieszkańcy, a powstają odpady komunalne, – co najmniej 1 raz w tygodniu.

4) z nieruchomości, na których zorganizowano imprezy masowe – bezzwłocznie po zakończeniu imprezy;

5) z terenów przeznaczonych do użytku publicznego kosze powinny być opróżniane, – co najmniej 1 raz w tygodniu, nie dopuszczając do ich przepełnienia.

4. Niezależnie od ustaleń zawartych w ust. 3 pkt 2 i 3, odpadów zbieranych selektywnie, wymienionych w § 2 ust. 2 pkt 2, mieszkańcy miasta mogą pozbywać się w następujący sposób:

- 1) przekazywać do stałych i/lub mobilnych punktów selektywnego zbierania odpadów;
- 2) zużyte lekarstwa umieszczać w pojemnikach, znajdujących się w wyznaczonych obiektach;
- 3) baterie umieszczać w pojemnikach, znajdujących się w wyznaczonych obiektach;
- 4) odpady wielkogabarytowe, umieszczać w kontenerach rozstawionych na terenie miasta zgodnie z harmonogramem;
- 5) odpady budowlane i rozbiórkowe wytworzone poza terenami budowy, właściciele nieruchomości mogą umieszczać w kontenerach ustawianych przez przedsiębiorcę na terenie miasta zgodnie z harmonogramem.

§ 12. 1. Właściciele nieruchomości nieprzyłączeni do istniejącej sieci kanalizacyjnej, obowiązani są do pozbywania się nieczystości ciekłych, zgromadzonych w zbiornikach bezodpływowych poprzez zlecenie usługi ich opróżnienia przedsiębiorcy posiadającemu zezwolenie na taką działalność. Właściciele nieruchomości zobowiązani są do przechowywania przez rok dowodów potwierdzających wykonanie powyższych usług.

2. Właściciele nieruchomości obowiązani są nie dopuszczać do przepełnienia zbiorników bezodpływowych, w których gromadzone są nieczystości ciekłe oraz zachowania czystości i porządku wokół tych zbiorników.

3. Zbiorniki do gromadzenia nieczystości ciekłych muszą być zlokalizowane w sposób umożliwiający ich opróżnienie przez pojazd asenizacyjny przedsiębiorcy, który został określony w ust. 1.

Rozdział V.

Inne wymagania wynikające z wojewódzkiego planu gospodarki odpadami

§ 13. 1. Realizacja celów szczegółowych w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi opisanych w Planie Gospodarowania Odpadami Komunalnymi Województwa Śląskiego.

2. Właściciele nieruchomości, obowiązani są do oddzielnego gromadzenia odpadów niebezpiecznych, występujących w strumieniu odpadów komunalnych i dostarczania ich do punktu selektywnego gromadzenia odpadów, bądź do punktów zbiórki wyznaczonych na terenie miasta.

3. Wytwórcy odpadów komunalnych, obowiązani są do stosowania takich form konsumpcji oraz surowców i materiałów, które pozwolą utrzymać ilość wytwarzanych odpadów na możliwie najniższym poziomie.

4. W celu ograniczania składowania odpadów komunalnych ulegających biodegradacji, dopuszcza się ich kompostowanie w kompostownikach przydomowych.

Rozdział VI.

Obowiązki osób utrzymujących zwierzęta domowe, mające na celu ochronę przed zagrożeniem lub uciążliwością dla ludzi oraz przed zanieczyszczeniem terenów przeznaczonych do wspólnego użytku

§ 14. 1. Osoby fizyczne i prawne oraz jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, a będące właścicielami lub opiekunami psów i innych zwierząt domowych są zobowiązane do sprawowania właściwej opieki nad tymi zwierzętami, w tym w szczególności, nie pozostawiania bez dozoru, jeżeli zwierzę nie jest należycie uwiązane lub nie znajduje się w pomieszczeniu zamkniętym bądź na terenie ogrodzonym w sposób uniemożliwiający samodzielne wydostanie się zwierzęcia z niego.

2. Właściciele, opiekunowie zwierząt domowych, zobowiązani są do przestrzegania regulaminu porządku domowego w zakresie zasady utrzymania zwierząt w budynkach wielorodzinnych.

3. Właściciele i opiekunowie zwierząt domowych są zobowiązani do utrzymywania tych zwierząt w sposób niestwarzający uciążliwości (jak np. hałas lub odory) dla osób znajdujących się w sąsiednich lokalach lub nieruchomościach.

§ 15. 1. Na tereny użytku publicznego psy mogą być wyprowadzane tylko na smyczy, a psy ras uznawanych za agresywne oraz inne psy mogące stanowić zagrożenie dla ludzi, mogą być wprowadzane tylko na smyczy i z założonym na pysku kagańcem.

2. Zwolnienie psa ze smyczy jest dozwolone tylko w miejscach mało uczęszczanych i pod warunkiem, że pies ma założony na pysku kaganiec, a właściciel (opiekun) ma możliwość sprawowania bezpośredniej kontroli nad jego zachowaniem.

3. Dopuszcza się wprowadzanie psów będących przewodnikami do budynków użyteczności publicznej i obsługi ludności.

§ 16. 1. Właściciele i opiekunowie zwierząt domowych są zobowiązani do niezwłocznego usuwania spowodowanych przez nie zanieczyszczeń na klatkach schodowych lub w innych pomieszczeniach budynków służących do użytku publicznego, a także na terenach użytku publicznego takich jak ulice, chodniki, parki, skwery, zieleńce itp.

2. Zakazuje się wyprowadzania psów i innych zwierząt na tereny placów gier i zabaw dla dzieci ze szczególnym uwzględnieniem piaskownic.

§ 17. 1. Zabrania się utrzymywania na terenie nieruchomości zwierząt niebezpiecznych, które mogą stanowić zagrożenie życia i zdrowia sąsiadów lub osób trzecich.

2. Właściciel nieruchomości ma obowiązek oznakowania tabliczką ostrzegawczą bramy lub furtki wejściowej na teren ogrodzonej posesji, na której utrzymywane jest zwierzę mogące stanowić zagrożenie dla zdrowia lub życia ludzkiego.

Rozdział VII.

Zasady utrzymywania zwierząt gospodarskich na terenach wyłączonych z produkcji rolniczej

§ 18. 1. Na terenach wyłączonych z produkcji rolniczej na obszarze miasta Zabrze, zabrania się utrzymywania zwierząt gospodarskich w nieruchomościach położonych w promieniu 50 m i bliżej od budynków wielorodzinnych, urzędów organów administracji, szkół i placówek w rozumieniu przepisów o systemie oświaty, placówek kulturalno-oświatowych, zakładów opieki zdrowotnej, kościołów.

§ 19. 1. Na terenach wyłączonych z produkcji rolniczej, w nieruchomościach nie wymienionych w § 18 dopuszcza się utrzymywanie zwierząt gospodarskich pod następującymi warunkami:

1) wszelkie ptactwo i zwierzęta gospodarskie na terenie nieruchomości, należy utrzymywać w miejscach wygrodzonych, nie stwarzających uciążliwości dla sąsiadów, w tym uciążliwości odorowych oraz w sposób zgodny z przepisami ustawy o ochronie zwierząt;

2) w przypadku zanieczyszczenia terenów sąsiednich przez zwierzęta przebywające na nich w sposób niekontrolowany, do obowiązków właściciela zwierząt należy uporządkowanie terenu;

3) minimalna odległość ula zajętego przez pszczoły, mierzona w linii prostej od drogi, chodnika, ścieżki lub działki użytkowanych publicznie oraz od najbliższego budynku mieszkalnego na sąsiedniej działce, winna wynosić 20 metrów, a od granicy działki sąsiedniej 8 metrów, przy czym wylot z ula nie może być nakierowany w stronę najbliższej wobec ula działki sąsiedniej;

4) przeprowadzanie zwierząt gospodarskich przez drogi publiczne winno odbywać się w sposób nie stwarzający uciążliwości oraz zagrożenia bezpieczeństwa ruchu;

5) gromadzenie i usuwanie odpadów innych niż komunalne, związanych z prowadzoną hodowlą zwierząt gospodarskich, musi być prowadzone przez właściciela zwierząt w sposób zgodny z odrębnymi przepisami.

2. Chów i hodowla zwierząt gospodarskich, winna być prowadzona zgodnie z warunkami zoohigienicznymi, które zobowiązują hodowcę zwierząt do zapewnienia częstotliwości czynności porządkowych niepowodujących zalegania nieczystości stałych i płynnych oraz nie stwarzania uciążliwości dla mieszkańców sąsiednich posesji.

3. Zabrania się dokarmiania gołębi powodującego zanieczyszczanie miejsc użyteczności publicznej i terenów gminnych, zwłaszcza o dużej intensywności korzystania (m.in. parków, placów zabaw, placów miejskich, skwerów, deptaków, chodników itp.).

Rozdział VIII.
Wyznaczanie obszarów podlegających obowiązkowej deratyzacji i terminów jej przeprowadzania

§ 20. 1. Właściciele, wszystkich nieruchomości w obszarze administracyjnym miasta Zabrze, są zobowiązani do przeprowadzania deratyzacji prewencyjnej dwa razy w roku oraz na każde polecenie Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego.

2. Ustala się następujące terminy przeprowadzania deratyzacji prewencyjnej:

- 1) w terminie wiosennym: od poniedziałku jedenastego tygodnia roku, do piątku piętnastego tygodnia roku;
- 2) w terminie jesiennym: od poniedziałku trzydziestego ósmego tygodnia roku do piątku czterdziestego drugiego tygodnia roku.

Rozdział IX.
Postanowienia końcowe

§ 21. Tracą moc, następujące Uchwały:

- 1) Uchwała Nr XL/472/05 Rady Miejskiej w Zabrzu z dnia 16.05.2005r. dotycząca ustalenia szczegółowych zasad utrzymania czystości i porządku na obszarze Miasta Zabrze;
- 2) Uchwała Nr LVI/702/06 Rady Miejskiej w Zabrzu z dnia 03.07.2006r. w sprawie zmiany Uchwały Nr XL/472/05 Rady Miejskiej w Zabrzu z dnia 16.05.2005r. dotyczącej ustalenia szczegółowych zasad utrzymania czystości i porządku na obszarze Miasta Zabrze;
- 3) Uchwała Nr LX/789/10 Rady Miejskiej w Zabrzu z dnia 08.11.2010r. w sprawie zmiany Uchwały Nr XL/472/05 Rady Miejskiej w Zabrzu z dnia 16.05.2005r. dotyczącej ustalenia szczegółowych zasad utrzymania czystości i porządku na obszarze Miasta Zabrze.

§ 22. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Zabrze.

§ 23. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia jej ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego z mocą obowiązującą od 1 stycznia 2013 roku.

Przewodniczący Rady
Miasta Zabrze

mgr Marian Czochara

Załącznik 2 Wieloletni Program Gospodarowania Mieszkaniowym Zasobem Miasta Zabrze

Załącznik Nr 1 do Uchwały Nr XXVIII/400/12
Rady Miasta Zabrze
z dnia 17 września 2012 r.

Wieloletni Program Gospodarowania Mieszkaniowym Zasobem Miasta Zabrze

Wprowadzenie

Zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 roku o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego (tekst jednolity Dz. U. nr 31 z 2005 roku, poz. 266 z późn. zm.) tworzenie warunków do zaspokajania potrzeb mieszkaniowych wspólnoty samorządowej jest zadaniem własnym gminy. Gmina, na zasadach i w wypadkach przewidzianych w tej ustawie, zapewnia lokale socjalne i lokale zamienne, a także zaspokaja potrzeby mieszkaniowe gospodarstw domowych o niskich dochodach. Gmina powinna wykonywać zadania, o których mowa powyżej, wykorzystując mieszkaniowy zasób gminy lub w inny sposób.

W celu zapewnienia lokali socjalnych i lokali zamiennych oraz zaspokojenia potrzeb gospodarstw domowych o niskich dochodach gmina będzie utrzymywać zasób mieszkaniowy.

W celu zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych pozostałych członków wspólnoty samorządowej Gmina będzie tworzyć warunki do realizacji na terenie miasta mieszkaniowych inwestycji budowlanych w ramach społecznego budownictwa czynszowego, budownictwa deweloperskiego i indywidualnego. Priorytetowym zadaniem w tym zakresie będzie kontynuowanie prac związanych z powstawaniem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego i uzbrajaniem działek budowlanych, co pozwoli na zdynamizowanie przygotowywania i zbywania przez gminę nieruchomości gruntowych pod indywidualne budownictwo mieszkaniowe.

Wieloletni program gospodarowania mieszkaniowym zasobem Miasta Zabrze stanowi średniookresowy dokument planistyczny wspierający Prezydenta Miasta w racjonalnym i efektywnym gospodarowaniu zasobem mieszkaniowym.

O kształcie programu decydują wszelkie działania, decyzje i plany przyszłych przedsięwzięć zmierzające do zaspokajania potrzeb mieszkaniowych członków wspólnoty samorządowej przy uwzględnianiu lokalnych uwarunkowań społeczno-gospodarczych, a w szczególności finansowych, infrastrukturalnych i techniczno-organizacyjnych. Jednym z kluczowych aspektów wieloletniego programu gospodarowania jest wskazanie optymalnej formuły organizacji zarządzania komunalnymi nieruchomościami mieszkaniowymi.

Charakterystyka komunalnych zasobów mieszkaniowych w latach 2007-2011

Miasto Zabrze dysponuje mieszkaniowym zasobem gminy, w skład którego wchodzi lokale mieszkalne położone w budynkach: komunalnych, wspólnot mieszkaniowych z udziałem Miasta Zabrze oraz prywatnych, pozostających w posiadaniu spółki komunalnej.

Poniżej przedstawiono informację o wielkości zasobu komunalnego w latach 2007-2011, z której wynika, że mieszkaniowy zasób Miasta Zabrze ulega stopniowemu pomniejszeniu:

WYSZCZEGÓLNIENIE	LATA /STAN NA KONIEC				
	2007	2008	2009	2010	2011
Liczba lokali mieszkalnych	18 383	17 982	17 262	16 417	15 327
Powierzchnia lokali mieszkalnych	851 476	830 690	795 248	755 845	704 050
Przeciętna wielkość mieszkania	46,32	46,20	46,07	46,04	45,94

WYSZCZEGÓLNIENIE	LATA /STAN NA KONIEC				
	2007	2008	2009	2010	2011
Liczba mieszkań socjalnych	587	609	607	674	699
Powierzchnia lokali socjalnych	22 188,60	23 350,48	23 585,50	26 136,17	27 423,26
Przeciętna wielkość mieszkania	37,80	38,34	38,82	38,78	39,23

Spadek wielkości mieszkaniowego zasobu Miasta Zabrze w głównej mierze jest wynikiem dokonywania sprzedaży lokali mieszkalnych na rzecz ich najemców z zastosowaniem bonifikaty od ceny sprzedaży. Poniżej przedstawiono informację dotyczącą prowadzonej sprzedaży lokali mieszkalnych w latach 2007-2011:

SPRZEDAŻ MIESZKAŃ	LATA				
	2007	2008	2009	2010	2011
Ilość sprzedanych lokali mieszkalnych	532	445	818	918	1 064

Liczba osób ubiegających się o mieszkania komunalne

Wielkość potrzeb mieszkaniowych wyznacza liczba złożonych w Urzędzie Miejskim wniosków o przyznanie mieszkania. Wydział Zarządzania Nieruchomościami prowadzi:

1. Listę oczekujących na mieszkanie komunalne (scaloną).
2. Listę oczekujących na mieszkanie socjalne.

WNIOSKI O MIESZKANIE KOMUNALNE	2007	2008	2009	2010	2011
graniczna pozycja nadana na liście oczekujących na mieszkanie komunalne na dzień 31.12. kolejnego roku	19 055	20 332	21 256	22 129	23 298
liczba niezrealizowanych wniosków mieszkaniowych złożonych do dnia 31.12. kolejnego roku*	12 344	13 619	14 543	13 574	11 802

* oceny aktualności wniosków dokonano wg stanu na dzień 01.01.2012 r.

I. Prognoza dotycząca wielkości oraz stanu technicznego zasobu mieszkaniowego gminy w poszczególnych latach, z podziałem na lokale socjalne i pozostałe lokale mieszkalne

1. Wielkość zasobu mieszkaniowego gminy

Wielkość zasobu mieszkaniowego Miasta Zabrze z podziałem na poszczególne typy budynków (wg stanu na dzień 31.12.2011 r.) przedstawia się następująco:

TYP BUDYNKU	ZARZĄDCA LOKALI	POWIERZCHNIA /m ² / LOKALI MIESZKALNYCH	IŁOŚĆ LOKALI MIESZKALNYCH
KOMUNALNY	JOFGN	220 147,57	4 462
WSPÓLNOTA MIESZKANIOWA	JOFGN	209 570,28	4 993
W UŻYTKOWANIU	ZBM TBS	222 509,73	4 827
PRYWATNY	ZBM TBS	51 822,98	1 045
RAZEM		704 050,56	15 327

* zestawienie zawiera również lokale socjalne

TYP BUDYNKU	ZARZĄDCA LOKALI	POWIERZCHNIA /m ² / LOKALI SOCJALNYCH	IŁOŚĆ LOKALI SOCJALNYCH
BUDYNKI KOMUNALNE/WSPÓLNOTY	JOFGN	23 866,48	608
W UŻYTKOWANIU	ZBM TBS	454,12	11
PRYWATNY	ZBM TBS	3 102,36	80
RAZEM		27 423,26	699

2. Pomniejszanie zasobu mieszkaniowego gminy

Pomniejszanie gminnego zasobu mieszkaniowego w prognozowanym okresie będzie następować poprzez:

- 1) zbywanie lokali mieszkalnych na rzecz najemców,
- 2) sprzedaż lokali mieszkalnych w drodze przetargu lub negocjacji,
- 3) rozbiórkę budynków,
- 4) zwrot właścicielom zarządu nieruchomościami,
- 5) wnoszenie nieruchomości jako aportu do spółek prawa handlowego.

3. Powiększanie zasobu mieszkaniowego gminy

Powiększanie gminnego zasobu mieszkaniowego w prognozowanym okresie będzie następować poprzez:

- 1) przejęcia zakładowych budynków mieszkalnych,
- 2) nabywanie budynków w drodze sprzedaży, darowizny na wniosek zainteresowanych podmiotów lub zrzeczenia się przez dotychczasowego właściciela,
- 3) adaptację komunalnych budynków użytkowych na cele mieszkaniowe,
- 4) budownictwo mieszkaniowe.

4. Zasób lokali socjalnych

W prognozowanym okresie gmina będzie pozyskiwać lokale socjalne w drodze:

- 1) adaptacji budynków użytkowych na cele mieszkalne,
- 2) przekwalifikowania lokali mieszkalnych na socjalne,
- 3) adaptacji pustostanów lokali mieszkalnych i użytkowych,
- 4) przekwalifikowania lokali mieszkalnych na socjalne w budynkach z przewagą tego typu lokali, opuszczanych przez najemców, korzystających z możliwości zamiany dotychczas zajmowanego lokalu na inny lokal komunalny.

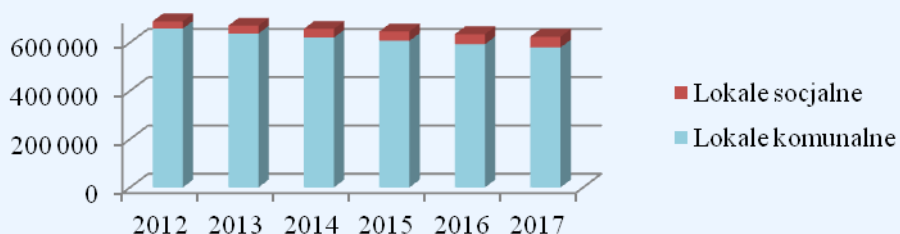
5. Prognoza wielkości zasobu mieszkaniowego gminy w kolejnych latach

W latach 2013-2017 mieszkaniowy zasób Miasta Zabrze będzie ulegał sukcesywnemu zmniejszaniu, w przeważającej mierze wskutek sprzedaży lokali na rzecz najemców.

SYMULACJA ILOŚCI LOKALI MIESZKALNYCH	LICZBA LOKALI MIESZKALNYCH					
	2012	2013	2014	2015	2016	2017
STAN NA POCZĄTEK ROKU	15 327	14 323	13 868	13 513	13 218	12 913
ADAPTACJA NA CELE MIESZKALNE	4	40	10	10	10	10
NABYWANIE NA WŁASNOŚĆ	20	20	10	10	10	10
ZWROT WŁAŚCICIELOM	-11	0	-10	0	-10	0
SPRZEDAŻ	-1 000	-500	-350	-300	-300	-300
ROZBIÓRKI	-17	-15	-15	-15	-15	-15
STAN NA KONIEC ROKU	14 323	13 868	13 513	13 218	12 913	12 618

SYMULACJA ILOŚCI LOKALI SOCJALNYCH	LICZBA LOKALI SOCJALNYCH/ POMIESZCZEŃ TYMCZASOWYCH					
	2012	2013	2014	2015	2016	2017
STAN NA POCZĄTEK ROKU	699	767	832	907	982	1 057
ADAPTACJA NA CELE MIESZKALNE	4	0	10	10	10	10
REMONTY PUSTOSTANÓW	60	60	60	60	60	60
ZMIANA STATUSU LOKALU NA SOCJALNY	20	20	20	20	20	20
UTRATA STATUSU LOKALU SOCJALNEGO	-16	-15	-15	-15	-15	-15
STAN NA KONIEC ROKU	767	832	907	982	1 057	1 132

**Prognoza powierzchni lokali
komunalnych i socjalnych w latach
2012-2017**

SYMULACJA POWIERZCHNI UŻYTKOWEJ LOKALI						
stan na dzień 31 grudnia	2012	2013	2014	2015	2016	2017
LOKALI MIESZKALNYCH	657 932	637 031	620 724	607 173	593 163	579 612
w tym: LOKALI SOCJALNYCH	30 091	32 641	35 584	38 526	41 468	44 411

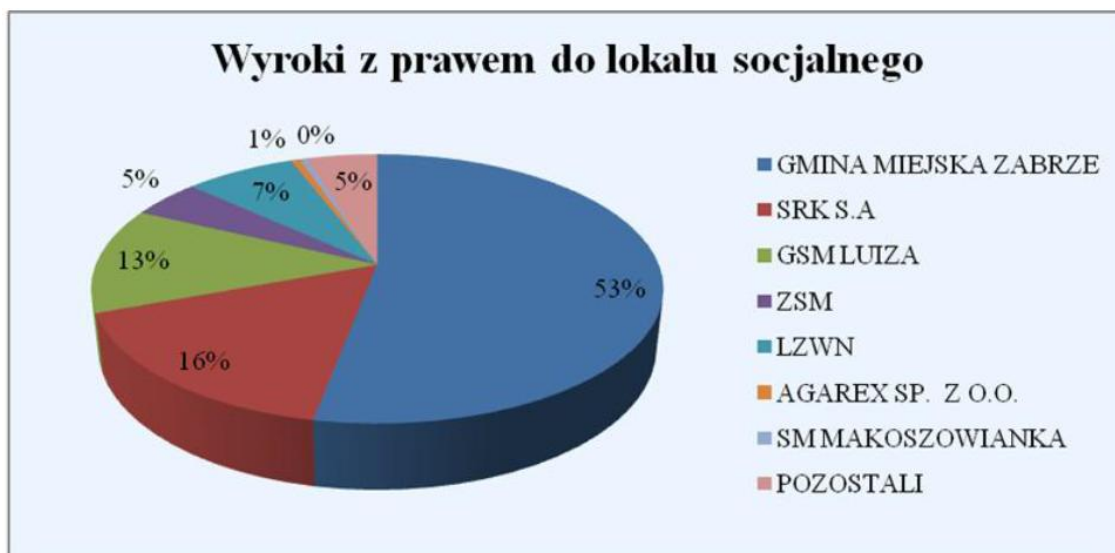
6. Dostarczanie lokali socjalnych w celu realizacji wyroków eksmisyjnych

Priorytetowym zadaniem gminy w zakresie zaspokajania potrzeb mieszkaniowych wspólnoty samorządowej staje się dostarczanie lokali socjalnych w celu realizacji wyroków eksmisyjnych, zarówno w obrębie własnego zasobu, jak i zasobów mieszkaniowych należących do innych gestorów.

Według stanu na dzień 31.12.2011 roku na mieszkanie socjalne oczekuje 2095 gospodarstw domowych, w tym 1796 uprawnionych do jego otrzymania na podstawie wyroku sądu orzekającego eksmisję z zajmowanego lokalu. Pozostałe osoby oczekują na przyznanie mieszkania socjalnego na podstawie pozytywnej opinii Społecznej Komisji Mieszkaniowej z uwagi na trudną sytuację rodzinną i materialną.

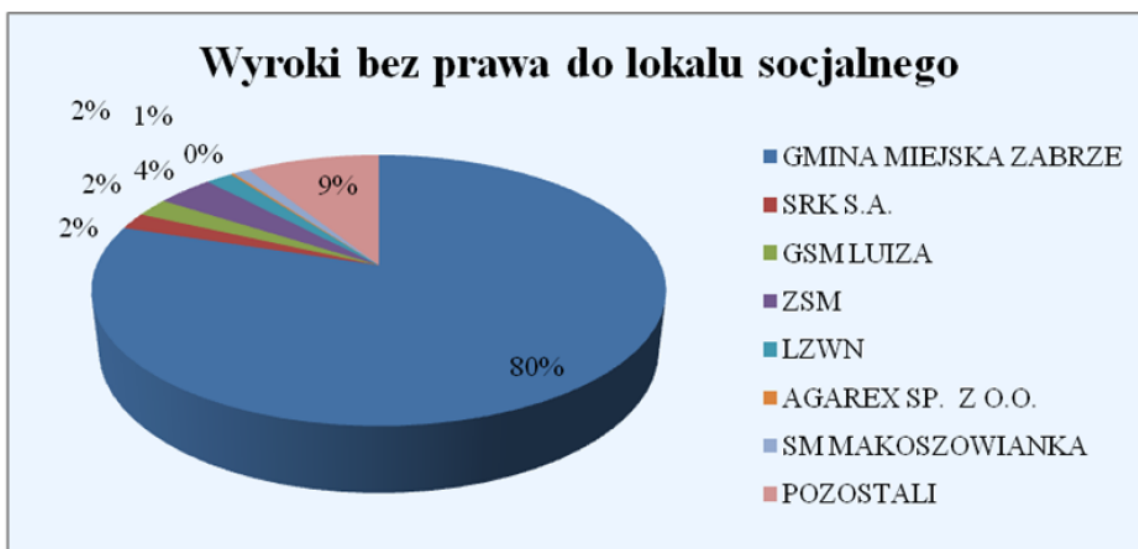
LICZBA WYROKÓW EKSMISYJNYCH Z PRAWEM DO LOKALU SOCJALNEGO	
WŁAŚCICIEL LOKALU	IŁOŚĆ WYROKÓW
MIASTO ZABRZE	952
SRK S.A./TERMA-DOM SP. Z O.O.	293
GSM LUIZA	229
ZABRZAŃSKA SPÓŁDZIELNIA MIESZKANIOWA	84
LOKALNE ZRZESZENIE WŁAŚCICIELI NIERUCHOMOŚCI	133
AGAREX SP. Z O.O.	11
SM MAKOSZOWIANKA	8
POZOSTALI	86
RAZEM	1 796

W wypadku, gdy sąd orzekając eksmisję z zajmowanego lokalu mieszkalnego, nie przyzna dłużnikowi prawa do lokalu socjalnego, wierzyciel lub gmina mogą wskazać eksmitowanemu pomieszczenie tymczasowe. Poniżej przedstawiono w formie tabeli informację o ilości wyroków bez prawa do lokalu socjalnego:

LICZBA WYROKÓW EKSMISYJNYCH BEZ PRAWA DO LOKALU SOCJALNEGO	
WŁAŚCICIEL LOKALU	IŁOŚĆ WYROKÓW
MIASTO ZABRZE	357
SRK S.A./TERMA-DOM SP. Z O.O.	9
GSM LUIZA	10
ZABRZAŃSKA SPÓŁDZIELNIA MIESZKANIOWA	17
LOKALNE ZRZESZENIE WŁAŚCICIELI NIERUCHOMOŚCI	8
AGAREX SP. Z O.O.	1
SM MAKOSZOWIANKA	5
POZOSTALI	40
RAZEM	4 47

Na podstawie art. 18 ust. 5 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 roku o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego, w wypadku gdy gmina nie dostarczy lokalu socjalnego osobie uprawnionej do jego otrzymania na podstawie wyroku sądowego orzekającego eksmisję, właściciel lokalu może dochodzić od gminy odszkodowania w pełnej wysokości za poniesione straty z tego tytułu.

Gmina nie jest w stanie zapewnić wystarczającej ilości lokali socjalnych w ramach posiadanego zasobu mieszkaniowego dla zabezpieczenia realizacji wyroków eksmisyjnych, zatem konieczne jest poszukiwanie innych rozwiązań.

Z uwagi na ograniczone możliwości w zakresie dostarczania lokali socjalnych, wobec kolejnych wezwań do zapłaty odszkodowania za niedostarczenie lokali socjalnych kierowanych pod adresem gminy, kwestię powetowania strat gestorów zasobów mieszkaniowych rozwiązano poprzez zawieranie z nimi comiesięcznych porozumień określających wysokość odszkodowania na niedostarczenie lokalu socjalnego. W razie braku woli ugodowego zaspokojenia roszczenia rozstrzygnięcie w kwestii wysokości odszkodowania należeć będzie do sądu powszechnego.

Wysokość odszkodowania ustalana jest w wysokości opłat należnych od byłego lokatora, wobec którego orzeczono eksmisję, pomniejszonych o dokonane przez niego wpłaty lub uzyskany dodatek mieszkaniowy. Pozwala to gminie na uniknięcie kosztów sądowych i zastępstwa procesowego w sprawach o zasądzenie odszkodowania za niedostarczenie lokalu socjalnego. Poniżej przedstawiono w formie tabeli wydatki na odszkodowania w latach 2007-2012:

ODSZKODOWANIA ZA NIEDOSTARCZENIE LOKALI SOCJALNYCH NAJEM LOKALI SOCJALNYCH OD INNYCH GESTORÓW						
LATA	2007	2008	2009	2010	2011	2012*
WYDATKI	350 247	992 884	1 035 336	719 982	2 027 861	1 745 890
*2007-2011 – wydatki rzeczywiste/ 2012 - plan						

PROGNOZA WYSOKOŚCI ODSZKODOWAŃ ZA NIEDOSTARCZENIE LOKALI SOCJALNYCH NAJEM LOKALI SOCJALNYCH OD INNYCH GESTORÓW					
LATA	2013	2014	2015	2016	2017
WYDATKI	1 996 014	2 028 550	2 069 589	2 108 773	2 149 203

Uzupełniającą formą dostarczania lokali socjalnych jest ich wynajmowanie od gestorów innych zasobów mieszkaniowych celem wskazania ich jako mieszkania socjalnego osobom

oczekującym na realizację wyroku orzekającego opróżnienie innego lokalu w zasobach tego gestora. Aktualnie takie rozwiązanie stosowane jest we współpracy z GSM „Luiza” (9 lokali) i KK „Zabrze” (1 lokal).

7. Podział mieszkaniowego zasobu gminy na kategorie

Mieszkaniowy zasób Miasta Zabrze dzieli się na trzy kategorie.

- 1) **Kategoria A** obejmuje lokale mieszkalne, znajdujące się przymusowym zarządzie lub będące własnością gminy, które nie zostaną sprywatyzowane i będą służyły realizacji potrzeb gminy w zakresie dostarczania lokali socjalnych, zamiennych oraz lokali dla gospodarstw domowych o niskich dochodach.
- 2) **Kategoria B** obejmuje lokale mieszkalne znajdujące się:
 - a) w budynkach istniejących wspólnot mieszkaniowych,
 - b) w budynkach komunalnych stanowiących część budynków wieloklatkowych, będących architektoniczną całością, a podzielonych na odrębne nieruchomości, w których znajduje się przynajmniej jedna wspólnota mieszkaniowa, a pozostała część budynku wieloklatkowego jest komunalna,
 - c) w budynkach komunalnych położonych w bezpośrednim sąsiedztwie budynków wspólnot mieszkaniowych.

Lokale należące do kategorii B mogą zostać zbyte na wniosek najemcy, bądź - jako pustostany - w drodze przetargu lub negocjacji.

- 3) **Kategoria C** obejmuje lokale mieszkalne, które zostaną przeznaczone do sprzedaży w pierwszej kolejności, a znajdujące się w budynkach istniejących wspólnot mieszkaniowych, w których udział Miasta Zabrze wynosi mniej niż 20%.

KATEGORIA ZASOBU	LOKALE MIESZKALNE POŁOŻONE W BUDYNKACH	SYMBOL KATEGORII
WYŁĄCZONY Z PRYWATYZACJI	komunalnych przeznaczonych na lokale socjalne lub zamienne	A
PRZEZNACZONY DO PRYWATYZACJI	istniejących wspólnot mieszkaniowych planowanych wspólnot mieszkaniowych	B
PRZEZNACZONY DO PRYWATYZACJI W PIERWSZEJ KOLEJNOŚCI	wspólnot mieszkaniowych, w których udział Miasta Zabrze wynosi poniżej 20%	C

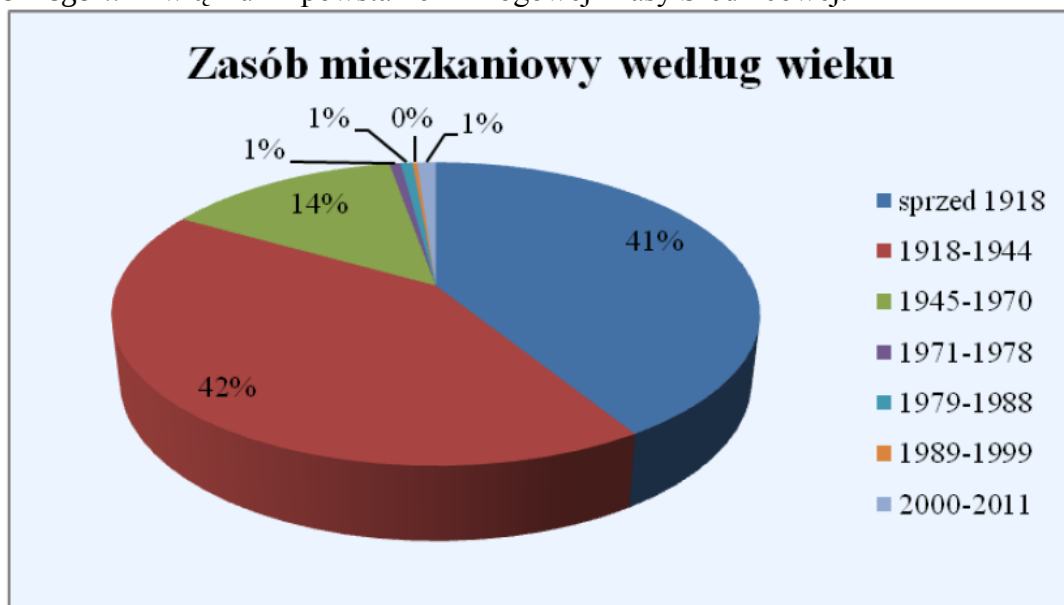
Prezydent Miasta Zabrze dokonał podziału mieszkaniowego zasobu gminy na przedstawione powyżej kategorie w drodze zarządzenia nr 66/ZN/08 z dnia 20.02.2008 r. w sprawie podziału mieszkaniowego zasobu Gminy Miejskiej Zabrze na kategorie.

W oparciu o przedmiotowe zarządzenie dokonano wytypowania nieruchomości przeznaczonych do sprzedaży na podstawie zarządzenia nr 389/ZN/08 Prezydenta Miasta Zabrze z dnia 11.07.2008 roku w sprawie przyjęcia wykazu nieruchomości zabudowanych budynkami wielolokalowymi przeznaczonych do prywatyzacji.

8. Struktura wiekowa mieszkaniowego zasobu gminy

Mieszkaniowy zasób Miasta Zabrze pochodzi w przeważającej mierze sprzed drugiej wojny światowej. Z uwagi na wiek, a w konsekwencji postępujące zużycie eksploatacyjne, jest poważnie zdekapitalizowany i wymaga stałych nakładów finansowych na utrzymywanie go w stanie zdatnym do eksploatacji. W najlepszym stanie technicznym znajdują się budynki

położone na osiedlu Jodłowa, wybudowane w latach 2004-2006 w ramach budownictwa zamiennego w związku z powstaniem Drogowej Trasy Średnicowej.

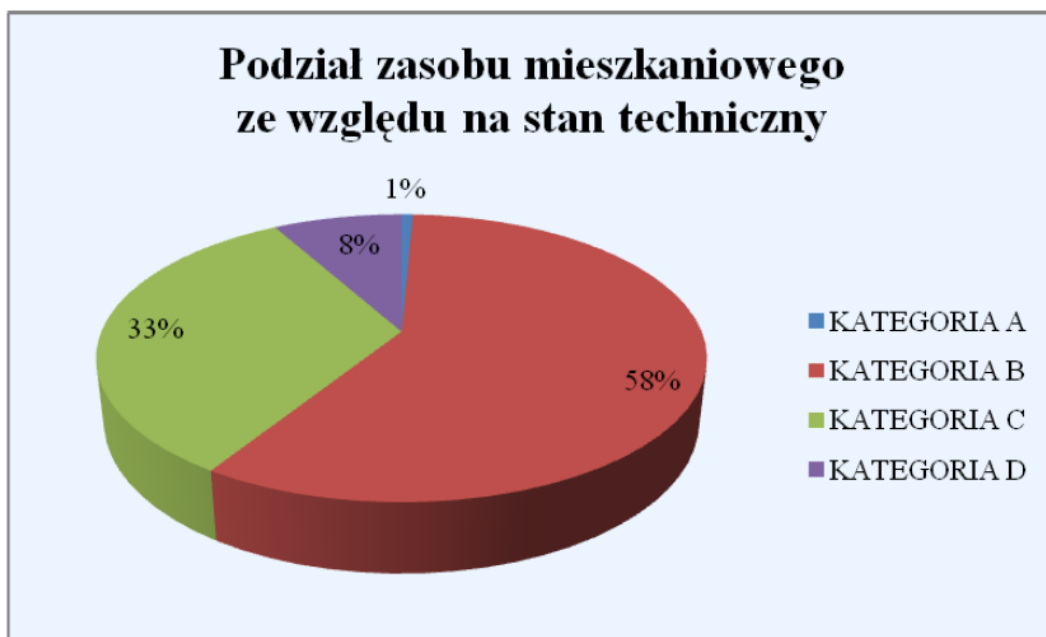

9. Stan techniczny mieszkaniowego zasobu gminy

Poniżej przedstawiono klasyfikację budynków wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu gminy, uwzględniającą ich stan techniczny:

KATE-GORIA	KLASYFIKACJA BUDYNKÓW	STAN TECHNICZNY
A	wymagający prac remontowych w celu zapewnienia bezpieczeństwa mieszkańców	budynek wykwaterowany lub przeznaczony do rozbiórki konieczność wymiany instalacji gazowej lub uszczelnienia przewodów kominowych
B	wymagający prac celem zapobiegania degradacji substancji budynku	konieczność remontu dachu, naprawy elewacji, wymiany instalacji wodnej lub kanalizacyjnej
C	wymagający poprawy standardu	konieczność wymiany stolarki okiennej i drzwiowej, instalacji elektrycznej, termorenowacji, likwidacji szamb i suchych ubikacji, przeprowadzenia robót ogólnobudowlanych
D	niewymagający prac remontowych	w najbliższym czasie nie zachodzi konieczność prowadzenia prac remontowych

Kwalifikacji budynku do poszczególnej kategorii dokonano w oparciu o coroczne i pięcioletnie przeglądy obiektu budowlanego, uwzględniając zalecenia w nich zawarte.

Z powyższego wykresu wynika, że większość budynków komunalnych wymaga przeprowadzenia prac celem zapobiegania degradacji substancji budynku, w szczególności remontu dachu, naprawy elewacji lub wymiany instalacji wodnej lub kanalizacyjnej, jak również podniesienia standardu poprzez wymianę stolarki okiennej lub drzwiowej, instalacji elektrycznej, termorenowacji, likwidacji szamb i suchych ubikacji, bądź przeprowadzenia robót ogólno-budowlanych.

Roboty remontowe najintensywniej prowadzone są w budynkach wspólnot mieszkaniowych, w których Miasto Zabrze partycypuje wnosząc miesięczne zaliczki na koszty remontów (fundusz remontowy).

W 2012 r. przewidywane roczne wydatki na ten cel oscylować będą wokół kwoty:

- a) w przypadku Jednostki Obsługi Finansowej Gospodarki Nieruchomościami – 5 460 000 zł,
- b) w przypadku ZBM TBS sp. z o.o. – 3 636 000 zł.

II. Analiza potrzeb oraz plan remontów i modernizacji, wynikający ze stanu technicznego budynków i lokali, z podziałem na kolejne lata

1. Plan remontów i modernizacji

1. Priorytetem remontów budynków i lokali jest usuwanie stanów awaryjnych zagrażających bezpieczeństwu mieszkańców oraz substancji budynku.

2. Priorytetem modernizacji budynków i lokali jest poprawa standardu zamieszkiwania mieszkańców.

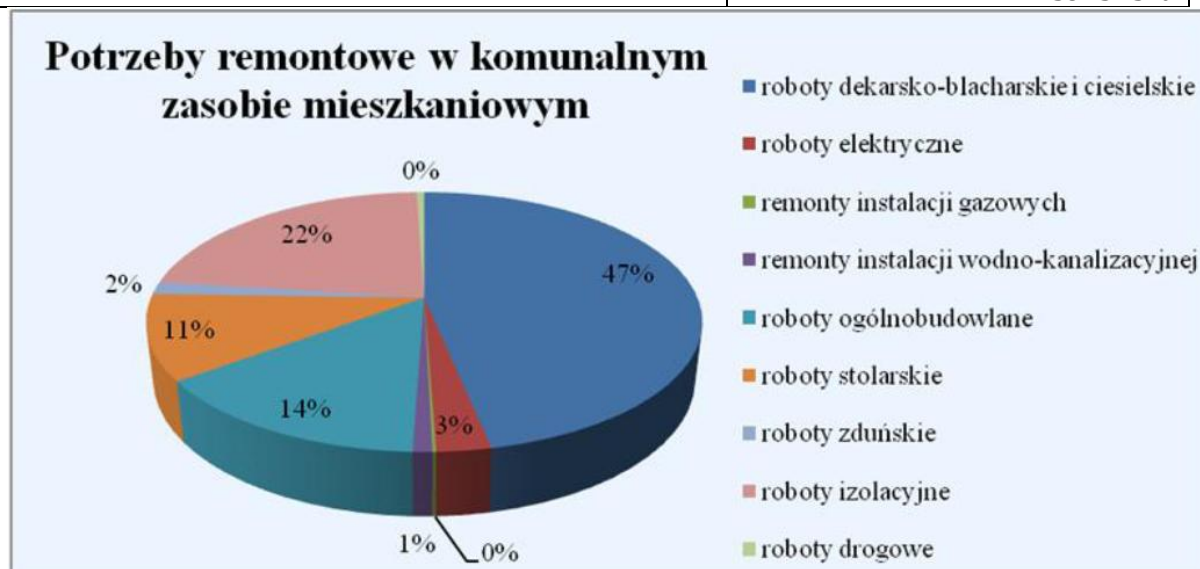
3. Remonty lokali mieszkalnych oraz budynków będą wykonywane przez Miasto Zabrze, Jednostkę Obsługi Finansowej Gospodarki Nieruchomościami oraz ZBM TBS sp. z o.o. na podstawie corocznie przygotowywanych planów remontów, jak również poza planem w razie zaistnienia nagłych zdarzeń powodujących konieczność natychmiastowego wykonania robót remontowych.

4. W pierwszej kolejności wykonywane będą roboty budowlane i rozbiórki, których konieczność wykonania wynika z decyzji Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego.

2. Zakres niezbędnych robót remontowych w mieszkaniowym zasobie Miasta Zabrze

Zakres niezbędnych potrzeb remontowych określonych wg stanu na 2012 rok oraz ich szacunkowy koszt przedstawia poniższa tabela:

TYPY ROBÓT	SZACUNKOWA WARTOŚĆ
roboty dekarско-błacharskie oraz naprawa kominów	17 878 860
roboty elektryczne	1 016 500
remonty instalacji gazowej	70 000
remonty instalacji wodno-kanalizacyjnej	363 500
roboty ogólnobudowlane	5 469 500
roboty stolarskie	4 060 510
roboty zduńskie	605 000
roboty izolacyjne	8 567 700
roboty drogowe	200 000
RAZEM	38 231 570

III. Planowana sprzedaż lokali w kolejnych latach

1. Sprzedaż lokali w latach 2013-2017 będzie realizowana w ramach:

- prywatyzacji rozproszonej,
- prywatyzacji selektywnej.

2. Prywatyzacja rozproszona polegać będzie na kontynuowaniu obecnej formy, tj. na umożliwianiu nabycia lokalu w budynkach przeznaczonych do prywatyzacji przez:

- dotychczasowego najemcę,
- osoby trzecie w przypadku zbywania pustostanów.

3. Prywatyzacja selektywna polegać będzie na wytypowaniu w mieście budynków do całkowitego sprywatyzowania przez sprzedaż lokali. Do całkowitej prywatyzacji Prezydent Miasta przeznaczać będzie lokale komunalne w budynkach wspólnot mieszkaniowych, w których Miasto Zabrze posiada mniej niż 20% udziałów w nieruchomości wspólnej.

4. Najemcom lokali komunalnych w nieruchomościach, o których mowa w pkt 3, będzie proponowane ich nabycie z przysługującą bonifikatą. Oferta nabycia lokalu

obowiązywać będzie przez okres do 6 miesięcy od daty jej złożenia przez Prezydenta Miasta.

5. W ofercie nabycia lokalu mieszkalnego najemca uzyska pełną informację dotyczącą:

- a) przysługującego mu prawa pierwszeństwa w nabyciu lokalu,
- b) ceny nabycia i przysługujących bonifikat,
- c) lokalu zamiennego, będącego przedmiotem ewentualnej zamiany w przypadku odmowy skorzystania z możliwości pierwszeństwa nabycia zajmowanego lokalu,
- d) dalszego sposobu postępowania w sytuacji, gdy najemca skorzysta z prawa pierwszeństwa w nabyciu lokalu,
- e) dalszego sposobu postępowania w sytuacji, gdy najemca nie skorzysta z prawa pierwszeństwa w nabyciu lokalu.

6. Najemcom wyrażającym wolę skorzystania z pierwszeństwa w nabyciu lokalu zostanie on sprzedany z zachowaniem przewidzianych w prawie lokalnym bonifikat.

7. Najemcom nie wyrażającym woli skorzystania z pierwszeństwa w nabyciu lokalu Prezydent Miasta zaoferuje wynajęcie innego lokalu mieszkalnego, spełniającego wymagania co najmniej takie same, jakie powinien spełniać lokal zamienny.

8. Wolne lokale komunalne w budynkach wspólnot mieszkaniowych, których najemcy nie skorzystali z prawa pierwszeństwa w nabyciu zajmowanego lokalu i zawarli umowę najmu innego lokalu z zasobu mieszkaniowego Miasta Zabrze, przeznacza się do sprzedaży w drodze przetargu, a w razie nieskuteczności procedury przetargowej - w drodze negocjacji.

9. Prezydent Miasta w drodze zarządzenia w sprawie przyjęcia wykazu nieruchomości zabudowanych budynkami wielolokalowymi przeznaczonych do prywatyzacji ustala wykaz nieruchomości, w których prowadzona będzie sprzedaż lokali na rzecz najemców bądź sprzedaż pustostanów w drodze przetargu lub negocjacji zgodnie z podziałem na kategorie przewidziane w rozdziale I pkt 7.

10. Poniżej w formie tabelarycznej przedstawiono prognozę sprzedaży lokali mieszkalnych w latach 2012-2017, zakładającą stopniowe zmniejszenie liczby zbywanych lokali w związku z konsekwentną realizacją wniosków najemców w ostatnich latach:

SPRZEDAŻ MIESZKAŃ	LATA					
	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Ilość sprzedanych lokali mieszkalnych	1 000	500	350	300	300	300

IV. Zasady polityki czynszowej i warunki obniżki czynszu

§ 1. Zasady polityki czynszowej Miasta Zabrze w latach 2013-2017

1. Stawkę bazową czynszu za 1 m² powierzchni użytkowej lokali z uwzględnieniem czynników podwyższających lub obniżających jej wysokość określa Prezydent Miasta w drodze zarządzenia.

2. Bazowa stawka czynszowa ulega różnicowaniu o czynniki podwyższające lub obniżające wartość użytkową lokalu mieszkalnego, określone w art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 roku o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego.

3. Wysokość stawki czynszu za 1 m² powierzchni użytkowej lokali mieszkalnych ustalona zostaje jako iloczyn bazowej stawki czynszu oraz sumy wskaźników procentowych przypisanych czynnikom korygującym wpływającym na podwyższenie lub obniżenie stawki bazowej.

4. Wysokość stawki czynszu za 1 m² powierzchni użytkowej lokalu socjalnego nie może przekroczyć 50% stawki najniższego czynszu obowiązującego w gminnym zasobie mieszkaniowym.

5. Wysokość stawki czynszu za 1 m² powierzchni użytkowej tymczasowego pomieszczenia odpowiada wysokości stawki czynszu za 1 m² powierzchni użytkowej lokalu socjalnego.

6. Wysokość stawki bazowej czynszu, podlega podwyższeniu w wysokości do 20% raz w roku na podstawie zarządzenia Prezydenta Miasta, o którym mowa w pkt. 1.

7. Podniesienie standardu mieszkania przez najemcę we własnym zakresie w trakcie trwania stosunku najmu nie wpływa bezpośrednio na wysokość ustalonego czynszu.

8. W przypadku zmian wprowadzonych przez wynajmującego w lokalu mieszkalnym wpływających na wysokość stawki czynszu, zmianę czynszu wprowadza się po dokonanych odbiorze technicznym, w wysokości określonej według zasad ustalonych w zarządzeniu, o którym mowa w pkt. 1.

9. Najemcy lokali, którzy dokonali: przyłączenia do lokalu mieszkalnego zaadaptowanej powierzchni niemieszkalnej, innego lokalu mieszkalnego lub jego części, bądź podziału dotychczas zajmowanego lokalu opłacają czynsz według stawki bazowej określonej dla dotychczas zajmowanego lokalu, niezależnie od wielkości jego powierzchni użytkowej z uwzględnieniem czynników korygujących wynikających z zarządzenia, o którym mowa w pkt. 1, w odniesieniu do całości lokalu.

10. Osoby, z którymi zawarto umowę najmu na podstawie § 14 pkt 4 uchwały nr XXXII/329/04 Rady Miejskiej w Zabrzu z dnia 11.10.2004 roku w sprawie zasad wynajmowania lokali mieszkalnych wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Miejskiej Zabrze, opłacają czynsz według stawki bazowej określonej w zarządzeniu, o którym mowa w pkt. 1, z uwzględnieniem czynników korygujących wynikających z tego zarządzenia.

11. Najemcy lokali, z którymi zawarto umowę najmu po dokonaniu zamiany, o której mowa w § 15 uchwały nr XXXII/329/04 Rady Miejskiej w Zabrzu z dnia 11.10.2004 roku w sprawie zasad wynajmowania lokali mieszkalnych wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Miejskiej Zabrze, opłacają czynsz według stawki bazowej określonej dla poprzedniego najemcy, niezależnie od wielkości powierzchni użytkowej tego lokalu oraz trybu zawarcia umowy najmu.

12. Osoby, z którymi zawarto umowę najmu lokalu na podstawie § 16 uchwały nr XXXII/329/04 Rady Miejskiej w Zabrzu z dnia 11.10.2004 roku w sprawie zasad wynajmowania lokali mieszkalnych wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Miejskiej Zabrze, opłacają czynsz według stawki bazowej określonej dla dotychczas zajmowanego lokalu z uwzględnieniem czynników korygujących wynikających z zarządzenia, o którym mowa w pkt. 1, a w przypadku najemców zajmujących lokal uzyskany w wyniku przetargu lub negocjacji – według stawki bazowej wskazanej w zarządzeniu, o którym mowa w pkt. 1.

13. Osoby, z którymi zawarto umowę najmu lokalu na podstawie § 24 uchwały nr XXXII/329/04 Rady Miejskiej w Zabrzu z dnia 11.10.2004 roku w sprawie zasad

wynajmowania lokali mieszkalnych wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Miejskiej Zabrze, opłacają czynsz według stawki bazowej określonej dla dotychczas zajmowanego lokalu przed dniem rozwiązania umowy najmu w jej aktualnie obowiązującej wysokości z uwzględnieniem czynników korygujących wynikających z zarządzenia, o którym mowa w pkt. 1.

14. Osoby zajmujące lokal mieszkalny bez tytułu prawnego są obowiązane od dnia powstania przyczyny zajmowania lokalu bez tytułu prawnego do dnia opróżnienia lokalu co miesiąc uiszczać odszkodowanie, o którym mowa w art. 18 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 roku o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego w wysokości:

- a) 3% wskaźnika przeliczeniowego, o którym mowa w art. 2 ust. 1 pkt 12 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 roku o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego w skali rocznej ustalonego na dzień powstania przyczyny zajmowania lokalu bez tytułu prawnego,
- b) dotychczasowego czynszu, w przypadku osób, które utraciły tytuł prawny do lokalu na wskutek wypowiedzenia umowy najmu,
- c) dotychczasowego czynszu w przypadku osób, które utraciły tytuł prawny do lokalu wskutek upływu terminu trwania umowy najmu lokalu socjalnego,
- d) dotychczasowego czynszu w przypadku osób, które utraciły tytuł prawny do tymczasowego pomieszczenia wskutek upływu terminu trwania umowy najmu tymczasowego pomieszczenia.

15. Stawka czynszu za lokale mieszkalne, których umowy najmu zostały zawarte w trybie przetargu lub negocjacji wysokości stawki czynszowej, podlega jeden raz w roku podwyżce o wysokość średniorocznego wskaźnika cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem za rok poprzedni, ogłaszanego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego, podwyższonego o dwa punkty procentowe.

§ 2. Warunki obniżki czynszu

1. Najemcy lokali komunalnych, których dochód na członka gospodarstwa domowego nie przekracza dochodu uzasadniającego ubieganie się o przyznanie lokalu socjalnego, określonego w uchwale nr XXXII/329/04 Rady Miejskiej w Zabrzu z dnia 11.10.2004 roku w sprawie zasad wynajmowania lokali mieszkalnych wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Miejskiej Zabrze, mogą ubiegać się o obniżkę czynszu na okres 12 miesięcy.

2. Obniżka czynszu przyznawana jest najemcom lokali komunalnych w wypadku, jeżeli wysokość stawki bazowej czynszu za 1m² powierzchni użytkowej lokalu w skali roku przekroczy 4% wskaźnika przeliczeniowego, o którym mowa w art. 2 ust. 1 pkt 12 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 roku o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego.

3. Warunkiem udzielenia obniżki czynszu jest bieżące regulowanie czynszu i opłat niezależnych od właściciela lub rzetelne wywiązywanie się z zawartej ugody na ratalną spłatę zobowiązań wobec Miasta Zabrze przez okres 12 miesięcy poprzedzających złożenie wniosku o obniżkę czynszu.

4. Obniżka czynszu nie przysługuje osobom otrzymującym w dniu złożenia wniosku o jej udzielenie dodatek mieszkaniowy.

5. Wysokość obniżki uzależniona jest od wysokości dochodu gospodarstwa domowego najemcy i wynosi:

- 1) 50% - w przypadku, gdy średni miesięczny dochód brutto na jednego członka gospodarstwa domowego w okresie 3 miesięcy poprzedzających dzień złożenia wynajmującemu oświadczenia nie przekraczał 50% kwoty najniższej emerytury w gospodarstwie domowym jednoosobowym i 25% tej kwoty na każdego kolejnego członka rodziny w gospodarstwie wieloosobowym,
- 2) 25% - w przypadku, gdy średni miesięczny dochód brutto na jednego członka gospodarstwa domowego w okresie 3 miesięcy poprzedzających dzień złożenia wynajmującemu oświadczenia wyniósł od 50% do 100% kwoty najniższej emerytury w gospodarstwie domowym jednoosobowym i od 25% do 50% tej kwoty na każdego kolejnego członka rodziny w gospodarstwie wieloosobowym.

6. Szczegółowy tryb składania i rozpatrywania wniosków o obniżkę czynszu określi Prezydent Miasta w drodze zarządzenia.

V. Sposób i zasady zarządzania lokalami i budynkami wchodzącymi w skład mieszkaniowego zasobu gminy oraz przewidywane zmiany w zakresie zarządzania mieszkaniowym zasobem gminy w kolejnych latach

Zarządzanie komunalnym zasobem mieszkaniowym w latach 2013-2017, analogicznie jak dotychczas, realizowane będzie dwutorowo poprzez:

- a) **Jednostkę Obsługi Finansowej Gospodarki Nieruchomościami;**
- b) **Zarząd Budynków Mieszkaniowych - Towarzystwo Budownictwa Społecznego sp. z o.o.**

Obszarem działania JOFGN będą nieruchomości stanowiące własność lub współwłasność Miasta Zabrze oraz lokale komunalne w budynkach wspólnot mieszkaniowych z udziałem Miasta Zabrze, które nie zostały obciążone prawem użytkowania na rzecz ZBM - TBS sp. z o.o.

Obszarem działania ZBM - TBS sp. z o.o. będą wspólnoty mieszkaniowe z udziałem Miasta Zabrze, które powierzyły zarządzanie nieruchomością wspólną tej spółce oraz lokale komunalne w tych nieruchomościach, które zostały obciążone prawem użytkowania na rzecz spółki oraz budynki prywatne pozostające w posiadaniu spółki.

1. Jednostka Obsługi Finansowej Gospodarki Nieruchomościami

Jednostka Obsługi Finansowej Gospodarki Nieruchomościami została utworzona na podstawie uchwały nr XLIV/537/05 Rady Miejskiej w Zabrzu z dnia 12 września 2005 roku w tej sprawie.

1. 1. Przedmiot działania JOFGN

Zgodnie z § 5 pkt 1 uchwały nr XLV/561/05 z dnia 17 października 2005 r. w sprawie nadania Statutu jednostce budżetowej pod nazwą „Jednostka Obsługi Finansowej Gospodarki Nieruchomościami” przedmiotem działania JOFGN jest:

1. Obsługa finansowa gospodarki nieruchomościami, które stanowią własność lub współwłasność Gminy Miejskiej Zabrze oraz nieruchomości Skarbu Państwa, dla których Prezydent Miasta wykonuje uprawnienia właścicielskie.

2. Zwykły zarząd:

- a) nieruchomościami mieszkalnymi i użytkowymi, będącymi własnością lub współwłasnością Miasta Zabrze, stanowiącymi grunty zabudowane budynkami mieszkalnymi i użytkowymi oraz znajdującymi się na tych nieruchomościach obiektami infrastruktury technicznej, tj. urządzeniami i sieciami technicznego uzbrojenia terenu związanymi z funkcjonowaniem budynków wraz z terenami niezbędnymi do prawidłowego i racjonalnego korzystania z tych budynków i urządzeń,
- b) lokalami komunalnymi i Skarbu Państwa w budynkach wspólnot mieszkaniowych,
- c) nieruchomościami mieszkalnymi i użytkowymi będącymi własnością lub współwłasnością Skarbu Państwa, stanowiącymi grunty zabudowane budynkami mieszkalnymi i użytkowymi oraz znajdującymi się na tych nieruchomościach obiektami infrastruktury technicznej, tj. urządzeniami i sieciami technicznego uzbrojenia terenu związanymi z funkcjonowaniem budynków, dla których Prezydent Miasta wykonuje uprawnienia właścicielskie, wraz z terenami niezbędnymi do prawidłowego i racjonalnego korzystania z tych budynków i urządzeń.

Zadania JOFGN

Do zadań Jednostki Obsługi Finansowej Gospodarki Nieruchomościami należy:

- 1) prowadzenie rachunkowości obejmującej dochody z tytułu najmu nieruchomości oraz wydatki związane z eksploatacją nieruchomości,
- 2) przyjmowanie oraz kontrola pod względem merytorycznym, rachunkowym i formalnym dokumentów księgowych dotyczących usług oraz robót związanych z zasobem nieruchomości przekazanym w zarząd,
- 3) dokonywanie przelewów należności,
- 4) przekazywanie na wyodrębnione rachunki wspólnot mieszkaniowych z udziałem Miasta Zabrze lub Skarbu Państwa zaliczek na koszty zarządu i zaliczek na koszty związane z utrzymaniem lokali,
- 5) zawieranie, zmiana i rozwiązywanie porozumień dotyczących rozliczeń wspólnot mieszkaniowych z budżetem miasta po zatwierdzeniu rocznych sprawozdań z ich działalności za rok obrachunkowy,
- 6) wystawianie dokumentów sprzedaży usług związanych z zasobem nieruchomości przekazanym w zarząd,
- 7) prowadzenie rejestru sprzedaży i rozliczanie podatku VAT,
- 8) windykacja zadłużeń oraz kontrole windykacji zadłużeń prowadzonych na zlecenie,
- 9) prowadzenie ewidencji środków trwałych nieruchomości przekazanym w zarząd,
- 10) planowanie budżetu i wykonywanie sprawozdań z jego realizacji,
- 11) prowadzenie spraw związanych z naliczaniem i zwrotem kaucji zabezpieczających pokrycie należności z tytułu najmu lokali,
- 12) wykonywanie sprawozdań obowiązujących jednostkę budżetową w terminach ustawowych,
- 13) zawieranie, zmiana i rozwiązywanie umów o wykonywanie czynności związanych z zarządzaniem zasobem nieruchomości oraz nadzór nad ich realizacją,

- 14) planowanie, organizowanie postępowań w celu wyboru wykonawcy oraz zawieranie umów w zakresie remontów lokali, budynków, infrastruktury technicznej oraz nadzór nad ich realizacją,
- 15) pełnienie funkcji inwestora, w tym przygotowywanie i realizowanie wskazanych zadań remontowych finansowanych lub współfinansowanych ze środków gminnych,
- 16) prowadzenie wszelkich czynności związanych z najmem pozostających w zarządzie lokali, dzierżawą nieruchomości lub ich części oraz infrastruktury technicznej,
- 17) prowadzenie archiwum dokumentów, w tym przejętych od byłych zarządców,
- 18) kontrola prawidłowości naliczeń udziału Miasta Zabrze lub Skarbu Państwa w kosztach utrzymania nieruchomości,
- 19) występowanie w imieniu Miasta Zabrze i Skarbu Państwa w postępowaniu przed sądami powszechnymi, Sądem Najwyższym i sądami administracyjnymi, w sprawach objętych zakresem działalności Jednostki, na podstawie pełnomocnictw udzielonych przez Prezydenta Miasta.

2. Zarząd Budynków Mieszkaniowych - Towarzystwo Budownictwa Społecznego sp. z o.o.

Zarząd Budynków Mieszkaniowych - Towarzystwo Budownictwa Społecznego sp. z o.o., powstały

z przekształcenia Zarządu Budynków Komunalnych w Zabrzu sp. z o.o., jest jednoosobową spółką Miasta Zabrze i kontynuatorem działalności Miejskiego Przedsiębiorstwa Gospodarki Mieszkaniowej, które powstało w 1953 roku. W prognozowanym okresie spółka zarządzać będzie lokalami mieszkalnymi wchodzącymi w skład mieszkaniowego zasobu gminy na podstawie umów użytkowania oraz porozumienia nr CRU/959/2006.

2.1. Prawo użytkowania ustanowione na rzecz ZBM - TBS sp. z o.o.

Na podstawie uchwały nr XXXII/413/08 Rady Miejskiej w Zabrzu z dnia 17.11.2008 r. w sprawie określenia zasad obciążania ograniczonymi prawami rzeczowymi nieruchomości wchodzących w skład zasobu nieruchomości Gminy Miejskiej Zabrze zostanie ustanowione prawo użytkowania na nieruchomościach wspólnot mieszkaniowych oraz na nieruchomościach zabudowanych stanowiących całkowitą własność gminy, w szczególności obejmującej os. Jodłowa-Wschód. Celem zapewnienia sprawnego zarządzania przy kwalifikowaniu nieruchomości z udziałem Miasta Zabrze do obciążenia prawem użytkowania przyjęto założenie, że przedmiotem obciążenia będzie udział w nieruchomościach wspólnych zarządzanych przez ZBM TBS sp. z o.o.

Prawo użytkowania będzie ustanowione na okres 3 lat, tj. na lata 2012-2015, a po upływie tego okresu istnieje możliwość zawarcia kolejnych umów użytkowania na lata 2015-2018.

Zakres uprawnień i obowiązków użytkownika określony zostanie zarządzeniem Prezydenta Miasta Zabrze w tej sprawie i stanowić będzie podstawę do określenia wzajemnych relacji stron w umowach użytkowania.

2.2. Nieruchomości oddane w przymusowy zarząd w latach 1953-1994

W dniu 31.03.2006 roku Miasto Zabrze i Zarząd Budynków Komunalnych w Zabrzu sp. z o.o. (obecnie ZBM - TBS sp. z o.o.) zawarły porozumienie nr CRU/959/2006, którego przedmiotem były nieruchomości nie stanowiące mienia gminnego, w stosunku do których gmina sprawowała zarząd, w szczególności nieruchomości, które w latach 1953-1994 zostały przejęte w przymusowy zarząd państwowy na podstawie decyzji administracyjnych wydanych na rzecz poprzedników prawnych ZBK w Zabrzu sp. z o.o. lub Miasta Zabrze.

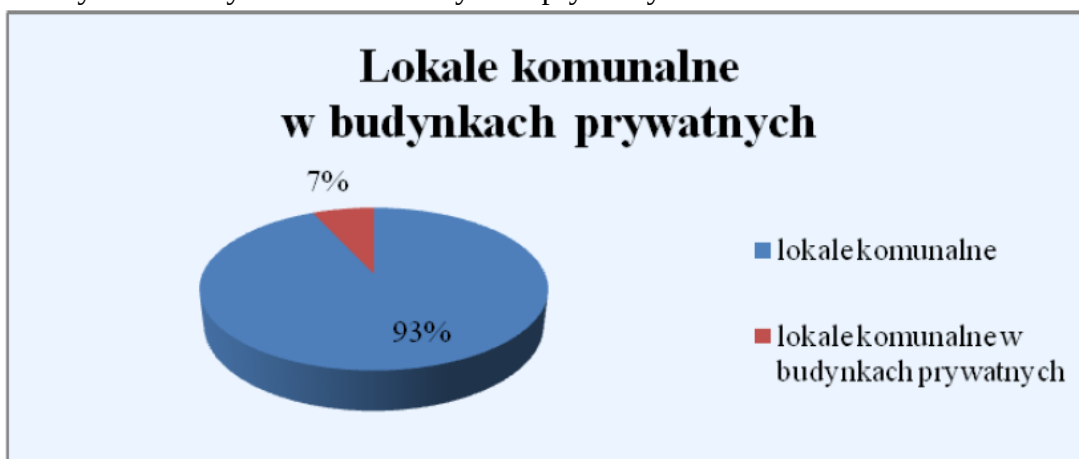
Na podstawie tego porozumienia Miasto Zabrze odstąpiło od sprawowania zarządu nad wspomnianymi nieruchomościami począwszy od dnia 01 kwietnia 2006 roku, natomiast

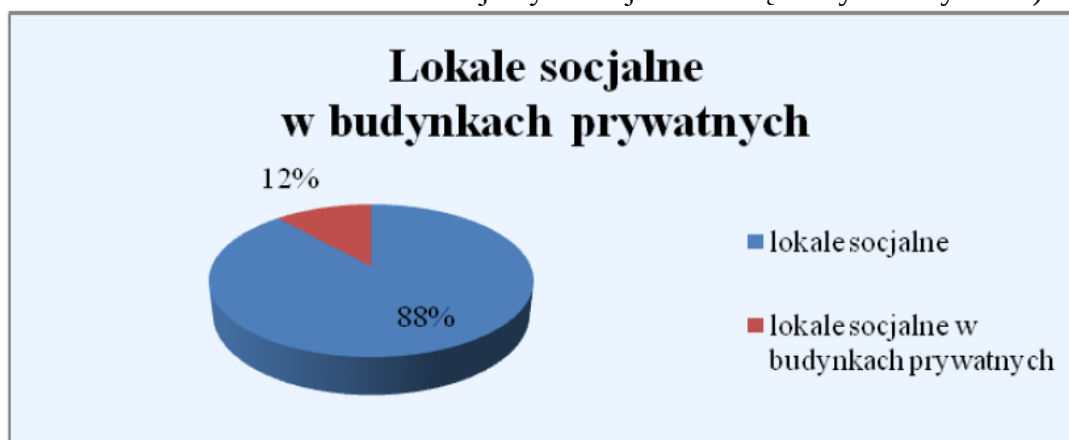
zarządu nad w/w nieruchomościami podjął się ZBM TBS sp. z o.o. Na podstawie tego porozumienia ZBM TBS sp. z o.o. pobiera wszystkie przychody z tytułu najmu z w/w nieruchomości i z uzyskanych środków pokrywa wszystkie koszty związane z utrzymaniem nieruchomości oraz płaci należny podatek od nieruchomości. ZBM TBS sp. z o.o. jest zobowiązany również do wykonywania w w/w nieruchomościach wszystkich czynności wynikających ze sprawowania zwykłego zarządu, tj. podejmowania wszelkich decyzji i dokonywania czynności prawnych, faktycznych i procesowych w ramach obowiązujących przepisów prawnych i przepisów prawa lokalnego, zmierzających do utrzymania nieruchomości w stanie niepogorszonym oraz przydatnym do użytkowania zapewniającym bezpieczeństwo ludzi i mienia. Z nadwyżki przychodów nad kosztami zarządca zobowiązany jest do przeprowadzania drobnych prac remontowych i modernizacyjnych w przekazanych nieruchomościach.

Dzięki sukcesywnie prowadzonemu procesowi nabywania nieruchomości prywatnych przez Miasto Zabrze

w drodze spadkobrania lub zasiedzenia (bądź komunalizacji nieruchomości nabytych w tym trybie przez Skarb Państwa), stopniowo zmniejsza się liczba budynków o nieuregulowanym stanie prawnym. Poniżej przedstawiono w formie wykresu proporcje pomiędzy liczbą lokali mieszkalnych w budynkach komunalnych i prywatnych:

Z uwagi na wiek, niski standard i stopień wyeksploatowania substancji mieszkaniowej lokale w przedmiotowych nieruchomościach były przekwalifikowane na mieszkania socjalne. Według stanu na dzień 31.12.2011 r. 12% wszystkich lokali socjalnych na terenie naszej gminy znajduje się w budynkach prywatnych w zarządzie przymusowym (dla porównania w 2007 r. aż 31 % lokali socjalnych znajdowało się w tych budynkach).

VI. Źródła finansowania gospodarki mieszkaniowej w latach 2013-2017

Źródłem finansowania gospodarki mieszkaniowej w latach 2013-2017 będą środki pochodzące z budżetu miasta z zastrzeżeniem, że na ten cel przeznaczane będą dochody pozyskiwane z następujących źródeł:

- a) czynsze z lokali mieszkalnych,
- b) czynsze z lokali użytkowych,
- c) opłaty za reklamy,
- d) opłaty za dzierżawę gruntów przekazanych w zarządzanie,
- e) wpłaty za media od najemców lokali mieszkalnych,
- f) odsetki od nieterminowych wpłat,
- g) ściągnięte koszty sądowe,
- h) dotacje z budżetu państwa, w szczególności z Banku Gospodarstwa Krajowego,
- i) dotacje z europejskich funduszy strukturalnych,
- j) kredyty celowe.

VII. Wysokość wydatków w kolejnych latach, z podziałem na koszty bieżącej eksploatacji, koszty remontów oraz koszty modernizacji lokali i budynków wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu gminy, koszty zarządu nieruchomościami wspólnymi, których gmina jest jednym ze współwłaścicieli, a także wydatki inwestycyjne

1. Z bieżącym utrzymaniem budynków mieszkalnych związane są wymienione poniżej koszty, których prognozowaną wysokość zestawiono w tabeli przedstawionej poniżej. Jako podstawę obliczeń przyjęto wydatki poniesione faktycznie w 2011 roku. Założono, że powierzchnia zasobu komunalnego będzie ulegać stopniowemu zmniejszeniu, w sposób przedstawiony w rozdziale I, natomiast wydatki corocznie będą wzrastać o wskaźnik cen towarów i usług (przyjęto dla obliczeń wskaźnik za 2011 rok w wysokości 4,3%). Jako podstawę wyliczeń przyjęto prognozowaną powierzchnię zasobu w latach objętych prognozą.

2. W latach 2013-2017 wydatki inwestycyjne mogą być powiększane o środki pozyskane w ramach projektów realizowanych we współpracy z Bankiem Gospodarstwa Krajowego oraz inne środki pomocowe, jak również w oparciu o preferencyjne celowe kredyty bankowe. Pozyskanie dodatkowych środków finansowych pozwoliłoby na prowadzenie prac remontowych zapobiegających postępującej dekapitalizacji substancji mieszkaniowej.

WYDATKI	2013	2014	2015	2016	2017
BUDYNKI KOMUNALNE					
koszty bieżącej eksploatacji	12 635 927	12 841 902	13 101 699	13 349 756	13 605 704
koszty remontów	5 966 769	6 064 032	6 186 710	6 303 844	6 424 704
inne koszty	1 121 026	1 139 299	1 162 348	1 184 355	1 207 062
rozbiórki	558 771	567 879	579 368	590 337	601 655
modernizacje/inwestycje	1 737 344	1 765 664	1 801 384	1 835 490	1 870 681
WSPÓLNOTY MIESZKANIOWE					
zaliczki na koszty zarządu	9 850 332	10 010 899	10 213 424	10 406 797	10 606 321
zaliczki na media	17 377 179	17 660 440	18 017 719	18 358 852	18 710 836
zaliczki na remonty	9 032 902	9 180 145	9 365 863	9 543 189	9 726 155
RAZEM	58 280 250	59 230 260	60 428 515	61 572 620	62 753 118

VIII. Opis innych działań mających na celu poprawę wykorzystania i racjonalizację gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy

1. W celu poprawy wykorzystania i racjonalizacji gospodarowania swoim zasobem mieszkaniowym gmina może zaproponować zamianę dotychczas zajmowanego lokalu najemcom:

- 1) komunalnych lokali mieszkalnych w budynkach wspólnot mieszkaniowych przeznaczonych do całkowitej prywatyzacji,
- 2) komunalnych lokali mieszkalnych w budynkach z przewagą lokali socjalnych.

pod warunkiem jednoczesnego zaoferowania wynajęcia innego lokalu mieszkalnego, spełniającego wymagania co najmniej takie same, jakie powinien spełniać lokal zamienny.

2. Na wniosek najemcy gmina może dokonać zamiany dotychczas zajmowanego lokalu na inny lokal wchodzący w skład jej zasobu mieszkaniowego w przypadku, gdy:

- 1) najemca nie jest w stanie ponosić kosztów utrzymania aktualnie zajmowanego lokalu i wnioskuję o jego zamianę na lokal mniejszy, bądź o gorszym wyposażeniu technicznym,
- 2) najemca lub członek jego rodziny są osobami niepełnosprawnymi ze znacznym ograniczeniem możliwości samodzielnego poruszania się.

3. Gmina zobowiązana jest w szczególności do zawierania umów najmu lokali zamiennych w następujących przypadkach:

- 1) przeznaczenia budynku do modernizacji lub remontu,
- 2) rozbiórki budynku,
- 3) uznania dotychczasowego lokalu za niemieszkalny,
- 4) zmiany funkcji lokalu lub budynku,
- 5) wykwaterowania najemców z budynków użyteczności publicznej, których Gmina jest wyłącznym właścicielem,
- 6) przeznaczenia budynku do sprzedaży.

4. Gmina podejmie działania w celu stopniowej likwidacji lokali niesamodzielnych poprzez scalanie mieszkań korzystających ze wspólnych pomieszczeń w razie opuszczenia dotychczas zajmowanego lokalu przez jednego z najemców.

5. Gmina podejmować będzie starania w celu regulacji stanu prawnego nieruchomości poprzez nabycie ich własności w drodze zasiedzenia lub spadkobrania.

6. Gmina stwarzać będzie warunki do przyznania pierwszeństwa w otrzymaniu mieszkań w zasobach towarzystwa budownictwa społecznego lokatorom, którzy złożą oświadczenie o rezygnacji z lokalu wchodzącego w skład mieszkaniowego zasobu gminy.

7. Gmina będzie przygotowywała kolejne lokale socjalne lub chronione oraz składała wnioski o dofinansowanie ich remontu w ramach środków przyznawanych przez Bank Gospodarstwa Krajowego na podstawie ustawy z dnia 8 grudnia 2006 r. o finansowym wsparciu tworzenia lokali socjalnych, mieszkań chronionych, noclegowni i domów dla bezdomnych.

8. Gmina będzie przygotowywać nieruchomości gruntowe celem zbycia pod indywidualne budownictwo mieszkaniowe. Powstanie nowych lokali mieszkalnych

spowoduje migrację części osób dotychczas zajmujących mieszkania komunalne do nowych zasobów mieszkaniowych, co pozwoli na ponowne zasiedlenie mieszkań komunalnych przez osoby oczekujące na przyznanie mieszkania komunalnego.

Załącznik 3 Zestawienie budynków komunalnych według struktury wiekowej.

ZESTAWIENIE BUDYNKÓW KOMUNALNYCH WG STRUKTURY WIEKOWEJ				
LP	ADRES	NR 1	NR 2	ROK BUDOWY
1	1 MAJA	7		1903
2	1 MAJA	9		1903
3	11 LISTOPADA	94		1940
4	11 LISTOPADA	98		1940
5	11 LISTOPADA	100		1941
6	11 LISTOPADA	96		1940
7	11 LISTOPADA	102		1934
8	11 LISTOPADA	104		1934
9	11 LISTOPADA	110		1934
10	11 LISTOPADA	112		1934
11	11 LISTOPADA	159		1940
12	11 LISTOPADA	159	A	1940
13	11 LISTOPADA	161		1940
14	11 LISTOPADA	161	A	1940
15	11 LISTOPADA	163	A	1940
16	11 LISTOPADA	165	A	1940
17	11 LISTOPADA	179		1934
18	11 LISTOPADA	181		1934
19	11 LISTOPADA	183		1934
20	11 LISTOPADA	185		1934
21	3 MAJA	39		1890
22	3 MAJA	39	OF	1890
23	3 MAJA	32	A	1900
24	3 MAJA	49	OF	1902
25	3 MAJA	51	OF 1	1890
26	3 MAJA	124		1930
27	3 MAJA	58		1890
28	3 MAJA	58	OF	1890
29	3 MAJA	60		1900
30	3 MAJA	76		1890
31	3 MAJA	71		1893
32	3 MAJA	76	OF	1890
33	3 MAJA	83		1902

34	3 MAJA	83	OF	1902
35	3 MAJA	84		1890
36	3 MAJA	87	A	1902
37	3 MAJA	87	B	1914
38	3 MAJA	106		1959
39	3 MAJA	106	A	1959
40	3 MAJA	106	B	1959
41	3 MAJA	106	C	1959
42	3 MAJA (lokal użytkowy)	32	A	1900
43	3 MAJA	65		1890
44	3 MAJA	27		1900
45	3 MAJA	27	OF	1900
46	ANDERSA	47.		
47	BADESTINUSA	1		1900
48	BADESTINUSA	16		1940
49	BADESTINUSA	26		1936
50	BADESTINUSA	35		1920
51	BADESTINUSA	60		1900
52	BAŁTYCKA	1		1905
53	BATOREGO	4		1908
54	BATOREGO	6		1896
55	BESKIDZKA	12		1928
56	BESKIDZKA	12	OF	1928
57	BLANI	1		1928
58	BOHATERÓW WARSZAWSKICH	2		1908
59	BOHATERÓW WARSZAWSKICH	5		1887
60	BOHATERÓW WARSZAWSKICH	5	OF	1887
61	BOHATERÓW WARSZAWSKICH	3		1887
62	BOHATERÓW WARSZAWSKICH	2	OF	1910
63	BOHATERÓW WARSZAWSKICH	2	OF 2	1910
64	BOLESŁAWA ŚMIAŁEGO	8		1939
65	BOŃCZYKA	6		1912
66	BOŃCZYKA	18		1906
67	BOŃCZYKA	27		1913
68	BOŃCZYKA	30		
69	BOŃCZYKA	38		1880
70	BOŃCZYKA	20		1880
71	BOROWA	11		1928
72	BRODZIŃSKIEGO	9		1910
73	BUCHENWALDCZYKÓW	6		1890
74	BUCHENWALDCZYKÓW	5		1890
75	BUCHENWALDCZYKÓW	8		1890
76	BUCHENWALDCZYKÓW	10		1890
77	BUCHENWALDCZYKÓW	14		1885
78	BUCHENWALDCZYKÓW	12		1910
79	BUCHENWALDCZYKÓW	17		1902
80	BUCHENWALDCZYKÓW	28	A	1910
81	BUCHENWALDCZYKÓW	24		1918
82	BUCHENWALDCZYKÓW	22		1906
83	BUCHENWALDCZYKÓW	16		1890
84	BUDOWLANA	28		1973
85	BUKOWA	26		1936

86	BRYZA	8		1923
87	BYTOMSKA	7		1910
88	BYTOMSKA	5		1891
89	BYTOMSKA	109		1920
90	BYTOMSKA	58		1890
91	BYTOMSKA	82		1895
92	BYTOMSKA	90		1880
93	BYTOMSKA	92		1920
94	BYTOMSKA	107		1888
95	BYTOMSKA	88		1920
96	BYTOMSKA	73		1909
97	CHEŁMOŃSKIEGO	5		1915
98	CHEŁMOŃSKIEGO	9		1915
99	CHEŁMOŃSKIEGO	11		1901
100	CHEŁMOŃSKIEGO	13		1901
101	CHEŁMOŃSKIEGO	19		1929
102	CHOJNICKIEGO	9		1890
103	CHOJNICKIEGO	19		1900
104	CHOJNICKIEGO	2		1865
105	CHOJNICKIEGO	5		1900
106	CHOPINA	20		1922
107	CHOPINA	22		1922
108	CHOPINA	23		1922
109	CHOPINA	39		1890
110	CHOPINA	39	A	1890
111	CHOPINA	39	B	1890
112	CHOPINA	39	C	1890
113	CHROBREGO	19		1922
114	CHROBREGO	12		1922
115	CHROBREGO	4		1898
116	CIESZYŃSKA	14		1912
117	CIESZYŃSKA	15		
118	CIESZYŃSKA (lokale użytkowe)	3		1902
119	CIESZYŃSKA	5		1890
120	CIUPKI	33,35,37,		1925
121	CIUPKI	34,36,38,		1925
122	CMENTARNA	19A		1905
123	CMENTARNA	19B		1906
124	CMENTARNA	21		1900
125	CMENTARNA	22		1900
126	CMENTARNA	23		1897
127	CMENTARNA	24		1895
128	CZARNIECKIEGO	16		1934
129	DAMROTA	3	A	1885
130	DAMROTA	6	OF	
131	DAMROTA	7	OF	
132	DAMROTA	52		1876
133	DAMROTA	60		1934
134	DASZYŃSKIEGO	2		1941
135	DASZYŃSKIEGO	10		1941
136	DASZYŃSKIEGO	12		1941
137	DASZYŃSKIEGO	10	A	1941

138	DASZYŃSKIEGO	12	A	1941
139	DĄBROWSKIEGO	27	A	1928
140	DĄBROWSKIEGO	23		1900
141	DĄBROWSKIEGO	31		1985
142	DOMAŃSKIEGO	5,6,7		1934
143	DROBNA	9		1941
144	DUBIELA	5		1907
145	DUBIELA	5	OF	1907
146	DULĘBY	13		1955
147	DULĘBY	15		1955
148	DYBOSKIEGO (lokal użytkowy)	1	B	1920
149	DWORSKA	21		1919
150	FLORIANA ŚW.	15		1937
151	FONTANUSA	12	A	1930
152	FRANCISZKAŃSKA	9		1925
153	FRANCISZKAŃSKA	7		1904
154	FREDRY	1		1936
155	GAWRONA	1	A	1947
156	GAWRONA	4		1947
157	GAWRONA	5		1925
158	GAWRONA	6		1925
159	GOETHEGO	22		1880
160	GOETHEGO	34		1935
161	GOGOLA	3		1905
162	GOGOLA	10		1900
163	GOGOLA	12		1900
164	GOGOLIŃSKA	8		1907
165	GÓRNOŚLAŚKA	5		1892
166	GÓRNOŚLAŚKA	10		1900
167	GRABSKIEGO	6		1941
168	GRABSKIEGO	8		1941
169	GROTA-ROWECKIEGO	10,12.		1928
170	GRUNWALDZKA	2		1900
171	GRUNWALDZKA	45		1880
172	GRZYBOWSKA	27		1964
173	HAGERA	4		
174	HEWELIUSZA	11		1980
175	HEWELIUSZA	13		1980
176	HUTNICZA	6		1880
177	HUTNICZA	6	OF 1	1880
178	JACKA ŚW.	5		1926
179	JACKA ŚW.	15		1926
180	JAGIEŁOŃSKA	17		1900
181	JAGIEŁOŃSKA	3		1900
182	JAGIEŁOŃSKA	18		1900
183	JAGIEŁŁY	4		1900
184	JAGIEŁŁY	5		1885
185	JAGIEŁŁY	7		1900
186	JAGIEŁŁY	8		1900
187	JASKÓŁCZA	3		1931
188	JASKÓŁCZA	9		1931
189	JORDANA	2		

190	KACZA	9		1930
191	KARŁOWICZA	9	OF	1880
192	KASZTANOWA	11		1933
193	KŁYKI	7		1926
194	KŁYKI	9		1926
195	KNUROWSA	45		1936
196	KNUROWSA	47		1936
197	KNUROWSA	55		1936
198	KNUROWSKA	37		1936
199	KNUROWSKA	39		1936
200	KNUROWSKA	4		1905
201	KOCHANOWSKIEGO	6		1900
202	KOCHANOWSKIEGO	7		1900
203	KOCHANOWSKIEGO	8		1913
204	KOCHANOWSKIEGO	19		1900
205	KOCHANOWSKIEGO	25		1903
206	KOŁĄTTAJA	1		1895
207	KOŁĄTTAJA	1	A	1902
208	KOŁĄTTAJA	2		1900
209	KONDRATOWICZA	2		1905
210	KONFEDERATÓW BARSKICH	4		1940
211	KONFEDERATÓW BARSKICH	2		1940
212	KOŃCOWA	9		1927
213	KOŃCOWA	21		1927
214	KOPALNIANA	26		1900
215	KORCZOKA (lokale użytkowe)	38		1900
216	KORCZOKA	45	A	1910
217	KORWINA	2		1910
218	KORWINA	3		1907
219	KORWINA	7		1903
220	KORWINA	12		1906
221	KOSSAKA	3		1895
222	KOSSAKA	21		1910
223	KOSTKI	11		1890
224	KOSTKI	13		1889
225	KOŚCIUSZKI	16		1908
226	KOŚCIUSZKI	21		1900
227	KOŚCIUSZKI	23		1934
228	KOŚCIUSZKI	23	C	1934
229	KOŚCIUSZKI	28		1910
230	KOŚCIUSZKI	36		1918
231	KOŹLIKA	15		1890
232	KRAKOWSKA	8		1926
233	KRAKOWSKA	10		1926
234	KRAKOWSKA	12		1925
235	KRAKOWSKA	78		1926
236	KRASIŃSKIEGO	36		1932
237	KRASIŃSKIEGO	18	OF	1906
238	KRASIŃSKIEGO	12	A	1905
239	KRUCZKA	15		1918
240	KRUCZKA	16		1918
241	KRUCZKOWSKIEGO	36		

242	KRÓLEWSKA	3		1895
243	KRÓLEWSKA	5		1880
244	KRUSZYNY	1		1930
245	LAZARA	2		1910
246	LAZARA	4		1910
247	LEGNICKA	4		1926
248	LEGNICKA	17		
249	LEŚNA	29		1940
250	LEŚNA	121		1940
251	LIGONIA	13		1905
252	LIGONIA	17		1910
253	LIMANOWSKIEGO	7		1925
254	LIPOWA	2		1908
255	LIPOWA	5		1901
256	LOMPY	31		1910
257	LOMPY	34		1908
258	LOMPY	45		1926
259	LOMPY	60		
260	LONDZINA	4		1911
261	LOTNICZA	2		1909
262	LUBUSKA	3		1929
263	LUBUSKA	19		1930
264	LUBUSKA	21		1922
265	LUTRA	3	OF	1900
266	ŁOKIETKA	8		1935
267	ŁOKIETKA	10		1935
268	ŁOWICKA	1		1900
269	MAJNUSZA	7		1952
270	MATEJKI	1		1900
271	MEHOFFERA	5		1934
272	MENDEGO	10		1925
273	MĘCZENNIKÓW MAJDANKA	7		1905
274	MĘCZENNIKÓW MAJDANKA	8		1895
275	MIARKI	21		1890
276	MIARKI	14		1900
277	MICKIEWICZA	10		1901
278	MICKIEWICZA	16		1903
279	MICKIEWICZA	34		1929
280	MICKIEWICZA	54		1910
281	MŁODEGO GÓRNIKA	2	C	1980
282	MORAWSKIEGO	18		1927
283	MŁYŃSKA	22		1928
284	MONIUSZKI	10		1900
285	MONIUSZKI	117		1930
286	MONIUSZKI	121		1935
287	MYŚLIWSKA	49		1932
288	NA PIASKACH	1		1901
289	NA PIASKACH	4		1901
290	NA PIASKACH	6		1902
291	NA PIASKACH	7		1904
292	NA PIASKACH	7	A	1905
293	NADRZECZNA	3		1910

294	NADRZECZNA	3	OF	1910
295	NAPIERALSKIEGO	3		1921
296	NAPIERALSKIEGO	7		1921
297	NAPIERALSKIEGO	9		1921
298	NAPIERALSKIEGO	11		1921
299	NAPIERALSKIEGO	29		1921
300	NAPIERALSKIEGO	33		1921
301	NAPIERALSKIEGO	21		1921
302	NAPIERALSKIEGO	23		1921
303	NAPIERALSKIEGO	15		1921
304	NAPIERALSKIEGO	17		1921
305	NARUTOWICZA (lokal użytkowy)	19		1920
306	NAWRATA	9		1911
307	NAWRATA	1		1895
308	NAWRATA	6		1926
309	NAWRATA	7		1895
310	NIEDZIAŁKOWSKIEGO	55		1900
311	NIEDZIAŁKOWSKIEGO	53	OF	1900
312	NIEDZIAŁKOWSKIEGO	53		1900
313	NIEDZIAŁKOWSKIEGO	47		1900
314	NIEDZIAŁKOWSKIEGO	47	OF	1911
315	NIEDZIAŁKOWSKIEGO	43	A	1902
316	NIEDZIAŁKOWSKIEGO	37		1896
317	NIEDZIAŁKOWSKIEGO	34		1911
318	NIEDZIAŁKOWSKIEGO	19		1890
319	NIEDZIAŁKOWSKIEGO	14		1872
320	NIEDZIAŁKOWSKIEGO	15		1875
321	NIEDZIAŁKOWSKIEGO	3		1880
322	NIEDZIAŁKOWSKIEGO	5		1880
323	NOCZNICKIEGO	15		1890
324	NOCZNICKIEGO	27		1910
325	NOCZNICKIEGO	35		1910
326	NOCZNICKIEGO	41		1910
327	NOCZNICKIEGO	2		1904
328	NOCZNICKIEGO	3		1900
329	NOCZNICKIEGO	6		1880
330	NOCZNICKIEGO	7		1900
331	NOCZNICKIEGO	12		1900
332	NOCZNICKIEGO	18		1880
333	NOCZNICKIEGO	23		1900
334	NOCZNICKIEGO	25		1910
335	NOWODWORSKA	33		1910
336	NOWODWORSKA	1		1912
337	NOWODWORSKA	13		1900
338	NOWODWORSKA	15		1900
339	NOWODWORSKA	18		1920
340	NOWODWORSKA	37		1904
341	NYSKA	5,7.		1926
342	NYSKA	13		1953
343	NYSKA	15		1953
344	NYSKA	27		1952
345	NYSKA	30		1952

346	NYSKA	38		1950
347	OFIAR KATYNIA	64		1900
348	OFIAR KATYNIA	66		1900
349	OGÓRKA	3		1929
350	OGÓRKA	5		1929
351	OGÓRKA	7		1929
352	OPAWSKA	5		1936
353	OPAWSKA	7		1902
354	OPOLSKA	20		1905
355	OPOLSKA	29		1900
356	OPOLSKA	31		1899
357	OSIEDLEŃCZA	2		1890
358	OSIEDLEŃCZA	12		1900
359	OSIEDLEŃCZA	13		1885
360	OŚWIĘCIMSKA	19		1930
361	PADEREWSKIEGO	6		1909
362	PADEREWSKIEGO	57		1890
363	PADEREWSKIEGO	2		1886
364	PADEREWSKIEGO	69		1895
365	PADEREWSKIEGO	89		1880
366	PADEREWSKIEGO	99		1890
367	PADEREWSKIEGO	101		1890
368	PADEREWSKIEGO	101	OF	1890
369	PANIEŃSKIE SKAŁY	1		1926
370	PARKOWA	19		1900
371	PAWLIICZKA	2		1909
372	PAWLIICZKA	5		1930
373	PAWLIICZKA	5	OF	1930
374	PAWLIICZKA	7		1897
375	PAWLIICZKA	19		1928
376	PAWLIICZKA	21		1928
377	PAWLIICZKA	22		1905
378	PAWLIICZKA	20		1960
379	PESTALOZZIEGO	15		1900
380	PIŁSUDSKIEGO	3	A	1880
381	PIŁSUDSKIEGO	3	C	1895
382	PIŁSUDSKIEGO	12	A i B	1906
383	PIŁSUDSKIEGO	12	C	1880
384	PIŁSUDSKIEGO	13		1880
385	PIŁSUDSKIEGO	50		1920
386	PLAC KAZIMIRZA WIELKIEGO	7		1925
387	PLAC KROCZKA	1	OF	1902
388	PLAC KROCZKA	3		1920
389	PLAC PADEREWSKIEGO	2		1926
390	PLATER	6		1926
391	PLATER	8		1926
392	PLATER	10		1926
393	PODGÓRNA	1		1905
394	PODGÓRNA	4		1915
395	PODGÓRNA	6		1905
396	PODGÓRNA	8		1918
397	PODLEŚNA	7		1930

398	PODLEŚNA	8		1930
399	PODLEŚNA	9		1930
400	PODLEŚNA	13		1930
401	PONIATOWSKIEGO	12		1910
402	PONIATOWSKIEGO	25		
403	PONIATOWSKIEGO	25	A	
404	PONIATOWSKIEGO	25	B	
405	PONIATOWSKIEGO	36		1904
406	PONIATOWSKIEGO	38		1908
407	PONIATOWSKIEGO	38	A	1908
408	POPRZECZNA	4		1931
409	POŚPIECHA	4		1890
410	POŚPIECHA	8		1884
411	POŚPIECHA	12		1884
412	POŚPIECHA	17		1902
413	POŚPIECHA	17	OF	1902
414	POŚPIECHA	19		1900
415	POZNAŃSKA	34		1935
416	PRENŻYNY	15		1930
417	PRZY BRAMIE	8		1911
418	PULASKIEGO	6		1875
419	PRUSA	22		
420	PRUSA	24		
421	RATAJA	12		1874
422	RATAJA	15		1905
423	RATAJA	21		1900
424	RATAJA	16		1892
425	RATAJA	16	OF	1892
426	RATAJA	18		1888
427	RATAJA	23		1883
428	RATUSZOWA	3		1905
429	REFORM ROLNYCH	3		1934
430	REFORM ROLNYCH	13		1934
431	REFORM ROLNYCH	14		1934
432	REFORM ROLNYCH	17		1934
433	REFORM ROLNYCH	18		1934
434	REFORM ROLNYCH	19		1934
435	REFORM ROLNYCH	20		1934
436	REJTANA	22		1880
437	REJTANA	26		1884
438	REYMONTA	1		1865
439	ROBOTNICZA	1		1885
440	ROBOTNICZA	14		1930
441	ROLNIKA	2		1910
442	ROOSEVELTA	5		1911
443	ROOSEVELTA (lokal użytkowy)	6		1860
444	ROOSEVELTA	29	OF	1928
445	ROOSEVELTA	41	OF	1906
446	ROOSEVELTA	37		1894
447	ROOSEVELTA	41		1906
448	ROOSEVELTA	29		1900
449	ROOSEVELTA	73		1933

450	ROOSEVELTA	75		1933
451	ROOSEVELTA	113		1920
452	ROSTKA	13		1890
453	ROSTKA	17		1890
454	RÓŻAŃSKIEGO	32		1932
455	RÓŻAŃSKIEGO	9		1937
456	RÓŻAŃSKIEGO	27		1935
457	RÓŻAŃSKIEGO	28		1935
458	RÓŻAŃSKIEGO	23		1938
459	RÓŻAŃSKIEGO	27		1935
460	RÓŻAŃSKIEGO	33		1935
461	RÓŻAŃSKIEGO	39		1935
462	RÓŻAŃSKIEGO	20		1940
463	RYBNA	17		1930
464	RYBNICKA	1		1924
465	RYBNICKA	3		1911
466	RYMERA	1	A	1926
467	SĄDOWA	2	OF	1885
468	SEJMOWA	26		1930
469	SEJMOWA	30		1930
470	SIENKIEWICZA (lokal użytkowy)	2	OF	1900
471	SIENKIEWICZA	6		1900
472	SIENKIEWICZA	8		1900
473	SIENKIEWICZA (lokal użytkowy)	28		1986
474	SIENKIEWICZA	24		1900
475	SIENKIEWICZA	24	OF	1900
476	SIENKIEWICZA	12		1895
477	SIENKIEWICZA	14		1894
478	SIENKIEWICZA	16		1882
479	SIENKIEWICZA	23		1910
480	SIENKIEWICZA	44		1927
481	SIENKIEWICZA	7		1900
482	SIEROTKI	6		1900
483	SIKORSKIEGO	62		1911
484	SIKORSKIEGO	78		1912
485	SIKORSKIEGO	44		1900
486	SIKORSKIEGO	58		1891
487	SIKORSKIEGO	46		1914
488	SIKORSKIEGO	128		1911
489	SIKORSKIEGO	128	OF	1911
490	SIKORSKIEGO	128	OF 2	1911
491	SIKORSKIEGO	134		1911
492	SIKORSKIEGO	105		1903
493	SIKORSKIEGO	126		1908
494	SIKORSKIEGO	126	A	1906
495	SITKI	5		1909
496	SITKI	45		1907
497	SITKI	45	OF I	1907
498	SKARBNIKA	1		1911
499	SKOCZYŁASA	2		1900
500	SKOCZYŁASA	3		1890
501	SKOŚNA	1		1934

502	SŁONECZNA	9		1925
503	SŁONECZNA	11		1925
504	SŁONECZNA	22		1948
505	SŁONECZNA	24		1948
506	SŁONECZNA	47		1948
507	SŁONECZNA	49		1948
508	SOBIESKIEGO	18		1897
509	SOBIESKIEGO	24	A	1896
510	SOBIESKIEGO	32	A	1940
511	SOKOLSKA	1		1924
512	SOKOLSKA	3		1924
513	SOKOLSKA	7		1924
514	SOLSKIEGO	2		1940
515	SOLSKIEGO	4		1940
516	SPICHRZOWA	1		1900
517	SPOKOJNA	2		1915
518	SPORTOWA	10		1962
519	STALMACHA	3	A,B,C	1845
520	STAROMIEJSKA	37		1895
521	STAROMIEJSKA	45		1895
522	STAROMIEJSKA	62		1885
523	STAROMIEJSKA	64		1908
524	STAROMIEJSKA	66		1905
525	STAROMIEJSKA	67		1893
526	STAROMIEJSKA	80		1890
527	STAROPOLSKA	9		1944
528	STASZICA	4		1898
529	STASZICA	7		1890
530	STASZICA	14		1890
531	STRAŻACKA	1		1933
532	STRAŻACKA	3		1928
533	STRAŻACKA	3	OF	1928
534	STRUGA	16	A	1924
535	STRZELCÓW BYTOMSKICH	3		1929
536	STRZELCÓW BYTOMSKICH	22		1907
537	STRZELCÓW BYTOMSKICH	52		1905
538	STRZELCÓW BYTOMSKICH	52	A	1905
539	STRZELCÓW BYTOMSKICH	53	B	1907
540	SZCZEPANIAKOWEJ	19		1910
541	SZCZEPANIAKOWEJ	30		1940
542	SZCZĘŚĆ BOŻE	5		1900
543	SZCZĘŚĆ BOŻE	5	OF	1900
544	SZCZĘŚĆ BOŻE	14		1890
545	SZCZĘŚĆ BOŻE	21		1870
546	SZENWALDA	1		1900
547	SZRAMKA	12		1900
548	SZYMAŁY	5		1930
549	SZYMAŁY	5	A	1930
550	SZYMAŁY	5	B	1930
551	SZYMANOWSKIEGO	5		1934
552	TARNOPOLSKA	35		1905
553	TARNOPOLSKA	35	A	1905

554	TARNOPOLSKA	47		1910
555	TARNOPOLSKA	47	A	1910
556	TARNOPOLSKA	49		1936
557	TARNOPOLSKA	49	A	1936
558	TARNOPOLSKA	62		1905
559	TARNOPOLSKA	62	A	1905
560	TARNOPOLSKA	72		1903
561	TARNOPOLSKA	80		1902
562	TETMAJERA	3		1940
563	TETMAJERA	14		1940
564	TOME CZKA	6		1903
565	TOME CZKA	8		1903
566	TOME CZKA	12		1912
567	TOME CZKA	4		1903
568	TOME CZKA	2		1892
569	TOME CZKA	10		1903
570	TOME CZKA	16		1910
571	TROCERA	51	A	1925
572	TROCERA	32	C	1932
573	TROCERA	30		1900
574	TYSKA	20		1935
575	UCHODŹCÓW	6		1924
576	URBANA ŚW.	10		1900
577	URBANA ŚW.	11		1908
578	URBANA ŚW.	2	A OF	1910
579	URBANA ŚW.	3		1908
580	WAJDY	1	A	1892
581	WALEK-WALEWSKIEGO	8		1900
582	WALEK-WALEWSKIEGO	10		1904
583	WALEK-WALEWSKIEGO	4		1902
584	WALEK-WALEWSKIEGO	2		1898
585	WALEK-WALEWSKIEGO	24		1910
586	WALEK-WALEWSKIEGO	18		1880
587	WALEK-WALEWSKIEGO	14		1887
588	WANDY	3		1925
589	WANDY	3	OF	1925
590	WAWRZYŃCA ŚW.	2		1900
591	WAWRZYŃCA ŚW.	12		1915
592	WAWRZYŃCA ŚW. (lok.użytkowy)	24		1908
593	WAWRZYŃCA ŚW.	40		1910
594	WIOSNY LUDÓW	7		1925
595	WIOSNY LUDÓW	13		1931
596	WITKACEGO	2		1930
597	WITKACEGO	4		1930
598	WITKACEGO	11		1930
599	WOJSKA POLSKIEGO	5		1941
600	WOJSKA POLSKIEGO	7		1941
601	WOJSKA POLSKIEGO	9	A	1941
602	WOLNOŚCI	49		1932
603	WOLNOŚCI	241		1890
604	WOLNOŚCI	252	OF	1898
605	WOLNOŚCI	309		1905

606	WOLNOŚCI (lokal użytkowy)	387		1890
607	WOLNOŚCI	388	A	1885
608	WOLNOŚCI (lokal użytkowy)	395	A	1924
609	WOLNOŚCI	374	A	1912
610	WOLNOŚCI	368		1912
611	WOLNOŚCI	360		1900
612	WOLNOŚCI	545		1920
613	WOLNOŚCI	2		1911
614	WOLNOŚCI	4		1910
615	WOLNOŚCI	8		1922
616	WOLNOŚCI	8	A	1922
617	WOLNOŚCI	9		1914
618	WOLNOŚCI	11		1911
619	WOLNOŚCI	13		1910
620	WOLNOŚCI	21		1911
621	WOLNOŚCI	51	A	1881
622	WOLNOŚCI	96		1936
623	WOLNOŚCI	96	A	1936
624	WOLNOŚCI	102		1924
625	WOLNOŚCI	104		1924
626	WOLNOŚCI	163		1906
627	WOLNOŚCI	163	A	1906
628	WOLNOŚCI	164		1910
629	WOLNOŚCI	164	OF	1910
630	WOLNOŚCI	165		1893
631	WOLNOŚCI	165	A	1893
632	WOLNOŚCI	173		1900
633	WOLNOŚCI	177		1900
634	WOLNOŚCI	168		1900
635	WOLNOŚCI	168	OF	1900
636	WOLNOŚCI (lokal użytkowy)	182		1970
637	WOLNOŚCI	191		1900
638	WOLNOŚCI	191	A	1920
639	WOLNOŚCI	193		1900
640	WOLNOŚCI	207		1910
641	WOLNOŚCI (lokal użytkowy)	211	OF	1905
642	WOLNOŚCI	246		
643	WOLSKIEGO	6		1880
644	WOLSKIEGO	6	OF	1880
645	WOLSKIEGO	12		1890
646	WYCZÓŁKOWSKIEGO	3	A	
647	WYSZYŃSKIEGO	10		1933
648	WYSZYŃSKIEGO	12		1933
649	WYSZYŃSKIEGO	28		1926
650	ZAMOYSKIEGO	7		1910
651	ZAMOYSKIEGO	9		1890
652	ZANA	3		1880
653	ZAOLZIAŃSKA	1	A	1979
654	ZAPOLSKIEJ	9		1938
655	ZGODY	2		1910
656	ZGRZEBNIOKA	7		1928
657	ZWYCIĘSTWA	1		1920

658	ZWYCIĘSTWA	5		1920
659	ŻEROMSKIEGO	33		1932
660	ŻEROMSKIEGO	32		1932
661	ŻEROMSKIEGO	30		1932
662	ŻEROMSKIEGO	37		1932
663	ŻEROMSKIEGO	41		1932
664	ŻEROMSKIEGO	75		1932
665	ŻEROMSKIEGO	79		1932
666	ŻEROMSKIEGO	11		1939
667	ŻEROMSKIEGO	18		1932
668	ŻEROMSKIEGO	23		1932
669	ŻNIEŃSKIEJ	13		1936
670	ŻNIEŃSKIEJ	15		1936
671	ŻNIEŃSKIEJ	17		1936
672	ŻNIEŃSKIEJ	19		1936
673	ŻWIRKI I WIGURY	16		1928
674	ŻWIRKI I WIGURY	17		1930
675	ŻWIRKI I WIGURY	19		1930
676	ŻWIRKI I WIGURY	21		1930
677	ŻWIRKI I WIGURY	23		1930

Źródło: Wydział Zarządzania Nieruchomościami, Urząd Miejski w Zabrzu

Załącznik 4 Wykaz fundacji działających na terenie miasta Zabrze zarejestrowanych w Krajowym Rejestrze Sądowym od 2006 r.

1. „ARTERIA”

Zabrze ul. Wolności 311

KRS 0000269041

Tel: 32 777 44 10

www.fundacja-arteria.org

e-mail: biuro@fundacja-arteria.pl

- Upowszechnianie wiedzy o polskiej i światowej kulturze i sztuce
- Wspieranie i organizowanie działań edukacyjnych dla dzieci, młodzieży oraz dorosłych
- Wspieranie praw i ochrona artystów profesjonalistów i amatorów oraz szeroko pojętej działalności artystycznej w kraju i za granicą
- Wspieranie działalności artystycznej i edukacyjnej Prywatnej Szkoły Muzycznej I i II ST. Venos Studio
- Wspieranie działalności Instytutu IQ
- Wspieranie rozwoju i aktywności artystycznej młodych ludzi
- Wspieranie wszelkich form dialogu społecznego
- Działanie na rzecz porozumienia i współpracy między narodami, społeczeństwami i kulturami różnych państw, w szczególności w ramach integracji europejskiej
- Działalność kulturalna w duchu otwartości, poszanowania odmienności kulturowej i dialogu interkulturowego
- Wspieranie szeroko pojmowanego zintegrowanego rozwoju lokalnego i regionalnego, w tym działania służące aktywizacji środowisk lokalnych, zwiększaniu zatrudnienia, eliminacji i przeciwdziałania bezrobociu, rozwojowi samorządności i ochronie środowiska naturalnego
- Działalność naukowa i oświatowa

2. „COGITORIUM”

Zabrze ul. Czołgistów 47/2

KRS 0000441044 2012

fundacja.cogitorium@poczta.onet.pl

- Upowszechnianie i ochrona wolności i praw człowieka oraz swobód obywatelskich

- Działania wspierające rozwój demokracji, wspólnot i społeczności lokalnych oraz ich członków
- Działalność wspomagająca technicznie, szkoleniowo, informacyjnie lub finansowo:
 - organizacje pozarządowe
 - przedmioty sektora ekonomii społecznej
 - osoby prawne i jednostki organizacyjne działające na podstawie przepisów o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej, o stosunku Państwa do innych kościołów i związków wyznaniowych oraz o gwarancjach Wolności sumienia i wyznania, jeżeli ich cele statutowe obejmują prowadzenie działalności pożytku publicznego
 - jednostki samorządu terytorialnego oraz stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego
 - osoby fizyczne

3. „DLA DZIECKA”

Zabrze ul. Karola Hermisza 2c/20

KRS 0000367090 2010

- Niesienie pomocy materialnej, finansowej i prawnej osobom z najbardziej zagrożonych grup społecznych
 - niepełnosprawni
 - przewlekłe chorzy
 - rodziny wielodzietne
 - samotnym rodzicom znajdującym się w potrzebie
 - dzieciom z rodzin patologicznych
 - uzależnionym od nałogów
- Wspieranie osób szczególnie uzdolnionych, nie mogących realizować swoich przedsięwzięć z uwagi na niedostatek środków finansowych
- Udzielanie pomocy placówkom wychowawczym, oświatowym i opiekuńczym

4. Fundacja „Andrzej” na Rzecz Parafii św. Andrzeja w Zabrzu

Zabrze ul. Wolności 192

organizacja pożytku publicznego

KRS 0000307781 2008

tel. 32/ 271 42 51

Wspieranie i inicjowanie wszelkich działań na rzecz wspólnoty parafialnej opartych na wartościach chrześcijańskich w różnorodnych dziedzinach życia społecznego

- Upowszechnianie pozytywnych wzorców osobowych i rodzinnych

- Wspomaganie wychowawczej funkcji rodziny
- Prowadzenie działalności w zakresie edukacji, opieki oraz wychowania dzieci i młodzieży, zwłaszcza z rodzin biednych i dysfunkcyjnych
- Niesienie pomocy ludziom starszym i samotnym
- Niesienie pomocy osobom chorym i niepełnosprawnym
- Świadczenie pomocy osobom ubogim i potrzebującym
- Świadczenie pomocy osobom bezrobotnym
- Prowadzenie działalności w zakresie profilaktyki uzależnień oraz niesienie pomocy osobom uzależnionym
- Wspieranie inwestycji parafialnych służących wymienionym celom

5. Fundacja „Betlehem Dom Chleba”

Zabrze ul. Dworcowa 3

KRS 0000061302

tel. 32/7337400, 531887731 organizacja pożytku publicznego

www.betlehem.pl 2001

e-mail: betlehem@betlehem.pl

Wspieranie, rozwój i prowadzenie działalności w zakresie pomocy społecznej, a w szczególności działalności wychowawczo-opiekuńczej, edukacyjnej, kulturalnej i sportowej na rzecz ogółu społeczeństwa, a zwłaszcza osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej wymagającej szczególnej opieki.

6. Fundacja Górnika Zabrze

Zabrze ul. Franklina Roosevelta 81

KRS 0000414081 2012

- Pomoc młodym adeptom piłki nożnej w szczególności poprzez szkolenie, wsparcie finansowe, sprzęt sportowy, infrastrukturę sportową, integrację społeczną młodzieży, propagowanie zdrowego stylu życia, rozwój poprzez sport.
- Wszechstronne propagowanie szeroko pojętej idei sportu wśród młodzieży, wśród emerytów i rencistów ze szczególnym uwzględnieniem byłych zawodników Klubu Sportowego Górnik Zabrze i ich rodzin
- Aktywizowanie społecznego i zawodowego młodzieży oraz osób starszych wokół szeroko pojętej idei sportu.
- Wszechstronne wsparcie górników oraz byłych piłkarzy Górnika Zabrze i ich rodzin w trudnej sytuacji życiowej.

7. Fundacja Na Rzecz Rozwoju Sportowego Niepełnosprawnych „NO LIMITS”

Zabrze ul. Opawska 45

KRS 0000403297 2011

- Popularyzacja sportu wśród osób niepełnosprawnych, szczególnie dzieci i młodzieży
- Rozwijanie nabytych umiejętności przed urazem, który spowodował stały uszczerbek zdrowia
- Dla najzdolniejszych i najbardziej pracowitych wychowanków specjalny cykl treningów i zajęć sportowych przygotowujących do udziału w krajowych i międzynarodowych zawodach sportowych (puchary, mistrzostwa, paraolimpiada)
- Pomoc w rehabilitacji dla osób niepełnosprawnych
- Pomoc psychologiczna dla osób niepełnosprawnych
- Stworzenie miejsc przystosowanych do uprawiania sportu przez niepełnosprawnych oraz ewentualna budowa budynków i obiektów, które mają na celu wspomóc rozwój sportowy, psychiczny i fizyczny osób niepełnosprawnych

8. Fundacja Na Rzecz Szkół Katolickich

41-807 Zabrze ul. Tarnopolska 3

tel. 032 271 21 32 organizacja pożytku publicznego

KRS 0000032332

- Powoływanie i organizowanie szkół katolickich
- Gromadzenie środków i funduszy na ich utrzymanie
- Wychowywanie dzieci i młodzieży w duchu wartości chrześcijańskich
- Kształtowanie dojrzałej osobowości uczniów oraz przygotowanie ich do godnego o twórczego udziału w życiu współczesnego świata

9. Fundacja Pomocy Zwierzętom Bezdomnym „Szara Przystań”

Zabrze ul. Emanuela Czogały 9 tel; 502311695

KRS 0000288303 2007

www.szara-przystan.pl

organizacja pożytku publicznego

e-mail: szaraprzystan@op.pl

GG: 6540278

- Ochrona zwierząt i ich praw

- Leczenie i opieka nad zwierzętami bezdomnymi, pokrzywdzonymi lub porzuconymi oraz pomoc adopcyjna
- Ograniczanie populacji zwierząt bezpańskich poprzez program sterylizacji i kastracji
- Propagowanie właściwego stosunku do zwierząt
- Wspieranie działalności społecznej, kulturalnej, naukowej i oświatowej prowadzonej na rzecz ochrony zwierząt i ich praw
- Przeciwdziałanie patologiom społecznym, poprzez zapobieganie okrucieństwu wobec zwierząt, zwalczanie przejawów znęcania się nad zwierzętami, współpraca z odpowiednimi organami i instytucjami (Policja, Straż Miejska) w celu wykrywania i zwalczania przestępstw i wykroczeń, których przedmiotem są zwierzęta oraz pomoc w doprowadzaniu do osądzenia i ukarania przez odpowiednie organy osób, które w.w. czynów się dopuściły, jak też występowanie przed sądami i odpowiednimi organami w sprawach dotyczących ochrony praw zwierząt, w tym – w charakterze podmiotu wykonującego prawa strony w rozumieniu art. 39 § 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997r. o ochronie zwierząt (Dz. U. 03.106.1002)
- Działanie na rzecz edukacji, oświaty i wychowania w szczególności poprzez podejmowanie współpracy z władzami oświatowymi w celu wychowywania młodzieży w duchu humanitarnego stosunku do zwierząt, poszanowania dla środowiska naturalnego oraz kształtowania świadomości społeczeństwa dotyczącej ochrony życia i praw zwierząt
- Promocję i organizację wolontariatu w zakresie ochrony zwierząt

10. Fundacja Rozwoju Kardiologii im. Profesora Zbigniewa Religi

Zabrze ul. Wolności 345a tel. 032 373 56 00

KRS 0000069136 1991

organizacja pożytku publicznego

www.frk.pl

Celem fundacji jest wspieranie rozwoju kardiologii i dziedzin pokrewnych oraz wspieranie działalności w zakresie ochrony i promocji zdrowia, a także rehabilitacji i profilaktyki zdrowotnej na rzecz ogółu społeczeństwa.

11. Fundacja Rozwoju Kardiologii im. Dr P. Littleforda

„Przyszłość dla Kardiologii – Kardiologia dla Przyszłości”

KRS 0000193477

Zabrze ul. Wandy 3 – 5

Celem Fundacji jest gromadzenie środków finansowych rzeczowych dla rozwoju i poprawy możliwości działania oraz bazy materialnej kardiologii, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeby kardiologii na terenie Śląska

12. Fundacja Śląskiego Centrum Chorób Serca

Zabrze ul. Wolności 182 pok. 42 - 45

www.FundacjaSCCS.pl 2004

www.takdlatransplantacji.pl

KRS 0000219230

tel: 722 002 727

Głównym celem działania Fundacji jest wspieranie działalności Śląskiego Centrum Chorób Serca w Zabrzu w następujących obszarach:

- Podnoszenia jakości, unowocześniania i kompleksowości metod leczenia osób dorosłych i dzieci na oddziałach kardiologicznych, kardiochirurgicznych i transplantacyjnych
- Prowadzenia prac rozwojowych i badań naukowych wchodzących w zakres działalności Śląskiego Centrum Chorób Serca w Zabrzu
- Wspieranie osób dorosłych i dzieci, które znajdują się w trudnej sytuacji osobistej i majątkowej
- Promocja i organizacja wolontariatu

13. KRĘGI SZTUKI

Zabrze ul. Paderewskiego 44

KRS 0000345861 tel: 32 2750443

- Wspieranie i organizowanie działań edukacyjnych dla dzieci, młodzieży oraz dorosłych
- Wspieranie praw i ochrona artystów profesjonalistów i amatorów oraz szeroko pojętej działalności artystycznej w kraju i za granicą
- Wspieranie rozwoju i aktywności artystycznej młodych ludzi
- Wspieranie wszelkich form dialogu społecznego
- Działanie na rzecz porozumienia i współpracy między narodami, społeczeństwami i kulturami różnych państw, w szczególności w ramach integracji europejskiej
- Działalność kulturalna w duchu otwartości, poszanowania odmienności kulturowej i dialogu interkulturowego
- Wspieranie szeroko pojmowanego integrowanego rozwoju lokalnego i regionalnego, w tym działania służące aktywizacji środowisk lokalnych, zwiększeniu zatrudnienia, eliminacji i przeciwdziałania bezrobociu, rozwojowi samorządności i ochronie środowiska naturalnego
- Działalność naukowa i oświatowa

14. „NADZIEJA - DZIECI”

Zabrze ul. Dr Bronisława Hagera 6A tel. 032 375 07 70

KRS 0000040274

Celem fundacji jest niesienie wszelkiej pomocy dzieciom, młodzieży i dorosłym upośledzonym społecznie, materialnie lub zdrowotnie, a zwłaszcza zagrożonym ubóstwem

- Udzielanie osobom potrzebującym niezbędnej pomocy
- Finansowanie i organizowanie punktów bezpłatnego żywienia
- Nieodpłatne udostępnianie placówkom lecznictwa i opieki społecznej niezbędnych leków, odzieży, żywności i wyposażenia
- Organizowanie i finansowanie kolonii, obozów, wczasów oraz innych form wypoczynku i rekreacji dla dzieci
- Finansowanie publikacji i akcji szkoleniowych w zakresie pomocy społecznej
- Finansowanie pomocy i opieki nad dziećmi z rodzin ubogich, rozbitych, wielodzietnych, zagrożonych patologią społeczną i pozbawionych domu rodzinnego
- Pomoc dla usamodzielniających się wychowanków placówek opiekuńczych
- Udzielanie materialnego wsparcia osobom, instytucjom i organizacjom prowadzącym działalność zbieżną z celami fundacji
- Organizowanie imprez kulturalno-sportowych
- Finansowanie budowy, rozbudowy lub remontu obiektów, a także zakup nieruchomości z przeznaczeniem dla dzieci upośledzonych (szkoły, przedszkola, ogródki, place zabaw, boiska itp.)
- Rehabilitacja osób niepełnosprawnych

15. „Piastun - Wyrównywanie Szans”

Zabrze ul. Wolności 293

organizacja pożytku publicznego

KRS 0000292978 2007

Celem Fundacji jest podtrzymywanie tradycji narodowych, pielęgnowanie polskości i rozwój świadomości narodowej oraz pomoc społeczna rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej – wyrównywanie szans tych rodzin i osób.

16. „Pokonać cukrzycę”

Zabrze ul. Staropolska 6

KRS 0000261905

Do podstawowych celów działania fundacji należy prowadzenie i wspieranie inicjatyw w zakresie:

- Zapobiegania, wczesnego wykrywania i leczenia cukrzycy i innych schorzeń metabolicznych
- Ograniczenia liczby przewlekłych powikłań

- Zmniejszenia częstotliwości występowania cukrzycy oraz innych schorzeń metabolicznych

17. „PRIMUS DZIECIOM”

Zabrze ul. Pułaskiego 9

KRS 0000401449 2011

Celem fundacji jest działalność społeczna oraz charytatywna szczególnie w zakresie opieki, ochrony zdrowia oraz pomocy socjalnej i społecznej dla dzieci i młodzieży z rodzin dotkniętych niedostatkiem oraz rodzin dysfunkcyjnych zwłaszcza udzielania wszelkich form wsparcia i pomocy zapewniające warunki optymalnego rozwoju intelektualnego i fizycznego oraz ochrony ich zdrowia.

18. „RESTITUCJA”

Zabrze ul. Józefa Rymera 31

KRS 0000361156 2010

Prowadzenie oraz wspieranie działalności na rzecz zmian w prawie zmierzających do pełnego dostosowania prawa polskiego do prawa Unii Europejskiej, oraz realizacja postanowień konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności

- Podnoszenie świadomości społecznej z zakresu zagadnień finansowych możliwości zakupu nieruchomości
- Podnoszenie świadomości społecznej z zakresu ustaw o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, ładu przestrzennego, ochrony praw lokatorów, dodatków mieszkaniowych
- Szczegółowa pomoc w zrozumieniu zagadnień dotyczących rozliczeń i sprawozdań w zarządzaniu nieruchomościami
- Wymiana doświadczeń i rozwiązań z zakresu zarządzania nieruchomościami oraz aktywności społecznej mieszkańców z zagranicznymi samorządami i organizacjami pozarządowymi

19. „ŚWIATŁO NADZIEI”

Zabrze ul. Łowiecka 1/2

KRS 0000356981

- Pomoc osobom z chorobami układu pokarmowego i moczowo-płciowego
- Pomoc osobom zakażonym wirusami zapalenia wątroby
- Pomoc chorym onkologicznie
- Działanie na rzecz poprawy stanu ich zdrowia, wsparcie psychologiczne w okresie choroby i leczenia
- Świadczenia pomocy osobom niepełnosprawnym, w tym pomocy w rehabilitacji (społecznej, zawodowej, i leczniczej)

- Propagowanie profilaktyki zdrowotnej
- Rozpowszechnianie wśród społeczeństwa praw pacjenta i sposobu ich egzekwowania
- Promocja i organizacja wolontariatu
- Pomoc społeczna
- Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu – szczególnie osób chorych i niepełnosprawnych

Załącznik 5 Wykaz alfabetyczny stowarzyszeń mających siedzibę na terenie Miasta Zabrze

1. ASK „EGONNET”

Zabrze ul. Norberta Barlickiego 2/2 277 24 66 (162)

stowarzyszenie z w y k ł e

www.egon.xu.pl

- Edukacja informatyczna
- Propagowanie nowych form komunikacji za pośrednictwem Amatorskich Sieci Komputerowych
- Działanie na rzecz rozwoju Internetu w Zabrzu
- Ostrzeganie i zabezpieczanie przed zagrożeniami związanymi z użytkowaniem sieci.
- Popularyzacja Internetu wśród społeczeństwa
- Budowa sieci komputerowych na terenie działalności stowarzyszenia
- Zapewnienie członkom stowarzyszenia dostępu do sieci Internet
- Stałe podnoszenie parametrów technicznych oferowanego członkom dostępu do Internetu
- Integracja lokalnej społeczności
- Propagowanie idei społeczeństwa informacyjnego i obywatelskiego
- Rozwój komunikacji otwartej i lokalnej w oparciu o rozległe sieci komputerowe

2. ASK „Leszczynowa”

Zabrze ul. Leszczynowa 10/2 277 16 84 (135)

stowarzyszenie z w y k ł e

www.askl.eu.org

- Przygotowanie mieszkańców Zabrze do życia w warunkach globalnego społeczeństwa informacyjnego
- Działanie na rzecz rozwoju Internetu w Zabrzu
- Rozpowszechnianie dostępu do Internetu

3. „BIG TEAM 4 x 4”

Zabrze ul. Wolności 410 (136)

KRS 0000385768 2011

- Utworzenie, organizacja, wspieranie finansowe, logistyczne oraz merytoryczne samochodowego (motorowego) zespołu rajdowego „Big Team 4 x 4”
- Zrzeszanie osób zainteresowanych motoryzacją i animowanie ich działalności
- Popularyzacja sportów motorowych
- Popularyzacja imprez sportów samochodowych, caravaningowych, motocyklowych oraz innych działań w zakresie motoryzacji
- Popularyzacja turystyki motorowej
- Doskonalenie technik jazdami pojazdami silnikowymi i zachowania się na drogach
- Popularyzacja historii motoryzacji
- Popularyzacja zagadnień związanych z bezpieczeństwem na drogach
- Działanie na rzecz podnoszenia poziomu bezpieczeństwa w ruchu drogowym wśród dzieci i młodzieży
- Różnorodna pomoc osobom poszkodowanym w wypadkach drogowych
- Pomoc osobom niepełnosprawnym w korzystaniu z dobrodziejstw motoryzacji
- Działanie na rzecz podniesienia poziomu kultury motoryzacyjnej
- Działanie na rzecz rozwoju kultury fizycznej, turystyki, rekreacji i sportu w tym przede wszystkim sportów motorowych
- Promocja ekologii i ochrony środowiska, zwłaszcza wśród posiadaczy i użytkowników pojazdów mechanicznych
- Wspieranie akcji społecznej na rzecz walki z problemem „alkoholu na polskich drogach”
- Wspieranie instytucji i placówek działających społecznie.

4. Cała Polska Liczy Dzieciom im. Marii Cywińskiej

Zabrze ul. Jodłowa 9/6 (203)

stowarzyszenie z w y k ł e 2012

- Koordynacja prac matematycznego Uniwersytetu Dziecięcego
- Organizacja „Dnia matematyki” w placówkach szkolnych
- Opracowanie założeń i koordynacja poczynań akcji „Cała Polska Liczy Dzieciom”

5. Centrum Kultury Alternatywnej „WIATRAK”

Zabrze ul. Wolności 395 (134)

KRS 0000190892 2003

- Głównym celem Stowarzyszenia jest rozwój Śląska pod względem kulturalnym oraz ochrona ginących zabytków ziemi śląskiej
- Promocja Śląska w kraju i zagranicą
- Współpraca ze stowarzyszeniami o podobnych zainteresowaniach
- Działanie na rzecz zwiększenia udziału ludzi młodych w życiu publicznym

- Wspieranie działań na rzecz ochrony środowiska, bogactwa krajobrazowego
- Propagowanie idei integracji europejskiej

6. Centrum Wspierania Dzieci i Dorosłych „ZAUFANIE”

Zabrze ul. Dworcowa 5, lokal IIp. (154)

KRS 0000231788 2005 tel: 535-185-716

organizacja pożytku publicznego

centrum.zaufanie@gmail.com

- Zapewnienie dzieciom i dorosłym wymagającym opieki, uprawnionym do świadczeń ze strony osób trzecich, wszechstronnej pomocy i doradztwa w zakresie dotyczącym ich sytuacji materialnej, społecznej i prawnej
- Działanie na rzecz ogółu społeczeństwa w celu zwalczania wykluczenia społecznego, wyrównywania szans osób w trudnej sytuacji życiowej, oraz ograniczania bezrobocia poprzez wspieranie programów przyczyniających się do wzrostu rozwoju gospodarczego i przedsiębiorczości przez aktywizację społeczną osób bezrobotnych niezbędnych dla rozwoju społeczeństwa obywatelskiego
- Wspieranie zapewnienia porządku i bezpieczeństwa publicznego oraz przeciwdziałanie patologiom poprzez podnoszenie świadomości społecznej w dziedzinie zrównoważonego statusu kobiet i mężczyzn, upowszechnianie i ochronę praw kobiet oraz inicjowanie i realizację programów edukacyjnych i kulturalnych przyczyniających się do kreowania postaw obywatelskich i zachowań prospołecznych
- Prowadzenie działań wspomagających rozwój demokracji m.in. poprzez działalność, ochronę oraz podnoszenie świadomości społecznej w dziedzinie zrównoważonego statusu na rzecz równych praw kobiet i mężczyzn, a także w dziedzinie tożsamości kulturowej płci. Przeciwdziałanie dyskryminacji , zwłaszcza z powodu płci, narodowości, rasy, religii, orientacji seksualnej lub poglądów politycznych.

7. „COLERE.PL”

Zabrze ul. Gdańska 40a/23 (93)

KRS 0000332799 2009

krzysztof.jaminski@onet.eu

Celem stowarzyszenia jest propagowanie kultury poprzez:

- Działalność internetowego serwisu, w którym pojawiać się będą wiadomości, artykuły, recenzje oraz inne formy publicystyki o tematyce kulturalnej
- Organizacja wszelkich imprez o charakterze kulturalnym
- Organizacja zajęć edukacyjnych dla młodzieży
- Organizacja spotkań ze znanymi osobistościami ze świata kultury

8. „DLA SERCA”

Zabrze ul. Tatarkiewicza 15a/7

KRS 0000088514 2001 (198)

- Celem stowarzyszenia jest wspieranie rozwoju II Katedry i Klinicznego Oddziału Kardiologii Śląskiej Akademii Medycznej w Zabrzu oraz promocja zdrowia i zdrowego trybu życia.

9. „Dla Was Warto”

Zabrze ul. Wallek – Walewskiego 7/3 (15)

KRS 0000290665 2007

- Wspieranie nauki, edukacji, oświaty i wychowania
- Upowszechnianie kultury fizycznej i sportu
- Ochrona i promocja zdrowia
- Działalność mająca na celu wspieranie osób niepełnosprawnych
- Działalność charytatywna
- Pomoc społeczna
- Upowszechnianie działań ekologicznych
- Upowszechnianie kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i tradycji

10. „DOGI ADOPCJE”

Zabrze ul. Romana Ligenzy 31

organizacja pożytku publicznego

KRS 0000321930 2008 (116)

- Ochrona zwierząt i niesienie pomocy zwierzętom potrzebującym, porzuconym i krzywdzonym, w szczególności psom rasy dog niemiecki i psom w typie rasy dog niemiecki
- Udzielanie pomocy placówkom niosącym pomoc zwierzętom, w szczególności bezdomnym psom rasy dog niemiecki i psom w typie rasy dog niemiecki
- Otaczanie pomocą krzywdzonych, porzuconych psów rasy dog niemiecki i psów w typie rasy dog niemiecki oraz umieszczanie ich w noclegowniach, schroniskach i u tymczasowych opiekunów (dom tymczasowy)
- Działalność adopcyjna – adopcje psów w szczególności rasy dog niemiecki i psów w typie rasy dog niemiecki
- Wspieranie wszelkich działań mających na celu zapobieganie i zwalczanie bezdomności w szczególności psów rasy dog niemiecki i psów w typie rasy dog niemiecki oraz wspieranie schronisk, noclegowni i innych placówek dla zwierząt bezdomnych, które świadczą pomoc dla takich psów

- Zwalczanie przejawów znęcania się nad zwierzętami, w szczególności poprzez podejmowanie interwencji w obronie praw zwierząt, w tym składanie zawiadomień o popełnionych przestępstwach, występowanie w sądach oraz przed innymi organami w sprawach z zakresu ochrony praw zwierząt
- Propagowanie idei ochrony zwierząt, humanitarnego i zgodnego z prawem traktowania zwierząt, poszanowania ich, objęcia ochroną i otoczenia opieką
- Propagowanie idei ochrony środowiska i dziedzictwa przyrodniczego zgodnie z obowiązującym przepisami oraz rozpowszechnianie informacji, metod i technik w zakresie działalności na rzecz praw zwierząt

11. Dzienny Dom Opieki „SENIOR”

Zabrze ul. Różańskiego 39 (202)

KRS 0000361574 2010

- Prowadzenie różnych form działalności opiekuńczej dla osób starszych oraz osób niepełnosprawnych
- Integracja osób w podobnym wieku zapewniająca komfortową jesień życia zarówno pod względem fizycznym jak i psychicznym
- Prowadzenie wolontariatu oraz działalności charytatywnej na rzecz osób starszych oraz osób niepełnosprawnych

12. Ekspedycja w głąb kultury

Zabrze ul. Marszałka Józefa Piłsudskiego 29 (138)

KRS 0000148621 2002 0 501268058, 0 601501123

www.expedition.org.pl

- Propagowanie i przygotowywanie do zagadnień z zakresu edukacji interkulturowej, integracji europejskiej, komunikacji międzyludzkiej (również przy wykorzystaniu nowych technologii i języków obcych, psychologii społecznej, wystąpień i działalności publicznej, socjologii i politologii, świadomego planowania własnego życia, sztuki)
- Współpracę z osobami i organizacjami, przedsiębiorstwami, instytucjami i placówkami krajowymi i zagranicznymi w zakresie zbierania informacji i wymiany doświadczeń w dziedzinach wymienionych w ust. 1
- Doradztwo i pomoc organizacyjno-ekonomiczną oraz szkolenie członków i innych podmiotów zainteresowanych działalnością Stowarzyszenia
- Inne działania sprzyjające statutowym celom organizacji
- Prowadzenie działalności integrującej członków stowarzyszenia poprzez aktywność kulturalną, rekreacyjną i towarzyską

13. Fantasy Adventure Team – Klub Przygody w skrócie FAT

Zabrze ul. Staromiejska 72 (193)

stowarzyszenie zwykłe 2007

Celem działalności FAT jest informowanie członków stowarzyszenia o „Grach przygodowych w terenie” w skrócie LARP oraz wspólne branie w nich udziału

- informowanie zainteresowanych osób na forum internetowym www.frajda.eu/forum
- informowanie zainteresowanych za pomocą poczty elektronicznej
- organizowanie wyjazdów na gry przygodowe
- organizowanie i współorganizowanie gier przygodowych
- uczestniczenie w grach przygodowych

14. „FENIX”

Zabrze ul. Wacława Karcewskiego 10 (113)

KRS 0000351884 2010

Świetlica 32/ 733 37 99

E-mail: stowarzyszenie.fenix@gmail.com

- Przeciwdziałanie demoralizacji i patologii dzieci i młodzieży w tym niesienie pomocy i organizacja wolnego czasu młodzieży osiedlowej
- Niesienie pomocy osobom niepełnosprawnym ruchowo i ich aktywizację w życiu społecznym i kulturalnym
- Pozyskiwanie pomieszczeń oraz budynków, w tym budynków poprzemysłowych i ich wyposażenie dla realizacji celów statutowych
- Organizacja własnej bazy rehabilitacyjnej
- Organizacja świetlic środowiskowych dla dzieci i rodziców
- Organizacja miejsc skupiających lokalną działalność społeczno-kulturalną takich jak domy kultury itp.

15. Forum Organizacji Pozarządowych Działających na Rzecz

Osób Niepełnosprawnych, Chorych i Ich Rodzin pod nazwą „RAZEM”

Centrum Wolontariatu Zabrze ul. Wolności 241

Zabrze ul. Kazimierza Brodzińskiego 4 32 2710474 (2)

KRS 0000163232 2002

www.forumrazem.gov.pl

Wszechstronne działanie na rzecz osób niepełnosprawnych i ich rodzin

- Podejmowanie działań dla zapewnienia osobom niepełnosprawnym możliwości stałego korzystania z profesjonalnej rehabilitacji
- Reprezentowanie interesów osób niepełnosprawnych i ich rodzin

- Prowadzenie poradnictwa w sprawach dotyczących problemów osób niepełnosprawnych i ich rodzin
- Roztaczanie opieki nad niepełnosprawnymi, chorymi i ich rodzinami
- Organizowanie życia koleżeńskiego, pomocy zawodowej i samopomocy koleżeńskiej
- Dbłość o właściwy poziom etyki, solidarność zawodową członków
- Dbłość o wysokie kwalifikacje zawodowe kadry zajmującej się osobami niepełnosprawnymi i ich rodzinami, praca wychowawcza wśród młodzieży
- Kształtowanie opinii i ocen na temat niepełnosprawności
- Opiniowanie i wypowiadanie się w sprawach dotyczących problemu niepełnosprawności i jego uregulowań prawnych
- Prowadzenie rzeczoznawstwa
- Działanie na rzecz ochrony życia, zdrowia oraz środowiska naturalnego człowieka
- Zabieganie o realizowanie poprzez władze publiczne polityki prorodzinnej w stanowieniu prawa i programów gospodarczych, społecznych i kulturalnych, wychowawczych i ochrony zdrowia

16. „GUIDO”

Zabrze ul. Michała Wolskiego 10 0 501 317 400

(tymczasowy adres do korespondencji: Zabrze ul. Wolności 350a)

KRS 0000258579 2006 (173)

www.stowarzyszenieguido.com

e-mail: poczta@stowarzyszenieguido.com

GADU GADU: 4053698

- Pomoc społeczna w tym pomoc rodzicom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywania szans tych rodzin i osób
- Działalność charytatywna
- Podtrzymywanie tradycji narodowej, pielęgnowanie polskości oraz rozwoju świadomości narodowej, obywatelskiej i kulturowej
- Ochrona i promocja zdrowia oraz zadania z zakresu rozwiązywania problemów alkoholowych
- Działanie na rzecz osób niepełnosprawnych
- Promocja zatrudnienia i aktywizacja zawodowa osób
- Upowszechnianie i ochrona praw kobiet oraz działalność na rzecz równych praw kobiet i mężczyzn
- Działalność wspomagająca rozwój gospodarczy w tym rozwój przedsiębiorczości
- Działalność wspomagająca rozwój wspólnot i społeczności lokalnych
- Nauka, edukacja, oświata i wychowanie
- Kultura, sztuka, ochrona dóbr kultury i tradycji

- Upowszechnianie kultury fizycznej i sportu
- Krajoznawstwo, oraz wypoczynek dzieci i młodzieży
- Porządek i bezpieczeństwo publiczne oraz przeciwdziałanie patologiom społecznym
- Upowszechnianie i ochrona wolności i praw człowieka oraz swobód obywatelskich także działań wspomagających rozwój demokracji
- Upowszechnianie i ochrona praw konsumentów
- Działanie na rzecz integracji europejskiej oraz rozwijania kontaktów i współpracy między społeczeństwami
- Promocja i organizacja wolontariatu
- Promocja i działanie w zakresie ochrony środowiska
- Propagowanie tradycji i kultury Śląska w ruchu (małe ojczyzny)

17. Górnośląskie Stowarzyszenie Akwarystów

Zabrze ul. Kazimierza Brodzińskiego 4 (COP) (181)

KRS 0000347582 2008

e-mail: gsa@gsa.org.pl

www.gsa.org.pl

- Rozwijanie i propagowanie akwarystyki i akwaterrarystyki
- Działalność edukacyjna, oświatowa i wychowawcza mająca na celu krzewienie zainteresowań przyrodniczych i biologicznych oraz ekologii i ochrony zwierząt, a także ochrony krajowego i światowego dziedzictwa przyrodniczego, w szczególności w odniesieniu do życia i pielęgnacji organizmów oraz ekosystemów wodnych, błotnych i wodno-lądowych
- Współpraca ze stowarzyszeniami polskimi i zagranicznymi w zakresie akwarystyki, hydrobiologii, ochrony środowiska naturalnego i zrównoważonego rozwoju
- Działalność w dziedzinie nauki, zwłaszcza w zakresie życia i pielęgnacji organizmów oraz ekosystemów wodnych, błotnych i wodno-lądowych
- Działalność w dziedzinie ekologii i ochrony zwierząt oraz ochrony krajowego i światowego dziedzictwa przyrodniczego, zwłaszcza w odniesieniu do organizmów i ekosystemów wodnych, błotnych i wodno-lądowych.

18. Górnośląskie Stowarzyszenie Działalności Artystycznej

Teatr Współczesnej Rzeczywistości

Zabrze ul. Johanna Goethego 28 (196)

Stowarzyszenie z w y k ł e 2011

- Działanie na rzecz wzrostu zainteresowania wśród miłośników teatru i filmu tematem dotyczącym współczesnej rzeczywistości

- Działanie na rzecz wzrostu liczby miłośników teatru i filmu – zainteresowanych tematem poruszającym problemy współczesnej rzeczywistości, jak również,
- Działanie na rzecz wzrostu świadomości kulturalnej wśród społeczeństwa.
- Realizowanie różnych zainteresowań, odnoszących się do tworzenia i upowszechniania wśród społeczeństwa kultury muzyczno-teatralnej, teatralnej i filmowej oraz kabaretowej
- Promowanie i popieranie artystów, również artystów amatorów chcących realizować swoje marzenia na scenie teatru i planie filmowym
- Tworzenie płaszczyzny wymiany informacji i doświadczeń pomiędzy osobami i instytucjami zainteresowanymi celami realizacji stowarzyszenia.

19. Instytut Rewitalizacji Terenów Poprzemysłowych

Zabrze ul. Wolności 281/6 (54)

KRS 0000323559 2008

www.irtp.org.pl

biuro@irtp.org.pl

- Promowanie inicjatyw innowacyjnych w zakresie rewitalizacji terenów poprzemysłowych
- Wspieranie społecznej aktywności obywateli w tym temacie
- Skupianie osób zainteresowanych działaniami i badaniami naukowymi dotyczącymi rewitalizacji terenów poprzemysłowych, oraz ich propagowanie poprzez działalność kulturalną
- Wspieranie działalności naukowych i naukowo-technicznych w dziedzinie zastosowań nanotechnologii w rewitalizacji

20. „JAW”

Zabrze ul. Opolska 29 (50)

KRS 0000371794 2010

- Kulturowanie tożsamości regionalnej i narodowej
- Tworzenie płaszczyzn dla poznania i porozumienia międzynarodowego
- Budowanie społeczeństwa obywatelskiego
- Wspieranie wszelkich form aktywności młodzieży
- Popieranie przedsiębiorczości i rozbudzanie zainteresowania zagadnieniami ekonomicznymi
- Przeciwdziałanie problemom społecznym
- Promowanie zdrowego stylu życia
- Uwrażliwienie na zagadnienia związane z ekologią i ochroną środowiska
- Indywidualny rozwój członków stowarzyszenia

21. „YOSTUS”

Zabrze ul. Bytomska 9 (161)

stowarzyszenie zwykłe

www.yostus.org

- Propagowanie postaw sprawiedliwości w organizacjach, grupach społecznych i biznesie
- Osiągnięcie sprawiedliwego podziału dóbr między społecznościami
- Utrwalenie postaw uczciwości, prawości, odpowiedzialności, dyscypliny
- Eliminacja nieuczciwości, nieodpowiedzialności, braku dyscypliny

22. „Kartel Kulturalny”

Zabrze ul. Józefa Wajzera 41/11

KRS 0000392844 2011 (156)

Celem stowarzyszenia jest działalność publiczna na rzecz poprawy życia społeczno-kulturalnego obywateli Rzeczypospolitej Polskiej, a w szczególności społeczności Zabrze – Rokitnicy, poprzez wykonywania zadań w zakresie:

- Kultury, sztuki, ochrony oraz promocji dóbr kultury i tradycji
- Nauki, edukacji, oświaty i wychowania
- Upowszechniania kultury fizycznej, sportu i turystyki
- Prowadzenia działalności artystycznej, kulturalnej oraz społecznej
- Działań odpowiadających na potrzeby lokalnej społeczności
- Upowszechniania i rozwijania kultury regionalnej
- Tworzenia aktywnych ośrodków kultury
- Działalności wspomagającej rozwój wspólnot i społeczności lokalnych oraz kształtowania postaw obywatelskich
- Promowanie miasta i dzielnicy
- Upowszechniania i ochrony wolności i praw człowieka oraz swobód obywatelskich, a także działań wspomagających rozwój demokracji
- Działań na rzecz integracji europejskiej oraz rozwijania kontaktów i współpracy między społeczeństwami
- Promocji i organizacji wolontariatu

23. Katolickie Stowarzyszenie „Civitas Christiana” Oddział w Zabrzu

Zabrze ul. 3 Maja 3 271-34-56 (88)

KRS 0000028395 1966

e-mail: civitas.zabrze@gmail.com

Celem stowarzyszenia jest kształtowanie rzeczywistości polskiej w oparciu o chrześcijańską koncepcję człowieka i świata ujętą w społecznym nauczaniu Kościoła rzymskokatolickiego oraz zgodnie z polską tradycją narodową, a w szczególności:

- Ochrona życia i godności człowieka, rodziny i narodu oraz troska o duchowe, moralne i materialne środowisko ich życia i rozwoju
- Przygotowanie katolików świeckich do aktywnego i odpowiedzialnego uczestnictwa w życiu Kościoła, Narodu i Państwa
- Kształtowanie i upowszechnianie chrześcijańskich, patriotycznych i demokratycznych postaw oraz kryteriów oceny rzeczywistości społecznej, gospodarczej i politycznej

24. Katolickie Stowarzyszenie Niepełnosprawnych i Ich Przyjaciół „Modlitwa i Czyn”

Zabrze ul. Bytomska 39 271 68 47 (149)

KRS 0000223459 2004

E-mail: ksn.micz@op.pl

organizacja pożytku publicznego

www.modlitwaiczyn.alleluja.pl

Kształtowanie dojrzałych postaw chrześcijańskich w duchu wartości Ewangelii, zgodnie z zasadami katolickiej nauki społecznej

- Propagowanie szeroko pojętej idei integracji społecznej osób niepełnosprawnych
- Podejmowanie inicjatyw społecznych mających na celu wszechstronną pomoc osobom niepełnosprawnym ich rodzinom i opiekunom
- Prowadzenie działalności charytatywnej

25. Klub Abstynentów „Nowe Życie”

Zabrze ul. Park Hutniczy 6 271-77-20 (5)

organizacja pożytku publicznego

KRS 0000111765 1994

- Działanie na rzecz ozdrowienia moralnego i psychicznego osób uzależnionych od alkoholu
- Dążenie do trwałej abstynencji od alkoholu członków uzależnionych
- Stworzenie alternatywnego środowiska ludziom pragnącym zaprzestać picia alkoholu
- Udzielanie informacji i pomocy w kwestii wyboru metod oraz sposobów leczenia choroby alkoholowej
- Samokształcenia indywidualnego i grupowego w zakresie norm moralno-etycznych ze szczególnym uwzględnieniem istoty choroby alkoholowej

26. Klub Myśli Humanistycznej

Zabrze ul. Marszałka Józefa Piłsudskiego 29 (20)

KRS 0000311270 2008

www.po-mysl.pl

- Działalność na rzecz kultury, w szczególności w zakresie myśli humanistycznej, filozofii i nauk społecznych, literatury i sztuki
- Upowszechnianie twórczości i wspieranie wszelkich form aktywności artystycznej
- Działalność naukowa w zakresie edukacji, oświaty i wychowania
- Upowszechnianie i ochrona wolności i praw człowieka oraz swobód obywatelskich, a także działań wspomagających rozwój demokracji, w tym w szczególności przeciwdziałanie dyskryminacji z powodu pochodzenia, rasy, wieku, płci orientacji seksualnej, położenia ekonomicznego, religii i przekonań
- Działalność na rzecz integracji europejskiej oraz rozwijania kontaktów i współpracy między społeczeństwami
- Szczególne promowanie Zabrze i twórczości młodych ludzi zamieszkałych na terenie woj. Śląskiego
- Dbłość o wysokie kwalifikacje członków stowarzyszenia

27. Klub Republikański w Zabrzu

Zabrze ul. Dworcowa 8 (159)

KRS 0000408214 2012

- Zwiększanie odpowiedzialności obywateli za Życie publiczne poprzez propagowanie postaw obywatelskich oraz cnót i wartości chrześcijańskich i republikańskich, a także integracje lokalnych środowisk zaangażowanych w działalność na rzecz dobra wspólnego – wzmacnianie wspólnoty narodowej przez zwiększenie świadomości historycznej i kulturowej obywateli
- Rozwój gospodarczy Polski, w szczególności poprzez zwiększenie świadomości historycznej i kulturowej obywateli
- Wzmacnianie instytucji kontroli obywateli nad działalnością podmiotów władzy i instytucji życia publicznego

28. Klub Sympatyków Górnika Zabrze

Zabrze ul. Franklina Roosevelta 81 (137)

KRS 0000161548 2003

www.stowarzyszenie.net

e-mail: biuro@stowarzyszenie.net

- Promocja meczów piłki nożnej
- Podnoszenie poziomu kultury życia kibicowskiego na Stadionie „Górnika”
- Propagowanie bezpiecznego uczestnictwa w meczach Klubu Górnik Zabrze wśród młodzieży szkolnej
- Działanie mające na celu wpływ na politykę informacyjną Klubu Górnik Zabrze

- Konsultacje oraz porady marketingowe z władzami Klubu Górnik Zabrze
- Tworzenie i nadzór nad projektami lojalnościowymi dla wszystkich członków stowarzyszenia, połączona z użyczeniem wizerunku piłkarzy zespołu
- Wspieranie rozwoju młodzieżowej piłki nożnej w Zabrzu i na Śląsku
- Zwiększanie zainteresowania piłką nożną wśród dzieci i młodzieży
- Rozbudowa i rozwój bazy sportowej Klubu
- Promowanie współpracy klubów piłkarskich z organami administracji rządowej i samorządowej
- Promocja piłki nożnej jako alternatywnej formy spędzania czasu wolnego wśród dzieci i młodzieży
- Dbanie o zabezpieczenie interesu kibicowskiego
- Organizacja ruchu kibicowskiego
- Zwiększanie bezpieczeństwa na obiektach piłkarskich podczas wszystkich działań sportowych
- Utrzymanie i rozwój wysokiego poziomu sportowego zespołów piłkarskich

29. Klub Żeglarski „Stal” Zabrze

Zabrze ul. Stanisława Żółkiewskiego 17/5 (61)

KRS 0000003500 1997

- Budzenie i pogłębianie umiłowania kraju ojczystego przez uprawianie turystyki żeglarskiej
- Propagowanie i rozwijanie turystyki żeglarskiej
- Krzewienie zamiłowań krajoznawczych, poszanowania środowiska i umiejętności żeglarskich szczególnie wśród dzieci i młodzieży przez organizację szkoleń teoretycznych i praktycznych na stopnie żeglarskie zgodnie z regulaminami Polskiego Związku Żeglarskiego
- Szerzenie kultury turystyki, wykorzystywanie poznawczych, wychowawczych, wypoczynkowych i zdrowotnych walorów turystyki żeglarskiej przez organizowanie rejsów śródlądowych na bazie posiadanego sprzętu oraz umożliwienie korzystania z ww. sprzętu osobom posiadającym wymagane przepisami uprawnienia
- Organizowanie imprez żeglarskich o charakterze sportowo-turystycznym
- Szerzenie kultury turystyki, wykorzystywanie poznawczych, wychowawczych, wypoczynkowych i zdrowotnych walorów turystyki żeglarskiej oraz organizowanie rejsów morskich

30. Komitet Obrony Mieszkańców wszystkich mieszkań Huty Zabrze

Zabrze ul. Gdańska 6a/4

stowarzyszenie z w y k ł e (1)

E-mail: komitet_obrony@interia.pl

Celem stowarzyszenia jest obrona praw lokatorskich i obywatelskich ludzi sprzedanych przez Hutę ZABRZE razem ze swoimi mieszkaniami.

31. KOPALNIA KREATYWNOŚCI

Zabrze ul. dr. Bronisława Hagera 41 (171)

KRS 0000419825 2012

- Promowanie przedsiębiorczości regionu oraz wspieranie procesów integracji jego mieszkańców
- Aktywizowanie i integrowanie środowiska lokalnego poprzez organizację działań badawczo-rozwojowych
- Podejmowanie działań służących rozwojowi przedsiębiorczości, organizacji pozarządowych oraz osób fizycznych
- Promowanie udziału organizacji pozarządowych w budowie społeczeństwa obywatelskiego oraz wspieranie ich rozwoju
- Dążenie do pełnej realizacji praw człowieka i wolności obywatelskich
- Wspieranie społecznej aktywności obywateli służącej przeciwdziałaniu bezrobociu i aktywizacji regionalnego rynku pracy
- Pomoc w wymianie wiedzy, informacji doświadczeń między organizacjami i podmiotami gospodarczymi
- Wspieranie rozwoju naukowego i oświatowego
- Podejmowanie działań na rzecz wdrażania innowacyjnych rozwiązań
- Działalność w celu podnoszenia kwalifikacji i poziomu wiedzy mieszkańców regionu
- Inicjowanie i wspieranie działań na rzecz promocji innowacyjnych rozwiązań w działalności innych podmiotów
- Wspieranie prac lokalnych środowisk naukowych i badawczych
- Podejmowanie działań służących rozwojowi przedsiębiorczości regionu śląskiego w zakresie edukacji publicznej
- Promowanie działalności wspomagającej rozwój gospodarczy oraz rozwój wspólnot i społeczności lokalnych
- Podejmowanie inicjatyw na rzecz integracji europejskiej oraz rozwijania kontaktów i współpracy między społeczeństwami
- Wspieranie działań służących rozwojowi społeczeństwa zgodnie z zasadą równości szans i przeciwdziałanie dyskryminacji
- Promowanie działań na rzecz podtrzymywania tradycji narodowej, pielęgnowania polskości oraz rozwoju świadomości narodowej , obywatelskiej i kulturowej
- Wspieranie działań służących popularyzacji kultury, dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego

- Podejmowanie działań na rzecz osób niepełnosprawnych, osób w wieku emerytalnym oraz na rzecz integracji i reintegracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym
- Podejmowanie działań służących upowszechnianiu turystyki i popularyzacji krajoznawstwa
- Promowanie rozwiązań ekologicznych

32. KOPALNIA SZTUKI ZABRZE

Zabrze ul. dr. Bronisława Hagera 41 (032 271 24 49 w. 14) (182)

KRS 0000272696 2006

www.kopalniasztuki.com

- Ochrona i propagowanie dziedzictwa technicznego i kulturowego, zwłaszcza w zakresie zachowania historycznych wartości przemysłowych górnictwa węglowego
- Podejmowanie działań na rzecz rewitalizacji historycznych obiektów poprzemysłowych
- Organizowanie i wspieranie działalności o charakterze kulturalnym, edukacyjnym, turystycznym i rekreacyjnym
- Wspieranie inicjatyw innych organizacji i jednostek działających na rzecz ochrony dziedzictwa, rozwoju turystyki i kultury w kraju i zagranicą

33. Lokalne Zrzeszenie Właścicieli Nieruchomości

Zabrze ul. Jana Karłowicza 11 (152)

KRS 0000230058 2005

- Propagowanie i podejmowanie działań zmierzających do lepszego wykorzystania prawa własności nieruchomości, w szczególności w zakresie korzyści z wynajmu i dzierżawy lokali
- Podejmowanie inicjatyw i wypowiedanie się w sprawie lokalnych projektów aktów prawnych kształtujących prawa i obowiązki właścicieli
- Wspieranie organizacyjne właścicieli nieruchomości na ustalonych warunkach w sprawach dotyczących nieruchomości przed organami administracji, skarbowymi oraz sądami jak i w stosunkach z osobami trzecimi , pozostającymi w związku z wykonywaniem prawa własności
- Podejmowanie w ramach istniejącego porządku prawnego wszelkich możliwych działań mających na celu zachowanie prawa własności w niezmiennym stanie oraz podejmowanie skonkretyzowanych czynności mających na celu utrzymanie w nie pogorszonym stanie, substancji mieszkaniowej i jeśli trzeba stopniowe jej poprawianie w ramach posiadanych środków

34. Międzynarodowa Organizacja Soroptimist International Klub w Zabrzu

Zabrze ul. Marii Curie - Skłodowskiej 16a/24 (94)

KRS 0000002209 1991

Międzynarodowa Organizacja Soroptimist International – Unia Klubów Polskich

Zabrze ul. Marii Curie – Skłodowskiej 16a/24

KRS 0000118748

www.soroptimist.pl

- Przestrzeganie norm moralnych w stosunkach służbowych, pracy zawodowej i innych dziedzinach życia
- Walka o prawa człowieka należne wszystkim ludziom, a w szczególności walka o poprawę statusu kobiety
- Nawiązywanie przyjaźni i jedności między soroptimistkami całego świata
- Przyczynianie się do międzynarodowego porozumienia i przyjaźni
- Integracja różnych środowisk zawodowych
- Podejmowanie i włączanie się do akcji społecznie użytecznych i dobroczynnych

35. Międzynarodowe Stowarzyszenie Gedeonitów w Polsce

Obóz w Zabrzu

Zabrze ul. Henryka Sienkiewicza 30

Adres korespondencyjny 41-818 Zabrze skr. poczt. 18

36. Międzynarodowe Stowarzyszenie na Rzecz Robotyki Medycznej

Zabrze ul. Wolności 345a

KRS 0000384101 2011 (101)

www.medicalrobots.eu

- Wspieranie rozwoju i propagowanie wiedzy na temat robotyki medycznej
- Wspieranie rozwoju nauk medycznych i technicznych, a w szczególności chirurgii, kardiologii, mechatroniki, informatyki, telekomunikacji, automatyki, robotyki i innych dziedzin pokrewnych.

37. „MISERICORDIA”

Zabrze ul. Plac Dworcowy 6 (92)

organizacja pożytku publicznego

www.wszechnica.zabrze.pl

E-mail: wszechnica@wszechnica.zabrze.pl

KRS 0000008190

1998

- Działalność charytatywna polegająca między innymi na gromadzeniu funduszy i innych formach wspierania finansowego i rzeczowego
- Działalność polegająca na niesieniu pomocy osobom w trudnej sytuacji materialnej i życiowej, w tym osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym
- Współpraca z osobami, instytucjami świadczącymi pomoc społeczną
- Wspieranie i organizowanie inicjatyw poszerzających wiedzę i umiejętności osób dorosłych w szczególności w ramach działania bezrobociu i analfabetyzmowi oraz podnoszenia świadomości społecznej i narodowej.

38. NASZ PAWLÓW

Zabrze ul. Brejzy 24 (30)

KRS 0000306411 2008

Celem stowarzyszenia jest integrowanie mieszkańców dzielnicy Pawłów wokół wspólnego rozwiązywania słuszych interesów aktualnych i perspektywicznych tej dzielnicy.

Zakres obejmuje działania związane z:

- Ochroną środowiska
- Ładem przestrzennym
- Bezpieczeństwem i porządkiem publicznym
- Estetyką i czystością dzielnicy

Realizacja powyższych celów stowarzyszenia będzie następować w szczególności poprzez przedstawianie opinii i postulatów władzom miasta i dzielnicy Pawłów, organizowanie spotkań z mieszkańcami dzielnicy Pawłów w celu poznania ich opinii i określenia potrzeb zbieżnych z celami działalności stowarzyszenia

39. NASZE BISKUPICE

Zabrze ul. Bytomska 9/1

KRS 0000325102 2003 (86)

www.biskupice.com

a.solecka@wp.pl

- Celem stowarzyszenia jest działalność w zakresie kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i tradycji oraz działalność oświatowa nakierowana na wspomaganie rozwoju wspólnot i społeczności lokalnych oraz pobudzanie ich do działań na rzecz rozwoju dzielnicy i miasta na najniższym szczeblu samorządności lokalnej.

40. NASZE ZABRZE

Zabrze ul. Wolności 139 m 6 (130)

stowarzyszenie z w y k ł e

- Działalność na rzecz mieszkańców Zabrze i Regionu
- Działania w zakresie przyciągnięcia kapitału i potencjału intelektualnego na rzecz rozwoju Zabrze
- Promocja Zabrze i Regionu
- Inicjatywy na rzecz rozwoju turystyki
- Działania na rzecz ułatwienia życia w Zabrzu i aglomeracji
- Działania integracyjne z Unią Europejską

41. NOSTRA

Zabrze ul. Hagera 41 (169)

KRS 0000421223 2012

- Celem stowarzyszenia jest działalność zmierzającą do realizacji efektywnych systemów w transporcie, poprzez tworzenie, rozwój i transfer nowych technologii, prowadzenie działalności naukowo-badawczej w celu opracowania nowych rozwiązań w zakresie transportu.

42. Obywatelski Ruch Bezrobotnych w Zabrzu – Stowarzyszenie Śląskie

Zabrze ul. Wolności 276 Ip 271 18 36, 0508 191 076 (128)

Wolontariat Zabrze ul. Wolności 278 of. 278 56 85

www.orbzabrze.ugu.pl

E-mail: obywatelski.ruch.bezrobotnych.neostrada.pl

KRS 0000169212 2003

- Obrona praw i interesów osób bezrobotnych oraz zagrożonych utratą pracy
- Pozyskiwanie aktywnych członków i sympatyków
- Współpraca z urzędem miasta, władzami wojewódzkimi i centralnymi oraz wszelkimi instytucjami samorządowymi i poza samorządowymi w zakresie rozwiązywania problemu bezrobocia tkwiącego w społeczeństwie
- Pomoc społeczna, w tym pomoc rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej, oraz wyrównywania szans tych rodzin i osób

43. Obywatelski Ruch Obrony Mieszkańców w Zabrzu

Zabrze ul. Wandy 1 (69)

KRS 00002175561 1997

- Obrona praw i interesów mieszkańców gminy Zabrze, podejmowanie wszelkich działań zmierzających do upodmiotowania mieszkańców, poprawy warunków środowiskowych ich bytowania, zarówno w zakresie ich właściwego zagospodarowania terenu, jak też potrzeb

życiowych, mieszkaniowych, oświatowo – wychowawczych, zdrowotnych i kulturowych

- Sprawowanie społecznej kontroli nad działaniem władz gminy Zabrze zwłaszcza przy podejmowaniu decyzji dotyczących inwestycji szczególnie szkodliwych dla środowiska i zdrowia człowieka lub mogących pogorszyć stan środowiska lub inne uciążliwości w codziennym życiu ludzi a w szczególności lokalizacji stacji paliw płynnych i gazowych, centrów handlowych i usługowych, parkingów, zmiany przeznaczenia dróg przebiegających przez centra osiedlowe itp.
- Zdecydowane przeciwdziałanie w formach niekolidujących z porządkiem prawnym wszelkim zamierzeniom władz gminy bądź dzielnicy, które mogą powodować pogorszenie warunków bytowania mieszkańców: ekologicznych, bezpieczeństwa, zmiany przeznaczenia lub likwidacji obiektów służących ogółowi mieszkańców danego regionu np.: szkoły przedszkola, żłobki, ośrodki zdrowia, obiekty sportowe i rekreacyjne, place zabaw itp.
- Podejmowanie inicjatyw w zakresie poprawy warunków bytowania, ekologicznych, jak najlepszego zagospodarowania terenów osiedli, budynków i budowli oraz modernizacji istniejących zasobów mieszkaniowych i infrastruktury

44. Ochotnicza Straż Pożarna Grzybowice

Zabrze ul. Warmińska 1 (52)

KRS 0000002078

45. Ochotnicza Straż Pożarna Kończyce

Zabrze ul. Dorotki 1 (49)

KRS 0000330731 1991

46. Ochotnicza Straż Pożarna Makoszowy

Zabrze ul. Daleka 2 (53)

KRS 0000087606 1992

47. Ochotnicza Straż Pożarna Mikulczyce

Zabrze ul . Strażacka 3 271-06-65 (48)

48. Ochotnicza Straż Pożarna Bumar Łabędy

Zabrze ul. Handlowa 2 (73)

49. Oddział PTTK „Wędrowiec” w Zabrzu

Zabrze ul. Alojzego Pawliczka 1 032 271 12 31 w. 293, 0605 281 466

www.wedrowiec-zabrze.pttk.pl

poczta@wedrowiec-zabrze.pttk.pl

(164)

KRS 0000248606 2004

- Oddział realizuje cele PTTK określone w art. 7 i 8 statutu PTTK przy pomocy środków określonych w art. 9 statutu PTTK.

50. Ogólnopolskie Stowarzyszenie Hodowców Małej Egzotyki „GOULDA” w Zabrzu

Zabrze ul. Kazimierza Brodzińskiego 4

KRS 0000412387

2012

(145)

- Celem stowarzyszenia jest upowszechnienie hodowli ptaków małej egzotyki wśród szerokiego rzesz społeczeństwa jako niezmiernie interesujące hobby.

51. Ogólnopolskie Stowarzyszenie „ROPSAN” – Rodzice Przeciwno Sprzedaży Alkoholu Nieletnim

Zabrze ul. 3 Maja 16

(163)

KRS 0000272870

2010

- Podjęcie działań mających na celu ograniczenie spożycia alkoholu przez dzieci i młodzież
- Zwiększanie aktywności społecznej w zakresie ograniczenia dostępu alkoholu nieletnim
- Zwiększanie świadomości społecznej w zakresie szkód zdrowotnych, społecznych i ekonomicznych wynikających ze spożywania alkoholu przez dzieci i młodzież
- Udzielanie pomocy i wsparcia rodzicom dzieci, które piją i upijają się
- Prowadzenie działań i programów profilaktycznych związanych z ograniczeniem problemów i szkód wynikających z picia alkoholu i używania substancji psychoaktywnych
- Promowanie działań profilaktycznych i psychorozwojowych mających na celu organizowanie i finansowanie różnorodnych form aktywnego spędzania czasu bez używek
- Wyrażanie opinii w sprawach projektów aktów prawnych oraz działań dotyczących polityki wobec alkoholu, podejmowanych przez administrację rządową oraz jednostki samorządu terytorialnego

52. Ormiańsko – Polski Komitet Społeczny

Zabrze ul. Tatarkiewicza 22c/2

(201)

KRS 0000419616

2012

tel: 883 912 112

- Prowadzenie działalności wspierającej i popularyzującej kulturę Ormian polskich, zachowanie, pielęgnowanie i propagowanie dziedzictwa narodowego Ormian w Polsce, a także ochrona dóbr kultury i tradycji Ormian polskich i Ormian w Polsce.

- Wspieranie działalności oświatowej, kulturalnej, społecznej oraz badań naukowych w zakresie problematyki Ormian Polskich i Ormian w Polsce oraz działalność na rzecz ormiańskiej mniejszości narodowej w Polsce.
- Działanie na rzecz rozwoju społeczeństwa obywatelskiego, lokalnych wspólnot oraz grup i środowisk marginalizowanych społecznie w Polsce; popularyzowanie kulturalnej i społecznej aktywności obywatelskiej, działania służące wyrównywaniu szans grup słabszych lub zagrożonych społecznym wykluczeniem dotyczące w szczególności takich grup jak: mniejszości etniczne, narodowe, religijne oraz innych grup narażonych na dyskryminację.
- Rozwijanie kontaktów naukowych, kulturalnych, politycznych i społecznych między przedstawicielami różnych krajów, społeczności i związków wyznaniowych służące nawiązywaniu współpracy, rozwoju demokracji, kultury, sztuki, miejsc pracy, oświaty, zapobieganiu nierównościom i dyskryminacjom społecznym .
- Wspieranie rozwoju i ścisła współpraca ze Świętym Apostolskim Kościołem Ormiańskim.

53. „PLUS Zabrze”

Zabrze ul. Stefana Czarnieckiego 24/4

Stowarzyszenie z w y k ł e 2010 (22)

- Integracja społeczna, kulturalna, oświatowa, turystyczna środowiska lokalnego

54. Polski Czerwony Krzyż – Zarząd Rejonowy

Zabrze ul. Wyzwolenia 7 271 36 34 (168)

KRS 0000225587

- Celem Polskiego czerwonego Krzyża jest zapobieganie cierpieniom ludzkim i ich łagodzenie we wszelkich okolicznościach i w każdym czasie, przy zachowaniu bezstronności oraz bez jakiegokolwiek dyskryminacji, zwłaszcza z powodu narodowości, przynależności do grupy etnicznej, pochodzenia społecznego, rasy, płci, religii lub poglądów politycznych.

55. Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów – Oddział Rejonowy

Zabrze ul. Wyzwolenia 7 271 55 92 (115)

56. Polski Związek Filatelistów o/Zabrze

Zabrze ul. Jana Karłowicza 7 (59)

- Rozwój i upowszechnienie filatelistyki w Polsce
- Zrzeszenie wszystkich filatelistów zamieszkałych w kraju

57. Polski Związek Głuchych – Koło Terenowe w Zabrze

Terenowy Ośrodek Rehabilitacji i Wsparcia Społecznego Niesłyszących

Zabrze ul. Mieczysława Niedziałkowskiego 1 278-13-29 (26)

KRS 0000037002 1958

- Celem Związku jest zrzeszanie osób niesłyszących i innych osób z wadą słuchu dla udzielania im pomocy w sprawach życiowych, a w szczególności rehabilitacji oraz ochrony ich praw i interesów

58. Polski Związek Niewidomych – Koło w Zabrze

Zabrze Plac Krakowski 5 271-16-84 od 1951 (38)

pzn.zabrze@vp.pl

- Związek zrzesza osoby niewidome i słabowidzące w celu ich społecznej integracji, rehabilitacji, ochrony interesów zawodowych, ekonomicznych i społecznych, przeciwdziałania ich dyskryminacji

59. Polski Związek Wędkarski - Koło Zabrze

Zabrze ul. 3 Maja 39 of. sklep wędkarski „Leszcz” (46)

- Celem związku jest organizowanie wędkarstwa, rekreacji, sportu wędkarskiego, użytkowanie wód, działanie na rzecz ochrony przyrody i kształtowanie etyki wędkarskiej

60. Polski Związek Wędkarski – Koło Makoszowy

Zabrze ul. Legnicka 4 (47)

61. Polskie Stowarzyszenie Bankowania Tkanek

Zabrze ul. Wolności 345a (44)

62. Polskie Stowarzyszenie Diabetyków – Oddział Miejski w Zabrze

Zabrze ul. Ks. Józefa Wajdy 7 604671011 (4)

www.psd.republika.pl,

e`mail: psd.zabrze.op.pl.

Środa, 15.00 – 17.00

Piątek 10.00 – 12.00

KRS 0000037573 1985

- Opieka i pomoc ludziom chorym na cukrzycę, reprezentowanie i ochrona interesów członków wobec władz państwowych, władz terenowych, samorządowych, organów administracji, pracodawców, szkół, uczelni i innych organizacji

- Poprawa prawnej, materialnej i społecznej pozycji chorego na cukrzycę w państwie i społeczeństwie
- Integracja środowiska ludzi chorych na cukrzycę w celu organizowania samopomocy

63. Polskie Stowarzyszenie Miłośników Pickupów

Zabrze ul. Długa 38/1 (140)

stowarzyszenie z w y k ł e

- Propagowanie formy aktywnego wypoczynku dla właścicieli samochodów typu Pickup oraz dla ich rodzin

64. Polskie Stowarzyszenie Znieczulenia Regionalnego i Leczenia Bólu

Zabrze ul. 3 Maja 13/15 (160)

KRS 0000369482 2010

- Prowadzenie badań w zakresie znieczulenie miejscowego i regionalnego
- Promocja badań w zakresie znieczulenia miejscowego i regionalnego oraz postępowania w bólu ostrym i przewlekłym
- Edukacja w zakresie znieczulenia miejscowego i regionalnego oraz postępowania w bólu ostrym i przewlekłym

65. Polskie Towarzystwo Anatomiczne o/Zabrze

Zabrze ul. dr Henryka Jordana 19 (76)

66. Polskie Towarzystwo Biofizyczne o/Zabrze

Zabrze ul. dr Henryka Jordana 19 272-20-41 wew.236 (75)

67. Polskie Towarzystwo Inżynierii Medycznej

Zabrze Plac Norberta Krocza 9/1 (105)

KRS 0000011878 2000

**68. Polskie Towarzystwo Laryngektomowanych - Górnośląski Oddział Rejonowy
w Zabrzu**

Zabrze ul. Kazimierza Brodzińskiego 4

organizacja pożytku publicznego

KRS 0000332226 1991 (185)

www.ptlzg.eu

e-mail: pt@ptlzg.eu

- Opieka nad osobami laryngektomowanymi poprzez udzielanie im wszechstronnej i systematycznej pomocy medycznej, rehabilitacyjnej i socjalnej w miarę posiadanych środków
- Reprezentowanie interesów swoich członków wobec władz państwowych, organów samorządowych i organizacji społecznych oraz międzynarodowych stowarzyszeń czy konfederacji, których Polskie Towarzystwo Laryngektomowanych jest członkiem bądź o nie się ubiega
- Ochrona interesów laryngektomowanych w środowisku pracy i w miejscu zamieszkania

69. Polskie Towarzystwo Lekarskie k/Zabrze

Zabrze ul. 3 Maja 13/15 271-12-61 (86)

70. Polskie Towarzystwo Neurologiczne – Oddział Śląski

Katedra i Klinika Neurologii ŚAM

Zabrze ul. 3 Maja 13/15 (177)

71. Polskie Towarzystwo Pielęgniarskie k/Zabrze

Zabrze ul. Marii Curie - Skłodowskiej 10 271-64-71 wew.278 (64)

72. Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze

Oddział im. Andrzeja Jakusa w Zabrzu

Zabrze Plac Dworcowy 5 271-34-27 (60)

e-mail: m_nawrot@o2.pl

www.pttk.zabrze.pl

KRS 0000001919 1966

- Budzi i pogłębia umiłowanie kraju ojczystego oraz jego regionów, kształtuje postawy patriotyczne, upowszechnia wiedzę o przeszłości, współczesności i perspektywach rozwoju Polski
- Rozwija kulturę, kulturę fizyczną oraz rekreację przez turystykę i krajoznawstwo
- Krzewi zamiłowania krajoznawcze i turystyczne
- Szerzy kulturę turystyki, wykorzystuje poznawcze, wypoczynkowe i zdrowotne walory wędrownictwa
- Pomaga w wędrowaniu indywidualnym, organizuje rajdy, złazy, zloty, rejsy , spływy i inne imprezy, tworzy i upowszechnia system odznak służących rozwojowi zainteresowań krajoznawczych, kultury fizycznej i kultury wędrowania
- Szerzy wiedzę ekologiczną, inspirowuje i prowadzi prace na rzecz ochrony środowiska przyrodniczego oraz wspiera działania podejmowane w tej dziedzinie

- Aktywnie uczestniczy w ochronie dóbr kultury
- Popularyzuje walory krajoznawcze i turystyczne Polski oraz jej dorobek wśród turystów zagranicznych oraz ułatwia turystom polskim poznawanie innych krajów
- Współdziała i udziela fachowej pomocy towarzystwom i organizacjom opiekującym się Polakami i dziedzictwem kultury polskiej za granicą
- Nadaje uprawnienia przewodnickie i prowadzi działalność przewodnicką

73. Polskie Towarzystwo Urologiczne – Oddział Śląski

Zabrze ul. 3 Maja 13 (174)

KRS 0000256973 2005

biuro@ptu-silesia.org.pl

www.ptu-silesia.org.pl

74. „PROFIL – ZDROWIE”

Zabrze ul. Zamkowa 4a/2 (51)

KRS 0000365369 2010

- Działalność w zakresie promocji zdrowia w wymiarze naukowym, edukacyjnym i wychowawczym
- Działalność w zakresie ochrony zdrowia w wymiarze opiekuńczym, socjalnym i społecznym
- Działalność na rzecz rozwoju zachowań samoopiekowych w społeczeństwie
- Działalność w zakresie aktywizacji ruchowej w społeczeństwie
- Działalność w zakresie utrzymania zdrowia z uwzględnieniem modelu biopsychospołecznego: oddziaływanie na poziomie somatycznym, psychicznym i społecznym
- Propagowanie pozytywnego wizerunku zdrowego stylu życia i aktywnego spędzania wolnego czasu i wypoczynku
- Inicjowanie działań o charakterze społecznym, socjalnym, opiekuńczym, rekreacyjnym w zakresie realizacji celów stowarzyszenia
- Działanie na rzecz wyrównywania szans osób niepełnosprawnych (w tym również niepełnosprawnych intelektualnie) oraz tworzenia im optymalnych warunków zdrowia i należnego im prawa do opieki – w zakresie realizacji celów stowarzyszenia
- Wspieranie i inicjowanie wszelkich działań i przedsięwzięć związanych z edukacją przedszkolną, szkolną i pozaszkolną, pracowniczą i poza pracą w zakresie realizacji celów stowarzyszenia

- Podejmowanie działań związanych z krzewieniem kultury fizycznej i sportu wśród społeczeństwa, inicjowanie działań w tym zakresie oraz wspieranie rozwoju sportu jako gwaranta utrzymania dobrego zdrowia
- Uczestnictwo w życiu publicznym, samorządowym, administracyjnym społeczeństwa, w tym udział we wszystkich inicjatywach, akcjach oraz przedsięwzięciach mających na celu realizację celów stowarzyszenia

75. „PRZYSZŁOŚĆ DZIECKA”

Przy Szkole Podstawowej Nr 14 z Oddziałami Integracyjnymi im. Adama Mickiewicza w Zabrzu

Zabrze ul. Gdańska 10 (172)

KRS 0000259107 2005

- Celem stowarzyszenia jest wspieranie statutowej działalności Szkoły Podstawowej Nr 14 w Zabrzu, oraz optymalizacja warunków edukacji, wychowania i wypoczynku uczniów szkoły.

76. RAZEM DLA ZABRZA

Zabrze ul. Dworcowa 9 0501 428 303 (117)

E-mail: razemdlazabrza@onet.pl

- Kształtowanie i propagowanie pozytywnych postaw społecznych
- Wspieranie działań kulturalnych, edukacyjnych i sportowych
- Udział w wyborach samorządowych

77. Ruch Autonomii Śląska – Koło Terenowe w Zabrzu

Zabrze ul. Pawła Ślęczka 2b 276 79 99 (119)

E-mail: roczniok@poczta.onet.pl

- Kształtowanie i rozwijanie wśród ludności Śląska aktywnej postawy obywatelskiej sprzyjającej powstaniu poczucia pełnego władania i współodpowiedzialności za swoją „małą ojczyznę“
- Współuczestniczenie we współczesnej integracji wszystkich zamieszkujących Śląsk grup ludności bez względu na opcje etniczne oraz umacnianie szacunku dla różnorodności reprezentowanych przez te grupy odmian kulturowych
- Powstrzymanie postępującej degradacji środowiska naturalnego i stanu zasobów, istniejącego zagospodarowania oraz wartości kultury materialnej, duchowej, społecznej i etnicznej
- Utrzymanie ze środowiskiem Ślązaków bez względu na miejsce zamieszkania kontaktów kulturowych i ekonomicznych oraz podtrzymanie wśród nich więzi emocjonalnych ze stronami ojczystymi

- Uzyskanie dla Śląska autonomii wraz z Sejmem Śląskim

78. Ruch Społeczny LUIZA

Zabrze ul. Olchowa 2 (23)

stowarzyszenie zwykłe

- Działanie na rzecz poprawy życia mieszkańców spółdzielni Luiza
- Popularyzowanie wiedzy z funkcjonowania spółdzielni Luiza wśród mieszkańców dla dobra wspólnego
- Popieranie i pomoc mieszkańcom spółdzielni Luiza w przeniesieniu pełnej własności zamieszkiwanego lokalu
- Działanie na rzecz mieszkańców spółdzielni Luiza w zakresie możliwego obniżenia kosztów opłat powstałych w czasie i w związku z procesem inwestycyjnym
- Działanie na rzecz mieszkańców spółdzielni Luiza w zakresie możliwego obniżenia kosztów związanych z jej działalnością
- Tworzenie płaszczyzny do wymiany informacji i doświadczeń pomiędzy osobami i instytucjami zainteresowanymi współpracą

79. „SABORS – NASZE ZABORZE”

Zabrze ul. Jana Galla 7/2 (142)

stowarzyszenie zwykłe

- Działanie na rzecz powstania Dzielnicowego Domu Kultury i Sportu w Dzielnicy Zaborze
- Promocja Dzielnicy Zaborze
- Promocja kultury, kultury fizycznej, sportu oraz edukacji
- Reprezentowanie wobec organów administracji interesów kulturalnych, sportowych i społecznych członków stowarzyszenia
- Opieka nad rozwojem młodych kadr organizatorów życia kulturalno-oświatowego i sportowego w dzielnicy Zaborze
- Podejmowanie różnych inicjatyw społecznych
- Wspieranie porządku i bezpieczeństwa publicznego oraz przeciwdziałanie patologiom społecznym
- Działania na rzecz pomocy osobom niepełnosprawnym
- Działalność wspierająca rozwój wspólnot i społeczności lokalnych
- Promocja wolontariatu
- Promocja zdrowia i pomoc społeczna
- Wspieranie inicjatyw społecznych i wymiany poglądów

**80. Samodzielne Koło Terenowe Nr 138 Społecznego Towarzystwa Oświatowego
z/s w Zabrze**

Zabrze ul. Hagera 32 275-39-71 (35)

- Celem Towarzystwa jest wyzwalanie i wspieranie inicjatyw społecznych zmierzających do wzbogacenia możliwości edukacji dzieci i młodzieży oraz tworzenia warunków ich pełnego rozwoju intelektualnego i fizycznego

81. Serce dla Rodziny

Zabrze ul. Wolności 256/5 of

KRS 0000288010 2007 (190)

- Ochrona interesów i praw rodzin, osób samotnie wychowujących dzieci, bezrobotnych, niepełnosprawnych oraz równości ich szans w każdej dziedzinie życia
- Walka ze społeczną, zawodową, obyczajową ich dyskryminacją
- Rozwój ich aspiracji materialnych i zawodowych
- Psychologiczne wsparcie rodzin, bezrobotnych, niepełnosprawnych pozostających w ubóstwie, dotkniętych chorobami, również cywilizacyjnymi np. alkoholizmem lub narkomanią
- Reprezentowanie praw i interesów rodzin, bezrobotnych, niepełnosprawnych wobec władz państwowych, administracyjnych i samorządowych, organizacji społecznych, politycznych oraz podmiotów gospodarczych i zrzeszeń

82. Skuteczni dla Zabrze

Zabrze ul. Kazimierza Brodzińskiego 4 (COP)

stowarzyszenie z w y k ł e (132) 2004

e-mail: skuteczni dla zabrze@skuteczni dla zabrze.pl

- Skupianie animatorów i organizatorów życia społecznego i kulturalnego; samorządowców
- Podejmowanie wszelkich konstruktywnych inicjatyw społecznych i kulturalnych
- Kształtowanie świadomości kulturalnej i społecznej członków Stowarzyszenie oraz podnoszenie ich kwalifikacji
- Opieka nad rozwojem młodych kadr organizatorów życia społecznego i kulturalnego
- Reprezentowanie wobec organów administracji państwowej i samorządowej oraz instytucji, organizacji społecznych i kulturalnych interesów zawodowych i społecznych członków Stowarzyszenia

83. „SPARTA”

Zabrze ul. Franciszkańska 2a/13

stowarzyszenie zwykłe (27)

- Celem działalności stowarzyszenia jest reprezentacja głosu młodzieży zabrzańskiej przed organami administracji publicznej, władzami samorządowymi Gminy Zabrze oraz innymi instytucjami
- Stowarzyszenie zabiega o poprawę wizerunku miasta Zabrze, w szczególności o stworzenie listy „czarnych punktów”, rozwój terenów zielonych miasta, wprowadzanie rozwiązań mających na celu rozwój zainteresowań młodzieży, zabieganie o tworzenie miejsc rozrywki dla młodzieży oraz poprawę sposobu walki z nieprzestrzeganiem zasad ruchu drogowego przez kierowców oraz innych uczestników ruchu.

84. „SPORT – MED” Zabrze

Zabrze ul. Daleka 2 271 43 54 (165)

KRS 0000249468 2005

organizacja pożytku publicznego

- Promowanie sportu i wychowania fizycznego w celu podniesienia swego potencjału zdrowia oraz sprawności fizycznej i psychicznej
- Działanie na rzecz rozwoju medycyny sportowej
- Opieka medyczna i poza medyczna nad uprawiającymi sport wyczynowo i rekreacyjnie
- Skupianie osób w organizacji działającej na rzecz interesów społeczeństwa w tym na rzecz rozwoju sportu
- Ochrona i reprezentowanie interesów swoich wobec innych organizacji i instytucji
- Zapewnienie dostępu do wszelkich informacji na temat osiągnięć medycyny sportowej
- Oddziaływanie na wszelkie dziedziny sportu i medycyny sportowej
- Opiniowanie i wnioskowanie projektów aktów prawnych dotyczących medycyny sportowej i sportu
- Udzielanie pomocy pragnącym specjalizować się w medycynie sportowej
- Wyzwalanie i wspieranie inicjatyw dotyczących rozwoju sportu i sektora usług medycyny sportowej
- Pomoc merytoryczna i doradztwo we wszelkich dziedzinach związanych ze sportem i medycyną sportową
- Integrowanie różnych podmiotów w działaniach na rzecz podnoszenia jakości usług medycznych i poza medycznych w sporcie
- Propagowanie i upowszechnianie osiągnięć naukowych, badawczych i organizacyjnych

85. Stowarzyszenie „AIUTO” działające Na Rzecz Dzieci, Młodzieży i Osób Niepełnosprawnych przy Zespole Szkół Nr 39 Zabrze

Zabrze ul. Wolskiego 10 32 2712493, 501221365 (184)

KRS 0000275409 2007

aiuto-zabrze@tlen.pl

- Celem stowarzyszenia jest prowadzenie działalności rehabilitacji zawodowej i społecznej inwalidów, ochrony zdrowia, edukacyjnej, oświatowej, kulturalnej, w zakresie kultury fizycznej i sportu oraz pomocy społecznej, dla niesienia wszechstronnej pomocy osobom niepełnosprawnym i ich rodzinom
- Te działania mają służyć rozwojowi i wyrównywaniu szans osób niepełnosprawnych, zwiększać ich udział w działaniach wspólnot i społeczności lokalnych, wspierać osoby niepełnosprawne w procesie integracji zawodowo-społecznej oraz zwiększać ich szanse na rozwój indywidualny i poprawę jakości życia.

86. Stowarzyszenie Akwarystyczno - Terrarystyczne „Bystrzyk - Pereza” Zabrze
Zabrze ul. 3 Maja 91a 275-43-93 (45)

87. Stowarzyszenie Amazonek
Zabrze ul. Kazimierza Brodzińskiego 4 (COP)
Spotkania: poniedziałki godz. 15.30 – 17.30
Tel. 663 766 331
KRS 0000002936 1999 (99)

Celem Stowarzyszenia Amazonek w Zabrzu jest wszechstronne działanie na rzecz osób dotkniętych problemami chorób nowotworowych piersi oraz prowadzenie działań ukierunkowanych na poprawę warunków ich życia oraz zwiększenie uczestnictwa w życiu społecznym, gospodarczym i kulturalnym kraju w szczególności poprzez:

- Podnoszenie świadomości członków w zakresie chorób nowotworowych piersi
- Wyzwalanie inicjatyw u osób zagrożonych schorzeniami nowotworowymi piersi w kierunku jak najwszechstronnejszej rehabilitacji
- Przeciwdziałanie izolacji, wynikające z niekorzystnych układów rodzinnych i środowiskowych
- Współpraca w rozwiązywaniu problemów rozpoznawania i leczenia schorzeń nowotworowych piersi i innych dolegliwości pochodnych z instytucjami, stowarzyszeniami i fundacjami działającymi na rzecz chorych i niepełnosprawnych
- Reprezentowanie władz i członków w kraju i za granicą

88. Stowarzyszenie „BEZ BARIER” działające na rzecz uczniów niepełnosprawnych przy
Zespole Szkół Specjalnych Nr 39 w Zabrzu
Zabrze ul. Wolskiego 10
KRS 0000444041 2012 (129)

Celem stowarzyszenia jest tworzenie jak najlepszych warunków wszechstronnego rozwoju, opieki, nauczania, ochrony i promocji zdrowia uczniów Zespołu Szkół Specjalnych nr 39 w Zabrze, a także:

- Działanie na rzecz uczniów niepełnosprawnych intelektualnie lub fizycznie przebywających w Zespole Szkół Specjalnych w Zabrze oraz ich rodzin
- Wspomaganie działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej szkoły
- Wspomaganie szkoły w poprawianiu warunków lokalowych i pozyskiwaniu sprzętu oraz pomocy dydaktycznych
- Pobudzanie świadomości społeczeństwa w zakresie potrzeb osób niepełnosprawnych
- Współpraca i kontakty z organizacjami pozarządowymi, instytucjami oświatowo-wychowawczymi w tym innymi szkołami, jednostkami samorządu terytorialnego w celu kształtowania postaw tolerancji u dzieci i młodzieży
- Zapobieganie izolacji społecznej osób niepełnosprawnych, propagowanie zasad tolerancji wobec osób niepełnosprawnych, stwarzanie warunków do integracji z osobami zdrowymi
- Podejmowanie działań dla zapewnienia uczniom niepełnosprawnym możliwości korzystania z profesjonalnej opieki różnych specjalistów.

89. Stowarzyszenie Bezrobotnych- Bezdomnych i Ich Rodzin

Zabrze ul. Dworcowa 5 (122)

90. Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich o/Zabrze

Zabrze ul. Ks. Józefa Londzina 3 271-42-24 (29)

KRS 0000081477 1962

- Stowarzyszenie jest organizacją społeczną o charakterze fachowym i naukowym, skupiającym w swoich szeregach bibliotekarzy i bibliografów oraz inne osoby związane zawodowo lub naukowo ze sprawami bibliotekarstwa

91. Stowarzyszenie Emerytów i Rencistów Policyjnych – Koło Nr 1 przy KMP w Zabrze

Zabrze ul. 1 Maja 9

KRS 0000043188

- Zrzeszanie emerytów i rencistów, byłych funkcjonariuszy i żołnierzy resortu spraw wewnętrznych oraz wdów (wdowców) po nich, dla poprawy warunków socjalno-bytowych oraz organizowania ich uczestniczenia w życiu społecznym i publicznym swego środowiska, lokalnej społeczności i kraju.

92. Stowarzyszenie Emerytów, Rencistów i Inwalidów Osiedla Janek w Zabrze

Zabrze ul. Długa 36 / 21

(192)

stowarzyszenie z w y k ł e

Celem działalności stowarzyszenia jest działanie na rzecz rozwoju intelektualnego przez zagospodarowanie czasu wolnego emerytom, rencistom i inwalidom, w szczególności przez upowszechnienie wiedzy w zakresie:

- działania samorządu lokalnego
- tworzenia kół zainteresowań
- organizacji zebrań celem integrowania społeczności lokalnej
- prowadzenia działalności wspomagającej rozwój wspólnot i społeczności lokalnej
- identyfikacji potrzeb i sposobów ich rozwiązywania na terenie miasta Zabrze, a w szczególności osiedla Janek

93. Stowarzyszenie „Endokrynologia Śląska”

Zabrze PL. Traugutta 2 (148)

94. Stowarzyszenie Górniczych Wdów

Zabrze ul. Jana Heweliusza 34/4 32 273 53 96, 796 702 047 (170)

stowarzyszenie z w y k ł e 2010

- Działanie na rzecz poprawy bytu materialnego wdów po tragicznie zmarłych górnikach oraz dzieci tragicznie zmarłych górników (środowisko wdów górniczych)
- Grupowanie środowiska wdów górniczych

95. Stowarzyszenie „Integracja” Rodziców, Opiekunów, Przyjaciół Dzieci przy Przedszkolu

Nr 48 z

Oddziałami Integracyjnymi w Zabrze

organizacja pożytku publicznego

Zabrze ul. Prof. Tadeusza Kotarbińskiego 16 275 2159, 506 098 578 (155)

KRS 0000234028 2005

Celem Stowarzyszenia jest tworzenie jak najlepszych warunków wszechstronnego rozwoju, opieki, nauczania, ochrony i promocji zdrowia dzieci Przedszkola Nr 48 z Oddziałami Integracyjnymi w Zabrze, a także:

- Działanie na rzecz dzieci niepełnosprawnych fizycznie i intelektualnie przebywających w Przedszkolu Nr 48 z Oddziałami Integracyjnymi w Zabrze oraz ich rodzin
- Zapobieganie izolacji społecznej osób niepełnosprawnych, propagowanie zasad tolerancji wobec osób niepełnosprawnych, stwarzanie warunkowo integracji z osobami zdrowymi poprzez wspólną naukę i wychowanie
- Pobudzanie świadomości społeczeństwa w zakresie potrzeb osób niepełnosprawnych

- Współpraca i kontakty z organizacjami pozarządowymi, instytucjami oświatowo – wychowawczymi w tym szkołami, jednostkami samorządu terytorialnego w celu kształtowania postaw tolerancji u dzieci i młodzieży
- Podejmowanie działań dla zapewnienia dzieciom pełnosprawnym i niepełnosprawnym możliwości korzystania z profesjonalnej opieki różnych specjalistów również dla dzieci nie będących wychowankami Przedszkola Nr 48 z Oddziałami Integracyjnymi w Zabrze oraz ich rodziców lub opiekunów prawnych.

96. Stowarzyszenie Inżynierów i Techników Górnictwa o/gliwicko-zabrzeński

Zabrze ul. 3 Maja 91 3766180, fax : 278 69 45 (87)

e-mail: zabrze_sitg@op.pl

97. Stowarzyszenie Inżynierów i Techników Przemysłu Hutniczego w Polsce o/Karbochemii

Zabrze ul. Zamkowa 1 271-51-52 (37)

98. Stowarzyszenie Inżynierów i Techników Przemysłu Hutniczego k/Zabrze Zakłady Koksownicze

Zabrze ul. Alojzego Pawliczka 1 271-75-51 (58)

www.kkzabrze.com.pl

1957

kombinat@kkzabrze.com.pl

99. Stowarzyszenie „Kontakt” Rodziców, Opiekunów i Przyjaciół Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych Intelktualnie przy Zespole Szkół Specjalnych Nr 41 w Zabrze

Zabrze ul. Marii Konopnickiej 3 271 02 15 (91)

E-mail: kontaktzabrze@poczta.onet.pl

organizacja pożytku publicznego

<http://stowarzyszeniekontakt.edu.pl>

KRS 0000097903 1999

- Tworzenie jak najlepszych warunków wszechstronnego rozwoju, opieki, rehabilitacji i nauczania osób o ograniczonej sprawności psycho - ruchowej
- Dążenie do aktywizacji osób niepełnosprawnych w życiu społecznym oraz zawodowym
- Przeciwdziałanie wykluczaniu osób niepełnosprawnych z życia społecznego i zawodowego
- Zmiana negatywnych postaw wobec osób niepełnosprawnych

100. Stowarzyszenie Kupieckie „Handlowiec”

Zabrze ul. Grabowiec 2 (14)

KRS 0000430046 2012

- Celem stowarzyszenia jest reprezentowanie i obrona interesów członków stowarzyszenia, inicjowanie i wspieranie przedsięwzięć mających na celu rozwój targowisk, reklamowanie i propagowanie handlu, poprawę warunków itp.

101. Stowarzyszenie Mieszkańców Osiedla „ZANDKA”

Zabrze ul. Cmentarna 7

KRS 0000321902 2008 (89)

- Pomoc socjalna
- Integracja i aktywizacja społeczna
- Prawa i wolności człowieka i obywatela
- Nauka, kultura i wychowanie
- Bezpieczeństwo publiczne

102. Stowarzyszenie „Mikulczyce”

Zabrze ul. Tarnopolska 50 271-76-09 (11)

103. Stowarzyszenie Miłośników Muzyki Chóralnej „77” im.Norbeta Krocza

Zabrze ul. 11 Listopada 26a (17)

KRS 0000382973

- Krzewienie wśród społeczeństwa znajomości i umiłowania muzyki chóralnej
- Wychowanie poprzez muzykę dzieci i młodzieży

104. Stowarzyszenie Motocyklistów INVADERS

Zabrze ul. Dubiela 3 (126)

KRS 0000344727 2010

- Pomoc poszkodowanym w wypadkach komunikacyjnych
- Wspomaganie działalności charytatywnej poprzez udział w imprezach
- Prowadzenie własnej działalności charytatywnej
- Pomoc schroniskom dla zwierząt
- Promowanie miasta Zabrze oraz województwa śląskiego
- Wspieranie ruchu na rzecz ochrony zabytków motoryzacyjnych
- Propagowanie ruchu motocyklowego i sportów motocyklowych
- Szeroko pojętej turystyki motocyklowej

105. Stowarzyszenie Muzyczne Jazzowa Asocjacja Zabrze

Zabrze ul. Ignacego Paderewskiego 44 275 04 63 (21)

KRS 0000231045 1998

e-mail: jaz@mstudio.com.pl

- Skupianie muzyków profesjonalnych, krytyków, organizatorów, propagatorów życia muzycznego oraz sympatyków muzyki w szerokim tego słowa rozumieniu w organizację współdziałającą we wszechstronnym rozwoju muzyki jazzowej i gatunków jej pokrewnych
- Praca nad rozwojem muzyki jazzowej i jej pokrewnej oraz dbanie o jej należyty poziom artystyczny i treść
- Kształtowanie świadomości artystycznej członków stowarzyszenia oraz podnoszenie ich kwalifikacji
- Opieka nad rozwojem młodych kadr muzyków, publicystów i organizatorów oraz amatorskim ruchem jazzowym
- Reprezentowanie wobec organów administracji państwowej oraz instytucji, organizacji społecznych i kulturalnych interesów artystycznych, zawodowych i społecznych członków stowarzyszenia
- Prowadzenie i animowanie szeroko pojętej działalności kulturalnej, obejmującej wydarzenia artystyczne z zakresu muzyki i sztuki wizualnej, w tym związanej z elektroniką, multimediami, przestrzenią wirtualną, teatrem, performansami i tańcem
- Ochrona i promocja zabytków XIX-wiecznej architektury przemysłowej poprzez zmianę ich funkcji
- Organizowanie różnych form pomocy koleżeńskiej
- Prowadzenie działalności szkoleniowej, informacyjnej i finansowej wspierającej organizacje pozarządowe, fundacje, grupy nieformalne
- Wspieranie i promowanie działań organizacji pozarządowych w celu tworzenia nowych miejsc pracy oraz upowszechnianie wiedzy o skutecznych metodach ich tworzenia
- Wspieranie rozwoju organizacji pozarządowych, grup nieformalnych, jednostek samorządu terytorialnego, osób fizycznych w zakresie:
 - działalności kulturalnej
 - działalności edukacyjnej, oświatowej i naukowej
 - ochrony i promocji zdrowia
 - ekologii i ochrony zwierząt oraz ochrony dziedzictwa przyrodniczego
 - rozwoju regionalnego
 - wspierania rozwoju przedsiębiorczości i inicjatyw gospodarczych
 - działania na rzecz wyrównywania szans grup słabszych lub zagrożonych społecznym wykluczeniem
 - promocji zatrudnienia i aktywizacji zawodowej
 - wspierania zbliżenia między różnymi kulturami, narodami i państwami
 - działań na rzecz poszanowania zasad demokracji i tolerancji

- ochrony praw i swobód obywatelskich
- upowszechniania i ochrony równych praw kobiet oraz wszelkich dyskryminowanych mniejszości
- ochrony dziedzictwa kulturowego Polski
- wspierania dobroczynności

106. Stowarzyszenie Muzyczne „Preludium” przy Państwowej Szkole Muzycznej I i II stopnia im. Stanisława Moniuszki

Zabrze ul. Władysława Reymonta 7a 271 46 79 (121)

organizacja pożytku publicznego od 2005

KRS 0000039900 2000

www.psmzabrze.edu.pl

[e-mail:ewelina.wil@interia.pl](mailto:ewelina.wil@interia.pl)

- Prowadzenie działalności dydaktyczno-naukowej mającej na celu rozwijanie i propagowanie inicjatyw, postaw i działań sprzyjających zwłaszcza wśród dzieci i młodzieży.
- Podtrzymywanie tradycji narodowych, pielęgnowanie polskości oraz rozwój świadomości narodowej, obywatelskiej i kulturowej
- Nauka, edukacja, oświata i wychowanie, rozwijanie się kultury, sztuki oraz ochrona dóbr kultury i tradycji poprzez:
 - działalność dydaktyczną: naukę gry na instrumentach, nauce śpiewu, zajęć umuzykalniających, zespołów artystycznych
 - prowadzenie kursów w zakresie edukacji artystycznej
 - rozwój kultury muzycznej: organizowanie koncertów, audycji muzycznych, wykładów, seminariów, odczytów, sesji, wystaw, konkursów i innych podobnych imprez
 - współpraca z innymi organizacjami, nawiązywanie kontaktów z zespołami, grupami muzycznymi w kraju i zagranicą
 - wychowanie młodzieży na aktywnych odbiorców sztuki w dziedzinie muzyki, przygotowanie jej do czynnego życia w świecie kultury, do brania udziału w amatorskich grupach oraz stworzenie odpowiednich warunków do pozyskania uczestników dalszego kształcenia w kierunku artystycznym

107. Stowarzyszenie najemców mieszkań zakładowych dawnej KWK PSTROWSKI położonych w Zabrzu przy ulicy Gabrieli Zapolskiej i ulicy Strażackiej

Zabrze ul. Brygadzystów 4 (34) 2008

stowarzyszenie z w y k ł e

- Dążenie do wykupu od następcy prawnego KWK PSTROWSKI zajmowanych przez uprawnionych – członków stowarzyszenia – lokali mieszkalnych na preferencyjnych zasadach, zagwarantowanych przepisami ustawy z dnia 15 grudnia 2000r. o zasadach zbywania mieszkań będących własnością przedsiębiorstw państwowych, niektórych spółek handlowych z udziałem Skarbu Państwa, państwowych osób prawnych oraz niektórych mieszkań będących własnością Skarbu Państwa (Dz.U z 2001r. Nr 4 poz. 24 ze zm.)

108. Stowarzyszenie Na Rzecz Adaptacji Osób Uzależnionych i Ich Rodzin do Społeczeństwa „Żyj i daj żyć”

Zabrze ul. Alojzego Pawliczka 16 (109)

KRS 0000002937 2000 370 15 34

organizacja pożytku publicznego

zyjidajzyc@neostrada.pl

- Rozwijanie, wspieranie, propagowanie inicjatyw, zamierzeń podstaw związanych z adaptacją oraz resocjalizacją osób uzależnionych i ich rodzin do normalnego funkcjonowania w życiu społeczeństwa.
- Wytwarzanie atmosfery zaufania i szacunku dla tych osób, upowszechnianie dla nich wszelkich form pomocy oraz wspieranie organizacyjne i rzeczowe osób fizycznych i jednostek organizacyjnych, które podejmą takie działanie

109. Stowarzyszenie Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych „SZANSA”

przy Zespole Szkół Nr 42 w Zabrzu

Zabrze ul. Henryka Sienkiewicza 43 (183)

KRS 0000274531 2007

www.zss42.zabrze.pl

- Celem stowarzyszenia jest działanie na rzecz pomocy osobom niepełnosprawnym, wdrażanie tych osób do aktywnego życia społecznego, tworzenie warunków przestrzegania wobec nich praw człowieka, wyrównywania szans osób niepełnosprawnych oraz wspieranie i pomoc ich rodzinom

110. Stowarzyszenie na Rzecz Promocji Zdrowia Dzieci i Młodzieży

Zabrze ul. Pawła Majnusa 7 (100)

KRS 0000339782 2009

- Poprawa diagnostyki i leczenia dzieci i młodzieży
- Propagowanie promocji zdrowia dzieci
- Propagowanie wśród społeczeństwa profilaktyki i metod zapobiegania chorobom układu ruchu

111. Stowarzyszenie Na Rzecz Restauracji i Propagowania Sztolni Królowa Luiza w Zabrzu „PRO FUTURO”

Zabrze ul. Wolności 402 370-11-27 (102)

krolowaluiza@op.pl

KRS 0000012000 2000

- Ochrona i propagowanie zabytków górnictwa węglowego i ich historii jako dziedzictwa kultury
- Restauracja i propagowanie walorów zabytkowych i turystycznych Sztolni Dziedzicznej Królowa Luiza w Zabrzu
- Wspieranie działalności Muzeum Górnictwa Węglowego
- Współpraca z innymi podmiotami w szczególności stowarzyszeniami związanymi z zabytkami górnictwa oraz podziemnymi trasami turystycznymi i ich propagowanie

112. Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Chirurgii Małoinwazyjnej „KO-LIBER”

Zabrze ul. 3 Maja 13/15 (85)

113. Stowarzyszenie Na Rzecz Rozwoju Profilaktyki i Leczenia Chorób Kobiecth

Zabrze ul. Sądowa 22/1

(33)

organizacja pożytku publicznego

KRS 0000003738 1997

114. Stowarzyszenie Na Rzecz Rozwoju Profilaktyki i Leczenia Chorób Kobiecth w Oddziale Ginekologiczno-Położniczym Szpitala Nr 1 w Zabrzu

Zabrze ul. Ks. Pawła Janika 18 (111)

115. Stowarzyszenie Na Rzecz Wspierania Szpitala Górniczego „Nasz Szpital”

Zabrze ul. Zamkowa 4 271-32-51 (57)

116. Stowarzyszenie Na Rzecz Zwalczania Chorób Układu Oddechowego

Zabrze ul. Kazimierza Brodzińskiego 4 (79)

organizacja pożytku publicznego

KRS 0000004868 2005

117. Stowarzyszenie „Nasza szkoła – nasz dom” rodziców, opiekunów, przyjaciół dzieci i młodzieży przy Zespole Szkół Specjalnych Nr 40 w Zabrzu

32 271 47 32 (195)

Zabrze ul. Bytomska 24

KRS 0000292979 2007

[naszaszkola_naszdom@op.pl](mailto:naszaskola_naszdom@op.pl)

Celem stowarzyszenia jest tworzenie jak najlepszych warunków wszechstronnego rozwoju, opieki, nauczania dzieci i młodzieży niepełnosprawnej fizycznie, intelektualnie i zagrożonej patologią z Zespołu Szkół Specjalnych Nr 40 oraz dzielnicy Zabrze – Biskupice, oraz działanie na rzecz ich rodzin, a w szczególności:

- Upowszechnianie turystyki, pobudzanie zainteresowania światem i zasadami nim rządzącymi
- Prowadzenie działalności wychowawczej i popularyzatorskiej w zakresie kultury fizycznej i sportu osób z niepełnosprawnością
- Angażowanie dzieci i młodzieży niepełnosprawnej i zagrożonej patologią do różnych form aktywności
- Kształtowanie pozytywnych cech charakteru i osobowości
- Stymulowanie rozwoju psychofizycznego
- Działanie na rzecz zdrowia i rehabilitacji
- Pobudzanie świadomości społeczeństwa w zakresie potrzeb osób niepełnosprawnych i zagrożonych niedostosowaniem społecznym
- Kształtowanie poczucia współodpowiedzialności za warunki życia osób niepełnosprawnych
- Nawiązanie współpracy i kontaktów z organizacjami oświatowo-wychowawczymi oraz szkołami i przedszkolami
- Wspieranie rodzin niewydolnych wychowawczo z dzielnicy Zabrze – Biskupice w kierunku stymulowania rozwoju społeczno – emocjonalnego i poznawczego u dzieci
- Organizowanie atrakcyjnych, alternatywnych do propagowanych form spędzania wolnego czasu dla dzieci ze środowisk patologicznych bądź zagrożonych patologią
- Podejmowanie działalności w sprawie aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych i zagrożonych patologią

118. Stowarzyszenie Naukowo-Techniczne Inżynierów i Techników

Przemysłu Naftowego i Gazowniczego oddział w Katowicach z siedzibą w Zabrzu

Zabrze ul. Mikulczycka 5 (144)

- Wykorzystanie potencjału intelektualnego środowiska inżynierów i techników przemysłu naftowego i gazowniczego dla dobra gospodarki narodowej i członków stowarzyszenia

119. Stowarzyszenie Neurologiczne „Akson” Zabrze-Biskupice

Zabrze ul. Zamkowa 4 271-32-51 wew. 288 (41)

120. Stowarzyszenie Ormian na Śląsku

Zabrze

stowarzyszenie zwykłe (189)

- Integracja Armenii z UE
- Popularyzowanie wiedzy z dziedziny historii, kultury oraz sytuacji polityczno-społecznej Armenii w Polsce
- Promocja i popieranie uzdolnionej młodzieży ormiańskiej
- Tworzenie płaszczyzny wymiany informacji i doświadczeń pomiędzy osobami i instytucjami zainteresowanymi tematyką ormiańską

121. Stowarzyszenie Ortopedyczne „Zaborze”

Oddział Chirurgii Krótkoterminowej

Zabrze ul. Stanisława Moniuszki 78 (39)

KRS 0000022116 1995

122. Stowarzyszenie „Pawłów”

Zabrze ul. Gen. Władysława Sikorskiego 114 (150)

KRS 0000226568 2004

- Działalność na rzecz rozwoju lokalnej przedsiębiorczości i promocji dzielnicy Pawłów poprzez działalność informacyjną, edukacyjną i kulturalną
- Działalność polegająca na niesieniu pomocy osobom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej oraz pomoc w przystosowaniu zawodowym i społecznym osobom bezrobotnym
- Działalność na rzecz ekologii

123. Stowarzyszenie „Pomoc dla Chorych na Cukrzycę”

Zabrze ul. 3 Maja 13/15 Woj. Przych. dla Chorych na Cukrzycę (97)

124. Stowarzyszenie „Pomocna Dłoń” Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej i Ich Bliskich przy Zespole Szkół Specjalnych Nr 38 w Zabrzu

Zabrze ul. Ks. Konstantego Damrota 33

KRS 0000286267 2007 (191)

- Realizowanie szeroko pojętej idei integracji społecznej osób niepełnosprawnych
- Podejmowanie inicjatyw społecznych mających na celu wspomaganie wszechstronnego rozwoju osób niepełnosprawnych oraz pomoc ich rodzinom i opiekunom
- Przeciwdziałanie patologiom społecznym oraz uzależnieniom (alkoholizm, narkomania, sekty itp.) poprzez organizowanie różnych form spędzania czasu wolnego oraz wypracowywanie

pozytywnej aktywności zawodowej zgodnie z możliwościami osób niepełnosprawnych i ich rodzin

- Prowadzenie działalności charytatywnej

125. Stowarzyszenie Pomocy Chorym na Fenylketonurię

Zabrze ul. Św. Wawrzyńca 21 m 3 (114)

126. Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom i Młodzieży Niepełnosprawnej „Amari”

Zabrze ul. Prof. Tadeusz Kotarbińskiego 16 (3)

KRS 0000003108 1996

www.amari.org.pl

amari@amari.org.pl

Podejmowanie wszelkich działań zmierzających do tworzenia optymalnych warunków pomocy w wychowywaniu dzieci niepełnosprawnych:

- Inicjowanie i rozwijanie specjalistycznych form pomocy rodzicom tych dzieci
- Współdziałanie z innymi organizacjami i instytucjami
- Prowadzenie własnej placówki opiekuńczo – wychowawczej i adaptacyjno – rehabilitacyjnej
- Integrowanie dzieci i młodzieży niepełnosprawnej w środowisku ich zdrowych rówieśników

127. Stowarzyszenie Przyjaciół Chorych – Hospicjum im. Matki Teresy w Zabrzu

Zabrze ul. Dworcowa 8a 271-77-44 (6)

organizacja pożytku publicznego

KRS 0000003102 1994

[www.hospicjum zabrze.bmj.net.pl](http://www.hospicjum.zabrze.bmj.net.pl)

hospicjum_zabrze@wp.pl

- Pomoc w terminalnej fazie choroby nowotworowej lub innych chorób przewlekłych choremu i jego rodzinie za ich zgodą. Pomoc ta sprawowana jest głównie w domu chorego.
- Pomoc rodzinom przeżywającym żałobę po śmierci bliskiej osoby.
- Propagowanie idei hospicyjnej i postaw opieki paliatywnej oraz wolontariatu.
- Budowa i remont obiektów przeznaczonych na działalność stowarzyszenia.

128. Stowarzyszenie Przyrodniczo – Krajoznawcze „Olszynka”

Zabrze ul. Stanisława Żółkiewskiego 11a/3 (141)

stowarzyszenie z w y k ł e

- Organizowanie wypoczynku dla swoich członków i ich rodzin

129. Stowarzyszenie Rodzin i Przyjaciół Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej VENI VICI

Zabrze ul. 3 Maja 16 (180)

KRS 0000269704 2006

- Reprezentowanie interesów dzieci i młodzieży niepełnosprawnej oraz ich rodzin
- Otaczanie efektywną opieką dzieci i młodzieży niepełnosprawnej
- Integracja dzieci i młodzieży niepełnosprawnej z resztą społeczeństwa
- Udzielanie pomocy mającej na celu stworzenie optymalnych warunków rozwoju psychicznego i fizycznego dzieciom i młodzieży niepełnosprawnej

130. Stowarzyszenie Rozwoju Urologii Śląskiej

Zabrze ul. 3 Maja 13/15 (43)

KRS 00000030 37 1996

131. Stowarzyszenie Społeczno – Kulturalne „CENTRUM”

Zabrze ul. Klimasa 2 (146)

stowarzyszenie z w y k ł e

- Działalność na rzecz aktywizacji życia społecznego i kulturalnego, kultury, sztuki
- Wspomaganie rozwoju gospodarczego w tym rozwoju przedsiębiorczości
- Działalność wspomagająca rozwój wspólnot i społeczności lokalnych
- Ochrona dóbr kultury i tradycji regionalnej
- Podtrzymywanie tradycji narodowej
- Rozwój świadomości narodowej, obywatelskiej i kulturowej
- Ochrona dziedzictwa narodowego i przyrodniczego
- Poprawa estetyki i funkcjonalności infrastruktury na terenie działania SSK CENTRUM
- Koordynowanie inicjatyw społecznych i kulturalnych w centrum miasta Zabrze

132. Stowarzyszenie Społeczno – Kulturalne „PROMOBIL” na rzecz dzieci, młodzieży i dorosłych

stowarzyszenie z w y k ł e (176)

Zabrze ul. Gen. de Gaulle’a 99/10

Celem działania stowarzyszenia jest szeroko pojęta działalność kulturalno-oświatowa wspierająca organizację form artystycznych, teatralnych, muzycznych, plastycznych oraz uwrażliwianie na sztukę, historii, środowisko naturalne poprzez wystawy, ekspozycje, spotkania, wernisaże, występy i koncerty oraz warsztaty terapeutyczne dla dzieci i młodzieży.

Celem głównym i pośrednim jest jednak:

- Zachowanie i objęcie ochroną obiektu byłej Cechowni przy ul. Wolności 387 w Zabrze ujętego w rejestr zabytków
- Przystosowanie do wyeksponowania kolekcji pojazdów zabytkowych należących do jego członków
- Ekspozycja kolekcji pojazdów zabytkowych
- Organizacja galerii sztuki i osobliwości

133. Stowarzyszenie Terapeutów „Edukacja i Rehabilitacja”

Zabrze ul. Wyciska 5 (199)

KRS 0000336116 2009

Celem stowarzyszenia jest wspieranie rozwoju dzieci niepełnosprawnych, dzieci zagrożonych niepełnosprawnością oraz dzieci zdrowych, a także aktywizowanie dorosłych osób niepełnosprawnych poprzez:

- Prowadzenie działań edukacyjnych, wychowawczych, opiekuńczych i rehabilitacyjnych
- Propagowanie działań na rzecz ochrony i promocji zdrowia
- Upowszechnianie i organizowanie krajoznawstwa, turystyki, kultury fizycznej
- Propagowanie innowacyjnych metod terapeutycznych
- Udzielanie pozafinansowej pomocy rodzinom

134. Stowarzyszenie Transplantacji Serca - Koło „Zabrze”

Zabrze ul. Szpitalna 2 tel/fax 032 373 37 28 (42)

E-mail: sts@stszabrze.aplus.pl

KRS 0000290458 1995

Celem stowarzyszenia jest prowadzenie działalności zmierzającej do upowszechnienia leczenia ludzi metodą transplantacji serca, szczególnie przez:

- organizowanie różnorodnych form społecznego działania popularyzujących metodę leczenia ludzi poprzez transplantacje serca
- udzielanie wszelkiej pomocy osobom niepełnosprawnym, ludziom po przeszczepie serca
- inspirowanie władz i organów administracji państwowej do nowelizacji norm prawnych regulujących zagadnienia transplantacji serca
- wspieranie kardiochirurgicznych ośrodków transplantacyjnych
- wspomaganie osób niepełnosprawnych przez organizowanie i prowadzenie działalności rehabilitacyjnej, sportowej i turystycznej
- wspomaganie finansowania badań naukowych dotyczących przeszczepu serca
- propagowanie zdrowego stylu życia

135. Stowarzyszenie Turystyczno-Sportowe „Klub Kolarski WD-40 Biker”

Zabrze ul. Nad Kanalem 34b m 1 (18)

www.mtb.amtra.pl

e-mail: wd40-biker@go2.pl

KRS 0000166373 2003

136. Stowarzyszenie „WIEDZA” Zabrze

Zabrze ul. Św. Urbana 12a/13 (167)

KRS 0000252399 2006

- Propagowanie wiedzy, nauki i umiejętności wśród dzieci, młodzieży i dorosłych oraz upowszechnianie kultury fizycznej i sportu
- Stwarzanie warunków dla pogłębiania wykształcenia dla wszystkich środowisk miasta, wspomaganie rozwoju wspólnot lokalnych poprzez realizację celów statutowych
- Inicjowanie i wspieranie szerokiego spektrum przedsięwzięć mających na celu rozwój oświaty, kultury, nauki oraz tradycji
- Wspieranie inicjatyw nauczycieli i pedagogów, które wychodzą naprzeciw oczekiwaniom środowisk szkolnych
- Propagowanie rozwoju kultury fizycznej i sportu, stwarzanie warunków do wypoczynku i krajoznawstwa dla dzieci i młodzieży oraz dorosłych
- Propagowanie problematyki dotyczącej ochrony praw człowieka, swobód obywatelskich, procesów integracji europejskiej

137. Stowarzyszenie Właścicieli Nieruchomości „Dobry Dom”

Zabrze ul. Mikulczycka 4/9 (200)

KRS 0000318306 2008

- Działalność wspomagająca rozwój wspólnot i społeczności lokalnych
- Współdziałanie z organizacjami wspierającymi w swych programach własność prywatna i rozwój budownictwa mieszkaniowego
- Promocja zatrudnienia i aktywizacji zawodowej osób pozostających bez pracy i zagrożonych utratą pracy
- Działalność wspomagająca rozwój gospodarczy, w tym rozwój przedsiębiorczości
- Upowszechnianie ochrony praw konsumentów i właścicieli nieruchomości
- Działania na rzecz osób niepełnosprawnych
- Promocja i organizacja wolontariatu
- Ochrona i promocja zdrowia oraz zadania z zakresu rozwiązywania problemów alkoholowych
- Pomoc społeczna, w tym pomoc rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej, oraz wyrównywanie szans tych rodzin i osób
- Działalność charytatywna

- Upowszechnianie i ochrona praw kobiet oraz działalność na rzecz równych praw kobiet i mężczyzn
- Wspomaganie nauki, edukacji, oświaty i wychowania
- Upowszechnianie kultury fizycznej i sportu
- Upowszechnianie krajoznawstwa oraz organizacja wypoczynku dzieci i młodzieży
- Promocja i działanie w zakresie ochrony środowiska
- Rozwój, propagowanie i ochrona tradycji, sztuki, dóbr kultury
- Podtrzymywanie tradycji narodowej, pielęgnowania polskości oraz rozwoju świadomości narodowej, obywatelskiej i kulturowej
- Działania w sferze porządku i bezpieczeństwa publicznego oraz przeciwdziałanie patologiom społecznym
- Upowszechnianie ochrony wolności i praw człowieka oraz swobód obywatelskich także działań wspomagających rozwój demokracji
- Działania na rzecz integracji europejskiej oraz rozwijania kontaktów i współpracy między społecznościami

138. Stowarzyszenie Wspierania Dzieci i Rodzin IN LOCO

Zabrze ul. Marii Curie – Skłodowskiej 18a/22 (153)

KRS 0000230633 2004

- Udzielanie pomocy społecznej, w tym pomocy rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywania szans tych rodzin i osób

139. Stowarzyszenie Wspierania Sportu Młodzieżowego „PROMOTOR”

Zabrze ul. Jana Matejki 6 (98)

140. „ŚLĄSKIE SPRAWY”

Zabrze ul. Gdańska 44d/4 (112)

KRS 0000410076 2012

- Celem stowarzyszenia jest ożywienie społecznej i gospodarczej aktywności mieszkańców Śląska (województwa śląskiego) oraz tworzenie i umacnianie pozytywnego obrazu Śląska w środowiskach opiniotwórczych w kraju i zagranicą.

141. Śląskie Stowarzyszenie Menedżerów w Katowicach z siedzibą w Zabrzu

Zabrze ul. Hagera 14a tel/fax 032 2714019

KRS 0000154846 1993 (199)

- Tworzenie organizacyjnych, prawnych i funkcjonalnych warunków dla integracji środowiska menedżerów w tym absolwentów Katowickiej Szkoły Menedżerów oraz reprezentantów różnych sektorów gospodarki regionu południowej Polski
- Tworzenie form wymiany doświadczeń między członkami Stowarzyszenia oraz decydentami środowisk gospodarczych i samorządowych
- Organizowanie spotkań integracyjnych, wymiany doświadczeń i informacji środowisk menedżerskich związanych z funkcjonowaniem przedsiębiorstw i rynku kapitałowego
- Współdziałanie z członkami stowarzyszeń reprezentujących różne sektory i branże, a także tworzenie lobby menedżerskiego na rzecz konsolidacji środowisk gospodarczych w regionie
- Prezentacja środowisku menedżerskiemu najbardziej efektywnych systemów zarządzania oraz restrukturyzacji przedsiębiorstw w aspekcie członkostwa Polski w Unii Europejskiej
- Wyrażanie opinii środowisk menedżerskich w sprawach dotyczących nowych rozwiązań prawno-organizacyjnych, finansowo-ekonomicznych w skali regionu poprzez lokalnych przedstawicieli władz ustawodawczych w skali ogólnopolskiej
- Udzielanie rekomendacji (promowanie) członkom Stowarzyszenia posiadającym znaczne osiągnięcia zawodowe

142. Śląskie Stowarzyszenie Niepełnosprawnych Płetwonurków

Zabrze ul. Władysława Broniewskiego 12/37 32/ 271 10 97 (139)

KRS 0000204986 1994

organizacja pożytku publicznego

www.niepelnosprawni.nurkowie.zabrze.pl

Rehabilitacja osób niepełnosprawnych

- Propagowanie idei nurkowania osób niepełnosprawnych
- Prowadzenie szkoleń nurkowych i nurkowań rekreacyjnych osób niepełnosprawnych
- Szkolenie kadry

143. Śląskie Stowarzyszenie Różdżkarzy

Zabrze ul. Św. Floriana 9 (95)

144. Śląsko Małopolskie Stowarzyszenie Inwestorów Zabrze

Zabrze ul. Księdza Madei 1 (194)

KRS 0000291766 2007

- Wspieranie rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw
- Wspieranie wszelkich inicjatyw społecznych mających na celu zwalczanie bezrobocia i jego przyczyn

- Promowanie i wspieranie przedsięwzięć gospodarczych i osób przedsiębiorczych przyczyniających się do rozwoju gospodarczego gmin, miast i województw oraz lokalnego rynku pracy
- Udzielanie pomocy doradczej osobom planującym założenie własnej działalności gospodarczej
- Promocja przedsiębiorczości i organizacja szkoleń prowadzących do pogłębiania wśród instytucji publicznych i podmiotów prywatnych wiedzy z zakresu przedsiębiorczości, ekonomii i prawa
- Współpraca z krajowymi i zagranicznymi instytucjami, których pomoc organizacyjna i finansowa może służyć rozwojowi gospodarczemu regionu
- Współpraca z osobami i instytucjami w zakresie zbierania informacji i wymiany doświadczeń w dziedzinie biznesu i działalności zawodowej w zawodach menadżerskich
- Współdziałanie z samorządem lokalnym, administracją państwową, placówkami naukowymi i badawczymi oraz innymi organizacjami
- Świadczenie usług doradczych i eksperckich dla osób podejmujących działalność gospodarczą, przedsiębiorców i organów administracji publicznej odpowiedzialnych za realizację zadań związanych z działalnością gospodarczą i organizację rynków pracy
- Organizowanie przedsięwzięć informacyjnych, promocyjnych, targowych i wystawienniczych w kraju i za granicą
- Opracowywanie, wydawanie i rozpowszechnianie publikacji w zakresie wynikającym ze statutowych celów stowarzyszenia
- Wspieranie wszelkich inicjatyw w zakresie ochrony środowiska naturalnego, współpraca z przedsiębiorcami i właściwymi organami administracji oraz organizacjami społecznymi w zakresie ochrony środowiska
- Promocja i szkolenia prowadzące do pogłębiania wśród instytucji publicznych i podmiotów prywatnych wiedzy w zakresie ochrony środowiska naturalnego

145. Światowy Związek Żołnierzy Armii Krajowej – Koło w Zabrzu

Zabrze ul. Wolności 298 (104)

- Organizowanie opieki socjalnej i pomocy koleżeńskiej dla żołnierzy Armii Krajowej i ich rodzin
- Pomoc w wychowaniu moralnym i patriotycznym młodego pokolenia i krzewienie wśród młodzieży wiedzy o historii i żołnierzach Polski Podziemnej
- Upamiętnienie miejsc walki żołnierzy Armii Krajowej i miejsc ich kaźni, roztoczenie opieki nad grobami poległych kolegów

- Prowadzenie i popieranie różnych form działalności naukowej, publicystycznej i popularyzatorskiej w zakresie utrwalania i zabezpieczenia dorobku historycznego Armii Krajowej i jej żołnierzy
- Współdziałanie z fundacjami o pokrewnych celach
- Organizowanie spotkań koleżeńskich i środowiskowych
- Uzyskiwanie uprawnień kombatanckich dla tych członków, którzy dotychczas ich nie uzyskali oraz wdów i wdowców po kombatantach
- Prowadzenie działalności gospodarczej dla osiągnięcia celów statutowych
- Opracowanie koncepcji rozwoju sieci regionalnych, ogólnopolskich, europejskich szlaków kulturowych w Polsce
- Koordynacja wszelkich prac związanych z procesem odtwarzania historycznych szlaków poszczególnych regionów Europy oraz rozwoju turystyki kulturowej, której idea jest łączenie narodów i krajów europejskich
- Koordynowanie działań podmiotów włączających się w rozwój szlaków kulturowych
- Kształtowanie nowego wymiaru przestrzeni turystycznej w oparciu o utrwaloną, wielowiekową spuściznę europejskich wartości kulturowych
- Koordynowanie wspólnych inicjatyw organizacyjnych i promocyjnych podmiotów rozwijających turystykę alternatywną na trasach łączących miejsca i obiekty kulturowe
- Zorganizowanie właściwego obiegu informacji o przedsięwzięciach i inicjatywach podejmowanych na szlakach kulturowych w poszczególnych regionach Polski i Europy oraz udział w ich promocji w kraju i zagranicą
- Rozpowszechnianie idei funkcjonowania dziedzictwa kulturowego na regionalnych, ogólnopolskich oraz europejskich szlakach kulturowych
- Tworzenie zintegrowanej sieci komunikacyjno-informacyjnej miejsc i obiektów kulturowych dla wspólnej promocji i marketingu na polskich szlakach kulturowych
- Tworzenie systemów identyfikacji wizualnych miejsc i obiektów położonych na szlakach kulturowych
- Wspieranie działań promocyjnych i marketingowych obszarów turystyki kulturowej
- Koordynacja budowania spójnej i efektywnej strategii marketingowej miejsc i obiektów kulturowych
- Koordynowanie działań różnych podmiotów tworzących spójną politykę rozwoju szlaków kulturowych oraz ich promocję
- Rozwój infrastruktury obejmującej szlaki historyczne i tematyczne w tym oznakowanie tras przebiegu oraz atrakcji znajdujących się na tych szlakach
- Tworzenie spójnego i skutecznego systemu marketingu turystyki kulturowej
- Kreowanie spójnego wizerunku szlaków kulturowych na mapie regionalnych, ogólnopolskich oraz europejskich dróg kulturowych

146. „Thomas Team”

Zabrze ul. 3 Maja 39/7 (175)

stowarzyszenie z w y k ł e 2006

- Pomoc w organizowaniu imprez kulturalno-rozrywkowych
- Czynny udział w imprezach kulturalno-rozrywkowych organizowanych przez różnego rodzaju instytucje
- Zrzeszanie różnego rodzaju młodzieżowych grup artystycznych
- Wdrażanie kultury i jej promocja wśród młodzieży
- Organizacja imprez kulturalnych na terenie Rzeczypospolitej Polskiej promujących zabawę bez alkoholu i narkotyków

147. Towarzystwo Artystyczne T.ART Zabrze

Zabrze ul. Kazimierza Brodzińskiego 4 (66)

KRS 0000385417 2011

- Szerzenie i propagowanie kultury i sztuki wśród dzieci, młodzieży i dorosłych
- Wspieranie edukacji artystycznej dzieci i młodzieży
- Wspieranie działalności artystycznej, edukacyjnej i wychowawczej Zakątka Artystycznego MACIEJKI z siedzibą w Zabrze przy ul. Srebrnej 6
- Wspieranie rozwoju kulturalnego i oświatowego
- Prowadzenie działalności charytatywnej
- Wspieranie twórczości lokalnych artystów i środowisk twórczych
- Działalność na rzecz osób niepełnosprawnych

148. Towarzystwo Konsultantów Polskich o/Katowice

Zabrze ul . Wiktora Brysza 8 (68)

KRS 0000096355 1982

- Skupianie i organizowanie konsultantów ze wszystkich dziedzin i specjalizacji zawodowych
- Upowszechnianie i promocja osiągnięć myśli naukowej i technicznej oraz popularyzacja zagadnień konsultingu w kraju i za granicą
- Podnoszenie kwalifikacji zawodowych i zasad etycznych członków Towarzystwa
- Ochrona praw i interesów zawodu członków Towarzystwa oraz materialne i organizacyjne wspomaganie ich statutowych działań
- Umacnianie więzi zawodowych i pozazawodowych członków Towarzystwa

149. Towarzystwo Kultury Teatralnej o/Zabrze

Zabrze Plac Teatralny 1 (31)

- Podnoszenie rangi teatru w życiu społecznym
- Szerzenie kultury teatralnej: twórczości scenicznej w różnorodnych formach organizacyjnych i artystycznych w tym szczególnie ruchu amatorskiego, uczestnictwa w życiu teatralnym, wiedzy o teatrze, edukacji przez teatr
- Pielęgnowanie tradycji społecznego działania na rzecz kultury
- Inspirowanie do poszukiwania i kreowania nowych działań artystycznych i edukacyjnych oraz związków teatru z różnymi dziedzinami sztuki, nauki i życia społecznego
- Otaczanie opieką ludowej twórczości artystycznej
- Krzewienie kultury i estetyki żywego słowa
- Rozwijanie uzdolnień i zainteresowań uczestników ruchu teatralnego
- Doskonalenie wiedzy i umiejętności animatorów kultury teatralnej

150. Towarzystwo Mieszkańców Maciejowa

Zabrze ul. Johanna Pestalozziego 16 (96)

KRS 0000017698 1992

- Integrowanie mieszkańców dzielnicy wokół wspólnego rozwiązywania problemów i słuszych interesów tak aktualnych jak i perspektywicznych obejmujących szczególnie sprawy związane z:
 - Ochroną środowiska
 - Ładem przestrzennym
 - Pomocą społeczną
 - Oświatą i kulturą
 - Bezpieczeństwem i porządkiem publicznym
 - Estetyka i czystością dzielnicy

151. Towarzystwo Miłośników Lwowa o/Zabrze

Zabrze ul. 3 Maja 19 (70)

- Realizacja zapotrzebowania społecznego poprzez tworzenie organizacyjnych form dla uczuć i tendencji nurtujących część społeczeństwa polskiego, pielęgnowanie schedy kulturowej i kulturotwórczej Lwowa i Ziemi Lwowskiej będącej integralną częścią kultury i tradycji polskiej
- Krzewienie idei przyjaźni, umacnianie ścisłych patriotycznych w treści więzi pomiędzy członkami Towarzystwa, a mieszkańcami Lwowa i Ziemi Lwowskiej
- Prowadzenie działalności na rzecz rozwoju współpracy kulturalnej, naukowo-technicznej, gospodarczej oraz sportowo-turystycznej między Towarzystwem a podobnymi organizacjami społecznymi lub instytucjami we Lwowie i Ziemi Lwowskiej

152. Towarzystwo Miłośników Makoszów

Zabrze ul. Jana Szymały II

153. Towarzystwo Miłośników Rokitnicy

Zabrze ul. Nowowiejskiego 41a (187)

KRS 000331528 2007

Celem działalności Towarzystwa jest rozwój dzielnicy Rokitnica i realizacja zadań na rzecz ogółu społeczności, w tym:

- Zbieranie i popularyzowanie wiedzy o Rokitnicy oraz jej historycznych i kulturalnych tradycjach
- Współpraca z władzami samorządowymi, państwowymi oraz organizacjami pozarządowymi w zakresie ochrony pamiątek, zabytków historycznych oraz pomników przyrody
- Inspirowanie oraz współudział w organizowaniu imprez kulturalnych, wystaw artystycznych i historycznych
- Działalność wspomagająca rozwój społeczności lokalnej, integrowanie mieszkańców
- Podejmowanie działań w zakresie rozwoju gospodarczego, ochrony środowiska i poprawy estetyki otoczenia

154. Towarzystwo Miłośników Zabrze

Zabrze ul. Kazimierza Brodzińskiego 4 271-62-51 (13)

KRS 0000013734 1969

- Popularyzowanie wiedzy o mieście, historycznych i kulturowych tradycjach ziemi zabrzańskiej i regionu górnośląskiego
- Propagowanie perspektyw rozwojowych miasta
- Współpraca z władzami miasta oraz innymi organizacjami w zakresie ochrony pamiątek, cmentarzy, pomników i zabytków historycznych
- Mecenat nad osobami zajmującymi się działalnością kulturalną, oświatową i artystyczną ze szczególnym propagowaniem twórców działających na rzecz miasta
- Współudział w organizowaniu wystaw artystycznych i historycznych, spotkań autorskich, przeglądów kulturalnych oraz innych imprez
- Patronat nad coroczną imprezą pod nazwą „Zabrzański Wrzesień”

155. Towarzystwo Nauczycieli Bibliotekarzy Szkół Polskich - Oddział w Zabrzu

Zabrze ul. Lucjana Szenwalda 2 (90) 2010

- Czynny udział w tworzeniu właściwych warunków działania bibliotek szkolnych

- Integracja środowiska zawodowego nauczycieli bibliotekarzy
- Działania na rzecz podnoszenia rangi biblioteki szkolnej i statusu nauczyciela bibliotekarza
- Ochrona interesów zawodowych środowiska nauczycieli bibliotekarzy
- Działania na rzecz rozwoju czytelnictwa dzieci i młodzieży
- Kształtowanie twórczej postawy zawodowej, popieranie inicjatyw zawodowych, doskonalenie fachowe nauczycieli bibliotekarzy
- Reprezentowanie nauczycieli bibliotekarzy w kraju i za granicą

156. Towarzystwo Opieki nad Zwierzętami w Polsce o/Zabrze

Zabrze ul. Wolności 278 271-73-92 (16)

organizacja pożytku publicznego

KRS 0000344726 1970

Schronisko dla Bezdomnych Zwierząt "Psitulumnie"

Zabrze ul. Bytomska 133 032 2714797

Poniedziałki-piątki 10.00-17.00

Soboty, niedziele i święta 10.-15.00

www.psitulumnie.pl

E-mail: zwierzak@psitulumnie.pl

- Działanie na rzecz humanitarnego traktowania zwierząt, ich poszanowania, objęcia ochroną i otoczenie opieką
- Kształtowanie właściwego stosunku do zwierząt
- Działanie na rzecz ochrony środowiska
- Działalność interwencyjna w ramach obowiązujących przepisów praw, poprzez ściganie i ujawnianie przestępstw przeciwko zwierzętom oraz reprezentowanie wobec wymiaru sprawiedliwości praw zwierzęcia jako pokrzywdzonego

157. Towarzystwo Pomocy im. Św .Brata Alberta – Koło Zabrzeńskie

Zabrze ul. Wolności 241 (oficyna, wejście od ul. Wajdy) 32 630-11-20 (8)

organizacja pożytku publicznego

KRS 0000321492 1996

Ośrodek wsparcia dla Kobiet

Zabrze ul. Ofiar Katynia 48

32 272 32 81 owdkzabrze@tpba.pl

Przytulisko dla mężczyzn

Zabrze ul. Kochanowskiego 26

32 273 30 06

Klub Albertyński

Zabrze ul. 3 Maja 3

32 278 45 30 klubalbertynski@tpba.pl

www.albert.e-zabrze.pl

E-mail: albert@debacom.pl

Celem Towarzystwa jest niesienie pomocy osobom bezdomnym oraz ubogim, starszym, chorym, niepełnosprawnym i innym osobom potrzebującym pomocy w duchu patrona, św. Brata Alberta.

- Zakładanie i prowadzenie domów całodobowego pobytu, schronisk, ochronek, noclegowni, kuchni, łazien i innych placówek pomocy bezdomnym i ubogim
- Działalność dobroczynna, profilaktyczna i resocjalizacyjna a w szczególności:
- Udzielanie wsparcia duchowego
- Udzielanie pomocy socjalnej
- Udzielanie pomocy medycznej, występowanie z wnioskami o skierowanie na Komisję Inwalidztwa
- Udzielanie pomocy prawnej, a zwłaszcza występowanie w imieniu bezdomnych w obronie należnych im praw
- Organizowanie pracy uwzględniając możliwości zatrudnienia bezdomnych i osób pozbawionych środków do życia
- Prowadzenie działalności wychowawczo - oświatowej

158. Towarzystwo Przyjaciół Kończyc

Zabrze ul. Konrada Sitki 55 Szkoła Podst. Nr 35 (12)

159. Towarzystwo Rozwoju Neurologii

Zabrze ul. Ireny Kosmowskiej 15/1 II Klinika Neurologii (40)

KRS 0000219264 1997

160. Towarzystwo Społeczno-Kulturalne Niemców woj. śląskiego

Zabrze Plac Norberta Krocza 6 274-23-56 (55)

- Rozwój oświaty, kultury i sztuki niemieckiej zmierzające do zaspokojenia w tym zakresie potrzeb członków stowarzyszenia
- Popularyzacja literatury i prasy niemieckiej
- Reprezentacja potrzeb społecznych i kulturalnych członków stowarzyszenia wobec władz
- Renowacja i odbudowa zabytków kultury niemieckiej na obszarze działania

161. Turystyczny Klub Żeglarski „Klar”

Zabrze ul. Botaniczna 2 (84)

0 602 330 895, 0 601 403 164

KRS 0000001816 1990

organizacja pożytku publicznego

www.klar.zabrze.pl

- Budzenie i pogłębianie umiłowania kraju ojczystego przez uprawianie turystyki żeglarskiej
- Propagowanie i rozwijanie turystyki żeglarskiej i jej walorów rekreacyjnych ze szczególnym uwzględnieniem rozpowszechniania go wśród dzieci i młodzieży
- Krzewienie zamiłowań krajoznawczych i umiejętności żeglarskich przez organizację szkoleń teoretycznych i praktycznych na stopnie żeglarskie i motorowodne zgodnie z regulaminami Polskiego Związku Żeglarskiego i polskiego Związku Motorowodnego i Narciarstwa Wodnego
- Szerzenie kultury turystyki, wykorzystywanie poznawczych, wychowawczych, wypoczynkowych i zdrowotnych walorów turystyki żeglarskiej przez organizowanie rejsów śródlądowych na bazie posiadanego sprzętu oraz umożliwienie korzystania z tego sprzętu osobom posiadającym wymagane przepisami uprawnienia
- Organizowanie imprez żeglarskich o charakterze sportowo-turystycznym
- Organizowanie rejsów morskich na bazie posiadanego sprzętu oraz czarterowanego sprzętu
- Wszelka inna działalność sprzyjająca rozwojowi klubu oraz realizacji jego celów statutowych

162. Turystyczny Klub Żeglarski „Kornelius”

Zabrze ul. Stanisława Struzika 6/10 275 34 44 (63)

www.kornelius.zabrze.net.pl

kornelius@kornelius.zabrze.net.pl

KRS 0000002616 1993

- Rozwijanie zamiłowań krajoznawczych, umiejętności turystycznych i żeglarskich zwłaszcza wśród dzieci i młodzieży
- Szerzenie i upowszechnianie kultury turystyki, kultury fizycznej i sportu
- Wykorzystywanie poznawczych i wypoczynkowych walorów turystyki, a w szczególności turystyki żeglarskiej
- Propagowanie potrzeby zachowania i ochrony zwierząt, odnowy środowiska naturalnego, a także ochrony dziedzictwa przyrodniczego

163. Turystyczny Klub Żeglarski „Oskard”

Zabrze ul. Szybowa 2 (62)

KRS 0000056472 1997

- Budzenie i pogłębienie umiłowania kraju ojczystego przez uprawianie turystyki. a w szczególności żeglarskiej i motorowodnej

- Propagowanie i rozwijanie turystyki żeglarskiej i motorowodnej
- Krzewienie zamiłowań krajoznawczych i umiejętności żeglarskich przez organizacje szkoleń teoretycznych i praktycznych na stopnie żeglarskie i motorowodne zgodnie z regulaminami Polskiego Związku Żeglarskiego i Polskiego Związku Motorowodnego i Narciarstwa Wodnego
- Szerzenie kultury turystyki, wykorzystywanie poznawczych, wychowawczych, wypoczynkowych i zdrowotnych walorów turystyki żeglarskiej przez organizowanie rejsów śródlądowych na bazie posiadanego sprzętu oraz umożliwienie korzystania z w/wym. sprzętu osobom posiadającym wymagane przepisami uprawnienia
- Organizowanie imprez żeglarskich o charakterze sportowo-turystycznym
- Szerzenie kultury turystyki, wykorzystywanie poznawczych, wychowawczych, wypoczynkowych i zdrowotnych walorów turystyki żeglarskiej poprzez organizowanie rejsów morskich

164. Viola Club Polonia

Zabrze ul. M.C.Skłodowskiej 18c/4

stowarzyszenie z wykl. 2010 (157)

- Propagowanie informacji dotyczących klubu A.C.F. Fiorentina, jego tradycji i historii
- Propagowanie historii, tradycji i kultury regionu Toskania oraz jego mieszkańców
- Działanie na rzecz konsolidacji polskich kibiców zespołu A.C.F. Fiorentina

165. „WIECZNIE MŁODZI”

Zabrze ul. Kazimierza Brodzińskiego 4

KRS 0000412725 2012 (133)

Celem stowarzyszenia jest inicjowanie, wspieranie i organizowanie działalności na rzecz aktywności życiowej i rozwijanie swoich pasji w każdym wieku poprzez:

- Budowanie więzi międzyludzkich, między społecznych , i międzykulturowych.
- Dbłość o ochronę zdrowia
- Dbłość o ochronę środowiska i przyrody.
- Dbłość o ochronę dziedzictwa kulturowego.
- Dbłość o ochronę dziedzictwa przyrodniczego.
- Wszechstronne wspieranie wszystkich w realizacji swoich pasji.
- Poszerzanie wiedzy.
- Aktywności zawodowych poszczególnych osób:
 - Poszkodowanych przez los
 - Niepełnosprawnych
 - Którzy mają trudną sytuację życiową

166. Wielka Flota Zjednoczonych Sił

Zabrze ul. Dworcowa 9/16

tel. 0889466244, 0501522211 (158)

KRS 0000235849 2005

Wielka.flota@poczta.fm

organizacja pożytku publicznego

www.wielkaflota.prv.pl

- Tworzenie jak najlepszych warunków wszechstronnego rozwoju dziecka poprzez zapewnienie zajęć przedszkolnych dla dzieci w wieku 3-6 lat
- Pośrednictwo w opiece przed i poszkolnej dla dzieci w wieku 3-6 lat
- Organizowanie zajęć dodatkowych rozwijających umiejętności dziecka takich jak w szczególności kursy językowe, zajęcia artystyczne, zajęcia sportowe
- organizowanie cało rodzinnych imprez kulturalno – oświatowych i sportowo – rekreacyjnych
- Współpraca z ośrodkami pomocy społecznej i innymi organizacjami (MOPR, CARITAS, PRZYTULISKO)
- Podnoszenie kwalifikacji kadry poprzez organizowanie kursów: wychowawców kolonijnych, kierowników kolonii, opieki przedmedycznej
- Krzewienie szeroko pojętej kultury ekologicznej i rozwijanie świadomości ekologicznej młodego pokolenia

167. Wspólnota Mieszkańców Mikulczyce Chopina

Adres dla korespondencji Zabrze ul. Wandy 1 (106)

stowarzyszenie zwykle (2009)

- Działanie na rzecz poprawy życia mieszkańców Zabrze i członków stowarzyszenia Wspólnota Mieszkańców Mikulczyce Chopina.
- Popularyzowanie wiedzy wśród mieszkańców dla dobra wspólnego.
- Popieranie i pomoc mieszkańcom stowarzyszenia w przeniesieniu pełnej własności zamieszkiwanego lokalu.
- Działanie na rzecz mieszkańców stowarzyszenia w zakresie możliwego obniżenia kosztów opłat powstałych w czasie i w związku z procesem inwestycyjnym.
- Działanie na rzecz mieszkańców w zakresie możliwego obniżenia kosztów związanych z jej działalnością.
- Tworzenie płaszczyzny do wymiany informacji i doświadczeń pomiędzy osobami i instytucjami zainteresowanymi współpracą.

168. Zabrzanie Pozytywnie Aktywni

Zabrze ul. Ludwika Zamenhofs 56 (131)

KRS 0000419519 (2012)

1. Rozwijanie oferty edukacyjnej, kulturalnej i sportowej w wymiarze lokalnym, regionalnym, krajowym i międzynarodowym.

- Aktywne uczestnictwo w organizacji i przygotowaniu zajęć sportowych dzieci, młodzieży oraz osób dorosłych,
 - Promocja zdrowego trybu życia, poprzez aktywność ruchowa dzieci i młodzieży, jako alternatywa dla nałogów i chorób cywilizacyjnych
 - Integracja rodzin i środowisk lokalnych
 - Organizacja i współorganizacja imprez o charakterze sportowym i rekreacyjnym
 - Propagowanie turystyki jako formy aktywnego spędzania czasu
 - Organizowanie szkoleń i obozów sportowych
 - Promowanie regionu (miasta, gminy, powiatu) jako ośrodka przyjaznego aktywnym formom spędzania wolnego czasu,
 - Udział w imprezach kulturalnych i sportowych o zasięgu ponadregionalnym, krajowym oraz międzynarodowym,
 - Pozyskiwanie środków na realizację celów statutowych
 - Wspieranie w rozwoju utalentowanej młodzieży szczególnie będącej mieszkańcami Zabrza
2. Promowanie partnerstwa w w/wym. obszarze
3. Inspirowanie procesów doskonalenia kwalifikacji zawodowych
4. Wspieranie inicjatyw kulturalnych wymiarze lokalnym i regionalnym
5. Doskonalenie świadomości i kompetencji w zakresie funduszy europejskich.

169. Zabrzańska Grupa Pletwonurków „Delfiny” Ratowników Społecznych

Zabrze ul. Wolności 402 2745730 (118)

170. Zabrzańska Międzyszkolna Rada Rodziców

Zabrze ul. Wandy 1 0607520345 (107)

KRS 0000011934 2000

- Ochrona praw rodziców i uczniów
- Wpływanie na politykę edukacyjną realizowaną przez zabrzańskie władze samorządowe i oświatowe
- Podnoszenie świadomości rodziców jako pierwszych i najważniejszych nauczycieli i wychowawców w zakresie ich odpowiedzialności za wychowanie i wykształcenie dzieci
- Włączenie rodziców i rad rodziców do rzeczywistej współodpowiedzialności za funkcjonowanie szkolnictwa publicznego i niepublicznego

- Demokratyzacja i uspołecznienie szkół publicznych i niepublicznych
- Zwiększenie wpływu rodziców i uczniów oraz ich przedstawicielskich organów na kształt życia szkolnego
- Aktywny i świadomy współudział rodziców i rad rodziców w budowaniu partnerstwa: rodzina – szkoła - środowisko lokalne-gmina
- Reprezentowanie społeczności rodziców zabrzańskich szkół i ochrona ich interesów
- Współtworzenie warunków do podjęcia i prowadzenia partnerskiego dialogu ze środowiskiem nauczycielskim
- Wspieranie środowiska uczniowskiego we wszystkich działaniach na rzecz podniesienia jakości nauczania i wychowania oraz poprawy warunków nauki
- Wspieranie środowiska nauczycielskiego we wszystkich działaniach na rzecz podniesienia jakości nauczania i wychowania oraz poprawy warunków życia nauczycieli

171. Zabrzański Klub Fantastyki

Zabrze ul. Wolności 350 A (151)

KRS 0000228404 2004

- Propagowanie twórczości w zakresie fantastyki oraz wspieranie wszelkich form aktywności, związanej z fantastyką, zwłaszcza wśród młodzieży
- Propagowanie szeroko pojętej fantastyki jako sposobu spędzania wolnego czasu
- Gromadzenie w swych szeregach twórców, miłośników i sympatyków szeroko pojętej fantastyki
- Angażowanie swoich członków do aktywnego udziału w życiu społecznym i kulturalnym miasta, które jest siedzibą stowarzyszenia

172. Zabrzański Klub Inicjatyw Społeczno-Gospodarczych

Zabrze ul. Dworcowa 5 (83)

173. Zabrzański Team Karpiowy

Zabrze ul. Jaworowa 11/1 (80)

stowarzyszenie z w y k ł e (2008)

174. Zabrzański Związek Hodowców Drobego Inwentarza

Zabrze ul. Kasztanowa 4 tel: 32/ 273 82 09 (178)

KRS 0000267040 2006

- Celem związku jest zrzeszanie hodowców królików, gołębi, drobiu ozdobnego i ptaków egzotycznych.
- Podnoszenie i doskonalenie poziomu hodowli.

175. Zabrzeńskie Centrum Inicjatyw Społecznych

Zabrze ul. Stanisława Ogórka 1/7 601-594-176 (188)

KRS 0000280821 2007

www.zcis.pl

e-mail: zcis@zcis.pl

- Promocja miasta Zabrze
- Promowanie sztuki, kultury na terenie Zabrze
- Rozwój kultury i edukacji w Zabrzu
- Promocja architektury
- Działanie na rzecz wzrostu kultury fizycznej oraz duchowej
- Dbłość o wysokie kwalifikacje zawodowe członków stowarzyszenia
- Wspomaganie osób niepełnosprawnych
- Edukacja informatyczna
- Rozwój i propagowanie Internetu, techniki i technologii w Zabrzu
- Poprawienie bezpieczeństwa w mieście

176. Zabrzeńskie Stowarzyszenie Fotograficzne „FOTOSESJA”

Zabrze ul. Kazimierza Brodzińskiego 4

KRS 0000319907 2008 (67)

zsf fotosesja@wp.pl

www.fotosesja.cba.pl

Prowadzenie działalności kulturalnej, oświatowej, edukacyjnej, wspierania inicjatyw społecznych ukierunkowanych na:

- Zrzeszanie osób interesujących się fotografią
- Działalność szkoleniową i edukacyjną w zakresie fotografii
- Upowszechnianie fotografii jako formy przekazu otaczającej nas rzeczywistości
- Popularyzację fotografii jako dziedziny kultury i sztuki
- Promocję Polski, a w szczególności miasta Zabrze i regionu śląskiego
- Doskonalenie warsztatu fotograficznego członków stowarzyszenia
- Ochronę wypowiedzi i praw autorskich
- Reprezentowanie ruchu fotograficznego wobec władz administracyjnych i samorządowych
- Prowadzenie działalności charytatywnej i społecznej
- Promocję i ochronę kultury, sztuki i tradycji oraz działalność kulturalną
- Popularyzację prac i dorobku twórców nieprofesjonalnych
- Wspomaganie rozwoju wspólnot i społeczności lokalnych
- Aktywizację kulturową mieszkańców miasta

- Integrację środowisk istniejących w obrębie społeczności lokalnych
- Umożliwianie rozwoju i kształcenia twórcom nieprofesjonalnym
- Działalność oświatową: naukę, edukację i wychowanie
- Promocję ludzi, organizacji, instytucji przyczyniających się do postępu w dziedzinie kultury i sztuki

177. Zabrzeńskie Stowarzyszenie Inicjatyw i Promocji

Zabrze ul. Piastowska 11 (108)

KRS 0000017216 2000

- Zintegrowanie w ramach stowarzyszenia szczególnie osób z grup zawodowo nisko i średnio wynagradzanych niezamożnych, pracujących dorywczo i czasowo, bezrobotnych, studentów, a także emerytów i rencistów
- Działanie na rzecz podmiotów gospodarczych, szczególnie wśród małych i średnich przedsiębiorstw dla podnoszenia wiedzy i umiejętności w zakresie zarządzania (zgodnym z ustawodawstwem Unii Europejskiej)
- Działanie na rzecz małych i średnich przedsiębiorstw, organizacji społecznych dla podejmowania współpracy z podobnymi podmiotami i organizacjami w państwach Unii Europejskiej
- Prowadzenie aktywizacji zawodowej, pomoc prawna w procesie tworzenia podmiotów gospodarczych, promocja kształcenia zawodowego początkowego i ustawicznego
- Popularyzacja i kształtowanie nawyków systematycznego oszczędzania oraz inwestowania w długoterminowe instrumenty finansowe
- Promocja i upowszechnianie zasad ruchu spółdzielczych kas oszczędnościowo - kredytowych oraz działalności unii kredytowych, współpraca i współdziałanie z organizacjami spółdzielczymi w Polsce i krajach Unii Europejskiej
- Promocja i upowszechnianie w środowisku lokalnym form i sposobów pomocy wzajemnej w zakresie:
 - kształcenia
 - leczenia i rehabilitacji
 - kultury i rozrywki
 - wypoczynku i rekreacji
 - oszczędności i gospodarności
- Popularyzacja i kształtowanie postaw (nawyków) systematycznego oszczędzania dla osiągania średnio i długoterminowych zamierzeń finansowych członków Stowarzyszenia i ich rodzin

- Upowszechnianie wiedzy o zasadach funkcjonowania i działalności SKOK „Profit” w Zabrzu na rzecz członków Stowarzyszenia w środowiskach rodzinnych, pracy i zamieszkania
- Działalność w zakresie rozwoju i promocji SKOK „Profit” w Zabrzu oraz kas spółdzielczych
- Prowadzenie poradnictwa i udzielanie pomocy odpowiednio do możliwości oraz przedmiotu działania programowego Stowarzyszenia

178. Zabrzeńskie Stowarzyszenie Kobiet i ich Rodzin

Zabrze ul. Mieczysława Niedziałkowskiego 1 (7)

KRS 0000008391 1998

E-mail: zabrzanskiekobiety@op.pl

tel: 509340279, 502399582

www.republika.pl/zskiir

- Integracja społeczna i kulturowa środowiska lokalnego
 - Działanie na rzecz demokracji i społeczeństwa obywatelskiego
 - Promowanie i wspieranie partnerskiej współpracy organizacji pozarządowych z administracją i innymi podmiotami w rozwiązywaniu problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem działań pomocowych na rzecz osób i grup marginalizowanych
- Aktywizacja kobiet na rzecz:
- Zwalczania wykluczenia społecznego i wyrównywanie szans rodzin i osób w trudnej sytuacji życiowej
- Inicjowanie i realizacja programów przyczyniających się do ograniczania bezrobocia poprzez aktywizację społeczną osób bezrobotnych
- Upowszechnianie i obrona praw kobiet oraz działalność na rzecz równych praw kobiet i mężczyzn
- Inicjowanie i realizacja programów edukacyjnych i kulturalnych przyczyniających się do kreowania postaw obywatelskich i zachowań prospołecznych ze szczególnym uwzględnieniem środowisk młodzieżowych
- Ochrona i promocja zdrowia
- Szerzenie idei wolontariatu

179. Zabrzeńskie Stowarzyszenie Kulturalne Załogowa Górnicza Orkiestra Dęta „Makoszowy” Zabrze

Zabrze ul. 3 Maja 91 A (186)

KRS 0000278040 2007

E-mail: a.mandrysz@op.pl

- Prowadzenie załogowej górniczej orkiestry dętej z zachowaniem wieloletniej tradycji kontynuowania osiągnięć Załogowej Orkiestry Dętej KWK „Makoszowy”
- Stworzenie swym członkom odpowiednich warunków dla doskonalenia umiejętności muzycznych
- Rozwój edukacji działalności muzycznej poprzez organizację koncertów i audycji szkolnych oraz artystycznych imprez okolicznościowych
- Planowanie i organizacja stałych imprez muzycznych na przestrzeni roku
- Organizacja plenerowych koncertów oraz współpraca w organizowanych na terenie miasta festiwalach muzycznych
- Współdziałanie z instytucjami i ośrodkami kultury w mieście w celu stworzenia wspólnej i bogatej bazy kulturalnej miasta i regionu
- Współpraca z instytucjami administracji samorządowej i państwowej, a w szczególności z dyrekcją i załogą Kopalni „Sośnica - Makoszowy” w Zabrzu

180. Zabrzeńskie Stowarzyszenie Kupieckie

Zabrze ul. Dworcowa 5 0 501 378 590 (28)

KRS 0000068867 1989

- Celem Stowarzyszenia jest oparta na tradycji stanu kupieckiego i współczesnych uwarunkowaniach działalność organizacyjna na rzecz środowiska kupców, gastronomików, przedsiębiorców oraz osób świadczących usługi w ramach działalności gospodarczej a także kultywowanie i tworzenie tradycji i obyczajów stanu kupieckiego, ochrona jego interesów zawodowych i społecznych

181. Zabrzeńskie Stowarzyszenie Mieszkańców

Zabrze ul. Pokoju 35/25 (od 2010 zwykle, 2012 KRS) (56)

KRS 0000418589

aleksandriaklub@wp.pl

www.lepszaspoldzielnia.pl

Działalność na rzecz rozwoju społeczeństwa obywatelskiego, przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu oraz bezradności społecznej, a w szczególności:

- Obrona praw, godności i interesów członków i mieszkańców spółdzielni mieszkaniowych, członków i mieszkańców wspólnot mieszkaniowych, mieszkańców TBS, mieszkańców mieszkań komunalnych i zakładowych oraz ich rodzin.
- Propagowanie idei spółdzielczości, wspieranie powstawania wspólnot mieszkaniowych, budownictwa komunalnego, Towarzystwa Budownictwa Społecznego.

- Upowszechnianie i wspieranie przekształcania lokali mieszkalnych w zasobie komunalnym, spółdzielczym i mieszkań zakładowych w odrębną własność.
- Poszerzanie dostępu do informacji, poradnictwa pomocy prawnej.
- Wspieranie społecznej aktywności obywateli.
- Wspieranie przedsiębiorczości i inicjatyw gospodarczych.
- Integracja społeczna i kulturowa środowisk lokalnych mieszkańców.

182. Zabrzeńskie Stowarzyszenie na Rzecz Profilaktyki i Pomocy Rodzinie „Droga”

Zabrze ul. Park Hutniczy 6 271-84-42 (110)

KRS 0000007007 2000

- Dbanie o zdrowie psychofizyczne społeczeństwa poprzez zmniejszanie zagrożenia chorobą alkoholową, narkomanią i wynikającymi z nich negatywnymi konsekwencjami społecznymi oraz innymi przejawami patologii społecznej
- Ochrona zdrowia psychicznego, pomoc w sytuacji przemocy
- Szczególna troska o młodzież
- Działalność na rzecz osób uzależnionych i ich rodzin

183. Zabrzeńskie Stowarzyszenie Romów

Zabrze ul. Św. Urbana 3/5 (143)

- Ochrona praw Romów
- Wpływanie na politykę gospodarczą, społeczną i edukacyjną realizowaną przez władze samorządowe i administracji państwowej
- Aktywne uczestniczenie w życiu społecznym i politycznym regionu
- Współtworzenie warunków do podjęcia i prowadzenia partnerskiego dialogu ze środowiskiem lokalnym i krajowym
- Zapewnienie właściwych warunków do zachowania i rozwoju dziedzictwa, tradycji, języka i kultury Romów
- Wspieranie romskiego środowiska uczniowskiego we wszystkich dziedzinach na rzecz podniesienia jakości nauczania i wychowania oraz poprawy warunków nauki

184. Zabrzeńskie Stowarzyszenie Rozwoju Samorządności i Inicjatyw Gospodarczych

Zabrze ul. Ks. Stanisława Brzóska 44 (103)

185. Zabrzeńskie Towarzystwo Rodziców, Opiekunów i Przyjaciół Dzieci Specjalnej Troski

Zabrze ul. Jerzego Wyciska 5 032 271 43 52 tel/fax 032 2770053 (10)

KRS 0000004507 1992

organizacja pożytku publicznego

www.ztr.zabrze@poczta.onet.pl

E-mail: zabtow@poczta.onet.pl

Celem ZTR jest wszechstronna pomoc osobom niepełnosprawnym i ich rodzinom w następujących obszarach:

- pomocy społecznej, w tym pomocy rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywaniu szans tych rodzin i osób
- działalności charytatywnej
- ochrony i promocji zdrowia
- działania na rzecz osób niepełnosprawnych
- promocji zatrudnienia i aktywizacji zawodowej osób pozostających bez pracy i zagrożonych zwolnieniem z pracy
- działalności wspomagającej rozwój wspólnot i społeczności lokalnych
- nauki, edukacji, oświaty i wychowania
- krajoznawstwa oraz wypoczynku dzieci i młodzieży
- kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i tradycji
- upowszechniania kultury fizycznej i sportu
- porządku i bezpieczeństwa publicznego oraz przeciwdziałania patologiom społecznym
- działań na rzecz integracji europejskiej oraz rozwijania kontaktów i współpracy między społeczeństwami
- promocji i organizacji wolontariatu

186. Zabrzańskie Stowarzyszenie Trzeźwościowe

Zabrze ul. Szczęść Boże 25 of. (127)

187. Zabrzańskie Towarzystwo Szkolne

Zabrze ul. Zwrotnicza 13 (19)

KRS 0000002762 1990

- Celem Towarzystwa jest wzbogacanie możliwości edukacyjnych poprzez utworzenie i wspieranie pierwszej ogólnokształcącej szkoły społecznej (podstawowej i liceum) w Zabrze

www.naszaskola.org.pl

E – mail: nasza_szkola@poczta.fm

188. „Zawsze Zabrze” (197)

stowarzyszenie zwykle (2008)

zawszezabrze@op.pl

Celem stowarzyszenia jest szeroko pojęta działalność na rzecz ludności i środowiska, rozumianego jako wszelkie elementy przyrodnicze i środowiskowe, a mianowicie:

- Ochrona przed budową i eksploatacją nadajników nadmiernego promieniowania elektromagnetycznego (PEM) wysokich częstotliwości w pobliżu skupisk ludzkich (stacje bazowe i przekaźniki telefonii komórkowej, nadajniki telewizyjne, stanowiska radarowe itp.)
- Ochrona ludności przed nadmierną indukcją magnetyczną od technicznych źródeł prądu niskiej częstotliwości 50 Hz (linie przesyłowe wysokiego napięcia, transformatory, instalacje zasilające w budynkach, itp.
- Ochrona powietrza przed zapyleniem, spalinami, wszelkimi wyziewami itp.
- Ochrona ziemi i wody przed wszelkimi zanieczyszczeniami chemicznymi i mechanicznymi
- Ochrona przed hałasem i wibracją
- Ochrona świata zwierzęcego i roślinnego
- Ochrona krajobrazu
- Upowszechnianie i ochrona wolności i praw człowieka oraz swobód obywatelskich, a także działań wspomagających rozwój demokracji
- Podtrzymywanie i rozwój świadomości obywatelskiej i kulturowej
- Ochrona i promocja zdrowia
- Działanie na rzecz osób niepełnosprawnych
- Promocja zatrudnienia i aktywizacja zawodowa osób pozostających bez pracy i zagrożonych zwolnieniem z pracy
- Upowszechnianie i ochrona praw kobiet oraz działalność na rzecz równych praw kobiet i mężczyzn
- Działalność wspomagająca rozwój gospodarczy, w tym rozwój przedsiębiorczości
- Działalność wspierająca rozwój wspólnot i społeczności lokalnych
- Działalność wspomagająca naukę, edukację, oświatę i wychowanie
- Promocja i organizacja wolontariatu
- Działanie na rzecz integracji europejskiej oraz rozwijania kontaktów i współpracy między społeczeństwami

189. Zespół Inicjatywny Funduszu Śląsk Pamięci Monte Cassino Zabrze

Zabrze ul. Bolesława Wallek - Walewskiego 9/2 (32)

KRS 0000011802 1996

- Wspieranie wszelkich działań utrwalających pamięć zwycięskiej bitwy pod Monte Cassino

190. Związek Żołnierzy Wojska Polskiego

Koło Nr 19

Zabrze ul. Kazimierza Brodzińskiego 4 (COP) (36)

191. Związek Górnośląski k/Zabrze

Zabrze ul. Kazimierza Brodzińskiego 4 (COP) (65)

KRS 000003109 1990

- Podtrzymanie świadomości mieszkańców regionu górnośląskiego, iż są gospodarzami swej małej Ojczyzny, odpowiedzialnymi za dziedzictwo kultury w tym także za dialekt i zwyczaje, za bogactwa przyrody i piękno krajobrazu tej ziemi; za swą tożsamość, która mimo wszelkich przeszkód i niszczyielskich tendencji, zwłaszcza w ubiegłym półwieczu nie może zaniknąć, lecz powinna się nadal rozwijać, utrwalać i wzbogacać swymi wartościami skarbnicę kultury narodowej i europejskiej.

192. Związek Harcerstwa Polskiego Hufiec Zabrze

Zabrze ul. Wolności 350a 271-10-06 (78)

www.zabrze.zhp.pl

hufiec@zabrze.zhp.pl

- Stwarzanie warunków do wszechstronnego, intelektualnego, społecznego, duchowego i fizycznego rozwoju człowieka
- Nieskrępowane kształtowanie osobowości człowieka przy poszanowaniu jego prawa do wolności i godności w tym wolności od wszelkich nałogów
- Upowszechnianie i umacnianie w społeczeństwie przywiązania do wartości stanowiących fundament harcerskich zasad: wolności, prawdy, sprawiedliwości, demokracji, równouprawnienia, samorządności, tolerancji i przyjaźni
- Upowszechnienie wiedzy o świecie przyrody, przeciwstawianie się jego niszczeniu przez cywilizację, kształtowanie potrzeby kontaktu z nieskażoną przyrodą
- Stwarzanie warunków do nawiązywania i utrwalania silnych więzi międzyludzkich ponad podziałami rasowymi, narodowościowymi i wyznaniowymi

193. Związek Inwalidów Wojennych RP – Zarząd Oddziału

Zabrze ul. Wyzwolenia 4

271 55 02 (123)

194. Związek Kombatanów RP i B. Więźniów Politycznych z/m Zabrze

Zabrze ul. Wyzwolenia 4 (25)

195. Związek Kynologiczny w Polsce o/Zabrze

Zabrze ul. Wolności 360 skr. poczt. 157 271-42-80, 370 15 92 (72)

www.zabrze.zkwp.pl

zabrze@zkwp.pl

- Celem Związku jest oparta na podstawach naukowych organizacja hodowli i szkolenia psów rasowych dla osiągnięcia jak najwyższego poziomu zarówno pod względem eksteriorowym jak i użytkowym.

196. Związek Sybiraków k/Zabrze

Zabrze ul. Wolności 292 (24)

(Cyfry w nawiasach – numer stowarzyszenia w ewidencji stowarzyszeń miasta Zabrze)

Bliższych informacji dotyczących działalności ww. stowarzyszeń można uzyskać w Wydziale Spraw Obywatelskich w Urzędzie Miejskim w Zabrzu, ul. Wolności 286 pok. 107, I piętro (tel. 32 3733450).

Załącznik 6 Wykaz placówek oświatowych na terenie Miasta Zabrze

Lp.	Jednostka organizacyjna	Adres	Telefon
1.	Przedszkole Nr 1	ul. Reymonta 52	271-27-34
2.	Przedszkole Nr 3	ul. Św. Jana 8	271-62-66
3.	Przedszkole Nr 6 im. Chatka Niedźwiadka	ul. Jordana 59	272-26-27
4.	Przedszkole Nr 7	ul. Wolności 215	271-11-78
5.	Przedszkole Nr 8	ul. Płaskowickiej 3	271-49-61
6.	Przedszkole Nr 9	ul. Matejki 64	271-17-10
7.	Przedszkole Nr 11	ul. Fredry 21	271-37-84
8.	Przedszkole Nr 12	ul. Św. Urbana 2b	271-07-27
9.	Przedszkole Nr 14 im. Promyczek	ul. Ściegiennego 1	276-15-79
10.	Przedszkole Nr 16	ul. Korczoka 96	275-30-47
11.	Przedszkole Nr 18	ul. Rolnika 33	271-15-06
12.	Przedszkole Nr 19	ul. Konopnickiej 1	271-21-65
13.	Przedszkole Nr 20	ul. 3-go Maja 91 A	271-75-89
14.	Przedszkole Nr 23	ul. Ślęczka 9	271-86-94
15.	Przedszkole Nr 24	ul. Strażacka 1	271-06-32
16.	Przedszkole Nr 25	ul. Cieszyńska 33	271-26-04
17.	Przedszkole Nr 27	ul. Wojciecha 4a	271-44-11
18.	Przedszkole Nr 28 im. Janoscha	ul. Niedziałkowskiego 35	271-18-66
19.	Przedszkole Nr 29	ul. Paderewskiego 53	275-03-72
20.	Przedszkole Nr 32	ul. Ogórka 9	271-07-61
21.	Przedszkole Nr 33 im. Majki Jeżowskiej	ul. Sobieskiego 3b	271-46-87
22.	Przedszkole Nr 34 z Oddziałami Integracyjnymi	ul. Brysza 4	271-27-81
23.	Przedszkole Nr 35	ul. Chopina 26	271-25-27
24.	Przedszkole Nr 36	ul. Heweliusza 36	273-45-40
25.	Przedszkole Nr 38	ul. Zamenhoffa 4a	272-25-40
26.	Przedszkole Nr 39	ul. Ks. H. Pobożnego 5	272-28-65
27.	Przedszkole Nr 41	ul. Nyska 21	272-28-73
28.	Przedszkole Nr 43	ul. Klonowa 2	271-62-69
29.	Przedszkole Nr 45	ul. Kopalniana 7	274-11-57
30.	Przedszkole Nr 46	ul. Pokoju 37	271-88-00
31.	Przedszkole Nr 47	ul. Kalinowa 9	271-53-87
32.	Przedszkole Nr 48 z Oddziałami Integracyjnymi	ul. Kotarbińskiego 16	275-21-59

33.	Przedszkole Nr 49	ul. Sportowa 42	271-02-55

Lp	Nazwa szkoły	Adres	Telefon
1.	Szkoła Podstawowa Nr 1	ul. Sportowa 5	271-37-69
2.	Szkoła Podstawowa Nr 5 im. Króla Jana III Sobieskiego	ul. Królewska 4	271-29-81
3.	Szkoła Podstawowa Nr 6 im. Marii Curie- Skłodowskiej	ul. Klonowa 23	271-27-65
4.	Szkoła Podstawowa Nr 7 im. Stanisława Wyspiańskiego	ul. Pokoju 41	271-19-74
5.	Szkoła Podstawowa Nr 8 z Oddziałami Integracyjnymi im. Janusza Korczaka	ul. Londzina 2	271-43-96
6.	Szkoła Podstawowa Nr 14 z Oddziałami Integracyjnymi im. Adama Mickiewicza	ul. Gdańska 10	271-61-80
7.	Szkoła Podstawowa Nr 15 im. Księdza Jana Dzierżona	ul. Czołgistów 1	271-27-30
8.	Szkoła Podstawowa Nr 16 im. Wincentego Pstrowskiego	ul. Lompy 78	271-27-69
9.	Szkoła Podstawowa Nr 17 im. Bohaterów Westerplatte	ul. Korczoka 98	271-26-61
10.	Szkoła Podstawowa Nr 18 im. Powstańców Śląskich	ul. Karczewskiego 10	271-27-83
11.	Szkoła Podstawowa Nr 21 im. Jurija Gagarina	ul. Bytomska 26	271-46-14
12.	Szkoła Podstawowa Nr 22 im. Władysława Broniewskiego	ul. Bytomska 94	271-43-02
13.	Szkoła Podstawowa Nr 23 im. Tadeusza Kościuszki	ul. Pestalociego 16	276-15-32
14.	Szkoła Podstawowa Nr 24 im. Norberta Krocza	ul. Tarnopolska 85	271-16-35
15.	Szkoła Podstawowa Nr 25 im. Jana Pawła II	ul. Kotarbińskiego 18	275-25-12
16.	Szkoła Podstawowa Nr 26 im. "Rodła"	ul. Ogórka 9	271-50-53
17.	Szkoła Podstawowa Nr 28	ul. Kosmowskiej 43	272-24-65
18.	Szkoła Podstawowa Nr 30	ul. Wawrzyńskiej 11	272-29-94
19.	Szkoła Podstawowa Nr 31	ul. Jordana 7	272-21-09
20.	Szkoła Podstawowa Nr 36 im. Juliana Tuwima	Pl. Warszawski 6	271-59-89
22.	Szkoła Podstawowa Nr 42 z Oddziałami Integracyjnymi im. Mikołaja Kopernika	ul. Gagarina 2	273-48-29
23.	Szkoła Podstawowa Nr 43 im. Leona Kruczkowskiego	ul. Buchenwaldczyków 25	271-36-64

Lp	Nazwa szkoły	Adres	Telefon
1.	Gimnazjum Nr 9 im. Wojciecha Korfańtego	ul. Olchowa 2	271-55-01
2.	Gimnazjum Nr 12	ul. Niemcewicza 1	271-19-34
3.	Gimnazjum Nr 16 im. Bohaterów Monte Cassino	ul. Szenwalda 2	271-38-28
4.	Gimnazjum Nr 20	ul. Kasprowicza 7	271-37-46
5.	Gimnazjum Nr 21 im. Noblistów Polskich	ul. Gagarina 2	273-58-00
6.	Gimnazjum Nr 24 im. Henryka Jordana	ul. Zamenhofa 56	272-23-48
7.	Gimnazjum Nr 25	ul. Kotarbińskiego 18	273-28-61
8.	Gimnazjum Nr 29	ul. Budowlana 26	272-27-61

L.p.	Jednostka organizacyjna	Adres	Telefon
1.	Zespół Szkół Ogólnokształcących - Gimnazjum Nr 1 -I Liceum Ogólnokształcące	ul. Wolności 323	271-27-84
2.	Centrum Edukacji - Gimnazjum Nr 11 -IX Liceum Ogólnokształcące -Technikum Nr 1 -I Liceum Profilowane -Szkoła Policealna Nr 1 -I Liceum Profilowane dla Dorosłych	ul. 1 Maja 12	271-04-87 271-05-53
3.	Zespół Szkół Nr 3 im. rtm. Witolda Pileckiego -Gimnazjum Nr 15 -XI Liceum Ogólnokształcące -Technikum Nr 3 -III Liceum Profilowane -Szkoła Policealna Nr 3	ul. 3 Maja 118	271-29-15
4.	Zespół Szkół Nr 4 im. Komisji Edukacji Narodowej -Gimnazjum Nr 5 -V Liceum Ogólnokształcące -II Uzupełniające Liceum Ogólnokształcące -Zasadnicza Szkoła Zawodowa Nr 4	ul. Zamkowa 2	274-62-93
5.	Zespół Szkół Ogólnokształcących Nr 5 -Gimnazjum Nr 2 -II Liceum Ogólnokształcące	ul. Piłsudskiego 29	271-27-66
6.	Zespół Szkół Nr 10 im. prof. Janusza Groszkowskiego -Gimnazjum Nr 10 -VII Liceum Ogólnokształcące -Technikum Nr 7 -Technikum Uzupełniające Nr 3 -VII Liceum Profilowane -Szkoła Policealna nr 2	ul. Chopina 26	271-11-77
7.	Zespół Szkół Ogólnokształcących Nr 11 -Gimnazjum Nr 3 z Oddziałami Dwujęzycznymi -III Liceum Ogólnokształcące z Oddziałami Dwujęzycznymi	ul. Sienkiewicza 33	271-59-80

8.	Zespół Szkół Ogólnokształcących Nr 12 -Gimnazjum z Oddziałami Integracyjnymi Nr 4 -IV Liceum Ogólnokształcące im. Mikołaja Reja	ul. Andersa 64	272-22-22
9.	Zespół Szkół Ogólnokształcących Nr 13 -Gimnazjum Nr 13 -VI Liceum Ogólnokształcące	ul. Wajdy 7	271-49-32
10.	Zespół Szkół Ogólnokształcących Nr 14 -Gimnazjum Nr 17 -VIII Liceum Ogólnokształcące	ul. Korczoka 98	277-54-82
11.	Zespół Szkół Nr 17 -I Uzupełniające Liceum Ogólnokształcące -Technikum Nr 8 -VIII Liceum Profilowane -Zasadnicza Szkoła Zawodowa Nr 1 -Szkoła Policealna Nr 4	ul. Piłsudskiego 58	278-55-79
12.	Zespół Szkół Nr 18 -Szkoła Podstawowa Nr 35 -Ogólnokształcąca Szkoła Sztuk Pięknych -Liceum Plastyczne	ul. Sitki 55	275-03-13
13.	Zespół Szkół Sportowych im. Janusza Kusocińskiego -Szkoła Podstawowa Nr 19 -Szkoła Mistrzostwa Sportowego -Gimnazjum Nr 19 -Gimnazjum Mistrzostwa Sportowego -X Liceum Profilowane	ul. Płaskowickiej 2	271-18-23
14.	Centrum Kształcenia Ogólnego i Zawodowego -Gimnazjum Nr 6 -Zasadnicza Szkoła Zawodowa Nr 7 -Technikum Uzupełniające Nr 4 dla Dorosłych -Zasadnicza Szkoła Zawodowa Nr 1 dla Dorosłych -Centrum Kształcenia Ustawicznego	ul. Zwrotnicza 11	271-61-19
15.	Zabrzańskie Centrum Kształcenia Ogólnego i Zawodowego im. prof. Sylwestra Kaliskiego -X Liceum Ogólnokształcące -Technikum Nr 6 -VI Liceum Profilowane -Zasadnicza Szkoła Zawodowa Nr 6	ul. Piłsudskiego 58	271-27-67
16.	Zespół Szkół Mechaniczno Samochodowych -Technikum Nr 2 -Technikum Uzupełniające Nr 2	ul. Franciszkańska 4	275-26-87

	-Zasadnicza Szkoła Zawodowa Nr8		
17.	Zespół Szkół Ekonomiczno Usługowych -Technikum Nr 4 -Technikum Uzupełniające Nr 1 -IV Liceum Profilowane -Zasadnicza Szkoła Zawodowa Nr 9 -Szkoła Policealna Nr 5	pl. Traugutta 1	271-48-23
18.	Zespół Szkół Spożywczych im. Bronisława Hagera -Technikum Nr 5 -Zasadnicza Szkoła Zawodowa Nr 5 -Szkoła Policealna Nr 6 -Technikum Uzupełniające Nr 2 dla Dorosłych	ul. Franciszkańska 13	271-52-37
19.	Zespół Szkolno- Przedszkolny Nr 6 - Przedszkole Nr 30 -Szkoła Podstawowa Nr 34	ul. Sikorskiego 74	275-14-87
20.	Zespół Szkolno- Przedszkolny Nr 7 - Przedszkole Nr 31 -Szkoła Podstawowa Nr 11 -Gimnazjum Nr 7	ul. Daleka 2	271-43-54
21.	Zespół Szkolno- Przedszkolny Nr 8 - Przedszkole Nr 40 -Szkoła Podstawowa Nr 32 im. Roberta Bednorza	ul. Badestinusa 30	273-80-32
22.	Zespół Szkolno- Przedszkolny Nr 9 - Przedszkole nr 22 -Szkoła Podstawowa nr 46	ul. Gwarecka 15	274-48-13
23.	Zespół Szkolno- Przedszkolny Nr 16 - Przedszkole Nr 2 im. Dziecięcego Uśmiechu -Szkoła Podstawowa Nr 2 im. Jana Brzechwy	ul. Cmentarna 7	271-28-66
24.	Zespół Szkół Specjalnych Nr 38 -Szkoła Podstawowa Nr 38 Specjalna -Gimnazjum Nr 38 Specjalne	ul. Damrota 33	271-28-82
25.	Zespół Szkół Specjalnych Nr 39 -Szkoła Podstawowa Nr 39 Specjalna -Gimnazjum Nr 39 Specjalne	ul. Wolskiego 10	271-24-93
26.	Zespół Szkół Specjalnych Nr 40 -Szkoła Podstawowa Nr 40 Specjalna -Gimnazjum Nr 40 Specjalne	ul. Bytomska 24	271-47-32
27.	Zespół Szkół Specjalnych Nr 41 -Szkoła Podstawowa Nr 41 Specjalna -Gimnazjum nr 41 Specjalne	ul. Konopnickiej 3	271-37-29

28.	Zespół Szkół Specjalnych Nr 42 -Szkoła Podstawowa Specjalna Nr 47 dla Uczniów Niesłyszących i Słabosłyszących -Gimnazjum Specjalne Nr 42 dla Uczniów Niesłyszących i Słabosłyszących -I Uzupełniające Liceum Ogólnokształcące Specjalne -Liceum Profilowane Specjalne dla Uczniów Niesłyszących i Słabosłyszących -Zasadnicza Szkoła Zawodowa Specjalna -Zasadnicza Szkoła Zawodowa Specjalna dla Uczniów Niesłyszących i Słabosłyszących -Szkoła Specjalna Przystosowująca do Pracy -Szkoła Policealna Nr 8 Specjalna	ul. Sienkiewicza 43	271-87-70
29.	Zespół Szkół Specjalnych Nr 44 -Szkoła Podstawowa Nr 44 Specjalna -Gimnazjum Nr 44 Specjalne	ul. Kruczkowskiego 35	272-21-02

L.p.	Jednostka organizacyjna	Adres	Telefon
1.	Młodzieżowy Dom Kultury Nr 1	ul. Tarnopolska 50	271-76-09
2.	Młodzieżowy Dom Kultury Nr 2	ul. 3 Maja 12	271-59-11
3.	Ognisko Pracy Pozaszkolnej Nr 3	ul. Opolska 29	271-54-45
4.	Ognisko Pracy Pozaszkolnej Nr 4 –„Centrum Edukacji Twórczej”	ul. Korczoka 98	277-54-81
5.	Miejska Bursa Szkolna	ul. Franciszkańska 13	271-49-93
6.	Centrum Kształcenia Praktycznego i Ustawicznego -Centrum Kształcenia Praktycznego -Ośrodek Doksztalcania i Doskonalenia Zawodowego -Centrum Kształcenia Ustawicznego Nr 1 -Szkoła Policealna Nr 9 dla Dorosłych -Zasadnicza Szkoła Zawodowa Nr 2 dla Dorosłych -Technikum Uzupełniające Nr 5 dla Dorosłych -II Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych -Gimnazjum Nr 1 dla Dorosłych	ul. 3 Maja 95	370-15-99
7.	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna	ul. 3 Maja 91	271-19-51

Źródło: Wydział Oświaty, Urząd Miejski w Zabrzu

Załącznik 7 Komisariatu Policji Miejskiej w Zabrzu

Źródło: <http://www.zabrze.slaska.policja.gov.pl/twoj-dzielnicowy>,

KOMISARIAT I POLICJI W ZABRZU

Rejon nr 1

Obszar: Pl. Krakowski, Bankowa, Klimasa, Padlewskiego, Lutra, Krasińskiego do nr 20, Szczęść Boże do nr 17, Pułaskiego, Kobylińskiego, Buchenwaldczyków, Sądowa do nr 10 tylko parzyste, Bohaterów Warszawskich do nr 15, Tuwima nr 1 i nr 3 oraz nr 2 i nr 4, Spichrzowa, Roosevelta od nr 1 do nr 11, Urbana, Floriana, 3-go Maja nr 1-31 i 2-22, Dybowskiego.

Rejon nr 2

Obszar: Bohaterów Warszawskich od nr 7, Brodzińskiego, Brzóska, Chodkiewicza, Gen. De Gaulle'a nr 12-68 oraz nr 15-69, Królewska, Kupki, Krasińskiego od nr 22 i nr 3, 1-go Maja, Mechoffera, Narutowicza, Roosevelta nr 13-41a, Sobieskiego nr 2-44, Sądowa od nr 10 i nr nieparzyste, Szczęść Boże od nr 17, Szymanowskiego, Szczepaniakowej, Sierotki, Wallek Walewskiego.

Rejon nr 3

Obszar: Roosevelta nr 43-77, Sobieskiego tylko nr nieparzyste, B.Śmiałego, P.Skały, Domańskiego, Świerkowa, Łokietka, Tetmajera, Różańskiego, Reform Rolnych, Żeromskiego, Konfederatów Barskich, Rymarkiewiczza, Armii Krajowej nr 1-13 oraz nr 6-26, Malczewskiego, Fabryczna, Pilicha, Sobieskiego.

Rejon nr 4

Obszar: Armii Krajowej od nr 23 do nr 28, Chłopska, Czogały, Czarneckiego, Damrota, Dożynkowa, Fredry, Łangowskiego, Piłsudskiego od nr 29 i od

nr 14, Pl.Kopernika, Roosevelta od nr 79, Webera, Wiarusów, Zieleniewskiego, Botaniczna, Olimpijska, Żółkiewskiego, Grottgera.

Rejon nr 5

Obszar: 3-go Maja od nr 28 do nr 80 i od nr 31 do nr 87, Monte Cassino od nr 8 do nr 18, Opolska od nr 2 do nr 22 i od nr 5 do nr 23, Szramka, Cecylii, Sienkiewicza od nr 1 do nr 23 i od nr 2 do nr 22, Jagiełły, Szenwalda, Górnośląska, Marcina, Chojnickiego od nr 11 do nr 19 i od nr 4 do nr 22, Zakątek, Matejki od nr 1 do nr 3 i od nr 2 do nr 4, Rostka, Kolejowa, Zana, Wąska.

Rejon nr 6

Obszar: Klonowa, Matejki od nr 13 do nr 35 i nr 6, Nałkowskiej, Przemysłowa, Ślęczka, Reymonta od nr 1 do nr 13 oraz od nr 2 do nr 34, Roosevelta od nr 2 do nr 22, Tuwima od nr 5 i od nr 4, Wyczółkowskiego, Gen. De Gaulle'a, W.Pola

Rejon nr 7

Obszar: Zielona, Wallisa, Łukasińskiego, Zabłocie, Zawiszy Czarnego, Jasna, Ptasia, Chmielna, Czołgistów, Struga, Matejki od nr 37, Plebiscytowa, Słoneczna, Jaskółcza od nr 1 do nr 11, Jastrzębia, Kacza, Lubelska, Stwosza, Gołębia, Froechlich, Dzierżona, Roosevelta od nr 24, Wilcza, Lenartowicza, A.Krzywoń, Korzeniowskiego, Przelotowa, Bracka, Archaniola, Reymonta od nr 36 do nr 66, Orkana, św.Józefa.

Rejon nr 8

Obszar: Sportowa, Jarzębia, Jagodowa, Grabowa, Turystyczna, Długa, Akacjowa, Jesionowa, Promienna, Rogera, 3-go Maja od nr 82 do nr 134 i od nr 89 do nr 109, Rymera od nr 1 do nr 21 i od nr 2 do nr 24, Wolskiego, Kostki, Kaźni Oświęcimskiej, Cisowa, Podleśna, Jaskółcza, Makoszowska od nr 1 do nr 11.

Rejon nr 9

Obszar: Żywiecka, Knosały, Grażyńskiego, Stara Kolonia, Mikusza, Olsztyńska, Gersona, Jaszczury, Sitki,

Sikory, Beskidzka, Nowa Kolonia, Noconiów, Jesienna, Łączna, Mała, Copika, Legnicka, Szymały, Sejmowa, Miki, Królowej Jadwigi, Weyssenhoffa, Niedoby, Kordeckiego, Okrężna, Lotnicza, Rybna, Żurawia, Paderewskiego, Janasa, Dorotki, Miła, Bujoczka, Daleka, Gawrona, Jasna, Jaśminowa, Kłodnicka, Kruszyny, Styki, Bujoczka, Oświęcimska, Kwiatowa, Filipka, Wiśniowa, Lubuska, Gawrona, Wejdoka, Jasna, Toruńska, Oszka, Piusa, Makoszowska od nr 13 do nr 25 i od nr 16 do nr 24.

KOMISARIAT II POLICJI W ZABRZU

Rejon nr 10

Obszar: Banacha, Fontanusa, Gałczyńskiego, Kaszubska, Knurowska, Kondratowicza, Kruczka, Hubera, Ligenzy, Maszyńskiego, Myśliwska, Norwida, Objazdowa, Orląt Lwowskich, Pestalozziego, Prężyny, Przyszowicka, Rybnicka, Rieczna, Sobieraja, Srebrna, Staropolska, Szkubacza, Sciegiennego, Tylna, Uchodźców, Wolności od nr 1 do nr 68, Zaolziańska, Żelazna

Rejon nr 11

Obszar: Damrota, Gen. De Gaulle'a, Galla, Klosego, Nawrata, Nowa, Opawska, Piłsudskiego, Pokoju, Poprzeczna, Słowackiego, plac Słowiański, Torowa, Trocera, Wolności od nr 69 do nr 225 nieparzyste, Wolska, Wołodyjowskiego, Wyspiańskiego, Zakopiańska

Rejon nr 12

Obszar: Ciupki, Gliwicka, Łanowa, Nad Kanałem, Park Poległych Bohaterów, Piłsudskiego, Podgórna, Przy Bramie, Skalista, Słowackiego, Sokolska, Staromiejska, Trocera, Wolności 80-236 parzyste.

Rejon nr 13

Obszar: Chełmońskiego, Franciszkańska, Gdańska, Grunwaldzka, aleja Korfanteo, Kotarbińskiego, M. Curie Skłodowskiej, Niedziałkowskiego, Tatarkiewicza, Tkocza, Żnieńskiej.

Rejon nr 14

Obszar: Barbary, Gen. De Gaulle'a, Dubiela, Goethego, Góra św. Anny, Jagiellońska, Kowalska, Miarki, Słodczyka, Staromiejska, plac Traugutta, Wajdy, Wolności 235-287 nieparzyste i 250-284 parzyste.

Rejon nr 15

Obszar: Boboli, Bytomska, Dworcowa, plac Dworcowy, Jagiellońska, Londzina,

M. Curie Skłodowskiej, K. Miarki, Mikulczycka, Niedziałkowskiego, Park Hutniczy, Piastowska, Powstańców Śląskich, Staszica, Średnia, plac Teatralny, Wolności 289-311 nieparzyste i 286-312 parzyste, Plac Wolności, Wyzwolenia.

Rejon nr 16

Obszar: Brzozowa, Cieszyńska, Dąbrowskiego, Dubiela, Jagiellońska, plac Kazimierza Wielkiego, Kochanowskiego, Kołłątaja, Kozlika, Londzina, M. Curie Skłodowskiej, Męczenników Majdanka, Niedziałkowskiego, Nocznickiego, Skoczylasa, Spokojna, Topolowa, Plac Traugutta, Trocera, Widery, Woźnicy, Zgody.

Rejon nr 17

Obszar: Benesza, Bydgoska, Czysta, Dworska, Dygasińskiego, Gdańska, Hermisza, Jagiellońska, Kilińskiego, Kowalczyka, M. Curie Skłodowskiej, Mikulczycka, Morowowa, Poranna, Poznańska, Prudnicka, Rochowiaka, Szpitalna, Twardowskiej, Warszawską, Wierzbowa, Wrzosowa, Zygmunt Augusta.

Rejon nr 18

Obszar: Blani, Brondera, Bytomska, Chrobrego, Długosza, Goły, Hagera, Hutnicza, Kasprowicza, Kossaka, Koziołka, Młyńska, Mrozka, Puszkina, Reja, św. Jana, Tarnogórska, Trębacka.

Rejon nr 19

Obszar: Bytomska, Chrobrego, Częstochowska, Drzymały, Głowackiego, Kempki, Kossaka, Lelewela, Mieczysława, Mikosza, Ogrodowa, Okrzei, Rodakowskiego, Rodziewiczówny, Szyb Wschodni, Władysława IV, Wojciecha, Zamkowa, Ziemska, Żmudy..

KOMISARIAT III POLICJI W ZABRZU

Rejon nr 20

Obszar: Wolności 314-360 parzyste,
Stalmacha, Bończyka, Krakusa,
Na Piaskach, Tomeczka, Lazara,
Siedleckiego, Piechy, Bytomska 3,3a,3b,
Pawliczka, Cmentarna, Park Kościuszki.

Rejon nr 21

Obszar: Pawliczka, Wolności 362-400
parzyste i 313-343 nieparzyste, Lecha,
Krawczyka, Końcowa, Kupca, Wawelska,
Morawskiego, Wandy, Śląska,
Pl. Warszawski, Targowa, Karłowicza,
Pośpiecha, Broniewskiego, Brysza,
Floriania.

Rejon nr 22

Obszar: Konopnickiej, Mochnackiego,
Zielińskiego, Orzeszkowej, Sienkiewicza
31-45 nieparzyste i 24-46 parzyste,
Opolska, Wolności 402-440 parzyste
i 345-385 nieparzyste, Chojnickiego,
Rymera, Rataja, Rejtana, Batorego,
Zamoyskiego, Kolejowa, Kamienna,
Dembowskiego, Dębowa, Szkolna.

Rejon nr 23

Obszar: Wolności 440-452 parzyste,
P. Skargi, Węgielna, Małgorzaty, Lompy,
Pszczynska, Raclawicka, Wróblewskiego,
K. Kingi, Morcinka, Gazdy,
Napieralskiego, Ścieżka Górnicza,
Weteranów, Płaskowicka, Mikołowska,
Przykra, Sierakowskiego, Zjednoczenia,
Broła, Wesoła, Rajska, Słowicza, Przy

Prochowni, św. Jacka, Kłyki, Barlickiego,
E. Plater, Limanowskiego,
Pl. Paderewskiego, Cegielniana,
Skarbnika, Osiedleńcza, Górnicza, Asnyka,
Wiejska, Bogusławskiego, Kraszewskiego,
Krucza, Ciasna, Jodłowa, Królowej Luizy,
Hauptmana, św. Kamila.

Rejon nr 24

Obszar: Sikorskiego, Łużycka, Tyska,
Rogoźnicka, Kurasia, Kłosowa,
Tatrzańska, Głogowska, Zębali, Mendego,
O. Westerplatte, Łaskiego, Małwowa,
Morciszka, Makowa, Malinowa, Rodzinna,
Pszczynska, Brejzy.

Rejon nr 25

Obszar: Korczoka, Karczewskiego,
Kawika, Karolinki, Krótka, Rolnika,
Gorzowskiego, Porzeczkowa, Wyciska,
Pordzika, Działaczy Rodła.

Rejon nr 26

Obszar: Kalinowa, Olchowa, Orzechowa,
Leszczynowa, Czereśniowa, Jałowcowa,
Modrzewiowa, Agrestowa, Korczoka.

Rejon nr 27

Obszar: Wolności 521-577 nieparzyste
i 480-524 parzyste, Kalinowa nr parzyste,
Piekarska, Janika, Korczoka od nr 72 do
nr 92 i od nr 79 do nr 91

Rejon nr 28

Obszar: Wolności od 526 parzyste, Pyki,
Struzika, Korczoka od nr 94
i od nr 98, Janika sklep "Champion"
i nr 15.

KOMISARIAT IV POLICJI W ZABRZU

Rejon nr 29

Obszar: Astrów, Bratków, Chopina, Czajkowskiego, Działkowa, Fitelberga, Hagera, Kościuszki, Łukasiewicza, Moniuszki od nr 12 wzwyż i od nr 23 wzwyż, Mikulczycka, Niedurnego, Przystankowa, Skośna, Solskiego, Stawowa, Stokrotek, Storczyków, Szczęście Ludwika, Szyb Michał, Tarnopolska do nr 78 oraz do nr 73, Tulipanów, Wiosny Ludów, Wieniawskiego, Żwirki i Wigury, 11-go Listopada do nr 115 i do nr 62, Lelka.

Rejon nr 30

Obszar: Banachiewiczza, Bruno, Ciołkowskiego, Gagarina, Galileusza, Heweliusza, Keplera, Mielżyńskiego, PGR Nowy Dwór, Zonna.

Rejon nr 31

Obszar: Boya Żeleńskiego, Brzechwy, Cieślika, Drobną, Dworzec PKP Zabrze, Mikulczyce, Gotwalda, Garibaldiego, Lipowa nr parzyste, Koszykowa, Kosynierów, Ligonía, Mariacka, Mostowa, Mickiewicza, Nadrzeczną, Nowodworska, Ossowskiego, Parkowa, Ratuszowa, Św. Teresy, Tarnopolska od nr 73 wzwyż, Wawrzyńca, Zwycięstwa, 11-go Listopada od nr 64 wzwyż.

Rejon nr 32

Obszar: Bałtycka, Brygadzystów nr nieparzyste, Czechowa, Gogola, Gogolińska, G. Zapolskiej, Kopalniana, Korwina, plac Krocza, Poległych Górników, Poniatowskiego, PGR Wesola, Rudy, Strażacka, Strzelców Bytomskich, Sztygarów.

Rejon 33

Obszar: Badestinusa, Bednorza, Bora-Komorowskiego, Czekanowska, Galileusza, Grabowiec, Kolej Piaskowa, Kujawska, Leśna, Lipowa nr nieparzyste, Łąkowa, Łowiecka, Łowicka, Maczka, Magazynowa, Ogórka, Okulickiego, Przy Ujęciu, Pyskowska, Schumana, Składowa, Spółdzielcza, Stalowa, Szczecińska, Tenisowa, Warmińska, Witosa, Wosia, Zbrostawicka, Zwrotnicza.

KOMISARIAT V POLICJI W ZABRZU

Rejon nr 34

Obszar: Budowlana, Daszyńskiego,
Grzybowska, Grabskiego, Krakowska,
Kosmowskiej, Makuszyńskiego,
Opolczyka, Wajzera, Wojska Polskiego.

Rejon nr 35

Obszar: Andersa, Borowa, Duleby,
Jabłońskiego, Komuny Paryskiej,
Krakowska, Medyków, Nowowiejskiego,
Jordana, Nyska, Pogodna, Pomorska,
Prosta, Pobożnego, Roweckiego,
Szafarczyka, Śniadeckich.

Rejon nr 36

Obszar: Baczyńskiego, Harcerska, Jordana,
Kruczkowskiego, Łapkowskiego, PCK,
Zamenhofs.

Rejon nr 37

Obszar: J. Curie, Jaworowa, Jordana,
Kruczkowskiego, Pawłowa, Prusa,
Robotnicza, Wawrzyńskiej, Wybickiego,
Witkacego.

Rejon nr 38

Obszar: Gwarecka, Pod Borem, Szybowa,
Młodego Górnika, Krakowska 1-37
nieparzyste i 4-40 parzyste, Budowlana,
Boczna, Chorzowska, Filtry, Gnieźnieńska,
Jordana, Kołobrzeska, M. Kolbego,
Mazurska, Młodzieżowa, Miczurina,
Modrzewskiego, Ofiar Katynia, Polna,
Sosnowa, Wyszyńskiego, Zgrzebnioka,
Żniwiarzy

Załącznik 8 Wykaz obiektów zabytkowych wpisanych do rejestru zabytków położonych na terenie Miasta Zabrze - nieruchome (aktualizacja dnia 05 lutego 2013 r.)

Lp.	Adres	Obiekt objęty ochroną	Numer rejestru zabytków Data wpisu
1.	Zabrze Mikuczyce ok. 200 m od zabudowań gospod. ul. Kosynierów 19	Stanowisko archeologiczne nr 6 - gródek średniowieczny typu stożkowatego	C/1164/70 29.12.1970 r.
2.	Zabrze Mikulczyce ul. Kosynierów 19	Zespół pałacowy: 1. pałac 2. zabudowanie dworskie – czworak i kuźnia 3. pozostałości parku poza zabudowaniami na obszarze około 0,5 ha Granice ochrony obejmują najbliższe otoczenie wymienionych obiektów	A/1214/75 31.07.1975 r.
3.	Zabrze Rokitnica pomiędzy ulicami Krakowską i Borową	Osiedle składające się z 29 domów. Granice obejmują teren zaznaczony na mapie	A/1337/85 21.05.1985 r.
4.	Zabrze ul. 3 go Maja 91	Zabudowania i wyrobiska podziemne dawnej kopalni Guido (obecnie kopalnia doświadczalna M-300) – zabudowania nadszybia z wieżą i maszynowni szybu Kolejowy wraz z zespołem wyrobisk podziemnych na poziomie 170 i 312 m Granice ochrony obejmują zaznaczono na mapie	A/1342/87 26.02.1987 r.
5.	Zabrze (ul. Powstańców 14) Plac Teatralny 1	Budynek Teatru Nowego Granice ochrony obejmują całość budynku	A/1397/90 25.06.1990 r.
6.	Zabrze (ul. Powstańców 14) Park Hutniczy 2	Budynek dyrekcji Teatru Nowego Granice ochrony obejmują całość budynku	A/1398/90 25.06.1990 r.
7.	Zabrze ul. 3 Maja 13-15 (pomiędzy ulicami: Boh. Warszawskich, Buchenwaldczyków i Krasińskiego)	Zespół zabudowy Państwowego Szpitala Klinicznego Nr 1. Granice ochrony obejmują całość zespołu w ramach ogrodzenia	A/1399/90 1.08.1990 r.
8.	Zabrze ul. 3 Maja 15	Budynek Kliniki Pediatrii w zespole zabudowy Państwowego Szpitala Klinicznego Nr 1. Granice ochrony obejmują całość budynku	A/1400/90 1.08.1990 r.
9.	Zabrze	Budynek Polikliniki w zespole zabudowy	A/1401/90

	ul.3 Maja 13	Państwowego Szpitala Klinicznego Nr 1. Granice ochrony obejmują całość budynku	1.08.1990 r.
10.	Zabrze ul. 3 Maja 13-15	Wieża kominowa i ciśnien w zespole zabudowy Państwowego Szpitala Klinicznego Nr 1. Granice ochrony obejmują całość budynku	A/1402/90 1.08.1990 r.
11.	Zabrze ul. 3 Maja 13-15	Kuchnia w zespole zabudowy Państwowego Szpitala Klinicznego Nr 1. Granice ochrony obejmują całość budynku.	A/1403/90 1.08.1990 r.
12.	Zabrze ul. 3 Maja 13-15	Poradnia Wielospecjalistyczna w zespole zabudowy Państwowego Szpitala Klinicznego Nr 1. Granice ochrony obejmują całość budynku	A/1404/90 1.08.1990 r.
13.	Zabrze ul. 3 Maja 13-15	Pralnia w zespole zabudowy Państwowego Szpitala Klinicznego Nr 1. Granice ochrony obejmują całość budynku	A/1405/90 1.08.1990 r.
14.	Zabrze ul. 3 Maja 13-15	Wozownia (obecnie zespół warsztatów konserwacyjnych) w zespole zabudowy Państwowego Szpitala Klinicznego Nr 1. Granice ochrony obejmują całość budynku	A/1406/90 1.08.1990 r.
15.	Zabrze ul. 3 Maja 53	Willa (obecnie komisariat policji). Granice ochrony obejmują całość budynku wraz z ogrodzeniem	A/1416/90 28.12.1990 r.
16.	Zabrze Rokitnica w okolicy zbiegu ulic Krakowskiej i Jordana	Układ urbanistyczno-przestrzenny osiedla mieszkaniowego, który obejmuje: 1) rozplanowanie osiedla, na które składają się ulice: Medyków, Henryka Pobożnego, Komuny Paryskiej, Nowowiejskiego, Śniadeckich, w obrębie zamkniętej pętli ulic: Szafarczyka, Medyków i Andersa 2) zabudowę mieszkaniową: • ulica Szafarczyka 2, 4-14, 16, 24, 26-44, 46, 41, 43-45, 47 • ulica Nowowiejskiego 1, 3-9, 11, 19, 21-39, 41, 2, 4-14, 66 • ulica Komuny Paryskiej 1, 3-21, 23, 2, 4-18 • ulica Henryka Pobożnego 7, 9-23, 10, 12-34 • ulica Medyków 1, 3-25, 6, 8-14, 16 • ulica Śniadeckich 1, 3-6, 8 • ulica Andresa 75, 77-83, 85 3) budynki użyteczności publicznej: • szkołę • przedszkole Granice ochrony obejmują teren zaznaczony na mapie	A/1435/91 5.09.1991 r.
17.	Zabrze, ul. Cmentarna 15	Zespół cmentarza wyznania mojżeszowego, który tworzą: 1) mur kamienny 2) układ cmentarza 3) układ zieleni 4) wszystkie zlokalizowane na cmentarzu nagrobki, macewy i grobowce powstałe przed 1945 rokiem Granice ochrony obejmują cały zespół cmentarza w ramach ogrodzenia	A/1500/92 18.09.1992 r.

18.	Zabrze, ul. 3 Maja 19	Budynek dawnego starostwa (obecnie siedziba Muzeum Górnictwa Węglowego). Granice ochrony obejmują wymienione działki	A/1538/93 20.12.1993 r.
19.	Zabrze Zaborze, ul. Wolności 402	Zespół zabudowy dawnej Kopalni KRÓLOWA LUIZA który tworzą: 1) budynek nadszybia szybu Carnall (obecnie Zabrze II), 2) budynek maszynowni szybu Carnall (obecnie Zabrze II), 3) budynek maszynowni szybu Prinz Schonaich (obecnie Zabrze I), 4) dawny budynek kompresorów i rozdzielni 6kV, 5) budynek dawnej łaźni łańcuskowej i markowni, 6) budynek dawnej skraplarni powietrza (warsztat elektryczny), 7) budynek dawnego magazynu (obecnie warsztat, biuro TM), 8) budynek dawnej cechowni Granice ochrony obejmują cały zespół wraz z otoczeniem, jego układ przestrzenny oraz ciągi komunikacyjne (łącznie z dawną bocznica kolejową zakładu przerobczego).	A/1539/93 20.12.1993 r.
20.	Zabrze Zaborze, ul. Wolności 305 u zbiegu z Placem Dworcowym	Budynek hotelu Admiral Palast (po wojnie Przodowni, obecnie Monopol). Granice ochrony obejmują obiekt wraz z najbliższym otoczeniem w ramach działki.	A/1652/97 15.12.1997 r.
21.	Zabrze, ul. Hagera 41	Budynek dawnego hotelu robotniczego kopalni Ludwig. Granice ochrony obejmują wymieniony budynek wraz z terenem w bezpośrednim otoczeniu.	A/1648/97 29.10.1997 r.
22.	Zabrze, ul. Roosevelta 104	Kościół parafialny pod wezwaniem świętego Józefa. Granice ochrony obejmują wymieniony budynek wraz z terenem w bezpośrednim otoczeniu z wyłączeniem kaplicy pogrzebowej.	A/5/99 30 .04. 1999 r.
23.	Zabrze, ul. Stalmacha 22	Budynek siedziby Głównej Fabrycznej Straży Pożarnej. Granice ochrony obejmują budynek	A/52/01 17.12.2001r.
24.	Zabrze Rokitnica usytuowany około 50 metrów na wschód od głównego skrzyżowania dróg (ulicy Krakowskiej i Ofiar Katynia).	Gródek stożkowy. Granice ochrony obejmują teren na działce numer 893/31, ograniczony od północy wodami stawu i ulicą Krakowską, od wschodu stawem i lasem, od południa ulicą Żniwiarzy oraz od zachodu wodami stawu.	C/1/04 30.08.2004 r.
25.	Zabrze,	Budynek Kościoła Ewangelicko –	A/150/05

	ul. Marcina Lutra 2	Augsburskiego imienia Pokoju. Granice ochrony konserwatorskiej obejmują teren na działce 882/82.	26.09.2005 r.
26.	Zabrze, ul. Srebrna 6	Zespół zabudowy szybu Maciej w skład którego wchodzi: 1) budynek nadszybia z wieżą wyciągową szybu Maciej, z zachowanym stanowiskiem sygnalisty szybowego; 2) budynek wagowni (obecnie portierni); 3) budynek maszynowni z maszyną wyciągową z przekładnią, bębnowym nośnikiem liny, wyposażeniem oraz przetwornicą. Granice ochrony konserwatorskiej obejmują teren na działce 2473/225 i 2250/217.	A/164/05 30.12.2005 r.
27.	Zabrze, ul. Tarnopolska 80	Ratusz (obecnie siedziba służby zdrowia). Granice wpisu do rejestru zabytków obejmują budynek.	A/12/06 10.05.2006 r.
28.	Zabrze, ul. Piastowska 11	Budynek użyteczności publicznej. Granice wpisu do rejestru zabytków obejmują budynek.	A/13/06 10.05.2006 r.
29.	Zabrze, ul. Bronisława Hagera	Zespół zabudowy Kopalni Ludwik w skład którego wchodzi: 1. Budynek cechowni – łaźni – szatni 2. Budynek biurowy 3. Budynek łaźni – szatni 4. Budynek maszynowni szybu Konrad 5. Hala warsztatu ślusarskiego z kuźnią Granice wpisu do rejestru zabytków obejmują budynek	A/204/06 29.12.2006 r.
30.	Zabrze - Biskupice, ul. Bytomska 28A	Budynek Kościoła p.w. świętego Jana Chrzciciela. Granice ochrony obejmują po obrysie starego ogrodu	A/209/07 20.06.2007 r.
31.	Zabrze - Biskupice, ul. Wolności 189	Budynek Kościoła p.w. świętego Andrzeja Apostoła. Granice ochrony obejmują obiekt z fragmentem terenu	A/210/07 27.06.2007 r.
32.	Zabrze Rokitnica, ul. Kardynała Stefana Wyszyńskiego 14	Budynek Kościoła p.w. Najświętszego Serca Pana Jezusa. Granice ochrony obejmują wzdłuż ogrodzenia	A/211/07 27.06.2007 r.
33.	Zabrze, ul. Bytomska 1	Budynek Dyrekcji Huty Donnersmarck w Zabrzu. Granice wpisu do rejestru zabytków obejmują budynek.	A/214/07 8.10.2007 r.
34.	Zabrze,	Budynek Katolickiej Szkoły Powszechnej	A/215/07

	ul. Królewska 4	(obecnie Szkoły Podstawowej nr 5) w Zabrze. Granice wpisu do rejestru zabytków obejmują budynek.	8.10.2007 r.
35.	Zabrze na odcinku od szybu „Carnall” (Skansen Królowa Luiza) do dawnego wylotu przy ul. Karola Miarki w Zabrzu wraz z najbliższym otoczeniem miejsca przy wylocie oraz Szyb „Carnall” wraz z wyrobiskami przyszybowymi Szybu „Carnall” dawnej kopalni królowa Luiza	Główna Kluczowa Sztolnia Dziedziczna na odcinku od szybu „Carnall” (Skansen Królowa Luiza) do dawnego wylotu przy ulicy Karola Miarki w Zabrzu, najbliższe otoczenie miejsca przy wylocie oraz Szyb „Carnall” wraz z wyrobiskami przyszybowymi Szybu „Carnall” dawnej kopalni „Królowa Luiza” (obecnie Szyb „Carnall” na terenie Skansenu Górniczego „Królowa Luiza” Granice ochrony obejmują Główną Kluczową sztolnię Dziedziczną na odcinku od szybu „Carnall” do dawnego wylotu przy ul. Karola Miarki w Zabrzu wraz z najbliższym otoczeniem miejsca przy wylocie oraz Szyb „Carnall” i jego wyrobiska przyszybowe.	A/220/07 11.12.2007 r. Zmiana decyzją nr 1480/2010 z dnia 30.06.2010 r.
36.	Zabrze Poręba Pomiędzy ulicami: Wolności nr 504, a ul. Ks. Antoniego Korczoka	Budynek Kościoła p.w. świętej Jadwigi. Granice ochrony obejmują: kościół wraz z otoczeniem w granicach parceli.	A/225/08 18 .06. 2008 r.
37.	Zabrze W rejonie ulicy Bronisława Hagera	Budynek Hali Dmuchaw Wielkopiecowych (obecnie halę numer 3) zespole zabudowań dawnej Donnersmackhütte AG w Zabrzu w rejonie ul. Bronisława Hagera. Granice ochrony obejmują: najbliższe otoczenie, z terenem znajdującym się na działce nr 394/35 zgodnie z załącznikiem nr 2 decyzji.	A/234/09 18.02.2009 r.
38.	Zabrze – Pawłów ul. gen. Władysława Sikorskiego 67B	Budynek Kościoła p.w. świętego Pawła Apostoła. Granice ochrony obejmują: budynek.	A/253/09 7.07.2009 r.
39.	Zabrze w rejonie ulicy Bronisława Hagera	Wieża wodna w zespole zabudowań dawnej Donnersmarckhütte AG w Zabrzu. Granice ochrony obejmuje parcelę nr 395/35.	A/254/09 7.07.2009 r.
40.	Zabrze w rejonie ulicy Bronisława Hagera	Mur oporowy wraz z partiami wież wsadowych w zespole zabudowań dawnej Donnersmarckhütte AG w Zabrzu. Granice ochrony obejmują parcele nr: 393/35 oraz 394/35.	A/255/09 7.07.2009 r.
41.	Zabrze Biskupice ul. Bytomska 111a	Budynek Kościoła parafialnego p.w. Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny. Granice ochrony obejmują: budynek.	A/287/09 18.11.2009 r.
42.	Zabrze ul. 3-go Maja 41 i 41 OF	Budynek mieszkalny wraz z oficyną.	A/294/10 18.02.2010 r.

		Granice ochrony obejmują: budynek wraz oficyną.	
43.	Zabrze Mikulczyce ul. Mariacka 1	Budynek Kościoła parafialnego p.w. świętego Wawrzyńca. Granice ochrony obejmują: budynek.	A/296/10 3.03.2010 r.
44.	Zabrze Biskupice ul. Bytomska 83	Budynek mieszkalny wraz z oficyną. Granice ochrony obejmują: budynek wraz oficyną.	A/309/10 2.07.2010 r.
45.	Zabrze Plac Teatralny 10	Kaplica św. Floriana w zespole zabudowań dawnej Donnersmarckhütte AG w Zabrzu. Granice ochrony obejmują mury zewnętrzne.	A/312/10 19.08.2010 r.
46.	Zabrze przy Placu ks. Franciszka Pieruski	Budynek Kościoła parafialnego p.w. świętej Anny Granice ochrony obejmują: budynek.	A/320/10 17.11.2010 r.
47.	Zabrze przy ul. Srebrnej 2	Zespół Szybu „Maciej”, w którego skład wchodzi: • budynek odłaziacza (późniejszy warsztat elektryczny z lat 1936-1938), • budynek dawnej kuźni i magazynu chemicznego (późniejsze biuro powstałe w okresie do 1936 r.), • zespół wentylatora, obecnie zaplecze warsztatowo-magazynowe oraz obiekty ekspozycji zewnętrznej z budynkiem wentylatora promieniowo-odśrodkowego z lat 1922-1928), • budynek silników i szafy przyłączy wentylatorów „Joy” wraz z dyfuzorem oraz budynkiem Łaźni „Nowej”, • budynek rozdzielni 6KV z lat 1955-1956. Granice ochrony obejmują w/w budynki wraz z najbliższym otoczeniem znajdującym się w Zabrzu przy ul. Srebrnej 2 na działkach o numerach: 2250/217, 2473/225, 2849/217, 2850/217, 2851/217, 2852/217) – zgodnie z załącznikiem mapowym, stanowiącym załącznik numer 2 do niniejszej decyzji.	A/327/11 31.01.2011 r.
48.	Zabrze Mikulczyce przy ul. Lipowej 14 (zbieg ulic: Św. Wawrzyńca i Lipowej)	Kaplica przydrożna św. Jana Nepomucena Granice ochrony obejmują: budynek kaplicy.	A/339/11 27.05.2011 r.
49.	Zabrze ul. 3-go Maja 23	Budynek Prokuratury przy ul. 3 Maja 23 w Zabrzu Granice ochrony obejmują budynek	A/353/11 14.11.2011 r.

		Prokuratury w obrysie murów zewnętrznych.	
50.	Zabrze ul. 3-go Maja 21	Budynek Sądu Rejonowego przy ul. 3 Maja 21 w Zabrze Granice ochrony obejmują budynek sądu w obrysie murów zewnętrznych.	A/354/11 14.11.2011 r.
51.	Zabrze ul. Dubiela, pomiędzy ul. Trocera, rzeką Bytomką i dawnym Kanalem Sztolniowym	Park im. Poległych Bohaterów w Zabrze przy ul. Pawła Dubiela, pomiędzy ul. Dionizego Trocera, rzeką Bytomską i dawnym Kanalem Sztolniowym. Wpis do rejestru obejmuje układ kompozycyjny parku wraz z alejkami i ścieżkami spacerowymi oraz zespół drzewostanu parkowego.	A/376/12 10.05.2012 r.
52.	Zabrze przy ul. Brygadzystów 4	Budynek Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego przy ul. Brygadzystów 4 w Zabrze – Mikulczycach Wpis do rejestru obejmuje budynek kościoła w obrysie murów zewnętrznych.	A/378/12 18.05.2012 r.
53.	Zabrze Zespół Zabudowy osiedla Patronackiego „Sandkolonie” czyli „Kolonія Piaskowa”	Zespół Zabudowy Osiedla Patronackiego „Sandkolonie” czyli „Kolonія Piaskowa” tworzą: 1. układ urbanistyczny zespołu na terenie wyznaczonym przebiegiem ulic: Zbigniewa Religi, Bytomskiej, Pawła Stalmacha, Krakusa, Norberta Bończyka, Cmentarnej i Andrzeja Boboli, 2. Zabytkowa zabudowa, czyli budynki usytuowane przy ulicy: • Norberta Bończyka 1, 3-3A, 5-5A, 7, • Bytomska 3, 3A, 3B, • Cmentarna 1, 1A, 1B, 1C, 3A, 7D, • Krakusa 1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 28, • Franciszka Siedleckiego 1, 2, • Pawła Stalmacha 9, 11, 13, 15-15A, 16, 18-18A, 20, 22 3. Układ kompozycyjny zieleni wysokiej – Aleje platanów przy ulicy Pawła Stalmacha, Krakusa, Franciszka Siedleckiego i Karola Piechy, 4. „Świadek” wydarzeń historycznych – elewacja północna budynku przy ulicy Krakusa 5 z widocznymi śladami działań wojennych.	A/381/12 11.06.2012 r.
54.	Zabrze ul. Szafarczyka 1-3	Budynek mieszkalny usytuowany przy ul. Jana Szafarczyka 1-3 w Zabrze – Rokitnicy	A/400/13 05.02.2013 r.

		Wpis do rejestru zabytków obejmuje wymieniony obiekt w obrysie murów zewnętrznych.	

DODATEK A Szczegółowa struktura gruntów na terenie miasta Zabrze

